

Verdal kommune
Møteinnkalling

Kommunestyrets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg: Kommunestyre
Møtested: Ørahallen, Verdalsøra skole
Dato: 30.11.2020
Tid: 18:00

Evt. forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, meldes til rådmannskontoret på telefon 476 92392 eller på epost: line.ertsas@verdal.kommune.no.

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Minner om at alle må forholde seg til smittevernreglene (avstand, ingen håndhilsning – og være hjemme om du er syk). Møtet kan på kort varsel bli på Teams – hvis smittesituasjonen i Verdal endrer seg.

Innstillinger fra formannskapet i sakene 113/20, 114/20, 115/20, 118/20, 120/20, 121/20 og 125/20 blir å finne på hjemmesiden når møtet er avviklet.

Før møtet vil det bli:

Orientering NTE – framtidsplaner og strategiske veivalg v/konsernsjef Christian Stav-30 min.

Verdal, 20. november 2020

Pål Sverre Fikse
Ordfører (s)

Saksnr	Innhold
PS 111/20	Godkjenning av møteprotokoll
PS 112/20	Tomt Nyvegsbakken 21
PS 113/20	Rekrutteringsanlegg i friidrett
PS 114/20	Lokal forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i Verdal kommune
PS 115/20	Interkommunalt samarbeid Innherred - status pr. november 2020
PS 116/20	Trondheim Havn IKS - utdeling av eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn for etablering av eiendomsselskap
PS 117/20	Ny selskapsavtale fra 01.01.2021 - KonSek Trøndelag IKS
PS 118/20	Nedleggelse av Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd
PS 119/20	Delegeringsreglement for Verdal kommune for perioden 010121 - 311224
PS 120/20	Anmodning fra IMDi om bosetting av flyktninger i 2021
PS 121/20	Verdalsboka. Justering av utsalgspris på bygdebøker
PS 122/20	Orienteringer
PS 123/20	Interpellasjon fra Anne Grete Valbekmo (SP) - Heltidskultur
PS 124/20	Interpellasjon fra Knut Snorre Sandnes (H) - Plan for legetjenester i Verdal kommune
PS 125/20	Ny behandling - ny eier av Trøndelag forskning og utvikling (FOU)

PS 111/20 Godkjenning av møteprotokoll

Tomt Nyvegsbakken 21

Saksbehandler: Bjørn Erik Haug E-post: bjorn.erik.haug@verdal.kommune.no Tlf.: 993 54 879	Arkivref: 2020/3524 - /

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	12.11.2020	150/20
Kommunestyre	30.11.2020	112/20

Saksprotokoll i Formannskap - 12.11.2020 - 150/2020

BEHANDLING:

Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Tomt Nyvegsbakken 21 selges til NVB21 AS for 900 kr/kvm.

Rådmannens innstilling:

Tomt Nyvegsbakken 21 selges til NVB21 AS for 900 kr/kvm.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter :

Saksopplysninger fra søker:

«Det vises til festeavtale mellom Verdal Kommune og Nyvegbakken 21 AS.
I forbindelse med utbygging av "Skolebakken Borettslag" på den sørlige delen av tomten ønskes det fra utbyggers side å kjøpe deler av tomten der den nye bebyggelsen kommer.

Aktuelt areal går frem av bakenforliggende utomhusplan, 1051 m2 i tillegg til areal som følge av tomtejustering 187 m2, samlet ca. 1238 m2.

Bakgrunnen for ønsket kjøp er juridisk ryddighet da borettslagets andeler skal selges i

motsetning til krisesenteret som står på festet tomt og eies av utbygger.
Det er til orientering pågående tinglysing av rettigheter når det gjelder parkering for både krisesenteret og Skolebakken Borettslag.

Vi legger til grunn at eksisterende festeavtale korrigeres etter et eventuelt kjøp av overnevnte arealer.»

Saksopplysninger:

Det er ønske fra NVB21 AS om kjøp av areal for å bygge leiligheter i Nyvegsbakken, Søker sier grunnen til dette er juridisk ryddighet siden borettslaget andeler skal selges. Nyvegsbakken 21 fester i dag tomta som krisesenteret står på av Verdal kommune. Det er nord for dette planlagte bygget. Det er gunstig å samlokalisere disse byggene, da de kan ha felles parkering og innkjøring. Eksisterende festeavtale korrigeres etter salget når det er gjort oppmåling av tomta.

Vurdering:

Rådmannen mener det er gunstig å samlokalisere de to prosjektene, og at området opp til skolen kan brukes og bygges på. Tomta selges til markedspris. Det er en smal tomt med jernbanen relativt nært som trekker ned verdivurderingene noe. Ut fra dette foreslås en salgspris på 900 kr/kvm. Tomta blir etter fradeling ca. 1238 kvm. Salgspris på tomta blir da ca. 1 115 000 kr.

Rekrutteringsanlegg i friidrett

Saksbehandler: Frode Strand	Arkivref: 2020/2726 - /
E-post: frode.strand@verdal.kommune.no	
Tlf.: 920 60 588	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for mennesker og livskvalitet	25.11.2020	51/20
Formannskap	26.11.2020	157/20
Kommunestyre	30.11.2020	113/20

Saksprotokoll i Utvalg for mennesker og livskvalitet - 25.11.2020 - 51/2020

BEHANDLING:

INNSTILLING:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Nytt friidrettsanlegget lokaliseres og etableres som et rekrutteringsanlegg ved sentralidrettsanlegget på Ørmelen.
2. Etableringen av friidrettsanlegget innarbeides i økonomiplan for perioden 2022-2025.

Vedlegg:

- 1 Utredningsrapport for friidrettsanlegg i Verdal
- 2 Høringsuttalelse Nord Trøndelag friidrettskrets
- 3 Høringsuttalelse skoleadministrasjonen i Verdal kommune
- 4 Høringsuttalelse Verdal friidrettsklubb
- 5 Høringsuttalelse Verdal idrettsråd, Leksdal IL og Verdal IL

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Et nytt/oppgradert friidrettsanlegg er en sak som har pågått med flere utredninger og politiske behandlinger siden 2010.

I 2016 var en plan for opprusting av friidrettsanlegget klar til politisk behandling da det ble vedtatt å bygge bo- og behandlingssenter på den prosjekterte tomte. Det var planlagt et 400 meters konkurranseanlegg med 6 løpebaner, og med muligheter for alle friidrettsøvelser.

I den videre prosessen ble det lagt vekt på at det i *Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging 2.2.5 d* står at; «Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt b ovenfor, for å møte dagens eller framtidens behov ikke blir oppfylt.»

Ut fra interpellasjonen og vedtak i kommunestyret 25.02.2019 - PS 21/19 Interpellasjon fra Arild K. Pedersen (AP) - Rekrutteringsanlegg for friidrett, ble følgende oversendelsesforslag til formannskapet vedtatt:

«Det oppnevnes en arbeidsgruppe bestående av representanter fra rådmannen, representanter fra Verdal Friidrettsklubb og representanter fra Verdal Idrettsråd. Arbeidsgruppen får i oppdrag å utrede muligheten for bygging av et rekrutteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune i tilknytning til skole».

Saken i formannskapet kom opp til behandling 02.05.2019 - PS 044/19 Rekrutteringsanlegg i friidrett i Verdal med vedtak:

Følgende arbeidsgruppe oppnevnes til å utrede muligheten for bygging av et rekrutteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune:

- *Tor Dybdal-Holthe og Ingeborg Østerås, Verdal friidrettsklubb.*
- *Paul Elvebø, Verdal idrettsråd.*
- *Bård Kotheim, John Olav Larsen og Frode Strand, Verdal kommune*

Det er avholdt tre møter i arbeidsgruppa. Med bakgrunn i innspill i arbeidsmøtene har Norconsult etter oppdrag fra Verdal kommune ferdigstilt utredningsrapporten «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum.

Det er arbeidet fram 4 ulike alternativer på 2 lokasjoner:

- Alternativ 1: Sentralidrettsanlegget – 400 m løpebane 6 baner - stadion type A / Fullskala anlegg.
- Alternativ 2: Sentralidrettsanlegget – 400 m løpebane, 2 rundbaner – rekrutteringsanlegg.
- Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – 300 m løpebane, 2 rundbaner – rekrutteringsanlegg.
- Alternativ 4: Ørmelen skole – 400 m løpebane, 2 rundbaner – rekrutteringsanlegg.

Alternativ 1 ble ikke bedt utredet som et alternativ, men er tatt med for å kan sammenligne kostnader for de tre alternativene som ble bestilt i forhold til et fullskala anlegg. Alternativ 1 derfor ikke vurdert videre i saken.

Alternativ 3 er ikke vurdert videre i saken da dette kommer i konflikt med krav til sikkerhetssoner som er beskrevet i *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2020, V0732B*.

Estimerte kostnader for de tre alternativene for rekrutteringsanlegg friidrett:

Alternativ 2. Sentralidrettsanlegget Ørmelen– 400 m løpebane, 2 rundbaner – rekrutteringsanlegg.

Element	Kostnad eks. mva.	Inkl. mva.
Friddrettsanlegg	20.100.000,-	25.100.000,-
Erstatningsanlegg fotball	13.200.000,-	16.500.000,-
Adkomst og interne veger	2.400.000,-	3.000.000,-
Tilbakebetaling av spillemidler		2.000.000,-
Mulige nye spillemidler (anslått)		
• Sprintbane 100 m og 110 m, 910.000,-		
• Rundløpsbaner, 400.000,-		
• Hoppfelt lengde og høyde, 300.000,-		
• Kastefelt kule, 10.000,-		
• Kastefelt diskos og slegge, 100.000,-		
• Kastefelt spyd, 100.000,-		
• Naturgressbane 64 x 100 m, 1.000.000,-		
• Lys, 700.000,-		
• Fotball 9er-bane, 900.000,-		
• Lys 9er-bane, 100.000,-		
• Fotball 7er-bane, 600.000,-		
• Lys 7er-bane, 100.000,-		
	-5.300.000,-	-5.300.000,-
SUM	30.400.000,-	41.300.000,-

Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – 300 m løpebane, 2 rundbaner – rekrutteringsanlegg.

Element	Kostnad eks. mva.	Inkl. mva.
Friddrettsanlegg	12.900.000,-	16.100.000,-
Erstatningsanlegg fotball	0,-	0,-
Adkomst og interne veger	2.400.000,-	3.000.000,-
Tilbakebetaling av spillemidler		0,-
Mulige nye spillemidler (anslått)		
• Sprintbane 100 m og 110 m, 610.000,-		
• Rundløpsbaner, 400.000,-		
• Hoppfelt lengde og høyde, 300.000,-		
• Kastefelt kule, 100.000,-		
• Kastefelt spyd, 100.000,-		
• Kastefelt diskos og slegge, 100.000,-		
• Lys, 460.000,-		
• Naturgress 7'er bane (nærmiljøanlegg), 300.000,-		
• Naturgress 5'er bane (nærmiljøanlegg), 300.000,-		
	-2.700.000,-	-2.700.000,-
SUM	12.600.000,-	16.400.000,-

Alternativ 4: Ørmelen skole – 400 m løpebane, 2 rundbaner – rekrutteringsanlegg.

Element	Kostnad eks. mva.	Inkl. mva.
Friddrettsanlegg	18.700.000,-	23.400.000,-
Erstatningsanlegg fotball	4.700.000,-	5.900.000,-
Adkomst og interne vegar	0,-	0,-
Tilskotsbetaling av spillemidler		100.000,-
Mulige nye spillemidler (anslått)		
• Sprintbane 100 m og 110 m, 500.000,-		
• Rundløpsbaner, 400.000,-		
• Hoppfelt lengde og høyde, 300.000,-		
• Kastefelt kule, 40.000,-		
• Kastefelt spyd, 75.000,-		
• Kastefelt diskos og slegge, 100.000,-		
• Lys, 700.000,-		
• Naturgressbane, 1.000.000,-		
• Erstatningsbane 7'er, 600.000,-		
• Erstatningsbane 7'er lys, 100.000,-		
	-3.800.000,-	-3.800.000,-
SUM	19.600.000,-	25.600.000,-

Utredningsrapporten for friidrett ble sendt ut på høring og det kom inn seks høringssvar:

Nord – Trøndelag friidrettskrets(utdrag fra høringssvar):

Primært anbefaler vi som overordnet organisasjonsledd et komplett anlegg med fastdekke på seks rundløpsbaner 400m, og fastdekke for tilløp i høyde/stav, spyd og lengde – og naturgressflate i midten slik at anlegget kan brukes til kast (slegge, diskos, spyd). Kulesektor kan anlegges med grus. Dette gir også muligheter for gjennomføring av større stevner.

Sekundært et anlegg med fastdekke på 2 - 4 rundløpsbaner 400m, 4 – 6 sprintløpebaner for løp opp til 110m og fastdekke for tilløp i høyde/stav, spyd og lengde – og naturgressflate i midten slik at anlegget kan brukes til kast (slegge, diskos, spyd). Kulesektor kan anlegges med grus. Et slikt anlegg vil være tilfredsstillende for trening og mindre lokale stevner, men begrenser gjennomføring av større stevner.

Når det gjelder **beliggenhet** har ikke friidrettskretsen sterke synspunkter på dette. Som hovedregel bør slike anlegg være i tilknytning til skoler eller eksisterende idrettsparker og være mest mulig tilgjengelig for bruk både i skoletida og på ettermiddag- og kveldstid».

Skoleadministrasjonen i Verdal kommune:

«Vi er opptatt av at kommunestyret har vedtatt at Ørmelen skole også skal renoveres eller bygges på nytt. En etablering av friidrettsanlegg på Ørmelens skoles tomt før bygging av ny skole vil båndlegge en del muligheter, og kan påføre kommunen store ekstrakostnader. Ved ombygging/rehabilitering av Ørmelen skole (kanskje mest sannsynlig) så må elevene ha midlertidig skoleanlegg/brakkerrigg. Denne må plasseres et sted, og området hvor alternativ A4 er tegnet er mest aktuelt for dette.

Ved nybygging av Ørmelen skole er område A4 høyaktuelt for nye bygg, spesielt ned nordlige del. Da kan elevene fortsette i «gammelskolen» under byggeprosessen, og kommunen sparer store kostnader da midlertidig brakkerigg/leide lokaler ikke behøves.

Samtidig vil man kunne spare en del kostnader på utenomhusanlegg i skolebyggprosjektet gjennom at skole kanskje kan benytte A4.

Når det gjelder friidrettsanlegg på sentralanlegget så er det en plassering med kort avstand til flere skoler, slik som Verdalsøra Barneskole/ungdomsskole, Nye Vinne/Ness skole og Ørmelen. Verdal kommune får samlet flere idrettsgrener på samme område, noe som igjen måtte kunne gi synergier mtp fasiliteter som klubbhus, sanitæranlegg, parkeringsarealer mm.

Konklusjon:

Skoleadministrasjonen konkluderer med at det bør bygges friidrettsanlegg ved sentralanlegget. Dette er viktig hvis friidrettsanlegg skal bygges før det er avklart hva som skal skje med Ørmelen skole.

Hvis anlegg skal bygges på Ørmelen, bør det skje i sammenheng med renovering/nybygging av Ørmelen skole».

Leksdal IL (utdrag fra høringssvar):

«Av alternativa som er lista opp så vurderer vi alternativ 1 (fullverdig bane på sentralidrettsanlegget) og treningsanlegg på Ørmelen som dei mest realistiske alternativa. Alternativ 2 gir liten kostnadsreduksjon og ein får eit anlegg med bruksbegrensingar. Alternativ 3 anbefales ikkje av Norconsult».

Verdal IL (utdrag fra høringssvar):

«Verdal IL er tydelige på at vi ønsker at idrettslagene skal bygge hverandre opp. VIL er positive til økt satsning på, og aktivitet i friidretten. VIL ser at det er behov for bedre treningsmuligheter for friidretten. Det ønskes gjerne at nytt friidrettsanlegg samlokaliseres med aktiviteten på Verdal stadion. Dette forutsetter imidlertid at anlegget utformes på en måte som ikke griper negativt inn i dagens kapasitet og aktivitet.

Verdal friidrettsklubb (utdrag fra høringssvar):

«Blant alternativene i rapporten «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum» anbefaler Verdal friidrettsklubb alternativ 4, Ørmelen skole.

Dette alternativet vil inneholde treningsanlegg for friidrett, allsidige aktivitetsarealer, fotballbane med kunstgress og sykkelbane.

Friidrettsmiljøet i kommunen vil få et anlegg som samler både unge og eldre om en sunn aktivitet i trygge og gode omgivelser.

I et 400 meters anlegg kan Verdal friidrettsklubb arrangere treninger og stevner på lokal og krets nivå. Det kan ikke arrangeres kretsmesterskap eller nasjonale stevner, men til slike stevner har Innherred gode fullskala friidrettsanlegg i nabokommunene Levanger og Steinkjer.

Verdal Idrettsråd (utdrag fra høringssvar):

«Verdal Idrettsråd går inn for alternativ 4 Ørmelen skole, og et rekrutteringsanlegg der. En opprusting av uteanlegget ved Ørmelen skole er også positivt for integrering og bomiljø på Ørmelen.

Grunnet kommunens stramme økonomi foreslår Idrettsrådet og dele alternativ 4 opp i to slik at et rent friidrettsanlegg med grasbane i midten bygges i 2021 og øvrige aktivitetselementer kommer senere når kommunen ser seg råd til det.

Alternativ 1,2 og 3 med Friidrett på Sentralidrettsanlegget går ikke Idrettsrådet inn for. Sentralidrettsanlegget bør ikke forringes for fotballaktiviteten».

Vurdering:

Med bakgrunn i politisk vedtak er det jobbet med muligheter for et rekrutteringsanlegg for friidrett. Det vil si et anlegg hvor det kan arrangeres lokale- og kretsarrangement. For større arrangementer og trening for «viderekomne» er fullverdige anlegg på Levanger, Inderøy, Steinkjer og friidrettshallen på Steinkjer tilgjengelige alternativer.

Et friidrettsanlegg er et plasskrevende anlegg i forhold til areal (krever ca. 12-14 dekar). Arbeidsgruppa har kun funnet to aktuelle lokasjoner som oppfyller arealkravet til et rekrutteringsanlegg for friidrett og som er kommunalt eid eiendom.

Både Ørmelen skole og sentralidrettsanlegget ligger sentralt, og et rekrutteringsanlegg for friidrett kan brukes av skoler og andre på dagtid, og av både friidrett og uorganisert aktivitet på kveldstid.

Mange barn og ungdommer er daglig innom sentralidrettsanlegget for å trene, både uorganisert og organisert. I tillegg spiller barn og ungdom kamper der og/eller deltar for det sosiale eller som tilskuere. Dette kan representere en mulighet for å rekruttere flere til allsidig aktivitet, blant annet friidretten. Ved å skape et kompakt og allsidig aktivitetsanlegg vil det kunne bli et knutepunkt for variert aktivitet, og det vil også representere en viktig sosial møteplass for innbyggere i ulike generasjoner. Anlegget vil kunne kobles på den øvrige infrastrukturen, og det kan utvikles til å bli en viktig arena for å underbygge sosial bærekraft i et lokalsamfunn.

Kommunedirektøren ønsker derfor å utvikle sentralidrettsanlegget slik at det gir et variert aktivitetstilbud og blir en arena for flere idretter. Ved å etablere et rekrutteringsanlegg for friidrett - alternativ 2 - ved sentralidrettsanlegget er det en rekke fordeler. Verdal kommune får samlet flere idrettsgrener på samme område som da gir synergier i forhold til fasiliteter som garderobes, klubbhus, sanitæranlegg, parkeringsarealer, fleksibel bruk av anlegget og plassering med kort avstand til flere skoler (Verdalsøra barneskole, Verdalsøra ungdomsskole, nye Vinne/Ness skole og Ørmelen skole). Det vil også gi mulighet for rasjonell drift/vedlikehold av personale som har kompetanse på drift av idrettsbaneanlegg – jmfør driftsavtale med Veksttorget AS. Her vil det samlede aktivitetsarealet mer effektivt kunne vedlikeholdes. Etablering av friidrettsanlegget kan også komme raskt i gang da arealet kan omdisponeres umiddelbart. Det er selvfølgelig krevende at alternativ 2 er det økonomisk mest ekspansive, men siden målsettingen er å etablere et kompakt, allsidig og flerfunksjonelt aktivitetsareal for framtiden er det viktig å se dette i et langsiktig perspektiv.

Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at tildelte og omsøkte spillemidler for Coop-banen må tilbakebetales ved dette alternativet, og det er tatt med i kalkylene for anlegget.

Verdal II og Verdal idrettsråd uttrykker i sine høringssvar bekymring for redusert kapasitet til fotballanlegg. Erfaringstall fra Veksttorget AS viser at det i høysesongen for fotball er ca. 75% belegg på banekapasiteten og i lavsesongen ca. 50-60% belegg på banekapasiteten for fotball – mandag til søndag i de definerte utleietidene. Det viser at kapasiteten kan utnyttes bedre enn den gjøres i dag. Videre tas det høyde for å effektivisere arealbruken på anlegget slik at det blir flere oppgraderte spilleflater som kan benyttes til fotballaktivitet. Kommunedirektøren mener derfor at kapasiteten til fotballaktivitet vil være tilfredsstillende.

Kommunestyret har vedtatt at Ørmelen skole skal renoveres eller bygges på nytt – kommunestyret PS 106/16 -2016.

En etablering av friidrettsanlegg på Ørmelen skoletomt før bygging av ny skole eller renovering vil båndlegge en del muligheter, og kan påføre kommunen store ekstrakostnader. Ved ombygging/rehabilitering av Ørmelen skole må elevene ha midlertidig skoleanlegg/brakkerrigg. Denne må plasseres et sted, og området hvor friidrettsanlegg - alternativ 4 er tegnet er mest aktuelt for dette.

Ved nybygging av Ørmelen skole er området friidrettsanlegg - alternativ 4 høyaktuelt for nye bygg, spesielt ned nordlige del. Da kan elevene fortsette i «gammelskolen» under byggeprosessen, og kommunen sparer store kostnader da midlertidig brakkerigg/leide lokaler ikke behøves.

Verdal friidrettsklubb og Verdal idrettsråd har friidrettsanlegg alternativ 4 på Ørmelen som sin innstilling for type anlegg og plassering. Dette vil være et krevende alternativ med bakgrunn i at det er manglende avklaringer rundt tidsaspekt, arealbehov, renovering eller nybygging av Ørmelen skole.

Hvis et friidrettsanlegg skal bygges på ved Ørmelen skole, bør det skje i sammenheng med

renovering/nybygging av Ørmelen skole. Dette ligger en del år frem i tid og er ikke konkretisert ennå. I tillegg kan et friidrettsanlegg ved Ørmelen skole være noe krevende med hensyn til parkering, og det må ses nærmere på det helhetlige logistikkbildet her.

På bakgrunn av dette foreslår kommunedirektøren at det etableres rekrutteringsanlegg for friidrett ved sentralidrettsanlegget på Ørmelen.

Verdal kommune

► **Friidretts- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum**

Forslag og alternativer til utvikling på Sentralidrettsanlegget og Ørmelen skole

Oppdragsnr.: 5185804 Dokumentnr.: 01 Versjon: 03 Dato: 2020-07-07

Oppdragsgiver: Verdal kommune**Oppdragsgivers kontaktperson:** Frode Strand**Rådgiver:** Norconsult AS**Oppdragsleder:** Håvar Brøndbo**Andre nøkkelpersoner:** Michael Klages, Silje Jansdottir Jermstad, Marthe Veie, Randi Marie Isaksen

Sammen drag

Norconsult har i samarbeide med Verdal kommune utarbeidet ulike løsninger for etablering av et friidrettsanlegg for Verdal. Det er arbeidet fram 4 ulike alternativer på 2 lokasjoner:

Alternativ 1: Sentralidrettsanlegget - 400 m løpebane 6 baner (stadion type A)

Alternativ 2: Sentralidrettsanlegget – 400 m løpebane, 2 rundbaner

Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – 300 m løpebane, 2 rundbaner

Alternativ 4: Ørmelen skole – 400 m løpebane, 2 rundbaner

Ut over dette er det lagt fokus på å øke allmennaktiviteten i form av etablering av mindre arealkrevende idretter.

Det er laget tegninger som viser hvilke muligheter og konsekvenser alternativene gir, og det er utarbeidet kostnadsoverslag som grunnlag for valg av alternativ.

03	2020-07-07	Korrigerte kostnadstabeller	HaBro	AnMoe	HaBro
02	2020-06-25	Endret formål - alternativsvurdering for 4 alternativ for friidrett	HaBro	MiKla	HaBro
01	2020-01-24	Til gjennomgang hos oppdragsgiver	MiKla/SiJJe/Mar Ve	HaBro	HaBro
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

 Innhold

1	Bakgrunn	4
2	Alternativ 1: Sentralidrettsanlegget – friidrett med 400 m løpebane, 6 baner (stadion type A)	5
2.1	Generelt	5
2.2	Friidrettsanlegg	6
2.3	Fotballbaner, 7 er og 9 er fotball	7
2.4	Adkomst og interne veger	8
2.5	Tennisbaner	8
2.6	Kunstisbane / Ishockey	8
2.7	Aktivitetsakse for ulike typer trening	8
2.8	Utvidelse av Coop-stadion med snødepot	8
2.9	Sammendrag kostnader alternativ 1	9
3	Alternativ 2: Sentralidrettsanlegget – friidrett med 400 m løpebane, 2 rundbaner	10
3.1	Generelt	10
3.2	Sammendrag kostnader alternativ 2	11
4	Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – friidrett med 300 m løpebane, 2 rundbaner	12
4.1	Generelt	12
4.2	Muligheter	13
4.3	Begrensninger	13
4.4	Anbefalinger	14
4.5	Sammendrag kostnader alternativ 3	15
5	Alternativ 4: Ørmelen skole	16
5.1	Generelt	16
5.2	Treningsanlegg for friidrett og aktivitetsarealer	16
5.3	Fotballbane med kunstgress, 7 er fotball (erstatningsbane)	17
5.4	Pump track bane	18
5.5	Sammendrag kostnader alternativ 4	19

1 Bakgrunn

Norconsult har fått i oppdrag å utrede ulike alternativer for nytt treningsanlegg for friidrett i Verdal. Friidretten i Verdal etterlyser fasiliteter en kan utøve profesjonell trening på. Per dags dato kan ikke Verdal kommune tilby fasiliteter som dekker behov og forventninger til et moderne friidrettsanlegg.

I samråd med Verdal kommune er det vurdert 4 alternativer:

- Alternativ 1: Sentralidrettsanlegget – friidrett med 400 m løpebane, 6 baner
- Alternativ 2: Sentralidrettsanlegget – friidrett med 400 m løpebane, 2 baner
- Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – treningsanlegg med 300 m løpebane, 2 baner
- Alternativ 4: Ørmelen skole – friidrett med 400 m løpebane, 2 baner

Anleggene og muligheter er vist i vedlagte tegninger.

Det er i tillegg utarbeidet grove kostnadsoverslag for de ulike alternativene. Overslagene er basert på erfaringstall, og er kun ment som grunnlag for valg av alternativ. I tillegg kostnader til selve friidrettsbanen, er det også tatt med kostnader knyttet til erstatning for eksisterende anlegg som må fjernes for å frigjøre areal.

For de ulike alternativene er det også vist aktuell bruk av resterende areal, og for alternativene på sentralidrettsanlegget er det i tillegg vist mulig plassering av nytt garderobebygg / klubbhus og mulig utforming av parkeringsanlegg.

2 Alternativ 1: Sentralidrettsanlegget – friidrett med 400 m løpebane, 6 baner (stadion type A)

2.1 Generelt

Alternativet er vist i tegning L10-00-01.

Friidrettsbanen kan anlegges vest i sentralidrettsanlegget, og orienteres med lengderetning mot nord-sør. Det er der vist et fullverdig friidrettsanlegg med 400 m løpebane med 6 rundbaner. Det vil bli noe trangt, spesielt mot rundkjøring på fylkesvegen i øst og mot eksisterende boligbebyggelse i nord og sør.

Parkering er vist med en utvidelse av eksisterende parkeringsplass i sør. Skissen viser mulighet for ca. 180 biler, samt kiss and ride og snuplass for buss.

Adkomsten for gående inn til anlegget vil kunne være fra sør (fra parkeringsplassen), fra vest fra sørvest (fra fylkesvegen) fra nordvest (fra rundkjøring ved Havnevegen) og fra nordøst (fra Elvepromenaden).

Anlegget vil legge beslag på deler av Coop-banen og jordbanen sør i Sentralidrettsanlegget. Kommunen må av den grunn etablere en 9'er bane og en 7'er bane for fotball som erstatning for Coop-banen nord i sentralidrettsanlegget.

Anleggene er utformet slik at disse tilbyr muligheten for organisert og profesjonell idrett. Anleggene er videre utformet mht. å tilfredsstille Kulturdepartementets krav om tilskudd.

For øvrig har vi sett på mulig plassering av andre anleggstyper innenfor tilgjengelig areal, og vist mulig plassering av nytt garderobebygg / klubbhus.

Det er gjort kostnadsoverslag av:

- Friidrettsanlegg som beskrevet
- Erstatningsanlegg for fotball som beskrevet
- Interne gangveger

2.2 Friidrettsanlegg

Friidrettsanlegget omfatter ca. 14000 m², og utgjør en stor del av tilgjengelig areal. Alternativet medfører at dagens fotballbane i vest (Coop-banen) må fjernes i sin helhet. Banen ble bygd i 2005, og dersom den fjernes før den er 20 år gammel vil dette medføre at Verdal kommune må tilbakebetale spillemidler i størrelsesorden kr 1 300 000,- (beløpet er oppgitt av Verdal kommune).

Friidrettsanlegget inneholder mulighet for følgende øvelser:

- 2 stk. arealer med 6 stk. 100 m sprint og 110 m hekk, begge retninger
- 1 stk. vanngrav til hinderløp i søndre sektor
- 6 stk. 400 m løpebaner med konstruksjonsradius 36,50 m
- 2 stk. groper til lengdehopp og tresteg med tilløp i begge retninger
- 2 stk. stavhoppkasser med tilløp i begge retninger, søndre sektor
- 1 stk. høydehoppareal i nordre og søndre sektor
- 1 stk. kuling til kulekast i nordre og søndre sektor
- 1 stk. spydtilløp til spydkast i nordre og søndre sektor
- 1 stk. kombinert kastebur til diskos- og sleggekast i nordre sektor
- 1 stk. naturgressbane til fotball med spilleflate 64 x 104 m.

Anlegget er å plassere i Construction category IV iht. *IAAFs Track and field manual 2019* og er av type A iht. Kulturdepartementets veileder *Målbok for idrettsanlegg, 2015*.

Kostnadene til dette anlegget er beregnet til ca. 22,5 millioner kroner eks. mva. Kostnadsoverslaget omfatter bl.a. større poster for:

- Fjerning av eksist. 11'er fotballbane
- Kunststoffdekke til friidrett, permeabel, struktursprøytet, rødt
- Fastmontert og løst friidrettsutstyr (ikke selve hinder, spyd, kuler, diskos e.lig.)
- Drenasfalt

- Masseutskiftning under hele anlegget, anslått 1 m
- Naturgressbane med ny oppbygning
- Drenssystem
- Innramming med betongkant og gjerde
- Flomlysanlegg
- Rigg og drift
- Uforutsett og sikkerhet
- Prosjektering, byggeledelse

Det er lagt inn at eksisterende kunstgresssystem kjøres bort til resirkuleringsanlegg. Kostnadene til dette kan variere betydelig avhengig av mottakers lokalisering hhv. transportkostnadene.

Øvrige anlegg som vist i tegning L10-00-01 er beskrevet i det etterfølgende.

2.3 Fotballbaner, 7 er og 9 er fotball

Når Coop-banen fjernes, vil det være behov for erstatningsbaner for fotball. Det er derfor plassert inn en 9er-bane (spilleflate 46 x 64 m) og en 7er-bane (34 x 54 m). Til disse banene er det satt av et areal med bredde 4 m til snølagring utenfor sikkerhetssoners bredde på 3 m. Banen foreslåes lagt med non-infyll kunstgresssystem. For å imøtekomme Miljødirektoratets krav om å hindre spredning av mikroplast fra kunstgressbaner, er det forutsatt en tett kant rundt banen - delvis med sittebenker - som hindrer spredning av plastpartikler (strå som går i oppløsning etter noen års bruk) fra kunstgressdekket. Nytt ballfangernett vil være nødvendig i nord, vest og sør av banen. I øst er et ballfangernett allerede etablert. Videre er det vist 6 stk. flomlysmaster til belysning av banen. Ved installasjon av ytterligere lysarmaturer eller via finjustering av disse kan en eventuell redusere antall master til 4 stk, dette vil en måtte se nærmere på i forbindelse med detaljering av planene. I inngangen til banen er det plassert vedlikeholdsport b=3m og inngangsport. I portåpningene er det tenkt fotskraperister (kjøresterke) for å kunne rense klær og vedlikeholdsutstyr og hindre at plastpartikler kommer på avveier. Banen er plassert lengst mulig i nordøst for å få en korridor / gangvei fra øst til vest. Dette medfører at det må settes opp nytt ballfangernett på kortsiden av eksisterende 11 er fotballbane i øst. Kostnaden til banene er beregnet til hhv. 7,5 mill. (for 9'er bane) og 5,7 mill. (for 7'er bane) eks. mva.

Kostnadsoverslag til begge baner omfatter bl.a. større poster for:

- Kunstgressdekke, non-infyll
- Drensasfalt
- Masseutskiftning under hele anlegget, anslått 1 m
- Ny oppbygning
- Drenssystem
- Innramming med tett kant
- Ballfangernett
- Flomlysanlegg
- Rigg og drift
- Uforutsett og sikkerhet
- Prosjektering og byggeledelse

2.4 Adkomst og interne veger

Nevnte gangadkomster inn til anlegget omfatter ca. 350 m. I tillegg vil det være behov for interne veger i anlegget for tilkomst for vedlikeholdsutstyr og for gående og syklende. Totalt er det tatt med kostnad for 700 m veg med 3 m bredde, og kostnadene er beregnet til ca. 2,2 mill. eks. mva. I kostnadene er det tatt med:

- Masseutskiftning under hele anlegget, anslått 1 m
- Ny oppbygning
- Belysningsanlegg
- Rigg og drift
- Uforutsett og sikkerhet
- Prosjektering og byggeledelse

2.5 Tennisbaner

To konkurransebaner foreslåes anlagt i nordvest på sentralidrettsanlegget. Anlegget tenkes rammet inn med betongkant og 3 m høyt gjerde. Inngangene er tenkt utført med vedlikeholdsport og inngangsport samt rister til oppsamling av infyll fra tennisdekke. Det finnes ulike systemer for tennisdekke. De mest aktuelle for utendørs bruk er tradisjonell clay cord (rødgrus), kunstgress med infyll av syntetisk grus, clay i kombinasjon med syntetisk teppe. Andre systemer kan være aktuelt. Kostnadene for tennisbanene er ikke med i dette oppsettet.

2.6 Kunstisbane / Ishockey

Det er satt av plass til en kunstisbane sør for Coop-stadion med mål 30 x 60 m. Denne er vist i planen som en mulighet, men ikke tatt med i kostnadene. I forbindelse med banen må det settes av et område for en kuldesentral. Banen bør bygges på en slik måte at det er mulig å bygge tak over den. Derom banen først bygges uten tak, må det tas nødvendig hensyn til fundament ved endelig plassering og utforming. Kunstisanlegget er tatt med i kostnadene.

2.7 Aktivitetsakse for ulike typer trening

Det vil være mulig å etablere en aktivitetsakse gjennom Sentralidrettsanlegget. Denne aksene kan fylles med ulike aktivitetstilbud. Aksene bør ligge i flukt med ønsket ny plassering av hovedinngangen til Sentralidrettsanlegget i sør. Plasseringen av friidrettsbanen lengst mulig i vest gir en bred nord-syd korridor i sentrum av sentralidrettsanlegget. Denne breie passasjen er brukt til å plassere ulike aktivitetstilbud som treningsbane for basketball, 3 er fotball for de minste og en liten Tuft park til klatring og styrketrening. Det er videre lagt inn plassholdere for nytt garderobebygg / klubbhus med bl.a. garderober, dusj, tidtaker- og speakerrom, klubblokaler mm. To enkle tribuneanlegg er plassert på langsiden av planlagt friidrettsbane og eksisterende. Aktivitetsaksen er ikke kostnadsberegnet.

2.8 Utvidelse av Coop-stadion med snødepot

Planen viser i tillegg en utvidelse av Coop-stadion med 5 m til deponering av snø på vestre langside. Depotet er beregnet utformet som kunstgressareal med ny oppbygning, dreneringsoppbygg, betongkant med nytt

gjerde. Dette arealet kan også utformes med asfalt, men vil da skille seg ut som et uattraktivt lite brukt areal meste parten av året.

Snødeponiet er ikke kostnadsberegnet.

2.9 Sammendrag kostnader alternativ 1

Kostnader for dette anlegget er beregnet til:

Element	Kostnad eks. mva.	Inkl. mva.
Friidrettsanlegg	22.500.000,-	28.100.000,-
Erstatningsanlegg fotball	13.200.000,-	16.500.000,-
Adkomst og interne veger	2.400.000,-	3.000.000,-
Tilbakebetaling av spillemidler		1.300.000,-
Mulige nye spillemidler (anslått)		
• Friidrettsanlegg, 3.500.000,-		
• Lys, 700.000,-		
• Fotball 9er-bane, 900.000,-		
• Lys 9er-bane, 100.000,-		
• Fotball 7er-bane, 600.000,-		
• Lys 7er-bane, 100.000,-		
	-5.900.000,-	-5.900.000,-
	32.200.000,-	43.000.000,-

3 Alternativ 2: Sentralidrettsanlegget – frilidrett med 400 m løpebane, 2 rundbaner

3.1 Generelt

Alternativet er vist i tegning L10-00-11.

Dette alternativet omfatter en frilidrettsbane som er en noe modifisert versjon av den som er beskrevet i alternativ 1. Endringene er i hovedsak:

- Antall rundbaner er redusert fra 6 til 2

- Hoppgrøpa er flyttet fra østre langside til sektor i sør

Denne endringen medfører at avtrykket av banen blir ca. 7 m smalere og 10 m kortere, noe som gir noe rimeligere anlegg og bedre plass rundt anleggene. For øvrig gjelder de samme forutsetningene som for alternativ 1.

Anlegget er ikke å plassere i en av IAAFs Construction categories iht. *Track and field manual 2019* og heller ikke av type A iht. Kulturdepartementets veileder *Målbok for idrettsanlegg, 2015*.

3.2 Sammendrag kostnader alternativ 2

Kostnader for dette anlegget er beregnet til:

Element	Kostnad eks. mva.	Inkl. mva.
Friidrettsanlegg	20.100.000,-	25.100.000,-
Erstatningsanlegg fotball	13.200.000,-	16.500.000,-
Adkomst og interne veger	2.400.000,-	3.000.000,-
Tilbakebetaling av spillemidler		2.000.000,-
Mulige nye spillemidler (anslått)		
• Sprintbane 100 m og 110 m, 910.000,- • Rundløpsbaner, 400.000,- • Hoppfelt lengde og høyde, 300.000,- • Kastefelt kule, 10.000,- • Kastefelt diskos og slegge, 100.000,- • Kastfelt spyd, 100.000,- • Naturgressbane 64 x 100 m, 1.000.000,- • Lys, 700.000,- • Fotball 9er-bane, 900.000,- • Lys 9er-bane, 100.000,- • Fotball 7er-bane, 600.000,- • Lys 7er-bane, 100.000,-		
	-5.300.000,-	-5.300.000,-
SUM	30.400.000,-	41.300.000,-

4 Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – friidrett med 300 m løpebane, 2 rundbaner

4.1 Generelt

Alternativet er vist i tegning L10-00-21.

Vi er i tillegg bedt om å se på et treningsanlegg for friidrett med redusert omfang og størrelse, innplassert på tilgjengelig areal i den søndre delen av Sentralidrettsanlegget. Vi har i tegningen vist en løpebane på 300 m med 2 rundbaner. Anlegget er ikke å plassere i en av IAAFs Construction categories iht. *Track and field manual 2019* og heller ikke av type A iht. Kulturdepartementets veileder *Målbok for idrettsanlegg, 2015*.

Anlegget er kostnadsberegnet til ca. 12,9 millioner kroner eks. mva.

Kostnadsoverslaget omfatter bl.a. større poster for:

- Kunststoffdekke til friidrett, permeabel, struktursprøytet, rødt
- Fastmontert og løst friidrettsutstyr (ikke selve hinder, spyd, kule, diskos e.lig.)
- Drensasfalt
- Masseutskiftning under hele anlegget, anslått 1 m
- Naturgressbane med ny oppbygning
- Drenssystem
- Innramming med betongkantstein
- Noe gjerde og ballfangernett
- Flomlysanlegg
- Rigg og drift
- Uforutsett og sikkerhet
- Prosjektering og byggeledelse

4.2 Muligheter

Anlegget byr på en rekke muligheter for fysisk aktivitet til tross for redusert omfang og størrelse. Konkret er disse følgende:

- Arealer med 6 stk. baner for 100 m sprint og 110 m hekk i retning vest-øst
- Anlegget kan brukes til skole- og barneidrett.
- 2 stk. 300 m løpebaner med konstruksjonsradius 35 m
- Grop til lengdehopp og tresteg med tilløp
- Stavhoppkasse med tilløp
- Høydehoppareal
- Kulering til kulekast på naturgress
- Spydtilløp til spydkast
- Areal med kombinert kastebur til diskos- og sleggekast
- Areal med naturgressbane med plass til 7 og 5 er fotball, spilleflate 30 x 50 m hhv. 20 x 30 m.
- Ledig areal med naturgress til f.eks. 3 er fotball, oppvarming, yoga eller andre øvelser.

Det vil være mulig å etablere øvrige idrettsanlegg og nytt garderobebygg / klubbhus i nord-feltet, tegningen viser noen muligheter.

4.3 Begrensninger

Anlegget er en komprimert utgave et friidrettsanlegg der hensikten er å tilby de fleste friidrettsøvelsene.

Anlegget har dog begrensninger mht. type øvelser og sikkerhet som konkret er følgende:

- Sikkerheten for utøvere kan ikke garanteres dersom kaste-, løpe- og hoppeøvelser utføres samtidig.
- Buret til diskos- og sleggekast mangler sikkerhetsavstand (min. 2 m) til spydtilløpet.
- Løpeøvelser, lengdehopp, tresteg og stavhopp kan ikke utføres samtidig med kastøvelsene diskos/slegge/spyd fordi kasteretninger krysser rundløpsbanene samtidig som kastsektorene (definert område for landing av diskosen, slegget eller spydet) krysser løpe- og sprintbanene samt tilløpene til lengdehopp, tresteg og stavhopp.
- Skader i løpebanedekke er svært sannsynlige foran kastburet til diskos/slegge.

- Samtidig bruk av høydehoppareal, sprintareal, lengdehopp, tresteg, stavhopp og kulestøt er fullt mulig.
- 300 m banen krysser sprintarealer og tilløp for høydehopp og stavhopp.
- Bruken av anlegget til organisert fotballspill er kun hensiktsmessig når ikke friidrettsaktiviteter foregår. Dette fordi det ikke er hensiktsmessig å installere ballfangernett.

For øvrig vil anlegget medføre utfordringer knyttet til tilgjengelig plass:

- Tilgjengelig sikkerhetssoner for Coop-banen og Coop-stadion vil bli berørt. Det er usikkert om det vil være mulig å tilfredsstille fotballforbundets krav til sikkerhetssone for Coop-stadion i sør-vestre hjørne av denne dersom det er ønskelig å komme fram med vedlikeholdsutstyr gjennom passasjen. Dette må sjekkes ut før en eventuelt går videre med dette alternativet.
- De to andre alternativene har mulighet for en gjennomgående akse nord-sør med muligheter for god lesbarhet og diverse aktiviteter. Denne aksen vil ikke være mulig å etablere ved valg av dette alternativet.

4.4 Anbefalinger

På bakgrunn av de plass- og bruksmessige forholdene, samt at en rundbane på 300 m ikke er standard banelengde, vil ikke Norconsult anbefale Verdal kommune å gå videre med dette alternativet. Dersom realisering av denne anleggstypen likevel er aktuelt, anbefaler vi at kommunen utarbeider bruksregler knyttet til sikkerhet for anlegget. Bruksreglene kan f.eks. være følgende:

- a) Tillatt til samtidig utøvelse av høydehopp, sprintøvelser (inkl. hekk), lengdehopp, tresteg, stavhopp og kulestøt.
- b) Tillatt til samtidig utøvelse av øvelser på 300 m rundløpsbanen, høydehopp (må vente), lengdehopp, tresteg og kulestøt. Høydehoppøvelser bør ikke utføres når 300 m banen brukes av flere løpere samtidig.
- c) Tillatt til samtidig utøvelse av diskos og sleggekast og høydehopp.
- d) Bruken av diskos- og sleggeareal kun tillatt når nettet til kasteburet er opp. Kasteburets vinger må uansett benyttes til innskrenkning av kastesektor.
- e) Tillatt til samtidig utøvelse av spydkast og høydehopp.
- f) Tillatt til samtidig utøvelse av kulestøt, høydehopp og fotballspill.

4.5 Sammendrag kostnader alternativ 3

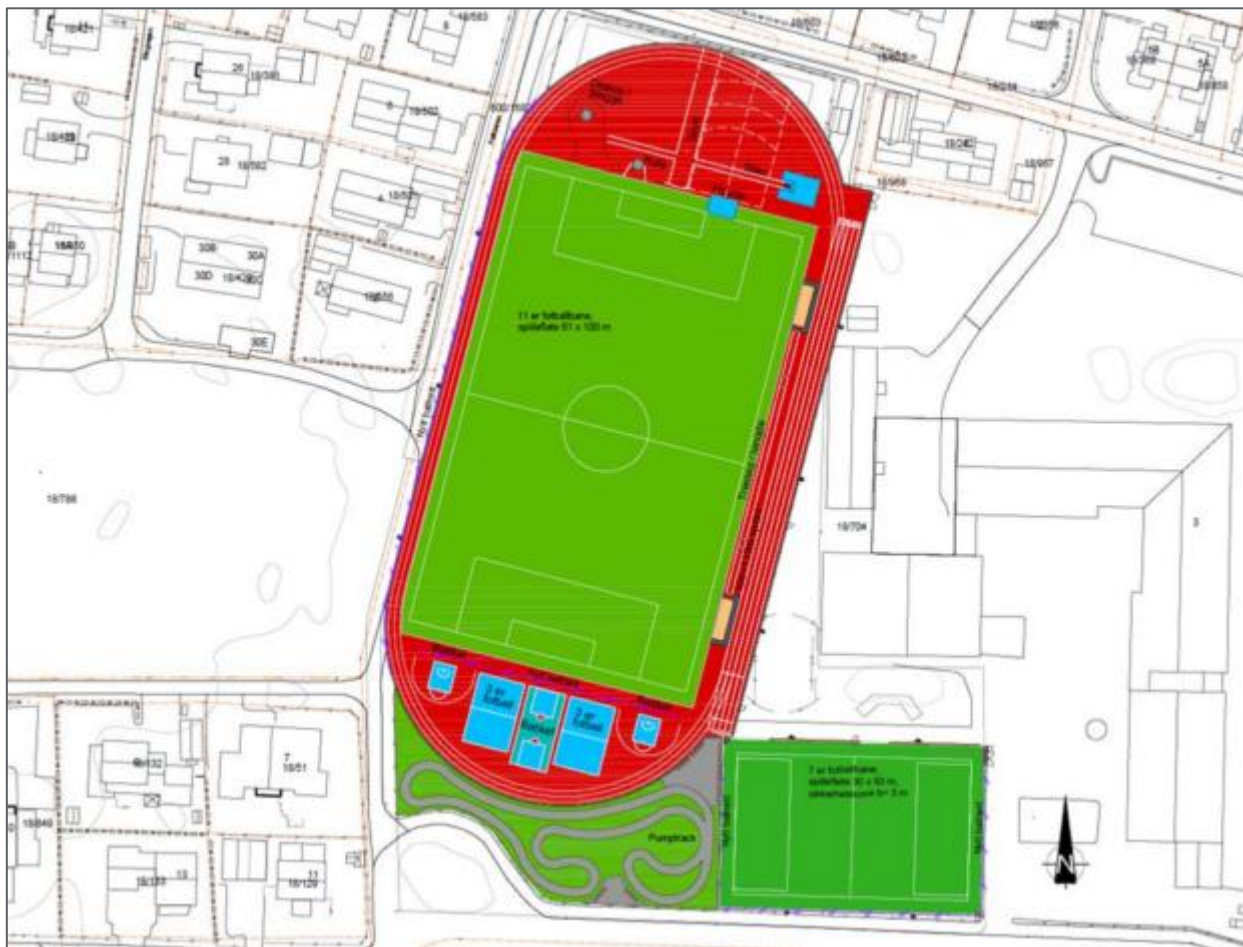
Kostnader for dette anlegget er beregnet til:

Element	Kostnad eks. mva.	Inkl. mva.
Friidrettsanlegg	12.900.000,-	16.100.000,-
Erstatningsanlegg fotball	0,-	0,-
Adkomst og interne veger	2.400.000,-	3.000.000,-
Tilbakebetaling av spillemidler		0,-
Mulige nye spillemidler (anslått)		
• Sprintbane 100 m og 110 m, 610.000,- • Rundløpsbaner, 400.000,- • Hoppfelt lengde og høyde, 300.000,- • Kastefelt kule, 100.000,- • Kastefelt spyd, 100.000,- • Kastefelt diskos og slegge, 100.000,- • Lys, 460.000,- • Naturgress 7'er bane (nærmiljøanlegg), 300.000,- • Naturgress 5'er bane (nærmiljøanlegg), 300.000,-		
	-2.700.000,-	-2.700.000,-
SUM	12.600.000,-	16.400.000,-

5 Alternativ 4: Ørmelen skole

5.1 Generelt

På et område vest for Ørmelen skole er det areal som er stort nok til å kunne etablere en treningsbane. Friidrettsgruppa i Verdal IL har lansert forslag om å benytte arealet til en friidrettsbane, og etablere et treffpunkt som oppmuntrer til ikke organisert aktivitet. Vi har vist et forslag vist i vedlagt tegning 103, og forslaget er nærmere beskrevet i etterfølgende punkter.

5.2 Treningsanlegg for friidrett og aktivitetsarealer

Friidrettsanlegget vil bruke ca. 11650 m² av tilgjengelig areal. Dette medfører at dagens 7 er fotballbane i nord må fjernes. Verdal kommune opplyser at de må tilbakebetale spillemidler i størrelsesorden kr 80 000,- dersom banen fjernes før den er 20 år gammel.

Friidrettsanlegget inneholder mulighet for følgende øvelser:

- Arealer med 4 stk. 100 m sprintbaner
- 2 stk. 400 m løpebaner med konstruksjonsradius 35 m

- 2 stk. groper til lengdehopp og tresteg med tilløp i begge retninger
- Stavhoppkasse med tilløp retning vest-øst, nordre sektor
- Høydehoppareal i nordre sektor
- Ring til kulekast i nordre sektor
- Spydtilløp til spydkast i nordre sektor
- Kombinert kastebur til diskos- og sleggekast i nordre sektor
- Naturgressbane til fotball med spilleflate 61 x 100 m (banen kan deles opp i flere 7 er og 5 er baner)
- 2 stk. 3 er fotballbaner i søndre sektor
- Basket treningsbane i søndre sektor
- 2 stk. streetbasketfelt i søndre sektor.
- Ballfangernett langs søndre kortsider av naturgressbanen.
- Ballfangernett parallelt med veien/gangveien i vest.

Anlegget er ikke å plassere i en av IAAFs Construction categories iht. *Track and field manual 2019* og heller ikke av type A iht. Kulturdepartementets veileder *Målbok for idrettsanlegg, 2015*.

Kostnadene til dette anlegget er beregnet til ca. 18,7 millioner kroner eks. mva. Kostnadsoverslaget omfatter bl.a. større poster for:

- Sløyfing av eksist. 7 er fotballbane og tilbakebetaling av spillemidler
- Kunststoffdekke til friidrett, permeabel, struktursprøytet, rødt
- Fastmontert og løst friidrettsutstyr (ikke selve hinder, spyd, kuler, diskos e.lig.)
- Drensasfalt
- Masseutskiftning under hele anlegget, anslått 1 m
- Naturgressbane med ny oppbygning
- Vanningsanlegg
- Drenssystem
- Innramming med betongkant og gjerde
- Ballfangernett
- Flomlysanlegg
- Rigg og drift
- Uforutsett og sikkerhet
- Prosjektering og byggeledelse

Kostnadsoverslaget tar hensyn til at eksisterende kunstgresssystem tilføres resirkuleringsanlegg. Disse kostnadene kan avvike betydelig avhengig av mottakers lokalisering hhv. transportkostnadene.

5.3 Fotballbane med kunstgress, 7 er fotball (erstatningsbane)

Dagens asfaltflate i sør av skolen kan bygges om til 7er fotballbane med kunstgress og spilleflate 30 x 50 m. Det er ikke avsatt areal til snølagring på denne banen. Sikkerhetssoner har bredde 3 m. Banen er tenkt lagt med non-infyll kunstgresssystem på drensasfalt. For å imøtekomme Miljødirektoratets krav om å hindre spredning av mikroplast fra kunstgressbaner, er det forutsatt en tett kant rundt banen - delvis med sittebenker - som hindrer spredning av plastpartikler (strå som går i oppløsning etter noen års bruk) fra kunstgressdekket. Ballfangernett vil være nødvendig på begge kortsider og mot veien.

Det tegnet inn 4 stk. flomlysmaster. I inngangen til banen er det plassert vedlikeholdsport b=3m og inngangsport. I portåpningene er det tenkt fotskraperister (kjøresterk i porten) for å kunne rense klær, sko og vedlikeholdsutstyr for å holde plastpartikler innenfor banen.

Fotballbanen er kostnadsberegnet til ca. 4,7 million kroner eks. mva. Kostnadsoverslag til banen omfatter bl.a. større poster for:

- Kunstgressdekke
- Drensasfalt
- Masseutskiftning under hele anlegget, anslått 1 m
- Ny oppbygning
- Drenssystem
- Innramming med tett kant
- Ballfangernett
- Flomlysanlegg
- Rigg og drift
- Uforutsett og sikkerhet
- Prosjektering og byggeledelse

5.4 Pump track bane

Det var et ønske fra prosjektgruppen at Norconsult ser på en løsning der resterende arealer kan utnyttes til pump track bane.

Banen som er vist i tegning 103 har en lengde ca. 240 m med asfaltert bredde 2 m. Anlegget bør utformes individuelt i tett dialog med brukergrupper, for å fange opp ønsker om og behov for utfordrende partier, svinger og bakker. Mellomarealene foreslås lagt med ferdigplen. Det er satt av asfaltert areal til adkomst fra veien med benker og der syklene og sekker kan slenges fra seg. I tillegg er lagt inn et mellomareal til vrimling med benker, mellom der folk har mulighet til å gå fra tuftparken via pump track banen til basketbaner eller 3 er hhv. 7 er fotballbanen. På denne måten vil hele søndre delen av området ved Ørmelen skole kunne fremstå som en mer eller mindre sammenhengende aktivitetspark.

5.5 Sammendrag kostnader alternativ 4

Kostnader for dette anlegget er beregnet til:

Element	Kostnad eks. mva.	Inkl. mva.
Friidrettsanlegg	18.700.000,-	23.400.000,-
Erstatningsanlegg fotball	4.700.000,-	5.900.000,-
Adkomst og interne veger	0,-	0,-
Tilbakebetaling av spillemidler		100.000,-
Mulige nye spillemidler (anslått)		
• Sprintbane 100 m og 110 m, 500.000,-		
• Rundløpsbaner, 400.000,-		
• Hoppfelt lengde og høyde, 300.000,-		
• Kastefelt kule, 40.000,-		
• Kastefelt spyd, 75.000,-		
• Kastefelt diskos og slegge, 100.000,-		
• Lys, 700.000,-		
• Naturgressbane, 1.000.000,-		
• Erstatningsbane 7'er, 600.000,-		
• Erstatningsbane 7'er lys, 100.000,-		
	-3.800.000,-	-3.800.000,-
SUM	19.600.000,-	25.600.000,-

Verdal kommune
Kulturtjenesten
Postboks 24
7651 Verdal

Deres ref: FROSTR 2020/2726

Vår ref: qan

Dato: 20.08.2020

HØRINGSSVAR NORD-TRØNDELAG FRIIDRETTSKRETS - FRIIDRETTSBANE I VERDAL

Vi takker for tilsendt høringsbrev og vil først få berømme arbeidsgruppen for engasjement og solid arbeid. Bygging og vedlikehold av anlegg er et sentralt punkt i Norges friidrettsforbund og Nord-Trøndelag friidrettskrets strategi- og handlingsplan. Vi ønsker at alle friidrettsmiljøer rundt om i fylket skal ha tilfredsstillende anlegg for å kunne drive friidrett. Når det finnes et anlegg i nærområde utløser det ny og vesentlig mer aktivitet. Verdal Friidrettsklubb har til de for noen år tilbake, før de mistet sitt friidrettsanlegg, vært blant de klubbene i fylket med størst friidrettsaktivitet blant barne- og ungdom. Ut fra den friidrettsaktiviteten som fortsatt finnes i kommunen – og at Verdal er den eneste byen i fylket som ikke har friidrettsanlegg med fastdekke er muligheten der for å få til dette nå, ved at tidligere friidrettsanlegg erstattes med et nytt og moderne anlegg i kommunen.

Friidrettskretsen gjør ingen samfunnsøkonomiske betraktninger rundt dette, men legger mål og strategier for utvikling av idretten vår til grunn.

Primært anbefaler vi som overordnet organisasjonsledd et komplett anlegg med fastdekke på seks rundløpsbaner 400m, og fastdekke for tilløp i høyde/stav, spyd og lengde – og naturgressflate i midten slik at anlegget kan brukes til kast (slegge, diskos, spyd). Kulesektor kan anlegges med grus. Dette gir også muligheter for gjennomføring av større stevner.

Sekundært et anlegg med fastdekke på 2 - 4 rundløpsbaner 400m, 4 – 6 sprintløpebaner for løp opp til 110m og fastdekke for tilløp i høyde/stav, spyd og lengde – og naturgressflate i midten slik at anlegget kan brukes til kast (slegge, diskos, spyd). Kulesektor kan anlegges med grus. Et slikt anlegg vil være tilfredsstillende for trening og mindre lokale stevner, men begrenser gjennomføring av større stevner.

Når det gjelder **beliggenhet** har ikke friidrettskretsen sterke synspunkter på dette. Som hovedregel bør slike anlegg være i tilknytning til skoler eller eksisterende idrettsparker og være mest mulig tilgjengelig for bruk både i skoletida og på ettermiddag- og kveldstid.

Det aller viktigste for friidrettskretsen er at Verdal FIK og omkringliggende idrettslag får et anlegg de er tjent med og som stimulerer deres aktivitet. Vi ønsker at Verdal FIK om mulig kan være en aktiv arrangør av banefriidrett, gjerne regionale og nasjonale arrangement. Det betinger i så fall et komplett anlegg med fasiliteter for sekretariat, elektronisk tidtaking, speakertjeneste, utstyr, servering, områder for publikum og selvfølgelig garderobe- og sanitæranlegg i tilknytning til anlegget.

Mvh
Nord-Trøndelag friidrettskrets
Ragnar Prestvik, kretsleder

Heidi Okstad, styremedlem anlegg

Til:

Postmottak@verdal.kommune.no

Høringssvar angående etablering av friidrettsanlegg i Verdal kommune

Skoleadministrasjonen ved programrådgiver skole og barnehagebygg ser fordelene ved å legge et friidrettsanlegg tilknyttet en skole, slik som Ørmelen skole. Dette kan føre til mer bruk/sambruk mellom friidrett og skole.

Samtidig er vi opptatt av at kommunestyret har vedtatt at Ørmelen skole også skal renoveres eller bygges på nytt. En etablering av friidrettsanlegg på Ørmelens skoles tomt før bygging av ny skole vil båndlegge en del muligheter, og kan påføre kommunen store ekstrakostnader.

Ved ombygging/rehabilitering av Ørmelen skole (kanskje mest sannsynlig) så må elevene ha midlertidig skoleanlegg/brakkerrigg. Denne må plasseres et sted, og området hvor alternativ A4 er tegnet er mest aktuelt for dette.

Ved nybygging av Ørmelen skole er område A4 høyaktuelt for nye bygg, spesielt ned nordlige del. Da kan elevene fortsette i «gammelskolen» under byggeprosessen, og kommunen sparer store kostnader da midlertidig brakkerigg/leide lokaler ikke behøves.

Samtidig vil man kunne spare en del kostnader på utenomhusanlegg i skolebyggprosjektet gjennom at skole kanskje kan benytte A4.

Når det gjelder friidrettsanlegg på sentralanlegget så er det en plassering med kort avstand til flere skoler, slik som Verdalsøra Barneskole/ungdomsskole, Nye Vinne/Ness skole og Ørmelen.

Verdal kommune får samlet flere idrettsgrener på samme område, noe som igjen måtte kunne gi synergier mtp fasiliteter som klubbhus, sanitæranlegg, parkeringsarealer mm.

Konklusjon:

Skoleadministrasjonen konkluderer med at det bør bygges friidrettsanlegg ved sentralanlegget. Dette er viktig hvis friidrettsanlegg skal bygges før det er avklart hva som skal skje med Ørmelen skole.

Hvis anlegg skal bygges på Ørmelen, bør det skje i sammenheng med renovering/nybygging av Ørmelen skole.

Mvh

John Olav Larsen

Programrådgiver skole- og barnehagebygg

Verdal kommune

Mobil: 91765298

E-post: jola@verdal.kommune.no

[*Se vår brosjyre – Aktiv i Verdal*](#)

20. august 2020

Høringssvar fra Verdal friidrettsklubb til rapporten «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum»

Oppsummering:

Friidretten i Verdal står i dag uten gode treningsanlegg. Anlegg avler aktivitet og er avgjørende for at barn, unge og eldre i Verdal skal kunne drive friidrett på lik linje med innbyggerne i andre større og mindre kommuner på Innherred.

Verdal friidrettsklubb går sterkt inn for alternativ 4 Ørmelen skole, og et rekrutteringsanlegg der. En opprusting av uteanlegget ved Ørmelen skole er også positivt for integrering og bomiljø på Ørmelen. Når helsehuset nå bygges ved Verdal videregående skole må det raskest mulig ordnes fullverdig erstatning for friidrettsbanen som gikk tapt der, jamfør rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging.

Friidretten har vært svært konstruktiv for å finne løsninger gjennom en rekke utredninger og arbeidsgrupper siden 2011. Vi har ventet lenge nok. Nå er det tid for politisk handling.

1. Bakgrunn

Ut fra interpellasjonen og vedtak i kommunestyret 25.02.2019 - PS 21/19 ble oversendelsesforslag til formannskapet vedtatt:

Vedtak: Det oppnevnes en arbeidsgruppe bestående av representanter fra rådmannen, representanter fra Verdal Friidrettsklubb og representanter fra Verdal Idrettsråd. Arbeidsgruppen får i oppdrag å utrede muligheten for bygging av et rekrutteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune i tilknytning til skole.

Saken i formannskapet kom opp til behandling 02.05.2019 - PS 044/19 rekrutteringsanlegg i friidrett i Verdal.

Vedtak: Følgende arbeidsgruppe oppnevnes til å utrede muligheten for bygging av et rekrutteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune:

- Tor Dybdal-Holthe og Ingeborg Østerås, Verdal friidrettsklubb
- Paul Elvebø, Verdal idrettsråd
- Bård Kotheim, John Olav Larsen og Frode Strand, Verdal kommune

Verdal friidrettsklubb deltok i arbeidsgruppens møter. Disse ble avholdt følgende datoer:

- 11. juni 2019
- 5. september 2019
- 26. september 2019

2. Sammendrag fra rapporten «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum»

Norconsult har i samarbeide med Verdal kommune utarbeidet ulike løsninger for etablering av et friidrettsanlegg for Verdal. Det er arbeidet fram 4 ulike alternativer på 2 lokasjoner:

Alternativ 1: Sentralidrettsanlegget – 400 m løpebane 6 baner (stadion type A)

Alternativ 2: Sentralidrettsanlegget – 400 m løpebane, 2 rundbaner

Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – 300 m løpebane, 2 rundbaner

Alternativ 4: Ørmelen skole – 400 m løpebane, 2 rundbaner

Ut over dette er det lagt fokus på å øke allmennaktiviteten i form av etablering av mindre arealkrevende idretter.

Det er laget tegninger som viser hvilke muligheter og konsekvenser alternativene gir, og det er utarbeidet kostnadsoverslag som grunnlag for valg av alternativ.

3. Verdal friidrettsklubbs anbefaling

Blant alternativene i rapporten «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum» anbefaler Verdal friidrettsklubb alternativ 4, Ørmelen skole.

Dette alternativet vil inneholde treningsanlegg for friidrett, allsidige aktivitetsarealer, fotballbane med kunstgress og sykkelbane. I neste punkt fremkommer argumentasjonen Verdal friidrettsklubb bygger anbefalingen på.

4. Begrunnelse for Verdal friidrettsklubbs anbefaling

A) Løsningen anses å være et akseptabelt erstatningsareal for det 400-anlegget som fantes og var planlagt opprustet ved Verdal videregående skole.

I Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging 2.2.5 d) heter det

«Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt b ovenfor, for å møte dagens eller framtidens behov ikke blir oppfylt.»

Anlegget ved Verdal videregående skole hadde 6 stk. løpebaner. Anlegget ved Ørmelen skole har 2 rundbaner, og 4 stk. 100 meter sprintbaner.

Verdal friidrettsklubb mener at det er viktige tilleggsargumenter som gjør at et nedskalert rekrutteringsanlegg ved Ørmelen skole kan tjene som erstatningsareal (se påfølgende punkt B til D).

B) Idrettsfaglig begrunnelse

Friidrettsmiljøet i kommunen vil få et anlegg som samler både unge og eldre om en sunn aktivitet i trygge og gode omgivelser.

I et 400 meters anlegg kan Verdal friidrettsklubb arrangere treninger og stevner på lokal og krets nivå. Det kan ikke arrangeres kretsmesterskap eller nasjonale stevner, men til slike stevner har Innherred gode fullskala friidrettsanlegg i nabokommunene Levanger og Steinkjer.

Klubben opplever at unger og ungdommer i ulike aldre ønsker å delta i friidrett; unger som ønsker å

prøve friidrett i barneskolealder, men også ungdommer i 13-15 årsalderen som gjerne har droppet ut av annen idrett.

For klubben er det viktig at vi på et rekrutteringsanlegg/treningsanlegg kan tilby aktivitet for alle disse rekruttene, og det er meget viktig for klubben at også eldre, erfarne utøvere kan bruke rekrutteringsanlegget til trening og slik opptre som forbilder/veiledere for de yngre rekruttene. Det forutsetter at anlegget har muligheter for både løp-, hopp- og kastøvelser.

C) En styrking av Ørmelen som mottaksskole, og Ørmelen som boområde

Ørmelen skole er Verdal kommunes mottaksskole. Skolen er kjennetegnet av dedikerte lærere som arbeider med sosial og faglig utvikling av elever fra om lag 24 ulike nasjonaliteter.

Bosettingsmønsteret i Verdal er slik at Ørmelen som boområde og skolekrets har et stort mangfold av barn og voksne med ulik kulturell bakgrunn. Mennesker med ulik bakgrunn har behov for tiltak som legger til rette for inkludering langs ulike spor.

Et friidretts- og aktivitetsanlegg der aktivitet er gratis og uorganisert, eller har liten kostnad vil stimulere til at flere barn og unge vil kunne drive fysisk aktivitet i viktige barne- og ungdomsår. Verdal kommune vil gjennom et slikt anlegg ved Ørmelen skole ta et aktivt grep for å styrke denne delen av kommunen.

Uteområdet ved Ørmelen skole har stort potensial. Per i dag er store deler av området asfaltert uten tydelig bruksverdi. I tillegg er et stort område med naturgress lite i bruk.

Løsningen trekker veksler også på kommunens områder på Ørin, med nærhet til skog og friluftsliv. Dette er areal som friidrettsklubben bruker til både trening og arrangementer allerede i dag. Både den lille furuskogen tett ved skolen og det store Ørin-området ved industriområdet er/vil være verdifulle områder for friidrettsmiljøet for trening og konkurranser. Det anses positivt at et friidrettsanlegg ligger tett opp til disse arealene.

D) Anlegg til bruk både formiddag og ettermiddag

Rekrutteringsanlegget vil kunne brukes av skoleelever på dagtid. Om ettermiddagene vil anlegget brukes av friidretten og til uorganisert aktivitet.

Garderobefasiliteter er tilgjengelig i skolens lokaler.

Friidretts- og aktivitetsanlegget sikres dermed utstrakt og rasjonell bruk.

Verdal, 20. august 2020

Verdal friidrettsklubb
Espen Egeland Valseth, leder
Tor Dybdal-Holthe, nestleder
Stian Stensland

Verdal 21.8.2020

Verdal kommune

postmottak@verdal.kommune.no

Høringssvar fra Verdal Idrettsråd på utredning av friidrettsanlegg i Verdal

Viser til tilsendt høringsbrev av 16.7.2020 med høringsfrist 21.8.2020

Verdal Idrettsråd har følgende instilling:

- Verdal Idrettsråd går inn for alternativ 4 Ørmelen skole, og et rekruteringsanlegg der. En opprusting av uteanlegget ved Ørmelen skole er også positivt for integrering og bomiljø på Ørmelen.
- Grunnet kommunens stramme økonomi foreslår Idrettsrådet og dele alternativ 4 opp i to slik at et rent friidrettsanlegg med grasbane i midten bygges i 2021 og øvrige aktivitetselementer kommer senere når kommunen ser seg råd til det.
- Alternativ 1,2 og 3 med Friidrett på Sentralidrettsanlegget går ikke Idrettsrådet inn for. Sentralidrettsanlegget bør ikke forringes for fotballaktiviteten.

Saksopplysninger:

Etter interpellasjon i kommunestyre 25.2.2019 og oversending til Formannskapet behandlet Formannskapet 02.05.2019 - PS 044/19 rekruteringsanlegg i friidrett i Verdal. Vedtak: Følgende arbeidsgruppe oppnevnes til å utrede muligheten for bygging av et rekruteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune:

- Tor Dybdal-Holthe og Ingeborg Østerås, Verdal friidrettsklubb
- Paul Elvebø, Verdal idrettsråd
- Bård Kotheim, John Olav Larsen og Frode Strand, Verdal kommune

Verdal Idrettsråd deltok i arbeidsgruppens møter. Disse ble avholdt følgende datoer: 11. juni 2019 - 5. september 2019 og 26. september 2019.

Framlagt rapport «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum» er utarbeidet av Norconsult etter oppdrag fra Verdal kommune, og viser ulike løsninger for etablering av et friidrettsanlegg for Verdal. Det er arbeidet fram 4 ulike alternativer på 2 lokasjoner:

Alternativ 1: Sentralidrettsanlegget – 400 m løpebane 6 baner (stadion type A)

Alternativ 2: Sentralidrettsanlegget – 400 m løpebane, 2 rundbaner

Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – 300 m løpebane, 2 rundbaner

Alternativ 4: Ørmelen skole – 400 m løpebane, 2 rundbaner

Verdal Idrettsråd mottok høringsbrev fra kommunen 16.7.2020 med høringsfrist 21.8.2020 og har sendt dette ut til medlemsklubbene og fått tilbakemelding fra. Verdal IL, Leksdal IL og Verdal Friidrettsklubb som vedlegges dokumentet.

Kommentarer fra Idrettsrådet på utredningsrapporten

Idrettsrådet reagerer på at det i utredningsrapporten er tatt med ulike løsninger både for friidrettsanlegg og aktivitetspark. Vedtaket som er gjort i Formannskapet er at det skal utredes mulighet for et rekrutteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune, men i utredningsrapporten er det i alle alternativer lagt inn aktivitetspark i tillegg. Dette gjør alternativene betydelig mer kostbare, og Idrettsrådet er av den oppfatning at eventuell aktivitetspark i tilknytning til et rekrutteringsanlegg for friidrett bør komme som et trinn 2 i utbyggingen.

I forbindelse med eventuell aktivitetspark ønsker også Idrettsrådet en videre diskusjon om hvilke type aktiviteter som bør legges til en aktivitetspark, dette spesielt med tanke

på en eventuell aktivitetspark ved sentralidrettsanlegget. Det bør her vurderes om en del av aktivitetene som er foreslått i utredningsrapporten for alternativ 1-3, bør legges til nærmiljøanlegg da dette kan bidra til mer bruk av aktivitetene.

Idrettsrådet reagerer også på at Verdal IL ikke har representant i arbeidsgruppa som ble oppnevnt for å utrede alternativer for rekrutteringsanlegg for friidrett så lenge en mulig beliggenhet for rekrutteringsanlegget var på sentralidrettsanlegget hvor Verdal IL er største aktivator.

Begrunnelse for alternativ 4: Ørmelen skole, som beliggenhet for rekrutteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune

Idrettsrådet har vært i møte med Verdal Friidrettsklubb, og stiller seg bak ønsket friidrettsklubben selv ønsker seg. Ved Ørmelen skole er det pt. plass til å etablere et rekrutteringsanlegg med 400m løpebane, 2 rundbaner, og 4 sprintbaner, samt areal for kast- og hoppøvelser. Det er også et friområde (en liten skog med stier) tett knyttet opp til Ørmelen skole som kan brukes av friidrettsklubben, og det er også nærhet til Ørin friområde som også kan brukes.

Et rekrutteringsanlegg for friidrett ved Ørmelen skole kan også bidra til å gjøre området mer attraktivt med tanke på tilflytting av barnefamilier da det vil være et ekstra aktivitetstilbud nært tilgjengelig. Rekrutteringsanlegget vil også kunne tas i bruk av Ørmelen skole i forbindelse med kroppsøvingfaget.

Idrettsrådet reagerer på at det er lagt inn aktivitetspark i utredningen som er lag fram, noe som vil gjøre alternativet mer kostbart enn estimert i forkant. Utredningen har også lagt inn blant annet vanningsanlegg og flomlysanlegg som bør vurderes om er nødvendig for rekrutteringsanlegget. Idrettsrådet foreslår at alternativet deles opp i 2 byggetrinn, hvor byggetrinn 1 innbefatter etablering av selve rekrutteringsanlegget for friidrett med løpebaner, område for kast- og hoppøvelser, samt gressbane i midten, og et trinn 2 som innbefatter etablering av aktivitetspark og eventuelt flomlysanlegg.

Begrunnelse for ikke å anlegge et rekrutteringsanlegg for friidrett ved sentralidrettsanlegget

2 av de 3 alternativene som er utredet for å legge rekrutteringsanlegget for friidrett til sentralidrettsanlegget innebærer å måtte snu/fjerne eksisterende kunstgressbane (COOP banen), samt deler av gressområde hvor det i dag er mindre fotballbaner som brukes jevnlig. Erstatningskostnadene i seg selv er høye her, og i tillegg vil dette ha meget stor påvirkning på den eksisterende aktiviteten på sentralidrettsanlegget. Idrettsrådet er av den oppfatning at idrettstilbudet til barn og unge da vil bli redusert og dette er ikke ønskelig.

Alternativ 3 med 300 m løpebane har Norconsult selv sagt at ikke er å anbefale. Dette er heller ikke et alternativ Verdal Friidrettsklubb ønsker, og Idrettsrådet er av samme oppfatning.

På grunn av kostnadsbildet rundt alternativene med et rekrutteringsanlegg for friidrett ved sentralidrettsanlegget, samt et redusert tilbud til barn og unge ved at flere fotballbaner vil forsvinne, ønsker ikke Idrettsrådet at rekrutteringsanlegget for friidrett legges til sentralidrettsanlegget.

Med hilsen
Verdal Idrettsråd
Paul Elvebø
Leder
E-post: p.elvebo@vktv.no
Mob:95 29 51 01

Innkomne høringssvar:

Verdal Friidrettsklubb:

Verdal kommune postmottak@verdal.kommune.no

Kopi: Verdal idrettsråd 20. august 2020

Høringssvar fra Verdal friidrettsklubb til rapporten «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum»

Oppsummering:

Friidretten i Verdal står i dag uten gode treningsanlegg. Anlegg avler aktivitet og er avgjørende for at barn, unge og eldre i Verdal skal kunne drive friidrett på lik linje med innbyggerne i andre større og mindre kommuner på Innherred.

Verdal friidrettsklubb går sterkt inn for alternativ 4 Ørmelen skole, og et rekruteringsanlegg der. En opprusting av uteanlegget ved Ørmelen skole er også positivt for integrering og bomiljø på Ørmelen. Når helsehuset nå bygges ved Verdal videregående skole må det raskest mulig ordnes fullverdig erstatning for friidrettsbanen som gikk tapt der, jamfør rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging.

Friidretten har vært svært konstruktiv for å finne løsninger gjennom en rekke utredninger og arbeidsgrupper siden 2011. Vi har ventet lenge nok. Nå er det tid for politisk handling.

1. Bakgrunn

Ut fra interpellasjonen og vedtak i kommunestyret 25.02.2019 - PS 21/19 ble oversendelsesforslag til formannskapet vedtatt:

Vedtak: Det oppnevnes en arbeidsgruppe bestående av representanter fra rådmannen, representanter fra Verdal Friidrettsklubb og representanter fra Verdal Idrettsråd.

Arbeidsgruppen får i oppdrag å utrede muligheten for bygging av et rekruteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune i tilknytning til skole.

Saken i formannskapet kom opp til behandling 02.05.2019 - PS 044/19 rekruteringsanlegg i friidrett i Verdal.

Vedtak: Følgende arbeidsgruppe oppnevnes til å utrede muligheten for bygging av et rekruteringsanlegg for friidrett i Verdal kommune:

- Tor Dybdal-Holthe og Ingeborg Østerås, Verdal friidrettsklubb
- Paul Elvebø, Verdal idrettsråd
- Bård Kotheim, John Olav Larsen og Frode Strand, Verdal kommune

Verdal friidrettsklubb deltok i arbeidsgruppens møter. Disse ble avholdt følgende datoer:

11. juni 2019

5. september 2019

26. september 2019

2. Sammendrag fra rapporten «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum»

Norconsult har i samarbeide med Verdal kommune utarbeidet ulike løsninger for etablering av et friidrettsanlegg for Verdal. Det er arbeidet fram 4 ulike alternativer på 2 lokasjoner:

Alternativ 1: Sentralidrettsanlegget - 400 m løpebane 6 baner (stadion type A)

Alternativ 2: Sentralidrettsanlegget – 400 m løpebane, 2 rundbaner

Alternativ 3: Sentralidrettsanlegget – 300 m løpebane, 2 rundbaner

Alternativ 4: Ørmelen skole – 400 m løpebane, 2 rundbaner

Ut over dette er det lagt fokus på å øke allmennaktiviteten i form av etablering av mindre arealkrevende idretter.

Det er laget tegninger som viser hvilke muligheter og konsekvenser alternativene gir, og det er utarbeidet kostnadsoverslag som grunnlag for valg av alternativ.

3. Verdal friidrettsklubbs anbefaling

Blant alternativene i rapporten «Friidrett- og aktivitetsanlegg i Verdal sentrum» anbefaler Verdal friidrettsklubb alternativ 4, Ørmelen skole.

Dette alternativet vil inneholde treningsanlegg for friidrett, allsidige aktivitetsarealer, fotballbane med kunstgress og sykkelbane. I neste punkt fremkommer argumentasjonen Verdal friidrettsklubb bygger anbefalingen på.

4. Begrunnelse for Verdal friidrettsklubbs anbefaling

A) Løsningen anses å være et akseptabelt erstatningsareal for det 400-anlegget som fantes og var planlagt opprustet ved Verdal videregående skole.

I Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging 2.2.5 d) heter det «Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal, eller dersom omdisponering av areal egnet for lek fører til at de hensyn som er nevnt i punkt b ovenfor, for å møte dagens eller framtidens behov ikke blir oppfylt.»

Anlegget ved Verdal videregående skole hadde 6 stk. løpebaner. Anlegget ved Ørmelen skole har 2 rundbaner, og 4 stk. 100 meter sprintbaner.

Verdal friidrettsklubb mener at det er viktige tilleggsargumenter som gjør at et nedskalert rekrutteringsanlegg ved Ørmelen skole kan tjene som erstatningsareal (se påfølgende punkt B til D).

B) Idrettsfaglig begrunnelse

Friidrettsmiljøet i kommunen vil få et anlegg som samler både unge og eldre om en sunn aktivitet i trygge og gode omgivelser.

I et 400 meters anlegg kan Verdal friidrettsklubb arrangere treninger og stevner på lokal og krets nivå. Det kan ikke arrangeres kretsmesterskap eller nasjonale stevner, men til slike stevner har Innherred gode fullskala friidrettsanlegg i nabokommunene Levanger og Steinkjer.

Klubben opplever at unger og ungdommer i ulike aldre ønsker å delta i friidrett; unger som ønsker å

prøve friidrett i barneskolealder, men også ungdommer i 13-15 årsalderen som gjerne har droppet ut av annen idrett.

For klubben er det viktig at vi på et rekrutteringsanlegg/treningsanlegg kan tilby aktivitet for alle disse rekruttene, og det er meget viktig for klubben at også eldre, erfarne utøvere kan bruke rekrutteringsanlegget til trening og slik opptre som forbilder/veiledere for de yngre rekruttene. Det forutsetter at anlegget har muligheter for både løp-, hopp- og kastøvelser.

C) En styrking av Ørmelen som mottaksskole, og Ørmelen som boområde

Ørmelen skole er Verdal kommunes mottaksskole. Skolen er kjennetegnet av dedikerte lærere som arbeider med sosial og faglig utvikling av elever fra om lag 24 ulike nasjonaliteter.

Bosettingsmønsteret i Verdal er slik at Ørmelen som boområde og skolekrets har et stort mangfold av barn og voksne med ulik kulturell bakgrunn. Mennesker med ulik bakgrunn har behov for tiltak som legger til rette for inkludering langs ulike spor.

Et friidretts- og aktivitetsanlegg der aktivitet er gratis og uorganisert, eller har liten kostnad vil stimulere til at flere barn og unge vil kunne drive fysisk aktivitet i viktige barne- og ungdomsår. Verdal kommune vil gjennom et slikt anlegg ved Ørmelen skole ta et aktivt grep for å styrke denne delen av kommunen.

Uteområdet ved Ørmelen skole har stort potensial. Per i dag er store deler av området asfaltert uten tydelig bruksverdi. I tillegg er et stort område med naturgress lite i bruk.

Løsningen trekker veksler også på kommunens områder på Ørin, med nærhet til skog og friluftsliv. Dette er areal som friidrettsklubben bruker til både trening og arrangementer allerede i dag. Både den lille furuskogen tett ved skolen og det store Ørin-området ved industriområdet er/vil være verdifulle områder for friidrettsmiljøet for trening og konkurranser. Det anses positivt at et friidrettsanlegg ligger tett opp til disse arealene.

D) Anlegg til bruk både formiddag og ettermiddag

Rekrutteringsanlegget vil kunne brukes av skoleelever på dagtid. Om ettermiddagene vil anlegget brukes av friidretten og til uorganisert aktivitet.

Garderobefasiliteter er tilgjengelig i skolens lokaler.

Friidretts- og aktivitetsanlegget sikres dermed utstrakt og rasjonell bruk.

Verdal, 20. august 2020

Verdal friidrettsklubb

Espen Egeland Valseth, leder

Tor Dybdal-Holthe, nestleder

Stian Stensland

Verdal IL

Høringsuttalelse Friidrettsanlegg

Verdal IL er tydelige på at vi ønsker at idrettslagene skal bygge hverandre opp.

VIL er positive til økt satsning på, og aktivitet i friidretten. VIL ser at det er behov for bedre treningsmuligheter for friidretten. Det ønskes gjerne at nytt friidrettsanlegg samlokaliseres med aktiviteten på Verdal stadion.

Dette forutsetter imidlertid at anlegget utformes på en måte som ikke griper negativt inn i dagens kapasitet og aktivitet.

Utredningens tre forespeilede alternativ på stadion vurderes til å gjøre kraftige inngrep i dagens aktivitet.

Utredningens tre forespeilte alternativ på stadion vil spise av den allerede sprengte banekapasiteten til fotballen, og vil alle medføre at idrettslaget må kutte i trenings- og kampaktivitet på stadion.

VIL er tydelige på at disse tre alternativene vil medføre et betydelig dårligere tilbud på fotball enn vi har i dag. VIL forventer å kunne opprettholde et like godt tilbud til våre medlemmer som vi har.

VIL registrerer med skuffelse å ha blitt avvist i gjentatte forsøk på å delta i prosessen, også som observatør. VIL er av den oppfatning at det ville vært hensiktsmessig for prosessen om idrettslaget hadde vært koblet på. Dette da tre av fire alternativ medfører kraftige inngrep i vår aktivitet. Vi er i tillegg Verdals største idrettslag, og etter vår mening en viktig samfunnsaktør i et folkehelseperspektiv.

VIL leier banene på stadion av Verdal kommune. I alternativene utredningen foreslår på stadion, ønsker VIL derfor å vite hvilke konsekvenser dette vil ha for kostnadene på baneleie – som igjen direkte påvirker treningskontingenten til våre medlemmer. Det er svært viktig for VIL å kunne levere breddeidrett til barn og unge til en levelig pris, og at vi unngår en prisøkning.

VIL registrerer også at det forespeiles svært kostbare alternativ, og at utredningen i seg selv også har krevd store ressurser. Som idrettslag ville vi satt pris på tydeligere og mer langsiktige signaler på hvilke økonomiske rammer kommunen totalt har å bruke på idretten i investeringsbudsjettet i årene fremover.

For VIL er det viktig at midlene blir fordelt på en rettferdig måte, og kommer flest mulig til gode.

Verdal, 11.august 2020

Leksdal IL

Høringsuttale ift friidrettsanlegg. Tanker fra Leksdal IL.

Vi kjenner ikkje til vurderingane som ligg bak valg av alternativa som Norconsult har utreda. Vi synes det er rart at det ikke er at alternativ å bygge ved nye Stiklestad skole – da det er vedtatt at det skal kjøpes tomt med plass til idretten.....

Vi stusser på at fotballen (Verdal IL) ikkje er representert i arbeidsgruppa då 2 av alternativa i stor grad vil påvirke sentralidrettsanlegget?

Av alternativa som er lista opp så vurderer vi alternativ 1 (fullverdig bane på sentralidrettsanlegget) og treningsanlegg på Ørmelen som dei mest realistiske alternativa. Alternativ 2 gir liten kostnadsreduksjon og ein får eit anlegg med bruksbegrensingar. Alternativ 3 anbefales ikkje av Norconsult.

Trur det er viktig at anlegget plasseres nær skoler, barnehager og idrettsaktivitet for at anlegget skal bli brukt. Ved ein plassering på sentralidrettsanlegget så bør/må det etableres eit samarbeid med Verdal IL der Verdal IL har ønske/vilje til å få til friidrettsaktivitet (eksisterer vel ikkje i dag)

Vi håper også at det er utarbeida ein strategi for rekruttering, brukarar av anlegget og drift av fasilitetane? Strategien vil kunne underbygge valg av løysing og plassering.

Lokal forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i Verdal kommune

Saksbehandler: Rigman Pents E-post: rigman.pents@ihbr.no Tlf.:	Arkivref: 2020/2037 - /

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	26.11.2020	163/20
Kommunestyre	30.11.2020	114/20

Kommunedirektørens innstilling:

Lokal forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i Verdal kommune vedtas.

Vedlegg:

- 1 Lokal forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i Verdal kommune
- 2 Høringssvar fra Verdal bondelag
- 3 Høringssvar fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Lov om vern mot forurensing og avfall (forurensingsloven) innehar bestemmelse om forhold om akutt forurensing. <https://lovdata.no/lov/1981-03-13-6/§38>.

Forskrift om begrensning av forurensing (forurensingsforskriften) har bestemmelse angående luftkvalitet. <https://lovdata.no/forskrift/2004-06-01-931/§7-1>

Kommentarer til forskrift om begrensning av forurensing har som kommentar at hensikten er å sikre en god luftkvalitet for innbyggere.

<https://tema.miljodirektoratet.no/no/Regelverk/Forskrifter/Forskrift-om-begrensning-av-forurensning-forurensningsforskriften/Kommentarer-til-forurensningsforskriftens-kapittel-7-Grenseverdier-for-lokal-luftkvalitet/>

I brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter er det fokus på alles plikt til å forebygge brann. Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlige stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) har bestemmelse om at alle har plikt til å

forebygge og begrense brann, eksplosjon eller annen ulykke. <https://lovdata.no/lov/2002-06-14-20/§5>.

Forskrift om brannforebygging har bestemmelser mot å gjøre opp ild eller å behandle brannfarlige gjenstander utendørs under slike forhold eller på en slik måte at det kan føre til brann.
<https://lovdata.no/forskrift/2015-12-17-1710/§3>

Hvert år mottar både kommuneoverlegen og brannvesenet enkelte henvendelser om brenning av bål med og uten avfall. Disse henvendelsene kommer fra innbyggere i kommunen, som føler at røyk fra bålrensing og/ eller brenning av avfall er til plage for de, både grunnet helsemessige årsaker, men også annen forurensing av klesvask eller innvendig i bygninger.

Brannvesenet rykker hvert år ut på meldinger om bålrensing, og i de fleste tilfellene er det også brenning av avfall som skulle vært levert som gjenvinning. Disse utrykningene er både unødvendige, og tar ressurser fra annen beredskap.

Kommuneoverlege, landbruksenhet og Innherred brann og redning har i samarbeid utarbeidet en lokal forskrift for Verdal kommune som reduserer bruken av åpen brenning og brenning av avfall. Denne type lokal forskrift vedtas av stadig flere kommuner.

Formannskapet vedtok lokal forskrift 20.08.2020/ saksnr 100/20, og den ble lagt ut til offentlig høring frem til 15. oktober 2020.

Det kommet inn 2 høringssvar.

I revidert forskrift er det tatt inn ønske fra Norges bio- og vitenskapelige universitet om å ha avstand fra bekker/ raver.

Høringssvaret fra Verdal bondelag er allerede oppfylt, da det er ett telefonnummer som skal brukes til melding om brenning.

Vurdering:

I samarbeid for å bedre luft- og bølqualitet i Verdal, samt å få redusert antall unødige utrykninger for brannvesenet, har kommuneoverlege, landbruksenhet og Innherred brann og redning utarbeidet en lokal forskrift med hensikt at brenning av bål kan reduseres og brenning av avfall kan unngås. Derfor er det ønskelig å få en lokal forskrift som kan redusere miljøforurensing.

Forskrift om åpen brenning og brenning av avfall i Verdal kommune

Hjemmel: Fastsatt av Verdal kommunestyre med hjemmel i forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 15 og 15A og lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er å forhindre forurensning og helseproblemer i kommunen som følge av åpen brenning og brenning av avfall.

§ 2. Virkeområde

Denne forskrift gjelder åpen brenning og brenning av avfall innenfor kommunens grenser.

Forskriften omfatter alt næringsavfall, husholdningsavfall og hageavfall.

Brannvesenets øvelsesbrenning av kondemnerte hus, samt kontrollerte slukningsøvelser omfattes ikke av denne forskrift.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a. *Åpen brenning:* Åpen brenning omfatter alle former for utendørs brenning.
- b. *Avfall:* Avfall er kasserte gjenstander, materialer eller stoffer som stammer fra husholdningene (husholdningsavfall) eller fra bedrifter (næringsavfall). Det vises for øvrig til forurensningslovens definisjoner.
- c. *Brenning av avfall:* All avfallsbrenning ved åpne bålplasser. Samt brenning i småovner ute/inne og forbrenningsovner som ikke har tillatelse etter forurensningsloven.
- d. *Rent trevirke:* Trevirke som er ubehandlet, ikke malt, beiset, trykkimpregnert eller lignende.

§ 4. Forbud mot åpen brenning

Åpen brenning er forbudt, med mindre annet følger av forskriftens § 5 om unntaket fra forbudet. Dette inkluderer også bråtebrenning og annen brenning i forbindelse med landbruk, opprydning rundt fritidsboliger og private boliger.

Åpen brenning skal ikke være i nærheten av bekkekant/ toppen av ravinedal. Brenning må skje i en avstand av minimum 10 meter fra bekkekant/ toppen av ravinedal.

§ 5. Unntak fra forbudet

Følgende brenning skal likevel være tillatt såfremt det ikke oppstår fare for brann, eller for øvrig er i strid med forskrift om brannforebygging eller annet regelverk.

- a. *Åpen brenning på grillinnretninger, utepeiser, matbål, pølsebål, kaffebål, tilrettelagte bålplasser og lignende med kull og/ eller rent trevirke.* Brenningen må ikke skje så nær vegetasjon, svaberg eller annet fast fjell at det forårsaker skade. Grill må ikke settes direkte på underlaget.

- b. *Brenning av sankthansbål/ pinsebål/ vardebrenning.* Kun rent trevirke.
- c. *Landbruksnæringen.* Brenning av rent trevirke der dette er en del av driften. Skal meldes til brannvesenets alarmsentral

§ 6. Ansvar

Det er den som gjør opp ild, som er ansvarlig for at brann ikke oppstår. Det skal være tilgang på slökkemidler i tilstrekkelig mengde der dette er nødvendig for å ivareta brannsikkerheten.

§ 7. Dispensasjon

Kommunen kan i særlige tilfeller etter skriftlig søknad gi dispensasjon fra forbudet i § 4 om forbud mot åpen brenning.

§ 8. Tilsyn

Kommunen ved lokal forurensningsmyndighet og brannvesenet fører tilsyn med at bestemmelsene i denne forskrift overholdes.

§ 9. Klage

Enkeltvedtak fattet med hjemmel i denne forskrift, kan påklages til kommunens klagenemnd jfr. forvaltningslovens § 28. Klagen sendes til den instans som har fattet vedtaket.

§ 10. Sanksjoner og straff

Ved brudd på forskrift kan kommunen ved lokal forurensningsmyndighet, og kommunen ved brann- og redningsvesenet etter delegert myndighet:

- a) Gi pålegg etter forurensningsloven § 7 fjerde ledd
- b) Ilegge tvangsmulkt etter forurensningsloven § 73
- c) iverksette tiltak hvis pålegget ikke etterfølges etter forurensningsloven § 74
- d) kreve refusjon av utgifter i forbindelse med gjennomføring av tiltak etter forurensningsloven § 74
- e) anmelde forholdet etter forurensningsloven § 78 om straffeansvar for forurensning og § 79 om straffeansvar for ulovlig håndtering av avfall

§ 11. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft ved kunngjøringsdato.

Verdal 14.10.2020

Høringsuttalelse fra Verdal Bondelag- lokal forskrift for Verdal kommune

Formannskapet i Verdal vedtok den 20.8.2020 i PS100/20 å legge forslag til lokal forskrift om åpen brenning og brenning av avfall for Verdal kommune ut på høring, jfr. forvaltningslovens § 37. Vi i Bondelaget stiller oss positive til denne forskriften, som er god i hensyn til miljø og å motvirke forurensning. Vi har dog en kommentar.

I § 5.Unntak fra forbudet pkt.c., står det som følger;

"Landbruksnæringen. Brenning av rent trevirke der dette er en del av driften. Skal meldes til brannvesenets alarmsentral."

For at dette ikke skal komplisere og hefte arbeidsdagen til oss som jobber i landbruket, er det av stor betydning at varslingsystemet er enkelt og lite tidkrevende. Det er travle dager med mangt et gjøremål, så et effektivt system for å varsle både før og etter brenning må være på plass når forskriften trer i kraft.

Med vennlig hilsen

Styret i Verdal Bondelag

Fra: Stian Stensland (stian.stensland@nmbu.no)

Sendt: 15.10.2020 22:15:59

Til: Postmottak Verdal

Kopi: Gomo, Gjermund

Emne: Høringssvar lokal forskrift om åpen brenning og brenning av avfall for Verdal kommune

Vedlegg:

NMBU har de siste årene gjort feltarbeid i om lag 40 sjøørretbekker i Verdal.

Mange steder finner vi bålplasser helt ute på bekkekanten. Dette er bålplasser der det brennes avfall, og ofte på landbrukseiendommer. For livet i bekken er dette uheldig (avrenning/utskylling av diverse avfall som er brent), og det synes dessverre å være regelen heller enn unntaket at avfallsbålet legges ved bekkekanten/toppen av ravinedalen.

Ny forskrift bør inneholde et forbud mot å ha slike bål ved bekkekanten. (eks. minst 10 m fra bekkekant/eller topp av ravinedal).

Mh

Stian Stensland

Meld deg på BIOTOURs nyhetsbrev.

Studier i naturbasert reiseliv: www.nmbu.no/reiseliv

Førsteamanuensis, naturbasert reiseliv

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Ås

Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning

PB 5003 Sørhellinga

1432 Ås

E-post: stian.stensland@nmbu.no Telefon: (+47) 6723 1715 /4110 3617 (mobil)

Besøksadresse: Rom S211, Høgskoleveien 12

Naturbasert reiseliv på Facebook: <https://www.facebook.com/pages/Naturbasert-reiseliv/137082406343692>

Pågående større forskningsprosjekt:

BioTOUR: <https://www.nmbu.no/biotour>

Mine siste publikasjoner:

Dybsand, H.N.H. & Stensland, S. 2019. Moskussafari på Dovrefjell. En spørreundersøkelse blant turister på guidede turer, sommeren 2018. - MINA fagrapport 58. 127 s.

https://static02.nmbu.no/mina/publikasjoner/mina_fagrapport/pdf/mif58.pdf

Anchin, K. & Stensland, S. 2019. Brukerundersøkelse på Vettakollen i Nordmarka sommeren 2018. - MINA fagrapport 54. 57 s. https://static02.nmbu.no/mina/publikasjoner/mina_fagrapport/pdf/mif54.pdf

Webseite: <https://static02.nmbu.no/mina/ansatte/stiast.php>

Researchgate: https://www.researchgate.net/profile/Stian_Stensland

Portrettfoto for fri bruk. Fotokreditt: Gisle Bjørneby/ NMBU: <https://foto.nmbu.no/fotoweb/archives/5026-Portretter-av-ansatte/Hovedarkiv/JPEG/2014/December/08/TIFF/NMBU-041089.jpg.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5026-Portretter-av-ansatte%2F%3Fq%3Dstensland>

Interkommunalt samarbeid Innherred - status pr. november 2020

Saksbehandler: Frode Kvittem	Arkivref: 2020/2090 - /
E-post: frode.kvittem@verdal.kommune.no	
Tlf.: 906 86 459	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	26.11.2020	158/20
Kommunestyre	30.11.2020	115/20

Kommunedirektørens innstilling:

1. Utredningene for brann og IKT viser at det er gevinster å hente på sammenslåing.
 - Det vedtas å gå videre med fase 2 med ytterligere utredninger med sikte på sammenslåing av både brann og IKT.
2. Utredning om felles kommuneadvokat viser at det ikke er økonomisk og kapasitetsmessig gunstig med sammenslåing.
 - Det vedtas å ikke gå videre med tanke på sammenslåing av kommuneadvokatene.
3. For øvrig tas statusrapporten til orientering.

Vedlegg:

- Vedlegg 1 utredning om brannsamarbeid
- Vedlegg 2 Brannordning BMI 2014
- Vedlegg 3 Brannordning IHBR 2019
- Vedlegg 4 Selskapsavtale BMI 2020
- Vedlegg 5 Vedtekter IHBR
- Vedlegg 6 - Svar fra 2017 fra DSB til BMI om dimensjonering
- Vedlegg 7 - svar 2017 fra DSB til IHBR om dimensjonering
- Vedlegg 8 Kostnadsberegninger IHBR
- Vedlegg 9 - Uttalelse fra Hans R Hynne IHBR
- Vedlegg 10 Uttakekse fra R Pents og LE Vandsvik IHBR
- Vedlegg 11 Uttalelse fra H Bye og K Bjørnerås BMI
- Vedlegg 12 Melding om politisk vedtak Røyrvik kommune
- Vedlegg 13 Utredning IKT-samarbeid i Innherredsregionen v1.0 - med vedlegg
- Vedlegg 14 Utredning samarbeid advokattjenester

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kommunestyrene i Steinkjer, Inderøy, Snåsa og Levanger ga politiske styringssignaler i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2020 om å utrede mulighetene for nærmere samarbeid om tjenesteproduksjon i Innherredsregionen.

Kommunedirektører/rådmenn fulgte opp styringssignalene og etablerte seg som styringsgruppe for en rekke utredninger. Det ble laget mandat for utredningene og det ble etablert utredningsgrupper for de ulike temaene. Ansvaret for å følge opp de ulike utredningene og fungere som «oppmann» og bindeledd er fordelt mellom kommunedirektørene/rådmenn.

Det ble lagt fram sak for kommunestyrene i juni med rapportering om mandat og status for de ulike utredningene.

Denne saken er en statusrapport til kommunestyrene pr.01.11.2020

Brann

Utredning er gjennomført. For å gjennomføre denne utredningen ble det hentet inn ekstern utreder. Mandatet for denne utredningen ble gjengitt i forrige rapporteringssak til kommunestyrene og hovedfokus for mandatet er mulige økonomiske gevinster. Denne utredningen gir ikke fasitsvar på hvordan et eventuelt felles brannvesen for Innherred blir, men er å betrakte som en mulighetsstudie. Det anbefales en fase 2 dersom konklusjonen på grunnlag av denne mulighetsstudien er at kommunene ønsker å gå videre med den anbefalte løsningen. Den anbefalte løsningen, som gir størst økonomisk gevinst, er å slå sammen brannvesenene til et felles interkommunalt selskap (IKS).

Rapporten gir en oversikt over dagens organisering av brannvesen på Innherred:

- Innherred Brann og Redning (IHBR) er et § 27 samarbeid mellom Levanger og Verdal kommuner (§ 27 i gammel kommunelov).
- Brannvesenet Midt IKS (BMI) er et interkommunalt selskap for kommunene Inderøy, Steinkjer, Snåsa, Lierne, Røyrvik og Osen.

Størst økonomisk gevinst, antas det i utredningen, oppnås gjennom sammenslåing av brannvesenene. Dette særlig for at dimensjoneringsforskriften åpner for endringer mht bemanning og beredskapsordninger.

Utredningen gjør rede for følgende alternative kostnadsberegninger:

- *Nullalternativet.* Viser kostnad for videreføring av dagens situasjon. Det skal utformes slik at forventet utvikling ivaretas og at en tilfredsstillende standard/funksjon opprettholdes.
- *Minimumsalternativet.* Dette alternativet viser kostnad for et sammenslått brannvesen, organisert og dimensjonert iht Dimensjoneringsforskriftens minimumskrav.
- *Plussalternativet.* Dette alternativet viser kostnad for et sammenslått brannvesen hvor organisering og dimensjonering er oppgradert i forhold til minimumsalternativet, ut fra en vurdering av lokale forhold og forutsetninger.

Hensikten med disse beregningene er å finne ut om ett eller begge alternativene for et sammenslått brannvesen blir vesentlig billigere enn dagens ordning (nullalternativet), og detaljeringsnivået er tilpasset dette.

I tillegg gjøres det i utredningen en beregning av to nullalternativ for IHBR. *Nullalternativ 1* er den nye beredskapsordningen som ble vedtatt i IHBR's styre i 2019, og som er dimensjonerende for Levangers nye brannstasjon. Denne ordningen er ikke iverksatt ennå, men legges til grunn i dette alternativet. *Nullalternativ 2* er en videreføring dagens beredskapsordning. Her vil det ikke komme noe tillegg i lønnsutgifter pga økt dimensjonering eller ny beredskap, slik tilfellet er i alternativ 1.

For BMI baseres nullalternativet på driftsregnskapet for 2019, og justeres som for IHBR for vedtatte utvidelser i brannordning, husleie eller kapitalkostnader.

Ut fra ovennevnte blir anslått kostnad for *nullalternativ 1*:

IHBR:	51.534.000
BMI:	43.167.000
Samlet kostnad	94.701.000

For *nullalternativ 2* blir anslått kostnad:

IHBR:	36.729.000
BMI:	43.167.000
Samlet kostnad	79.896.000

For *minimumsalternativet* er det beregnet en økonomisk gevinst ved et sammenslått brannvesen på kr.32.120.000 ved bruk av nullalternativ 1 og kr.16.960.000 ved bruk av nullalternativ 2. For *plussalternativet* er de økonomiske gevinstene beregnet til henholdsvis kr.22.690.000 og kr.9.590.000.

I utredningen vises det også til andre gevinster ved en sammenslåing, slik som økt kvalitet og mulighet til å utvikle spesialkompetanse.

I rapporten er det også laget et illustrasjonseksempel for å vise en mulig kostnadsfordeling i et framtidig felles interkommunalt selskap (IKS). Kostnadsdelingen er avhengig av hvordan eierandelen i selskapet er. Det vil også være denne kostnadsdelingen som viser hvilken innsparing de ulike kommunene vil få.

I illustrasjonseksempelen er en gevinst på 5.561.000 fordelt slik mellom kommunene:

Inderøy	491.000
Snåsa	196.000
Steinkjer	2.159.900
Levanger	1.239.400
Verdal	862.100

I tillegg er det gevinst for Osen (188.700), Lierne (216.800) og Røyrvik (206.700)

Som det understrekes i utredningen er den å betrakte som en mulighetsstudie. Den gir ikke de helt eksakte svarene, men synliggjør muligheter.

Rapporten er sendt til de to brannvesenene for å få innspill om innholdet i rapporten, men også for å koble de på en videre prosess. Det samme gjelder for de øvrige eierkommunene i Brannvesenet Midt IKS.

Både styret og representantskapet i Brannvesenet Midt IKS har behandlet saken og tatt den til orientering.

Styret i Innherred brann og redning behandlet saken i styremøte 09.11.2020 og vedtok følgende:

1. *Styret konstaterer at utredningen viser betydelige administrative besparelser ved et sammenslått brannvesen, men ser at det er behov for ytterligere utredninger før endelig vedtak kan fattes.*
2. *Dersom kommunestyrene vedtar å gå videre med å utrede samarbeid forutsettes at beredskapen i våre kommuner ikke svekkes som følge av organiseringen.*

I tillegg er saken også behandlet i formannskapet i Røyrvik kommune (som er en av eierkommunene i Brannvesenet Midt IKS). De har vedtatt følgende:

Røyrvik formannskap har følgende innspill til utredningen om brannsamarbeid:

1. *Stor del av Røyrvik kommunes oppdrag til brannvesenet er innenfor helse og dette er viktig for oss å få med i de videre utredningene.*

Anbefaling fra styringsgruppa:

Den fremlagte rapporten synliggjør kostnadsreduksjoner for Innherredskommunene på mellom 10 til 30 millioner, alt etter hvilket alternativ som velges. Selv om det heftes noe usikkerhet ved enkelte ting i utredningen, mener styringsgruppa at det synliggjorde innsparingspotensialet er såpass stort at det er klokt å gå videre med arbeidet.

Det anbefales derfor at det gås videre med fase 2 med sikte på en sammenslåing av Brannvesenet Midt IKS og Innherred Brann og Redning. Fase 2 må inneholde ytterligere utredninger som grunnlag for å foreslå en konkret organisering og dimensjonering av et felles brannvesen og kvalitetssikre økonomiske beregninger. Saken vil komme tilbake til kommunestyrene for endelig beslutning når beslutningsgrunnlaget er på plass.

IKT

Utredning gjennomført. Mandatet for denne utredningen ble gjengitt i forrige rapporteringssak til kommunestyrene og handler om «Muligheter og utfordringer med utvidet, forpliktende samarbeid mellom IKT-enhetene i Inn-Trøndelag og Innherred», men også her er hovedfokus mulige økonomiske gevinster. Oppgaven om utredning om IKT-samarbeid ble gitt kommunedirektør i Steinkjer kommune og delegert til IKT-sjef i Inn-Trøndelag. Arbeidet er gjort i samarbeid med IT-leder i Innherred kommunesamarbeid og med innspill fra IT-leder i Værnesregionen.

Utredningen beskriver at det også i dag er et samarbeid mellom IKT-enheter i Midt-Trøndelag, men utforsker potensialet for større økonomiske effekter av forpliktende samarbeid mellom Innherred kommunesamarbeid og Inn-Trøndelagsamarbeidet.

I arbeidet er det lagt til grunn at bestillingen må forstås som å omfatte både den tekniske delen av IKT-drift og -forvaltning, men også det stadig viktigere arbeidet med å understøtte tjenesteutvikling og arbeidet med digital transformasjon.

Når et nytt samarbeid om IKT og digitalisering skal vurderes, er det naturlig å ta utgangspunkt i hvilke nasjonale og regionale føringer og trender som gjør seg gjeldende. Hvordan dette påvirker IKT-funksjonen er beskrevet i utredningen.

Det er videre gjort en kartlegging av dagens IKT-enheter i Innherred kommunesamarbeid, Inn-Trøndelag og Værnesregionen. Hvordan disse er organisert i dag, hvilket mandat de styres etter og hvordan drift og utviklingsoppgaver er organisert. De økonomiske rammene for den enkelte enheten er kartlagt og det er forsøkt å sammenstille sammenlignbare regnskap og budsjett for IKT i Innherred kommunesamarbeid og Inn-Trøndelag. Det er videre foretatt en analyse av

viktige deler av løsning og applikasjonsporteføljen. Den er svært lik på mange områder, men det finnes også ulikheter som må avklares og harmoniseres i et potensielt nytt samarbeid.

Ulike modeller for framtidig forpliktende samarbeid er drøftet. Med utgangspunkt i forståelsen av oppdraget, er det lagt til grunn at det etableres et samarbeid som innebærer etablering av en ny enhet for IKT og Digitalisering for Innherredsregionen basert på dagens to enheter, og at denne nye enheten skal understøtte et regionalt samarbeid om digital transformasjon og tjenesteutvikling.

Det er redegjort for en organisasjonsmodell for en ny enhet basert på beste praksis, med beskrivelse av nødvendige funksjoner og samhandling med kommunene i samarbeidet. En ny felles enhet for IKT og Digitalisering vil kunne ha en grunnbemanning på 22 medarbeidere. For etableringen av en ny felles enhet er følgen mål definert: *Å etablere forpliktende samarbeid med sammenslåing av miljøene for IKT og Digitalisering, med sikte på å realisere gevinster, gjennom effektiv drift, økt kraft i tjenesteutviklingen og å skape forutsetninger for en raskere digital transformasjon i samarbeidskommunene.*

Når det kommer til gevinstpotensialet og økonomiske effekter, har det vært krevende å komme fram til en omforent framstilling i utredningen. Ulikhetene kan beskrives som at den ene parten mener at potensialet i et nytt regionalt samarbeid i Innherredsregionen er større enn det som fremgår av rapporten, og den andre parten mener potensialet er mindre.

I rapporten synliggjøres en økonomisk effekt av etablering av en ny felles enhet for IKT og Digitalisering, gitt de forutsetninger som er beskrevet. Det er vesentlig å merke at den økonomiske effekten gjelder for et nytt samlet kommunesamarbeid om IKT og Digitalisering i Innherredsregionen. Effekten for den enkelte kommune vil være avhengig av den fordelingsmodellen et nytt samarbeid etablerer.

Den største effekten for kommunene i regionene vil imidlertid ligge i potensielle gevinster som kan realiseres raskere i etater og sektorer, gjennom å nå målet om «økt kraft i tjenesteutviklingen og skape forutsetninger for en raskere digital transformasjon i samarbeidskommunene».

For å oppnå dette er det avgjørende at en ny felles enhet for IKT og Digitalisering kan understøtte felles styringsmodeller for tjenesteutvikling og digital transformasjon i de kommunen enheten skal understøtte.

De økonomiske besparelsene er anslått til mellom 4,5 mill og 6 mill pr. år. I tillegg er det verdt å merke seg at det i utredningen også synliggjøres unngåtte kostnader på 5 millioner pr år. Utrederne mener også at en etablering av en felles IKT-enhet for Innherred vil ha etableringskostnader i størrelsesorden 8-10 millioner.

Anbefaling fra styringsgruppa:

Det synliggjøres potensiale både for innsparinger og økt kvalitet som gjør at styringsgruppa anbefaler å gå videre med dette arbeidet.

Det anbefales å gå videre med fase 2 med sikte på en sammenslåing av Inn-Trøndelag IKT og Innherred kommunesamarbeid IKT. Fase 2 må inneholde ytterligere utredninger som grunnlag for å foreslå en konkret organisering og kvalitetssikre økonomiske beregninger. Saken vil komme tilbake til kommunestyrene for endelig beslutning når beslutningsgrunnlaget er på plass.

Regnskap, lønn og innfordring

Mandatet for denne utredningen ble gjengitt i forrige rapporteringssak til kommunestyrene
Utredning ikke gjennomført. Det er ikke interne ressurser til å utrede i tidspunktet 01.10.2020-01.03.2021.

Utredningsarbeidet fortsetter etter 01.03.21

Barnevernsinstitusjon

I statusrapporteringen til kommunestyrene i juni 2020 ble det gjort rede for at utredning om felles barnevernsinstitusjon ikke tilrådde å gå videre med utredninger. Det ble tilrådt å se på et samarbeid om forebyggende barnevernstiltak. Kommunestyrene tok denne vurderingen om barnevernsinstitusjon til etterretning, og forventet at det synliggjøres andre tiltak som begrenser behovet for denne typen tjenester på sikt.

For å komme videre med felles utredning om forebyggende barnevernstiltak har det vært viktig å samle oppvekstsjefer og barnevernledere. Det har, etter flere forsøk, ikke vært mulig å få det til. Det blir nå gjort et nytt forsøk og det vil bli kalt inn til et møte i januar 2021.

Kommuneadvokat:

Mandatet for denne utredningen ble gjengitt i forrige rapporteringssak til kommunestyrene
Utredningen er gjennomført.

Prosjektgruppa konkluderer med at det ikke er økonomisk og kapasitetsmessig gunstig å sammenslå de to advokatkontorene, men at det er større gevinst med å etablere et tettere samarbeid mellom kommunene.

Det anbefales derfor å etablere en ordning der man først forespør hverandre om å håndtere saker der kontorene av ulike grunner er inhabile til å behandle saken selv. Dersom man ikke har kapasitet på det gitte tidspunktet må kommunen som eier saken kjøpe tjeneste dersom saken haster.

Anbefaling fra styringsgruppa:

Det anbefales å ikke gå videre med sammenslåing av kommuneadvokatene i Innherred.

Tekniske tjenester:

Mandatet for denne utredningen ble gjengitt i forrige rapporteringssak til kommunestyrene. Med utgangspunkt i dette mandatet er det satt sammen følgende prosjektorganisering:

Styringsgruppen består av kommunalsjefer/sectorledere fra alle kommunene og ledes av rådmannen i Inderøy. Tillitsvalgte er også representert i styringsgruppen.

Som det framkommer har man identifisert følgende fagområdene som skal utredes:

- Plan, byggesak, eiendomsskatt
- Landbruk, skog, utmark og Miljø
- Kart, oppmåling, matrikkel
- VVA
- Eiendom

Også i arbeidsgruppene er det åpnet opp for at tillitsvalgte deltar. Arbeidsgruppene er sammensatt med representanter fra alle kommunene.

Styringsgruppen for tekniske tjenester har hatt to møter. I denne sammenheng er det utarbeidet en disposisjon som skal brukes i utredningsarbeidet. Styringsgruppen har signalisert ovenfor arbeidsgruppene at det skal foreligge et utredningsresultat før jul 2020. Det meldes om at man har kommet godt i gang i de ulike gruppene. Likevel gis det klare tilbakemelding fra enkelte grupper at det kan bli vanskelig med utredningsarbeidet til angitt dato. Derfor er det, fra styringsgruppens side, gitt en aksept for at det legges fram en utredningsrapport like over jul.

Legevakt

Mandatet for denne utredningen ble gjengitt i forrige statusrapportering til kommunestyrene. Det har vært noen utfordringer med å komme i gang, men det er gjort noen avklaringer administrativt slik at prosjektet kan starte.

Det er engasjert prosjektleder og det forventes at utredningsarbeidet kommer i gang om kort tid.

Vurdering:

Som oversikten viser, er det fortsatt ulik fremdrift og status for de ulike utredningene. Det er, til dels, omfattende utredninger som skal gjennomføres av kommunenes egne ansatte. Det er utfordrende å prioritere dette i en travel arbeidshverdag. Men nå er det kommet på plass tidsplan for de fleste områdene.

Som det fremgår av statusoversikten er 3 utredninger ferdige. Disse legges fram for kommunestyrene med anbefalinger fra styringsgruppa (kommunedirektører/rådmenn). Dette gjelder brann, IKT og kommuneadvokat.

Utredningene for brann og IKT viser at det er gevinster å hente på en sammenslåing, både økonomisk og kvalitetsmessig. Styringsgruppa anbefaler for disse to at det gås videre med fase 2 med sikte på en sammenslåing. Fase 2 må inneholde ytterligere utredninger som grunnlag for å foreslå en konkret organisering og kvalitetssikre økonomiske beregninger. Det vil komme saker til kommunestyrene for endelig beslutning når fase 2 med beslutningsgrunnlag er på plass.

Utredning om felles kommuneadvokat viser at det ikke er økonomisk og kapasitetsmessig gunstig med sammenslåing. Styringsgruppas anbefaling er derfor at det ikke gås videre med tanke på sammenslåing.

Utreddning
om
brannsamarbeid i Innherred

Steinkjer 01.10.2020
Erling Bergh

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
1.1 Bakgrunn for utredningen	1
1.2 Valg av trinnvis utredning	1
1.3 Tema og tilnærming	2
1.4 Annet	3
1.5 Oppsummering og videre behandling	3
2. Regelverk for organisering og dimensjonering av brannvesen.	5
2.1 Overordnet ledelse	5
2.2 Forebyggende oppgaver	5
2.3 Beredskap og innsats	5
3. Dagens organisering og dimensjonering - nullalternativet	8
3.1 IHBR	8
3.2 BMI	10
3.3 Anslått samlet kostnad for IHBR og BMI i nullalternativet	11
4. Minimumsalternativ for et sammenslått brannvesen	12
4.1 Ledelse	12
4.2 Forebyggende oppgaver	12
4.3 Beredskap	12
4.4 Oppsummert økonomisk effekt av organisering og dimensjonering i minimumsalternativet.	13
4.5 Andre forhold og effekter knyttet til organisering og dimensjonering	15
4.6 Oppsummert om minimumsalternativet	16
5. Plussalternativ for et sammenslått brannvesen	17
5.1 Ledelse	18
5.2 Forebyggende oppgaver	18
5.3 Beredskap	18
5.4 Oppsummert om organisering og dimensjonering for plussalternativet.	19
5.5 Andre forhold og effekter knyttet til organisering og dimensjonering	21
5.6 Oppsummert om plussalternativet	22
6. Vurdering av alternativene mht økonomisk gevinst	23
6.1 Sammenstilling av økonomisk gevinst	23
6.2 Fordeling av kostnader	23
6.3 Andre muligheter for økonomisk gevinst ved sammenslåing	25
6.4 Vurdering av alternativene	25

7. Muligheter for andre gevinster ved sammenslåing	26
8. Gevinster ved samarbeid uten sammenslåing	26
9. Mulige ulemper/utfordringer ved sammenslåing eller samarbeid	26
10. Oppsummering og videre behandling	27

Vedlegg

1. Brannordninger for IHBR og BMI
2. Selskapsavtaler for IHBR og BMI
3. Brev fra DSB (2017) om dimensjonering
4. Kostnadsberegninger IHBR.
5. Uttalelser til utredningen fra arbeidsgruppas medlemmer

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for utredningen

Bakgrunnen for denne utredningen er at kommunene Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer og Snåsa høsten 2019 ble enige om å utrede økt samarbeid på en rekke områder med sikte på å ta ut økonomiske gevinster. Et av disse områdene var brann.

Utredningsoppdragene ble fordelt på kommunene, og kommunedirektøren i Steinkjer fikk ansvar for utredningen om brann. Kommunedirektøren opprettet en arbeidsgruppe for utredningsarbeidet, hvor følgende har deltatt:

- Rigman Pents, brannsjef Innherred Brann og Redning (IHBR)
- Hans Roberth Hynne, tillitsvalgt IHBR
- Lars Erik Vandsvik, tillitsvalgt IHBR
- Håvard Bye, brannsjef Brannvesenet Midt IKS (BMI)
- Kjetil Bjørnerås, tillitsvalgt BMI
- Erling Bergh, utreder

Det er gitt følgende mandat for arbeidet:

«Det skal utredes muligheter for økt samarbeid mellom de to brannvesnene som kan gi vesentlig økonomisk gevinst på kort eller lengre sikt. Slik gevinst kan oppnås både ved reduserte kostnader og økte inntekter. Kjente investeringsbehov, samt utviklingstrekk mht oppgaveløsning, organisering osv som kan få vesentlig økonomisk eller annen betydning, skal tas med i vurderingen.

Størst økonomisk gevinst antas å kunne oppnås gjennom organisatorisk samordning. Dette kan gjøres på ulike områder og i ulik grad. Størst gevinst vil sannsynligvis oppnås ved sammenslåing til et felles brannvesen. Dette skal derfor være en av de ordningene som utredes.

Utredningen skal også gjøre rede for økt samarbeid som kan gi vesentlig gevinst av ikke-økonomisk karakter.

Utredningen gjennomføres i to trinn.

I trinn 1 presenteres en oversikt over aktuelle samarbeidsordninger, med anslag for de økonomiske gevinstelementene, samt for andre gevinster. Det gjøres også rede for eventuelle forutsetninger for gjennomføring av de ulike ordningene, samt for tidsperspektiv og konsekvenser.

Trinn 2 gjennomføres på grunnlag av kommunenes beslutning om hvilke forslag i trinn 1 som skal utredes videre med sikte på gjennomføring.

Frist for utrednings trinn 1 settes til 1.10.2020. Frist for trinn 2 bestemmes ved behandlingen av utredningens trinn 1.»

Når utredningen iht mandatet omfatter to brannvesen, er det fordi kommunene som står bak utredningen ikke har egne brannvesen, men tilhører to forskjellige interkommunale brannvesen:

- Innherred Brann og Redning (IHBR) er et § 27 samarbeid mellom kommunene Levanger og Verdal.
- Brannvesenet Midt IKS (BMI) er et interkommunalt selskap for kommunene Inderøy, Steinkjer, Snåsa, Lierne, Røyrvik og Osen.

1.2 Valg av trinnvis utredning

Mandatet forutsetter at utredningen skal gjennomføres i to trinn. Den foreliggende utredningen utgjør trinn 1. Her gjøres det rede for mulighetsområdet for økonomisk gevinst gjennom økt samarbeid, samt anslag for hvor store gevinster som kan oppnås. Det mest vidtgående tiltaket er å slå sammen de to brannvesnene det her dreier seg om. Dette er behandlet særskilt.

Det er flere grunner til å gjennomføre utredningen i to trinn.

- Utredningen er formelt sett ikke tilstrekkelig forankret til å gjennomføres i ett trinn. De to brannvesnene som omfattes av utredningen er sjølstendige rettssubjekt, med egne styrever. BMI har dessuten 6 eierkommuner, hvorav bare 3 har fattet vedtak om å utrede samarbeid med IHBR.

Verken styrene eller de 3 kommunene uten utredningsvedtak har altså gitt *formell* godkjenning av utredningen. De er imidlertid orientert om og innforstått med trinn 1, og derfor bør det være uproblematisk å gjennomføre dette trinnet, som bør forstås som en *mulighetsstudie*. Når det kommer til *behandlingen av den foreliggende utredningen og beslutning om videre oppfølging*, bør de imidlertid gis tilstrekkelig formell status i prosessen.

- Utredning av interkommunalt samarbeid og evt sammenslåing av store virksomheter som i dette tilfellet, er krevende både administrativt og politisk. Det anses som lite hensiktsmessig å bruke ressurser på detaljert utredning før man vet om løsningene er ønsket. Foreliggende utredning tar sikte på å gi beslutningstakerne tilstrekkelig grunnlag for prinsipielle retningsvalg, gjennom oversikt over handlingsrommet, hvilke samarbeidsordninger som antas å ha størst potensiale for økonomisk gevinst, samt viktige konsekvenser av å gjennomføre dem. Det gjøres også rede for andre gevinster enn de økonomiske.

1.3 Tema og tilnærming

I tråd med mandatet er hovedfokus i utredningen lagt på mulige *økonomiske* gevinster. Da må alternative måter å organisere og drive regionens brannvernarbeid på sammenlignes økonomisk. Slike sammenligninger kan gjøres mer eller mindre omfattende og metodisk finurlige. I denne utredningen har en valgt å gjøre dette relativt enkelt, og det benyttes bl.a. ikke *nåverdberegninger* i sammenligningsgrunnlaget.

For at økt samarbeid eller sammenslåing skal gi vesentlig økonomisk gevinst, må det være kostnader eller inntekter som endrer seg gunstig som følge av dette. Dette kan typisk være kostnader for utstyr, funksjoner osv som man nå har to av og som ved sammenslåing kan reduseres til én. Innkjøpsbetingelser kan også bli gunstigere. Slike økonomiske gevinster oppnås både ved samarbeid og sammenslåing. Dette forsøkes gjort rede for i utredningen.

Størst økonomisk gevinst antas det imidlertid at man oppnår gjennom sammenslåing. Da åpner nemlig dimensjoneringsforskriften for endringer mht bemanning og beredskapsordninger. Vurderinger knyttet til dimensjoneringsbestemmelsene er derfor gitt en sentral plass i utredningen. I den forbindelse er det viktig å være oppmerksom på følgende:

Bestemmelsene i forskriften er ment som minimumskrav for organisering og dimensjonering. Dette kan forstås som at de angir hva som anses forsvarlig for brannvesen med normal/standard utfordrings-/risikosituasjon. Hvor situasjonen er mer krevende, skal organisering og beredskap tilpasses tilsvarende¹. Antakelig kan det samme gjøres i motsatt tilfelle, dvs hvor situasjonen er mindre krevende. Vurderingen av dette gjøres med utgangspunkt i en Risiko- Og Sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), og konkluderes i en "dokumentasjon" (brannordning) for kommunen. Administrative støttefunksjoner er ikke berørt i forskriften, og må vurderes på generelt grunnlag.

Når det gjelder utredningens hovedalternativ (sammenslåing av de to brannvesnene) gjøres det følgende alternative kostnadsberegninger:

- *Nullalternativet*. Viser kostnad for videreføring av dagens situasjon. Det skal utformes slik at forventet utvikling ivaretas og at en tilfredsstillende standard/funksjon opprettholdes.
- *Minimumsalternativet*. Dette alternativet viser kostnad for et sammenslått brannvesen, organisert og dimensjonert iht Dimensjoneringsforskriftens minimumskrav.
- *Plussalternativet*. Dette alternativet viser kostnad for et sammenslått brannvesen hvor organisering og dimensjonering er oppgradert i forhold til minimumsalternativet, ut fra en vurdering av lokale forhold og forutsetninger.

¹ i forskriftens § 2-4 Dokumentasjon står det bl.a.: "Dersom kommunen etter kartlegging av risiko og sårbarhet, avdekker forhold som ikke kan ivaretas gjennom forskriftens minstekrav, særskilte forebyggende tiltak og samarbeidsavtaler mv., skal brannvesenet tilføres ytterligere ressurser."

Hensikten med disse beregningene er å finne ut om ett eller begge alternativene for et sammenslått brannvesen blir vesentlig billigere enn dagens ordning (nullalternativet), og detaljeringsnivået er tilpasset dette.

Selv om noen av alternativene skulle bli billigere totalt sett, gjenstår det fortsatt å fordele den samlede gevinsten på deltakerkommunene. Først da kan disse vurdere om de har fått del i sammenslåingsgevinsten eller ikke. Det er gjort rede for elementer som kan inngå i en modell for fordeling av kostnader mellom kommunene, samt gjort en illustrasjonsberegning på grunnlag av en konkret modell.

Beregning av nullalternativet har gitt enkelte utfordringer, bl.a. ved at enkelte regnskapselement håndteres ulikt i de to brannvesnene eller i deres medlemskommuner. I ganske mange tilfeller har utrederen måttet gjøre egne anslag for å få fram kostnadstall eller for å gjøre tall sammenlignbare. I IHBR er det dessuten uklart hva som skal vurderes som nullalternativ, slik at det er laget to versjoner.

Utredningen er i hovedsak basert på saksmateriale levert av de to brannvesnene. Bidrag er også gitt fra kommunale og interkommunale enheter som leverer tjenester til brannvesnene. Det har også vært kontakt med *Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)* og noen andre brannvesen.

Utredningsarbeidet har skjedd i samarbeid mellom utreder og arbeidsgruppa. Arbeidsgruppa har gitt viktige innspill og bidratt med underlagsmateriale. Utreder har imidlertid vurdert dette sjølstendig, og er alene ansvarlig for resultatet. For at alternative synspunkt skal være kjent for oppdragsgiverne, er arbeidsgruppas medlemmer oppfordret til å redegjøre for disse, jfr deres uttalelser i vedlegg 5.

1.4 Annet

Denne utredningen konsentrerer seg om brannvesenets organisering og dimensjonering for å dekke brannvernoppgaver. I mange kommuner ivaretar imidlertid brannvesenet også oppgaver på andre områder, bl.a. innenfor helse og omsorg. En ser ikke bort fra at noen av de foreslåtte endringene kan gi utfordringer på slike områder i enkelte kommuner.

Disse problemstillingene er ulike i ulike kommuner. Derfor mener en det er riktig at denne utredningen, som omfatter to brannvesen med til sammen 8 ulike kommuner, konsentreres om brannvernets plikter. Kommuner som måtte ønske utvidet organisering eller dimensjonering for også å dekke andre behov, bør normalt gis anledning til det, mot at de kompenserer for merkostnaden.

Det har vært kontakt med rådmennene i Stjørdal og Namsos for å avklare om disse kommunene ønsket å gi innspill til den foreliggende samarbeidsutredningen. Det ble ikke uttrykt ønske om dette.

Utredningen går ikke inn på hvordan en sammenslåing berører endring i kjøp av tjenester fra eierkommunene, eller om noen kommuner tjener eller taper på det.

IHBR er organisert som en samarbeidsordning etter den forrige KommuneLovens § 27. I ny KommuneLov (KL) av 2018 er denne ordningen fjernet, og kommunene har frist til utgangen av 2023 med å erstatte etablerte ordninger med en ny. Verdal og Levanger har foreløpig ikke tatt stilling til hvilken ordning som skal erstatte dagens ordning. I utredningen legges det derfor til grunn at en sammenslåing blir organisert som interkommunalt selskap (IKS), slik som BMI. Endelig avgjørelse om organisasjonsmodell må imidlertid tas av besluttende organ.

1.5 Oppsummering og videre behandling

I den foreliggende utredningen gjøres det rede både for økt samarbeid og for sammenslåing av de to brannvesnene i regionen. Hovedvekten er lagt på sammenslåingsalternativet, ettersom dette vil gi størst gevinst både økonomisk og kvalitetsmessig. Økonomisk kan det dreie seg om samlet gevinst på i størrelsesorden 10 – 30 mill. kr pr år, avhengig av om man velger utredningens minimums- eller plussalternativ. Det kan også regnes med vesentlige gevinster i tillegg til de rent økonomiske. Med et slikt gevinstpotensial bør det ligge til rette for å gå videre med utredningstrinn 2.

I den videre prosessen er det først og fremst viktig at den foreliggende utredningen (trinn 1) gis en *formelt tilfredsstillende behandling*, jfr pkt 1.2. Dessuten at en evt oppfølging (trinn 2) skjer med tilstrekkelig formell *forankring*.

Ettersom utredningen gjør rede for alternativ som har store personellmessige konsekvenser, bør det tidlig gis signal om hvordan dette evt vil bli handtert i form av overgangsordninger osv. Spørsmål om virksomhetsoverdragelse vil være en del av dette. Slike og tilsvarende problemstillinger bør gjennomgås grundig dersom det vedtas å gå videre med utredningen i et trinn 2. Hvis det går videre vil det underveis være en fordel om personell i de to brannvesnene kan møtes og delta i felles faglige aktiviteter, f.eks. i ulike utredningsgrupper.

Før evt oppstart av et trinn 2 bør oppdragskommunene så langt som mulig bli enige om hovedkonturene i et nytt sammenslått brannvesen. Det gjelder først og fremst valg av hovedretning (minimums- vs plussalternativ) og organisasjonsform, men også lokalisering av hovedstasjon, funksjonsfordeling, tilknytning til felleskommunale støttetjenester (bl.a. IKT, lønn og regnskap) osv.

Det bør også tas en gjennomgang med DSB for å få endelige synspunkt på dimensjoneringsløsningene derfra.

2. Regelverk for organisering og dimensjonering av brannvesen.

Reglene for organisering og dimensjonering av brannvesen er primært å finne i *Forskrift av 26.06.2002 om organisering og dimensjonering av brannvesen*. Det foreligger en veiledning til forskriften fra DSB, utgitt i 2015. DSB har i tillegg gitt en del tolkninger av forskriften i konkrete saker.

Forskriften gjelder i utgangspunktet for brannvesenet i den enkelte kommune. Dersom flere kommuner samarbeider om brannvesenets oppgaver (i forskriften kalles dette en *brannvernregion*), gjøres imidlertid lov og forskrift gjeldende for dem samlet, dvs som om de var *én* kommune, jfr forskriftens § 1-4. Både IHBR (2 kommuner) og BMI (6 kommuner) er eksempler på slike brannvernregioner. De er altså dimensjonert som om de var én kommune. Slår man disse to brannvesnene sammen, får vi tilsvarende én ny brannvernregion i forskriftens forstand.

Forskriften deler brannvesenet inn i to hovedfunksjoner med til dels ulike dimensjoneringskriterier:

- Forebyggende oppgaver, som primært dimensjoneres etter *kommunens* (regionens) innbyggertall.
- Beredskap og innsats, som primært dimensjoneres etter *tettstedenes* innbyggertall.

Forskriften har ikke bestemmelser om administrative støttefunksjoner.

2.1 Overordnet ledelse

Alle kommuner skal ha en *brannsjef*, som etter forskriften skal være det i *hel stilling* når kommunens (regionens) innbyggertall overstiger 20.000.

Tilsvarende skal alle brannvesen organiseres med en *forebyggende avdeling* og en *beredskapsavdeling*, som hver skal ledes av en person i *hel stilling* når innbyggertallet er mer enn 20.000.

2.2 Forebyggende oppgaver

Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid pr 10.000 innbyggere i kommunen (regionen), samt at det stilles kompetansekrav til personellet. Disse årsverkene kommer i tillegg til leder av forebyggende avdeling.

Feiing og tilsyn med fyringsanlegg er en del av kommunens forbyggende oppgaver². Dimensjoneringsforskriften har imidlertid ingen konkrete krav til bemanning. Det er derfor vanskelig å angi noe minimumsalternativ for denne oppgaven. Geografisk utstrekning og tilgjengelighet til anleggene som skal feies vil også variere mye mellom kommunene. For å finne muligheter for økonomisk gevinst for feiing ved en sammenslåing, kreves det nærmere kartlegging og vurdering, noe som evt kan gjennomføres i trinn 2.

2.3 Beredskap og innsats

Her bygger dimensjoneringsbestemmelsene primært på innbyggertallet i kommunens (regionens) tettsteder. Når et tettsted er over en viss størrelse og med et visst risikonivå skal det i utgangspunktet ha egen beredskapsstyrke. Forskriftens bestemmelser om dette synes imidlertid over tid å ha blitt noe modifisert gjennom fortolkninger fra DSB. Forskriftene stiller en rekke krav til brannberedskapen, bl.a. til ledelse, antall personell, kompetanse og innsatstid.

Minstekravet er at enhver kommune skal ha beredskap som sikrer innsats i hele kommunen innenfor krav til *innsatstider* gitt i forskriftens § 4-8³. Samlet innsatsstyrke skal være minst 16 personer, hvorav minst 4 skal være kvalifisert som utrykningsledere.

² Forskrift om forebygging (2015) § 17: "Kommunen skal sørge for at røykanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. (...) Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. (...)"

³ "Til tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem mv., strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift o.l., skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter.

I spredt bebyggelse og i tettsteder med inntil 3.000 innbyggere kan denne beredskapen ivaretas med deltidspersonell uten fast vaktordning. I tettsteder med 3.000 – 8.000 innbyggere skal dette deltids-personellet være organisert i lag med dreierende vakt. Dreierende vakt betyr at et vaktlag i gangen skal være klar til utrykning innenfor bestemte tidskrav. Vanlig vaktperiode pr lag er 1 uke.

Vaktlaget er en viktig enhet i dimensjonering av brannvesenets beredskap, og forskriftens § 5-2 fastsetter at et vaktlag minst skal bestå av 1 utrykningsleder og 3 brannkonstabler/røykdykkere, dvs 4 mannskaper. Avhengig av beredskapsbehovet kan det være behov for en støttestyrke, som forskriften definerer som fører for tankbil og fører for snorkel-/stigebil.

I tettsteder med 8.000 – 20.000 innbyggere skal beredskapen være organisert i lag bestående av *heltidspersonell* med kasernert vakt innenfor ordinær arbeidstid. Utenfor ordinær arbeidstid kan beredskapen organiseres i lag bestående av deltidspersonell med dreierende vakt, men hvor utrykningsleder har brannvern som hovedyrke. Hvis det er behov for støttestyrke kan denne være deltidspersonell med dreierende vakt.

Bestemmelsene for tettsteder større enn 20.000 innbyggere omtales ikke her, etter som det ikke finnes slike i regionen.

I tillegg til beredskapen i tettstedene skal det være en dreierende *overordnet vakt*, hvor bl.a. brannsjefen skal delta.

Sammenslåing av IHBR og BMI vil gi en brannregion med følgende hovedtall:

Samlet innbyggertall pr. 01.01.2020 iht Statistisk sentralbyrå (SSB): 71.112

Samlet areal: 11.985 km²

Tettsteder større enn 8.000 innbyggere pr. desember 2019 (SSB):

- Steinkjer 12.985
- Levanger 10.333
- Verdalsøra 8.325

De øvrige tettstedene i regionen er med god margin mindre enn 3.000 innbyggere.

Et viktig moment er DSB's tolkning av de forskriftsbestemmelsene som er vist foran.

En direkte lesing av forskriften tilsier at hvert av regionens 3 tettsteder som er større enn 8.000 skal ha beredskap med lag bestående av heltidspersonell med kasernert vakt innenfor ordinær arbeidstid ("dagkasernering"). Utenfor ordinær arbeidstid kan beredskapen organiseres i lag bestående av deltidspersonell med dreierende vakt.

I 2017 godkjente imidlertid DSB en annen ordning da innbyggertallet i tettstedet Verdalsøra passerte 8.000 innbyggere. Det ble da tatt opp med DSB om Verdal gjennom samarbeid med IHBR eller BMI, som begge hadde dagkasernering eller bedre, kunne slippe kravet om dagkasernert heltidspersonell for Verdalsøra. Svaret fra DSB var bekreftende⁴, og må tolkes slik at så lenge man i regionen har ett tettsted med beredskap dimensjonert etter kravene for største tettsted, så kan dimensjoneringen for andre tettsted reduseres såfremt beredskapen fortsatt vurderes som tilfredsstillende. I vårt tilfelle

Innsatstiden kan i særskilte tilfeller være lengre dersom det er gjennomført tiltak som kompensere den økte risiko. Kommunen skal dokumentere hvordan dette er gjennomført.

Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikke overstige 20 minutter. Innsats utenfor tettsteder fordeles mellom styrkene i regionen, slik at fullstendig dekning sikres. Innsatstiden i slike tilfeller bør ikke overstige 30 minutter."

⁴ Jfr brev dat 07.03.2017 fra DSB til BMI, samt brev dat 02.08.2017 fra DSB til IHBR.

betyr det at 2 av de 3 tettstedene i regionen med over 8.000 innbyggere ikke trenger å ha beredskap med dagkasernert heltidspersonell, gitt de samme premissene.

I tillegg til de rene dimensjoneringskravene stiller forskriften også detaljerte krav til kompetanse for de som ivaretar oppgavene i brannvesenet. Disse kravene har ikke betydning for den foreliggende utredningen, og berøres ikke.

Når det gjelder brannvesenets utrustning (særlig utrykningskjøretøy) for brannslukking, redning osv, har forskriften stort sett bare retningsgivende bestemmelser⁵. Den har ikke bestemte krav til antall, fornyelse e.l. Utstyr for personlig vern, alarmering og samband, samt for ulykker med personskafe, er til en viss grad spesifisert, men stort sett ligger det neppé rent forskriftsmessige *dimensjonerings*-gevinster på utstys-/kjøretøyområdet ved en sammenslåing. Derimot kan det forventes gevinster gjennom *praktisk* samordning.

⁵ § 6-1. *Utrustning til brannbekjemping og ulykkesinnsats*: "Brannvesenet skal disponere egnet og tilstrekkelig utstyr med høy driftssikkerhet til innsats ved de branner og ulykker som kan forventes, herunder transportmidler, pumper, slanger og annet slukkeutstyr, samt utstyr til bruk ved akutt forurensning. I områder hvor tilstrekkelig vann til brannslukking ikke umiddelbart kan skaffes til veie, skal brannvesenet medbringe vann til slukking."

3. Dagens organisering og dimensjonering - nullalternativet

Nullalternativet er basert på videreføring av dagens situasjon eller vedtatte planer. Det er dette alternativet de andre alternativene skal måles mot.

Vi får et bilde av nullalternativet ved å lese brannordning og økonomiplan for de to brannvesnene. For å kunne bruke budsjett og regnskap for sammenligningsformål, må de imidlertid inneholde de samme kostnadselementene. Som nevnt i pkt 1.3 er det forskjeller mellom i de to brannvesnene her.

Som felles utgangspunkt brukes de to brannvesnenes regnskap for 2019.

For BMI må dette tillegges helårsvirkningen av husleie for den nye brannstasjonen, som ble tatt i bruk midtveis i 2019 for å få fram framtidig budsjettnivå. Ettersom det ikke vil være andre endringer de nærmeste årene, blir dette nullalternativet for BMI. I regnskapet for BMI er både husleie og kapitalkostnader (for biler/utstyr) inkludert.

Hos IHBR er ikke husleie og kapitalkostnader inkludert, men dekkes av de respektive kommunene. Regnskapet for 2019 må derfor suppleres med husleie og kapitalkostnader for å få fram tilnærmet fulle 2019-kostnader for brannvesenet. Som nevnt nedenfor har Verdal og Levanger kommune ikke kunnet levere kostnadstall for dette til denne utredningen, så derfor er det gjort egne sjablonmessige anslag. For å få fram nullalternativet må det også legges til økonomiske virkninger av IHBR's nylig vedtatte men ennå ikke realiserende brannordning.

3.1 IHBR

Innbyggertallet i regionen er 35.112, og arealet er 2.221 km² (befolkningstetthet 15,8 innb/km²).

Levanger er største tettsted og dimensjonerende for brannvesenet som helhet, samt at brannvesnets administrasjon er lokalisert her.

Det antas at virksomheten i IHBR ikke vil påvirkes av endret *organisasjonsform* etter 2023, selv om det pr i dag ikke er bestemt hva denne blir.

IHBR selger brantntjenester til Frosta kommune, hvor Frosta kjøper 71,5 % stillingsressurs.

Underveis i utredningen har Levanger og Verdal uttrykt usikkerhet om hvorvidt IHBR's vedtatte brannordning kan realiseres. De har derfor bedt om at det også lages et nullalternativ (versjon 2), basert på *dagens organisering og dimensjonering*. Først presenteres imidlertid et nullalternativ basert på IHBR's vedtatte brannordning.

3.1.1 Nullalternativ 1 - basert på IHBR's vedtatte brannordning

Den nye brannordningen som ble vedtatt i IHBR's styre i 2019⁶, og som er dimensjonerende for Levangers nye brannstasjon⁷, medfører store endringer i forhold til brannvesnets økonomiske og praktiske situasjon pr 2019. *Det er denne nye ordningen, og de økonomiske og praktiske konsekvensene av den, som legges til grunn i dette nullalternativet.*

Den nye vedtatte men ennå ikke iverksatte ordningen (dagens ordning i parentes) er organisert og bemannet med brannsjef, avdelingsleder og 4 (3) medarbeidere i forebyggende avdeling, avdelingsleder og 7 (8+1 lærling) ansatte i feieravdelingen, samt avdelingsleder beredskap og 3 brannstasjoner med følgende ordning:

- Brannstasjon Levanger har 18 døgncasernerte (5 dagcasernerte) heltids mannskaper og 10 (20) deltidsmannskaper inkl vikarer delt i 4 vaktlag med dreierende vakt.
- Brannstasjon Verdal har 24 (20) deltidsmannskaper inkl vikarer delt i 4 vaktlag med dreierende vakt.

⁶ Styremøte IHBR 11.03.2019, sak 09/02/19

⁷ Bygging vedtatt i Levanger kommunestyre 24.06.2020, sak 42/2020

- Brannstasjon Ytterøy har 12 (12) deltidsmannskaper delt i 4 vaktlag med dreierende vakt (i dag er det ingen vaktordning eller beredskap).

Regnskapet for IHBR for 2019 viser driftsutgift på kr 26.049.912⁹ (avrundes til kr 26.050.000). Her er husleie på kr 66.618 for Ytterøy brannstasjon inkludert (ekstern leie). Husleie for brannstasjonene i Levanger og Verdal er imidlertid ikke med, og heller ikke kapitalkostnader for bil- og utstyrsparken. Dette tas over de respektive kommunenes regnskap, hvor disse kostnadene dessverre ikke er eksplisitt angitt. Kommunene har heller ikke kunnet levere kostnadstall for dette til denne utredningen, så derfor er det gjort egne sjablonmessige anslag, se vedlegg 4. Når disse anslagene legges til, får vi følgende driftsutgifter for 2019:

Netto driftsutgifter 2019 iht regnskap IHBR	kr 26.050.000	(inkl salgsinntekter kr 1.549.104)
Husleie Levanger	kr 1.724.000	
Husleie Verdal	kr 1.231.000	
<u>Kapitalkostnader biler og utstyr</u>	<u>kr 2.300.000</u>	
Sum netto driftsutgifter IHBR 2019 ⁹	kr 31.305.000	

Med den nye brannordningen blir både lønns- og husleiekostnader vesentlig høyere enn i 2019, og det er altså disse som skal brukes i nullalternativ 1.

I IHBR's styresak 09/02/19 Brannordning - er det vist følgende tabell med estimat for økte lønnskostnader inkl sosiale kostnader¹⁰ for den økte bemanningen:

Avdeling	Lønnskostnader	Reduksjon	Totalt.
Forebyggende	1.400.0000	Ingen	1.400.000
Beredskap			
Levanger	15.800.000	- 7.650.000	8.150.000
Verdal	1.300.000	Ingen	1.300.000
Ytterøy	2.300.000 Årlig 130.000 Vakt i ferie og høytider.	Ingen	2.300.000 Årlig 130.000 Vakt i ferie og høytider.
Økte kostnader for å ivareta forsvarlig beredskap.			13.280.000

Når det gjelder husleie gir følgende faktorer økte kostnader i nullalternativ 1:

- Det er vedtatt å bygge ny brannstasjon i Levanger basert på den økte bemanningen/organiseringen i ny brannordning. Den nye brannstasjonen er beregnet å koste ca 130 mill. kr.
- Det er vedtatt å bygge ny brannstasjon på Ytterøy i 2020/21. Anslått kostnad er ca 20 mill. kr, jfr Levanger formannskaps sak 106/20.
- I Verdal er det nylig utført opprusting av eksisterende brannstasjon.

Det er gjort anslag for økte husleiekostnader som følge av dette, samt for årlige kapitalkostnader for bil- og utstyrsparken, se vedlegg 4.

På bakgrunn av ovennevnte anslås følgende årlige kostnad for IHBR nullalternativ 1:

Sum netto driftsutgifter IHBR 2019	kr 31.305.000
Økte lønnsutgifter ny brannordning	kr 13.280.000
<u>Økt husleie brannstasjoner</u>	<u>kr 6.949.000</u>
Netto driftsutgifter nullalternativ 1	kr 51.534.000

⁹ Oljevernberedskap er ikke inkludert

¹⁰ Det har vist seg vanskelig å skille ut husleieandelen for feiervesenet i IHBR med det ufullstendige bakgrunns materialet som har vært tilgjengelig, noe som kompliserer forutsetningen om å holde feiervesenet utenfor. Av hensyn til sammenlignbarheten må derfor feiervesenets husleiekostnader også inkluderes i oppsettet for BMI, dette kommenteres underveis.

¹¹ Tabellen er hentet fra sak 09/02/19 Brannordning pkt B.1

En er ikke kjent med hvordan kostnadene med den nye brannordningen er tenkt fordelt mellom Verdal og Levanger.

3.1.2 Nullalternativ 2 - basert på dagens brannvesen i IHBR

Som i nullalternativ 1 vil utgangspunktet i nullalternativ 2 være netto driftsutgifter IHBR 2019 på kr 31.305.000. Ettersom man i alternativ 2 viderefører dagens beredskapsordning, vil det ikke komme noe tillegg i lønnsutgifter pga økt dimensjonering eller ny beredskap, slik tilfellet er i alternativ 1.

Når det gjelder husleiekostnadene er det imidlertid noe komplisert å avgjøre hva som skal forstås med "dagens situasjon". Kommunestyret i Levanger har nemlig vedtatt å bygge ny brannstasjon for Levanger dimensjonert for nettopp den styrkeoppbyggingen som versjon 2 skal se bort fra. Alternative måter å handtere dette på kan være:

- Ny brannstasjon bygges iht kommunestyrets vedtak i sak 42/2020, og disponeres fullt ut av brannvesenet, selv om bemanningsøkningen i versjon 1 ikke realiseres. Økt husleiekostnad for Levanger brannstasjon vil da være kr 5.901.000. Sammen med økt husleie på kr 1.048.000 for vedtatt ny brannstasjon for Ytterøy, blir sum økt husleie for IHBR kr 6.949.000 i forhold til 2019.
- Ny brannstasjon bygges iht kommunestyrets vedtak, men bare deler av bygget disponeres av brannvesenet, dvs areal tilstrekkelig for dagens styrke. Antar man at dette gir husleiereduksjon på ca 20% i forhold til a) blir økt husleie for Levanger brannstasjon ca kr 4.376.000. Annen leietaker må da dekke de overflødige 20%. Sammen med økt husleie på kr 1.048.000 for brannstasjonen på Ytterøy, blir sum økt husleie kr 5.424.000 i forhold til 2019.
- Vedtatt utbygging av ny brannstasjon i Levanger stoppes og prosjektet omarbeides og tilpasses dagens organisering og dimensjonering. Det anslås samme husleie som i b) foran, dvs økt husleie på kr 5.424.000.
- Vedtatt utbygging av ny brannstasjon stoppes og man fortsetter med dagens brannstasjon. Denne må da rustes opp en del. Forenklet beregning basert på nytt bygg med samme areal som dagens stasjon, gir ingen økt husleie i forhold til den kalkulerende husleien som i 3.1.1 er lagt inn i driftsutgiftene for 2019.

I den videre beregningen av nullalternativ versjon 2 benyttes kostnad iht alternativ b-c.

Når det gjelder kapitalkostnader for kjøretøy mv, er det vanskelig å vurdere forskjellen mellom versjon 1 og 2. For det første må man ha nødvendig utstyr, og det må uansett fornyes med jevne mellomrom, så om man fryser investeringene og fortsetter med "dagens situasjon" noen år framover, må de tas igjen senere innenfor en normal utskiftingssyklus. For det andre er IHBR i skrivende stund i ferd med å gjennomføre store anskaffelser iht sin utskiftingsplan. Det benyttes derfor samme anslag som i versjon 1.

Kostnader for nullalternativ 2 blir da som følger:

Sum netto driftsutgifter IHBR 2019	kr 31.305.000
<u>Økt husleie brannstasjoner</u>	<u>kr 5.424.000</u>
Netto driftsutgifter nullalternativ 2	kr 36.729.000

3.2 BMI

Innbyggertallet i regionen er 36.000 og arealet 9.764 km² (befolkningstetthet 3,7 innb/km²).

Steinkjer er største tettsted og dimensjonerende for brannvesenet som helhet, samt at brannvesenets administrasjon er lokalisert her.

BMI er organisert og bemannet med brannsjef, avdelingsleder og 3 ansatte (3,75 årsverk iht brannordning) i forebyggende avdeling, formann og 5 ansatte pluss 1 lærling i feieravdelingen, samt avdelingsleder beredskap. I administrasjonen er det også 3 ordinære stabs-/støttestillinger. Brannvesenet har 7 brannstasjoner og 2 depot/bistasjoner med følgende ordninger:

- Brannstasjon Steinkjer har 12 døgnkasernerte heltids mannskaper delt i 4 vaktlag med dreierende vakt, samt 9 deltidsmannskaper som primært fungerer som vikarer.
- Brannstasjon Malm (Steinkjer) har 16 deltidsmannskaper hvor utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene.
- Brannstasjon Straumen (Inderøy) har 16 deltidsmannskaper med utrykningsleder og sjåfør i 4-delt hjemmevakt hele uken, samt 2 mannskaper med 4 delt hjemmevakt helg.
- Brannstasjon Snåsa har 16 deltidsmannskaper hvor utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene.
- Brannstasjon Sandvika (Lierne) har 10 deltidsmannskaper, hvor utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene.
- Bistasjon Sørli (Lierne) har 6 deltidsmannskaper.
- Brannstasjon Røyrvik (Røyrvik) har 16 deltidsmannskaper, hvor utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene.
- Brannstasjon Osen (Osen) med 16 deltidsmannskaper, hvor utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene.
- Depot Setervika (Osen) med 5 deltidsmannskaper.

Regnskapet for 2019 for BMI viser brutto driftsutgifter på kr 48.351.321¹³ inkl husleie og kapitalkostnader for oppgaver som skal dekkes av kommunebidrag. Etter at salgs- og leieinntekter er fratrasket blir det samlede kommunebidraget kr 42.263.000. For de kommunene som deltar i denne utredningen ble bidraget som følger:

• Steinkjer	kr 22.489.000	(52,6 %)
• Inderøy	kr 5.715.000	(13,7 %)
• Snåsa	kr 2.287.000	(5,5 %)

Med tillegg av husleie på kr 573.000 for feiervesenet (av hensyn til sammenlignbarhet med IHBR) blir netto driftskostnad for BMI for 2019 ca kr 42.836.000.

I følge økonomiplan 2020 – 23 er samlede investeringer i perioden på 10 mill. kr. Kapitalkostnader ligger fast med 2,9 mill. kr årlig i perioden.

Nullalternativet for BMI baseres på driftsregnskapet for 2019, og justeres som for IHBR for vedtatte utvidelser i brannordning, husleie eller kapitalkostnader.

En viktig endring for BMI er helårsvirkningen av den nye brannstasjonen i Steinkjer, som ble tatt i bruk midtveis i 2019. Økt husleie i forhold til 2019 er iht budsjett for 2020 kr 3.364.000. Med tillegg av dette blir netto driftskostnad for BMI i første omgang kr 46.200.000. Dette må imidlertid korrigeres for endring i brannordningen som følge av at Namdalseid gikk ut av BMI fra 2020. Summen av disse to endringene gir sum eiertilskudd for 2020 på kr 43.167.000, som dermed blir kostnad for nullalternativet for BMI.

3.3 Anslått samlet kostnad for IHBR og BMI i nullalternativet

Ut fra ovennevnte blir anslått kostnad for nullalternativ 1:

IHBR:	51.534.000
BMI:	43.167.000
Samlet kostnad	94.701.000

For nullalternativ 2 blir anslått kostnad:

IHBR:	36.729.000
BMI:	43.167.000
Samlet kostnad	79.896.000

¹³ Med tillegg av husleie for feiervesenet på kr 573.411 (for å kunne sammenligne med IHBR) blir beløpet kr 48.924.732.

4. Minimumsalternativ for et sammenslått brannvesen

Dette alternativet viser kostnad og enkelte andre forhold for et sammenslått brannvesen, organisert og dimensjonert etter *Dimensjoneringsforskriftens* minimumskrav samt DSB's tolkninger. Det er primært de *dimensjoneringsrelaterte økonomiske* effektene som framkommer her. Andre økonomiske effekter tas opp i kap 6.

I utredningen av de to alternativene for et sammenslått brannvesen gjøres det følgende forenkende forutsetninger:

- a) Steinkjer velges som hovedstasjon ut fra at det er største og dermed dimensjonerende tettsted i regionen.
- b) IKS velges som organisasjonsmodell. Den modellen som IHBR er basert på utgår i 2023, og det er ennå ikke tatt stilling til hva som skal erstatte den. BMI har oversiktlige strukturer for økonomi og kostnadsfordeling mellom et flertall kommuner, og på dette stadiet av utredningen er det svært fordelaktig å benytte disse for å antyde de økonomiske virkningene av en sammenslåing. Det velges derfor som *utredningsmodell* at IHBR ved sine eierkommuner Levanger og Verdal går inn i BMI. Endelig modell må selvfølgelig velges på fritt grunnlag dersom man går videre med sammenslåingsalternativet.

Hvis IHBR's avtale med Frosta videreføres i et sammenslått brannvesen, vil 71,5 % årsverk kunne komme i tillegg til den viste minimumsdimensjoneringen. Dette tas ikke med i drøftingen nedenfor.

4.1 Ledelse

I et sammenslått brannvesen vil det være 1 brannsjef mot tidligere 2, og 2 avdelingsledere mot tidligere 4. Det blir 1 overbefalsvaktordning i stedet for dagens 2. Forskriften har ikke krav til stabs- eller støttestillinger, så i et rent minimumsalternativ vil 3 stillinger knyttet til dette i dag, utgå.

4.2 Forebyggende oppgaver

Når det gjelder forebyggende oppgaver har forskriften krav om 1 årsverk pr 10.000 innbyggere i tillegg til avdelingsleder. Med samlet innbyggertall på ca 71.000 innbyggere skal forebyggende avdeling ha 8,1 årsverk (avdelingsleder og 7,1 årsverk). Nullalternativet viser 9.

Føring tas ikke med i de alternative vurderingene, jfr pkt 2.2 foran.

4.3 Beredskap

På beredskapssiden vil en sammenslåing gi vesentlige forskjeller, særlig i forhold til et nullalternativ som inkluderer IHBR's nye brannordning og dens økte beredskap for Levanger, Ytterøy og Verdal. Minimumsalternativet gir ingen endring i antall brannstasjoner, men endrer en del på bemanning og beredskap i regionens tettsteder som har mindre enn 3.000 innbyggere.

Som antydnet i pkt 2.3 tas det som forutsetning at det i et sammenslått brannvesen kreves at bare ett av de 3 tettstedene med over 8.000 innbyggere skal være dimensjonert iht forskriftens normalkrav for denne størrelsen. Minimumskravet for den resulterende "hovedstasjonen" vil være 4 heltidsansatte mannskaper med dagkasernering og 12 deltidsmannskaper med dreierende vakt.

Forskriften har ingen klar anvisning for hvordan de 2 tettstedene med over 8.000 innbyggere som unngår kravet for denne størrelsen, skal dimensjoneres. Som minimumsalternativ velger en å dimensjonere begge etter kravene på trinnet under, dvs for tettsted med 3.000 – 8.000 innbyggere. For Verdal blir dette det samme som dagens ordning. Levanger kan dimensjoneres som Verdal, dvs uten fast ansatte mannskaper på dagtid på Levanger stasjon. Begge stasjonene vil ha 16 deltidsmannskaper med dreierende vakt. Forskriften har ikke krav om vikarer.

Levanger har også brannstasjon på Ytterøy. Hovedbegrunnelsen for dette er først og fremst Ytterøy helsetun (sykeheim), som medfører krav om at innsatstiden ikke skal overstige 10 minutter. Ytterøy

er imidlertid ikke definert som tettsted av SSB, og minimumskravet etter forskriftens § 5-3 vil derfor være:

"I spredt bebyggelse og i tettsteder med inntil 3.000 innbyggere kan beredskapen organiseres av deltidspersonell uten fast vaktordning. Til tider hvor det ikke kan forventes tilstrekkelig oppmøte ved alarmering skal det opprettes log med dreierende vakt."

Det er ikke entydige krav til hvor stor mannskapsstyrken på den enkelte stasjon skal være, så lenge man i kommunen (brannregionen) til sammen har minst 16 mannskaper. Praktiske, HMS- og andre hensyn tilsier trolig at en minimumsstyrke bør ha minst 10-12 mannskaper. I utgangspunktet er det ikke krav om vaktordning på steder med Ytterøys innbyggertall.

Tilsvarende bestemmelser gjelder for de øvrige mindre stasjonene/mannskapsstyrkene i de 5 kommunene som står bak denne utredningen. Eksisterende bemanning på disse stasjonene er gjennomgående 16 mannskaper, de fleste med en viss vaktberedskap ut over forskriftens minimumskrav.

4.4 Oppsummert økonomisk effekt av organisering og dimensjonering i minimumsalternativet.

På grunnlag av gjennomgangen foran kan det settes opp følgende tabell som viser endring i bemanning og økonomisk gevinst¹² i forhold til nullalternativet:

	Nullalternativet	Minimumsalternativet	Endring
Ledelse	2 brannsjefer	1 brannsjef	- 1 brannsjef - 1, 15 mill.
Forebyggende	2 avdelingsledere 7 ansatte heltid ¹³	1 avdelingsleder 7,1 ansatte heltid	- 1 avdelingsleder - 0,9 mill.
Beredskap	2 avdelingsledere	1 avdelingsleder	- 1 avdelingsleder - 0,9 mill.
Overbefalsvaktordning	2 overbefalsvaktordninger	1 overbefalsvaktordning	- 1 overbefalsvaktordn - 0,85 mill.
Stab/støtte	3 ansatte heltid	Ingen ansatte heltid	- 3 ansatte heltid - 3 x 0,8 mill. = - 2,4 mill.
Økonomisk effekt			- 6,2 mill.
Beredskap			
Steinkjer			
Ansatte	12 heltidsansatte mannskaper 9 deltidsansatte vikarer	4 heltidsansatte mannskaper. 12 mannskaper deltid	- 8 heltidsansatte mannskaper. - 8 x 0,9 = 7,2 mill. + 12 mannskaper deltid + 12*0,3 mill. = + 3,6 mill.
Vaktordning	4 vaktlag med 3 heltidsansatte på dagtid, og 4 heltidsansatte på kveld, natt og i helg.	4 vaktlag med 1 utrykningsleder heltid og 3 mannskaper deltid.	- 4 vaktlag med 3 heltidsansatte på dagtid, og 4 heltidsansatte på kveld, natt og i helg. + 4 vaktlag med 1 utrykningsleder heltid og 3 mannskaper deltid
Økonomisk effekt			- 3,6 mill.
Levanger m/nullalternativ 1			
Ansatte	4 heltidsansatte utrykningsledere og 14 heltidsansatte mannskaper	4 utrykningsledere deltid 12 mannskaper deltid	- 18 heltidsansatte - 18*0,9 mill. = - 16,2 mill.

¹² For å beregne den økonomiske gevinsten er det benyttet sjablonmessige kostnadstall.

¹³ I nullalternativ 2 er det 6 ansatte heltid. Det lages ikke egen tabell for fellesområdet for å beregne effekten av dette.

	8 mannskaper deltid + 2 vikarer deltid		- 8 deltidsmannskaper, - $8 \cdot 0,25$ mill. = - 2,0 mill. + 4 utrykningsledere og 12 mannskaper deltid + $16 \cdot 0,3$ mill. = + 4,8 mill.
Vaktordning	16 heltidsansatte i helkontinuerlig vaktordning 4 vaktlag med 1 ukes vakt med 2 deltidsmannskaper samt eventuell vikar.	4 vaktlag deltid/1 ukes vakt med 1 utrykningsleder og 3 mannskaper.	- 16 heltidsansatte i helkontinuerlig vaktordning - 4 vaktlag med 1 ukes vakt med 2 deltidsmannskaper samt evt vikar. + 4 vaktlag deltid/1 ukes vakt med 1 utrykningsleder og 3 mannskaper.
Økonomisk effekt			- 13,4 mill.
Levanger m/nullalternativ 2			
Ansatte	5 heltidsansatte utrykningsledere, 16 mannskaper deltid + 4 vikarer deltid	4 utrykningsledere deltid 12 mannskaper deltid	- 5 heltid $\cdot 0,7$ mill. = 3,5 mill. - 16 deltid $\cdot 0,25$ mill. = 4 mill. - 4 vikarer $\cdot 0,1$ mill. = 0,4 mill. + 16 Ul/mannskaper $\cdot 0,3$ mill. = - 4,8 mill.
Vaktordning	5 heltidsansatte mannskaper på dag, 4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt m/1 utrykningsleder og 4 mannskaper + 1 vikar.	4 vaktlag deltid/1 ukes vakt med 1 utrykningsleder og 3 mannskaper.	- 1 lag med 5 dagkasernerte mannskaper - 4 vaktlag i dreierende hjemmevakt k/n/h + 4 vaktlag i dreierende hjemmevakt hele uken.
Økonomisk effekt			- 3,1 mill.
Verdal m/nullalternativ 1			
Ansatte	4 utrykningsledere deltid 16 mannskaper deltid + 4 vikarer deltid	4 utrykningsledere deltid 12 mannskaper deltid	- 4 mannskaper deltid - $4 \cdot 0,3$ mill. = - 1,2 mill. - 4 vikarer deltid - $4 \cdot 0,1$ mill. = - 0,4 mill.
Vaktordning	4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt, med 1 utrykningsleder og 4 mannskaper	4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt, med 1 utrykningsleder og 3 mannskaper	- 1 mannskap deltid i vakt pr uke.
Økonomisk effekt			- 1,6 mill.
Verdal med nullalternativ 2			
Ansatte	4 utrykningsledere deltid 12 mannskaper deltid + 4 vikarer deltid	4 utrykningsledere deltid 12 mannskaper deltid	- 4 vikarer deltid - $4 \cdot 0,1$ mill. = - 0,4 mill.
Vaktordning	4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt med 1 utrykningsleder og 3 mannskaper	4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt, med 1 utrykningsleder og 3 mannskaper	
Økonomisk effekt			- 0,4 mill.
Inderøy			
Ansatte	16 deltidsmannskaper	16 deltidsmannskaper	
Vaktordning	Utrykningsleder og sjåfør i 4-delt hjemmevakt hele uken, samt 2 mannskaper med 4-delt hjemmevakt i helgene	Ingen vaktordning Mulighet for gruppealarm bortfaller. Dermed noe flere utrykninger med full alarm og høyt oppmøte	- Utrykningsleder og sjåfør i 4-delt hjemmevakt - $8 \cdot 0,15$ mill. = - 1,2 mill. - 2 mannskaper i 4-delt hjemmevakt i helgene - $8 \cdot 0,065$ mill. = - 0,52 mill. + Økt antall timer utrykning bortfall gruppealarm. + 40

			stk*8 pers*550,- pr time = + 0,18 mill.
Økonomisk effekt			- 1,54 mill.
Snåsa			
Ansatte	16 deltidsmannskaper	16 deltidsmannskaper	
Vaktordning	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene	Ingen vaktordning	- Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene - 4*0,065 mill. = - 0,26mill.
Økonomisk effekt			- 0,26 mill.
Malm			
Ansatte	16 deltidsmannskaper	16 deltidsmannskaper	
Vaktordning	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene	Ingen vaktordning	- Utrykningslederne i 4-delt hjemmevakt i helgene - 4*0,065 mill. = - 0,26mill.
Økonomisk effekt			- 0,26 mill.
Ytterøy m /nullalternativ 1			
Ansatte	4 utrykningsledere deltid 8 mannskaper deltid	12 deltidsmannskaper	
Vaktordning	12 mannskaper delt i 4 vaktlag med dreierende hjemmevakt hele uken, 1 ukes vakt med 1 utrykningsleder 1 mannskaper/ 1 utrykningsleder 3 mannskaper i ferie/høytider	Ingen vaktordning	- 4 vaktlag i dreierende hjemmevakt. - 12*0,18 mill. = - 2,16 mill.
Økonomisk effekt			- 2,16 mill.
Ytterøy m/nullalternativ 2			
Ansatte	2 utrykningsledere deltid 10 mannskaper deltid	12 mannskaper deltid	
Vaktordning	Ingen vaktordning eller beredskap	Ingen vaktordning eller beredskap	
Økonomisk effekt			0

Oppsummert blir samlet gevinst lønn/beredskap kr 29,02 mill. for nullalternativ 1, og kr 15,36 mill. for nullalternativ 2.

4.5 Andre forhold og effekter knyttet til organisering og dimensjonering

I tillegg til de reduserte lønnsutgiftene, vil den reduserte bemanningen i minimumsalternativet gi lavere husleiekostnader. Forutsatt at hovedstasjonen lokaliseres til Steinkjer, vil den nye brannstasjonen i Levanger kunne nedskaleres i forhold til begge nullalternativene. Uten kasernert utrykningspersonell hverken på dag eller natt, og noe reduserte ledelsesfunksjoner, kan særlig *mannskapsdelen* i stasjonen reduseres.

Det samme vil være tilfelle for hovedstasjonen i Steinkjer, hvor minimumsalternativet bare har dagkasernering, og hvor 3 stabstillinger utgår. Her vil det dreie seg om å redusere leiebehovet i et bygg som allerede er bygd, med lokaler som dels er innrettet for brannvesenet.

For andre stasjoner antas ikke minimumsalternativet å gi endret husleiekostnad.

I denne utredningen vurderes det ikke om en sammenslåing vil kunne redusere antall utrykningskjøretøy, og dermed redusere areal for vognhaller osv (jfr kommentar om dette i 2.3 foran).

Et sammenslått brannvesen kan organiseres mer eller mindre sentralisert hva gjelder fellesfunksjoner som ledelse osv. En sentralisert løsning vil innebære at funksjonene samles på hovedstasjonen i Steinkjer, mens de i en desentralisert løsning kan fordeles mellom f.eks. Steinkjer og Levanger. Valg av løsning vil kunne ha økonomisk virkning, men neppe av særlig størrelse.

Med de mange usikre antakelsene som må gjøres mht framtidig brannstasjonsbehov i Steinkjer og Levanger, er det vanskelig å anslå hvor stor en husleiereduksjon vil være i minimumsalternativet. Trolig vil den kunne være i størrelsesorden 20% i Steinkjer og 25% for Levanger i nullalternativ 1, til sammen anslagsvis kr 3.100.000¹⁴. For Levangers nullalternativ 2 anslås husleiereduksjonen å være ca. kr 400.000. Sammen med 20% reduksjon i Steinkjer blir husleiereduksjonen ca kr 1.600.000.

4.6 Oppsummert om minimumsalternativet

Samlet økonomisk gevinst for minimumsalternativet i forhold til nullalternativet kan ut fra ovennevnte gjennomgang anslås som vist i tabellen nedenfor.

Beregningsversjon	Lønn, godtgjørelser	Husleie	Sum
Nullalternativ 1	29.020.000	3.100.000	32.120.000
Nullalternativ 2	15.360.000	1.600.000	16.960.000

Anslått dimensjoneringsrelatert økonomisk gevinst (kr) for minimumsalternativet

¹⁴ Levanger: anslått reduksjon på 25% gir redusert husleie med ca kr 1.900.000
Steinkjer: anslått reduksjon på 20% gir redusert husleie med ca kr 1.200.000
Samlet reduksjon ca kr 3.100.000

5. Plussalternativ for et sammenslått brannvesen

Dette alternativet viser kostnaden for et sammenslått brannvesen hvor organisering og dimensjonering er oppgradert i forhold til minimumsalternativet, ut fra en vurdering av lokale forhold og forutsetninger.

En slik oppgraderingen må primært begrunnes med at man står overfor større utfordringer/risikomoment enn hva man normalt finner i tilsvarende kommuner/tettsted, og som man må anta at minimumskravene er dimensjonert for.

I vår region er det vanskelig å peke på ekstraordinære utfordringer/risikomoment i brannvernssammenheng, dvs som er vesentlig mer utfordrende enn i kommuner/tettsteder flest. Her kan det være nyttig å vite at sykehus ikke er en egen risikokategori, men inngår i samme kategori som sykeheimer, tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, og strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift. Dessuten at forskriftens krav mht slike objekter kun går på innsøtstiden og ikke på styrkedimensjoneringen.

Selv om det i utgangspunktet ikke synes å være særlige utfordringer/risikomoment i regionen som tilsier organisering og dimensjonering ut over minimumskravene, kan det likevel være forhold som begrunner det:

- *Historiske forhold.* Brannvesnene i regionen har utviklet seg over lang tid, og underveis har kravene til bl.a. organisering og dimensjonering endret seg flere ganger. Det kan ofte være vanskelig for kommuner å endre innarbeidede bemannings- og rekrutteringstradisjoner, noe som forklarer at enkelte ordninger avviker fra dagens forskriftskrav. Bl.a. er nedtrapping fra fast ansatte mannskaper til deltidsmannskaper spesielt krevende, samt at nye kompetansekrav kan gi utfordringer. I den foreliggende endringsprosessen kan det altså være forhold som tilsier at man bindes til, eller velger å ta ekstra hensyn til, etablerte strukturer og tilsetningsforhold. At en sammenslåing vil innebære en virksomhetsoverdragelse, må også tas i betraktning her.
- *Kombinasjonsmuligheter.* Fast ansatte (kasernerte) mannskaper med rett kompetanse kan f.eks. ta seg av både administrative, forebyggende, drifts-, opplærings- og andre oppgaver når de ikke utfører beredskapsoppgaver, - noe man ikke oppnår med deltidsmannskaper. For små stasjoner kan man tilsvarende utvide med å gi utrykningsledere en viss beredskap, og kombinere det med avtale om at de ivaretar en viss administrativ og driftsmessig rolle.
- *Rekruttering.* Rekruttering til brannvesenet kan være krevende, særlig gjelder dette deltidsmannskaper. Et viktig virkemiddel er å tilby gode lønnsbetingelser, et annet er å tilby et tilstrekkelig stort og utviklende korpsmiljø. Strammer man så mye til på dette at det blir vanskelig å rekruttere egne deltidsmannskaper, vil det sette kommunen/brannvesenet i en vanskelig klemme.
- *Andre beredskapsoppdrag.* Selv om det ikke trekkes inn i denne utredningen, er det en kjensgjerning at brannvesenet de senere årene også kalles ut på oppdrag som politi og helsevesen er ansvarlig for. Det må vurderes om dette er en utvikling det skal tas høyde for ved dimensjoneringen av et plussalternativ.
- *Salg av tjenester.* Brannvesenet har ressurser og kompetanse som etterspørres både av næringsliv og private. I den grad utvidet bemanning/utstyr åpner for økt salg som dekker den økte kostnaden, er det fornuftig å iverksette det. Man bør imidlertid være nøye på hvordan dette kalkuleres, og gjerne la eksterne utføre den forretningsmessige analysen.
- *Utviklingsoppgaver.* Med den størrelsen og økonomiske betydningen et sammenslått brannvesen vil ha, er det ønskelig med en viss kapasitet og kompetanse til å drive utviklingsarbeid. Dette gjelder utnyttning av ny teknologi, utvikling av nye logistikk-løsninger, optimalisere bruk og drift av utstyrsparken, HMS-tiltak osv. Opplæring er også et viktig utviklingsområde, hvor det går an å lage egne, lokalt tilpassede tilbud framfor å benytte eksterne.
- *Administrativ støtte.* Det må avveies hvor mye av de daglige administrative rutinene som skal tas hånd om av det brannfaglige personellet, i forhold til å ha egen administrativ ressurs.

Gitt det klare ønsket fra oppdragsgiverne om å oppnå økonomisk gevinst av det økte samarbeidet, har disse momentene bare i begrenset grad ført til forslag om økt dimensjonering i dette plussalternativet.

5.1 Ledelse

I et sammenslått brannvesen vil det være 1 brannsjef der det tidligere var 2, 2 avdelingsledere der det tidligere var 4, samt 1 overbefulsvaktordning der det tidligere var 2. Forskriften har ikke krav til stabs- eller støttestillinger, men det virker urealistisk å håndtere et brannvesen med ca. 190 hel- og deltidsansatte mannskaper, ca 20 øvrige ansatte, og årlig budsjett på +/- 80 mill kr uten administrativ støtte. Det synes også påkrevd med en stabstilling som kan bistå brannsjefen med planverk, saksbehandling, løpende organisasjonsoppgaver osv.

Hvorvidt plussalternativet også skal gi rom for egen opplæringsansvarlig (slik Steinkjer har i dag) er ikke like opplagt, selv om det åpenbart har sine fordeler. Etter som denne utredningen har fokus på økonomisk gevinst, bør det godtgjøres at en slik stilling er økonomisk fordelaktig. Stillingen tas ikke med i plussalternativet i denne omgang, men bør vurderes nærmere i trinn 2.

5.2 Forebyggende oppgaver

Når det gjelder forebyggende oppgaver har forskriften krav om 1 årsverk pr 10.000 innbyggere i tillegg til avdelingsleder. Med samlet innbyggertall på ca 71.000 innbyggere skal forebyggende avdeling ha 8,1 årsverk (avdelingsleder og 7,1 årsverk). Nullalternativ 1 viser 9 og nullalternativ 2 viser 8.

Som nevnt i innledningen til plussalternativet, kan kasernerte mannskaper i en viss utstrekning også benyttes til forebyggende oppgaver. Hvis denne kombinasjonsmuligheten benyttes, slik det anbefales i pkt 5.3 nedenfor, kan antall ansatte i forebyggende avdeling reduseres med ca 1 årsverk.

Føling tas ikke med i de alternative vurderingene, jfr pkt 2.2 foran.

5.3 Beredskap

Minimumsalternativet gir ingen endring i antall brannstasjoner, og det foreslås heller ikke endring i plussalternativet. Når det gjelder bemanning og beredskap i regionens tettsteder som har mindre enn 3.000 innbyggere, foreslås det som hovedløsning en styrke på 16 mannskaper, med 4-delt vakt for utrykningslederne i helgene. Kommuner som ønsker beredskap ut over dette forutsettes å dekke de økte kostnadene selv.

For de 3 tettstedene med over 8.000 innbyggere foreslås følgende ordninger:

Steinkjer. Dagens ordning er heldøgns kasernering utformet som en kombinasjonsløsning, hvor den direkte kasernerte styrken er på bare 3 mannskaper, dvs til sammen 12 heltids mannskaper. Det opplyses at disse mannskapene både dekker 0,75 forebyggende årsverk og bidrar vesentlig til brannvesenets salg av tjenester (3,9 mill. kr i 2019). Dessuten ivaretar de en rekke drifts- og vedlikeholdsoppgaver, samt er engasjert i opplæringsvirksomheten.

Det vil være utfordrende for Steinkjer å legge om fra en historisk etablert heldøgns kasernering til dagkasernering som vist i minimumsalternativet. Kanskje er dagens ordning i praksis irreversibel. I så fall bør det gjøres en nærmere beregning av merkostnaden for ordningen i forhold til minimumsalternativet, fratrasket de salgsinntekter og kombinasjonsgevinster som løsningen bidrar med. Differansen bør i utgangspunktet dekkes av Steinkjer kommune. Med dette forbeholdet foreslås det at plussløsningen viderefører dagens ordning i Steinkjer.

Levanger. Dagens faktiske ordning (nullalternativ 2) har 5 heltids ansatte med dagkasernering og 20 deltidsansatte med vaktordning, mens nullalternativ 1 har 18 heltids ansatte mannskaper med heldøgns kasernering. Det er imidlertid vanskelig å se at faktagrunnlaget for nullalternativ 1 holder til å begrunne en så radikal ressursutvidelse som det der er fastsatt. Utfordringene i Levanger er ikke vesentlig annerledes enn i Verdal, og i et sammenslått brannvesen bør det være tilstrekkelig med en bemanning og beredskap som i Verdal.

På samme måte som i Steinkjer vil det imidlertid være utfordrende for Levanger å legge om fra en etablert dagkasernering med heltids ansatte til kun deltidsbrannvesen, som vist i minimumsalternativet. I så fall bør det også her gjøres en nærmere beregning av merkostnaden i forhold til minimumsalternativet, fratrasket de salgsinntekter og kombinasjonsgevinster som de dagkasernerte mannskapene bidrar med. Det foreslås imidlertid at en dagkasernert styrke i Levanger bemannes med 3 heltidsmannskaper (mot dagens 5), etter som en slik ordning synes å fungere godt i Steinkjer.

Verdal. Mannskapsstyrken foreslås bemannet som i dag, dvs som i nullalternativ 2. Ordningen med 4 vikarer foreslås imidlertid avvirket.

På grunnlag av gjennomgangen foran kan det settes opp følgende tabell for plussalternativet som viser endring i bemanning, beredskap og økonomisk effekt i forhold til nullalternativet:

5.4 Oppsummert om organisering og dimensjonering for plussalternativet.

	Nullalternativet	Plussalternativet	Endring
Ledelse	2 brannsjef	1 brannsjef	-1 brannsjef -1,15 mill.
Forebyggende	2 avdelingsledere 7 ansatte heltid ¹⁵	1 avdelingsleder 6 ansatte heltid	- 1 avdelingsleder - 0,9 mill. - 1 ansatt heltid - 0,8 mill.
Beredskap	2 avdelingsledere	1 avdelingsleder	- 1 avdelingsleder - 0,9 mill.
Overbefalsvaktordning	2 overbefalsvaktordninger	1 overbefalsvaktordning	- 1 overbefalsvaktordning - 0,85 mill.
Stab/støtte	3 ansatte heltid	2 ansatte heltid	- 1 ansatt heltid - 0,8 mill.
Økonomisk effekt			-5,4 mill.
Beredskap			
Steinkjer			
Ansatte	12 heltidsansatte mannskaper. 9 deltidsansatte mannskaper(vikarer)	12 heltidsansatte mannskaper. 9 deltidsansatte mannskaper(vikarer) ¹⁶	
Vaktordning	4 vaktlag med 3 heltidsansatte kasernert. 4. mann dagtid dekkes av kombinert stilling. 1 stk dreierende hjemmevakt kveld/natt/helg	4 vaktlag med 3 heltidsansatte kasernert. 4. mann dagtid dekkes av kombinert stilling. 1 stk dreierende hjemmevakt kveld/natt/helg.	
Økonomisk effekt			0
Levanger m/nullalternativ 1			
Ansatte	4 heltidsansatte utrykningsledere og 14 heltidsansatte mannskaper 8 mannskaper deltid + 2 vikarer deltid	3 heltidsansatte mannskaper 13 mannskaper deltid	-15 heltidsansatte mannskaper -15*0,9 mill. = -13,5 mill. + 5 mannskaper deltid + 5*0,3 mill. = + 1,5 mill. - 2 vikarer deltid - 2*0,1 mill. = - 0,2 mill.

¹⁵ I nullalternativ 2 er det 6 ansatte heltid. Det lages ikke egen tabell for fellesområdet for å beregne effekten av dette.

¹⁶ I stedet for 4 deltidsmannskaper benyttes eksisterende spesialordning med 9 vikarer, som kun er suppleringsmannskaper, og som har langt lavere deltakelse og godtgjøring enn vanlige deltidsmannskaper i vaktordning.

Vaktordning	16 heltidsansatte i helkontinuerlig vaktordning 4 vaktlag med 1 ukes vakt med 2 deltidsmannskaper samt eventuell vikar.	3 heltidsansatte mannskaper på dag, 4. mann dag dekkes av kombinert stilling. 4 mannskaper i dreierende hjemmevakt k/n/h.	
Økonomisk effekt			- 12,2 mill.
Levanger m/nullalternativ 2			
Ansatte	5 heltidsansatte utrykningsledere, 16 mannskaper deltid + 4 vikarer deltid	3 heltidsansatte mannskaper 13 mannskaper deltid	- 2 heltidsansatte mannskaper - 2*0,9 mill. = - 1,8 mill. - 3 mannskaper deltid - 3*0,25 mill. = 0,75 mill. - 4 vikarer deltid - 4*0,1 mill. = - 0,4 mill.
Vaktordning	5 heltidsansatte mannskaper på dag, 4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt m/1 utrykningsleder og 4 mannskaper + 1 vikar.	3 heltidsansatte mannskaper på dag, 4. mann dag dekkes av kombinert stilling. 4 deltidsmannskaper i dreierende vakt.	
Økonomisk effekt			- 2,95 mill.
Verdal m/nullalternativ 1			
Ansatte	4 utrykningsledere deltid 16 mannskaper deltid + 4 vikarer deltid	4 utrykningsledere deltid 12 mannskaper deltid	- 4 mannskaper deltid - 4*0,3 mill. = - 1,2 mill. - 4 vikarer deltid - 4*0,1 mill. = - 0,4 mill.
Vaktordning	4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt med 1 utrykningsleder og 4 mannskaper	4 mannskaper i dreierende hjemmevakt.	- 1 mannskap deltid i vakt pr uke.
Økonomisk effekt			- 1,6 mill.
Verdal med nullalternativ 2			
Ansatte	4 utrykningsledere deltid 12 mannskaper deltid + 4 vikarer deltid	4 utrykningsledere deltid 12 mannskaper deltid	- 4 vikarer deltid - 4*0,1 mill. = - 0,4 mill.
Vaktordning	4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt med 1 utrykningsleder og 3 mannskaper	4 vaktlag deltid/1 ukes vakt	
Økonomisk effekt			- 0,4 mill.
Inderøy			
Ansatte	16 deltidsmannskaper	16 deltidsmannskaper	
Vaktordning	Utrykningsleder og sjåfør i 4-delt hjemmevakt hele uken, samt 2 mannskaper med 4-delt hjemmevakt i helgene	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene. Mulighet for gruppealarm bortfaller. Dermed noe flere utrykninger med full alarm og høyt oppmøte	- Sjåfør i 4-delt hjemmevakt - 4*0,15 mill. = - 0,6 mill. - Utrykningsleder vakt i ukedagene. - 4*0,09 mill. = - 0,36 mill. - 2 mannskaper i 4-delt hjemmevakt i helgene - 8*0,065 mill. = 0,52 mill. + Økt antall timer utrykning bortfall gruppealarm. - 40 stk*8 pers*550,- pr time = - 0,18 mill.

Økonomisk effekt			-1,12 mill.
Snåsa			
Ansatte	16 deltidsmannskaper	16 deltidsmannskaper	
Vaktordning	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene	
Økonomisk effekt			0
Malm			
Ansatte	16 deltidsmannskaper	16 deltidsmannskaper	
Vaktordning	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene	
Økonomisk effekt			0
Ytterøy m/nullalternativ 1			
Ansatte	4 utrykningsledere deltid 8 mannskaper deltid	4 utrykningsledere deltid 8 mannskaper deltid	
Vaktordning	12 mannskaper delt i 4 vaktlag med drolende hjemmevakt hele uken.	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene	- 2 mannskap vakt pr uke - 8*0,15 mill. = - 1,2 mill. - Utrykningsleder vakt i ukedagene. - 4*0,09 mill. = - 0,36 mill.
Økonomisk effekt			-1,02 mill.
Ytterøy m/nullalternativ 2			
Ansatte	2 utrykningsledere deltid 10 mannskaper deltid	4 utrykningsledere deltid 8 mannskaper deltid	
Vaktordning	Ingen vaktordning eller beredskap	Utrykningslederne har 4-delt hjemmevakt i helgene	+utrykningsleder vakt i helg. + 4*0,07 mill. = + 0,28 mill.
Økonomisk effekt			+0,28 mill.

Oppsummert blir samlet gevinst mht lønn/beredskap kr 21,34 mill. for nullalternativ 1, og kr 9,59 mill. for nullalternativ 2.

5.5 Andre forhold og effekter knyttet til organisering og dimensjonering

I tillegg til de reduserte lønnsutgiftene, vil den reduserte bemanningen i plussalternativet gi lavere husleiekostnader. Forutsatt at hovedstasjonen lokaliseres til Steinkjer, vil den nye brannstasjonen i Levanger kunne nedskaleres i forhold til begge nullalternativene. Med 3 dagkasernerte mannskaper på dagtid og noe reduserte ledelsesfunksjoner, er det særlig mannskapsdelen i stasjonen som kan reduseres. Jmført med kommentarene under pkt 4.5 kan husleiereduksjonen anslås til 15 – 20% for nullalternativ 1, dvs ca kr 1.149.000 - 1.531.000 (midlere verdi ca 1.350.000) pr år. I forhold til nullalternativ 2 regner en ikke med noen vesentlig husleiereduksjon.

For andre stasjoner antas ikke plussalternativet å gi vesentlig endret husleiekostnad.

I denne utredningen vurderes det ikke konkret om en sammenslåing vil kunne redusere antall utrykningskjøretøy, og dermed redusere areal for vognhaller osv (jfr kommentar om dette i 2.3 foran).

Et sammenslått brannvesen kan organiseres mer eller mindre sentralisert hva gjelder fellesfunksjoner som ledelse osv. En sentralisert løsning vil innebære at funksjonene samles på hovedstasjonen i

Steinkjer, mens de i en desentralisert løsning kan fordeles mellom f.eks. Steinkjer og Levanger. Valg av løsning vil kunne ha økonomisk virkning, men neppe av særlig størrelse.

5.6 Oppsummert om plussalternativet

Samlet økonomisk gevinst for plussalternativet i forhold til nullalternativet kan ut fra ovennevnte anslås som vist i tabellen nedenfor.

Beregningsversjon	Lønn, godtgjørelser	Husleie	Sum
Nullalternativ 1	21.340.000	1.350.000	22.690.000
Nullalternativ 2	9.590.000	0	9.590.000

Anslått dimensjoneringsrelatert økonomisk gevinst (kr) for *plussalternativet*

6. Vurdering av alternativene mht økonomisk gevinst

6.1 Sammenstilling av økonomisk gevinst

	Minimumsalternativet	Plussalternativet
Nullalternativ 1	32.120.000	22.690.000
Nullalternativ 2	16.960.000	9.590.000

Anslått dimensjoneringsrelatert gevinst (kr) ved sammenslåing i forhold til nullalternativet

Beregningene bak kostnadstallene i tabellen er, slik det er gjort rede for underveis, til dels usikre. Formålet med utredningens trinn 1 er da heller ikke å gå i detalj, men å få fram hovedtrekk i mulighetsbildet. Like vel sannsynliggjør beregningene at det er stor mulighet for økonomisk gevinst ved en sammenslåing av de to brannvesnene. Tabellen viser gevinster som følger av dimensjoneringsforskriftene, og som derfor lar seg beregne. I tillegg kommer det gevinstmuligheter som ikke lar seg beregne på samme måte, men som også kan bli relativt store. Dette gjøres det rede for i 6.3 nedenfor, uten at det gjøres noe konkret anslag på gevinstens størrelse.

6.2 Fordeling av kostnader

I et felles brannvesen vil deltakerkommunene på flere områder kunne trekke på en felles ressurs i stedet for å måtte ha ressursen hver for seg. Det gjelder ledelse, overordnet vakt, forebyggende personell, opplæring osv. Dessuten kan kravene til vaktberedskap i tettstedene ofte reduseres. Fellesressursene og hovedberedskapen samles gjerne i en av kommunene, som imidlertid ikke skal bære disse kostnadene alene. Derfor må kommunene bli enige om en fordelingsmodell som sikrer en rimelig fordeling av kostnader – og samarbeidsgevinster – seg imellom.

I denne utredningen er det ikke forsøkt å lage noen slik fordelingsmodell. Som illustrasjon på hvordan en slik modell kan utformes gis det nedenfor en kort presentasjon av den fordelingsmodellen som benyttes i BMI. Denne modellen er prøvd gjennom mange års praksis, og som de 6 deltakerkommunene oppfatter som balansert. Alternative modeller kan vurderes i trinn 2.

Utgangspunktet for fordelingsmodellen til BMI er at *alle* kostnader og inntekter knyttet til brannvesenet dekkes av selskapet. I dette inngår også leie til kommunene for å disponere deres respektive brannstasjoner. Kommunene har altså valgt å eie sine brannstasjoner.

Netto utgift i årsregnskapet fordeles på medlemskommunene i form av et *eiertilskudd*. Ett av elementene som inngår i beregningen av eiertilskuddet er den nevnte husleiekostnadene som kommunen belaster selskapet med. Andre elementer er beregnet andel av

- Overbefalsordning
- Stab/adm/hovedkontortjenester
- Ressurs forebyggende
- IKT, lønn, personal (forsikring, bedriftshelsetjeneste)
- Personsoøkergodtgjørelse
- Minimum antall øvelser og omfang
- Beredskapsordning (heltid/deltid/hjemmevakt)
- Antall hendelser (og omfang)
- Verneutstyr
- Kapitalkostnader, drift og vedlikehold kjøretøy
- 110 + nødnett
- Opplæring
- Diverse utstyr, materiell, fornying
- Mulige inntektsøkninger

6.2.1 Illustrasjonseksempel

Det lar seg ikke gjøre på noen enkel måte å benytte BMI's fordelingsmodell til å beregne kostnadsfordeling for minimums- og plussalternativet som er vist foran. Dels fordi det blir komplisert og omfattende å beregne nye inngangsverdier for de mange enkeltkommunene og dels fordi vi har å gjøre med så mange alternative versjoner.

Som rent illustrasjonseksempel er det nedenfor gjort en beregning basert på følgende:

Kolonne "Eiertilskudd 2020 uten samarbeid med Levanger og Verdal" i tabellen nedenfor:

Her er budsjetterte eiertilskudd for 2020 for kommunene i BMI lagt inn (de dekker både drift, husleie og kapitalkostnader). I tillegg legges regnskapstall for 2019 for Verdal og Levangers bidrag til IHBR inn. Disse inkluderer ikke husleie og kapitalkostnader, og dette må da dekkes av disse kommunene i tillegg til eierandelen i BMI. BMI får da en total driftskostnad på kr 69.461.000. Av dette utgjør Levangers kostnadsandel på kr 15.553.000 22,4%, mens Verdal andel utgjør 15,46%. De andre kommunenes eierandel endrer seg som følge av dette, jfr forskjellen mellom gammel og ny eierandel.

Kolonne "Eiertilskudd 2020 Sammenslått IHBR og BMI":

Basert på de nye eierandelene, er det laget et beregningseksempel for et sammenslått brannvesen. Som rent illustrasjonseksempel forutsettes det her en reduksjon på 5 stillinger og overbefalsvaktordning i forhold til 2020/2019 situasjonen. Total kostnad reduseres fra kr 69.461.000 til kr 63.900.000, og kolonnen viser kommunenes beregnede andel av den nye totalsummen.

Kolonne "Reduksjon kommunevis":

Denne kolonnen viser hvordan gevinsten på kr 5.561.000 av stillingsreduksjonene og 1 overbefalsordning fordeler seg på kommunene.

	Eierandel Gammel	Eiertilskudd 2020 uten samarbeid med Levanger og Verdal	Eierandel Ny	Eiertilskudd 2020 Sammenslått IHBR og BMI	Reduksjon kommunevis
Inderøy	14,5 %	Kr 6 114 200	8,8 %	Kr 5 623 200	Kr491 000
Snåsa	5,8 %	Kr 2 445 700	3,52 %	Kr 2 249 300	kr 196 400
Steinkjer	61,7 %	Kr 27 017 000	38,9 %	Kr 24 857 100	kr 2 159 900
Osen	5,6 %	Kr 2 361 300	3,4 %	Kr 2 172 200	kr 188 700
Lierne	6,5 %	Kr 2 740 900	3,95 %	Kr 2 524 100	kr 216 800
Røyrvik	5,9 %	Kr 2 487 900	3,57 %	Kr 2 281 200	kr 206 700
Levanger		(2019)Kr 15 553 000	22,4 %	Kr 14 313 600	kr 1 239 400
Verdal		(2019)Kr 10 741 000	15,46 %	Kr 9 878 900	kr 862 100
Totalt	100 %	Kr 69 461 000	100 %	Kr 63 900 000	kr 5 561 000
Brannvesenet Midt IKS		Kr 43 167 000		Kr 39 707 500	kr 3 459 500
IHBR		Kr 26 294 000		Kr 24 192 500	Kr 2 101 500

Illustrasjonseksempel kostnadsfordeling

Gevinstene i minimums- og plussalternativet er som vist tidligere betydelig større enn hva som er benyttet i dette illustrasjonseksempel, og det er selvfølgelig de førstnevnte som må legges til grunn når det skal tas stilling til alternative samarbeidsløsninger. Når forutsetningene er mer avklart kan det gjøres en mer realistisk kostnadsfordeling.

Det vil selvfølgelig være fullt mulig for Levanger og Verdal å legge husleie og kapitalkostnader inn i BMI's regnskap. Da vil deres inngangskostnad og eierandel øke tilsvarende.

6.3 Andre muligheter for økonomisk gevinst ved sammenslåing

Et sammenslått brannvesen vil være dobbelt så stort mht innbyggertall som hvert av de nåværende, noe som bør gi potensial for økonomisk gevinst på en rekke områder. Noen slike områder er

- *Innkjøpsavtaler.* I den utstrekning begge brannvesen forholder seg til samme merke, standard osv i det som kjøpes, vil mye av gevinsten ved innkjøpsavtaler kunne oppnås gjennom samarbeid, dvs uten sammenslåing. Det er imidlertid grunn til å tro at etablering av en slik felles plattform er vesentlig enklere under felles ledelse og styring. I forhold til dagens situasjon antas en gevinst på opp til 5% på vesentlige innkjøpsområder å være mulig.
- *Samordning av bilpark og utrustning.* I tillegg til gevinst gjennom innkjøpsavtaler, vil et sammenslått brannvesen åpne for synergieffekter. På visse områder vil flere da kunne dele på en ressurs i stedet for å ha hver sin. Utstyr kan også i en viss grad flyte fra stasjoner med høy bruksfrekvens til stasjoner med lav bruksfrekvens i stedet for å avhendes, dersom bruksverdien fortsatt er stor, og større enn avhendingsverdien.
- *Reduserte administrative kostnader.* Begge brannvesen har ekstern støtte til en del administrative funksjoner, først og fremst regnskap og lønn, og IKT. Dette får de fra hver sine interkommunale samarbeidsenheter. Det bør forventes at dette kan bli billigere for et sammenslått brannvesen enn for to separate. Det kan imidlertid påløpe overgangskostnader pga systemtilpasninger.
- *Opplæring og øvelser.* Avhengig av hvilket dimensjoneringsalternativ man velger vil et sammenslått brannvesen i større grad kunne ta seg av opplæring med egne krefter. Det kan også bli færre øvingsanlegg å utstyre og drifte.
- *Feiervesenet.* Dette er av ulike grunner holdt utenfor de økonomiske sammenligningene og vurderingene foran. Som sjølkostvirksomhet finansieres det av gebyrinntekter, og belaster ikke kommunenes økonomi. Det er like vel viktig for kommunene at innbyggerne får så gode og billige feiertjenester som mulig. Etter som dimensjoneringsforskriftene er lite konkret mht til feiervesenet, er det vanskelig å angi rene dimensjoneringsgevinster for et sammenslått feiervesen. Mange av de gevinstene som er vist for brannvesenet vil imidlertid også ha gyldighet for feiervesenet. Men her vil de måtte framkomme gjennom en praktisk vurdering og utvikling i etterkant av en evt sammenslåing.

6.4 Vurdering av alternativene

Minimumsalternativet er vist for å klargjøre for beslutningstakerne hvor handlingsrommets ytre grenser ligger. Det er mest sannsynlig ikke det mest hensiktsmessige, alle forhold tatt i betraktning. I plussalternativet er det forsøkt å ta hensyn til hensiktsmessighet, men uten å slippe det for langt, gitt mandatets mål om å oppnå økonomisk gevinst. Det betyr ikke at det ikke kan være gode grunner for å gå lengre enn plussalternativet, slik også medlemmene i arbeidsgruppa i større eller mindre grad har argumentert for, jfr vedlegg. Det er viktig å sikre brannvesenets rolle som beredskapsmessig ressursbase i lokalsamfunnet, i en tid hvor andre ressurser reduseres eller fragmenteres. Avveining av slike ulike hensyn er imidlertid en sak for overordnet instans i kommunene.

7. Muligheter for andre gevinster ved sammenslåing

Som nevnt foran vil gevinstene som kan oppnås ved sammenslåing avhenge av hvilket dimensjoneringsalternativ som velges. Det gjelder både økonomiske og andre gevinster. De mer kvalitative gevinstene oppnås antakelig i størst grad om man gir slipp på noe av den økonomiske gevinsten, dvs dimensjonerer litt over minimumsalternativet. Av og til kan imidlertid økt kvalitativt nivå også gi økonomisk gevinst.

Uavhengig av alternativ vil man få flere ressurser å spille på, som under felles ledelse kan disponeres mer effektivt og slagkraftig enn kun gjennom samarbeidsavtaler. Bl.a. gir det økt mulighet til å utvikle spesialkompetanse på viktige områder, eller på områder som er i utvikling. Her kan brannvesenet også fungere som ressurs for andre beredskapsinstanser i regionen og for regionens næringsliv. Et felles brannvesen vil for øvrig matche godt med næringslivet i Innherred, som er tett sammenvevd på tvers av dagens to brannvesener.

Man vil også kunne få et brannvesen med større muligheter til å møte nye utfordringer og plikter. Det gjelder bl.a. den økende involveringen i politi- og ambulanseoppdrag. Oppgaver knyttet til hyppigere klima- og miljørelaterte krisehendelser er et annet område. Mange steder er brannvesenet den eneste utrykningsklare ressursbasen som er tilgjengelig når ekstraordinære hendelser oppstår i lokalsamfunnet. De tilhørende beredskapsordningene kan dessuten være en ressurs for flere enn brannvesenet selv, dersom de har kapasitet nok. Overvåking av trygghetsalarmer er eksempel på dette.

Avhengig av dimensjoneringsalternativ vil et sammenslått brannvesen også kunne gi økt attraktivitet i arbeidsmarkedet, og dermed muligheter for sterkere faglig miljø. Det kan også styrke Innherreds posisjon generelt at man har et brannvesen på høyde med de større brannvesen i landet.

8. Gevinster ved samarbeid uten sammenslåing

Mulighet for gevinst gjennom samarbeid uten sammenslåing er å finne på mange av de samme områdene som er nevnt for sammenslåing, med unntak av dimensjoneringsgevinstene og enkelte andre gevinster som kun oppnås ved sammenslåing. Sannsynligheten for å få realisert gevinstmulighetene er imidlertid en god del mindre ved kun samarbeid, fordi det er mindre forpliktende, og på grunn av mangel på enhetlig ledelse, styring og økonomi. Se også kommentarene om kulturforskjeller og regional rivalisering i pkt 9 nedenfor. Aktuelle områder for samarbeid er bl.a.:

- Innkjøpsavtaler.
- Samordning av bilpark og utrustning.
- Reduserte administrative kostnader.
- Opplæring og øvelser.

Vurderingene av de enkelte punktene er i hovedsak de samme som i 6.3 foran.

9. Mulige ulemper/utfordringer ved sammenslåing eller samarbeid

En mulig ulempe ved sammenslåing kan være at det utfordrer den lokale tilhørigheten hvis avstanden til brannvesenets ledelse og hovedkontor blir for stor. Lokal tilstedeværelse er et viktig poeng, og derfor bør det legges vekt på at den forebyggende bemanningen fordeles i regionen, og at disse er synlig og tydelig til stede i lokalmiljøet. Beredskapsstyrken vil imidlertid fortsatt være lokalt plassert, og like synlige som før.

En mulig utfordring er også den overordnede styringen av brannvesenet. I et IKS ivaretas dette av styret og representantskapet. Hvis vi får et IKS med 2 medlemmer i tillegg til de tidligere 6, kan styringsorganene bli så store og krevende å håndtere at det i realiteten blir administrasjonen som

styrer. Dette framholdes av og til som en erfaringsmessig utfordring. Det bør også nevnes at medlemskommunene er ulike i størrelse, og at de mindre kan komme til å føle seg dominert av de 3 store.

For rene samarbeidsordninger kan det være en utfordring at de blir for uformelle og utflytende, slik at ansvarsforholdene blir uklare både hos oppdragsgivere og hos de som skal utføre.

En utfordring både ved sammenslåing og samarbeid er håndtering av kulturforskjeller og regional rivalisering. Dette gjelder både allment og i vårt tilfelle. Det er illustrerende at det pr i dag er overraskende lite samarbeid mellom de to nabobrannvesnene. Erfaringene fra dette utredningsarbeidet tilsier også at kulturforskjeller og regional rivalisering kan utgjøre alvorlige hinder for å kunne realisere det betydelige gevinstpotensialet som er sannsynliggjort. Dette bør vurderes særskilt i den videre prosessen.

10. Oppsummering og videre behandling

Denne utredningen er ment som første trinn i en 2-trinns prosess. Den skal vise mulighetsområdet og potensialet for å oppnå økonomisk og annen gevinst gjennom økt samarbeid om brannvesenet i Innherred. Dersom det vedtas å videreføre utredningen, skal trinn 2 utrede de mest aktuelle løsningene mer i detalj, slik at det kan fungere som *beslutningsgrunnlag* for en realitetsbehandling.

I den foreliggende utredningen gjøres det rede både for økt samarbeid og for sammenslåing av de to brannvesnene i regionen. Hovedvekten er lagt på sammenslåingsalternativet, ettersom dette vil gi størst gevinst både økonomisk og kvalitetsmessig. Økonomisk kan det dreie seg om samlet gevinst på i størrelsesorden 10 - 30 mill. kr pr år, avhengig av om man velger utredningens minimums- eller plussalternativ. Det kan også regnes med betydelige gevinster i tillegg til de rent økonomiske. Med et slikt gevinstpotensial bør det ligge til rette for å gå videre med utredningstrinn 2.

I den forbindelse skal det til gis noen kommentarer ang forutsetninger for gjennomføring av de løsningene som er skissert, samt for tidsperspektiv og konsekvenser, - slik det er bedt om i mandatet.

I den videre prosessen er det først og fremst viktig at den foreliggende utredningen (trinn 1) gis en formelt tilfredsstillende *behandling*, jfr pkt 1.2. Dessuten at en evt oppfølging (trinn 2) skjer med tilstrekkelig formell *forankring*.

Ettersom utredningen gjør rede for alternativ som har store personellmessige konsekvenser, bør det tidlig gis signal om hvordan dette evt vil bli handtert i form av overgangsordninger osv. Spørsmål om virksomhetsoverdragelse vil være en del av dette. Slike og tilsvarende problemstillinger bør gjennomgås grundig dersom det vedtas å gå videre med utredningen i et trinn 2. Hvis det går videre vil det underveis være en fordel om personell i de to brannvesnene kan møtes og delta i felles faglige aktiviteter, f.eks. i ulike utredningsgrupper.

Før evt oppstart av et trinn 2 bør oppdragskommunene så langt som mulig bli enige om hovedkonturene i et nytt sammenslått brannvesen. Det gjelder først og fremst valg av hovedretning (minimums- vs plussalternativ) og organisasjonsform, men også lokalisering av hovedstasjon, funksjonsfordeling, tilknytning til felleskommunale støttetjenester (bl.a. IKT, lønn og regnskap) osv.

Det bør også tas en gjennomgang med DSB for å få endelige synspunkt på dimensjoneringsløsningene derfra.

BRANNORDNING FOR INN-TRØNDELAG BRANNVESEN IKS

Dokumentasjon over brannvernarbeidet i kommunene Steinkjer, Snåsa, Inderøy, Namdalseid, Verran, Osen, Røyrvik og Lierne.

A. FORMÅL (§ 1-1)

Denne dokumentasjonen beskriver brannvesenet i kommunene Steinkjer, Snåsa, Inderøy, Namdalseid, Verran, Osen, Røyrvik og Lierne, herunder feiertjenesten og dennes organisering og dimensjonering. Denne dokumentasjonen skal sikre at brannvesenet er organisert og dimensjonert på bakgrunn av den risiko som foreligger i brannvernregionen.

B. GRUNNLAG FOR BRANNVERNET

1. Oppgaver

Brannvesenets primæroppgaver fremgår av brann- og eksplosjonsvernlovgivningens § 11. Utover disse oppgaver er brannvesenet tillagt:

Oppgaver	Lokalisering
Vertsbrannvesen for beredskap mot akutt forurensning i Inn-Trøndelag (IIUA)	Steinkjer brannstasjon
Hjertestarterberedskap i kommunene Lierne, Røyrvik, Snåsa, Inderøy, Osen og Namdalseid	Brannstasjoner i kommuner med hjertestarterberedskap

2. Grunnlag for organisering og dimensjonering etter standardkravene

Kommune	Innbyggere	Areal km²	Piper
Steinkjer	21555	1563	7571
Inderøy	6720	365	2789
Namdalseid	1676	770	700
Verran	2562	601	1323
Snåsa	2156	2350	1100
Osen	997	372	400
Røyrvik	499	1585	240
Lierne	1385	2972	600
Regionen	37550	10578	14723

**Antall særskilte brannobjekter etter brannvernlovens § 13.
Kommuneoversikt:**

Kommune	A-objekt	B-objekt	C-objekt
Steinkjer	99	14	1
Inderøy	37	6	2
Namdalseid	12	1	0
Verran	13	6	0
Snåsa	15	2	0
Osen	12	1	0
Røyrvik	5		1
Lierne	14	2	2

**Antall særskilte brannobjekter etter brannvernlovens § 13.
Totalt for regionen:**

Regionen	A-objekt	B-objekt	C-objekt
Inn-Trøndelag Brannvesen	207	32	6
Inn-Trøndelag Brannvesen	Samlet antall objekter: 245		

Avstander til særskilte brannobjekter som ligger utenfor anbefalt innsatstid:

Fra brannstasjon	Antall km	Innsatstid i min
Steinkjer til Kvam eldresenter	23	24
Steinkjer til Beitstad eldresenter	17	18
Steinkjer til Betanien sykeheim	17	18
Malm til Follafooss omsorgsboliger	13	21
Malm til Sædra Cell Follafooss	13	21
Inderøy til Mosvik sykeheim	18	26
Inderøy Mosvik sentrum	18	26
Inderøy til Kastvøllen Opptreningssenter	12	20
Steinkjer til Kastvøllen Opptreningssenter	13	15
Namdalseid til Nord-Statland omsorgsboliger	41	49
Depot Nord-Statland til Nord- Statland omsorgsboliger	< 1	< 10
Lierne sykeheim	< 1	< 10
Sørli til Lierne bakeri	< 3	< 10

3. Vurdering av risikoforholdene

Objekter beskrevet ovenfor overstiger kravet til innsatstid på maks. 10 minutter.

Lierne sykeheim og Lierne bakeri, befinner seg på denne listen, selv om det er mindre enn 10 min fra én av de 2 stasjonene i kommunen. Dette pga at begge stasjoner må sees i sammenheng ved full utrykning.

Det forutsettes at det gjennomføres ytterligere forebyggende tiltak utover minimum i disse objektene for å kunne oppnå tilfredsstillende sikkerhet..

C. ADMINISTRASJON OG LEDELSE (§ 2-5)

1. Organisasjonskart

2. Administrasjon

- Daglig leder (brannsjef) med 100 % årsverk
- Avdelingsleder forebyggende (varabrannsjef) med 100 % årsverk
- Avdelingsleder beredskap med 100 % årsverk
- Stabsleder med stillingsandel 100 % årsverk

3. Myndighetsoverføring

Kommunestyret i Steinkjer, Inderøy, Verran, Snåsa, Osen, Namdalseid, Røyrvik og Lierne har delegert oppgaver etter brann- og eksplosjonsvernlovgivningen §§ 10, 11 med tilhørende forskrifter til Inn-Trøndelag Brannvesen IKS jf. brann- og eksplosjonsvernlovgivningen § 9 og kommuneloven av 25. september 1992 nr. 107.

Delegasjonsvedtak er vedlagt dokumentasjon av brannvesenet i egen HMS.

Kommunestyret	Vedtaksdato
Steinkjer	13.12.06 – sak 06/200
Inderøy/Mosvik	13.12.06 – sak 60/06 / 09.11.06. sak 60/06
Namdalseid	26.01.12 – sak02/12
Verran	30.11.06 – sak 62/06
Snåsa	14.12.06 - sak 84/06
Osen	02.09.09 - sak 36/09
Røyrvik	29.08.13 - sak 55/13
Lierne	19.06.13 - sak 40/13

4. Overordnet vakt

Følgende stillinger er tillagt overordnet vakt:

- Daglig leder (brannsjef)
- Avdelingsleder forebyggende (varabrannsjef)
- Avdelingsleder beredskap
- Assisterende avdelingsleder beredskap 100% årsverk
- Annet personell kan bli vurdert å få tillagt overordnet vakt til sin stilling, om omstendighetene krever dette.

Krav til medisinsk og fysisk skikkethet, samt særaldersgrense dokumenteres i egen HMS.

5. Planer/rapportering

Daglig leder (brannsjef) utarbeider innen utgangen av hvert år en plan over aktuelle brannverniltak for påfølgende år. Planen skal legges fram for styret innen 01.01. hvert år.

Ved årets utgang utarbeides en årsrapport over gjennomførte forebyggende tiltak.

6. HMS/ internkontroll

Det er etablert et HMS system i brannvesenet som sikrer at alle krav til helse, miljø og sikkerhet etterleves. HMS systemet for brannvesenet evalueres og revideres ved behov.

Arbeidsmiljøutvalget er brannvesenets HMS – utvalg. Arbeidsmiljøutvalget består av daglig leder (brannsjef), Avdelingsleder Forebyggende (varabrannsjef), tillitsvalgt og hovedverneombud. Stabsleder er sekretær for utvalget.

HMS systemet for brannvesenet innebærer systematiske tiltak som skal medføre at:

- *Alle sider ved brannmannskapenes sikkerhet ivaretas*
- *Alle ansatte undersøkes årlig av kvalifisert helsepersonell i henhold til røyk- og kjemikalievernveiledningen og arbeidstilsynets krav til fysisk og medisinsk skikkethet.*
- *Alle øvelser og innsatser dokumenteres i eget HMS arkiv.*

Brannvesenets HMS system skal være tilgjengelig og etterleves av alle ansatte i Inn-Trøndelag Brannvesen.

7. Instruks

Instruks for de forskjellige funksjoner i brannvesenet er en del av eget internkontrollsystem. Ansatte på alle nivå er underlagt stillingsbeskrivelser som sikrer at brannvesenets plikter etter brann- og eksplosjonsvernlovgivningen blir betryggende ivaretatt.

Alle instruks og stillingsbeskrivelser skal oppbevares i brannvesenets eget HMS-system.

8. Opplæring og kompetanse

Overordnet plan for dokumentasjon av opplæring er en del av HMS-systemet.

Hver enkelt ansatt har ansvar for at egen dokumentasjon arkiveres i virksomhetens HMS-system.

Ledere og mannskaper skal gjennomføre den opplæringen som kreves etter dimensjoneringsforkriftens kapittel 7, samt den opplæring daglig leder (brannsjef) finner aktuelt ut over det som er nødvendig for å kunne gjennomføre særskilte oppgaver som tillegges brannvesenet.

Det skal utarbeides årlig utdannings- og kompetanseplaner som skal vedtas av virksomhetens Arbeidsmiljøutvalg og dokumenteres i eget HMS-system.

9. Øving av beredskapen

Planer og dokumentasjon er en del av HMS-systemet.

Mannskaper skal ha utarbeidet øvelsesplaner i forhold til den funksjonen de har, der hver øvelse skal være tilrettelagt med øvelsesmål, disposisjon for instruktør osv.

Øvelsesfrekvens for mannskap skal være i forhold til den funksjon hver enkelte innehar.

Frekvens på røyk- og kjemikalieøvelser skal være i henhold til Røyk- og kjemikalivernveiledningen, som er retningsgivende for røykdykkerinnsats og eget HMS-system.

Øvelsesfrekvens

Stasjon	Heltidsmannskaper /ant. øvelser	Deltidsmannskaper /ant. øvelser
Steinkjer	18	12

Stasjon	Alle mannskaper /ant. øvelser	Røykdykkere /ant. øvelser
Inderøy	6	6
Malm	6	6
Snåsa	6	6
Osen	6	6
Sætervik branndepot	6	
Namdalseid	6	6
Statland	6	
Røyrvik	6	6
Lierne	6	6

Antall øvelser for deltidsmannskap er et minimum i forhold til krav, og må derfor dokumenteres særskilt for hver enkelt mannskap.

10. Beredskap for høyderedskap/tankbil (§ 5-5)

Høyderedskap

I Steinkjer by, er det i henhold til bygningslovgivning, gitt tillatelse til bygging av boligblokker, der brannvesenets høydemateriell skal kompensere for manglende rømningsveier.

Så lenge som tilfredsstillende rømningsveier i denne bebyggelsen ikke er etablert, påhviler det brannvesenet en plikt til enhver tid å ha nødvendig og egnet høydemateriell (stigebil eller snorkel) for å kunne etablere sikker rømning fra slike bygninger ved en eventuell brann.

Ved bekreftet brann i Steinkjer by, skal høydemateriell kjøres ut samtidig med førsteutrykningen.

Tankbil

I kommunene Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verran, Osøyro, Namdalseid, Røyrvik og Lierne erstatter tankbil manglende slukkevannforsyning utenfor tettbygde områder.

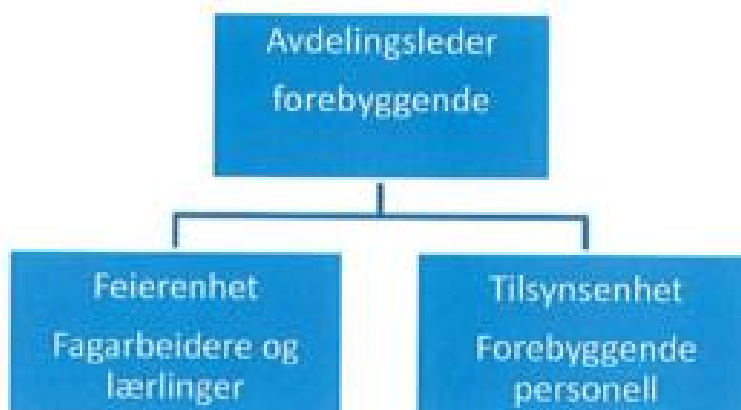
Dette forutsetter at tankbil kjører ut samtidig med førsteutrykningen ved brannutrykning til områder uten tilstrekkelig forsyning av slukkevann innenfor regionen.

11. Høynet beredskap

I spesielle utfartshelger, høytider, ved større arrangementer, i tider med økt brannfare, eller perioder med forventet dårlig framfarte ved alarm, har daglig leder (brannsjef) plikt og myndighet til å etablere høyere beredskap dersom dette er påkrevd for å sikre nødvendig innsats ved branner eller ulykker.

D. FOREBYGGENDE AVDELING (§ 3)

1. Organisasjonskart

2. Forebyggende personell

Brannvesenets forebyggende avdeling skal være bemannet og ha kompetanse slik at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver fylles.

I følge forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 3-2 skal det utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid pr. 10 000 innbygger i brannvernregionen.

Ved andre, nye eller krevende forebyggende oppgaver som brannvesenet blir pålagt eller påtar seg, kan brannsjefen etablere tilstrekkelig bemanning til å gjennomføre oppgavene med tilfredsstillende kvalitet.

Ansattes stillingsbeskrivelser arkiveres i egen HMS.

- Avdelingsleder forebyggende avd. med stillingsandel 100 %
- 3 stk. tilsynspersoner med stillingsandel 100 % hver
- 3 utrykningsledere er tillagt tilsyn med stillingsandel 25 % hver.

Totalt årsverk i forebyggende avdeling eks. leder

- 375 % fordelt på 6 stillinger.

3. Feierpersonell

Feietjenesten skal være bemannet slik at registrerte skorsteiner blir feiet, samt at tilsyn med skorsteiner og fyringsanlegg blir gjennomført i forskriftsmessig omfang.

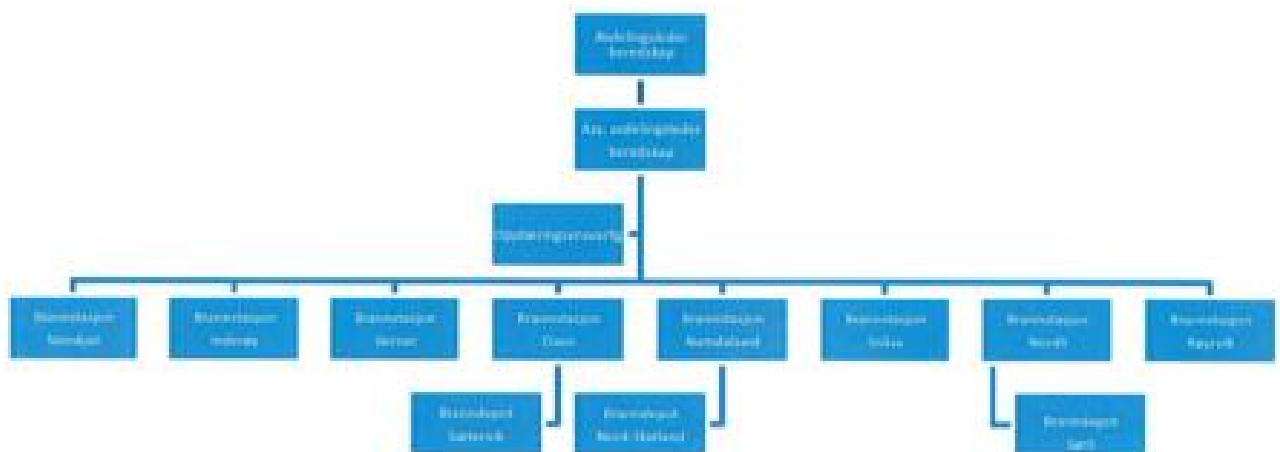
Minstekravet er at det skal feies og føres tilsyn med fyringsanlegg minimum hvert fjerde år.

Feieavgift til dekning av lovbestemt feiing, fastsettes av styret for brannvesenet i henhold til *forskrift om forebyggende tiltak og tilsyn kapittel 7, Feiing og tilsyn med fyringsanlegg*.

Ansattes stillingsbeskrivelser arkiveres i egen HMS.

- 6 feiere med stillingsandel 100 % hver
- 1 stilling som 50 % feier
- I tillegg etterstreber virksomheten til enhver tid å ha minst én lærling ansatt

1. Organisasjonskart

2. Utrykningsstyrke

Steinkjer		
Funksjon	Årsverk	Antall
Daglig leder (brannsjef)	Heltid 100 %	1 stk.
Avdelingsleder forebyggende (varabrannsjef)	Heltid 100 %	1 stk.
Avdelingsleder beredskap	Heltid 100 %	1 stk.
Ass. avdelingsleder beredskap	Heltid 100%	1 stk.
Tilsynsperson	Heltid 100 %	1 stk.
Tilsynsperson	Heltid 100 %	1 stk.
Tilsynsperson	Heltid 100%	1 stk.
Opplæringsansvarlig	Heltid 100%	1 stk.
Utrykningsledere	Heltid 325 % (+ 3 x 25 %)	4 stk.
Brannkonstabler	Heltid 100 %	8 stk.
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	9 stk.
	Totalt styrke	29 stk.

Snåsa		
Funksjon	Årsverk	Antall
Utrykningsledere	Deltid i 0,62 % stilling	4 stk.
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	12 stk.
Totalt styrke	.Total styrke	16 stk.

Inderøy		
Funksjon	Årsverk	Antall
Utrykningsledere	Deltid i 0,62% stilling	4 stk.
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	12 stk.
	Totalt styrke	16 stk.

Verran		
Funksjon	Årsverk	Antall
Utrykningsledere	Deltid i 0,62% stilling	4 stk.
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	12 stk.
	Totalt styrke	16 stk.

Osen		
Funksjon	Årsverk	Antall
Utrykningsledere	Deltid i 0,62% stilling	4 stk.
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	12 stk.
	Totalt styrke	16 stk.

Sætervik branddepot		
Funksjon	Årsverk	Antall
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	5 stk.
	Totalt styrke	5 stk.

Namdalseid		
Funksjon	Årsverk	Antall
Utrykningsledere	Deltid i 0,62% stilling	4 stk.
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	12 stk.
	Totalt styrke	16 stk.

Statland branddepot		
Funksjon	Årsverk	Antall
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	4 stk.
	Totalt styrke	4 stk.

Røyrvik		
Funksjon	Årsverk	Antall
Utrykningsledere	Deltid 0,62 % stilling	4 stk.
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	12 stk.
	Totalt styrke	16 stk.

Lierne (Nordli)		
Funksjon	Årsverk	Antall
Utrykningsledere	Deltid i 0,62 % stilling	4 stk.
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	6 stk.
Totalt styrke	Total styrke	10 stk

Lierne (Sørli)		
Funksjon	Årsverk	Antall
Brannkonstabler	Deltid i 0,62% stilling	6 stk.
Totalt styrke	Total styrke	6 stk
	Total styrke regionen	150

3. Røykdykkernivå

Inn-Trøndelag brannvesen skal ha røyk- og kjemikalieberedskap, jf. *veiledning for røyk- og kjemikaliedykking HR – 1045/DSB*, og arbeidstilsynets krav til helse.

Fysiske - og arbeidsrelaterte tjenestekrav skal dokumenteres i egen HMS, og revideres fortløpende. Vedtas av virksomhetens Arbeidsmiljøutvalg.

4. Dimensjonering

Inn-Trøndelag brannvesen har som følge av risiko- og sårbarhetskartlegging, inntil videre, en styrket vaktordning utover minimum standardkrav i dimensjoneringsforskriften.

5. Reservestyrke

Inn-Trøndelag Brannvesen har ikke etablert egen reservestyrke.

Brannvesenet har rekvireringsrett av andre personell- og materiellressurser med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven §§ 5 og 15.

Det er i regionen etablert et samarbeid med Fredsinnsatsgruppen i Sivilforsvaret der det foreligger avtale av 01.10.02.

6. Skogbrannreserve

Inn-Trøndelag brannvesen har ikke etablert egen skogbrannreserve.
Skogbrannberedskap blir dekket av regionens brannmannskaper.

Brannvesenet har rekvireringsrett av andre personell- og materiellressurser med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernloven §§ 5 og 15.

Det er i regionen etablert et samarbeid med Fredsinnsatsgruppen i Sivilforsvaret der det foreligger avtale av 01.10.02.

7. Akutt forurensning

Kommuner i Norge er gjennom forurensningsloven forpliktet til å etablere en beredskap mot akutt forurensning.

Inn Trøndelag brannvesen er vertskommune for IIUA
(Inntrøndelag Interkommunale Utvalg mot Akutt forurensning).

Brannvesenet er gjennom Osen kommune en del av Sør-Trøndelag IUA og gjennom Namdalseid kommune en del av Namdal IUA.

Brannvesenet skal til enhver tid ha mannskap, kompetanse og utstyr som tilfredsstiller krav til akuttberedskapen.

8. Brannstasjoner

(1.) Steinkjer (Hovedstasjon)

Steinkjer brannstasjon har totalt 29 mannskaper inkludert administrasjon.

4 vaktlag a 3 mannskaper som er i kontinuerlig beredskap og 1 mannskap med dreierende hjemmevaktsturnus med kveld-, natt- og helgevakt. 1 mannskap fra administrasjon dekker 4 person til vaktlaget på dagtid.

Bistand til/fra andre stasjoner ved behov.

(2.) Inderøy

Inderøy brannstasjon med totalt 16 mann, fordelt på 4 lag a 4 mannskaper som er ansatt i deltidstillinger.

Dreiende døgnskategorisk hjemnevakt for utrykningsleder og sjåfør i ukedager, vaktlag a 4 mannskaper i dreiende hjemnevakt i helger, høytider og ferier..

Bistand til/fra andre stasjoner etter behov.

(3.) Verran

Malm brannstasjon med totalt 16 mann.

Døgnskategorisk hjemnevakt for utrykningsleder i helger, høytider og ferier.

Bistand til/fra andre stasjoner etter behov.

(4.) Snåsa

Snåsa brannstasjon med totalt 16 mann.

Døgnskategorisk hjemnevakt for utrykningsleder i helger, høytider og ferier.

Bistand til/fra andre stasjoner etter behov.

(5.) Osen.

Osen brannstasjon med totalt 16 mannskaper.

Døgnskategorisk hjemnevakt for utrykningsleder i helger, høytider og ferier.

Bistand fra andre stasjoner ved behov.

(6.) Sætervik branndepot.

Depot med totalt 5 mann uten vaktordning.

Bistand til/fra andre stasjoner etter behov

(7.) Namdalseid.

Namdalseid brannstasjon med totalt 16 mannskaper.

Døgnskategorisk hjemnevakt for utrykningsleder i helger, høytider og ferier.

Bistand fra andre stasjoner ved behov

(8.) Nord - Statland branndepot.

Depot med totalt 4 mann uten vaktordning.

Bistand til/fra andre stasjoner etter behov

(9.) Røyrvik

Røyrvik brannstasjon med totalt 16 mannskaper.

Døgnskategorisk hjemnevakt for utrykningsleder i helger, høytider og ferier.

Bistand fra andre stasjoner ved behov

(10.) Nordli

Nordli brannstasjon med totalt 10 mannskaper.

Døgnskategorisk hjemnevakt for utrykningsleder i helger, høytider og ferier.

Bistand fra andre stasjoner ved behov

(11.) Sørli

Depot med totalt 6 mannskaper.

Depot / bistasjon som sees i sammenheng med stasjon Nordli. Ingen vaktordning.

Bistand fra andre stasjoner ved behov

9. Regionens resurser benyttes samlet der alarmeringsplan- og/eller vakthavende finner dette hensiktsmessig.

Ved utrykninger til hendelser hvor det blir utkalt mannskaper fra flere enn én brannstasjon innenfor brannvernregionen, vil utrykningsleder på vakt med høyeste rang, alltid være den som er ansvarlig utrykningsleder.

Ansattes stillingsbeskrivelser arkiveres i egen HMS.

F. VARSLING OG ALARMERING (§§ 4-5/4-7)

Alarmsentral for nødnummer 110 er ansvarlig for at utalarmering av innsatspersonell, overordnet vakt, brannsjef og stedfortreder i henhold til avtale/instruks.

Ledere og innsatspersonell alarmeres via godkjent alarmeringssystem.

Alle mannskaper plikter å bære personseker/radio hele døgnet. Dette gjelder også fritid.

G. UTRUSTNING AV BEREDSKAPEN (§6)

1. Alarmerings- og sambandsutstyr

Brannvesenet skal ha nødvendig utstyr for alarmering av personellet og for å opprettholde nødvendig radiosamband mellom alarmsentral for nødnummer 110, overordnet innsatsleder, utrykningsledere, kjøretøyer, øvrige nødetater osv.

Brannvesenets innsatspersonell og røykdykkere skal ha tilgang til nødvendig godkjent sambandsutstyr ved innsats.

2. Personlig vern

Alt personell som settes inn i innsats skal ha godkjent vernebekledning tilpasset de aktuelle innsatsoppgavene.

Bekledning og personlig verneutstyr registreres i egen HMS, der det også skal være registrering av godkjennelse og sliteterminer.

3. Materiell

Brannvesenet skal disponere nødvendig materiell til innsats ved brann, trafikkulykker, miljøskader, andre ulykker eller innsatser som brannsjefen til enhver tid finner hensiktsmessig.

Steinkjer brannstasjon (hovedstasjon)

- 1 mannskapsbil med minimum 2000 l. vann, røykdykkerutstyr og frigjøringsutstyr.
- 1 tankbil med minst 10 000 l. vann
- 1 stigebil/snorkel for høydeberedskap
- 1 befalsbil for vakthavende fagleder
- 1 stabsbil
- 1 redningsbåt til bruk ved brann- / redningsoppgaver, og situasjoner med akutt forurensning.

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Inderøy brannstasjon

- 1 mannskapsbil med minimum 2000 l. vann, røykdykkerutstyr og frigjøringsutstyr.
- 1 tankbil med minst 10 000 l. vann

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Snåsa brannstasjon

- 1 mannskapsbil med minimum 2000 l. vann, røykdykkerutstyr og frigjøringsutstyr.
- 1 tankbil med minst 10 000 l. vann

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Malm brannstasjon

- 1 mannskapsbil med minimum 2000 l. vann, røykdykkerutstyr og frigjøringsutstyr.
- 1 tankbil med minst 10 000 l. vann

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Osen brannstasjon

- 1 mannskapsbil med min 2000 l vann, røykdykker- og frigjøringsutstyr
- 1 tankbil med min 10 000 l vann

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Sætervik branndepot

- Brannpumpe med nødvendige slangeutstyr. Utstyret må kunne transporteres enkelt.

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Namdalseid brannstasjon

Inn-Trøndelag Brannvesen

- 1 mannskapsbil med min 2000 l vann, røykdykker- og frigjøringsutstyr
- 1 tankbil med min 10 000 l vann

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Nord - Statland branndepot

- Brannpumpe med nødvendige slangeutstyr. Utstyret må kunne transporteres enkelt.

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Røyrvik brannstasjon

- 1 mannskapsbil med min 300 l vann, røykdykker- og frigjøringsutstyr
- 1 tankbil med min 10 000 l vann

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Nordli brannstasjon

- 1 mannskapsbil med min 300 l vann, røykdykker- og frigjøringsutstyr
- 1 tankbil med min 10 000 l vann

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

Sørli brannstasjon

- 1 mannskapsbil med min 300 l vann, røykdykker- og frigjøringsutstyr
- 1 tankbil med min 10 000 l vann

Pumper, slanger og annet slukkeutstyr tilpasset risikoforholdene og i forhold til de oppgaver brannvesenet er tillagt.

4. Vannforsyning

For hele regionen er manglende slukkevannforsyning, utenom tettsteder, erstattet/supplert med tankbil for stasjonene i Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Malm, Namdalseid, Osen, Røyrvik og Lierne.

H. AVTALER

1. Samarbeidsavtaler

Brannvesenet har avtale som sikrer tilrettelagt bistand med:

Samarbeidspartner	Avtale
Vertskommune IUA / Tilgrensende IUA,er	Vern mot akutt forurensning
Tilgrensende kommuner	Bistandsavtaler
FIG (fredsinnsats gruppe)	Mannskap, utstyr og forpleining
Jämtlands Rådningstjenstförbund	Bistandsavtale

I. VEDTAK

Dokumentasjon/brannordning for brannvesenet er vedtatt av Representantskapet

I møte den 28. April 2014

Sak nr 06/14

BRANNORDNING FOR KOMMUNENE LEVANGER OG VERDAL

Sakset fra www.innherred.no

Utarbeidet 2019.

INNLEDNING

Brannordningen er en fellesdokumentasjon (en felles brannordning) for de to eierkommunene som utgjør brannregionen. Innherred brann og redning (IHBR) er utførende brann og redningsvesen.

Brannordningen skal møte dokumentasjonskravet i brann- og eksplosjonslovens §9 *Etablering og drift* samt §10 *Dokumentasjon*.

Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brann- og redningsvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.

Kommunene skal drifte et brann og redningsvesen som ivaretar og oppfyller forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen, forskrift om brannforebygging, internkontrollforskriften m.v. samt at brannregionens ROS-analyser vil utløse behov over lov- og forskriftenes minstekrav.

All forskning og erfaring tilsier at rask respons og kort innsatstid er avgjørende for utfallet av hendelser, enten det er branner eller ulykker. Både livreddende innsats og redning av verdier er avhengig av at innsattpersonell er tidligst mulig på skadestedet.

Utarbeidet i 2018/ januar 2019 av ansatte i IHBR.

Rigman Pents	Brannsjef
Monten Hustad	Avd. leder beredskap
Geir Otto Johnson	Hovedverneombud, feier, deltidskonstabel
Tor Reidar Wigen	Inspektør forebyggende, deltidskonstabel
Lorents Gåsvær	Brannmester heltid, utrykningsleder deltid.
Knut Robert Staahl	Feier, deltidskonstabel

Innholdsfortegnelse

1.0	GENERELT	4
1.1	Formål med brannordningen.....	4
1.2	Underlagsdokumentasjon	4
2.0	GRUNNLAGET FOR DOKUMENTASJONEN SOM IVARETAR FOREBYGGENDE OG BEREDSKAPSMESSIGE OPPGAVER.....	5
2.1	Oppgaver	5
2.2	Grunnlag for organisering og dimensjonering etter standardkravene.....	6
2.3	Vurdering av innsatstid:.....	7
2.4	Vurdering/oppramsing av utvalgte risikofaktorer som medføre ekstra utstyr/kompetanse eller vaktordning ut over basis:	7
2.5	Resultat fra ROS analyse IHBR	9
3.0	ADMINISTRASJON OG BRANNSTASJONER.....	10
4.0	BEMANNING FOREBYGGENDE AVDELING	11
4.1.	Tilsynspersonell	11
4.2	Feierpersonell	11
5.0	VARSLING OG ALARMERING	11
6.0	BEREDSKAPSAVDELINGEN	12
6.1	Overordnet vakt	12
6.1	Røykdykkertjeneste.....	12
6.2	Brannstasjonen i Levanger	12
6.3	Brannstasjonen i Verdal.....	12
6.4	Brannstasjon på Ytterøy:	12
6.5	Høyneredskap.....	13
6.6	Innkalling av frimannskaper hel- og deltid	13
6.7	Grunnleggende kompetanse	13
6.8	Øvelser/ trening.....	14
7.0	UTRUSTNING AV BEREDSKAPEN	15
7.1	Mannskapsbiler i brannregionen.....	15
7.2	Tankbiler i brannregionen	15
7.3	Høyderedskap/ lift i brannregionen	16
7.4	Diverse utstyr.....	16
8.0	DAGENS BEMANNING KONTRA BEMANNING ETTER BRANNORDNING 2019.	17
8.1	Økte kostnader ved redusert risiko	18
8.2	Prioritert rekkefølge på redusert risiko.	18
8.0	AVTALER.....	19

1.0 GENERELT

Innherred brann og redning er organisert som et eget juridisk selskap etter Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). Dette betyr at selskapet er et eget rettssubjekt og må således drives etter de til enhver tid gjeldende lov og forskrifter som regulerer selskapets drift og utøvelse av fag.

1.1 Formål med brannordningen

Denne dokumentasjonen ivaretar forebyggende og beredskapsmessige krav etter brannloven (Brann og eksplosjonsvernlovens §§ 9 - 18) og lokale ROS-analyser.

Dokumentasjonen dimensjonerer brann og redning for kommunene Levanger og Verdal

Synergimuligheter i brannordningen

IHBR er **en moderne organisasjon** med menneskelige og materielle ressurser. På kort tid kan også IHBR innhente beredskapsressurser og annet fra nabobrannvesen og andre beredskapsenheter. Brannsjefen og administrasjonen skal derfor til enhver tid søke å finne synergieffekter. Synergier dokumenteres av administrasjonen.

Effektivitet

IHBR skal søke å ivareta brannordningen på en kostnadseffektiv måte.

Avvik

Dersom brannordningen brytes systematisk eller permanent skal brannsjefen varsle styret om brudd og årsak. Kortere og tilfeldige avvik håndteres i utgangspunktet av administrasjonen. Styret vurderer om saken går videre til kommunestyrene.

Varighet

Brannordningen **bør i prinsippet** evalueres hvert 5. år. Siste godkjente brannordning for kommunene var Levanger i 1998 og Verdal i 2000. Det ble i 2009 utarbeidet en risiko og sårbarhetsanalyse for kommunene i forbindelse med å legge brann og redning inn som en enhet i Innherred samkommune. Videre har begge kommunene utarbeidet sine ROS analyser, som ble behandlet politisk i 2014.

1.2 Underlagsdokumentasjon

□ LOV 2002-06-14 nr 20: Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) med tilhørende forskrifter og veiledninger.

- Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter.
- IHBR's ROS-analyse, 2018
- IHBRs vedtekter, 2017

2.0 GRUNNLAGET FOR DOKUMENTASJONEN SOM IVARETAR FOREBYGGENDE OG BEREDSKAPSMESSIGE OPPGAVER

2.1 Oppgaver

Primæroppgavene fremgår av brann- og eksplosjonsvernlovens¹, kap. 3, § 11.

Brannvesenet skal:

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker.
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e) være innsatsstyrke ved brann
- f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse
- g) etter anmodning yte innsats ved brann og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgren
- h) sørge for feiling og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

Vedtektenes §3 "Samarbeidets formål" gir følgende oppdrag fra eierne til IHBR:

"Innherred brann og redning skal løse deltakerkommunenes oppgaver innen:

- Aktivt arbeid med forebyggende tiltak mot brann og ulykker.
- Ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensning.
- Feiling og tilsyn med fyringsanlegg.
- Salg av tjenester knyttet til forebygging og beredskap.

Samarbeidet har ansvar for, og myndighet til, å ivareta kommunenes forpliktelser etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 med tilhørende forskrifter.

Som følge av ROS-analyser, standardkrav og vedtektene har IHBR følgende kapasiteter:

- ☐ Forebyggende arbeid med tilsyn i særskilte brannobjekter.
- ☐ Forebyggende arbeid med tilsyn i henhold til lokal forskrift.
- ☐ Tilsyn og feiling i boenheter og fritidsboliger med fyringsanlegg.
- ☐ Informasjonsarbeid.
- ☐ Kurs og opplæring.
- ☐ Samarbeid med andre etater som helse, byggesak, el-tilsyn, arbeidstilsynet, o.l.
- ☐ Grunnleggende brann og redningstjenester ved brann, ulykker og forurensning
- ☐ Røykdykking
- ☐ Overflateredning
- ☐ Beredskap/ Bistand mot ekstremvær
- ☐ Beredskap/ Bistand mot akutte vannlekkasjer - drikkevann, spillvann og overvann.
- ☐ Bistand akutt sykdom, for eksempel med hjertestartere ("First respondere")
- ☐ Bistand/salg av tjenester til hjemmesykepleie
- ☐ samarbeid med Redningsselskapet ved akutte hendelser på sjø.

¹ Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven)

- Bistand/salg av tjenester til Helse Nord-Trøndelag.
- Forvaltning av ledelse og forebyggende funksjoner for Frosta kommune
- Kjemikalievernbyggere
- Salg av undervisningstjenester
- Deltagelse i kommunenes beredskapsråd
- Diverse oppdrag for innbyggere og næringsliv (betalte og ikke betalte)

2.2 Grunnlag for organisering og dimensjonering etter standardkravene.

Samlet innbyggertall i kommunene: 35110 innbyggere pr. 01.01.2018

Areal 2.100 km² landareal

Herav skogareal 580 km²

Antall røykløp ca. 16.500.

Antall særskilte brannobjekter: 212

Tettsteder: Innbyggere* (SSB per 01.01.2018):

Kommune	Tettsted	Antall innbyggere
Levanger	Levanger	10.189
	Skogn	1.961
	Åsen	627
	Mule	238
	Ekne	296
	Eidsbotn	212
Totalt i Tettsteder		13.523
Verdal	Verdalsøra	8.308
	Forbregd/ Lein	849
	Trones	388
	Lysthaugen	303
	Vuku	226
Totalt i Tettsteder		10.074

Tabell 1. Oversikt befolkning i tettsteder

* Kun medregnet registrerte beboere i kommunene. Studenter og gjestarbeidere samt eventuelt andre som ikke har meldt flytting er ikke registrerte.

2.3 Vurdering av innsatstid:

Brannstasjoner ligger i Levanger, Verdal og på Ytterøy. Innsatstidene er kartlagt fra nærmeste brannstasjon. Kjøretidene viser at vegnettet egner seg godt i forbindelse med bistand og samarbeid for innsatsstyrker i regionen.

For objekter med krav om 10-minutters innsatstid som ligger i grenseland skal kompenserende forebyggende/beredskapsmessige tiltak gjennomføres. Kravene følges opp av tilsynsseksjonen. Da kommunestyrene har vedtatt i vedtekten å opprettholde brannstasjoner i begge kommunene, må beredskapen opprettholdes med ett lag med døgnkontinuerlig vakt tilhørende hver av stasjonene i Levanger og Verdal sentrum.

Avstand til 2 av tettstedene (Åsen og Vuku) er over forskriftsmessig innsatstid.

Innsatstiden for mannskapene i Levanger brannstasjon er ikke i henhold til forskriftens krav. Dette er på bakgrunn av endret trafikkmønster, innført lavere fartsgrenser, flere gangfelt og bosetting til mannskapene er da blitt for langt unna brannstasjonen, de siste årene. Dette vil kunne føre til at en brann/ulykke kan utvikle seg til en større katastrofe for brannvesenet rekke å gjøre en førsteinnsats.

2.4 Vurdering/oppramsing av utvalgte risikofaktorer som medføre ekstra utstyr/kompetanse eller vaktordning ut over basis:

Største tettsted i brannregionen er Levanger by som da blir dimensjonerende tettsted i henhold til dimensjoneringsforskriften § 1-4. Levanger by som er del av innbyggertallet i Levanger kommunen og som har et dimensjonerende innbyggertall på ca. 10.000 innbyggere (KAP 5)². Det er Statistisk sentralbyrå som utgir oversikt over tettsteders størrelse som er uavhengig av administrative grenser.

Risikoforholdene i kommunene som er kartlagt og tilsier beredskap utover lov og forskrift sine minste krav:

- ☐ Omsorgsboliger
- ☐ Sykehjem, ulike institusjoner.
- ☐ Bo og helsetun
- ☐ Lokalsykehus tilhørende Helse Nord-Trøndelag.
- ☐ I Levanger by er det objekter som har innvilget krav om assistert rømning via brannvesenets høyderedskap/ liftil.
- ☐ Fredet trehusbebyggelse
- ☐ Vernet trehusbebyggelse
- ☐ Brann i bygårder medfører rask brannspredning og vanskelige rømningsforhold. IHBR må øve evakuering og ha egnet materiell for evakuering og slukkeinnsats.
- ☐ Tettstedet Åsen ligger utenfor kravet til innsatstid (§ 4-8)
- ☐ Tettstedet Vuku ligger utenfor kravet til innsatstid (§ 4-8)
- ☐ En del gårdsbygninger med større og mindre besetninger som ikke har tilgang til sløkkevann.
- ☐ Det finnes enkelte objekter med stor brannbelastning, lang utrykningstid og/eller spesielle rømningsforhold.

² Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen

□ Objekter med krav om 10-minutter innsatstid, men som ligger utenfor, (Åsen og Vuku) skal kompenseres med forebyggende tiltak og i enkelttilfeller, samtidig utrykning fra nabobrannvesen.

□ Hovedferdselsvei Nord –Sør E6 med høy årsgogntrafikk (ÅDT) og uten midtdeier.

□ Enkelt sporet jernbane.

□ Det transporteres store mengder farlig gods på E6 og jernbane.

□ Bedrifter med storulykkespotensiale:

○ 5 bedrifter. Lista er unntatt offentlighet.

□ Forskning og erfaring tilsier at for å kunne utøve en innsats både i bygningsbranner og andre ulykker med minst mulig risiko for menneske og best mulig innsats for å redde liv og verdier, at det bør være minimum 5 mann på hvert vaktlag.

□ Branner kan ved ankomst være større enn minimum første innsatsstyrke fra en brannstasjon kan håndtere. Kompenseres med utkalling av egne brannmannskaper samt øvrige bistandsavtaler

□ Det er behov for forsterket vakt på Ytterøy hele året, samt ekstra bemanning i høytider og sommeren.

□ I områder med dårlig vannforsyning kompenseres dette med tankbil. Brannregionens manglende vannforsyning i store områder tilsier at det må være 3 tankbiler

□ Drukningssulykker og ulykker til vanns. Kommunene har kystlinje, fjord, havn, populære badeområder og elver med stor aktivitet.

□ Det er flere vassdrag i IHBRs region og flom opptrer med ujevne mellomrom.

□ Det er klatrefelter og grotter i vår region.

□ Ved de største brannene/ulykker skal alle egne ressurser og samarbeids- og bistandsavtaler anvendes. I en kjørevstand på ca. 50-60 minutter finnes det store ressurser.

□ IHBR ønsker å være pådriver i arbeidet for et mer robust samfunn og vil styrke samarbeidet med kommunene ved å være bidragsyter i kommuneplanleggingen på overordnet nivå, planarbeid ved etablering av nye byggeområder samt risikoobjekter/særskilte brannobjekter, byggesaksbehandlingen samt ved utarbeidelse av kommunenes ROS-analyser og beredskapsplaner

□ I ROS og erfaringsmessig er det avdekket at innbyggere og næringsliv kommer i nødsituasjoner som kan medføre store økonomiske tap. IHBR bistår i en akuttsituasjon for å avhjelpe inntil andre eksterne ressurser er kalt inn (vannskade, driftsstans, osv.)

2.5 Resultat fra ROS analyse IHBR.

I henhold til ROS analysen for IHBR må bemanningen i IHBR økes både innen forebyggende og på beredskaps siden. Utover økt bemanning må det opprettes kasernert bemanning 24/7-365 på Levanger brannstasjon, samt vaktordning på Ytterøy.

Følgende risikoreduserende tiltak anbefales i henhold til ROS analysen for IHBR:

Risikoreduserende tiltak Beredskap	Risikoreduserende tiltak Forebyggende
Kort utrykningstid fra døgnbemannet stasjon i Levanger. Økte vaktlag i Levanger og Verdal. Vaktordning Ytterøy. Nødvendig tankbilberedskap og bemanning på denne. Nødvendig høydeberedskap og bemanning på denne.	Økt bemanning på forebyggende for informasjon og tilsyn.

Tabell 2. Oversikt risikoreduserende tiltak.

3.0 ADMINISTRASJON OG BRANNSTASJONER.

Ledelse.

Brannsjef 100 % årsverk
Avdelingssjef forebyggende 100 % årsverk
Avdelingssjef feieravdelingen 100 % årsverk
Avdelingssjef beredskap 100 % årsverk

Merkantilt ansatte.

Årsverk knyttet til kontroller, utfakturering, lønn, regnskap, personal, renhold og merkantile oppgaver organiseres gjennom kommunene. Bedriftshelsetjeneste kjøpes inn.

Myndighetsoverføring.

Kommunestyrene i Levanger og Verdal har delegert kommunenes myndighet etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver av 14. juni 2002 nr. 20 med tilhørende forskrifter til IHBR

Planer/rapportering

Brannsjefen skal innen utgangen av januar hvert år utarbeide en årsmelding, denne legges frem for styret for IHB, for den legges frem for kommunestyrene..

I nødvendig omfang skal brannsjefen sørge for å utarbeide eller samordne beredskapsplaner og sørge for at nødvendige innsatsplaner blir utarbeidet for større og kompliserte risikoobjekter.

HMS og internkontroll

Det må etableres et fungerende internkontrollsystem i IHBR som skal sikre at alle krav til helse, miljø og sikkerhet etterleves. Dagens internkontrollsystem som brukes av kommunene fungerer ikke for IHBR sine krav.

IHBR skal være tilknyttet en bedriftshelsetjeneste med vaktordning som inkluderer psykologtjeneste i tillegg til ordinær BHT.

Instrukser

Ledere og ansatte er underlagt instrukser/stillingsbeskrivelser som skal sikre at brannvesenets plikter etter brannlovgivningen blir betryggende ivaretatt.

Opplæring og kompetanse

Ledere og mannskaper skal gjennomføre den opplæring som kreves etter "forskrift av 26. juni 2002 nr. 729 om organisering og dimensjonering av brannvesenet, kap. 7", samt den opplæring ut over dette som er nødvendig for å gjennomføre særskilte oppgaver som er tillagt IHBR. Årlig utarbeides egen opplæringsplan og kompetanseplan for kommende år.

Utvidet evaluering etter innsats.

Etter store og omfattende branner/ulykker skal innsatsen evalueres, og evalueringen skal styrke det forebyggende og beredskapen med mer kompetanse og/eller utstyr. Evalueringen kommer i tillegg til vaktlagenes ordinære evalueringer (defusing og debriefinger). Det vurderes fra hendelse til hendelse om utvidet evaluering skal gjennomføres.

Brannstasjoner

IHBR eier ikke bygningsmasse eller kjøretøy. Det eies av kommunene.

4.0 BEMANNING FOREBYGGENDE AVDELING

4.1 Tilsynspersonell

Tilsynsseksjonen som dekker kommunene Levanger, Verdal og Frosta skal bemannes slik at de forebyggende oppgavene som fremgår av "forskrift om brannforebygging" kan gjennomføres fullt ut.

Det skal være minimum 4 årsverk på forebyggende avdeling i tillegg til avd. leder forebyggende.. For øvrig skal faktisk bemanning og arbeid følge lovverk og forskrifter og bygge på årlige driftsplaner og ROS-analyse for forebyggende arbeid.

4.2 Feierpersonell

Feierseksjonen skal være bemannet slik at røykkanaler blir registrert og feid etter risiko, samt at tilsyn med fyringsanlegg og informasjon til huseiere blir gjennomført i henhold til forskriftenes krav. Alt feierpersonell i feierfaget skal ha svennebrev. Det skal være minimum 8 årsverk i feieravdelingen, inkludert avd. leder.

Bemanning i feierseksjonen er i henhold til "forskrift om brannforebygging", samt funksjon av oppgavebelastningen etter vedtak i eierkommunene.

5.0 VARSLING OG ALARMERING

110-tjenesten

110-tjenesten håndteres av Namsos 110-sentral. Namsos 110-sentral er ansvarlig for utkalling av innsatspersonell, overordnet vakt og brannsjef eller stedfortreder. I tillegg har sentralen telefonnummer til hver enkelt kommunes øverste administrasjon.

Mannskaper alarmeres via godkjente terminaler i nødnettet. Personellet skal bære nødnettsterminaler i henhold til egne rutiner/vakturnuser.

Faste mannskaper på frivakt kan kalles inn til tjeneste via godkjente terminaler i nødnettet eller UMS som også er reserveutvarsling av brannpersonell.

110-sentralen kaller ut nærmeste enhet til nødstilte (tidskritiske hendelser)..

Overordnet vakt i IHBR kan i gitte situasjoner gi lederstøtte til 110-sentralen eller andre enheter etter behov. Overordnet vakt kan beslutte sideforflytning av beredskap i kortere perioder.

Sideforflytningen varsles til Namsos 110-sentral.

6.0 BEREDSKAPSAVDELINGEN

6.1 Overordnet vakt.

Dette omfatter en strategisk og overordnet innsatsledelse i regionen.

Ordningen er minimum en 4-delt vakt og gjennomføres etter "forskrift av 26. juni 2002 nr. 729 om organisering og dimensjonering av brannvesenet". Brannsjefen og ellers de brannsjefen delegerer til, deltar i ordningen.

Overordnet vakt er i ordinære hendelser innsatsleder brann, og har brannsjefens myndighet.

Overordnet vakt er også den som varsler IUA ved større forurensningsaksjoner.

Overordnet vakt kan også måtte møte i kommunenes beredskapsråd, FM's beredskapsråd, IUA og andre strategiske råd.

6.1 Røykdykkertjeneste.

IHBR skal til enhver tid kunne utføre røykdykking på nivå 2 fra stasjonen i Levanger og Verdal.

For Ytterøy stasjon, som ikke har vaktordning, er det krav til røykdykking på nivå 0. Dette er i henhold til veiledende forskrift.

6.2 Brannstasjonen i Levanger

I tettstedet Levanger skal det være 4 heltids kasernert vaktlag med støttestyrke.

Total minimumsberedskap på 16 kasernerte mannskaper og 8 deltidsmannskaper, inkludert vikarer.

På dagtid består bemanning av 6 kasernerte innenfor normalarbeidstiden.

På kveld/ natt/ helg/ høytider/ offisielle fridager består bemanningen av 4 kasernerte og 2 deltidsmannskaper i vaktturnus, på hvert vaktlag.

Tillegg for sykdom, ferier, fravær kurs osv. Det er vanlig å regne 25 – 30 % tillegg på minimumsstyrken. Dette gir totalt 24 mannskaper fordelt på 4 vaktlag pluss 2 mann innenfor normal arbeidstid. Da vil en ha mulighet til å ha en fast bemanning på minimum 5 mann.

Hvert skift ledes av en brannmester, som fungerer som utrykningsleder.

Dette vil medføre at mannskap på dagtid kan utføre internkontroll og lettere vedlikeholdt på biler og utstyr på andre stasjoner. Det vil videre medføre at mannskap på heltid vil kunne tilrettelegg og samkjøre øvelser for andre stasjoner, slik at det kan bli en høyere kompetanse i brannregionen.

6.3 Brannstasjonen i Verdal

Minimumsberedskap er 5 mannskaper med 4/delt hjemmevakt (1 utrykningsleder og 4 mannskaper), inkludert støttemannskap. Mannskapsstyrke på 24 mannskaper inkludert vikarer.

6.4 Brannstasjon på Ytterøy:

Minimumsberedskap skal være 12 mannskap. (4 utrykningsledere og 8 brannkonstabler).

Det innføres vaktordning med 1 UL og 1 tankbilsjåfør.

Det er per 1.1-2019 ingen krav til vaktberedskap, slik at det er usikkert om det møter noen ved en hendelse. Ved en vaktordning vil en da være garantert oppmøte av 2 mannskap.

Felles for brannstasjonene

Brannstasjonene i Levanger og Verdal er del av den totale beredskapen i begge kommunene. Ved tidskritiske hendelser varsles den nærmeste enhet (mannskapsvogn). Ved mindre hendelser kan 110-sentralen velge mannskapsvogn. Ved større tidskritiske hendelser varsles to enheter samtidig. Stasjon i Levanger er også støttestyrke (høydeberedskap) for Verdal. Begge stasjonene har støttestyrke for tankbilberedskap.

6.5 Høynet beredskap

I spesielle utfartshelger, høytider, ved større arrangementer, til tider med stor fare for brann eller perioder med forventet dårlig fremmøte ved alarm, har brannsjefen plikt og myndighet til å etablere høyere beredskap dersom dette er påkrevet for å sikre nødvendig innsats ved branner eller ulykker.

Systematisk forsterket beredskap:

Ytterøy:

Stasjonen har særskilt ansvar for helseoppdrag på Ytterøy. Da øvrige støttestyrker er avhengig av båt/ ferjeforbindelse må det være personell til å bemanne biler og utstyr til enhver tid.

Dette tilsier at det blir innført forsterket vaktordning i forbindelse med høytider og i juli måned.

Det er i disse periodene flere innbyggere på Ytterøy, og derfor behov for å opprettholde beredskapen.

Det opprettes 1 utrykningsleder og 3 mannskap på hvert vaktlag i disse periodene.

For stasjonene i Levanger, Verdal og Ytterøy vurderes ekstra forsterket beredskap ut i fra behovet.

6.6 Innkalling av frimannskaper hel- og deltid

Innkalling av frimannskaper, både hel- og deltid gjennomføres etter rutiner basert på lokale forhold samt etter vurdering av overordnet vakt. Innkalling baseres på behovsvurdering av ressurser, spesialkompetanse, utholdenhet (lange innsatser), utskiftning av mannskaper og opprettelse av ny beredskap.

Deltid varsles inn via nødnetterminaler og heltid varsles inn via mobiltelefon. 110-sentral foretar innkalling.

Reservestyrke.

Ut fra antall hel- og deltidsansatte, innkallingsordning, avtaler med nabobrannvesen og Sivilforsvarets fredsinnsettingsgruppe (FIG), er det ikke behov for annen reservestyrke.

Skogbrannreserve.

I brannregionen (IHBRs ansvarsområde):

Ut fra antall skogbrann og hel- og deltidsansatte, innkallingsordning, avtaler med nabobrannvesen og Sivilforsvarets fredsinnsettingsgruppe (FIG), er det ikke behov for annen reservestyrke.

6.7 Grunnleggende kompetanse

Hel- og deltidsansatte i innsatsstyrken skal ha den grunnopplæring som lov og forskrift krever.

Eksempel på dette er:

- ☐ Brannskolens grunnkurs
- ☐ Lederkurs

Dette er kompetanse som mannskaper ofte ikke har ved nyansettelse.

Hel- og deltidsansatte skal også ha nødvendige kurs for å tilfredsstille kompetansekrav for å fylle

Det er også krav til ansatte at de må ta sertifikat for store kjøretøy klasse C, og sertifikat for å være godkjent utrykningsfører (kode 160).

Ut over dette skal det gis kurs og opplæring innen spesielle områder til de som har definerte behov.

6.8 Øvelser/ trening

Brannsjefen utarbeider øvelsesplaner som sikrer at ledere og mannskaper får tilstrekkelig øvelse for å løse de oppgaver de kan bli stilt overfor. Øvelsesplaner arkiveres fortløpende.

Hver øvelse skal være tilrettelagt med øvelsesmål, disposisjon for instruktør osv. Årlig øvelsesantall for hver leder og hvert mannskap, inkl. fellesøvelser og års-samlinger med brannsjefen skal minimum være i henhold til dimensjoneringsforskriftens veiledning. Det skal føres protokoll over personelletts fremmøte til øvelser.

⌋ I tillegg til normal øvelsesopplegg er det behov for kompetanse og øvelser innen:

- o De største innsatser som er av lang varighet og/eller høy kompleksitet
- o Brann i båt
- o Omfattende evakueringssituasjoner
- o Spesielle farlig godsulykker
- o Overflateredning
- o Frigjøring av fastklemt i tog og tungbiler (eks. lastebiler)
- o Evakuering og redning av dyr
- o Øvelser sammen med industri.
- o Øvelser sammen med andre nødetater. (Pågående livstruende vold, PLIVO)
- o Andre øvelser som er nødvendig for å opprettholde beredskapen i brannvernregionen.

Den årlige øvelsesplanen utvikles med bakgrunn i krav i dimensjoneringsforskriften (§ 4-13), lokal risiko og mannskapenes realkompetanse. Øvelse og deltakelse skal dokumenteres. Kasernerte mannskaper øves etter oppsatt plan. Deltidsmannskapene har månedlige lagsøvelser samt 4 fellesøvelser. Tema fremkommer av egen årsplan. Innholdet i øvelser skal i størst mulig grad gjenspeile hms-krav for sikker utøvelse av materiell og tjeneste.

Trening

For å utøve IHBRs tjenester er det krav til fysiske tester. Det skal tilrettelegges for fysisk trening.

Innsatsstyrker – fysisk test.

Alle i innsatsstyrken i IHBR skal alle ha gjennomført og bestått fysiske tester årlig i henhold til arbeidstilsynets veiledning og IHBR sine interne rutiner.

Testing

Forskriftsfestet testing av innsatspersonell skal gjennomføres etter årlig oppsatt plan og dokumenteres.

7.0 UTRUSTNING AV BEREDSKAPEN

Alarmerings- og sambandsutstyr

Brannvesenet skal ha nødvendig utstyr for alarmering av personellet og for å opprettholde nødvendig radiosamband mellom alarmsentral- brann, overordnet vakt, utrykningsledere, kjøretøyer, øvrige nødetater, osv.

Under innsats skal det benytte nødvendig sambandsutstyr.

Samband baseres på nødnetterminaler, og/ eller annet godkjent samband.

Personlig vern

Alt personell som settes inn i røykfylt innsats skal ha minimum to sett godkjent personlig verneutstyr tilpasset den aktuelle innsatsoppgave, og de skal være fortrolig med utstyrets muligheter og begrensninger.

Materiell

IHBR skal disponere nødvendig materiell til innsats ved brann, trafikkulykker, miljøskader og andre ulykker. Hvert år skal utskifningsplan biler og materiell oppdateres.

For å oppnå optimal utnyttelse og levetid skal biler og materiell flåtestyres.

For øvrig er det en forutsetning at alle stasjonene har tilstrekkelig med utstyr som er tilpasset risikoforholdene og de spesialistoppgavene brann og redningsvesenet/ brannstasjonen er tillagt. Alt materiell kontrolleres og ettersees rutinemessig (daglig/ukentlig/månedlig/årlig) slik at det sikres at utstyret er i orden til enhver tid.

Utført kontroll og vedlikehold skal journalføres.

Sertifisering av materiell hvor det er krav til sertifisering skal sertifiseres i henhold til krav.

7.1 Mannskapsbiler i brannregionen.

Det skal være minimum 1 mannskapsbil med plass til 5 personer og med ca. 3000 liter vann på hver stasjon. I tillegg skal det være en reservemannskapsbil som dekker opp når andre biler er ute av drift.

For Ytterøy kan tankbil og mannskapsbil kombineres til ett kjøretøy, med plass til minimum 5 personer og over 10.000 liter vann. Da må det i tillegg være en mindre enhet med plass til minimum 5 personer som kan brukes til første innsats ved utrykninger til helserelaterte hendelser, og andre ulykker.

Det skal minst være en «fremskutt enhet» i brannvern regionen.

7.2 Tankbiler i brannregionen

Slokkevannsforsyningen er registrert i forbindelse med kartlegging av risikoer i kommunene. Slokevannsforsyningen er dekkende for de brannsituasjoner som kan inntreffe i tettbygd strøk. Begge kommunene har mye griskrendt bebyggelse og skog/ utmark. På de fleste hyttefeltene og på mange gårdsbruk er det ikke tilfredsstillende vannforsyning.

I alle områder hvor slokevannsforsyningen er dårlig eller mangler, blir den erstattet/supplert med tankbil. Tankbiler er også viktig i skogbrannberedskapen. **I regionen skal det være 3 tankbiler. En på hver av stasjonene.**

7.3 Høyderedskap/ lift i brannregionen.

I alle områder hvor det blir meldt om bygningsbrann blir høyderedskap varslet ut samtidig som en ressurs i begge kommunene. Høyderedskap er også viktig i forbindelse med pipebranner og andre oppdrag med høyderedning. I regionen skal det være minimum en lift/ høyderedskap, som er plassert på stasjon med kasernert mannskap.

7.4 Diverse utstyr

Skogbrannberedskap

IHBR skal ha egen ATV med tilhenger og egnet utstyr til skogbrann.

Båter i brannregionen.

Det skal være minst en båt med motor av hensiktsmessig størrelse i brannvernregionen. Denne skal stå på tilhenger for rask å kunne brukes både i vann, sjø og elver.

Droner

Det skal være minst en drone i brannvernregionen, som skal brukes til å få oversikt over skadested.

8.0 DAGENS BEMANNING KONTRA BEMANNING ETTER BRANNORDNING 2019.

	Bemannning 2018	Brannordning 2019	Endring
Forebyggende	1 avd. leder 2 ansatte heltid	1 avd. leder 4 ansatte heltid	+2 ansatte heltid
Feieravd.	1 avd. leder 7 ansatte heltid	1 avd. leder 7 ansatte heltid	Ingen endring
Brannsjefsvakt			
Overbefal. Brannsjefens stedfortreder	4 personer	4 personer	Ingen endring
Vaktordning	4 personer i turnus	4 personer i turnus	Ingen endring
Stasjoner	Levanger		
Ansatte	5 heltidsansatte utrykningsledere 16 konstabler deltid 4 Vikarer deltid	4 heltidsansatte utrykningsledere 14 heltidsansatte konstabler 8 Konstabler deltid 2 vikarer deltid	- 1 utrykningsleder Heltid + 14 heltidsansatte konstabler -8 konstabler deltid -2 vikarer deltid
Vaktordning	5 heltidsansatte på dagtid 4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt består av 1 utrykningsleder og 4 konstabler + 1 vikar.	16 personer Helkontinuerlig vaktordning 4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt består av 2 Konstabler samt eventuell vikar.	Fra dagkasernering Til døgnkasernering
Verdal			
Ansatte	4 utrykningsledere deltid 12 konstabler deltid 4 Vikarer deltid	4 utrykningsledere deltid 16 konstabler deltid 4 Vikarer deltid	+ 4 konstabler deltid
Vaktordning	4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt består av 1 utrykningsleder 3 konstabler.	4 vaktlag deltid med 1 ukes vakt består av 1 utrykningsleder 4 konstabler	Ingen endring utover økt bemanning.
Ytterøy			
Ansatte	2 utrykningsledere deltid 10 konstabler deltid	4 utrykningsledere deltid 8 konstabler deltid	Ingen endring i antall. + 2 utrykningsleder - 2 konstabler
Vaktordning	Ingen vaktordning eller beredskap	4 vaktlag med 1 ukes vakt består av 1 utrykningsleder 1 konstabler deltid. 1 utrykningsleder 3 konstabler i ferie/ høytider	Innført vaktordning 2 mann i vaktordning 4 mann i vaktordning ferie/ høytider

Tabell 3. Oversikt økt bemanning for å ivareta risikoreducerende tiltak.

8.1 Økte kostnader ved redusert risiko.

Det vil bli økte kostnader på kommunene for at IHBR skal kunne ivareta innbyggernes liv og helse, samt risikoredusere samfunnets utgifter ved brann, ulykker og andre hendelser, og å ha en forsvarlig beredskap.

IHBR har laget et estimat over hvilke økte kostnader en oppdatert brannordning vil medføre. Det er i denne kostnadsoversikten ikke tatt med kostnadene som påleggene fra arbeidstilsynet vil utgjøre i forhold til utbedringer av brannstasjonene, eller utgiftene til HMS utstyr til den enkelte ansatte.

Avdeling	Lønnskostnader	Reduksjon	Totalt.
Forebyggende	1.400.0000	Ingen	1.400.000
Beredskap			
Levanger	15.800.000	- 7.650.000	8.150.000
Verdal	1.300.000	Ingen	1.300.000
Ytterøy	2.300.000 Årlig 130.000 Vakt i ferie og høytider.	Ingen	2.300.000 Årlig 130.000 Vakt i ferie og høytider.
Økte kostnader for å ivareta forsvarlig beredskap.			13.280.000

Tabell 4. Oversikt lønnskostnader økt bemanning, sosiale kostnader er medregnet.

8.2 Prioritert rekkefølge på redusert risiko.

Da alle risikoreduserende tiltakene er avvik fra lov og forskrifter er det ikke hensiktsmessig å prioritere, da alle tiltakene må oppfylles for å tilfredsstille lover og forskrift samt å redusere risiko.

Alle tiltakene kan redde liv og store verdier.

Ved en prioritering fra brannsjefen vil følgende punkter være førende.

1. Forebyggende personell. Har vært manko over mange år.
2. Kasernert heltidspersonell Levanger. Klarer ikke nødvendig innsatstid.
3. Vakt i ferie og høytider på Ytterøy. Kan være uten beredskap i perioder.
4. Økning i beredskap Verdal. Bør være minimum 5 mann i første innsatsstyrke.
5. Kasernert deltid på Ytterøy.

8.0 AVTALER

Avtaler om samarbeid og bistand er inngått under henvisning til "forskrift av 26. juni 2002 om organisering og dimensjonering av brannvesenet, kap. 4 og §§ 4-1 og 4-2".

Gjensidig samarbeids- og bistandsavtale med:

Ved innføring av nødnett ble alle brannvesen i Norge pålagt av DSB å inngå avtale med sin 110-sentral om at 110-sentralen varsler ut nærmeste enhet til nødtilte.

- ☐ Sivilforsvaret.
- ☐ Avtale med bedrifter som har industrivern om gjensidig støtte.
- ☐ Avtale med redningsselskapet om ressursstøtte ved fare for liv og helse på sjø.

Avtale om organisering av akutt forurensning er inngått med IUA Inn-Trøndelag som også dekker kommunene Steinkjer, Snåsa, Verran og Inderøy.

Det skal videre søkes samarbeidsavtaler, bistandsavtaler og samvirkeavtaler med de aktører som kan gjøre IHBR mer robuste i utførelse av sin kjernevirksomhet.

SELSKAPSAVTALE FOR BRANNVESENET MIDT IKS

SIST REVIDERT VED VEDTAK:

Snåsa kommunestyre	Sak
88/19	
Steinkjer kommunestyre	Sak
34/19	
Inderøy kommunestyre	Sak
76/19	

1. Selskapsform

Selskapet er et interkommunalt selskap organisert etter Lov av 29.01.99 nr. 06 om interkommunale selskaper (IKS-loven).

2. Firma

Selskapets navn er Brannvesenet Midt IKS.

3. Deltakere

Kommunene Inderøy, Steinkjer, Snåsa, Osen, Lierne og Røyrvik er deltakere i selskapet. Andre kommuner kan etter søknad bli medlem i selskapet.

4. Formål

Selskapets formål er å dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver slik de er gitt i Lov av 14.06.02 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven), med tilhørende forskrifter.

Selskapet kan i tillegg ivareta andre oppgaver på vegne av deltakerkommunene, primært innen sikkerhet og redning.

5. Overføring av myndighet

Den enkelte deltakerkommunes myndighet etter brannvernlovgivningen anses delegert til selskapet gjennom de respektive kommunestyrers godkjenning av denne selskapsavtale.

6. Hjemsted

Selskapet har sitt hovedkontor i Steinkjer.

7. Innskuddsplikt

Hver av deltakerkommunene overdrar vederlagsfritt til selskapet maskiner og utstyr som kommunene med sine brannvesen er eiere av på etableringstidspunktet.

Deltakerkommunene overdrar videre sine rettigheter og avtaler til leie av bygninger, anlegg og maskiner/utstyr som kommunene har på etableringstidspunktet.

Det skal i løpet av første regnskapsår foretas en verdifastsettelse av de overdratte eiendeler. Verdifastsettelsen skal godkjennes av representantskapet.

8. Eierandel og ansvarsfordeling

Kommunene skal ha følgende eierandeler i selskapet, basert på en vekting av fastkostnader, innbyggertall, krav til beredskapsnivå og utrykningsfrekvens.

Inderøy kommune	14,5 %
Snåsa kommune	5,8 %
Steinkjer kommune	61,6 %
Osen kommune	5,6 %
Lierne kommune	6,6 %
Røyrvik kommune	5,9 %

Den enkelte deltaker hefter ubegrenset for selskapets forpliktelser med en ansvarsprosent tilsvarende eierprosenten.

Driftsutgifter i selskapet skal fordeles mellom deltakerkommunene i samsvar med kommunenes eierandeler.

Endringer i fordelingen av eierandeler kan gjøres hvert 5. år samt ved endringer i selskapets modell/brannordning, gjennom endring av denne selskapsavtale.

Innbetaling av deltakerkommunenes tilskudd skal skje innen 10. januar med 50 % og 10. juli med 50 %.

I tilfelle større branner/ulykker eller andre uforutsette hendelser som i stor grad fornykker grunnlaget for denne avtale, forutsettes innkalt til ekstraordinært representantskapsmøte som overfor eierkommunene kan fremme forslag om avvikende kostnadsfordeling.

Med utgangspunkt i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriften) og konkrete risikovurderinger fastsetter representantskapet en brannordning for regionen. Den enkelte deltakerkommune kan velge å ha en beredskap/standard som er bedre enn den vedtatte brannordning. De merkostnader en kommune har på grunn av dette skal dekkes av angjeldende kommune alene.

Nye kommuner som ønsker å slutte seg til selskapet må akseptere tilsvarende vilkår. Eierandeler og ansvarsfordeling blir da å justere etter de samme prinsipper som omtalt her, og de styrende organer utvides tilsvarende.

9. Representantskapet

Representantskapet er selskapets øverste myndighet.

Representantskapet skal bestå av representanter og vararepresentanter fra hver kommune etter følgende fordeling:

Steinkjer kommune:	3 representanter med vararepresentanter
Inderøy kommune:	2 representanter med vararepresentanter
Snåsa kommune:	1 representant med vararepresentant
Osen kommune	1 representant med vararepresentant
Lierne kommune:	1 representant med vararepresentant
Røyrvik kommune	1 representant med vararepresentant

Deltakerkommunene med sine respektive kommunestyre oppnevner selv sine representanter og vararepresentanter for kommunevalgperioden på 4 år, første gang tilpasset valgperioden.

Representantskapet konstituerer seg selv med leder og nestleder. Leder- og nestledervervet skal gå på omgang mellom deltakerkommunene. Representantskapet skal blant sine medlemmer velge en valgkomite bestående av 3 representanter.

10. Representantskapets myndighet

Representantskapet behandler de saker som selskapsavtalen bestemmer eller som legges fram av styret.

Representantskapet skal:

- Velge styremedlemmer med varamedlemmer, og blant styremedlemmene velge leder og nestleder
- Vedta brannordning
- Vedta overordnede mål og retningslinjer for driften
- Vedta økonomiplan og årsbudsjett
- Vedta årsmelding og regnskap
- Gjøre vedtak om investeringer og økonomiske disposisjoner som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne, herunder salg av selskapets eventuelle faste eiendommer
- Fastsette godtgjøring til representantskapets og styrets leder, og til disse organers øvrige medlemmer
- Velge revisor
- Behandle andre saker som det tilligger representantskapet etter loven eller selskapsavtalen å behandle, herunder de endringer i denne avtale som ikke etter loven må vedtas av deltakerkommunenes kommunestyre.

Representantskapet kan videredelegere den myndighet som selskapet får overført fra kommunene, innenfor den delegeringsmulighet som IKS-loven gir.

11. Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til møter i representantskapet. Innkalling til ordinære representantskapsmøter skal skje skriftlig, og minst fire uker i forkant av møtet.

Ordinært representantskapsmøte som skal behandle årsmelding og regnskap forutsettes avholdt innen utgangen av april det påfølgende år.

Ekstraordinært representantskapsmøte skal innkalles når minst to styremedlemmer eller minst en tredel av representantskapets medlemmer krever det, eller om representantskapets leder finner behov for det. Revisor og de enkelte deltakerkommuner ved sine respektive kommunestyre har også selvstendig rett til å kreve ekstraordinært representantskapsmøte.

Representantskapsmøter holdes for åpne dører hvis representantskapet ikke beslutter noe annet.

12. Budsjettbehandlingen

Representantskapet vedtar budsjettforutsetninger og budsjettrammer for det påfølgende kalenderår basert på de økonomiske rammer for selskapets virksomhet.

Dersom selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerkommunene, er budsjettet ikke endelig før deltakerkommunenes budsjetter er behandlet etter kommuneloven § 45 nr. 4, for så vidt gjelder tilskuddet.

13. Styret

Selskapet skal ha et styre på 7 medlemmer med 2 varamedlemmer, første og andre vara, hvorav de ansatte har to medlemmer med egne personlige varamedlemmer.

Styremedlemmene velges av representantskapet. De ansattes representanter velges av og blant de fast ansatte i selskapet.

Styrets medlemmer velges for 2 år av gangen. Ved første gangs valg av medlemmer til styret skal 3 av styrets medlemmer velges med funksjonstid på 1 år. Representantskapet velger styrets leder og nestleder.

Styret er ansvarlig for forvaltningen av selskapet og har ansvar for en tilfredsstillende organisering av selskapets virksomhet. Styret representerer selskapet utad og tegner dets firma.

Styret avgir innstilling til representantskapet i følgende saker:

- Større organisatoriske endringer
- Opptakelse av lånegjeld

Styret utøver all myndighet som ikke er lagt til representantskapet. Styret skal blant annet:

- Vedta mindre organisatoriske endringer innenfor de rammer som er fastslått av representantskapet eller gjennom denne avtale
- Føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten
- Utarbeide forslag til budsjett, økonomiplan, årsrapport og regnskap i revidert stand til representantskapet
- Avgi innstillinger til representantskapet
- Treffe vedtak om disponering av fondsmidler
- Avgi kvartalsrapport over selskapets drift til eierne

Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og skal påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret har det overordnede HMS-ansvar i selskapet.

Styret kan videredelegere til daglig leder den myndighet som styret får delegert fra representantskapet, innenfor den delegeringsmulighet som IKS-loven gir.

14. Styrets møter

Styremøtene ledes av styrets leder. Ved votering i styret skal hver stemme telle likt. Ved stemmelikhet teller møteleders stemme dobbelt.

Første varamedlem møter ved hvert styremøte uavhengig av forfall. Ved fulltallighet blant styremedlemmer, møter vara med observatørstatus.

Ved valg ansees den valgt som har fått flest stemmer. Når flere får like mange stemmer avgjøres valget ved loddtrekning.

De ansattes representanter har de samme rettigheter og plikter som arbeidsgivers representanter i styret, men skal ikke delta ved behandling av tariffavtaler, i lønns- og tarifforhandlinger eller i andre saker hvor styret skal ivareta rene arbeidsgiverinteresser.

15. Daglig leder

Daglig leder er direkte underlagt styret.

Daglig leder administrerer virksomheten og har ansvaret for at alle arbeidsoppgaver utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser og i henhold til de vedtak som er fattet av representantskapet eller styret.

Daglig leder skal sørge for at selskapets bokføring er i samsvar med lov og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

Daglig leders fullmakter omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning.

Daglig leder sørger for styrets sekretariat og forbereder og lager innstilling i alle saker som skal legges fram for styret til behandling. Daglig leder har møteplikt og talerett i styrets møter, dersom ikke styret i enkelte saker vedtar noe annet.

16. Rapportering

Daglig leder skal til enhver tid holde styret orientert om alle forhold av betydning for virksomheten og om økonomi og personalforhold.

Styret skal sørge for at representantskapet til enhver tid har nødvendig oversikt og i tide kan forberede nødvendige disposisjoner.

Representantskapets møtebøker skal fortløpende sendes deltakerkommunene.

17. Økonomiforvaltning

Regnskap skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper.

18. Låneopptak og garantistilling

Selskapet v/ representantskapet har anledning til å vedta låneopptak. Høyeste ramme for selskapets samlede låneopptak er kr. 25 000 000,-. Beløpet indeksreguleres etter Statistisk sentralbyrås (SSB) indeks.

19. Arbeidsgiverorganisering

Arbeidsgiveransvaret tilligger selskapet.

Alle spørsmål knyttet til ansettelse, arbeidsvilkår og oppsigelse ligger til styret. Styret kan delegere slike oppgaver til daglig leder.

20. Klage

Klager over vedtak i medhold av brann- og eksplosjonsvernloven følger av loven.

Til behandling av klager opprettes en interkommunal klagenemnd bestående av 6 medlemmer, en fra hver deltakerkommune som oppnevnes av representantskapet.

21. Endring av selskapsavtalen

Denne avtale kan endres i samsvar med reglene i IKS-lovens § 4.

22. Uttreden

Den enkelte deltaker kan med 2 års skriftlig varsel si opp sin deltakelse og denne avtale. Ved uenighet om forhold knyttet til uttreden bringes tvisten inn for departementet.

Den kommune som trer ut av selskapet har rett på verdier prosentvis tilsvarende sin eierandel, for nettoverdiene i selskapet på det tidspunkt uttreden finner sted.

23. Oppløsning

Oppløsning av selskapet skal skje i henhold til IKS-loven.

24. Voldgift

Uenigheter i selskapet skal søkes løst internt.

Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter, eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en

voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes i samsvar med reglene i tvistemålslovens kapittel 32, dersom ikke annet følger av lov eller forskrift.

25. Annet

For øvrig gjelder de til en hver tid gjeldende bestemmelser i Lov om interkommunale selskaper.

Inderøy den

.....

Steinkjer den

.....

Lierne den

.....

Snåsa den

.....

Osen den

.....

Røyrvik den

.....

VEDTEKTER

FOR

INNHERRED KOMMUNESAMARBEID, BRANN OG REDNING

KAP. 1. SAMARBEIDETS FIRMA/RETTLIGE STATUS

1.1

Innherred kommunesamarbeid, brann og redning, heretter kalt Innherred brann og redning er et interkommunalt samarbeid som er opprettet med hjemmel i kommunelovens § 27 av 25.sept. 1992 for å løse deltakerkommunenes oppgaver på en effektiv måte.

1.2

Samarbeidet er eget rettssubjekt.

Ansatte i samarbeidet inngår i det interne arbeidsmarkedet, og i samme tariffområde og pensjonsordning som de deltakende kommuner.

KAP. 2. DELTAKERE I SAMARBEIDET

Deltakere i samarbeidet er:

- Levanger kommune, organisasjonsnummer 938 587 051
- Verdal kommune, organisasjonsnummer 938 587 418

Andre kommuner kan tas opp i samarbeidet etter vedtak i kommunestyrene.

KAP. 3. SAMARBEIDETS FORMÅL

Innherred brann og redning skal løse deltakerkommunenes oppgaver innen:

- Aktivt arbeid med forebyggende tiltak mot brann og ulykker.
- Ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning, drukning og akutt forurensing.
- Feling og tilsyn med fyringsanlegg.
- Salg av tjenester knyttet til forebygging og beredskap.

Samarbeidet har ansvar for, og myndighet til, å ivareta kommunenes forpliktelser etter lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (Brann- og eksplosjonsvernloven) av 14. juni 2002 med tilhørende forskrifter.

KAP. 4. FORRETNINGSADRESSE

Samarbeidet har sin forretningsadresse i Levanger kommune.

Det skal være brannstasjon i både Levanger og Verdal kommune.

KAP. 5. INNSKUDDSPLIKT, EIERANDEL OG DELTAKERANSVAR.

5.1

Det er ikke innskuddsplikt i samarbeidet. Driftsutgiftene det enkelte året fordeles på deltakerne i forhold til den enkelte deltagerkommunes innbyggertall pr. 31.12. foregående år, med mindre særskilte forhold tilsier en annen fordeling for det enkelte år. Styret for samarbeidet avgjør slike spørsmål.

Ressursbehov for beredskap på Ytterøy behandles særskilt i budsjettfordelingsmodell og bæres av Levanger kommune, før fordeling etter innbyggertall.

5.2

Den enkelte deltaker er utad 100 % ansvarlig for samarbeidets forpliktelse, men kan umiddelbart deretter kreve refundert fra de øvrige deltakere deres andel etter ovenstående fordelingsnøkkel.

KAP. 6. STYRET

6.1

Styret skal bestå av fem personer, hvorav rådmennene i de samarbeidende kommunene utgjør to og ansatte har en representant. Rådmenn utpeker selv egen vararepresentant, og det velges vararepresentant for ansattes representant.

Kommunestyrene velger hver for seg ett medlem til styret, hvor samarbeidets kompetansebehov er førende. Styrets leder sørger for koordinert valgprosess overfor kommunestyrene.

Styrelederrollen går på omgang mellom rådmennene, med virketid på to år. Den annen rådmann er da styrets nestleder. Rådmannen i forretningsadressekommunen er styreleder de to første årene.

Ansattes representant og vararepresentant velges av og blant faste ansatte i samarbeidet, med virketid på to år.

Godtgjøring til styret fastsettes i forbindelse med årlig budsjettvedtak i kommunestyrene.

Daglig leder, som er styrets sekretær, har møteplikt i styremøter og har rett til å uttale seg.

6.2

Styret delegeres kommunenes myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven. Styrets oppgave er å påse at samarbeidet drives i samsvar med fastsatt formål, vedtekter, årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av kommunestyrene

6.3

Styret sørger for at saker som skal behandles i kommunestyrene, er tilstrekkelig forberedt.

6.4

Styret utarbeider årsbudsjett og økonomiplan. Budsjettet skal være utarbeidet før deltakerkommunene vedtar sine budsjetter og dermed sine overføringer til samarbeidet.

6.5

Styret representerer samarbeidet utad.

6.6

Styret ansetter daglig leder. Styret har instruksjonsmyndighet overfor daglig leder.

6.7

Ved stemmelikhet i styret avgjør styreleders stemme.

KAP. 7. DAGLIG LEDER

7.1.

Brannsjefen er daglig leder av samarbeidet og er direkte underordnet styret.

Daglig leder har ansvar for at virksomheten og alle arbeidsoppgaver utføres i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser, lov og forskrifter og i henhold til de vedtak som er fattet av styret.

Daglig leder skal sørge for at samarbeidets regnskapsførsel, økonomisk internkontroll, personalforvaltning og HMS er i samsvar med lover, forskrifter, avtaleverk, reglement og bestemmelser.

Daglig leders fullmakter omfatter ikke saker som etter samarbeidets forhold er av prinsipiell eller stor betydning, uten at styret har gitt slik fullmakt i enkeltsak.

Daglig leder er styrets sekretær og forbereder og lager innstilling i alle saker som skal legges fram for styret til behandling. Daglig leder har møteplikt og talerett i styrets møter, dersom ikke styret i enkelte saker vedtar at daglig leder ikke skal kunne møte.

Personalforvaltningen i samarbeidet følger forretningsadressekommunens reglementer og bestemmelser. Ansettelser foretas av daglig leder iht ansettelsesreglement for foretsetningsadressekommunen.

KAP. 8. REPRESENTASJON OG SIGNATUR

8.1

Styret representerer samarbeidet utad og tegner dets firma. Styret kan delegere i tråd med kommunelovens bestemmelser.

8.2

I den daglige driften og i saker som faller inn under daglig leders myndighet, representerer denne samarbeidet utad.

KAP. 9. SAMARBEIDETS REGNSKAP, BUDSJETT M.V

9.1

Styret skal vedta budsjett for det kommende kalenderår. Kommunestyrene vedtar den årlige samlede rammen for tilskudd fra deltakerkommunene til finansiering av samarbeidet og den kommunevise fordelingen av tilskuddet i tråd med budsjettfordelingsmodell. Styret vedtar selv endringer innenfor budsjettets rammer.

9.2

Samarbeidets budsjett skal følge kommunale budsjettforskrifter.

Samarbeidet har ikke eget investeringsbudsjett. Investeringer foretas av de deltakende kommunene, og stilles til disposisjon for samarbeidet.

9.3

Samarbeidets regnskap skal føres av Innherred kommunesamarbeid, regnskap, innføring og lønn. Regnskapet skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper.

9.4

Regnskapet revideres av revisor som forretningsadressekommunen for regnskapsfører benytter.

9.5

Regnskapet fastsettes av styret og forelegges kommunestyrene som melding sammen med årsberetning og revisors beretning.

9.6

Samarbeidet følger saksbehandlersystem og arkivstruktur i forretningskontorkommunen, med egen arkivdannelse.

KAP. 10. PERSONVERN OG OFFENTLIGHETSLOVEN

10.1

Samarbeidet skal følge rutiner og saksbehandlingsregler i tråd med god kommunal saksbehandling og forvaltningsskikk.

KAP. 11. ARBEIDSGIVERANSVAR

11.1

Samarbeidet er eget rettssubjekt og arbeidsgiveransvaret ligger til samarbeidets ledelse og styre, og følger arbeidsgiverpolitikk m.v. i forretningsadressekommunen.

11.2

Forretningsadressekommunen, sammen med daglig leder, ivaretar samarbeidets interesser under lokale forhandlinger.

KAP. 12. TILLITSVALGTORDNING, VERNETJENESTE OG ARBEIDSMILJØUTVALG

12.1

Arbeidstakerorganisasjonene velger ut hovedtillitsvalgt og plasstillitsvalgt blant de ansatte i samarbeidet i tråd med Hovedavtalens bestemmelser (del C §3).¹

12.2

De deltakende kommuner utgjør hvert sitt verneområde. Det velges verneombud for hvert av verneområdene. Ett av disse skal inneha rollen som hovedverneombud.

12.3

Arbeidsmiljøutvalg etableres med seks personer: en representant fra arbeidsgiversiden og en fra arbeidstakersiden fra hver av de deltakende kommuners arbeidsmiljøutvalg, samt samarbeidets hovedverneombud og daglige leder.

¹ Endret i kommunestyrevedtak 2018. Levanger PS 80/18, Verdal PS 101/18

KAP. 13. KLAGER

13.1

Klage på enkeltvedtak, herunder vedr. ytelser, tjenester m.v fra samarbeidet, rettes til styret.

13.2

Styrets vedtak på slike klager kan påklages videre til det kommunale klageorganet i forretningsadressekommunen som siste instans.

13.3

Klage over vedtak i medhold av særlov følger særlovens bestemmelser.

KAP. 14. ENDRING AV VEDTEKTENE

14.1

Endring av vedtektene krever tilslutning fra deltagende kommuner.

KAP. 15. UTTREDEN

15.1

Deltakerkommunene kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltagerforhold i samarbeidet og kreve seg utløst av dette.

15.2

Den uttredende deltager fortsetter å hefte overfor kreditorene og ovenfor de øvrige deltakere for sin andel av samarbeidets forpliktelser på uttredelsestidspunktet.

KAP. 16 OPPLØSNING OG/ELLER AVVIKLING

16.1

For spørsmål og behandling som gjelder oppløsning eller avvikling av samarbeidet gjelder bestemmelsene i §§ 32-38 lov om interkommunale selskaper tilsvarende så langt de er relevante.

Oppløsning av samarbeidet vil medføre en virksomhetsoverdragelse og følger arbeidsmiljølovens regler for dette.

KAP. 17. ANNET

17.1

Forhold som ikke særskilt er omtalt i disse vedtektene, gjelder kommunelovens bestemmelser og egen samarbeidsavtale mellom de deltagende kommunene.

Vår saksbehandler
Peter Due, tlf. 33342500Dokument dato
07.03.2017
Deres dato
28.02.2017Vår referanse
2017/2434/DUPE
Deres referanseArkivkode
320Brannvesenet Midt IKS
Att. Håvard Bye
Postboks 2033
7707 Steinkjer

Forespørsel om krav til kasernering

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til brev av 28.02.2017. Brannvesenet Midt IKS ved brannsjefen, ønsker svar på om det er automatikk i dagkasernering ved Verdal brannstasjon når tettstedet passerer 8.000 innbyggere, hvis Verdal kommune innleder et samarbeid med Brannvesenet Midt om beredskap.

I Brann- og eksplosjonsvernlovens §9 *Etablering og drift av brannvesen*, 4. ledd står det bl.a.: To eller flere kommuner kan avtale felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesenet.

Videre står det i Dimensjoneringsforskriften § 4-1 *Samarbeid*: Kommunen skal søke samarbeid med andre kommuner og beredskapsorganisasjoner for best mulig å utnytte ressursene i regionen.

Dimensjoneringsforskriftens krav til dagkasernering utløses når det største tettsted i brann- og redningsvesenet overstiger 8.000 innbyggere, og kommunens står alene om brannberedskapen. Hvis Verdal kommune innleder et samarbeid Brannvesenet Midt vil dette samarbeidet dekke 9 kommuner, ca. 170 ansatte, 9 brannstasjoner og betjene ca. 30.000 innbyggere. Største tettsted i Brannvesenet Midt er over 8.000 innbyggere. Brann- og redningsvesenet i sum vil høyst sannsynlig ha ressurser til å utføre de oppgavene som man forventer i et tettsted mellom 8.000 og 20.000 innbyggere uten at det etableres dagkasernering i Værdal. Det som også kan utløse et behov for dagkasernering er manglende oppmøte og at innsatstidskravet ikke kan overholdes.

Før man eventuelt innleder et samarbeid bør det gjennomføres en beredskapsanalyse som synliggjør beredskapsressursene i samarbeidet.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Enhet for beredskap, redning og nødalarmering

Heidi Vassbotn Løfqvist
fungerende avdelingslederPeter Due
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Innherred brann og redning
v/brannsjefen

rygman.penta@innherred-samkommune.no

Forespørsel om krav i forskrift i forbindelse med samarbeid mellom kommuner om brann- og redningsvesen

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til e-poster av henholdsvis 23.06.2017 og 01.08.2017 vedrørende spørsmål til dimensjonering av brann- og redningsvesen i kommuner som samarbeider.

Spørsmål 1.

Da det her henvises til tettsted, vil det største tettstedet i brannvernområdet, jf. § 1-4. Vil dette si at i andre tettsteder vil kan brannvernområdet selv bestemme hvor mange personell som de mener er nødvendig i henhold til RGS og beredskapsanalyse. F.eks. for et folket Trondheim, vil det da bare være Trondheim som har krav etter forskriften?

Det største tettstedet er dimensjonerende for beredskapen i en brannvernområde, jf. vedlagte brev av 13.06.2017 fra DSB. Det medfører riktighet at beredskap i andre tettsteder må vurderes ut ifra en behovet i en risiko- og sårbarhetsanalyse, innsatstidkrav, oppsett av mannskaper etc. hvilket følger av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen. I ditt eksempel vil Trondheim ha kravet til vakberedskap i henhold til innbyggertall. De andre brannstasjonene vil kunne ha den beredskapen som sikrer tilstrekkelige ressurser og innsatstid innefor samarbeidsområdet/brannvernområdet. DSB viser til veiledning til forskriften der dette er ytterligere beskrevet.

Spørsmål 2.

Dersom en oppretter en felles brannstasjon for to tettsteder, vil det da være det totale antall innbyggere i disse tettstedene som er tellende? Eller regnes fremdeles tettstedene hver for seg?

Det vil ikke være det totale antall innbyggere sammen for flere tettsteder som er dimensjonerende for et brann- og redningsvesen. Tettstedene regnes hver for seg, men samarbeid gir en fleksibilitet som er beskrevet ovenfor i spørsmål 1.

Spørsmål 3.

Hva skjer i en brannvernområde, dersom det tettstedet som er mindre skulle øke i innbyggertall og bli større enn det som har krav til beredskap etter forskrift. Vil det da bli krav etter forskrift til det tettstedet som har blitt størst, mens det ikke lenger er krav etter forskrift til det andre tettstedet som tidligere har hatt krav?

Det er til enhver tid innbyggertallet i det største tettstedet som er dimensjonerende for vakberedskapen. En helhetlig risikoavurdering vil bestemme hvor vaktordningen/den høyere beredskapsordningen er plassert, herunder innleggs tilgang på ressurser og innsatstid.

Spørsmål 4.

Postadresse:
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap
Hordalandstunet
Postboks 2014
2023 Trondheim

Kontaktadresse:
Rundtregnet 9
2018 Trondheim
E-post:
postmottak@dsb.no

Telefon:
33 41 26 00

Telefax:
33 31 38 80

Internett:
dsb.no

Org.no:
074 760 063
Hovedkontor:
Rundtregnet 9
2018 Trondheim

Dersom Verdal følger å gå sammen med kommunene Midt, eller med Levanger vil da Verdal kunne gå ned til å ha deltidspersonell uten drøende risiko, dersom oppmøte og innsatstid overholdes?

Svaret er ja dersom dette gir en tilfredsstillende beredskap ut fra risikobildet i beredningsregionen og dette er innenfor det tjenestenivået kommunen ønsker å ha.

Dersom dette fortsatt skulle være uklart, så kan vi avtale eksempelvis et telefonmøte.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Enhet for beredskap, redning og nødalarmring

Heidi Vassbotn Løfquist
 fungerende avdelingsleder

Susanne Hauge Norvang
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til:
Innherred samkommune og Levanger kommune v/Administrasjonssjef Ole Stene
Verdal kommune v/Rådmann Jostein Grimstad

Vedlegg

Vedlegg 4

Brannutredningen. Kostnadsberegninger IHBR.

I regnskapet for Innherred Brann og Redning (IHBR) inngår ikke husleie og kapitalkostnader for investeringer i brannbiler/utstyr. Dette dekkes av de to medlemskommunene.

Det har ikke latt seg gjøre å framskaffe disse kostnadstallene fra de to kommunene. Derfor er de forsøkt beregnet ut fra faktiske eller anslåtte kostnadstall. De må derfor tas med nødvendig forbehold.

1. Husleieberegninger

Det er 3 brannstasjoner i IHBR. For Levanger og Ytterøy er det vedtatt å bygge nye stasjoner, og der er investeringskostnadene relativt kjent. Stasjonen i Verdal er av eldre dato, men er nettopp opprustet. Her er det altså en blanding av gamle og nye investeringer som er vanskelig å omsette til en relevant og sammenlignbar årskostnad. Beregning av husleie for den eksisterende brannstasjonen i Levanger medfører noe av det samme problemet. Like så om den fortsatt skal brukes i stedet for å bygge ny, etter som den da må opprustes ganske betraktelig.

En velger å løse dette ved å vurdere alle stasjonene som nybygg, og fordele kostnadene jevnt over levetiden. At noen bygg er i starten av levetiden og noen i slutten, blir dermed relativt uvesentlig. Løsningen er altså å kalkulere kapitaldelen av husleien som en fast annuitet over en beregnet levetid som settes til 40 år¹, og med restverdi = 0. Som kalkulasjonsrente benyttes 2,0% (anslag på langsiktig rente, etter å ha fått synspunkt fra kommunalt hold).

For de nye brannstasjonene i Levanger og på Ytterøy er det oppdaterte investeringsbeløp å beregne ut fra. For eksisterende brannstasjoner i Levanger og Verdal lar dette seg ikke framskaffe, slik at de må beregnes ut fra erfaringstall for kostnad pr m².

I tillegg til kapitalkostnader består husleien også av driftskostnader. I kommunestyresak 75/20 om bygging av ny brannstasjon i Levanger er det opplyst at Norsk prisbok oppgir 1.000 kr/m² for slike bygg, og dette beløpet ble lagt til grunn i den videre saksutredningen i sak 75/20. Det samme beløpet benyttes også her.

1.1 Levanger brannstasjon (eksisterende)

Brannstasjonen oppgis å ha brutto areal på 700 m².

Den nye brannstasjonen i Levanger oppgis i saksdokumentene å ha en kostnad på ca 45.000 kr/m², mens den nye stasjonen på Ytterøy ser ut til å koste ca 52.000 kr/m².

Benyttes et konservativt anslag på 40.000 kr/m² for eksisterende brannstasjon, vil et oppdatert investeringsanslag for eksisterende stasjon i Levanger være 40.000 x kr 700 = kr 28.000.000.

Dette gir en årlig annuitet over 40 år på ca kr 1.024.000. Med tillegg av driftskostnader på 1.000 kr/m² pr år, blir årskostnad i perioden ca kr 1.724.000.

1.2 Levanger brannstasjon (ny)

Den nye brannstasjonen oppgis å ha brutto areal på 2.905 m², og antas å koste kr 130.000.000.

Dette gir en årlig annuitet over 40 år på ca kr 4.752.000. Med tillegg av driftskostnader på 1.000 kr/m² pr år, blir årskostnad i perioden ca kr 7.657.000.

¹ Dette er en av flere forenklinger i disse beregningene: mens 40 år er normal avskrivningstid for selve bygningene, er 20 år det vanlige for tekniske installasjoner o.l.

1.3 Verdal brannstasjon (eksisterende)

Brannstasjonen oppgis å ha brutto areal på 500 m².

Med samme forutsetninger som for eksisterende stasjon i Levanger, blir oppdatert investeringsanslag kr 40.000 x 500 = kr 20.000.000.

Dette gir en årlig annuitet over 40 år på ca kr 731.000. Med tillegg av driftskostnader på 1.000 kr/m² pr år, blir årskostnad i perioden ca kr 1.231.000.

1.4 Ytterøy brannstasjon

Den nye brannstasjonen oppgis å ha brutto areal på 383,7 m².

I følge Levanger formannskaps sak 106/20 vil den nye brannstasjonen koste ca kr 20.000.000.

Dette gir en årlig annuitet over 40 år på ca kr 731.000. Med tillegg av driftskostnader på 1.000 kr/m² pr år, blir årskostnad i perioden ca kr 1.115.000.

Om ønskelig er det enkelt å beregne husleiekostnadene med andre forutsetninger enn de som er benyttet her.

2. Kapitalkostnader for biler og utstyr

Ut fra samme resonnement som for husleie, ville den mest hensiktsmessige beregningsmåten være å beregne årlige annuiteter ut fra en oppdatert investeringskostnad for alt aktuelt utstyr. Dette er imidlertid utstyr med forskjellig utskiftingslengde, slik at det må beregnes egne annuiteter for hver kategori.

Av ulike årsaker gjøres ikke dette her. I stedet gjøres den forenkende forutsetningen at IHBR har anslagsvis 80% av utrustningsbehovet i BMI, og at sistnevntes avskrivninger/kapitalkostnader på kr 2.900.000 pr år for brannvesenet (eksklusiv feiervesenet) kan brukes som basis for anslag for IHBR. For IHBR gir dette avskrivninger/kapitalkostnader på ca kr 2.300.000.

3. Fordelingsutfordringer

Husleien bør egentlig fordeles på henholdsvis Brann- og redningsvesen og Feiervesen etter visse kriterier. Dette gjøres ulikt i de to brannvesnene, og er vanskelig å gjøre helt sammenlignbart.

Husleiekalkulasjonene som her er gjort for brannstasjonene i IHBR, er pr stasjonsbygning, og inkluderer dermed feiervesenets arealbruk. For at kostnadstallene skal bli sammenlignbare mellom brannvesnene må feiervesenets husleie inkluderes også i regnskapstallene for BMI.

Utredning om brannsamarbeid i Innherred

VEDLEGG: Uttalelser fra medlem i arbeidsgruppa

Hans Robert Hynne, plasstillitsvalgt-Verdal / Hovedtillitsvalgt IHBR.

Kommentarer til mandatet, oppdragsmeldingen og den iverksatte, gjennomførte utredning Fase-1.

Innledning.

1. Utredningen som er iverksatt er ikke tilstrekkelig forankret i de involverte kommuner. (Dette er helt klart den enkeltes kommunes ansvar)
A; Ser at dette har skapt ekstra utfordringer relatert til prosjektleders oppgave for å koordinere og innhente dokumentasjon og informasjon til utredningen.
B; Beslutningen som er tatt politisk relatert til å bidra i utredningen er ikke styrebehandlet i IHBR. Usikker hvorvidt dette også er gjort i BMI. Dette er viktig ifm. involveringen og medvirkning i utredningen.
C; Det kan virke som det fra Styrets side (IHBR & BMI) ikke er gjort tilstrekkelige avklaringer rundt Brannsjefenes rolle og forventninger til medvirkning i utredningen.
D; Overnevnte omstendigheter har også ført til ekstra uro i organisasjonen.

Prosess, gjennomføring og samhandling.

2. Allerede fra oppstart har det vært ulike synspunkt for hvilken arbeidsmetodikk som burde legges til grunn for utredningen.
Her har det vært manglende felles forståelse for hva som burde vært prioritert og utredet systematisk underveis.
A; Før oppstart ikke avklart og skapt en felles forståelse for hvilken rolle gruppe-medlemmene skulle ha til medvirkning i utredningen.
B; Ikke avklart hvordan involveringen fra gruppens side skal være relatert til metodikken og fremstillingen av innholdet i rapporten.
Gruppen har her hatt muligheten til innspill, men liten eller ingen påvirkningskraft.
C; Gruppemedlemmene har i de totalt 5-gjennomførte gruppemøtene vært brukt som høringsinstans, hvor Prosjektleder har presentert status og fremdrift i sitt arbeid. Medlemmene har under vegs kunne gitt ulike innspill til hva som er vesentlig å få synliggjort ifm. utredningen. Men det er utreder som har bestemt hva av innspillene han vektlegger og hvordan dette systematisk og visuelt skal fremlegges i rapporten.

Viktig betraktning relatert til overnevnte punkter er at det fra oppdragsgivere var gitt kort tidsfrist for gjennomføringen av utredningen. Forstår at dette har skapt utfordring hos prosjektleder for å kunne gjennomføre en fullstendig utredning iht. mandat. Det har i tillegg bidratt til utfordringer hos gruppemedlemmene og tillitsvalgte for øvrig som har hatt veldig kort tid til samhandling, koordinering for å gjennomgå nødvendige referater og arbeidsdokumenter mellom de planlagte møtene.

NB: Ikke alle områder beskrevet i Mandatet/oppdragsmeldingen er utredet i detalj. (Se gjengitte hovedelementer fra mandat/oppdragsmelding nedenunder)

Mandatet/Oppdragsmeldingen.

- *Som kan gi vesentlig økonomisk gevinst på kort eller lengre sikt.*
- *Reduserte kostnader*
- *Øke inntekter*
- *Synliggjøre Kjente investeringsbehov*
- *Utviklingstrekk mht. oppgaveløsning, organisering*
(Samordning som kan få vesentlig økonomisk gevinst, eller annen betydning, skal tas med i vurderingen)

D: Det har gjennom hele utredningen vært tydelige interessekonflikt ifm. fremstillingen av «tallmateriale», og hvordan ulik «informasjonen» systematisk er fremstilt, beskrevet og satt sammen i rapporten

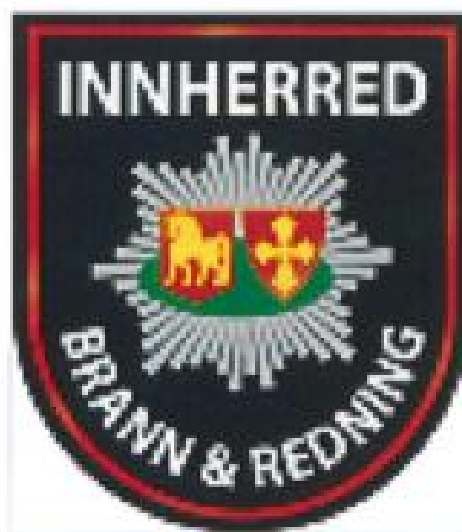
Generelt

3. Ser at utredningsrapporten belyser mange vesentlige elementer og en god del tema som vil være viktig og for Brann og Redningstjenesten i fremtiden. Deriblant samarbeid på Kurs og kompetanseutvikling som det i fremtiden vil være helt nødvendig å løse i et regionalt samarbeid.

Hans Robert Hynne
Plassillitsvalgt-Verdal / Hovedillitsvalgt Innherred brann og Redning
E-Mail : hans.roberth.hynne@kvæmer.com
phone : +47 46401093

Tilsvar til brannutredning fra Innherred brann og redning

Rigman Pents, brannsjef
Lars E. Vandsvik, tillitsvalgt

Forord.

Innherred brann og redning mener det er positivt at kommunene har blitt enige om å utrede økt samarbeid mellom brann og rednings etater. Dette er også i tråd med ønske til overordnede myndigheter fra Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap (DSB). Skal først en slik utredning iverksettes må de imidlertid se på flere muligheter og ikke bare ett alternativ slik dette prosjektet/prosjektleder har gjort. Det er heller ikke tatt hensyn til ROS i kommunene Levanger og Verdal.

Det bør sees først og fremst på synergieffekter på samarbeid, før en legger hovedvekten på økonomi, selv om det er forståelse for å se på økonomiske besparelser. Brann og redningsetaten har og har hatt en veldig høy anseelse i befolkningen, dette vises igjen på spørreundersøkelser. Det er også brann- og redningstjenesten som i dag er hjørnesteinen når det gjelder nød og redningstjenester.

I de aller fleste sammenslåinger av brann- og redningsvesen har det ikke ført til reduserte kostnader for kommunene, men en økning. For små kommuner/ brannvesen har det i hovedsak ført til en mer overordnet felles ledelse.

I denne utredning er det tydelig at kommunene Levanger og Verdal vil få en betydelig dårligere beredskap til en høyere kostnad enn å være slik som i dag. Det er heller ikke vurdert andre alternativ.

Oppsummering.

På papiret i utredning kan det virke som det kan spares inn på det økonomiske, men dette vil gå på bekostning av beredskapen og arbeidsplasser for Levanger og Verdal kommuner.

I dette tilfellet vil kommunen som tilhører brann midt ha den økonomiske gevinsten, mens de beholder beredskapen som i dag. Mens for kommunene til tilhører Innherred brann og redning vil det føre til en dårligere beredskap til en høyere kostand, spesielt for Levanger kommune.

Når en ser på den enkeltes kommune sine utgifter til brann og redning viser tallene i henhold til regnskap for 2019 at Levanger og Verdal kommuner har en vesentlig lavere utgift per innbygger enn f.eks. Steinkjer.

Tar en utgangspunkt i tallene som prosjektleder bruker på IHBR sitt driftsregnskap for 2019 inkludert husleie er det på 31.305.000 da blir betalingen per innbygger 890,-. Da er ikke salgsinntektene tatt vekk.

BMI sine tall sine tall er fra budsjetterte tall på 48.351.000, dette betyr at kommunene betaler ett snitt på 1.343,- per innbygger. Tar en vekk salgs og leieinntekter så er kommunebidraget 43.167.000, dette utgjør 1.201,- per innbygger

IHBR har i dag godt samarbeid med brann og redningsetater i Trøndelag, samt industrivern pliktige bedrifter i IHBR sin region, hvor det systematisk arbeides for å redusere kostnader.

Dersom det skal sees på sammenslåing av brannvesen i Innherreds området, må det helt klart vurderes hvilke alternativer som det finnes i Trøndelag, og kost/ nytte for en slik sammenslåing.

Innhold

Forord.....	1
Oppsummering.....	2
1. Innledning.....	4
1.1 Bakgrunn for innledning.....	4
1.2 Nullalternativ.....	5
2. Ulike alternativ.....	6
2.1 Sammenslått brannvesen, nullalternativ.....	6
2.2 Sammenslått brannvesen, plussalternativ.....	6
Vedlegg 1 Utredningsmerknad levert til prosjektleder i møtet 28.9.2020 om Brannsamarbeid i	
Innherred.....	7

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for innledning.

Bakgrunnen for denne utredning var ett ønske fra kommunene om å utrede økt samarbeid på en rekke områder med sikte om å ta ut økonomiske gevinster. I den fremlagte utredningen er det hovedsakelig lagt vekt på sammenslåing, og ikke samarbeid.

I mandatet skulle følgende punkter utredes, kartlegges og konkret legges frem være:

Det skal legges frem punkt om vesentlig økonomisk gevinst på kort eller lengre sikt. Dette fremlegges ikke i utredningen, kun noen meninger fra prosjektleder.

Reduserte kostnader: *Kan se slik ut, men det står ingen ting om konsekvenser, heller ikke kostnadene med overtallighet.*

Synliggjøre kjente investeringsbehov. Ingen investeringsbehov for et felles brannvesen er lagt frem.

Utviklingstrekk mht oppgaveløsning, organisering. Dette er heller ikke fremlagt i utredningen.

Prosjektleder har med utredningsmandatet hatt hovedfokus på sammenslåing og ikke på samarbeid. Prosjektleder har også både muntlig og skriftlig uttalt: «det som legges frem for gruppen er ikke til avstemming eller diskusjon» og det ble uttalt på ett av møtene «at det er svært uheldig å dele informasjon utenom arbeidsgruppen» (Noe tillitsmannsapparat reagerer på)

Arbeidsutkast/dokumenter har blitt utsendt kort tid før møtene, oftest 2 dager før og i tillegg på helg (noen møter på mandag), slik at det har vært minimalt med tid til å sette seg inn i dokumentene før møtene.

På bakgrunn av hvordan dette prosjektet har vært gjennomført har det ikke vært noen form for konstruktiv dialog, men kun en fremlegging av prosjektleders meninger. Dette gjenspeiler seg i møtereferatene som så tydelig er skrevet etter uttrederes syn og ikke stemmer med innhold i møtene.

Det ble poengtert til prosjektleder at referat må leses igjennom og godkjennes/revideres av gruppen før utsendelse. (Noe det ikke ble tatt stilling til.)

På bakgrunn av dette var det ikke behov for noen møter, og Innherred brann og redning (IHBR) / kommunene Levanger og Verdal burde ha sluppet med de kostnadene som har påløpt IHBR, som har måttet kjøpe/ betale deltidsansatte for å delta på unødvendige møter. Prosjektleder kunne bare ha lagt frem sine meninger dersom dette var hensikten med mandatet.

Det er også bekymringsfullt at prosjektleder gjennomfører møter selv om det er meldt forfall fra 2/5 av gruppen. Det er også bekymringsfullt at prosjektleder kun forholder seg til selvbestemt dato, og ikke tar hensyn hverken til fravær/ sykemeldinger.

Prosjektleder skriver i sin utredning at det skal gjøres rede for økonomisk gevinst gjennom økt samarbeid, og det mest vidtgående tiltaket er å slå sammen de to brannvesena, dette er behandlet særskilt. I selve utredningen er det hovedsakelig sammenslåing som er omhandlet, og lite som har med samarbeid å gjøre. Alle tall og innhentet informasjon er ikke verifisert av gruppen, kun lagt frem av prosjektleder.

1.2 Nullalternativ.

Her har prosjektleder ikke tatt utgangspunkt i dagens kostnader, som han sier han skal, men tatt utgangspunkt i noe som eventuelt kan skje en gang i fremtiden.

Han kalkulerer også med husleie for de to brannvesena, merkelig at dette tillegges så stor verdi, da dette er utgifter som tilfaller kommunene igjen, siden det er kommunene som eier byggene.

For husleie og økning i kostnadene for BMI er det ikke enkelt å forstå regnskapet til BMI. Det viser at Steinkjer skal ta en liten del av de økte kostnadene, men hoveddelen tilfaller de andre kommunene. Dette er på tross av at det beredskapsdelen av den nye brannstasjonen som har den største kvm delen, og ikke skal belastes øvrige kommuner.

2. Ulike alternativ.

2.1 Sammenslått brannvesen, nullalternativ

Her tar igjen prosjektleder å velger en hovedstasjon uti fra eget synspunkt. Ved å gjør dette har han valgt å ikke se på konsekvensene på de andre kommunene. I dette tilfellet vil Levanger og Verdal miste 8-10 heltidsstillinger og 12 deltidsstillinger. Dette vil også føre til at fagmiljøet vil forsvinne fra kommunene. Ved å redusere på antall stillinger vil også mulighet til å opprettholde dagens inntekt forsvinne.

Det er heller ikke tatt hensyn til SSB sine antagelser på hvor de er størst befolkningsvekst, dette kan på noen år føre til en endring av største tettsted, og dermed må hovedstasjon flyttes.

Det er heller ikke tatt hensyn til hvor i regionen det er mest hendelser. I perioden 2017-2019 var det 1444 hendelser i BMI sin region. I IHBR sin region var 2059 hendelser i samme periode. Det er også ett større antall storulykke bedrifter i IHBR sin region som har potensiale til større ulykker.

Prosjektleder bruker heller ikke mannskap oversikten ut i fra dagens bemanning, men uti fra en eventuell fremtidig bemanning. Derfor blir tallene som er satt inn i endrings kolonnen ikke reelle, men fiktive.

Prosjektleder valgt å ta med ett nullalternativ² for Levanger og Verdal, som viser utregning for dagens alternativ.

I dette alternativet har prosjektleder igjen tatt med seg husleiekostnader som ikke blir korrekte, da evt. husleie kostnader tilfaller kommunen som inntekt.

2.2 Sammenslått brannvesen, plussalternativ.

I dette alternativet har igjen prosjektleder valgt å se vekk fra ROS for kommunene Levanger og Verdal og dermed valgt å ikke ta med vesentlige ting som bl.a. innsatstid og fredet trehusbebyggelse. Dette er vesentlige forskjeller på de ulike kommunene som det bør tas hensyn til.

Under punktet ledelse har prosjektleder ikke tatt hensyn til at det blir en vesentlig økning i antall ansatte, noe som vil medføre større administrasjon og kostnader til dette.

Prosjektleder har også valgt å ta hensyn til historisk etablert kasernering i Steinkjer, men ser bort fra dette i Levanger.

Både i Levanger og Verdal vil denne løsningen føre til en dårligere beredskap og større kostnad enn dagens løsning. Ved å fjerne både heltidsansatte og deltidsansatte vil det i brann og rednings øyemed kunne føre til betydelig høyere skaderisiko på materielle verdier, og høyere risiko for omkomne. Å ta vekk vikarer vil også føre til en høyere belastning på øvrige ansatte, og dermed større risiko for fravær. Dette vil igjen føre til høyere kostnader for brannvesenet, da det er mange av de som er deltidsansatt som arbeidsgiver ikke får dekket sykepenger for, da de har en inntekt hos hovedarbeidsgiver som gjør at de ikke kommer opp i sykepengeordningen via NAV. Sykepenger må dermed belastes eget budsjett, uten refusjon.

Opplæring av vikarer tar normalt minimum 2 år før det kan settes inn ordinær vaktordning, det er derfor vesentlig å ha vikarer som kan tre inn ved sykefravær/ ferier o.l., og ikke minst ha klart nyt personell når det slutter ansatte.

Vedlegg 1 Utredningsmerknad levert til prosjektleder i møtet 28.9.2020 om Brannsamarbeid i Innherred.

Utredningsmerknad fra arbeidsgruppemedlemmer fra IHBR møtet 28.sept 2020

1. *Med henvisning til pkt.1.3 Tema og tilnærming og spesifikk siste avsnitt som beskriver utredningsarbeidet, har IHBR følgende merknader til utredningen som bes tas inn i utredningens versjon 4 eller neste siste versjon av utredningen.*
 - A) *IHBR har ikke på noen vesentlige områder hatt mulighet til å påvirke utredningen med sine innspill i prosessen i møtene eller framkommet i referatene (versjonene) etter møtene.'*
 - B) *Utredningen har ikke tatt nødvendig hensyn til hverken Brannordningen, ROS analysen eller Dimensjoneringsforskriften i IHBR (Levanger/Verdal)
Andre Brannordninger /ROS analyser er heller ikke framlagt*
 - C) *Konsekvens av merknad A og B er at framlagt utredningsforslag som gjelder IHBR ikke gir et riktig eller seriøst beslutningsgrunnlag for oppdragsgiver til utredningen til IHBR og blir også villedende når det gjelder eventuelle økonomiske fordeler/ulempes.*
 - D) *Medlemmene fra IHBR vil påpeke at møteinnkallinger og tilsendt arbeidsdokumenter ikke er blitt tilsendt medlemmene innenfor normale frister, noe som gjør at medlemmenes muligheter til forberedelser til møtene har blitt sterkt redusert.*
2. *Medlemmene i arbeidsgruppen fra IHBR kan derfor ikke stille seg bak utredningen i sin helhet og spesielt ikke delen som omhandler IHBR Levanger/Verdal*

UTALELESE FRA DELTAKER I ARBEIDSGRUPPEN FOR UTREDNING OM BRANNSAMARBEID I INNHERRED

Det er et meget solidt arbeid som er utført av utreder. Har dermed få anførsler vi ønsker å påpeke. Minimumsalternativet er den ytterste ytre rammen. Og det vil ikke på noen som helst måte være mulig å realisere dette, uten at man har startet helt på nytt, og alt det gamle var borte. Så nummerte kommentarer i rekkefølge under gjelder, utredningens plussalternativ.

1. Det kan bli litt lite ressurs i adm/stab i dette plussalternativet. Ett nytt sammenslått brannvesen med en administrativ ressurs mindre enn dagens Brannvesenet Midt IKS vil være svært krevende. Samt at det å ha en stilling som kurs og øvingsansvarlig er en viktig ressurs i det å koordinere, planlegge, og utvikle øvelser og utdanninger og andre kurs. Viktig for å heve kompetansen, og å dele kompetansen både internt og eksternt. Det er viktig funksjon for å se å ta vare på alle i brannvesenet. Faglig utvikling er alfa og omega med tanke på den rollen brannvesen har, og den retning den utvikler seg. Brannvesen som en bredere innsatsressurs for samfunnet.
2. Det er bra at utreder har sett kompleksiteten i det å gå fra en beredskapsordning til en annen, (fra heltid til deltid). Må likevel påpeke den utfordring det vil være på en stasjon der mannskap har hatt hjemmевaktordninger, til å miste den. Motivasjonen for mannskap til å fortsette i brannvesenet vil forsvinne. Det er forskjell på ikke å ha, å det å miste. Likedan er Inderøy noe spesiell, i og med at det bor nesten 7.000 mennesker i kommunene, men spredt på flere tettsteder, slik at ingen tettsteder overskrider antall innbyggere som utløser vaktordninger.
3. IKS. Utreder påpeker i rapporten utfordringer med store IKS, og at de kan bli adm. styrte. Men utredningen har ikke avdekket fullt ut hvordan det fungerer i Brannvesenet Midt IKS. Det er åpenbart at det er forskjell fra IKS til IKS og dermed viktig å se grundig på det konkrete selskapet. Det er et selskap som har bestått siden 2006, i en periode var man 8 eierkommuner. IKS er en demokratisk modell, vår påstand. Det er folkevalgte som velger representant(er) for hver sin kommune. Disse vedtar rammene for budsjett, økonomiplaner, regnskap mm. De velger så et styre som rapporterer til representantskapet. Daglig leder rapporterer til styret. I sum gir dette en god styring og kontroll, forutsatt at den utøves!

Utredningen gir et innblikk i at vårt IKS har ting i orden. Det er en sammenheng mellom vedtak og gjennomføring. Det er en langsiktighet i planer, og man søker en forutsigbar drift, selv hvor en del styres av eksterne faktorer, nemlig hendelser. Økonomien blir et fokus i IKS, bruker man for mye penger ett år, vil det gi konsekvenser for selskapet senere. Organisasjonen blir mer omstillingsdyktig, løsningsorientert og kreativ for å redusere kostnader og skape inntekter. Dette får å oppnå en balansert og forutsigbar drift. Vårt IKS har hatt overskudd(mindreforbruk) i alle år. Fra 2006 totalt kr 11,8 mill. i overskudd, kr 3,6 mill. er betalt tilbake til eierkommunene. Resterende er ført til disposisjonsfond.

Det er positivt at det for denne utredningen ble satt på en person med bred kompetanse og god erfaring, også fra brann. Dette gjorde vår del av jobben enklere, ettersom det var klart og tydelig hvilke opplysninger og dokumentasjoner vi skulle fremskaffe. Det ble lagt fram i møte 1 en klar plan for arbeidet. Møtene ble bestemt i felleskap slik at alle kunne møte. Det ble før møtene utsendt dokumenter som skulle gjennomgås. At møtene av enkelte i arbeidsgruppen ble brukt til gjentakende protester på mandat, referater, fiktive brannordninger, i stedet for konstruktivt svare ut opplysninger og dokumentasjoner som ble etterspurt, får disse deltakere ta ansvar for.

Diskusjonen og innspill burde etter vårt ønske være på hva en sammenslåing kan gi for resultater og muligheter. Forebyggende arbeid med ett bredere fagmiljø. Spesialkompetanse og utstyr i beredskap. Felles planer for kompetanseutvikling, investeringer, HMS, forebyggende og beredskapsarbeid. Det er sjelden at 1 + 1 blir 3, men akkurat innen brannvesen i Innherred kan det bli en realitet med riktige forutsetninger og beslutninger.

Takk for at vi fikk delta i arbeidsgruppen, og takk for at vi fikk bidra i denne viktige og spennende utredningen. Spent på fortsettelsen.

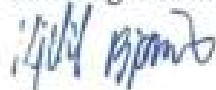

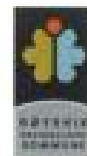
Håvard Bye
Daglig leder

Jeg kan som tillitsvalgt i Brannvesenet Midt IKS stille meg bak brannsjef, Håvard Byes betraktninger vedrørende prosessen så langt. Den har vært ryddig og forutsigbar. Utreder har utvist stor kunnskap om bransjen. Jeg setter pris på å bli inkludert i arbeidsgruppen i fra første stund og at fagforeningenes synspunkt tas i betraktning.

Mandatet i seg selv er tydelig, men det er ikke ønskelig i fra et fagforenings perspektiv at overtallighet skal forekomme. Med disse betraktningene ønsker jeg å presisere at den videre prosessen bør forankres tilstrekkelig i gjeldende lovverk.

Kjetil Bjørnerås
tillitsvalgt Brannvesenet Midt IKS

Steinkjer kommune
Postboks 2530

7729 STEINKJER

Vår ref:
20/7028-S-TST

Lnr:
36024/20

Arkiv:
026

Deres ref:
2020/42668

Dato:
12.11.2020

MELDING OM POLITISK VEDTAK - INTERKOMMUNALT SAMARBEID PÅ INNHERRED - UTREDNING OM BRANNSAMARBEID

Røyrvik formannskap har i møte den 10.11.2020 behandlet sak 79/20 og fattet slikt vedtak:

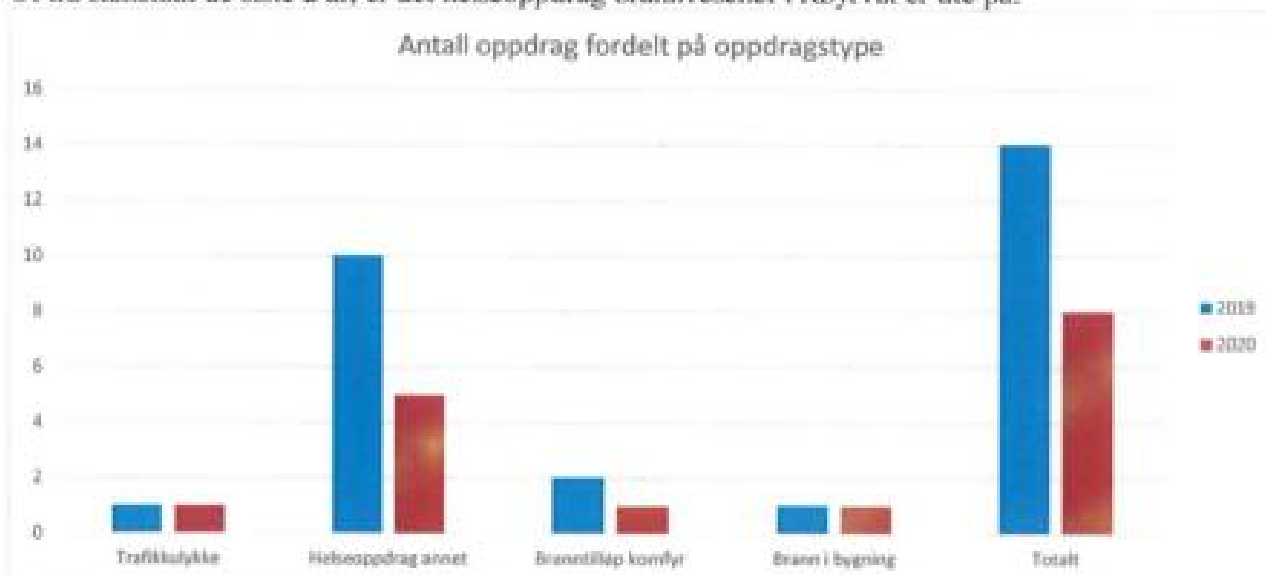
Røyrvik formannskaps vedtak:

Røyrvik formannskap har følgende innspill til utredningen om brannsamarbeid:

1. Stor del av Røyrvik kommunes oppdrag til brannvesenet er innenfor helse og dette er viktig for oss å få med i de videre utredningene.

Begrunnelse:

Ut fra statistikk de siste 2 år, er det helseoppdrag brannvesenet i Røyrvik er ute på:

Tallene for 2020 viser statistikken fram til 1. november 2020. 2019-tall er for hele året. (Kilde: Brannstatistikk.no)

Enstemmig vedtatt.

Dette til Deres orientering.

Postadresse:
Raarvihken Tjjelte/
Røyrvik kommune
7898 Limingen
E-post: postmottak@royrvik.kommune.no

Sentralbord: 74 33 63 00
Telefon:
Saksbehandler tlf: 456 17 587

Bankgiro: 4448.10.01606
Org. nr: NO 964 982 120

www.royrvik.kommune.no

Jijnjh heelsegh / Med hilsen

Tanja Stakvik Wallervand
Avdelingsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg: Samlet saksfremstilling – interkommunalt samarbeid på Innherred – utredning om
brannsamarbeid

Kopi:

Utredning samarbeid advokattjenester

Kommunedirektørene/rådmennene i Levanger, Inderøy, Snåsa og Steinkjer har vedtatt følgende **mandat** for konseptfasen av en mulig felles kommuneadvokattjeneste for de aktuelle kommunene:

- utarbeid en prosjektplan for konseptfase
- gi en kort oversikt over dagens kapasitet og kompetanse hos kommuneadvokatene i Innherred og Inn-Trøndelag.
- Gjennomfør en enkel analyse av styrker, svakheter, muligheter og trusler ved dagens organisering i forhold til en løsning med felles kommuneadvokattjeneste for hele regionen
- Gi en anbefaling på organisering, lokalisering og bemanning ved en eventuell felles tjeneste.
- Klargjør økonomiske konsekvenser av forslaget.

Rapport med anbefalinger om en skal gå videre i en planleggingsfase skal være klar innen 15. august 2020.

Prosjektgruppe

Prosjektgruppen har bestått av Kommuneadvokat i Inn-Trøndelag Harald Kløvjan og Kommuneadvokat i Innherred kommunesamarbeid Ingrid Juberg Moe.

Prosjektgruppas arbeid har foregått gjennom møter via teams og individuelt arbeid. Medlemmene av prosjektgruppa er enige om konklusjonen i utredningen.

Dagens kapasitet og kompetanse hos kommuneadvokatene

Innherred Kommunesamarbeid Kemner, IKT og Kommuneadvokat (KIK)

Innherred kommunesamarbeid består av Verdal kommune og Levanger kommune.

Samarbeidets formål er beskrevet i samarbeidets vedtekter kapittel 3:

«KIK skal utføre følgende oppgaver på vegne av de de deltagende kommunene:

- *Kommunens oppgaver og myndighet etter Skattebetalingsloven.*
- *Drift og utvikling av kommunens IKT-infrastruktur.*
- *Juridisk bistand og advokattjenester til den kommunale organisasjonen.»*

Samarbeidet ledes av et styre bestående av rådmannen i Verdal kommune og kommunedirektøren i Levanger kommune. I tillegg er tillitsvalgt fra Levanger kommune til stede i alle styremøter. Ingrid Juberg Moe (Kommuneadvokat) er daglig leder for samarbeidet.

Kommuneadvokatkontoret har tre ansatte advokater inkludert kommuneadvokaten. Alle ansatte har 100 % stilling. Alle tre ansatte er lokalisert i rådhuset på Levanger. I tillegg har de ansatte tilgang til og benytter en arbeidsplass i rådhuset på Verdal ved behov.

To av advokatene arbeider hovedsakelig med saker knyttet opp mot fagområde barnevern, men tar andre spørsmål/saker etter behov og tid.

Advokatene bidrar også med generell juridisk opplæring overfor barnevernstjenestene, og veiledning i enkeltsaker ved behov.

En av advokatressursene benyttes hovedsakelig innenfor områdene:

Ledelse av KIK, personal/arbeidsrett, forvaltningsrett, avtalerett, erstatningsrett, forhandlinger, selskapsrett, helse rett, opplæringsloven/barnehageloven, fast eiendom, byggesak, landbruk, offentlige anskaffelser, mv.

Kommuneadvokaten er i tillegg daglig leder i Innherred Kommunesamarbeid KIK.

Per i dag har alle tre advokatene fulle porteføljer, og kontoret har til en hver tid forespørsler om undervisning/opplæring som vi dessverre av kapasitetshensyn må utsette eller takke nei til å gjennomføre.

Kommuneadvokaten i Steinkjer

Kommuneadvokaten i Steinkjer består av 2 hele stillinger der begge advokatene er generalister, og dekker alle fagområder; barnevern, erstatningsrett, fast eiendom, forvaltningsrett, arbeidsrett, offentlige anskaffelser mv.

Begge advokatene har fulle porteføljer og det er ikke rom for ytterligere arbeidsbelastning på advokatene.

Styrker ved dagens organisering

Det er en styrke ved dagens organisering at tjenestene ikke synes å være overdimensjonert i noen av kontorene. I Steinkjer har en ikke kjøpt av eksterne tjenester av betydning, og i Innherred kommunesamarbeid kjøpes kun tjenester når kapasiteten hos advokatene er sprengt. Dette medfører at det ikke er sannsynlig at man oppnår økonomiske fordeler ved en omorganisering.

Svakheter ved dagens organisering og muligheter ved økt samarbeid/ny organisering

Felles for begge advokatkontorer er at det brukes lite ressurs på organisering og administrering av advokatressursene. Begge kontorene består av advokater som er selvgående og som har god kontroll på sine fagområder. I de siste årene har forespørsler om bistand fra kommunenes enheter/avdelinger økt betraktelig, og det oppleves at kapasiteten i kontorene utnyttes godt.

Kontorene har litt ulik oppfatning av sårbarhet, noe som antakelig har sin årsak i ulik bemanning. I Innherred kommunesamarbeid er det tre fulltidsansatte advokater som har delt arbeidsområdene mellom seg. To advokater har spesialisert seg på barnevern, mens den tredje ressursen er mer spesialisert på forvaltning, avtalerett, fast eiendom mv. Kontoret har etablert rutiner for deling av informasjon i pågående saker, og de ansatte gjør hverandre i stand til å hoppe inn i hverandres saker dersom man skulle oppleve sykefravær. Kontoret har også etablert et godt forhold til ansatte innenfor samme fagfelt ved kommuneadvokatens kontor i Trondheim kommune og diskuterer saker anonymt på tvers av kommunene ved behov.

I Steinkjer kommune oppleves dagens ordning som noe mer sårbar dersom man skulle bli rammet av sykefravær. Det er også med to ansatte mindre muligheter for spesialisering.

Ved en endret organisering der kommunene velger å slå sammen de to advokatkontorene vil kommunene få en økt kostnad til administrering/ledelse av advokatfellesskapet. I lys av at ingen av de ansatte i dag har kapasitet til å ta på seg ytterligere saker eller oppgaver vil man ikke få en økonomisk besparelse ved å slå sammen kontorene.

En eventuell sammenslåing vil også medføre økte lisenskostnader da alle advokater må ha tilgang til alle samarbeidende kommuners IKT plattformer og fagprogrammer på de aktuelle områdene.

Kommuneadvokatene opplever også at det er stort behov for tilstedeværelse i de aktuelle kommunene, og at dette er etterspurt fra enhetsledere/kommunalsjefer. Digitale hjelpemidler som teams kan til en viss grad benyttes til møter, men erstatter ikke behovet for tilstedeværelse fullt ut. I lys av dette vil en ny organisering antakelig måtte medføre at man må ha kontorsted på de lokasjoner det er kontor i dag; Steinkjer, Verdal og Levanger. En sammenslåing og ytterligere spesialisering vil trolig medføre at de ansatte må påregne mer reisetid mellom lokasjonene. Dette reduserer igjen kapasiteten til hver enkelt advokat.

Anbefaling om videre organisering

Prosjektgruppa konkluderer med at det ikke er økonomisk og kapasitetsmessig gunstig å sammenslå de to advokatkontorene, men at det er større gevinst med å etablere et tettere samarbeid mellom kommunene.

Det anbefales å etablere en ordning der man først forespør hverandre om å håndtere saker der kontorene av ulike grunner er inhabile til å behandle saken selv. Dersom man ikke har kapasitet på det gitte tidspunktet må kommunen som eier saken kjøpe tjeneste dersom saken haster.

Utvidet IKT-samarbeid i Innherredsregionen

**Muligheter og utfordringer med utvidet, forpliktende samarbeid
mellom IKT-enhetene i**

Innherred kommunesamarbeid og Inn-Trøndelagsamarbeidet

På tide å samle Innherred

«Det virker å være større vilje enn på lenge til å samarbeide, ikke konkurrere. Det vil komme hele regionene til gode om denne energien utnyttes.»

Leder, Trønder-Avisa 18.9.2020

Utarbeidet av IKT-ledere i Innherred kommunesamarbeid og Inn-Trøndelagsamarbeidet

Kristian Styrvoll, Innherred kommunesamarbeid IT

Vidar Holm, Inn-Trøndelag IKT

med innspill fra IKT-leder i Værnesregionen Elin Wikmark Darell

Versjon 1.0 – 1. oktober 2020

Sammendrag

Arbeidet med denne utredningen er utført på bakgrunn av én av flere bestillinger fra kommunestyret i Innherredsregionen om nærmere samarbeid. Oppgaven om utredning om IKT-samarbeid ble gitt kommunedirektør i Steinkjer kommune og delegert til IKT-sjef i Inn-Trøndelag. Arbeidet er gjort i samarbeid med IT-leder i Innherred kommunesamarbeid og med innspill fra IT-leder i Værnesregion.

Utredningen beskriver at det også i dag er et samarbeid mellom IKT-enheter i Midt-Trøndelag, men utforsker potensialet for større økonomiske effekter av forpliktende samarbeid mellom Innherred kommunesamarbeid og Inn-Trøndelagsamarbeidet.

I arbeidet er det lagt til grunn at bestillingen må forstås som å omfatte både den tekniske delen av IKT-drift og -forvaltning, men også det stadig viktigere arbeidet med å understøtte tjenesteutvikling og arbeidet med digital transformasjon.

Når et nytt samarbeid om IKT og digitalisering skal vurderes, er det naturlig å ta utgangspunkt i hvilke nasjonale og regionale føringer og trender som gjør seg gjeldende. Hvordan dette påvirker IKT-funksjonen er beskrevet i utredningen.

Det er videre gjort en kartlegging av dagens IKT-enheter i Innherred kommunesamarbeid, Inn-Trøndelag og Værnesregionen. Hvordan disse er organisert i dag, hvilket mandat de styres etter og hvordan drift og utviklingsoppgaver er organisert. De økonomiske rammene for den enkelte enheten er kartlagt og det er forsøkt å sammenstille sammenlignbare regnskap og budsjett for IKT i Innherred kommunesamarbeid og Inn-Trøndelag. Det er videre foretatt en analyse av viktige deler av løsning- og applikasjonsporteføljen. Den er svært lik på mange områder, men det finnes også ulikheter som må avklares og harmoniseres i et potensielt nytt samarbeid.

Ulike modeller for framtidig forpliktende samarbeid er drøftet. Med utgangspunkt i forståelsen av oppdraget, er det lagt til grunn at det etableres et samarbeid som innebærer etablering av en ny enhet for IKT og Digitalisering for Innherredsregionen basert på dagens to enheter, og at denne nye enheten skal understøtte et regionalt samarbeid om digital transformasjon og tjenesteutvikling.

Det er redegjort for en organisasjonsmodell for en ny enhet basert på beste praksis, med beskrivelse av nødvendige funksjoner og samhandling med kommunene i samarbeidet. En ny felles enhet for IKT og Digitalisering vil kunne ha en grunnbemanning på 22 medarbeidere.

For etableringen av en ny felles enhet er følgen mål definert: *Å etablere forpliktende samarbeidet med sammenslåing av miljøene for IKT og Digitalisering, med sikte på å realisere gevinster, gjennom effektiv drift, økt kraft i tjenesteutviklingen og å skape forutsetninger for en raskere digital transformasjon i samarbeidskommunene.*

Når det kommer til gevinstpotensialet og økonomiske effekter, har det vært krevende å komme fram til en omforent framstilling. Ulikheten kan beskrives som at den ene parten mener at potensialet i et nytt regionalt samarbeid i Innherredsregionen er større enn det som fremgår av rapporten, og den andre parten mener potensialet er mindre. Det som er beskrevet i utredning er det nærmeste vi kommer en omforent framstilling, selv om et fortsatt er områder med ulikt syn. Det er synliggjort en økonomisk effekt av etablering av en ny felles enhet for IKT og Digitalisering, gitt de forutsetninger som er

Den største effekten for kommunene i regionen vil imidlertid ligge i potensielle gevinster som kan realiseres raskere gjennom å nå målet om «økt kraft i tjenesteutvikling og skape forutsetninger for en raskere digital transformasjon i samarbeidskommunene»

beskrevet. Det er vesentlig å merke at den økonomiske effekten gjelder for et nytt samlet kommunesamarbeid om IKT og Digitalisering i Innherredsregionen. Effekten for den enkelte kommune vil være avhengig av den fordelingsmodellen et nytt samarbeid etablerer.

Den største effekten for kommunene i regionene vil imidlertid ligge i potensielle gevinster som kan realiseres raskere i etater og sektorer, gjennom å nå målet om «økt kraft i tjenesteutviklingen og skape forutsetninger for en raskere digital transformasjon i samarbeidskommunene».

For å oppnå dette er det avgjørende at en ny felles enhet for IKT og Digitalisering kan understøtte felles styringsmodeller for tjenesteutvikling og digital transformasjon i de kommunen enheten skal understøtte. Som en del av arbeidet med utredningen er det derfor utarbeidet og levert en søknad til Fylkesmannen om skjønnsmidler. Prosjektet som beskrives i søknad gjennomføres langs to hovedlinjer:

- Etablering av ny felles enhet for IKT og Digitalisering
- Etablering av felles plattform og styringsmodell for digital transformasjon i Innherredskommunene.

Søknadsbeløpet er på 2,3 mill og forutsetter en egeninnsats for tilsvarende beløp. Søknaden i sin helhet følger som vedlegg.

Arbeidet med utredningen har vært krevende men svært interessant. Det har vært et mål å lage en utredning som IT-lederne i Innherred kommunesamarbeid og Inn-Trøndelag kan stille seg bak sammen. Det har vært gjennomførbart i kartleggingsdelen men svært krevende i beskrivelse av mulighetsrom, gevinstpotensialet og økonomisk effekt.

Alle kommunene i Midt-Trøndelag melder om en svært krevende økonomisk situasjon, både for inneværende og kommende år. Dette kan ikke utelukkende løses med nedskjæringer og reduserte tjenestetilbud. Utfordringen må i tillegg løses med en raskere omstilling og større tempo i tjenesteutvikling og digital transformasjon. Dette må legges til grunn i vurderingen av potensialet for økonomiske gevinster for etablering av en ny felles enhet for IKT og Digitalisering.

Presisering fra Innherred kommunesamarbeid IKT:

Det er viktig å poengtere at teknologien som skal tas i bruk i den digitale transformasjonen, eksisterer stort sett allerede i dag. Utfordringen for adopsjonen er den organisasjonsutviklingen som må skje ute i sektorene i kommunen. Om det er riktig å starte med sammenslåing av IKT-enhetene for Innherred og Inn-Trøndelag, eller fokus på organisasjonsendringen med tjenesteinnovasjon som mål må utredes nærmere.

I mandatet var det opprinnelig tre alternativ som skulle utredes. For Levanger og Verdal var det viktig at også Værnesregionen ble inkludert i utredningen. Til tross for manglende forankring mot kommunal og politisk ledelse i Værnesregionen, har IT-leder deltatt aktivt.

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn	7
1.1. Budsjettvedtak – politiske føringer 2020	7
1.2. Behandling i kommunestyrene juni 2020	7
1.3. Mandat for utredning IKT-samarbeid	7
1.4. Premiss for utredningen	8
1.5. Om arbeidet med utredningen	8
1.6. Samarbeid i dag	9
2. Nasjonale føringer og trender som påvirker organisering av IKT-funksjonen	10
2.1. Sentrale føringer	10
2.2. Sentrale trender	12
2.3. Hvordan trendene påvirker IKT-funksjonen	12
2.3.1. Infrastruktur og drift	13
2.3.2. Brukerstøtte	13
2.3.3. Fagsystemer	14
2.3.4. Digitale tjenester	14
2.3.5. Ledelse av IKT og kompetanse	15
3. Dagens organisering og mandat	15
3.1. Inn-Trøndelag IKT	16
3.2. Innherred kommunesamarbeid IKT	17
3.3. Værnesregionen IT	18
3.4. Ressurser / kompetanse	19
3.5. Organisering av drift	19
3.6. Organisering av utvikling/prosjekt	19
3.7. Løsningsportefølje	20
3.8. Økonomi	21
3.9. Styrker og svakheter	23
3.9.1. Inn-Trøndelag IKT	23
3.9.2. Innherred kommunesamarbeid IKT	24
3.9.3. Værnesregionen IT	24
4. Mulige samarbeidsmodeller	25
5. Muligheter og trusler utvidet samarbeid	26
5.1. Scenario A - Inn-Trøndelag IKT og Innherred kommunesamarbeid IKT	26
5.1.1. Mulig organisering	26
5.1.2. Muligheter og trusler	30
6. Gevinstpotensialet ved utvidet IKT-samarbeid	31

6.1.	Null-alternativet – fortsette som før	31
6.1.1.	Inn-Trøndelag IKT	31
6.1.2.	Innherred kommunesamarbeid IKT	32
6.2.	Ny enhet med Innherred kommunesamarbeid IKT og Inn-Trøndelag IKT	32
6.2.1.	Vurderinger fra Inn-Trøndelag IKT	33
6.2.2.	Vurderinger fra Innherred kommunesamarbeid IKT	35
7.	Hva må utredes nærmere	36
8.	Kilder	37
9.	Vedlegg	38

1. Bakgrunn

1.1. Budsjettvedtak – politiske føringer 2020

I forbindelse med budsjettbehandling for 2020 ble følgende politiske føringer vedtatt desember 2019:

«Innherred er en samlet bo- og arbeidsmarkedsregion og den daglige pendlingen mellom kommunene er stor. Det er potensialer for å styrke både næringsutvikling og tjenesteutvikling gjennom økt samhandling. Med sikte på å ta ut økonomiske gevinster bes kommunedirektøren sammen med sine kolleger på Innherred (Snåsa, Inderøy, Verdal og Levanger) utrede mulighetene for nærmere samarbeid i regionen. Følgende områder skal vurderes: IKT, brann, legevakt, økonomi/regnskap/lønn, kommuneadvokat og felles barnevernsinstitusjon. Listen er ikke uttømmende og kommunedirektørene står fritt til å foreslå ytterligere områder. Arbeidet skal ferdigstilles og legges fram for politisk behandling senest i juni 2020, og det oppfordres til å involvere tillitsvalgte i arbeidet.»

Levanger hadde følgende tillegg i sitt vedtak:

På samme måte er det aktuelt for Levanger å utrede ytterligere samarbeid med andre nabokommuner enn de ovenfor nevnte.

1.2. Behandling i kommunestyrene juni 2020

Likelydende vedtak i kommunestyrene i juni 2020:

Kommunestyret tar undervegsrapportering til orientering. Det vises til budsjettvedtaket der det ble anført følgende; Innherred er en samlet bo- og arbeidsregion og den daglige pendlingen mellom kommunene er stor. Det er potensialer for å styrke både næringsutvikling og tjenesteutvikling gjennom økt samhandling. Med sikte på å ta ut økonomiske gevinster bes rådmannen sammen med sine kolleger på Innherred (Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger) utrede mulighetene for nærmere samarbeid i regionen.

- Det er vesentlig i det videre arbeidet at det påvises økonomiske gevinster i et økonomiplanperspektiv, og det forventes klare tilrådninger til behandling av budsjett 2021 og økonomiplan for 2021-2024
- I det videre arbeidet skal utredningene vedrørende de 5 kommunene på Innherred, dvs Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger, prioriteres.
- Kommunestyret tar vurderingen om barnevernsinstitusjon til etterretning, og forventer at det synliggjøres andre tiltak som begrenser behovet for denne typen tjenester på sikt.

1.3. Mandat for utredning IKT-samarbeid

I februar 2020 ble følgende mandat for utredningen etablert:

«Muligheter og utfordringer med utvidet, forpliktende samarbeid mellom IKT-enhetene i Inn-Trøndelag, Innherred og Værnesregionen.

Følgende alternativer utredes:

- a) Inn-Trøndelag IKT og Innherred kommunesamarbeid IKT
- b) Inn-Trøndelag IKT, Innherred kommunesamarbeid IKT og Værnesregionen IT
- c) Innherred kommunesamarbeid IKT og Værnesregionen IT

1. Kartlegge organisering, ressurser/kompetanse, drift, utvikling, løsningsportefølje, økonomi – styrker og svakheter
 - Hver for seg og samlet for scenario a, b og c
2. Mulig ny organisering – muligheter og trusler

- For scenario a, b og c

3. Hva må utredes nærmere, hvordan og hvorfor?

Etter presisering i kommunestyret juni 2020 og avklaring i styringsgruppa 7.september, ble mandatet endret til å konsentrere utredningen om alternativ a) *Inn-Trøndelag IKT og Innherred kommunesamarbeid IKT*.

Denne beslutningen var også basert på tilbakemelding fra IT-leder i Værnesregionen:

«IT-leder i Værnesregionen er prinsipielt for et større samarbeid om IKT og Digitalisering, men verken politisk eller i administrasjonene er det p.t. fokus på, eller initiativ for å endre samarbeidskonstellasjonene i dette samarbeidet.

Etter bytte av kommunedirektører i flere av kommunene er hovedfokus nå reetablering av samarbeidet – Værnesregionen 2.0.

Det er bra om dagens samarbeid i Inn-Trøndelag og Innherred starter prosessen med å etablere et større samarbeid og at utvidet samarbeid der Værnesregionen inngår, vurderes senere som neste skritt.»

Utredningen inneholder likevel noe informasjon fra Værnesregionen i kartleggingsdelen.

Presisering fra Innherred kommunesamarbeid IKT, om tilbakemeldingen fra IT-leder Værnesregionen: IT-leder i Værnesregionen har gitt denne tilbakemeldingen på selvstendig grunnlag. Den er ikke forankret i kommunal eller politisk ledelse. Den står helt alene på IT-leder og ikke kommet fra ledelsen i Værnesregionen, da de var ukjent med utredningsarbeidet.

1.4. Premiss for utredningen

Bestillingen tar utgangspunkt i IKT-samarbeid. I utredningsarbeidet er det lagt til grunn at dette må forstås som både den tekniske delen av IKT-drift og -forvaltning, men også det stadig viktigere arbeidet med å understøtte tjenesteutvikling og å lede ulike deler av arbeidet med digital transformasjon.

Til grunn for dette premisset legger vi også en av konklusjonene fra KS-rapport [FOU 144016 IKT-samarbeid i kommunal sektor](#) fra 2015:

«Det tradisjonelle synet på IKT som bare en støttefunksjon, bør endres. IKT-samarbeidet bør konsentreres om strategi, innovasjon og tjenesteutvikling, der eierkommunene samarbeider tett med selskapet. Dette krever at ressurser allokeres fra drift til strategi.»

Videre at *«... organisasjonsform har en sentral betydning, men er langt fra å være avgjørende for at samarbeidet skal fungere godt. Endring av styringsmodell og oppgaver som IKT-samarbeidet skal utføre, er det viktigste for utviklingen av samarbeidet.»*

1.5. Om arbeidet med utredningen

Denne utredning er en av flere utredninger om utvidet samarbeid i innherredsregionen. Ansvar for utredning av IKT-samarbeid ble gitt kommunedirektør i Steinkjer og delegert til IKT-sjef i Inn-Trøndelagsamarbeidet.

Arbeidet med utredningen har foregått i samarbeid mellom IKT-lederne i Innherred kommunesamarbeid og Inn-Trøndelagsamarbeidet. IKT-leder i Værnesregionen har også deltatt i deler av arbeidet. Hver enkelt har hatt ansvar for kartleggingsarbeidet i egen virksomhet. For å definere premisset for utredningen er det tatt utgangspunkt i føringer og anbefalinger fra relevante

dokumenter fra regjering og Kommunenes Sentralforbund. I tillegg har DigInn-rapporten fra 2018 vært en viktig kilde og flere anbefalinger og beskrivelser av beste praksis fra rapporten er lagt til grunn i utredningen. [DigInn-rapporten](#) ble utarbeidet av PA Consulting i 2018 på oppdrag fra Inn-Trøndelagsamarbeidet og dannet grunnlag for likelydende [kommunestyrevedtak](#) om digitalisering i Inn-Trøndelag.

1.6. Samarbeid i dag

Samarbeid mellom IKT-enhetene i Midt-Trøndelag er ingen ny ide. De tre IKT-samarbeidene har gjennom flere år på eget initiativ samarbeidet på ulike områder og har hatt jevnlig dialog og utveksling av erfaringer. Det er gjennomført flere felles anskaffelser og de tre samarbeidene har i dag felles rammeavtaler innenfor områdene IT-utstyr/konsulenttjenester, Telefoni og Velferdsteknologisk utstyr.

Disse anbudsprosessene er gjennomført i regi av Værnesregion Innkjøp og med tilslutningsavtaler for kommunene i de to andre samarbeidene. Værnesregionen har hatt ansvaret for den innkjøpsfaglige delen, mens de 3 IKT-enhetene har bidratt med behovsspesifikasjon og kompetanse på ulike måter. Gjennom større volum og innkjøpskraft har dette ført til bedre betingelser og større grad av standardisering enn det vi kunne oppnå hver for oss. Dette har også spart kommunene og IKT-enhetene for betydelig tid i anbudsarbeidet, og ikke minst gitt bedre kvalitet på de anbudene som har vært gjennomført.

For å finansiere arbeidet med anskaffelser er det i den seneste fellesavtalen innført en kostnadsmodell som gjør at deltakerkommuner utenfor Værnesregionen får et påslag på prisen fra leverandører, som går uavkortet til Værnesregionen. I andre anskaffelser fakturerer Værnesregion et fastsatt beløp til kommuner som ønsker å delta som opsjon i anskaffelsen.

Det er i tillegg gjennomført ulike former for kompetanse- og erfaringsdeling mellom de tre samarbeidene. Innherred kommunesamarbeid har hatt flere samarbeid med Værnesregionen rundt konkrete utfordringer og problemstillinger, og knyttet til utvikling og modernisering. Innherredssamarbeidet og Inn-Trøndelag samarbeider i høst om utvikling av nye tjenesteforløp for digitalt tilsyn, innenfor velferdsteknologiområdet.

Fleire kommuner samarbeider med Værnes Respons om responscenter-tjeneste knyttet til velferdsteknologi. Levanger og Verdal kjøper i dag slike tjenester fra Værnes respons. Inn-Trøndelag har nylig gjennomført en utredning om framtidig responstjeneste som peker i retning av at Steinkjer i første omgang kjøper tjenesten fra Værnes respons, mens Inderøy og Snåsa vurderer på nytt når volumet er blitt større.

Det er sammenlignbare behov som skal dekkes i kommunene i de tre samarbeidene og de samme utfordringer som skal løses. Kompetansedeling er derfor nyttig for alle, men ofte krevende å gjennomføre.

Presisering fra Innherred kommunesamarbeid IKT: Kompetansedeling mellom IKT-samarbeid i regionen og nasjonalt skjer jevnlig. Det har av ukjent årsak ikke vært slik deling mellom Innherred og Inn-Trøndelag.

Kan det ha sammenheng med ulik organisering og fokus m.h.t. utvikling?

Uavhengig av resultatet av videre behandling av denne utredningen, antar vi at det vil være ønskelig og hensiktsmessig å videreføre ulike former for samarbeid med andre aktører i og utenfor regionen.

I Inn-Trøndelag er det erfaring med at potensialet for å realisere gevinster er større, enn det man kan oppnå i et samarbeid basert på dugnad og frivillighet. Det er dette denne utredning tar tak i: «Muligheter og utfordringer med utvidet, forpliktende samarbeid mellom IKT-enhetene i Inn-Trøndelag og Innherred».

2. Nasjonale føringer og trender som påvirker organisering av IKT-funksjonen

Nasjonale føringer for digitalisering av kommunal sektor og sentrale trender må hensyn tas når en ny organisering av enhet for IKT og digitalisering skal vurderes.

Tradisjonelt har IKT-funksjonene i kommunal sektor fokusert på drift, og de har ofte blitt sett på som et «nødvendig onde» og en salderingspost for mange kommuner. Utvikling og trender i samfunnet forøvrig og krav om digitalt førstevalg fra innbyggerne krever en omstilling i kommuners fokus på og finansiering av IKT. IKT i kommunal sektor et område i stor endring, og endringer skjer stadig raskere.

Digitalisering og digital transformasjon benyttes ofte som overskrift når offentlig og privat sektor jobber med IKT-drevet endring av interne prosesser og innbyggertjenester. Digitalisering hjelper kommunesektoren til å møte de store utfordringene og mulighetene som fremtiden byr på. Utvikling i samfunnet, krav fra innbyggerne og næringslivet samt en rekke nasjonale føringer skaper behov for IKT-drevet omstilling.

Den tradisjonelle holdningen til IKT som en støttefunksjon vil etter hvert ikke lenger fungere. Digitalisering vil få konsekvenser for organisering av IKT-området, både i hver enkelt kommune og i interkommunale IKT samarbeid. Organiseringen av IKT, som tradisjonelt har vært knyttet til daglig drift og brukerstøtte, må gjenspeile alle endringene som følger av digitalisering og ny teknologi. Digitalisering vil fremover være preget av en større grad av innovasjon og kreve mer gjennomgripende endringer.

Også regionalt er det initiativer og føringer som setter digital transformasjon på dagsordenen. Alle kommunene i Innherredsregionen deltar i Kompetanseløft Trøndelag - Digital transformasjon, i regi av DigiTrøndelag. Kompetanseløft er et lederutviklingsprogram som bl.a. har som mål «å bidra til at kommunene i Trøndelag kan gå enda mer "i samlet takt" og sikre at vi har en felles systematikk og forståelse av hva som kreves for å lykkes med digital transformasjon.»

Blant effektmålene finner vi at «Kompetanseløft Trøndelag skal bidra til nye og styrkede samarbeidsrelasjoner, kompetansenettverk og konstallasjoner på tvers av kommunene.»

2.1. Sentrale føringer

Føringer og anbefalinger fra Staten og KS er oppsummert i fem sentrale kilder:

[Digital Agenda](#) for Norge (Meld. St. 27), [Digitaliseringsrundskrivet](#) fra Staten, [KS' Digitaliseringsstrategi](#) og føringer fra sektorvis stortingsmeldinger, eksempelvis «En innbygger - én journal» i Meld. St. 29. I 2019 lanserte regjeringen og KS en felles strategi for digitalisering av offentlig sektor «[En digital offentlig sektor](#)».

Hovedtrekkene i Digital Agenda og Digitaliseringsrundskrivet er:

- **Digitalt førstevalg:** Innføring av digitale selvhjelpsløsninger, digital postkasse til innbygger, elektronisk faktura, tilgjengeliggjøring av offentlige data.
- **Digitalisering av virksomhetene:** Brukerne i sentrum, klart språk, gjenbruk av informasjon, bruk av nasjonale felleskomponenter, tilgjengelighet, arkitektur og standarder, sourcing-strategi, bruk av skytjenester, informasjonssikkerhet, personvern.

- **Prosjektgjennomføring:** Prosjektmodell (Prosjektveiviseren), gevinstrealisering, samordning i kommunesektoren.
- **GDPR og innebygget personvern:** Ansvar for datainnsamling og oppbevaring flyttet til kommunen, personvernombud må oppnevnes, innbyggeren har rett til å se sine data.

«[En digital offentlig sektor](#) - Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025» slår fast at «Digitalisering av offentlig sektor skal gi en enklere hverdag for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor gjennom bedre tjenester, mer effektiv ressursbruk i offentlige virksomheter og legge til rette for produktivitetsøkning i samfunnet. Hensikten med strategien er å understøtte digital transformasjon i hver enkelt virksomhet, og i offentlig sektor som helhet.»

Strategien definerer følgende mål for arbeidet fram mot 2025:

- Offentlig sektor digitaliseres på en åpen, inkluderende og tillitvekkende måte
- Flere oppgaver løses digitalt, og som sammenhengende tjenester
- Alle innbyggere, næringsdrivende og frivillige organisasjoner som har evne til det, kommuniserer digitalt med offentlig sektor
- Offentlig sektor utnytter potensialet i deling og bruk av data til å lage brukervennlige tjenester, og for å bidra til verdiskapning for næringslivet
- Kommunale og statlige virksomheter bygger sine tjenester med utgangspunkt i et felles digitalt økosystem for samhandling
- Kommunale og statlige virksomheter henter gevinster fra digitalisering på en systematisert måte

Digital transformasjon betyr å endre de grunnleggende måtene virksomhetene løser oppgavene på ved hjelp av teknologi. Det innebærer at virksomhetene gjennomgår radikale endringer med mål om bedre brukeropplevelser og smartere og mer effektiv oppgaveløsning.

Fra «En digital offentlig sektor»

Strategien er videre blitt fulgt opp av en [handlingsplan for 2020](#), utarbeidet av KS, Skate og Digitaliseringsdirektoratet. I september 2020 er det etablert en [samarbeidsavtale](#) mellom regjeringen og KS for å underbygge arbeidet med å nå målet om «En offentlig sektor».

I tillegg til føringene over, er følgende punkter sentralt for digitaliseringen i kommunal sektor:

- KS' digitaliseringsfond hvor sektoren kan låne utviklingsmidler for utvikling av løsninger som kommer hele sektoren til gode.
- Det utvikles stadig flere nasjonale felleskomponenter i alle sektorer. De nasjonale felleskomponentene er byggesteinene, som gjør at viktig data hentes fra nasjonale registre, og at hver virksomhet slipper å lage grunnleggende tjenester for sikker autentisering på nett, digital signering osv.
- Nytt folkeregister med ny lov som muliggjør proaktiv bruk av innbyggerdata for å tilby tjenester uten å innhente samtykke før kommunen går i dialog med innbyggeren.
- Nasjonale strategier for infrastruktur og drift for bruk av skyløsninger nasjonalt og internasjonalt.

IKT er i dag en velutviklet verktøykasse som benyttes i arbeidet med digital transformasjon, for å skape gode tjenester for innbyggeren og bidra til ytterligere effektivisering i kommunene. En

fremtidsrettet satsing på IKT må derfor tilrettelegge for økt tjenesteinnovasjon, kontinuerlig gevinstrealisering og en helhetlig IKT handlingsplan gjennom robuste styringsmodeller.

2.2.Sentrale trender

Følgende trender påvirker kommunenes digitalisering:

- **Demografiske trender:** Kommunal sektor vil være under høyt press grunnet en kraftlig økende andel eldre og generelt flere innbyggere som skal motta kommunale tjenester.
- **Press på økonomien:** Økonomien vil være presset blant annet grunnet nedgang i statlige oljeinntekter, økt arbeidsledighet og lavere skatteinntang.
- **Flere tjenester:** Planarbeidet skal i enda større grad regionaliseres i tett samskapning med kommunene i regionen. Det digitale arbeidet som pågår fra sentralt hold for økt tilrettelegging av selvbetjening med tilrettelegging av rammeverk med komponenter for å realisere eByggeSak og ePlanSak vil påvirke tjenesten og vil stille krav til økt tilgjengelighet og krav til brukerstøtte.
- **Folkehelse på tvers av forvaltningsnivå:** Innenfor helse og omsorg vil det være en sterk vekst i antall tjenestebrukere, og det er behov for å håndtere denne veksten blant annet ved økt bruk av velferdsteknologi og bedre digitale løsninger rundt den økende gruppen av yngre innbyggere med sammensatte diagnoser og dermed økende behov for omsorg.
- **Nye digitale løsninger:** Staten vil ta et større ansvar for å utvikle fellesløsninger for kommunal sektor. KS og Staten har gjennom sin finansieringsordning og samarbeidsavtale tilrettelagt for en kraftig vekst i utvikling av felles kommunale tjenester som vil kunne tas i bruk av den enkelte kommune. De store kommunene, regionene og flere av de interkommunale IKT-aktørene vil være sannsynlige utviklingspartnere for slike fellesinitiativer.

2.3.Hvordan trendene påvirker IKT-funksjonen

Digitalisering og digital transformasjon kjennetegnes av stor grad av innovasjon og kreve gjennomgripende endringer. Sentralt i dette er blant annet:

- Bruk av skytjenester
- Utvikling av løsninger som møter innbyggernes forventninger
- Analyse, bruk og gjenbruk av informasjon
- Bruk av mobile løsninger
- Innovasjon gjennom bruk av ny teknologi, som for eksempel velferdsteknologi og såkalte «smartkonsepter»

Å ta i bruk slike løsninger krever strategisk IKT-kompetanse, økt kompetanse om digital transformasjon og teknologi hos kommunale ledere, samt økt IT-brukerkompetanse hos alle ansatte.

Kombinasjonen av personlig digitalt innhold tilgjengelig gjennom skytjenester, bruk av sosiale medier og økt digitalisering i samfunnet for øvrig gjør at innbyggerne ikke bare forventer digitale tjenester, men at de digitale tjenestene kan nyttiggjøre seg av eksisterende opplysninger på en effektiv måte. Offentlig og kommunal sektor vil påvirkes, både gjennom mulighetene som finnes for bedre og mer effektive prosesser og tjenester, og gjennom det faktum at digitalisering fører til økt bruker- og forbrukermakt.

Fullverdig digitalisering av tjenester krever også økt bruk av IKT i utvikling av kommunale tjenester. Ny teknologi vil i fremtiden ikke bare være et av de viktigste virkemidlene, men en forutsetning for å levere gode kommunale tjenester.

2.3.1. Infrastruktur og drift

Nettverk

Innbyggere og ansatte vil ha mobile løsninger. Trender viser at de fleste løsninger vil gå over mobilt og trådløst nett, og at det vil være et endret behov for fysisk kabling. Dette sees allerede i dag, eksempelvis i form av innføring av digitale trygghetsalarmer i helsesektoren og bærbare PCer og nettbrett som benytter mobilnettet og trådløse nettverk. Flere systemleverandører tilbyr også deler av funksjonaliteten i økende grad gjennom apper og skreddersydde løsninger for mobile arbeidsflater. Ansatte ønsker enkle, mobile løsninger som gjør at de kan jobbe når som helst, på hva som helst, fra hvor som helst. Gode robuste løsninger for nettverkinfrastruktur blir derfor stadig viktigere.

Drift av sentral infrastruktur

Mange kommuner og interkommunale IKT-organisasjoner har i dag egne datarom. De nærmeste årene vil kommuner benytte regionale eller nasjonale datasentre og få mange av sine tjenester levert fra skyen. Slik går også utvikling i samfunnet forøvrig. De statlige etatene legger til rette for dette, ved utforming av skystrategier og tilpasning av regelverk. KS har utredet juridiske forhold ved bruk av skytjenester for kommuner, og konkludert med at bruk av skytjenester kan være en hensiktsmessig og sikker løsning. Kommunene i Innherredsregionen har tatt i bruk skytjenester i flere av sine løsninger og denne utviklingen vil fortsette. Det er imidlertid viktig at dette skjer som en del av en helhetlig strategi, der gevinster gradvis realiseres over tid.

Dagens løsninger i kommuner krever en høy tilgjengelighet på nettverksinfrastruktur. Morgendagens løsninger vil i langt større grad kreve tilgjengelighet mellom den digitale tjenesten og den mobile enheten brukeren benytter. Kravet til oppetid og tilgjengelighet vil stille større krav til redundans og moderne nettverksinfrastruktur og kravet til kompetanse for å forvalte løsningene øker.

2.3.2. Brukerstøtte

Brukerstøtte kommer til å være en viktig del av IKT-leveransen også i fremtiden. Med økende digitalisering og flere tekniske hjelpemidler øker også behovet for å hjelpe brukerne. Spørsmålet er hvordan denne brukerstøtten skal leveres. Med ny teknologi åpnes muligheter for å effektivisere brukerstøtte både gjennom chat-tjenester og automatisering. Dette effektiviserer driften, men stiller også høyere krav til kompetansenivået hos brukerne. Erfaringer fra kommunene i Midt-Trøndelag, viser at den generelle brukerkompetansen på digitale løsninger må heves. Her spiller brukerstøtte en viktig rolle og bør bidra proaktivt med kompetansehevende tiltak.

Med økt kompetanse hos de ansatte øker også kompleksiteten på de spørsmål som kommer til brukerstøtte. Riktig kompetanse og dimensjonering av tjenesten er derfor viktig.

Samtidig som brukerstøtten effektiviseres er det behov for å ha brukerstøtte som er fysisk til stede og løser problemer. Dette er en aktuell og relevant problemstilling i alle sektorer med kanskje spesielt for helse og oppvekst.

Med flere digitale tjenester vil behovet for tilgang til en brukerstøtte med kompetente medarbeidere øke. Den må være tilgjengelig uavhengig av geografi og åpningstid utover normal kontortid må vurderes.

2.3.3. Fagsystemer

Informasjonen i fagsystemer legger grunnlaget for tjenestene som skal leveres av kommunen. Det er essensielt for en kommune at fagsystemene løser dagens behov på en tilfredsstillende måte, og at de velges med tanke på framtidige behov. Den store trenden innen fagsystemer er at de er skybaserte. Dette øker tilgjengeligheten til systemet, minsker behovet for egne servere og vedlikeholdet av disse. Det gir økt kvalitet for brukeren og lavere kostnader. Et eksempel på dette er Helseplattformen som planlegges innført i kommunene fra 2022.

En begynnende trend er at store tunge fagsystemer faller bort, og erstattes av «lettvekts-IT». Virksomhetene beholder noen få tyngre kjernefagsystemer, mens en god del oppgaver løses i mikrotjenester i form av apper og lignende. Ansatte er mer fornøyde, fordi slike lette IT-løsninger er enkle å bruke og mer oppgaveorienterte. Oppgaven for virksomhetene og IKT-avdelingen er å sørge for gode datamodeller for å sikre god informasjonsflyt mellom kjernesystemene og de brukervennlige, enkle tjenestene.

Det forventes at det offentlige Norge de nærmeste årene vil lage standardmodeller for datastrukturer, slik at hver kommune slipper å gjennomføre omfattende dataarkitekturprosjekter på egen hånd. Prosjektet med felles skoleadministrativt system for fylkeskommunene er et eksempel på et slikt initiativ. Når løsningen er på plass, vil data om elever og ansatte bli gjenbrukt og flyte på tvers av systemene, og mellom de ulike forvaltningsnivåene når kommunene tar i bruk den samme løsningen.

Kommunesektoren er generalister som løser de samme lovpålagte oppgavene. Det er derfor samfunnsnyttig å investere i felles løsninger for å lette arbeidet med integrasjon og samhandling.

2.3.4. Digitale tjenester

Innbyggerne vil i større og større grad forvente å få levert velfungerende digitale tjenester fra det offentlige. For at dette skal være mulig trengs det et effektivt offentlig samarbeid der informasjon kan deles mellom forskjellige offentlige aktører. Dette vil muliggjøre effektiv digital dialog med innbyggere på tvers av sektorer. Samarbeid mellom kommuner, fylkeskommuner og staten vil være nødvendig for å løse dette på best mulig måte. Dette arbeidet kan organiseres gjennom større interkommunale samarbeid.

Kommunal sektor må planlegge for helhetlige og sammenhengende digitale tjenester for å møte innbyggernes og næringslivets behov og for å kunne utnytte digitale data i planlegging og oppfølging av egne tjenester. Digitalisering i kommunene legger til rette for økt verdiskaping og innovasjon, og kan bidra til å øke produktiviteten i både privat og offentlig sektor.

Utvikling av fagsystemer og digitale tjenester er kostnadskrevende og det er stort potensiale for felles utvikling og stordriftsfordeler gjennom å samarbeide med andre aktører om å utvikle og kjøpe inn nye løsninger.

Det er nødvendig å finne nye, robuste mekanismer for finansiering av utviklingsarbeidet i kommunal sektor som bidrar til økt tempo på digitaliseringen i kommunesektoren. I lys av satsingsområdene i Digital agenda er det rimelig å forvente at staten følger opp med en vesentlig styrket finansiering av utviklingsoppgaver i kommunesektoren.

Digitalisering gjør det mulig å løse samfunnsutfordringer på nye måter og dermed skape samfunnsmessige gevinster. Innovative anskaffelser er et strategisk verktøy for å fornye offentlig sektor. Utvikling av nye systemer eller løsninger vil omfatte mange anskaffelser, og her ligger det et stort potensial for innovasjon og nyskaping. Innovative anskaffelser handler om å benytte

mulighetene som regelverket gir i alle faser av prosessen. Når kommuner og fylkeskommuner er tydelige på sine behov og etterspør innovasjon i sine anskaffelser, utfordres markedet til å utvikle nye løsninger som møter morgendagens behov. Kommuner og fylkeskommuner må være gode bestillere slik at det er brukerbehovene som preger den digitale infrastrukturen fremover.

2.3.5. Ledelse av IKT og kompetanse

I takt med at en større del av oppgaver knyttet til drift og infrastruktur blir satt ut til eksterne aktører vil arbeidsoppgavene til IKT-ledelse endres. Fokuset vil i større grad rettes mot forbedring av arbeidsprosesser og utvikling av nye digitale tjenester i samarbeid med fagområdene i kommunen.

Nye digitale tjenester og adopsjon av ny teknologi vil i større grad være en sentral driver for endringsarbeid i organisasjoner, og derfor vil IKT befinne seg i skjæringspunktet mellom mennesker, organisasjon og teknologi. For å få til utvikling av nye digitale tjenester er det avgjørende at IKT-avdelingen kjenner brukerbehovene og samarbeider tett med de som skal bruke de nye tjenestene.

Sentrale kompetanser i IKT-avdeling er kunnskap om brukersupport, sikkerhet, trender, nasjonale fellesløsninger, arkitektur, bruk av data og kompetanse til å lede utvikling av nye tjenester. Det vil være endret behov for kompetanse knyttet til drift av infrastruktur i fremtiden, fordi dette er en oppgave som gradvis erstattes av skybaserte løsninger som driftes rimelig fra store datahaller.

Gjennom bl.a. Kompetanseløft Trøndelag har kommunene i Innherredsregionen satt digitalisering og digital transformasjon som et viktig punkt på dagsordenen. Manglende kompetanse og kapasitet er et hinder for å få fart på dette arbeidet. Kompetanse og kapasitet på tjenesteutvikling og digital transformasjon bør være viktige elementer i en framtidig organisering av IKT-samarbeid.

For å styrke digitaliseringsarbeidet i kommunene er det også ønskelig med stor politisk bevissthet rundt problemstillingen. Også politikerne må ha kunnskap om hvordan digitalisering kan brukes som et verktøy for å levere bedre tjenester til innbyggerne. Dette kan bidra til at utvikling av IKT-tjenester blir prioritert høyere.

3. Dagens organisering og mandat

Overordnet kartlegging viser at IKT-enhetene i kommunesamarbeidene i Inn-Trøndelag, Innherred og Værnesregionen, betjener omtrent samme antall ansatte og det samme antall elever, selv om de betjener ulikt antall kommuner. De tre samarbeidene er også relativt like når det gjelder antall innbyggere.

IKT-enhetene i de tre samarbeidene er relativt ulike når det gjelder kompetanse og kapasitet. Værnes har den desidert største enheten med 24 medarbeidere, hvorav 4 lærlinger. Innherred og Inn-Trøndelag er relativt lik i størrelse, henholdsvis 12 og 13 medarbeidere inkludert korttidsengasjement, men er ulik i kompetanseprofil og tjenesteomfang. Innherred er relativt sterk på drift, infrastruktur og utvikling, mens Inn-Trøndelag i større grad har bygget kompetanse på digitalisering og tjenesteutvikling. Værnesregionen har kapasitet og kompetanse på alle disse områdene, noe som også gjenspeiler seg i antall medarbeidere. Alle tre har tjenester knyttet til brukerservice, men Værnes har også mere kapasitet på dette området.

Region	Stillinger	Kommuner	Innbyggere	Ansatte	Elever
Værnes	20+4	5	34.046	Ca 4.000	Ca 4.600
Innherred	10+2	2	35.143	Ca 3.500	Ca 4.300
Inn-Tr.lag	12+1	3	33.158	Ca 4.000	Ca 4.000

3.1. Inn-Trøndelag IKT

Inn-Trøndelag IKT (ITR-IKT) er felles enhet for IKT og Digitalisering for kommunene Snåsa, Inderøy og Steinkjer. Enheten er organisert som et §27-samarbeid med Steinkjer kommune som vertskommune. I vertskommunen er enheten organisert i kommunedirektørens fagstab og IKT-sjef rapporterer til assisterende kommunedirektør. I samarbeidet rapporterer enheten til styret, bestående av kommunedirektør/rådmenn i de 3 kommunene. I tillegg til å levere tjenester til kommunene leveres også IKT-tjenester til enheter som Steinkjerbygg, Brannvesen Midt IKS, DMS Midt m.fl.

Enheten har pr. i dag 12 faste stillinger og en prosjektstilling ut 2020, og leverer digitale løsninger og tjenester til ca. 4.000 ansatte og ca. 4.000 elever.

Enheten leverer tjenester innenfor områdene

- Sikkerhet – 1 medarbeider
- Drift og infrastruktur – 3 medarbeidere
- Prosjekt og tjenesteutvikling – 3 (4) medarbeidere
- Brukerservice – 4 medarbeidere

Mandatet til ITR-IKT:

- Drift og infrastruktur
 - Understøtte kommunenes digitale løsninger med teknisk infrastruktur og tekniske løsninger, og drift og forvaltning av disse
- Prosjekt og tjenesteutvikling

- Lede og delta i digitalisering- og tjenesteutviklingsprosjekter
- Brukerstøtte
 - Leverer 1.linje brukerstøtte. Ansvar for brukerstøtte på fellesløsninger i samarbeidet.

ITR-IKT har relativt få ressurser på Drift og infrastruktur, men har driftsavtale med ekstern samarbeidspartnere på datasenter, servere og nettverk.

I Prosjekt- og tjenesteutvikling er det pr i dag 4 konsulenter/rådgivere som er pådrivere, deltar i og ledere prosjekter. Tjenesteutviklingen er organisert gjennom etatsvise kompetansenettverk, kalt eFagråd. Det er etablert eFagråd for Helse, Oppvekst, Teknisk og Tverrfaglig. eFagrådene ledes av en etats/sector-leder. ITR-IKT deltar aktivt i eFagrådene og fungerer også p.t. som porteføljestyre.

Brukerservice betjener helpdesk-telefon for brukerstøtte, bistår og rådgir i forbindelse med anskaffelse av PC-utstyr. Personellet deltar også i ulike utviklingsprosjekter innenfor områder Drift og infrastruktur.

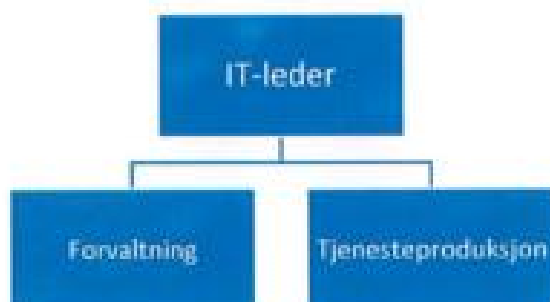
3.2. Innherred kommunesamarbeid IKT

Innherred kommunesamarbeid IKT (Innherred IT) er felles IKT-avdeling for kommunene Levanger og Verdal. Avdelingen er organisert i Innherred kommunesamarbeid KIK som er et §27-samarbeid med flere fellestjenester for Innherredsamarbeidet. IT-leder rapporterer til leder for dette samarbeidet.

Enheten har pr. i dag 10 faste ansatte og 2 innleide. Samtidig er det et mål om å ha 2 lærlinger. Enheten leverer drift og utvikling av kommunenes IKT-infrastruktur og leverer IKT-tjenester til ca 3.500 ansatte og ca 4.300 elever. I tillegg drifter og bistår enheten eksterne kunder som Falstadsenteret, Innherred Brann og redning, Innherred Renovasjon og Den norske Kirke.

Enheten leverer tjenester innenfor områdene

- Forvaltning og Kundesenter – 4 (2) medarbeidere
 - Kundesenter, økonomi, avtaler
 - Utvikling / Prosjekt
- Tjenesteproduksjon – 6 medarbeidere
 - Utvikling, Prosjekt, Robot
 - Drift av IKT infrastruktur, Fagsystemer innen helse (EPJ, Meldingsutveksling)
 - Nettverk, Sikkerhet, Databaser, Overvåkning, Sky +++

Mandatet til enheten er å bistå kommunene med kompetanse og utvikling innen IKT-området. Verdal og Levanger har ikke en omforent prosess rundt tjenesteutvikling, slik at IKT deltar i tjenesteutviklingen i kommunene på adhoc-basis. IKT er en samarbeidspartner for kommunen for å lykkes med tjenesteutvikling.

Innherred IT drifter i hovedsak all infrastruktur med egne ressurser. Det er komplekse integrasjoner og løsninger, slik at innleie av eksterne eksperter er helt nødvendig innenfor noen fagområder. I

tillegg er eksterne ressurser benyttet i forbindelse med ulike utviklingsprosjekter. Innenfor oppvekst og helse er det etablert gode samarbeid for videreutvikling av tjenestene, og kommunene er kommet svært langt i dette arbeidet. I den siste tiden har det vært fokusert på forenkling av arbeidsprosesser som er tidkrevende og manuelle og som kan løses med robotteknologi.

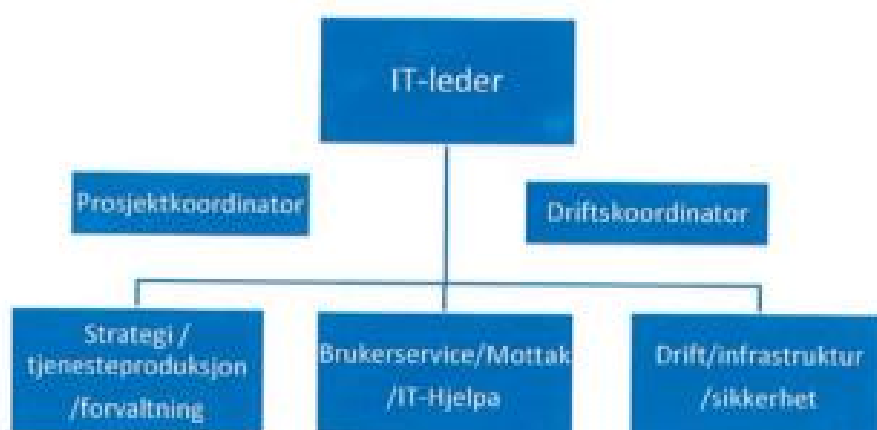
3.3. Værnesregionen IT

Værnesregionen IT (VarIT) er felles enhet for IKT og Digitalisering for kommunene Stjørdal, Selbu, Tydal, Meråker og Frosta med Stjørdal som vertskommune. I vertskommunen er enheten organisert under enheten HR- og innovasjon.

Enheten har pr. i dag 24 ansatte, inkludert 4 lærlinger og leverer tjenester til ca. 4.000 ansatte og ca. 4.000 elever.

Enheten leverer tjenester innenfor områdene

- Strategi/tjenesteproduksjon/forvaltning – 7 medarbeidere
 - Inngå og forvalte felles avtaler, inkl anbud og forhandlinger med leverandører
 - Være synlig og bistå utøvende tjeneste, rådgivere
 - Økonomi / Fakturering
 - Strategi og utvikling
 - Delta i prosjekter
- Brukerstøtte/Mottak/IT-Hjelpe – 4 medarbeidere + 4 lærlinger
 - Helpdesk – IT-Hjelpe
 - Varemottak og bestillinger
 - Klargjøring av utstyr
 - Div driftsoppgaver
- Drift/infrastruktur/sikkerhet – 9 medarbeidere
 - Drift av IKT infrastruktur
 - Nettverk, Databaser, Overvåkning, Sky +++
 - Prosjekt
 - Utvikling
 - Sikkerhet
 - Personvernombud

VarIT har følgende mandat:

Værnesregionen IKT skal bidra til at kommunene når følgende mål:

- Kostnadseffektiv utførelse av tjenesten.
- En tjeneste med god service og tilgjengelighet for brukerne.
- Økt kvalitet og høy faglig kompetanse.
- Redusert sårbarhet i tjenesteytingen.
- Utvikle tjenesten i tråd med sentrale føringer.

Oppgaver som ikke inngår:

- Vedta forskrifter, herunder kommunale avgiftssatser
- Vedta planer for den enkelte kommune.
- Bestemme nivået på tjenesteinnholdet i den enkelte deltakerkommunen eller tjenester direkte rettet mot innbyggere i den enkelte deltakerkommunen.

Virksomhetsplan

- IKT skal styres etter en virksomhetsplan med mål og resultatkrav. Planen skal videre beskrive de tiltak som planlegges for å få en god måloppnåelse, herunder forventet ressursinnsats.
- Værnesregionen IKT skal følge kommunenes e-kommunestrategi og gjennomføre investeringer og innkjøp i henhold til vedtatt investeringsplan.

Værnesregionen IT har rådgivere/konsulenter som jobber sektorvis og er pådrivere, deltar i, og leder tjenesteutviklingsprosjekter. Prosjektene eies i linja i aktuell sektor. VarIT drifter tekniske løsninger med egne ressurser.

3.4. Ressurser / kompetanse

Resultatet av overordnet kompetansekartlegging viser at alle tre IKT-samarbeid har et høyt faglignivå, men viser ulikheter på innretning og kapasitet, som vist over.

3.5. Organisering av drift

Innherred IT og VarIT løser de fleste driftsoppgaver med egne ressurser. ITR-IKT har outsourcet driftsoppgaver til ekstern leverandør. Alle jobber med å flytte datatjenester ut av eget datasenter og erstatte dette med skytjenester eller løsninger som en tjeneste, driftet av leverandør. Alle tre IKT-enheter har i dag egne datasentre. ITR-IKT har planer om å flytte datasentret ut til ekstern samarbeidspartner i løpet av kommende år.

3.6. Organisering av utvikling/prosjekt

Innherred kommunesamarbeid IKT har ikke dedikerte ressurser som er pådrivere og prosjektledere i arbeidet med digital transformasjon. Pådriverrollen skjer som en naturlig del av dialogen med de ulike sektorene. Det er ingen strukturert prosess for tjenesteutvikling og strategi i kommunene og IKT-avdelingen deltar i de prosjekter som pågår i kommunene. Innherred IT har 2-3 nøkkelressurser som har god kompetanse på prosesskartlegging, automatisering med robotteknologi og prosjektgjennomføring. Innherred IT er en liten, kompetent organisasjon, slik at det å utnytte de rette ressursene i de ulike prosjektene er en suksessfaktor.

Inn-Trøndelag IKT har 3(4) ressurser som har som hovedoppgave å være pådrivere, delta i, og lede utviklingsprosjekter knyttet til digital transformasjon. Arbeidet er organisert gjennom sektorvise kompetansenettverk, eFagråd, for h.h.v Helse, Oppvekst, Teknisk og Tverrfaglig. Det er etablert et investeringsfond for finansiering av utviklingstiltakene, som gjør at prosjekter kan iverksettes uavhengig av den årlige budsjettprosessen. Administrativ styringsgruppe (ASG) for Inn-Trøndelag består av kommunedirektør/rådmenn og hovedtillitsvalgt i deltagerkommunene, og prioriterer og godkjenner prosjekter. Det skal finnes en prosjektbeskrivelse og en gevinstplan for alle prosjekter som fremmes for ASG.

Værnesregionen IT

Tjenesteutvikling i VarIT:

- Organisert som prosjekt
- Leder prosjekter som går i linja
- Aktive i ledermøter for innspill om aktuelle prosjekter
- Konsulenter/rådgivere som jobber sektorvis

3.7. Løsningsportefølje

Det er foretatt en kartlegging av ca 40 sentrale løsninger, både i IKT-avdelingene og i fagavdelinger. Kartleggingen viser at det i stor grad er sammenfallende løsningsportefølje i de tre samarbeidene, men at det finnes noen unntak. Det vil være viktig å harmonisere løsningsporteføljen i et nytt samarbeid for å kunne ta ut gevinster m.h.t systemforvaltning, integrasjoner og arbeidet med å effektivisere arbeidsprosesser. Ulikhetene er behandlet under.

- **IKT-løsninger**
 - Identitetsstyring: Her har VarIT og ITR-IKT like løsninger, men Innh-IKT er ulik. Her foregår det evaluering av dagens løsninger. Selv om det vil være ressurskrevende og etablere felles løsning, ansees dette ikke som hinder for samarbeid.
 - Videokonferanseløsninger: Her baserer alle tre samarbeid løsningen på MS Teams med ulike videokonferanseløsninger i tillegg.
 - Helpdesksystem: De tre samarbeid ulike systemer i dag
 - Brannmur: Samarbeidene har ulike løsninger
 - Backup: Her har Innh-IKT og ITR-IKT like løsninger på «OnPrem»-backup. VarIT og ITR-IKT har like løsninger på sky-backup av Office365
 - Antivirus : VarIT og Innh-IKT har valgt sikkerhetspakke fra Microsoft, mens ITR-IKT har antivirus fra Trend
- **Tverrfaglig**
 - Økonomi/regnskap/personal: Her har Værnes og Innherred løsning fra Visma, mens Inn-Trøndelag har Agresso/UBW4
 - Værnes har startet et arbeid med ny anskaffelse som Innherred har opsjon på å tiltre.
 - Dette er det viktigste kjernesystemet med masterdata som gjenbrukes i mange løsninger. Det vil være en potensiell utfordring i et utvidet samarbeid om ikke dette harmoniseres. Dette kan imidlertid løses på ulike måter og ansees ikke som avgjørende for valg av retning.
 - Budsjett: Innherred og Inn-Trøndelag har samme løsning. Værnes et annet system.
 - Arkiv: Alle tre kommuner har pr. i dag løsning fra samme leverandør, men ulike generasjoner.
- **Helse**
 - Lege/Legevakt: Her har Innherred og Inn-Tr.lag like systemer, mens Værnes er forskjellig.
 - Forøvrig lik løsningsportefølje i Helse
- **Oppvekst**
 - Noe ulikt på LearningManagementSystem (LMS). Felles for alle er bruken av Teams. Værnes har i tillegg Zokrates, Innherred har It'sLearning, mens Inn-Trøndelag har Skooler.
 - Oppvekstadministrativt system (OAS): Her er Innherred og Inn-Trøndelag like, mens Værnes er forskjellig.
 - Når det gjelder ulike apper for pedagogisk bruk i oppvekst er det «mye forskjellig» i alle kommuner. Her er det et potensialet for gevinster i alle kommunesamarbeidene gjennom en opprydding og harmonisering.
- **Teknisk**

- Løsningsporteføllen på sentrale løsninger er like med unntak av forsystem for fakturering av kommunal avgifter. Her har Værnes én løsning, Inn-Tr.lag en annen og Innherred har begge løsningene.

3.8. Økonomi

I arbeidet med kartlegging og sammenligning av økonomi, er det tatt utgangspunkt i regnskap 2019 og budsjett for 2020. Tallene i tabellen under er basert på det underlaget hvert enkelt samarbeid har skaffet til veie og gruppert i hovedposter.

Det er imidlertid stor ulik praksis m.h.t. hvilke kostnader som legges til IKT-enheten og det er noen ulikheter i bruken av kontoplan. Driftskostnadene er derfor ikke reelle og blir ikke sammenlignbare før vi justeres for ulik praksis.

Ulikhetene er bl.a. hvordan kostnadene fordeles mot kommunene i samarbeidet. I budsjett og regnskap for Innherred kom.sam. IKT ligger anskaffelser av utstyr som faktureres videre mot den enkelte kommune og sektor, mens i Inn-Trøndelag faktureres dette direkte fra leverandør til sektoren. Det er også ulik praksis knyttet til lisenser. Innherred viderefakturerer brukertilisenser fra microsoft basert på antall brukere. I Inn-Trøndelag fordeles denne kostnaden basert på fordelingsnøkkel, slik som for øvrige kostnader. Lisenskostnader på fagløsninger faktureres gjennom IKT-budsjettet i Innherred, mens det i Inn-Trøndelag i større grad ligger i sektorenes egne budsjetter. I Inn-Trøndelag IKT ligger også kostnader knyttet til husleie og avdrag/renter, som ikke er tilsvarende i Innherred kom.sam. IKT. Inn-Trøndelag har videre deler av lønnskost finansiert gjennom investeringsprosjekter som må hensyntas for å få sammenlignbare tall. Oppstillingen under er et forsøk på å gjøre kostnadene sammenlignbare.

Regnskap 2019			
Kostnadspost	Inn-Trøndelag	Innherred	Værnes
Lønn og sosiale kostnader	Kr. 7.423.306	Kr. 8.404.831	
Andre driftsutgifter	Kr. 9.786.611	Kr. 17.588.886	
Nettverk og kommunikasjonskostnader	Kr. 2.087.464	Kr. 2.136.184	
Lisenser og vedlikehold applikasjoner	Kr. 3.883.053	Kr. 8.445.871	
Serviceavtaler leverandører av maskinvare og programvare	Kr. 2.068.759	Kr. 12.097.060	
Konsulenttjenester/innkjøp tjenester	Kr. 1.307.076	Kr. 1.641.257	
Samlet kostnader	Kr. 26.556.271	Kr. 50.314.089	
Korrigerende /viderefakturert			
Lisenser fagapplikasjoner	-Kr. 700.000	-Kr. 12.500.000	
Gjennomfakturert utstyr		-Kr. 9.000.000	
Fakturerte driftstjenester		-Kr. 2.000.000	
Husleie	-Kr. 372.000		
Renter og avdrag investeringer	-Kr. 2.265.991		
Andel lønn investeringsprosjekter	-Kr. 922.398		
Sammenlignbare kostnader	Kr. 24.140.677	Kr. 26.814.089	

Budsjett 2020			
Kostnadspost	Inn-Trøndelag	Innherred	Værnes
Lønn og sosiale kostnader	Kr. 9.069.000	Kr. 8.882.395	Kr. 17.758.000
Andre driftsutgifter	Kr. 12.799.000	Kr. 6.620.583	Kr. 9.606.000
Nettverk og kommunikasjonskostnader	Kr. 2.200.000	Kr. 3.181.000	Kr. 407.000
Lisenser og vedlikehold applikasjoner	Kr. 5.800.000	Kr. 18.371.566	Kr. 19.880.000
Serviceavtaler leverandører av maskinvare og programvare	Kr. 1.990.000	Kr. 1.021.000	Kr. 740.000
Konsulenttjenester/innkjøp tjenester	Kr. 800.000	Kr. 1.660.000	Kr. 565.000
Samlet kostnader	Kr. 32.658.000	Kr. 39.736.524	Kr. 48.956.000
Korrigerings /viderefakturert			
Lisenser fagapplikasjoner	-Kr. 700.000	-Kr. 13.100.000	
Gjennomfakturert utstyr		-Kr. 1.000.000	
Fakturerte driftstjenester		-Kr. 3.130.279	
Husleie	-Kr. 1.000.000		
Renter og avdrag investeringer	-Kr. 4.564.000		
Andel lønn investeringsprosjekter	Kr. 1.650.000		
Sammenlignbare kostnader	Kr. 28.044.000	Kr. 22.606.245	

I det store bilde har Inn-Trøndelag og Innherred relativt lik kostnadsstruktur. Lønnskostnadene er relativt like, men tar vi hensyn til at Inn-Trøndelag har deler av lønnskostnaden dekket inn gjennom investeringsprosjekter har Inn-Trøndelag høyere lønnskostnader. Inn-Trøndelag har også noe høyere driftsutgifter knyttet til at flere driftstjenester utføres av ekstern driftspartner.

Basert på budsjett 2020 har Værnes et høyere kostnadsnivå, primært pga. større bemanning.

Ved eventuell etablering av ny felles enhet vil kvalitetssikring av sammenlignbare kostnader være sentralt. Prinsipper om kostnadsfordeling må også avklares.

3.9. Styrker og svakheter

3.9.1. Inn-Trøndelag IKT

Styrker	Svakheter
• Motivasjon • Strategisk plattform DigInn • Trivelig arbeidsplass • Metodikk i prosjektjobbing • Kompetanse • Jobber bredt • Tilgang til kompetanse gjennom driftsavtale • Legitimitet • Godt samarbeid med etater / sektorer	• Sårbar • Kapasitet • Personavhengig • Lite overlapping • Ingen egen vaktberedskap 24/7/365

Inn-Trøndelag IKT har i løpet av de siste par årene gjennomgått store endringer, bl.a. gjennom implementering av anbefalinger i DigInn-rapporten. 8 av 13 medarbeidere er ansatt i 2019 eller 2020. Motivasjonen blant medarbeiderne i avdelingen er stor, som vises gjennom stort eierskap til oppgaver og prosjekter. Arbeidspresset er stort og i perioder legges det ned arbeidsinnsats utover det som er forsvarlig i lengden.

Høsten 2019 flyttet avdelingen inn i renoverte lokaler som gir rom for endrede arbeids- og samarbeidsformer.

Det trekkes fram at DigInn har gitt en god strategisk plattform og en veiviser i utviklingsarbeidet. Det har også skapt en legitimitet for det arbeidet som gjøres, med godt samarbeid med etater og sektorer i kommunene.

Det er svært god kompetanse på mange IKT-fagområder i avdelingen, men vi er avhengig av tilgang til kapasitet og spesialkompetanse fra eksterne leverandører gjennom driftsavtale og rammeavtale for konsulentbistand.

Informasjonssikkerhet og personvern er særdeles viktig når flere tjenester blir digitale. Enheten har god og viktig kompetanse på IKT-sikkerhet gjennom fagansvarlig på området, men det viser seg svært krevende å få etablert en kultur for personvern og informasjonssikkerhet i organisasjonen. Det er helt avgjørende at dette arbeidet blir sterkere forankret i ledergruppa i den enkelte kommune.

Når det gjelder svakheter trekkes det fram at vi er sårbare når det gjelder kapasitet. Marginal kapasitet gjør at det blir liten overlapping på kompetanse og dermed personavhengighet og sårbarhet.

Det er heller ikke kapasitet til å etablere egen vaktberedskap eller brukerstøttetjeneste utover normal arbeidstid.

3.9.2. Innherred kommunesamarbeid IKT

Styrker	Svakheter
- Lokal kunnskap, org. og teknisk - Erfaring - Alle kjenner alle - Smidighet - Nærhet til brukerne/kommunen - Enkel org. - Geografi – størrelse - Organisering - > standardisering - Vaktordning 24/7 for helse - Dyp kompetanse på produkter, løsninger og tjenester som IKT leverer og understøtter	- Liten organisasjon - Sårbar ved fravær - Driftsoppgaver sluker ressurser ifht utvikling. Dog leverer på utvikling, andre driftsoppgaver tar lengre tid. - Kapasitet - Uavklarte ansvarsområder kommune vs §27 - Samordning mellom 2 kommuner - Kompetanse, «potet»

Innherred kommunesamarbeid IKT er en liten, kompetent og godt sammensveiset avdeling. Avdelingen har store ambisjoner på vegne av sine kommuner. Avdelingen har vært gjennom en lang OU-prosess for å bygge felles kultur og forståelse for det ansvaret avdelingen har. Fra å ikke ha brukerperspektiv til brukerperspektiv, slik at nå er kundetilfredsheten på 4,5 av en skala fra 1-5. OU-arbeidet har gitt veldig positiv effekt på å forsterke styrkene i analysen. Fokuset på forbedring og tiltak mot svakheter, har gjort at avdelingen har kompensert for svakheter med gode rutiner, fokus på kompetansespredning og «just do it».

En liten avdeling er sårbar ifht uplanlagt fravær og rekrutteringsarbeidet tar noe lengre tid. De store aktørene i regionen tilbyr større og mer spesialisert fagmiljø, og vi kjemper om de samme kandidatene.

Forventingene til utviklingskapasitet i avdelingen, gjør at det gjøres tøffe prioriteringer på oppgaver og prosjekter som avdelingen til enhver tid deltar i. Ambisjonene er store og det gjøres prioriteringer for å bidra der kommunene fokuserer på utvikling. Innherred IKT opplever at det er den manglende samordningen mellom kommunene som er flaskehalsen i tjenesteutviklingen.

Enheten kjenner organisasjonen godt, og tjenesteutvikling i en del av kommunen, kan enkelt tilpasses og gjenbrukes i en annen del av kommunen.

3.9.3. Værnesregionen IT

Styrker	Svakheter
- Motivasjon - Kompetanse - Strategi og innovasjon - Tett samarbeidet med etater/sektorer - Legitimitet - Dybdekompetanse innen flere områder - Har vaktberedskap 24/7	- Samordning/ enighet mellom 5 kommuner - Faglig utvikling / kompetanse

Værnesregionen IT er en sammensveiset gjeng, som ønsker at alle skal lykkes og bidrar der det er påkrevd. Enheten har stor kompetanse og leder an i utviklingen av moderniseringen av kommunene lokalt og nasjonalt. Relasjonen og samarbeidet med andre etater og sektorer er godt.

Det er krevende å få 5 kommuner til å samordne seg og gå i samme retning. Værnesregionen IT er en pådriver for dette gitt de store utviklingsprosjektene som gjennomføres, med store gevinstrealiseringer for hver enkelt kommune.

4. Mulige samarbeidsmodeller

I arbeidet er det drøftet ulike modeller for samarbeid, med utgangspunkt i dagens samarbeid som er beskrevet i kap 1.6.

De fire modellene for samarbeid som er drøftet er:

- **Frivillig samarbeid** med egne uavhengige styrer for de tre samarbeidene.
Denne «dugnadsmodellen» er nyttig, men Inn-Trøndelag erfarer at den begrenser gevinstpotensialet. Dugnadsbasert samarbeid gir ikke ønsket og nødvendig effekt og det viser seg krevende å få etablert konkrete samarbeidsløsninger hvis ikke «alle» ser kortsiktige gevinster. Erfaring viser at man i praksis prioriterer samhandling på det som gir gevinster for egen enhet og det den enkelte enhet måles på. Denne modellen beskriver det samarbeidet som er i dag og er derfor null-alternativet, men i tillegg med en løftet ambisjon om å «skape forutsetninger for en raskere digital transformasjon i kommunene med sikte på å realisere gevinster». Innherred kommunesamarbeid mener at «dugnadsmodellen» fungerer bra, da de fleste kommunene deler villig på kompetanse og løsninger.
- **Samarbeid om drift og infrastruktur**
På sikt en modell som ville gjøre hvert av samarbeidene mindre sårbare. Krever standardisering av infrastruktur og prosesser dersom gevinster skal muliggjøres. Modellen gir utfordring med gevinstrealisering dersom dette samarbeidet skal understøtte ulike system- og løsningsporteføljer og ulike prioriteringer, tempo og retning i tjenesteutviklingen.
- **Samarbeid om Drift og infrastruktur + systemer/løsninger**
Forutsetter harmonisering også på løsningsnivå. I denne modellen skjer tjenesteutvikling og digitaltransformasjon fortsatt uavhengig i de eksisterende kommunesamarbeidene. Også dette er en krevende modell da systemforvaltning av de løsningene som skal gi digital støtte i arbeidsprosessene, henger tett sammen med tjenesteutviklingen og den digitale transformasjonen.
- **Sammenslåing av enheter for IKT og Digitalisering, og samarbeid om digital transformasjon**
Den fjerde modellen forutsetter at Drift og infrastruktur, Systemer og løsninger og støtte i Tjenesteutviklingen skjer i et felles samarbeid. Modellen legger til grunn at det etableres et regionalt samarbeid som går ut over de rent IKT-tekniske oppgavene, der samarbeidet også har som intensjon å jobbe sammen om tjenesteutvikling og digital transformasjon, med felles utviklingsplaner og felles modell for prioritering.
Det er denne modellen vi har lagt til grunn i utredningen og i vurderingene i kapittel 5. Modellen vurderes å være det alternative som muliggjør størst gevinstrealisering.

«Det tradisjonelle synet på IKT som bare en støttefunksjon, bør endres. IKT-samarbeidet bør konsentreres om strategi, innovasjon og tjenesteutvikling, der eierkommunene samarbeider tett med selskapet. Dette krever at ressurser allokeres fra drift til strategi.»

KS FOU 144016 om IKT-samarbeid

Modellen kan beskrives med følgende hovedelementer:

5. Muligheter og trusler utvidet samarbeid

Som beskrevet i kap 1.3 er det mandatets scenario A som er behandlet videre.

5.1. Scenario A - Inn-Trøndelag IKT og Innherred kommunesamarbeid IKT

5.1.1. Mulig organisering

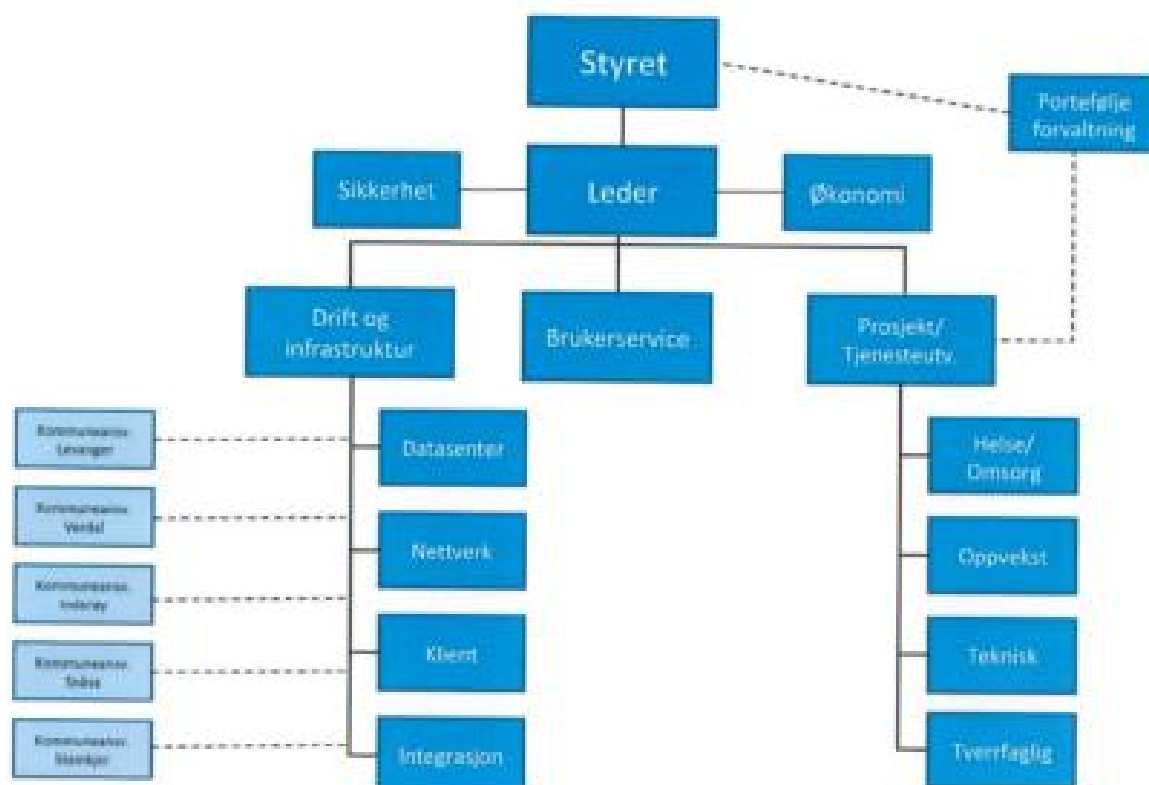
Ny enhet vil være kommunenes felles avdeling for IKT og Digitalisering.

Det må være et mål at en ny enhet skal være mere effektiv med bedre ressursutnyttelse, enn hva to enheter er i stand til hver for seg. Utviklingen med overgang til skybaserte tjenester og effektive driftsmetoder, vil over tid endre behovet for kompetanse og kapasitet.

Alle sektorer i kommunene må de neste årene gjøre store løft hvor tjenester skal effektiviseres og gjøres selvbetjente. De digitale løsningene skal være enkle å ta i bruk, samtidig som data skal forvaltes og utvikles sikkert og trygt. Større fagmiljøer med mulighet for å utvikle spesialistkompetanse er bedre egnet til dette. Innherred kommunesamarbeid IKT og Inn-Trøndelag IKT har et godt utgangspunkt for sammen å møte disse oppgavene.

Dagens IKT-organisasjoner har ulikt mandat. Mandatet for ny felles enhet må etableres og rolle- og ansvarsbeskrivelsene må oppdateres i forhold til dagens og fremtidige behov.

Figuren under beskriver mulig organisering av ny felles enhet for IKT og Digitalisering:

Det etableres ett nytt styre bestående av kommunedirektører/rådmenn i de 5 Innherreds kommunene. Daglig leder/IKT Leder rapporterer til styret og samarbeider med sektorvise kompetansenettverk, forvaltningsansvarlige, prioriteringsråd og porteføljeansvarlig.

Drift og infrastruktur

Drift og infrastruktur samles i en enhet, og avdelingen må ha en egen leder. I etableringsfasen kan det være hensiktsmessig å utpeke «kommuneansvarlig» for hver kommune. Etter etableringsfasen bør fokus være å utvikle mer spesialisering på sektorvise systemer ved å endre «kommuneansvarlig»-rollen til en «sektoransvarlig» per sektor. Rollen har en tett dialog med forvaltningsorganisasjonene som består av de systemansvarlige i vertskommunene for de ulike fagsystemene. Oppgaven til sektoransvarlige er å sikre velplanlagte- og koordinerte oppgraderinger, fange opp behov for bytte av system, gjennomføre samlinger av kompetansenettverk osv.

Fagmiljøene innenfor drift og infrastruktur må samles under paraplyen for «Ny IKT-enhet». Ved også å etablere et felles nettverk for IKT-koordinatorer på skolene som er godt koordinert med «Ny IKT-enhet», vil man sikre enhetlige løsninger, bedre support og kunne tilby mer spesialiserte oppgaver. Dette vil også gjøre det mulig å benytte ressursene på tvers mellom skoler, der det finnes hensiktsmessig. IKT-koordinatorene fortsetter å være skoleansatte, men rapporterer til avdelingsleder for drift og infrastruktur med oppgaver og behov for nye løsninger. Modellen er med stort hell implementert i andre IKT-samarbeid som f.eks. fylkeskommunene Vest-Agder og Vestfold. Modellen er ikke veldig ulik den som i dag er gjennomført i Innherred kommunesamarbeid.

Organiseringen av Drift og infrastruktur legger til rette for oppfølging av omforent kvalitet på

- Responstid
- Oppetid
- 24/7 vaktordning

- Etablert i Innherred kom.sam. men løst med eksterne ressurser i Inn-Trøndelag i dag
- Øke kvaliteten og effektivisert drift ved skolene på tvers av regionen

Enheten vil kunne bestå av 9 medarbeidere. 6 fra Innherred kom.sam. IKT og 3 fra Inn-Tr.lag IKT.

Prosjekt og tjenesteutvikling

Avdeling for prosjekt- og tjenesteutvikling bør bestå av ressurser som spesialiserer seg innenfor de fire sektorene. De må besitte kompetanse på teknologitrender, prosjektledelse, arkitektur og tjenesteutvikling/tjenstedesign. Ressursene hjelper sektorene med å lede utviklingsprosjekter, og fungere som felles «digitaliseringsmotorer». Det er svært sentralt at disse ressursene holder seg godt oppdaterte på nasjonale initiativer og fellesløsninger kommunene må innføre eller kan dra nytte av. Ressursene vil i stor grad jobbe i prosjekter, og det er viktig at dette holdes adskilt fra drift- og forvaltningsoppgavene. Ved avslutning av prosjekter overføres ansvaret til forvaltningsorganisasjonen og prosjektersressene frigjøres til nye utviklingsprosjekter.

Enheten kan i starten bestå av 3 medarbeidere fra Inn-Tr.lag IKT, men kartlegging viser at det er flere medarbeidere som bør vurderes inn i enheten. Innherred IKT har medarbeidere som i dag jobber med tilsvarende oppgaver, men da i kombinasjon med driftsoppgaver. Det må avklares om en eller flere av disse bør inngå i Prosjekt og tjenesteutvikling. Kommunene Levanger og Verdal har også medarbeidere organisert utenfor IKT-samarbeidet som jobber med prosjekt og tjenesteutvikling. Det må vurderes om disse også bør inngå i enheten.

Brukerstøtte

Brukerstøtte og support er svært viktig for å bidra til å sikre bruk av de digitale løsningene kommunene investerer i, og dermed gevinstrealisering.

Det må være krystallklart for brukerne hvor de skal henvende seg om hva, og brukerne må oppleve god service og veiledning når de kontakter brukerstøtten.

«Ny IKT-enhet» bør være kontaktpunkt for all brukerstøtte på tvers av kommunene, og ha et avklart forhold til samhandling med forvaltningsorganisasjonen med systemansvarlige og superbrukere. Enheten må også ha ambisjoner om å jobbe proaktivt med opplæringstiltak på generell IT-bruikerkompetanse.

Enheten vil også ha ansvar for koordinering og rådgivning ved anskaffelse IKT-utstyr i den enkelte kommune, for å bidra til riktig verktøy for ulike behov og for å sikre standardisering.

Enheten må ha en egen leder som koordinerer og samordner tjenesten på tvers av kommunene. Enheten vil kunne bestå av 8 medarbeidere – 4 fra hvert av dagens IKT-samarbeid.

Sikkerhet

Informasjonssikkerhet er svært sentralt både i forvaltning av eksisterende løsninger og i arbeidet med digitalisering.

Enten det er nye digitale tjenester som skal etableres eller det er fagsystemer som skal fornyes, har informasjon som behandles i systemene et informasjonssikkerhetsperspektiv. Ansvaret for informasjonssikkerhet tilhører kommunens ledelse. Med innføringen av den nye personvernforordningen gjeldende fra mai 2018 (GDPR) har kommunen et enda større ansvar for å sikre dette. Kommunene har ansvar for å utnevne en personvernansvarlig i ledelsen og sikre at ledere i sektorene innehar god kompetanse om informasjonssikkerhet.

«Ny IKT-enhet» vil ha ansvar for det operasjonelle, taktiske og strategiske arbeidet knyttet til teknisk sikkerhet og i tillegg bidra i arbeidet med informasjonssikkerhet. En rolle som fagansvarlig for sikkerhet er derfor sentralt for «Ny IKT-enhet». Enheten må ha kompetanse og kapasitet til også å bidra som rådgiver i prosjekter, og som sparringspartner for sikkerhetsorganisasjonen i den enkelte kommune.

Datakriminalitet, sabotasje og digitale innbrudd på kommunale IKT- systemer kan få store samfunnsmessige konsekvenser. Et godt sikkerhetsarbeid er helt grunnleggende for å ivareta personvern for innbyggere og ansatte.

I utgangspunktet vil det kunne være én medarbeider med dette fagansvaret som har tilsvarende rolle i Inn-Tr.lag IKT i dag. I en ny enhet bør det vurderes om dette skal styrkes ytterligere.

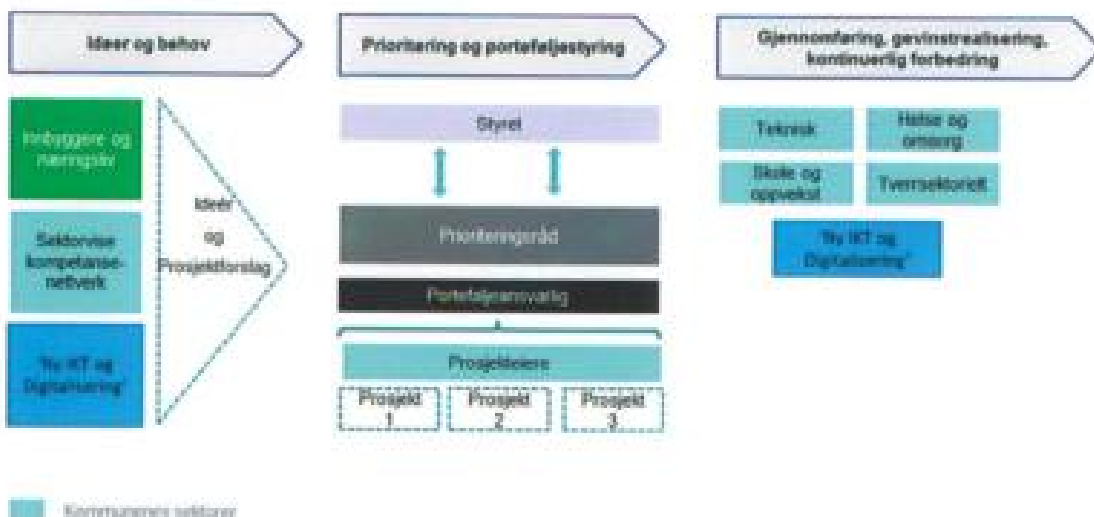
Økonomi og avtaleforvaltning

I etableringsfasen når to enheter skal bli til én «Ny IKT-enhet», vil god kontroll og oppfølging på økonomi og avtaleforvaltning være særdeles viktig. Det anbefales en dedikert rolle for dette, enten i enheten eller som en dedikert ressurs i økonomiavdelingen i en av kommunene. Innherred kom.sam IKT har en medarbeider med lignende ansvar i dag.

Porteføljestyling

Porteføljestyling av prosjekter for digital transformasjon blir viktig for prioritering og gevinstrealisering. Kommunene bruker i dag over 80 ulike fagsystemer for å understøtte tjenester hvor de selv har forvaltningsansvar. I tillegg kommer mange statlige løsninger som tilbys fortløpende for alle kommuner. Nye felles nasjonale løsninger lanseres i stadig raskere tempo for alle sektorer i kommunen. Det blir flere oppgaver enn kapasitet til å gjennomføre disse. I tillegg til kapasitet i en ny enhet for IKT og Digitalisering, vil prosjekter kreve endringskapasitet i kommunenes sektorer. Prioritering og styring av den digitale transformasjonen blir derfor en kritisk suksessfaktor.

Figuren under beskriver en anbefalt modell for prioritering og porteføljestyling på tvers av kommunene i et nytt samarbeid i Innherredsregionen og er basert på anbefalingene i DigInn-rapporten og erfaringer fra Inn-Trøndelag.

Porteføljansvarlig må ha kompetanse i porteføljestyling av digitaliseringsprosjekter.

Porteføljansvarlig må være god til å kommunisere på ledernivå, og ha erfaring med å sikre resultater

i et komplekst aktørlandskap. Kommunikasjons- og praktisk gjennomføringsevne må være god. Vedkommende bør rapportere direkte til styret.

Digitalisering og endring av tjenester krever i mye større grad fokus på prosjekt enn tradisjonell linjestructur, og kompetansen på dette feltet er viktig. Prosjekteiere må sikres kompetanse i prosjekteierskap, og ha grunnleggende kunnskap om prosjektledelse og gevinstrealisering.

Det er svært viktig og beste praksis at porteføljestyling av prosjekter er forankret på toppnivå, både fordi prosjektene som prioriteres skal eies av virksomhetssiden, og prioriteringer som gjøres må være forankret på toppen, på tvers av kommunene. Porteføljestyling må hverken delegeres per sektor (da blir prioriteringene silobaserte), eller overlates til IKT.

Styret må være porteføljestyrt og ha ansvaret for en løpende oppdatert digitaliseringsstrategi. Styret må ha kunnskap om beste praksis for prosjekteierskap- og styring.

5.1.2. Muligheter og trusler

Muligheter	Trusler
• Flere ressurser / kompetanse • Større fagmiljø • Kompetanseutvikling/spesialisering • Rendyrking drift vs utvikling • Redusert sårbarhet / beredskap • Økonomi – mere utvikling til samme kost? • Standardisert systemforvaltning	• Kultur / ukultur • Dårlig erfaring med tidligere samarbeid • «storebror» - premissgiver • Ikke økonomisk gevinst • Manglende harmonisering • Eks. ulik masterdata i øk/pers.syst. • Ulik arbeidsprosesser som ikke kan harmoniseres • Integrasjonskostnader • Endrede arbeidsoppgaver ift. interesser • Ulik systemforvaltning • Byråkrati - Standardisering, kan det gå på bekostning av utviklingstakt?

Oversikten i tabellen er summen av de faktorer som er bragt fram av dagens to samarbeid.

En ny felles IKT-enhet vil få økt kapasitet og redusert sårbarhet. Den enkelte medarbeider vil ha større muligheter for faglig utvikling og spesialisering i en større enhet. Dette vil også skape muligheten for å realisere nye lysninger i raskere tempo og dessuten være en mere interessant samarbeidspart i regionale og nasjonale utviklingsprosjekter.

Større miljø vil øke attraktiviteten ved rekruttering av nye medarbeider, men også øke muligheten til å beholde kompetanse i organisasjonen.

Det er grunn til å mene at IT-driften kan effektiviseres i en felles enhet sammenlignet med to mindre enheter. På samme måte som etater og sektorer gjennom digital transformasjon må gjøre fundamentale endringer, må også IT-avdelingen endre hvordan systemer og løsninger driftes og forvaltes. Slike endringer krever ressurser og kan lettere gjennomføres i en større enhet med flere ressurser.

Felles beslutninger om systemer, løsninger og applikasjoner vil være krevende, men skape større kvalitet på forvaltningen og økt effektivitet i driften og er en forutsetning for å lykkes over tid.

En etablering av en ny felles enhet har også en side med utfordringer og trusler. Standardisering og harmonisering av infrastruktur er særdeles viktig for å realisere gevinster, og vil være krevende. Å smelte sammen to organisasjoner krever også arbeid med standardiseringen og harmonisering av rutiner og prosesser. Arbeidet med å etablere felles kultur og verdier i en ny enhet vil være viktig. For medarbeidere vil det åpne seg muligheter for utvikling og spesialisering, men det kan også oppstå utfordringer knyttet til endrede oppgaver.

Dersom fem kommuner skal samarbeide om IKT, digital transformasjon, tjenesteutvikling og standardisering, vil det kreve endringsvilje og tydelig lederskap.

Dagens to samarbeid har ulikt ståsted når det gjelder samarbeid mellom kommunene. Dette vil bli utfordret ved etablering av et nytt utvidet samarbeid.

Presisering fra Innherred kom.sam. : Å samle IKT i en felles enhet, og krav til felles styringsmodell kan medføre at kommunene ikke oppnår den takten på tjenesteutviklingen som er ønskelig. Eksempelvis kan en se til Digitale Gardemoen, hvor Ullensaker trakk seg ut av samarbeidet på dette grunnlaget.

6. Gevinstpotensialet ved utvidet IKT-samarbeid

Politiske føringer for utredningen er redegjort for i kap. 1. Her framgår det at oppgaven er «med sikte på å ta ut økonomiske gevinster....» og videre «Det er vesentlig i det videre arbeidet at det påvises økonomiske gevinster i et økonomiplanperspektiv, og det forventes klare tilrådninger til behandling av budsjett 2021 og økonomiplan for 2021-2024.»

I kap. 1.4 er det beskrevet at det i arbeidet er lagt til grunn at oppdraget må forstås som «både den tekniske delen av IKT-drift og -forvaltning, men også det stadig viktigere arbeidet med å understøtte tjenesteutvikling og å lede ulike deler av arbeidet med digital transformasjon.»

I arbeidet med utredningen er følgende målsetting lagt til grunn:

Å etablere forpliktende samarbeidet/sammenslåing av IKT miljøer med sikte på å realisere gevinster, gjennom effektiv drift, økt kraft i tjenesteutviklingen og å skape forutsetninger for en raskere digital transformasjon i samarbeidskommunene.

Alle kommunene i Innherredsregionen melder om store økonomiske utfordringer både i innværende år og for kommende år. Dette kan ikke utelukkende løses med nedskjæringer og reduserte tjenestetilbud. Utfordringen må i tillegg løses med en raskere omstilling, dvs. større tempo i tjenesteutvikling og digital transformasjon. Dette må i tillegg legges til grunn for vurderingen av potensialet for økonomiske gevinster for etablering av en ny felles enhet for IKT og Digitalisering.

6.1. Null-alternativet – fortsette som før

Null-alternativet er å fortsette organiseringen av IKT-funksjonene i de etablerte samarbeidskonstellasjonene slik de er i dag, men med nødvendige ambisjoner om økt kraft bak digital transformasjon.

6.1.1. Inn-Trøndelag IKT

Etter DigInn-rapporten er det gjort store endringer i kompetanseprofilen i enheten. Det er bygget kompetanse på rådgivning og prosjektledelse av tjenesteutviklingsprosjekter, men på bekostning av kapasiteten på teknisk kompetanse. Selv om flere av driftsoppgavene er satt ut, må fagområdet

Infrastruktur og drift styrkes med mere kapasitet dersom enheten skal kunne understøtte et økt tempo på tjenesteutvikling og digital transformasjon. Fagområdet Prosjekt og Tjenesteutvikling er styrket de siste årene, men innenfor oppvekst er rådgiver kun engasjert ut prosjektperioden for pågående prosjekt. For sektoren kommunalteknisk mangler det rådgiver med dette fagområde som hovedfokus. Dette er en medvirkende årsak til at det er i denne sektoren at prosjektporteføljen er minst, samtidig som det er en sektor med potensiale både i effektivisering av saksbehandling og nye digitale publikumstjenester.

Erfaringer fra pågående prosjekter viser at den generelle brukerkompetansen er for lav og at dette påvirker adaptasjon av nye løsninger og endrede arbeidsprosesser. Lav brukerkompetanse er også en bekymring i et ev. kommende innføringsprosjektet for Helseplattformen. Brukerstøtte bør ha kapasitet til å iverksette proaktive kompetansehevingstiltak og bør derfor styrkes.

I arbeidet med helhetlige digitale tjenester på tvers av sektorer blir arbeidet med - og kompetanse om integrasjoner særdeles viktig. Dette innebærer også kompetanse på informasjonsarkitektur og hvordan data om ansatte og innbygger henger sammen på tvers av løsninger.

Et forsiktig estimat for økt kraft bak digital transformasjon er derfor for Inn-Trøndelag IKT 4 mill i økte årlige driftskostnader.

6.1.2. Innherred kommunesamarbeid IKT

Avdelingen er ansvarlig for en stor og kompleks infrastruktur. Avdelingen har arbeidet med effektivisering av egne prosesser over flere år, og høster gevinstene nå. Fortsatt er det områder innen IKT drift som ikke har proaktive tiltak. Dette dreier seg bl.a. om databasedrift og sikkerhet.

Avdelingen bidrar i utviklingsarbeid innen helse, oppvekst og administrasjon. Robotteknologi er på plass og forenkler mange prosesser. Avdelingen vil fortsatt å ha fokus på struktur- og prosesskvalitet, for å få bedre resultat kvalitet.

Levanger og Verdal er langt fremme med bruk av teknologi i tjenesteytingen. Noe av suksessen er IKT-rådgiverne for oppvekst som kommunene har. I tillegg har helse i begge kommunene egne ressurser som er spesialister innenfor fagområdet, og som IKT samarbeider godt med for å bistå i tjenesteutviklingen.

Det som mangler for at Levanger og Verdal skal få enda bedre gevinstrealisering, er felles prosess for tjenesteutvikling og innovasjon. IKT har gjennom sin OU-prosess blitt svært god på effektive prosesser, prioritering og å strukturere oppgavene i med tanke på behov og krav.

For å møte den helhetlige ROS-analysen til Levanger kommune, og ha en god informasjons- og sikkerhetsarkitektur i utviklingsarbeidet er det behov for 1 stilling innen IT sikkerhet, som skal arbeide operativt, taktisk og strategisk.

For Innherred kommunesamarbeid IKT er kostnadsestimat for økt kraft bak digital transformasjon 1 mill i økte årlige driftskostnader.

6.2. Ny enhet med Innherred kommunesamarbeid IKT og Inn-Trøndelag IKT

En ny felles enhet for IKT og Digitalisering vil kunne ha en grunnbemanning på 22 medarbeidere. Organisasjonsmodellen i kap. 5.5.1 er en omforent anbefaling basert på beste praksis.

Når det kommer til gevinstpotensialet og økonomiske konsekvenser, er det langt mere krevende å komme fram til en omforent framstilling.

6.2.1. Vurderinger fra Inn-Trøndelag IKT

I det følgende er det ikke foretatt beregninger pr samarbeid eller pr kommune, men samlet for et nytt samarbeid. Konsekvensene pr. kommune vil være avhengig av den fordelingsmodellen et nytt samarbeid velger å legge til grunn.

Forutsetninger som er lagt til grunn for denne beregningen:

Reduserte kostnader i forhold til dagens modell

- Driftsavtale med ekstern leverandør ITR-IKT
 - Kan tenkes redusert i løpet av år 1 og terminert i år 2
 - Alternativt trappes ned i år 2 og termineres f.o.m år 3
 - Dette er lagt til grunn i beregningsmodellen under
 - Estimert besparelse 2,4 mill/år med full uttelling i år 3

En alternativ tilnærming kunne vært å konkurranseutsette drift av datasenter-løsninger inkl. etableringsprosjekt for standardisering og harmonisering. Dette alternativet er ikke utredet nærmere her.

- Samordning/standardisering av lisensavtaler
 - Det anslås at samarbeidene i Innherred og Inn-Trøndelag samlet har ca 15. mill i årlige kostnader på lisens og vedlikehold på fagapplikasjoner. Med å samordne disse er det rimelig å anta at innsparingspotensialet ligger på ca 10%
 - I tillegg har begge samarbeid store lisenskostnader knyttet til datasenter og fellesløsninger fra microsoft. Det er rimelig å anta at en samordning og harmonisering har betydelig innsparingspotensialet.
 - I beregningsmodellen under er estimert besparelse 1,5 mill/år
- Samordning/standardisering datasenter
 - Inn-Trøndelag IKT har startet en prosess med å flytte til eksternt datasenter.
 - Overgang til skyløsninger vil redusere behovet for egne datasentre, selv om tempoet for dette er noe uforutsigbart.
 - Behovet for antall og størrelse på datasenter vil uansett påvirkes av en samordning.
 - Et rimelig estimat på besparelse er satt til 0,6 mill/år med virkning fra år 2

En konservativt anslag på samlet estimert besparelse ved full virkning er derfor 4,5 mill / år. Det vil være hensiktsmessig å få en nærmere kvalifisering av dette ved en gjennomgang med ekstern bistand.

Unngåtte kostnader

Unngåtte kostnader sammenlignet med null-alternativet er gjort rede for i kap 6.1.1 og 6.1.2.

- ITR-IKT 4 mill/år
- Innh-IKT 1 mill/år

Et konservativt anslag på unngåtte kostnader er derfor 5 mill.

Etableringskostnader

En forutsetning for å kunne realisere gevinster gjennom etablering av en ny felles enhet er standardisering og harmonisering av datasenter, infrastruktur, klientløsninger og fagløsninger. Å estimere kostnader for dette er krevende og bør gjennomføres mere detaljert med ekstern bistand. Anslagene som har vært mulig å gjøre gjennom dette utredningsarbeidet varierer fra 10-20 mill. Vi har likevel lagt til grunn 'worst case', dvs. at etableringskosten er 20 mill og at dette arbeidet skjer over 2 år.

Noen av de nødvendige endringene må gjøres gjennom naturlig utskifting. Det lagt til grunn at begge samarbeidene i sine langtidsbudsjett har ca 5 mill pr. år i sine investeringsmidler, dvs samlet 10 mill pr. år, og at 60% av dette, dvs 6 mill/år benyttes i arbeidet med standardisering og harmonisering. Med disse forutsetningene lagt til grunn, må ny enhet derfor tilføres 8 mill over en 2-års periode, for standardisering og harmonisering.

Samlet estimert økonomisk effekt

Tall i mill.		År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	Øk. effekt
Etablering	1)	-4	-4				-8
Besparelse	2)		2,5	4,5	4,5	4,5	16
Unngåtte kostn.	3)	5	5	5	5	5	25
Samlet øk. effekt							33

1) Samlet kostnad 20 mill hvorav 12 finansieres innenfor dagens investeringsbudsjetter

2) Effektivisert drift + lisenser

3) Konservativt anslag uten sammenslåing

Potensialet for reduserte kostnader samlet for kommunene i et nytt samarbeid, er i denne oppstillingen 8 mill over 5 år. Samlet økonomisk effekt over 5 år er 33 mill.

Dette som en samlet effekt for et nytt interkommunalt samarbeid. Konsekvensene pr. kommune vil være avhengig av den fordelingsmodellen et nytt samarbeid velger å legge til grunn.

Andre gevinster som vil ha indirekte økonomisk effekt

- Større fagmiljø med større muligheter til faglig utvikling
- Reduserte utfordringer med rekruttering (beholde/rekruttere)
- Mulighet for å etablere utvidet beredskap og brukerstøtte – 24/7 utover dagens ordninger
- Større kraft bak en samordnet utvikling for regionen

Den største effekten for kommunene i regionene vil imidlertid ligge i potensielle gevinster som kan realiseres raskere i etater og sektorer, gjennom å nå målet om «økt kraft i tjenesteutviklingen og skape forutsetninger for en raskere digital transformasjon i samarbeidskommunene».

Andre forutsetninger:

Det er i tillegg nødvendig å merke følgende:

- Det er lagt til grunn at bemanning i ny enhet er basert på dagens bemanning i de to samarbeidene, dvs. ingen nye stillinger i ny felles enhet.
- Drift og investeringsbudsjetter for nye enhet videreføres som summen av dagens, med reduksjon på elementer nevnt over.
- Andre forutsetninger
 - Det etableres felles styringsmodell for digitaliseringsarbeidet etter beste praksis

- Det etableres omforent systemforvaltning etter beste praksis
- Det etableres modell for finansiering av utviklingsprosjekter i samarbeidet, f.eks. gjennom etablering av et felles investeringsfond
- Det etableres felles modell og rolle for porteføljestyring av prosjekter
- Se vedlegg med søknad om skjønnsmidler for mulig finansiering av denne delen av prosjektet

6.2.2. Vurderinger fra Innherred kommunesamarbeid IKT

Som i fremstillingen fra Inn-Trøndelag, er forutsetningene den samme. Men det er viktig å fremstille alle kostnadene i en tabell, som viser de totale etableringskostnadene, sammen med de besparelsene og unngåtte kostnadene hvert samarbeid har identifisert. Som til sammen vil gi en effekt som vist i tabellen under.

Tall i mill.	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	Øk. effekt
Etablering						
Inn-Trøndelag	-4	-4	-2			-10
Innherred	-4	-4	-2			-10
Besparelse 1)						
Inn-Trøndelag		2,5	4,5	4,5	4,5	18
Innherred		1,5	1,5	1,5	1,5	6
Unngåtte kostn. 2)						
Inn-Trøndelag	4	4	4	4	4	20
Innherred	1	1	1	1	1	5
Samlet øk. Effekt						
Inn-Trøndelag						28
Innherred						1

NB! Ikke vurderte kostnader

En sammenslåing vil påvirke alle ansatte. Estimert 2t pr ansatt og elev, med totalt 10.000 pcer gir dette 20.000t som.

Estimert kostnadsutvikling de fire første årene, basert på fordelingsnøkkel etter innbyggerantall

7. Hva må utredes nærmere

- Ekstern vurdering av utredningen
I arbeidet har vi erfart at det er ulike perspektiver på dagens situasjon, etableringskostnader, hva fornyet ambisjon krever, og de behov framtida bringer. Det vil derfor være hensiktsmessig, og legge grunnlag for en god prosess, dersom man også gjennomfører en vurdering av en tredjepart.
- Økonomi
Kvalitetssikring av sammenligningsgrunnlaget i tallmaterialet fra regnskap 2019 og budsjett 2020.
- Kostnadsfordeling i nytt samarbeid
Utredningen tar ikke stilling til fordelingsnøkkel for kostnader i et nytt samarbeid.
Det må iverksettes et arbeid for en beslutning om dette.
- Mandatet for ny felles enhet
De to aktuelle IKT-samarbeidene har i dag ulikt mandat. Det må etableres et nytt mandat for ny enhet og rolle- og ansvarsbeskrivelse må oppdateres i forhold til dagens og fremtidige behov.
- Hva gir raskest økonomisk gevinst?
Det er en enorm oppgave å slå sammen to store løsninger og standardisere. Før en organiserer seg inn i dette, bør kommunene se på alternativer på samarbeid/tjenester hvor det raskere kan hentes ut økonomiske og kvalitetsmessige gevinster. F.eks bruk av robot-teknologi. Dette er prosesser som kan deles mellom kommunene og bidra til forenklede tjenester med stor økonomisk og brukerorientert gevinst.

8. Kilder

Digital agenda for Norge	https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-27-20152016/id2483795/
Digitaliseringsrundskrivet	https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/digitaliseringsrundskrivet/id2683652/
KS' Digitaliseringsstrategi	https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/styring-og-organisering/digitaliseringsstrategien/
En digital offentlig sektor - Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025	https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/digitalisering/digitaliseringsstrategien/Digitaliseringsstrategi-juni2019.pdf
Handlingsplan for regjeringens digitaliseringsstrategi	https://www.digdir.no/digitalisering-og-samordning/handlingsplan-regjeringens-digitaliseringsstrategi/1229
Samarbeidsavtale om felles digitale ambisjoner for offentlig sektor	https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/einige-om-felles-digitale-ambisjonar-for-offentleg-sektor/id2741268/
KS rapport FOU 144016 IKT-samarbeid i kommunal sektor	https://www.ks.no/fou-sok/2015/144016/
Sluttrapport DigInn – PA Consulting April 2018	http://217.168.95.230/einnsynstein/RegistryEntry/ShowDocumentFromDmb?registryEntryId=396672&documentId=580438
Likelydende kommunestyrevedtak om digitalisering i Inn-Trøndelag	http://217.168.95.230/einnsynstein/RegistryEntry/ShowDocumentFromDmb?registryEntryId=396672&documentId=580439

9. Vedlegg

- Kopi av søknad til Fylkesmannen om skjønnsmidler for prosjektet Diginn 2 – Digitale Innherred.

Prosjektskjønn Søknad

Søker

Org. nr 840029212
Navn Steinkjer Kommune
Adresse Postboks 2530
7729 Steinkjer
Norge
Kontaktperson Vidar Holm (vidar.holm@steinkjer.kommune.no)

Prosjekt

Prosjektnummer 50-20-0044
Prosjektnavn IKT og digitalisering i Innhered
Søknadssum 2300000 kr
Fra dato 01.01.2021
Til dato 31.12.2022
Prioritet 3

Annen finansiering

Budsjett/kostnadsoverslag

Se vedlagt prosjektbeskrivelse. Søknadsbeløpet disponeres til oppgaver som gir samme nytteverdi for alle fem kommunene.. I praksis tilsvarer det 460 000 kr pr. kommune.

Samarbeidspartnere

Navn	Adresse	Kontaktperson
Snåsa Trøndelag	Snåsa Kommune Sørsivegen 6 7760 Snåsa Norge	Roy Bjarne Hemingsen Roy.Hemmingsen@snasa.kommune.no
Verdal Trøndelag	Verdal Kommune Postboks 24 7651 Verdal Norge	Jostein Grimstad jostein.grimstad@verdal.kommune.no
Levanger Trøndelag	Levanger Kommune Postboks 130 7601 Levanger Norge	Ola Stene Ola.stene@levanger.kommune.no
Inderøy Trøndelag	Inderøy Kommune Vennalivegen 7 7670 Inderøy Norge	Peter Ardon Peter.Ardon@inderoy.kommune.no

Utfordringene det skal taes tak i:

Den økonomiske situasjonen er krevende for alle kommunene på Innherred. Dette kan ikke utelukkende løses med nedskjæringer og redusert tjenestetilbud. Hastigheten på, og kraften bak tjenesteutvikling og digital transformasjon må økes betydelig. Dette prosjektet tar utgangspunkt i denne utfordringen. Prosjektet bygger videre og styrker

Styrke kommunen innen rollene:

- Tjenesteprodusent
- Samfunnsutvikler

arbeidet som er gjort i Inn-Trøndelag gjennom DigInn-prosjektet i kjølevannet av kommunesammenslåing. Prosjektet søkes også integrert med Kompetanseløft Trøndelag Digital transformasjon. Prosjektet gjennomføres langs to hovedlinjer: Etablering av ny felles enhet for IKT og Digitalisering for Innherredkommunene, gjennom å etablere nye felles målbilder, felles styringsmodeller og samordnet systemforvaltning. Prosjektet adresserer det konkrete utfordringsbildet i Innherredsregionen. Arbeidet skal bygge på beste praksis men også ha ambisjon om å utvikle ny beste praksis som vil ha overføringsverdi til andre regionsamarbeid.

Mål og hvordan det skal gjennomføres:

Hovedmål: Å skape forutsetninger for raskere gevinstrealisering gjennom digital transformasjon i kommunene i Innherred ved å etablere forpliktene samarbeid om tjenesteutvikling og en ny felles enhet for IKT og Digitalisering, bestående av de eksisterende miljøene for IKT og digitalisering i Innherredskommunene.

Sektorer prosjektet omfatter:

- ✦ Samferdsel og transport
- ✦ Hele kommunen
- ✦ Administrasjon og styring
- ✦ Samfunnssikkerhet og beredskap
- ✦ Kommunalteknikk
- ✦ Oppvekst
 - ✦ Barnehage
 - ✦ Skole
 - ✦ Barnevern
- ✦ Kultur
- ✦ Pleie og omsorg
- ✦ Kommunehelse

Virkemidler som skal benyttes:

- ✦ Interkommunale samarbeid
- ✦ Opplæring, erfaringsdeling og diskusjon
- ✦ Styringssystemer
- ✦ Organisatoriske
- ✦ IKT
- ✦ Innovasjon

Begrunnelse for valg av virkemiddel/virkemidler:

Se vedlagt prosjektbeskrivelse

Vedlegg:

[DigInn-2_Digitale Innherred.pdf](#)

Prosjektbeskrivelse

DigInn 2 – Digitale Innherred

1. INNLEDNING OG BAKGRUNN

Dette prosjektet og denne saken fremmes på bakgrunn av en bestilling fra kommunestyrene i kommunene i Innherredsregionen; Levanger, Verdal, Inderøy, Steinkjer og Snåsa om utredning om mulighetene for nærmere samarbeid i regionen. IKT er ett av flere områder som utredes. Kommunedirektør i Steinkjer har ansvaret for denne utredningen med følgende mandat:

Utrede rimligheter og utfordringer med utvidet, forpliktende samarbeid mellom IKT-enhetene i Inn-Trøndelag, Innherred og Værnesregionen.

Følgende alternativer utredes:

- a) Inn-Trøndelag IKT og Innherred kommunesamarbeid IKT
 - b) Inn-Trøndelag IKT, Innherred kommunesamarbeid IKT og Værnesregion IT
 - c) Innherred kommunesamarbeid IKT og Værnesregion IT
- 1 Kartlegge organisering, ressurser/kompetanse, drift, utvikling, løsningsportefølje, økonomi – styrker og svakheter
 - Hver for seg og samlet for scenario a, b og c
 - 2 Mulig ny organisering – muligheter og trusler
 - For scenario a, b og c
 - 3 Hva må utredes nærmere, hvordan og hvorfor?

I juni 2020 ble bl.a. følgende presisering tilføyd:

- Det er vesentlig i det videre arbeidet at det påvises økonomiske gevinster i et økonomiplanperspektiv, og det forventes klare

tilrådninger til behandling av budsjett 2021 og økonomiplan for 2021-2024

- I det videre arbeidet skal utredningene vedrørende de 5 kommunene på Innherred, dvs Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger, prioriteres.

Utredningen er i slutfase og vil bli overlevert oppdragsgiver i løpet av september.

Denne saken og prosjektbeskrivelsen legger til grunn, og forutsetter, et positivt vedtak om innsettning av mandatets alternativ a) Inn-Trøndelag IKT og Innherred kommunesamarbeid IKT.

Utredningen kan etterseendes denne saken på forespørsel.

Bestillingen og utredningen tar utgangspunkt i IKT-samarbeid. I utredningsarbeidet er det lagt til grunn at dette må forstås som både den tekniske delen av IKT-drift, men også det stadig viktigere arbeidet med å understøtte tjenesteutvikling og å lede ulike deler av arbeidet med digital transformasjon.

Den økonomiske situasjonen er krevende for alle kommunene på Innherred. Dette kan ikke utelukkende løses med nedskjæringer og redusert tjenestetilbud. Hastigheten på, og kraften bak tjenesteutvikling og digital transformasjon må økes betydelig. Dette prosjektet tar utgangspunkt i denne utfordringen.

I forbindelse med kommunereformen og sammenslåing av kommunene Verran og Steinkjer ble det gjennomført et prosjekt, DigInn, som bl.a. hadde som mål å etablere felles veikart for digitalisering i Inn-Trøndelagsregionen. Dette inkluderte kommunen Inderøy og Snåsa.

Diglen har gitt gode resultater i form av bl.a. økt forståelse av digital transformasjon, en etablert styringsmodell, et investeringsfond for digitaliseringsprosjekter og en portefølje av gode digitaliseringsprosjekter.

Dette nye prosjektet skal styrke og videreutvikle dette arbeidet, samtidig som kommunene Levanger og Verdal inkluderes.

Alle kommunene i Innhærredsregionen deltar i Kompetanseleift Trøndelag - Digital transformasjon, i regi av DigiTrøndelag og deltar i de samme regionvise samlingene. Et av målene med Kompetanseleift Trøndelag er å bidra til at kommunene i Trøndelag kan gå enda mer "i samlet takt" og sikre at vi har en felles systematikk og forståelse av hva som kreves for å lykkes med digital transformasjon.

Diglen 2 vil integreres med kompetanseleift, og etablere Innhærredsregionen som aktiv bidragsyter og pådriver i den felles satsingen i Trøndelag.

Det er avgjørende at en ny enhet for IKT og digitalisering for Innhærred, kan understøtte felles styringsmodeller for tjenesteutvikling og digital transformasjon i de kommunene enheten skal jobbe for. I tillegg må det være et mål at et ny enhet skal være mere effektiv med bedre ressursutnyttelse, enn hva to enheter er i stand til hver for seg. Utviklingen med overgang til skybaserte tjenester og effektive driftsmetoder, vil over tid endre behovet for kompetanse og kapasitet knyttet til IT-drift. Det er grunn til å anta at behovet for ressurser knyttet til drift reduseres, samtidig som behovet for bl.a. kompetanse knyttet til nettværksløsninger og sikkerhet vil øke. I det store bildet vil man på sikt måtte omdisponere ressurser fra drift til utvikling.

Et positivt vedtak og gjennomføring vil medføre prosjekter og betydelig ressursinnsats utover det prosjektet som beskrives her og som denne søknaden omhandler. Dette er bl.a.

- Etablering av en felles IKT-plattform

- Etablering av ny beste praksis for IKT drift
- Standardisering og harmonisering av IKT infrastruktur
- Standardisering av klientsløsninger
- Standardisering og harmonisering av applikasjons- og løsningsportefølje

Hovedaktiviteter i prosjektet som beskrives i denne søknaden:

- Ekstern vurdering av utredning og etablering av plan
- Etablering av ny felles enhet for IKT og Digitalisering
 - o Innplacering i stillinger
 - o Klima/Kultur/Org.utvikling
 - o Etablere felles forståelse og mål
- Etablere felles målbilder for digital transformasjon i ny enhet og i Innhærredkommunenes etater/sektorer
- Etablere og implementere felles arbeidsmetodikk og styringsmodell
 - o Sektorvise efagråd
 - o Modell for prioritering
 - o Prosjekt- og Porteføljestyling
 - o Prosjektmetodikk
 - o Gevinstarbeid
- Etablere og implementere omforent felles systemforvaltning

Utredningen som ferdigstilles og overleveres oppdragsgiverne i september, inneholder bl.a. en grundig kartlegging av dagens organisering med styrker og svakheter. Videre en mulig organisasjonsmodell for en ny felles enhet for IKT og digitalisering. Utredningen skisserer også gevinstpotensialet i et utvidet samarbeid.

2. MÅL OG RAMMER

2.1 Prosjektutløst

Å skape forutsetninger for raskere gevinstrealisering gjennom digital transformasjon i kommunene i Innherred ved å etablere forpliktende samarbeid om tjenesteutvikling og en ny felles enhet for IKT og Digitalisering, bestående av de eksisterende miljøene for IKT og digitalisering i Innherredskommunene.

2.2 Rammer

Tidsramme for prosjektet er ett år.

Prosjektet har en total budsjettamme på 4 600 000 kr, hvorav 50 % er egenfinansiering fra deltagerkommunene.

3. ORGANISERING

Eier Steinkjer kommune

Prosjektansvarlig kommunedirektør

Prosjektledelse [intern ressurs, oppnevnes senere]

Prosjektdeftagere Interne nøkkelpersoner

- IKT-medarbeidere i Innherred og Inn-Trøndelag
- Kommunedirektører i de 5 Innherred kommunene
- Etat- og sektorledere
- Ledere på alle nivå i tjenesteorganisasjonen
- Tillitsvalgte

Eksterne aktører

- Digi Trøndelag [kontakt innledes senere]
- Ev. private samarbeidspartier, som har avtaler med kommune i Innherred [kontakt innledes senere]
- Innleid, ekstern konsulentbistand i prosesskartlegging og prosessledelse [avtales senere]

4. HOVEDAKTIVITETER, BESLUTNINGSPUNKTER OG MILEPÅLER

- HA1. Ekstern vurdering av utredning og etablering av omforent plan
- HA2. Etablering av ny enhet for IKT og digitalisering i innherred
- HA3. Kartlegge dagens drift og infrastruktur og utrede plan for beste praksis
- HA4. Etablere nye felles målbilder for digital transformasjon i ny enhet og i kommunenes sektorer
- HA5. Etablere felles styringsmodell og metodikk
- HA6. Etablere omforent systemforvaltning

4.1 Tids- og ressursplan

Aktivitet	Tidsplan 2021				Interne ressurser	Eksterne ressurser
	Q1	Q2	Q3	Q4	Dagsverk	Dagsverk
HA1	X				4	7
HA2		X	X	X	124	10
HA3		X	X		16	35
HA4		X	X		160	12
HA5				X	80	10
HA6			X	X	100	3
Prosjektstøtte og -ledelse					125	25
Sum dagsverk					609	102

4.2 Milepåler

Tilsagn om finansiering foreligger	1. oktober 2020
Vedtak om realisering i kommunestyrene	desember 2020
Oppstart HA1 utredning, plan og mandat	1. januar 2021
Oppstart HA2 Etablering felles enhet for IKT og dig.	15. januar 2021
Resultat av HA1 foreligger	1. februar 2021
Oppstart HA3 Kartlegge dagens drift og infrastruktur	15. februar 2021
Oppstart HA4 Etablere felles nye målbilder	1. april 2021
Resultat av HA4 foreligger	1. juli 2021
Resultat av HA3 foreligger	1. september 2021
Oppstart HA5 Felles styringsmodell	1. september 2021
Oppstart HA6 Omforent systemforvaltning	1. september 2021
Resultat av HA5 foreligger	1. desember 2021
Resultat av HA6 foreligger	1. desember 2021
Sluttrapportering og prosjektavslutning	20. desember 2021

5. RISIKOANALYSE OG KVALITETSSIKRING

#	Kritiske suksessfaktorer	S	K	BE	Mulige tiltak/Ansvarlig
1	Tilstrekkelig ressurser (tid/penger)	3	5	15	Prosjektet iverksettes ikke før nødvendige ressurser er på plass Ans. Steinkjer kommune ved eier
2	Rett kompetanse	3	5	15	Gjennomføre gode prosesser internt og med partnere Ans. Steinkjer kommune ved eier og prosjektleder
3	Kvalitetssikring av hovedmål og -aktiviteter	3	4	12	Rett sammensatt prosjektledelse, og prosjektdeltagere Ans. Steinkjer kommune ved eier, prosjektleder og etats- og sektorledere
4	Mangelfull forankring internt	4	5	20	Interne nøkkelpersoner (kom.direktører) deltar aktivt i prosjektaktiviteten Ans. Steinkjer kommune ved eier, prosjektleder og etats- og sektorledere
5	Sikre integrering i strategisk ledelse og drift etter endt prosjektperiode	5	5	25	Forankring og motivasjon gjennom praktisk og jordnær tilnærming i all prosjektaktivitet, og at prosesskartlegging knyttes tett opp til gevinstpotensialer. Ans. Steinkjer kommune ved eier, og kommunedirektører i innherredkommunene,

5.1 Kontrolltiltak

Sikkerheten for at målene nås ivaretas gjennom prosjektevaluering, interne kontrollaktiviteter, internrevisjon og offentlige tilsyn.

Kommunene har årlig regnskapsrevisjon både av prosjekt- og driftsregnskap, som igjen er underlagt kontroll av det interkommunale revisjonssystemet KOMREV.

Kommunale tjenester er underlagt offentlig tilsyn fra Fylkesmannen.

Prosjektledelsen skal rapportere til eier, som også innehar en kontrollfunksjon i forhold til måloppnåelse.

Eier har egne kvalitetssystemer for sin organisasjon.

6. KONTRAKTER OG AVTALER

Eventuelle kontrakter og avtaler med eksterne partnere og innleide konsulenter vil bli inngått i løpet av desember 2020.

7. ØKONOMI

Kostnadsart	Beløp
Lønnskostnader prosjektleder	600 000 kr
Innleid konsulentbistand	1 300 000 kr
Lønnskostnader prosjektdeltakere	2 500 000 kr
Kontorhold, reiser, møter og materiell	100 000 kr
Div. uforutsatt	100 000 kr
Sum	4 600 000 kr

Finansieringstype og -kilde	Beløp
Egenfinansiering Innherredskommunene 50 %	2 300 000 kr
Skjønnsmidler Fylkesmannen 50 %	2 300 000 kr
Sum/ Total	4 600 000 kr

**Trondheim Havn IKS - utdeling av eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn
for etablering av eiendomsselskap**

Saksbehandler: Øystein Kvistad	Arkivref:
E-post: oystein.kvistad@verdal.kommune.no	2019/4761 - /P30
Tlf.: 982 16 676	

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	12.11.2020	147/20

Saksprotokoll i Formannskap - 12.11.2020 - 147/2020 BEHANDLING: Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt. INNSTILLING: 1. Kommunestyret gir sin tilslutning til Rammeavtale med vedlegg som framlagt, jmf. Trondheim Havns representantskaps behandling og anbefaling i sak 8/20 om utdeling av eiendommer fra Trondheim Havn IKS for etablering av eiendomsselskap i tråd med nevnte Rammeavtale med vedlegg. 2. Kommunestyret gir sin representant i representantskapet til Trondheim Havn fullmakt til å stemme for utdeling, og for den beskrevne modellen for utdeling, av respektive eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn for etablering av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Kommunestyret gir ordfører fullmakt til på vegne av kommunen å signere de nødvendige dokumenter for gjennomføring av modellen fra utdelingen og til etableringen av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Fullmakten omfatter myndighet til å overføre aksjer til Trondheim Havn IKS som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg. 3. Det legges til grunn at utfallet av innhentet bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten ikke vil medføre skatte- og avgiftsmessige konsekvenser av betydning. 4. Ovennevnte fullmakter gis under forutsetningen av at representantskapet i samme møte som behandler denne saken også enes om en modell for korrigering av deltakerkommunenes andel i Trondheim Havn IKS etter at utdelingen er gjennomført og nytt eiendomsselskap er etablert med eierskap som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg. Kommunestyre	30.11.2020	116/20

Kommunedirektørens innstilling:

5. Kommunestyret gir sin tilslutning til Rammeavtale med vedlegg som framlagt, jmf. Trondheim Havns representantskaps behandling og anbefaling i sak 8/20 om utdeling av

eiendommer fra Trondheim Havn IKS for etablering av eiendomsselskap i tråd med nevnte Rammeavtale med vedlegg.

6. Kommunestyret gir sin representant i representantskapet til Trondheim Havn fullmakt til å stemme for utdeling, og for den beskrevne modellen for utdeling, av respektive eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn for etablering av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Kommunestyret gir ordfører fullmakt til på vegne av kommunen å signere de nødvendige dokumenter for gjennomføring av modellen fra utdelingen og til etableringen av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Fullmakten omfatter myndighet til å overføre aksjer til Trondheim Havn IKS som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg.
7. Det legges til grunn at utfallet av innhentet bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten ikke vil medføre skatte- og avgiftsmessige konsekvenser av betydning.
8. Ovennevnte fullmakter gis under forutsetningen av at representantskapet i samme møte som behandler denne saken også enes om en modell for korrigering av deltakerkommunenes andel i Trondheim Havn IKS etter at utdelingen er gjennomført og nytt eiendomsselskap er etablert med eierskap som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg.

Vedlegg:

- 1 Oversendelsesmail til kommunen fra havnedirektør i Trondheim Havn IKS
- 2 Saksframlegg Trondheim bystyres behandling_
- 3 Dokumentpakke utfisjonerings og etablering - Rammeavtale med vedlegg
- 4 Dokumentpakke utfisjonerings og etablering - Omdanningsplan (plan for gjennomføring av prosessen)
- 5 Dokumentpakke utfisjonerings og etablering - Anmodning til eierkommunene
- 6 Protokoll representantskapet 021020
- 7 Saksframlegg representantskapets møte 310820
- 8 Redegjørelse utarbeidet av Havnedirektøren og kommunedirektøren i Trondheim

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Representantskapet i Trondheim Havn IKS ga i sitt møte den 31. august 2020 tilslutning til styret i Trondheim Havn IKS sitt vedtak om videre behandling av fisjonsprosessen, hvor respektive eiendommer og areal på Nyhavna og Vestre Kanalhavn fisjoneres ut fra Trondheim Havn IKS og inn i et nyopprettet eiendomsselskap.

Videre ble saken behandlet i formannskapet 16. september ([sak 123/20](#)).

Havnestyret behandlet denne saken i sitt møte 24. september og det ble fattet et enstemmig vedtak i representantskapet 2. oktober.

Med denne saken oppfordrer kommunedirektøren kommunestyret til å gi fullmakt til sin representant i representantskapet i Trondheim Havn, til å stemme for utdeling og den beskrevne modellen for fisjon av respektive eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn. Likeså omdanning av det fisjonerte eiendomsselskapet fra IKS til et AS der Trondheim kommune skal eie 67 % og Trondheim Havn IKS 33 % av aksjene.

Saken blir behandlet parallelt i samtlige av eierkommunenenes kommunestyre, der det kreves likelydende positive vedtak i kommunestyrene for at de foreslåtte endringer skal kunne gjennomføres.

Bakgrunn og fakta

Kommundelplan for Nyhavna-området ble vedtatt av Bystyret i Trondheim 28. april 2016 og kommunedelplanen legger føringer for videre fremtidig arealbruk og planlegging av bydelen, og hvilket areal som skal benyttes til videre havnevirksomhet på Nyhavna. I tillegg til eiendommer avsatt til byutviklingsformål i kommuneplanen omhandler denne saken også eiendommer på Vestre kanalhavn som i dag eies av Trondheim Havn IKS (Trondheim Havn) og som inngår i den delen av Trondheim Havns eiendommer i Trondheim som foreslås benyttet til byutviklingsformål. Trondheim Havn har i samråd med Trondheim kommune utarbeidet en plan for å overdra aktuelle eiendommer til et nytt selskap som skal eies av Trondheim kommune og Trondheim Havn med en eierandel på 67 prosent til Trondheim kommune og 33 prosent til Trondheim Havn. Prosessen gjennomføres i tråd med tidligere vedtak i havneselskapets representantskap innenfor den såkalte Hjort Model 3, samt innenfor rammene av IKS-lovens og havne- og farvannslovens regler om utdeling fra selskapet til eierne, og ivaretar skatte- og avgiftsmessige hensyn. Prosessen må gjennomføres slik at både den framtidige havnevirksomheten, eiernes interesser, og hensynet til en hensiktsmessig byutvikling ivaretas.

Havnedirektøren og kommunedirektøren i Trondheim har utarbeidet en redegjørelse som fulgte saken da representantskapet i Trondheim Havn ga sin enstemmige tilslutning til å gå videre i prosessen i møte den 2.10.2020. Redegjørelsen følger som vedlegg til denne saken. I denne redegjøres det for de ulike faglige vurderingene som er gjort frem mot den foreslåtte løsningen. Dette innebærer vurdering av hvordan kravene i ny havne- og farvannslov skal ivaretas, herunder hvordan sikre kapital for havneselskapet, skattemessige og avgiftsmessige konsekvenser, selskapsrettslige vurderinger, forretningsplan, risikoanalyse, det økonomiske utviklingspotensialet og endelig den foreslåtte modellen og avtaleverket som skal sikre alle disse hensynene.

Omorganiseringen innebærer en rekke skatte- og avgiftsmessige problemstillinger. I den forbindelse ble det i 2019 sendt inn en forespørsel om bindende forhåndsuttalelse (BFU) til skattemyndighetene. Siden da har faktum i saken endret seg noe og det er derfor satt i gang et arbeid med å sende inn forespørsel om en ny BFU. Det legges til grunn at utfallet av BFU ikke vil medføre skatte- og avgiftsmessige konsekvenser av betydning.

Representantskapet i Trondheim Havn IKS sluttet seg enstemmig til følgende innstilling fra havnestyret i sitt møte 2.10.2020:

«Representantskapet gir sin tilslutning til styrets vedtak i sak 19/20 og ber om at saken sendes eierkommunene med representantskapets anbefaling om tilslutning til Avtaleverket. Styret gis fullmakt til å foreta mindre endringer i Avtaleverket før slik utsending. Representantskapet tar til etterretning den tidsplan som er lagt for prosessen videre.

I dette arbeidet har det, blant annet ved rådgiving fra Advokatfirmaet Hjort, blitt utarbeidet et helhetlig avtaleverk. Avtaleverket består av en omdanningsplan, rammeavtale, delingsavtale, aksjeeieravtale, selskapsavtale for det nye IKS-et, og utkast til stiftelsesdokument og vedtekter det nye AS-et. Dette avtaleverket skal sikre forutsigbarhet for Trondheim Havn IKS og eierkommunene. Dette med tanke på videre havnevirksomhet for Trondheim Havn IKS og med tanke på å sikre gjennomføring av den planlagte byutviklingsprosessen. Et vesentlig punkt som avklares i aksjeeieravtalen mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune er at utbytte

fra det nyetablerte eiendomsselskapet skal utdeles til de to eierne med 50 % på hver, til tross for at eierandelen er anbefalt til 67 % til Trondheim kommune og 33 % til Trondheim havn IKS.

Alle avtaledokumenter følger saken nå når de respektive kommunestyrene behandler saken. Det vil parallelt gjøres et arbeid for å forberede stiftelse av eiendomsselskapet og forberedelse av arbeid med nødvendig fradeling og klarlegging av eiendommer før overdragelse gjennomføres. Dette vil være klart før representantskapsmøtet i Trondheim Havn IKS i desember 2020.

Ny fordeling av eierandelene i Trondheim Havn IKS

Fisjonen innebærer at en vesentlig del av de verdier Trondheim kommune brakte inn i Trondheim Havn IKS ved stiftelsen av selskapet nå fisjoneres ut. Dette faktum krever i seg selv en korrigering av eiernes andel i det gjenværende havneselskapet Trondheim Havn IKS. I den forbindelse vedtok representantskapet i sitt møte av 22. juni å nedsette en kommunedirektørgruppe som består av kommunedirektørene i Verdal, Orkland og Trondheim. Gruppen ble gitt i oppdrag å se nærmere på eierfordelingen i havneselskapet både etter utfisjonering av eiendommene i Nyhavna og Vestre Kanalhavn og hensyntatt andre relevante forhold. I representantskapsmøtet den 2.10.20 understreket flere av representantene forutsetningen om at det innen endelig behandling i representantskapsmøtet i desember må foreligge en omforent løsning på eierandelen i det fremtidige havneselskapet. Arbeidet pågår, og resultatet i form av en modell for beregning av respektive eierandeler fremlegges representantskapet i desember.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Den foreslåtte modellen er utarbeidet basert på prinsippet om likedeling av utbytte mellom de to eierne Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS, og balanserer havneselskapets og kommunens behov for finansiering av hhv havneinvesteringer og finansiering av infrastrukturiltak som ihht plan og bygningsloven ikke kan pålegges eiendomsselskap eller utbyggere.

Vurdering:

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Kommunedirektøren mener den foreslåtte løsningen er balansert og at løsningen gagnar både utviklingen av havneselskapet og byutviklingen av området. Kommunedirektøren mener det er utarbeidet et helhetlig forslag til løsning, som er vurdert å imøtekomme fremtidig sikring av kapital til drift, vedlikehold og investeringer for Trondheim Havn IKS, samtidig som den sikrer Trondheim kommunes interesser knyttet til byutviklingen av området. Vurderingen er derfor at den foreslåtte løsningen ivaretar alle parter interesser på en balansert måte. Videre legger den til rette for et godt partnerskap i den langsiktige utviklingsprosessen.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at kommunestyret gir sin tilslutning til Rammeavtale med vedlegg som framlagt, jmf. Trondheim Havns representantskaps behandling og anbefaling i sak 8/20 om utdeling av eiendommer fra Trondheim Havn IKS for etablering av eiendomsselskap i tråd med nevnte Rammeavtale med vedlegg. Likeså at kommunestyret gir sin representant i representantskapet til Trondheim Havn fullmakt til å stemme for utdeling, og for den beskrevne modellen for utdeling, av respektive eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn for etablering av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg.

Kommunestyret gir ordfører fullmakt til på vegne av kommunen å signere de nødvendige dokumenter for gjennomføring av modellen fra utdelingen og til etableringen av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Fullmakten omfatter myndighet til å overføre aksjer til Trondheim Havn IKS som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg.

Emne: VS: Anmodning om kommunestyre/bystyrebehandling i november
Vedlegg: Saksframlegg Trondheim bystyres behandling_.pdf; Dokumentpakke til kommunene 2020-10-22.zip; Protokoll representantskapet 021020.pdf; Sak Repskap 31082020.pdf; Redegjørelse.pdf

Fra: Langmoe Anne B. <langmoe@trondheimhavn.no>

Sendt: 22. oktober 2020 15:34

Til: Frosta kommune <postmottak@frosta.kommune.no>; Frøya kommune <postmottak@froya.kommune.no>; Inderøy kommune <postmottak@inderoy.kommune.no>; Indre Fosen kommune <postmottak@indrefosen.kommune.no>; Postmottak Levanger <postmottak@levanger.kommune.no>; Malvik kommune <postmottak@malvik.kommune.no>; Namsos kommune <postmottak@namsos.kommune.no>; postmottak@orkland.kommune.no; Skaun kommune <postmottak@skaun.kommune.no>; Steinkjer kommune <postmottak@steinkjer.kommune.no>; Stjørdal kommune <postmottak@stjordal.kommune.no>; Trondheim kommune <postmottak@trondheim.kommune.no>; Postmottak Verdal <postmottak@verdal.kommune.no>; Beate Sandvik Meland <Beathesandvik.meland@froya.kommune.no>; Carl Jakob Midttun (<carl-jakob.midttun@malvik.kommune.no> <carl-jakob.midttun@malvik.kommune.no>; Kvittem, Frøde <frøde.kvittem@verdal.kommune.no>; Inge Ryan (<inge.ryan@namsos.kommune.no> <inge.ryan@namsos.kommune.no>; Ingvill Kvernmo <ingvill.kvernmo@orkland.kommune.no>; Jan Ingvar Kiel <Jan-Yngvar.Kiel@skaun.kommune.no>; Jostein Grimstad <jostein.grimstad@namsos.kommune.no>; Morten Wolden <morten.wolden@trondheim.kommune.no>; Stene, Ola <Ola.Stene@levanger.kommune.no>; Peter Ardon <peter.ardon@inderoy.kommune.no>; Skjervø Endre <Endre.Skjiervo@frosta.kommune.no>; Tore Rømo <tore.romo@stjordal.kommune.no>; Torunn Austrheim <torunn.austrheim@steinkjer.kommune.no>; Vigdis Bolås <Vigdis.Bolaas@indrefosen.kommune.no>

Kopi: Gunn Iren Svendsen (<gunn.iren@jobzone.no> <gunn.iren@jobzone.no>; Knutsen Knut Gunnar <knutsen@trondheimhavn.no>; Monica Iversen <moniv@danskebank.no>; Roar Arntzen (<roar.arntzen@gmail.com> <roar.arntzen@gmail.com>; Siv Tove Aune <siv@enklereledelse.no>; <sveineggen@gmail.com>; Thorsen Birgit <thorsen@trondheimhavn.no>; Trygve Berdal <trygve.berdal@hamos.no>

Emne: Anmodning om kommunestyre/bystyrebehandling i november

Til eierkommunene i Trondheim Havn IKS

BYUTVIKLINGSPROSJEKT NYHAVNA OG VESTRE KANALHAVN
UTFISJONERING AV EIENDOMMER FRA TRONDHEIM HAVN IKS
OG ETABLERING AV EIENDOMSSSELKAP
ANMODNING OM BEHANDLING I KOMMUNESTYRET/BYSTYRET

Som vedlegg følger en komplett dokumentpakke knyttet til ovennevnte sak.

Vi anmoder om behandling i kommunestyrets/bystyrets november-møte. Av hensyn til kravet om enstemmighet i IKS-loven og selskapsavtalen, er det nødvendig med likelydende vedtak i alle eierkommuner. Forslag til slikt vedtak finnes på side 2 i det første dokumentet i dokumentpakken.

For å lette behandlingen i det enkelte kommunestyre/bystyre legges i eget vedlegg det saksfremlegget som vil være grunnlaget for Trondheim bystyres behandling. Dette vil kunne benyttes som mal av de øvrige om ønskelig.

Foruten vedtak i kommunestyret ber vi om at ordfører signerer på de dokumenter der det er avsatt plass.

Enkelte dokumenter foreligger pr. i dag stemplet som foreløpig. Disse vil være ferdig utfylt til representantskapets møte i desember.

Det samme gjelder representantskapets forutsetning om avklaring av eierinteressene i det fremtidige havneselskapet.

Dokumenter stemplet som utkast skal ikke signeres nå.

Vi ber om å bli kontaktet dersom det er spørsmål knyttet til gjennomføringen, eller til dokumentenes innhold.

Med hilsen
Knut Thomas Kusslid

Trondheim Havn
ET HAVNEKRAFTIG TRØNDELAG

trondheimhavn.no | [Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Twitter](#)

Miljøfyrtårn®

Vi er sertifisert Miljøfyrtårn. Hjelp oss å ta vare på miljøet. Tenk deg om før du printer ut denne e-posten med vedlegg.

Forslag til innstilling:

1. **Bystyret** gir sin tilslutning til Rammeavtale med vedlegg som framlagt, jmf. Trondheim Havns representantskaps behandling og anbefaling i sak 8/20 om utdeling av eiendommer fra Trondheim Havn IKS for etablering av eiendomsselskap i tråd med nevnte Rammeavtale med vedlegg.
2. **Bystyret** gir sin(e) representant(er) i representantskapet til Trondheim Havn fullmakt til å stemme for utdeling, og for den beskrevne modellen for utdeling, av respektive eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn for etablering av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Bystyret gir ordfører fullmakt til på vegne av kommunen å signere de nødvendige dokumenter for gjennomføring av modellen fra utdelingen og til etableringen av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Fullmakten omfatter myndighet til å overføre aksjer til Trondheim Havn IKS som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg.
3. Det legges til grunn at utfallet av innhentet bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten ikke vil medføre skatte- og avgiftsmessige konsekvenser av betydning.
4. Ovennevnte fullmakter gis under forutsetningen av at representantskapet i samme møte som behandler denne saken også enes om en modell for korrigering av deltakerkommunenes andel i Trondheim Havn IKS etter at utdelingen er gjennomført og nytt eiendomsselskap er etablert med eierskap som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg.

Saken gjelder

Representantskapet i Trondheim Havn IKS ga i sitt møte den 31. august 2020 tilslutning til styret i Trondheim Havn IKS sitt vedtak om videre behandling av fisjonsprosessen, hvor respektive eiendommer og areal på Nyhavna og Vestre Kanalhavn fisjonerer ut fra Trondheim Havn IKS og inn i et nyopprettet eiendomsselskap.

Videre ble saken behandlet i formannskapet 22. september (sak 256/20).

Havnestyret behandlet denne saken i sitt møte 24. september og det ble fattet et enstemmig vedtak i representantskapet 2. oktober.

Med denne saken oppfordrer **kommunedirektøren** **Bystyret** i **Trondheim** kommune til å gi fullmakt til sine representanter i representantskapet i Trondheim Havn, til å stemme for utdeling og den beskrevne modellen for fisjon av respektive eiendommer på Nyhavna og

Vestre kanalhavn. Likeså omdanning av det fisjonerte eiendomsselskapet fra IKS til et AS der Trondheim kommune skal eie 67 % og Trondheim Havn IKS 33 % av aksjene.

Saken blir behandlet parallelt i Trondheim Bystyre og i samtlige øvrige av eierkommunenenes kommunestyre, der det kreves likelydende positive vedtak i kommunestyrene for at de foreslåtte endringer skal kunne gjennomføres.

Bakgrunn og fakta

Kommundelplan for Nyhavna-området ble vedtatt av Bystyret 28. april 2016 og kommunedelplanen legger føringer for videre fremtidig arealbruk og planlegging av bydelen, og hvilket areal som skal benyttes til videre havnevirksomhet på Nyhavna. I tillegg til eiendommer avsatt til byutviklingsformål i kommuneplanen omhandler denne saken også eiendommer på Vestre kanalhavn som i dag eies av Trondheim Havn IKS (Trondheim Havn) og som inngår i den delen av Trondheim Havns eiendommer i Trondheim som foreslås benyttet til byutviklingsformål. Trondheim Havn har i samråd med Trondheim kommune utarbeidet en plan for å overdra aktuelle eiendommer til et nytt selskap som skal eies av Trondheim kommune og Trondheim Havn med en eierandel på 67 prosent til Trondheim kommune og 33 prosent til Trondheim Havn. Prosessen gjennomføres i tråd med tidligere vedtak i havneselskapets representantskap innenfor den såkalte Hjort Model 3, samt innenfor rammene av IKS-lovens og havne- og farvannslovens regler om utdeling fra selskapet til eierne, og ivaretar skatte- og avgiftsmessige hensyn. Prosessen må gjennomføres slik at både den framtidige havnevirksomheten, eiernes interesser, og hensynet til en hensiktsmessig byutvikling ivaretas.

Havnedirektøren og kommunedirektøren i Trondheim har utarbeidet en redegjørelse som fulgte saken da representantskapet i Trondheim Havn ga sin enstemmige tilslutning til å gå videre i prosessen i møte den 2.10.2020. Redegjørelsen følger som vedlegg til denne saken. I denne redegjøres det for de ulike faglige vurderingene som er gjort frem mot den foreslåtte løsningen. Dette innebærer vurdering av hvordan kravene i ny havne- og farvannslov skal ivaretas, herunder hvordan sikre kapital for havneselskapet, skattemessige og avgiftsmessige konsekvenser, selskapsrettslige vurderinger, forretningsplan, risikoanalyse, det økonomiske utviklingspotensialet og endelig den foreslåtte modellen og avtaleverket som skal sikre alle disse hensynene.

Omorganiseringen innebærer en rekke skatte- og avgiftsmessige problemstillinger. I den forbindelse ble det i 2019 sendt inn en forespørsel om bindende forhåndsuttalelse (BFU) til skattemyndighetene. Siden da har faktum i saken endret seg noe og det er derfor satt i gang et arbeid med å sende inn forespørsel om en ny BFU. Det legges til grunn at utfallet av BFU ikke vil medføre skatte- og avgiftsmessige konsekvenser av betydning.

Representantskapet i Trondheim Havn IKS sluttet seg enstemmig til følgende innstilling fra havnestyret i sitt møte 2.10.2020:

«Representantskapet gir sin tilslutning til styrets vedtak i sak 19/20 og ber om at saken sendes eierkommunene med representantskapets anbefaling om tilslutning til Avtaleverket. Styret gis fullmakt til å foreta mindre endringer i Avtaleverket før slik utsending. Representantskapet tar til etterretning den tidsplan som er lagt for prosessen videre.

I dette arbeidet har det, blant annet ved rådgiving fra Advokatfirmaet Hjort, blitt utarbeidet et helhetlig avtaleverk. Avtaleverket består av en omdanningsplan, rammeavtale, delingsavtale, aksjeeieravtale, selskapsavtale for det nye IKS-et, og utkast til stiftelsesdokument og vedtekter det nye AS-et. Dette avtaleverket skal sikre forutsigbarhet for Trondheim Havn IKS og eierkommunene. Dette med tanke på videre havnevirksomhet for Trondheim Havn IKS og med tanke på å sikre gjennomføring av den planlagte byutviklingsprosessen. Et vesentlig punkt som avklares i aksjeeieravtalen mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune er at utbytte fra det nyetablerte eiendomsselskapet skal utdeles til de to eierne med 50 % på hver, til tross for at eierandelen er anbefalt til 67 % til Trondheim kommune og 33 % til Trondheim havn IKS.

Alle avtaledokumenter følger saken nå når Bystyret i Trondheim kommune og de respektive kommunestyrene behandler saken. Det vil parallelt gjøres et arbeid for å forberede stiftelse av eiendomsselskapet og forberedelse av arbeid med nødvendig fradeling og klarlegging av eiendommer før overdragelse gjennomføres. Dette vil være klart før representantskapsmøtet i Trondheim Havn IKS i desember 2020.

Ny fordeling av eierandelene i Trondheim Havn IKS

Fisjonen innebærer at en vesentlig del av de verdier Trondheim kommune brakte inn i Trondheim Havn IKS ved stiftelsen av selskapet nå fisjoneres ut. Dette faktum krever i seg selv en korrigering av eiernes andel i det gjenværende havneselskapet Trondheim Havn IKS. I den forbindelse vedtok representantskapet i sitt møte av 22. juni å nedsette en kommunedirektørgruppe som består av kommunedirektørene i Verdal, Orkland og Trondheim. Gruppen ble gitt i oppdrag å se nærmere på eierfordelingen i havneselskapet både etter utfisjonering av eiendommene i Nyhavna og Vestre Kanalhavn og hensyntatt andre relevante forhold. I representantskapsmøtet den 2.10.20 understreket flere av representantene forutsetningen om at det innen endelig behandling i representantskapsmøtet i desember må foreligge en omforent løsning på eierandelen i det fremtidige havneselskapet. Arbeidet pågår, og resultatet i form av en modell for beregning av respektive eierandeler fremlegges representantskapet i desember.

Økonomiske konsekvenser for kommunen

Den foreslåtte modellen er utarbeidet basert på prinsippet om likedeling av utbytte mellom de to eierne Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS, og balanserer havneselskapets og kommunens behov for finansiering av hhv havneinvesteringer og finansiering av infrastrukturtiltak som ihht plan og bygningsloven ikke kan pålegges eiendomsselskap eller utbyggere.

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Kommunedirektøren mener den foreslåtte løsningen er balansert og at løsningen gagnar både utviklingen av havneselskapet og byutviklingen av området. Kommunedirektøren mener det er utarbeidet et helhetlig forslag til løsning, som er vurdert å imøtekomme fremtidig sikring av kapital til drift, vedlikehold og investeringer for Trondheim Havn IKS, samtidig som den sikrer Trondheim kommunes interesser knyttet til byutviklingen av området. Vurderingen er derfor at den foreslåtte løsningen ivaretar alle parter interesser på en balansert måte. Videre legger den til rette for et godt partnerskap i den langsiktige utviklingsprosessen.

Kommunedirektøren anbefaler derfor at Bystyret gir sin tilslutning til Rammeavtale med vedlegg som framlagt, jmf. Trondheim Havns representantskaps behandling og anbefaling i sak 8/20 om utdeling av eiendommer fra Trondheim Havn IKS for etablering av eiendomsselskap i tråd med nevnte Rammeavtale med vedlegg. Likeså at Bystyret gir sine representanter i representantskapet til Trondheim Havn fullmakt til å stemme for utdeling, og for den beskrevne modellen for utdeling, av respektive eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn for etablering av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg.

Bystyret gir ordfører fullmakt til på vegne av kommunen å signere de nødvendige dokumenter for gjennomføring av modellen fra utdelingen og til etableringen av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Fullmakten omfatter myndighet til å overføre aksjer til Trondheim Havn IKS som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg.

Vedlegg:

- Oversendelsesmail til kommunen fra havnedirektør i Trondheim Havn IKS
- Saksfremlegg Trondheim bystyres behandling
- Dokumentpakke utfisjonering og etablering av eiendomsselskapet.
- Protokoll fra representantskapets møte 02.10.20
- Saksfremlegg representantskapets møte 31.08.20
- Redegjørelse utarbeidet av Havnedirektøren og Kommunedirektøren i Trondheim kommune

RAMMEAVTALE

Om utdeling fra Trondheim Havn IKS for etablering av nytt eiendomsselskap

Denne rammeavtalen («**Rammeavtalen**») er inngått mellom samtlige deltakerkommuner i Trondheim Havn IKS, org.nr. 945 510 552 («**Selskapet**» eller «**TH**»):

1. Trondheim kommune [org.nr. 942 110 464]
2. Frosta kommune [org.nr. 944 482 253]
3. Frøya kommune [org.nr. 964 982 597]
4. Levanger kommune [org.nr. 938 587 051]
5. Malvik kommune [org.nr. 971 035 560]
6. Namsos kommune [org.nr. 942 875 967]
7. Orkland kommune [org.nr. 921 233 418]
8. Skaun kommune [org.nr. 939 865 942]
9. Indre Fosen kommune [org.nr.944 305 483]
10. Steinkjer kommune [org.nr. 840 029 212]
11. Stjørdal kommune [org.nr. 939958851]
12. Verdal kommune [org.nr. 938 587 418]
13. Inderøy kommune [org.nr. 997 391 853]

(Deltakerkommunene nr 1 til 13 heretter benevnt «**Part**» enkeltvis og samlet «**Partene**»)

Rammeavtalen gjelder utdeling av midler ved utskillelse av eiendom fra TH, samt etablering, eierskap og forvaltning av nytt eiendomsselskap.

1 Bakgrunn og formål

TH eies i dag av i alt 13 eierkommuner i Trøndelag. I henhold til dagens selskapsavtale («**Selskapsavtalen**») eier Trondheim kommune 76,27 % av TH, mens de øvrige tolv eierkommunene til sammen eier de resterende 23,73 %.

TH eier en betydelig eiendomsmasse i Nyhavna og Vestre Kanalhavn i Trondheim kommune. I Kommunedelplan for Nyhavna vedtatt 4. februar 2016 er områder på Nyhavna avsatt til formål byutvikling, og skal ifølge planen gradvis utvikles fra havneformål til endret formål. Likeså er områder på Vestre Kanalhavn definert til framtidig byutviklingsområde.

Partene er med denne Rammeavtalen enige om å skille ut nærmere angitte eiendommer fra TH i et eget eiendomsselskap, som etter gjennomført omorganiseringsprosess skal eies av TH og Trondheim kommune. Selskapet skal forvalte og gradvis legge til rette for en utbygging av eiendommene.

Det er utarbeidet forslag til prosess for gjennomføring i Delingsavtalen (Vedlegg 1 til Rammeavtalen) som innebærer at Partene oppretter et nytt interkommunalt selskap (Trondheim Havn Eiendom IKS, heretter «**THEIKS**») og vedtar overføring av nærmere angitte eiendommer fra TH til THEIKS som ledd i utdeling fra TH på slike vilkår som vedtas av representantskapet i TH i henhold til Rammeavtalen. THEIKS omdannes deretter til et aksjeselskap (Trondheim Havn Eiendom AS, heretter «**THEAS**»). Partene overdrar deretter aksjer i THEAS til TH, slik at TH sammen med Trondheim kommune vil eie samtlige aksjer i THEAS slik som nærmere angitt i Rammeavtalen. Gjennomføring av prosessen forutsetter at det foreligger en bindende forhåndsuttalelse fra skattemyndighetene som bekrefter at denne framgangsmåten ikke vil få unødige negative skatte- eller avgiftsmessige konsekvenser.

Formålet med Rammeavtalen med vedlegg er å regulere de overordnede rammer, struktur og vilkår for utdelingen av eiendommene, overføring til et nytt eiendomsselskap, omdanningen og det endelige eierskapet til aksjene i eiendomsselskapet som sikrer både en økonomisk og samfunnsnyttig utvikling av de aktuelle eiendommer til nye formål, og en forsvarlig utvikling av THs havnevirksomhet. Rammeavtalen skal danne det nødvendig grunnlag for at representantskapet i TH kan fatte vedtak om utdeling av midler som forutsatt for gjennomføring av prosessen som omtalt foran, og å gi nødvendige fullmakter til TH til å gjennomføre alle nødvendige tiltak og beslutninger på vegne av Partene når slikt endelig vedtak er fattet i representantskapet.

2 Vedtak om utdeling av midler i form av eiendommer

Utdeling av midler til eierne fra TH må vedtas av representantskapet i TH etter styrets innstilling, og innenfor havne- og farvannslovens rammer. Under forutsetning av styrets positive innstilling til representantskapet i TH om utdeling, og at samtlige vilkår i Rammeavtalen er oppfylt, samtykker Partene til å stemme for en utdeling fra TH til Partene i form av eiendomsrett til eiendommene innenfor områdene Nyhavna og Vestre Kanalhavn («**Eiendommene**»), som nærmere bestemt i Delingsavtalen. For nærmere angivelse av hva som skal utdeles fra TH vises til Delingsavtalen med vedlegg. Se også punktene 3 og 5 nedenfor om gjennomføring av utdelingen.

Havnevirksomheten på Eiendommene skal ikke overdras til THEAS, men utøves som før i TH. Det er et vilkår for utdelingen av midler fra TH i form av Eiendommene at TH skal opprettholde virksomheten på og beholde inntektene fra Eiendommene fram til Eiendommene avhendes eller tas i bruk for utvikling til endret formål, jf. som nærmere regulert i Delingsavtalen.

3 Gjennomføring av overdragelsen og etablering av nytt eiendomsselskap

Samtidig som representantskapet TH fatter endelig vedtak om utdeling som omtalt i punkt 2, oppretter Partene et nytt interkommunalt selskap (THEIKS) og overfører eiendomsretten til Eiendommene til dette selskapet. THEIKS skal eies av Partene i samme forhold som i TH, jf Selskapsavtalen, jf. også selskapsavtale for THEIKS inntatt som Vedlegg 2 til Rammeavtalen.

THEIKS skal etter å ha overtatt Eiendommene omdannes til et aksjeselskap, Trondheim Havn Eiendom AS (THEAS). THEAS skal ha slike vedtekter som fremgår av stiftelsesdokumentet, jf. Vedlegg 3 til Rammeavtalen.

THEAS skal eies av Trondheim kommune med 67 % og TH med 33 %. For å oppnå denne eierfordelingen skal Partene overdra alle sine B-aksjer i THEAS til TH uten vederlag. Begge eierne skal imidlertid ha rett på 50 % av utbytte fra THEAS. Partene samtykker ved signering av Rammeavtalen til å overdra samtlige B-aksjer i THEAS til TH vederlagsfritt, slik at eierskapet til THEAS blir fordelt mellom TH og Trondheim Kommune som angitt ovenfor.

THEAS skal ha som formål å utvikle Eiendommene forretningsmessig med sikte på framtidig utvikling og salg. Dagens havnevirksomhet på Eiendommene skal fremdeles besørges av TH så lenge Eiendommene benyttes som havn, jf. nærmere bestemmelser i Delingsavtalen med vedlegg.

Etableringen av THEAS og overdragelsen av Eiendommene i henhold til Delingsavtalen til dette selskapet, forutsetter at Aksjeeieravtalen mellom Trondheim kommune og TH inntatt som Vedlegg 4 til Rammeavtalen inngås.

4 Prinsipper for videre utvikling av Trondheim Havn Eiendom AS

Partene er enige om at THEAS skal utvikles med sikte på å gi best mulig avkastning på Eiendommene, og gi eierne utbytte så snart selskapet er i utbytteposisjon, jf. aksjelovens bestemmelser. Selskapets virksomhet skal fullt ut baseres på forretningsmessige prinsipper, med særlig fokus på lønnsomhet.

5 Partenes samtykke til gjennomføring av prosessen

Med bakgrunn i vilkårene som angitt i denne Rammeavtalen, og under forutsetning av at alle Partene signerer denne Rammeavtalen og tilhørende Delingsavtale med vedlegg, samtykker Partene til følgende:

1. Stemme for utdeling av Eiendommer som angitt i Delingsavtalen i representantskapet i TH, og
2. Sørge for at kommunestyret godkjenner selskapsavtale som er inntatt som Vedlegg 2 til Rammeavtalen og gi nødvendige fullmakter til å stifte et nytt interkommunalt selskap på Partenes vegne, og

3. Skyte inn sin mottatte eierandel av eiendomsretten til Eiendommene som angitt i Delingsavtalen til det nye interkommunale selskapet, og
4. Gi fullmakt og innhente nødvendige vedtak til å omdanne det nye interkommunale selskapet til et aksjeselskap med vedtekter som følger av Vedlegg 3 til Rammeavtalen, og
5. Overdra aksjer i eiendomsaksjeselskapet til TH uten vederlag slik at Trondheim kommune blir eier av 67 % og TH blir eier av 33 % av aksjene i selskapet, og
6. Sørge for at det blir inngått aksjeeieravtale mellom TH og Trondheim kommune som sikrer at utbytte deles med 50 % mellom de to aksjeeierne, og for øvrig har slikt innhold som fremgår av Vedlegg 4 til Rammeavtalen

6 Godkjenning og forutsetning

Rammeavtalen med vedlegg er ikke bindende uten samtlige eierkommuners bindende godkjenning og underskrift.

Rammeavtalen faller bort og vedtak om utdeling kan ikke fattes med mindre det foreligger en endelig bindende forhåndsuttalelse fra skattemyndighetene som bekrefter at den avtalte framgangsmåte ikke får unødvendige negative skatte- og avgiftsmessige konsekvenser.

Rammeavtalen med vedlegg faller bort dersom ikke representantskapet i TH etter Partenes tilslutning til Rammeavtalen med vedlegg fatter endelig bindende vedtak om utdeling av Eiendommene som forutsatt i nevnte avtale.

7 Underskrift

Rammeavtalen er undertegnet i 13 eksemplarer, ett til hver av Partene.

8 Vedlegg

Rammeavtalen har vedlegg som følger under. Disse vedleggene utgjør en del av denne Rammeavtalen. Ved eventuell motstrid mellom Rammeavtalen og dokumentene som inntatt i vedleggene, skal vedleggene gå foran.

Rammeavtalen har følgende vedlegg:

Vedlegg 1 Delingsavtale

Vedlegg 2 Stiftelsesdokument med selskapsavtale for IKS

Vedlegg 3 Stiftelsesdokument med vedtekter for Trondheim Havn Eiendom AS

Vedlegg 4 Aksjeeieravtale for Trondheim Havn Eiendom AS

For Trondheim kommune

For Frosta kommune

Underskrift:

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

Dato:

For Frøya kommune

For Levanger kommune

Underskrift:

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

Dato:

For Malvik kommune

For Orkland kommune

Underskrift:

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

Dato:

For Namsos kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Skaun kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Indre Fosen kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Steinkjer kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Verdal kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Stjørdal kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Inderøy kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

Delingsavtale for

Deling av virksomheten i Trondheim Havn IKS

Denne delingsavtalen («**Delingsavtalen**») med påfølgende etablering av nystiftet felleseid interkommunalt eiendomsselskap er utarbeidet av styret i Trondheim Havn IKS, org. nr. 945 510 552 («**Selskapet**») og inngått mellom følgende deltakerkommuner:

1. Trondheim kommune [org.nr. 942 110 464]
2. Frosta kommune [org.nr. 944 482 253]
3. Frøya kommune [org.nr. 964 982 597]
4. Levanger kommune [org.nr. 938 587 051]
5. Malvik kommune [org.nr. 971 035 560]
6. Namsos kommune [org.nr. 942 875 967]
7. Orkland kommune [org.nr. 921 233 418]
8. Skaun kommune [org.nr. 939 865 942]
9. Indre Fosen kommune [org.nr. 944 305 483]
10. Steinkjer kommune [org.nr. 840 029 212]
11. Stjørdal kommune [org.nr. 939958851]
12. Verdal kommune [org.nr. 938 587 418]
13. Inderøy kommune [org.nr. 997 391 853]

(Deltakerkommunene 1 til 13 heretter benevnt «**Part**» enkeltvis og samlet «**Partene**»)

vedrørende utdeling av nærmere bestemte eiendommer med tilhørende begrensninger, rettigheter og forpliktelser fra Selskapet til Partene til bruk som tingsinnskudd ved etablering av et nytt felleseid interkommunalt eiendomsselskap («**Fisjonen**»).

1 BAKGRUNN OG FORMÅL

Selskapet er ansvarlig for driften av Trondheim havn og alt som dertil er tilknyttet, herunder utleie av havnelokaler og bortfeste av tomter til havneformål («**Havnevirksomheten**»).

I kommunedelplan for Nyhavna av 4. februar 2016 er områder i Nyhavna avsatt til byutvikling, og områdene skal ifølge planen gradvis utvikles fra havneformål til endret formål.

Partene er enige om å skille ut eiendomsretten til nærmere angitte eiendommer i de to områdene («**Eiendommene**») samt tilhørende bygningsmasse («**Bygningene**») fra Selskapet (som nærmere beskrevet under punkt 3) til et eget interkommunalt eiendomsselskap (heretter «**Trondheim Havn Eiendom IKS**» eller «**Eiendomsselskapet**»). Havnevirksomheten på Eiendommene skal imidlertid ikke overdras til Eiendomsselskapet, men utøves som før i Selskapet.

Det er et vilkår for utdelingen av Eiendommene og Bygningene at Selskapet skal opprettholde virksomheten på, og inntektene fra, Eiendommene og Bygningene i perioden («**Rettighetsperioden**») frem til det tidligste av følgende tidspunkter for de enkelte Eiendommene og Bygningene:

- a) Den enkelte Eiendommen eller Bygningen reguleres om til annet formål enn havnevirksomhet, forutsatt at det ikke fortsatt hefter bindende festeforhold på den aktuelle eiendommen;

- b) Gjeldende leie- eller festeforhold på den enkelte Eiendommen eller Bygningen løper ut eller avvikles; eller
- c) Selskapet har meddelt at Havnevirksomheten på den enkelte Eiendommen er opphørt og Eiendommen er klar til å bli tatt i bruk som utviklingseiendom som beskrevet i Delingsavtalen.

Bruksretten til og inntektene fra igangværende leie- eller festeforhold på Eiendommene og Bygningene deles ikke ut, men beholdes av Selskapet i hele Rettighetsperioden, se nærmere beskrivelse under punkt 3 nedenfor.

Partene er klar over at overføring av eiendomsretten til Eiendommene og Bygningene vil være en justeringshendelse i henhold til merverdiavgiftsloven, og at denne overføringen kan utløse plikt til å tilbakebetale fradragsført merverdiavgift dersom Eiendomsselskapet ikke kan overta justeringsforpliktelsen.

Gjennomføringen av delingen er en del av en større restrukturering. Dette er nærmere regulert i egen Rammeavtale mellom Partene («**Rammeavtalen**»). Delingsavtalen her er et vedlegg til Rammeavtalen.

2 BESLUTNING OM UTDELING OG NYSTIFTING

Fisjonen, med utdelingen og nystifting som beskrevet i Delingsavtalen, beslattes av representantskapet i Selskapet etter forutgående behandling av saken og samtykke til stiftingen av Eiendomsselskapet i den enkelte Parts kommunestyre.

3 FREMGANGSMÅTE

Partene er enige om å vedta utdeling av Eiendommene og Bygningene med de begrensninger som følger av Delingsavtalen til Partene for at Partene simultant skal benytte de utdelte eiendelene som tingsinnskudd ved stiftelsen av Eiendomsselskapet.

Utdelingen/Fisjonen skal skje etter følgende fremgangsmåte:

a) Vedtak i representantskapet

Representantskapet i Selskapet vedtar utdeling av Eiendommene med de tilhørende Bygningene i henhold til foreslåtte vedtak i Delingsavtalens punkt 3.

For at Selskapet skal kunne vedta og gjennomføre utdelingen må Eiendommene som utdeles være klart definert og hjemmelsforhold til grunnen være avklart i Vedlegg 1 til Delingsavtalen.

Delingsavtalen, og Rammeavtalen med tilhørende avtaler jf. punkt 1, må være godkjent av kommunestyret i den enkelte Part.

Det er et vilkår for utdelingen at Selskapet skal opprettholde Havnevirksomheten (virksomheten på og eksisterende inntekter fra Eiendommene og Bygningene i Rettighetsperioden), og det er utelukkende eiendomsretten til grunn og bygg og fremtidig anvendelse etter opphøret av Havnevirksomheten som deles ut til Partene og videre til Eiendomsselskapet.

b) *Stiftelse av Eiendomsselskapet*

Partene vedtar samtidig med vedtakelsen av utdelingen å opprette Eiendomsselskapet med eiendomsretten til Eiendommene og Bygningene, som med de begrensninger som følger av Delingsavtalen og representantskapets vedtak benyttes som tingsinnskudd ved stiftingen.

Styret i Eiendomsselskapet skal straks etter opprettelsen bekrefte skriftlig overfor Selskapet at Eiendomsselskapet er kjent med Selskapets rettigheter og de begrensninger Eiendommene ble overført med, og at disse rettighetene vil respekteres.

4 EIENDELER SOM SKAL DELES UT

4.1 Eiendommene

De eiendommene og landområdene som skal deles ut ved Fisjonen (og benyttes som tingsinnskudd i Eiendomsselskapet) fremkommer av Vedlegg 1 til Delingsavtalen. Arealene som ikke er skilt ut i egne gårds- og bruksnummer er tydelig tegnet inn på kartet inntatt i samme vedlegg, med klar angivelse av arealets størrelse og plassering.

Arealene som overføres skal disponeres/forvaltes av Selskapet i hele Rettighetsperioden, se som nærmere regulert i punkt 3.

Det skal klart fremgå i stiftelsesdokumentet for Eiendomsselskapet at Eiendommene og Bygningene overføres med de rettighetsbegrensninger som følger av Delingsavtalen.

4.2 Festekontrakter

Selskapet beholder retten til alle inntekter i Rettighetsperioden fra festeforholdene som spesifisert i Vedlegg 2 til Delingsavtalen («**Festekontraktene**»), og Selskapet beholder også alle tilhørende forpliktelser knyttet til Festekontraktene i samme periode.

Rettighetene medfører ikke rett til å inngå nye festeavtaler eller forlenge Festekontraktene. Har fester etter Festeavtalene rett til ensidig å forlenge festeavtalen, skal Selskapets rett til inntektene forlenges tilsvarende, og retten først bortfalle når festeforholdet etter forlengelsesperioden er opphørt.

Det skal inngås nødvendige avtaler for å sikre at inntektene fra Festekontrakten tilfaller Selskapet på samme måte og omfang som både før og etter utdelingen/gjennomføringen av Delingsavtalen.

Eiendomsselskapet skal ikke ved Fisjonen få rett til noen del av inntektene fra Festekontraktene og skal medvirke til at inntektene uavkortet går til Selskapet i Rettighetsperioden.

4.3 Bygg på Eiendommene og leieavtaler

På Eiendommene står Bygningene som er nærmere opplistet i Vedlegg 3 til Delingsavtalen. Eiendomsretten til Bygningene skal følge med Eiendommene over til Eiendomsselskapet. Selskapet beholder bruksrett til Bygningene, med alle rettigheter til inntekter fra utleie, og utnyttelse, av Bygningene i Rettighetsperioden, og alle tilhørende forpliktelser knyttet til leiekontrakter og bygget i samme periode (herunder f.eks. vedlikeholdsplikt og plikt til å betale kommunale avgifter).

4.4 Leiekontrakter

Selskapet viderefører alle leiekontraktene som er inngått med brukere av Bygningene på det tidspunktet Fisjonen vedtas, og beholder alle inntekter, rettigheter og plikter knyttet til disse. Leieavtalene er angitt i Vedlegg 4 til Delingsavtalen.

Rettighetene medfører ikke rett til å inngå nye leieavtaler, avtale forlengelse av eksisterende leieavtaler eller inngå nye avtaler om bruk som strekker seg utenfor Rettighetsperioden. Foreligger det rett for en leietaker av Bygningene til ensidig å forlenge, skal retten til inntekten forlenges tilsvarende og først bortfalle når festeforholdet etter forlengelsen er opphørt.

Eiendomsselskapet har etter forutgående dialog med Selskapet rett til å kreve at Selskapet aksepterer at løpende feste- eller leieforhold bringes til opphør før feste/leietidens utløp, dersom de aktuelle eiendommer skal benyttes til andre formål enn havnevirksomhet. Eiendomsselskapet har i så fall ansvar for å forestå forhandlinger og nødvendige tiltak for å bringe feste/leieforholdet til opphør, og å dekke alle kostnader forbundet med slik oppsigelse/avvikling, herunder eventuelle erstatningskrav fra fester/leietaker.

I forbindelse med vedtakelsen av Fisjonen skal Selskapet inngå de nødvendige avtaler med Eiendomsselskapet og eventuelt med de enkelte leietakere for å sikre at alle leieavtaler, med tilhørende inntekter og forpliktelser, forblir i Selskapet ved gjennomføringen av Fisjonen.

5 VARIGHET RETTIGHETER

5.1 Rettighetenes varighet

Rettighetene som Selskapet beholder i Eiendommene og til Bygningene, jf. løpende leie- og festeavtaler, vil være tidsbegrenset til Rettighetsperioden og opphører umiddelbart og uten varsel ved utløpet av Rettighetsperioden.

5.2 Gjennomføring av opphør av rettigheter

Ved Rettighetsperiodens opphør skal Selskapet senest innen 4 uker sende en erklæring til Eiendomsselskapet hvor retten til å benytte Eiendommene og Bygningene erkjennes å være bortfalt og overføres til Eiendomsselskapet uten ytterligere vederlag.

Eiendomsselskapet har ansvaret for, og skal bære kostnadene ved, eventuell rivning og/eller andre tilpasninger som må gjøres for å utnytte Eiendommene til nye formål, og som etter avtale eller lov ikke er festere/leietakeres ansvar å bekoste.

6 SELSKAPSRETTLIGE BESLUTNINGER

Utdeling av midler til deltakerne må vedtas av representantskapet i Selskapet etter styrets innstilling, og innenfor havne- og farvannslovens rammer.

Forslag til vedtak:

[Trondheim Havn vedtar utdeling av havnens midler til eierne med slikt omfang og på slike vilkår som fremgår av Rammeavtalen.

Trondheim Havn overdrar med dette eiendomsretten til følgende eiendommer til eierkommunene xxx (Eiendommene). Trondheim Havn beholder full bruksrett til alle eiendommer med påstående bygningsmasse. Dette innebærer at Trondheim Havn beholder ansvar og rettigheter knyttet til eksisterende feste- og leieforhold på Eiendommene, og alle inntekter fra Eiendommene. Denne bruksretten skal bestå fram til et av følgende forhold inntreffer:

- a) Den enkelte Eiendommen eller Bygningen reguleres om til annet formål enn havnevirksomhet, forutsatt at det ikke fortsatt hefter bindende festeforhold på den aktuelle eiendommen;*
- b) Gjeldende leie- eller festeforhold på den enkelte Eiendommen eller Bygningen løper ut eller avvikles; eller*
- c) Selskapet har meddelt at Havnevirksomheten på den enkelte Eiendommen er opphørt og Eiendommen er klar til å bli tatt i bruk som utviklingseiendom som beskrevet i Delingsavtalen.*

Bruksretten vil etter dette ha ulik varighet for ulike deler av Eiendommene.

Deltagerne skal benytte Eiendommene som tingsinnskudd ved stifting av et nytt interkommunalt selskap som skal eie Eiendommene.

Det nystiftede eiendomsselskapet overtar alle eier- og bruksrettigheter for deler av Eiendommene etter hvert som ett av punktene a) - c) over er oppfylt for arealene. Alle rettigheter og plikter knyttet til endelig avvikling av feste- og eller leieforhold hører til Eiendomsselskapet.

Det nye interkommunale selskapet overtar eiendommene med slike begrensninger som følger av Rammeavtalen med vedlegget Delingsavtalen.]

7 STIFTELSE AV EIENDOMSSELSKAPET

Samtidig som representantskapet i Selskapet fatter vedtak om utdeling av Eiendommene, jf. punkt 2, skal Partene stifte et interkommunalt eiendomsselskap hvor eiendomsretten til Eiendommene benyttes som tingsinnskudd ved stiftingen.

Det nystiftede interkommunale selskapet skal eies av Partene i samme forhold som i Selskapet, og selskapsavtalen anses vedtatt når Partene har godkjent Delingsavtalen.

Selskapet stiftes ved at kommunestyret i den enkelte Part vedtar og signerer selskapsavtalen som er inntatt som Vedlegg 2 til Rammeavtalen.

Som vederlag for å benytte Eiendommene som tingsinnskudd i Eiendomsselskapet mottar Partene eierandeler i Eiendomsselskapet som forutsatt i Rammeavtalen.

8 FORUTSETNINGER FOR GJENNOMFØRINGEN

8.1 Godkjenning av Delingsavtalen

Beslutning om å godkjenne fisjonen vedtas i representantskapet i Selskapet så snart som praktisk mulig etter at Delingsavtalen er godkjent av den enkelte Parts kommunestyre.

8.2 Vedtak om utdeling

Delingsavtalen kan ikke iverksettes før representantskapet i Selskapet har fattet vedtak om utdeling i samsvar med Rammeavtalen og Delingsavtalen. Dersom ikke representantskapet fatter slikt positivt vedtak, faller Delingsavtalen bort.

8.3 Vedtagelse av stiftelsesdokumentet for Eiendomsselskapet

Gjennomføring av Delingsavtalen forutsetter at kommunestyret i den enkelte Part har godkjent selskapsavtalen for Trondheim Havn Eiendom IKS, herunder forpliktelsen til å skyte inn den enkelte Parts andel av Eiendommene som skal utdeles i henhold til Delingsavtalen.

9 FULLMAKT TIL ENDRING

Styret i Selskapet kan etter representantskapets godkjenning av Delingsavtalen på vegne av representantskapet gjennomføre eventuelle mindre tilpasninger og endringer i Delingsavtalen som finnes nødvendige for gjennomføring av Fisjonen.

10 BRUDD PÅ FORUTSETNINGER FOR DELINGSAVTALEN

Oppfylles ikke forutsetningene i punkt 8, bortfaller Delingsavtalen.

11 VEDLEGG

Som vedlegg til (og som en integrert del av) Delingsavtalen følger:

Vedlegg 1	Kart og liste over Eiendommene
Vedlegg 2	Oversikt over Festekontraktene
Vedlegg 3	Oversikt over Bygningene
Vedlegg 4	Oversikt over Leiekontraktene

12 UNDERSKRIFT

Avtalen er undertegnet i 13 eksemplarer, ett til hver av Partene.

[Underskrifter følger på de to neste sidene]

For Trondheim kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Frosta kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Frøya kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Levanger kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Malvik kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Orkland kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Namsos kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Skaun kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Indre Fosen kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Steinkjer kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Verdal kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Stjørdal kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Inderøy kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

KART MED OVERSIKT OVER EIENDOMMENE

EIENDOMMER SOM SKAL FISIONERES UT AV TH:

Deler av 439/3

Deler av 439/7

439/8

439/19 - 26

439/28

439/30 - 34

439/40

439/42

439/44 - 58

439/61 - 66

439/69 - 73

439/75 - 83

439/137

439/147 (Dora II)

439/165 - 166

Deler av 439/167

439/183

439/190

439/221 - 224

EIENDOMMER SOM IKKE SKAL FISIONERES UT

AV TH:

Transittkaia:

Deler av 439/3

Deler av 439/7

439/8

Deler av 439/167

TMS-området:

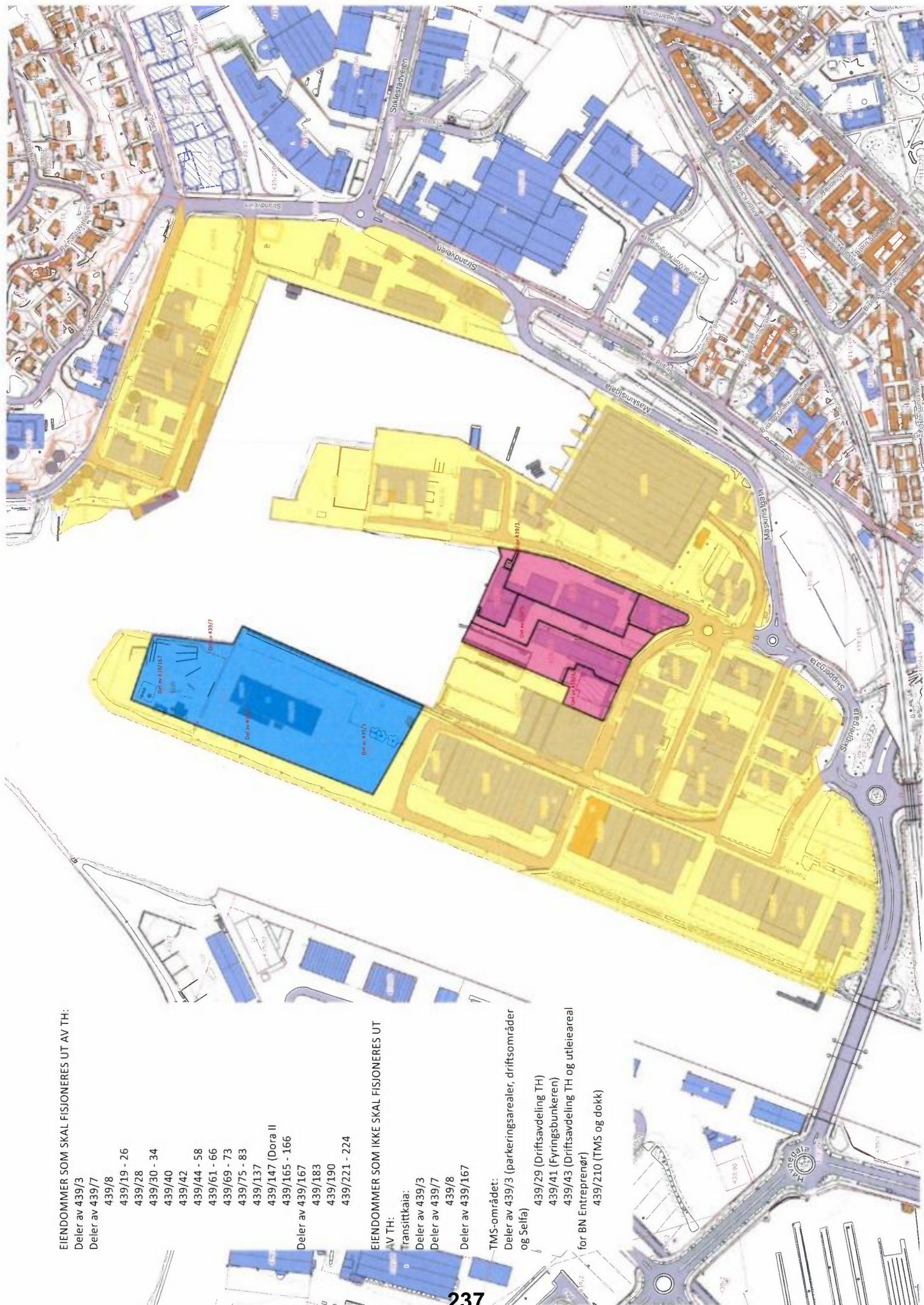
Deler av 439/3 (parkeringsarealer, driftsområder og Sella)

439/29 (Driftsavdeling TH)

439/41 (Fyringsbunkeren)

439/43 (Driftsavdeling TH og utleieareal for BN Entreprenør)

439/210 (TMS og dokk)

EIENDOMMER SOM SKAL FISIONERES UT AV TH:

Deler av 439/2

439/129

439/131 - 132

439/134

439/175 - 178

439/188

439/212

439/219

OVERSIKT OVER FESTE KONTRAKTENE

Følgende festeforhold og inntektene fra dem skal beholdes av Selskapet:

Gnr. _____ bnr. _____ f.nr _____

Gnr. _____ bnr. _____ f.nr _____

Gnr. _____ bnr. _____ f.nr _____

Selskapet forbeholder seg alle rettigheter til inntekter og utnyttelse fra festeforholdene i Rettighetsperioden og beholder også alle tilhørende forpliktelser.

OVERSIKT OVER BYGNINGENE

På ovennevnte eiendommer står følgende bygg, som Selskapet skal beholde bruksretten til ved utdelingen:

Bygg_____ med adresse _____

Bygg_____ med adresse _____

Bygg_____ med adresse _____

Bygg_____ med adresse _____

Selskapet forbeholder seg alle rettigheter til inntekter og utnyttelse fra Byggene i Rettighetsperioden og beholder også alle tilhørende forpliktelser.

OVERSIKT OVER LEIEKONTRAKTENE

Inntektene fra følgende leiekontrakter som er inngått med leietakere for bruk av bygg på Eiendommene skal beholdes av Selskapet:

Eiendomsadresse: _____ Leietaker: _____ Leieperiode utløper: _____
Eiendomsadresse: _____ Leietaker: _____ Leieperiode utløper: _____
Eiendomsadresse: _____ Leietaker: _____ Leieperiode utløper: _____

Selskapet forbeholder seg rettighetene til leiekontraktene og inntektsstrømmene fra disse. Det skal inngås nødvendige avtaler for å sikre at inntektene fra utleien tilfaller Selskapet på samme måte og omfang både før og etter utdelingen/gjennomføringen av Delingsavtalen.

STIFTELSESDOKUMENT FOR TRONDHEIM HAVN EIENDOM IKS

Trondheim Havn Eiendom IKS stiftes ved underskrift på selskapsavtalen og dette dokumentet av følgende deltakere:

- **Trondheim kommune**, org.nr. 942 110 464, Munkegata 1, 7013 Trondheim.
- **Frosta kommune**, org.nr. 944 482 253, Fånesvegen 1, 7633 Frosta.
- **Frøya kommune**, org.nr. 964 982 597, Herredshuset, 7260 Sistranda.
- **Levanger kommune**, org.nr. 938 587 051, Håkon den godes gate 30, 7600 Levanger.
- **Malvik kommune**, org.nr. 971 035 560, Torggata 7, 7550 Hommelvik.
- **Namsos kommune**, org.nr. 942 875 967, Abel Meyers gate 12, 7800 Namsos.
- **Orkland kommune**, org.nr. 921 233 418, Allfarveien 5, 7300 Orkanger.
- **Skaun kommune**, org.nr. 939 865 942, Rådhusvegen 10, 7353 Børse.
- **Indre Fosen kommune**, org.nr. 944 305 483, Rådhusveien 13, 7100 Rissa.
- **Steinkjer kommune**, org.nr. 840 029 212, Rådhuset, Kongens gate 39, 7713 Steinkjer.
- **Stjørdal kommune**, org.nr. 939 958 851, Kjøpmannsgata 9, 7500 Stjørdal.
- **Verdal kommune**, org.nr. 938 587 418, Johannes Bruns gate 2, 7650 Verdal.
- **Inderøy kommune**, org.nr. 997 391 853, Vennalivegen 7, 7670 Inderøy.

Følgende er besluttet ved stiftelsen:

1 Selskapsavtalen

Selskapsavtalen for Trondheim Havn Eiendom IKS er underskrevet av deltakerne og vedlegges stiftelsesdokumentet som Bilag 1.

2 Betaling av innskudd

Deltakerne skal overføre sine ideelle eierandeler til de eiendommene med tilhørende bygningsmasse i Nyhavna og Vestre Kanalhavn i Trondheim kommune som er listet opp i Bilag 1 til Selskapsavtalen, med de begrensningene som følger av delingsavtale av i dag for deling av virksomheten i Trondheim Havn IKS, som tingsinnskudd til Trondheim Havn Eiendom IKS, jf Selskapsavtalen punkt 1–4. Dette anses gjort ved undertegning av dette stiftelsesdokumentet.

3 Stiftelsesutgifter som dekkes av selskapet

Samtlige kostnader knyttet til stiftelsen av selskapet, dvs registreringsgebyret til Foretaksregisteret, dekkes av selskapet.

4 Valg av representantskap

Til representantskap ble valgt:

Kommune	Medlem	Vara
Orkland kommune	Oddbjørn Bang, leder	
Levanger kommune	Anita Ravlo Sand, nestleder	Nina Bakken Bye Valborg Sund Oddny Estenstad
Trondheim kommune	Rita Ottervik	Karianne Tung Alf Steinar Tømmervold Amund Losen Moholt
Trondheim kommune	Silje Naper Salomonsen	Ingrid Marie Sylte Isachsen Ottar Michalsen Mona Berger
Trondheim kommune	Ola Lund Renolen	Line Ingebrigtsen Fjørstad Aurora Meland Winger Tore Dyrendahl
Trondheim kommune	Marte Løvik	Jarle MArtin Gundersen Ann Karin Larssen Vegard Frøseth Fenes
Trondheim kommune	Ingrid Skjøtskift	Trygve Bragstad Christianne Bauch-Larssen Michael Momyr
Trondheim kommune	Elin Marie Andreassen	Johan Nordbøe Bjørn Emil Nettet Knut Røe
Trondheim kommune	Erling Moe	Svein Otto Nilsen Magne Mæhre Lucie Kathrine Sunde-Eidem
Verdal kommune	Anne Grete Valbekmo	Pål Sverre Fikse

Stjørdal kommune	Ivar Vigdenes	Rolf C. Berg Ole H. Sandvik Veronica Drivstuen
Frøya kommune	Kristin Furunes Strømskag	Knut Arne Strømøy Aleksander Søreng Camilla Jensen
Steinkjer kommune	Anne Berit Lein	Øystein Bjørnes Line Hammer Gjertrud Holand Bjørn Ludvig Bergsmo Odd Vidar Vandbakk
Malvik kommune	Trond Hoseth	Terje Hansen Ole Herman Sveian Hans Petter Meisler
Indre Fosen	Bjørnar Buhaug	Benjamin Schei Vegard Heide Mona Foss
Skaun kommune	Gunn Iversen Stokke	Bjørn Hammer
Frosta kommune	Frode Revhaug	Kari Ydsti Presthus Frode Olsen Linn Beate Skogholt Trine Haug
Namsos kommune	Kjersti Tommelstad	Arnihold Holstad Steinar Lyngstad Tom Prytz
Inderøy kommune	Ida Stuberg	Petter Vesterås Terje Bekkevold Trude Hoff

Observatører med møte- og talerett

Trøndelag fylkeskommune	Hallgeis Grøntvedt	Terje Søvik
Trøndelag fylkeskommune	Bjørn Iversen	Hanne Feragen

5 Valg av styre

Til styre ble valgt:

<u>Roar Arntzen</u>	Styrets leder
<u>Monica Haftorn Iversen</u>	Nestleder styre
<u>Birgit Thorsen</u>	Styremedlem
<u>Gunn Iren Berg Svendsen</u>	Styremedlem
<u>Knut Gunnar Knutsen</u>	Styremedlem
<u>Siv Tove Aune</u>	Styremedlem
<u>Svein Eggen</u>	Styremedlem
<u>Trygve Berdal</u>	Styremedlem
<u>Anne-Lise Nicholaisen</u>	Varamedlem
<u>Eva Annie Svendsen</u>	Varamedlem
<u>Gisle Tronstad</u>	Varamedlem
<u>Ingrid Juberg Moe</u>	Varamedlem
<u>Ingvar Helge Lorentzen</u>	Varamedlem
<u>Monica Lorentzen Dahlø</u>	Varamedlem
<u>Ole Johan Svorkdal</u>	Varamedlem
<u>Vegar Johansen</u>	Varamedlem

6 Valg av revisor

Selskapet velger BDO AS, org.nr. 993 606 650, som revisor.

For Trondheim kommune

For Frosta kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

Dato:

For Frøya kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Levanger kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Malvik kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Orkland kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Namsos kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Skaun kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Indre Fosen kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Steinkjer kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Verdal kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Stjørdal kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Inderøy kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

SELSKAPSAVTALE

FOR TRONDHEIM HAVN EIENDOM IKS

1 ETABLERING, RETTIGHETER OG PLIKTERSelskapets organisasjonsform og deltakere

Trondheim Havn Eiendom IKS («Eiendomsselskapet» eller «Eiendom IKS») er et interkommunalt selskap opprettet i henhold til lov om interkommunale selskaper av 29.01.1999 nr. 6.

Selskapets deltakere er kommunene Orkland, Trondheim, Malvik, Stjørdal, Levanger, Verdal, Steinkjer, Frosta, Inderøy, Indre Fosen, Frøya, Namsos og Skaun.

1.2 Formål

Eiendomsselskapet har som formål å inneha eiendomsretten til Eiendommene og Bygningene beskrevet i Selskapsavtalen punkt 1-4.

1.3 Hovedkontor

Eiendomsselskapet har sitt hovedkontor i Trondheim kommune.

1.4 Deltakernes innskuddsplikt

Ved etablering overfører deltakerkommunene som tingsinnskudd eiendomsretten til nærmere angitte eiendommer i Nyhavna og Vestre Kanalhavn («Eiendommene») samt tilhørende bygningsmasse («Bygningene») til Eiendomsselskapet, med de begrensninger som følger av Delingsavtalen inngått samme dato som denne Selskapsavtalen.

De Eiendommene og Bygningene som overføres til Eiendomsselskapet fremkommer av Bilag 1 til Selskapsavtalen.

1.5 Rettslig status

Selskapet er et eget rettssubjekt.

1.6 Deltakernes eierandel og ansvar

Kommunenenes eierandeler er basert på enighet mellom deltakerne ved sammenslåingstidspunktet, og fordeler seg slik:

Orkland kommune	4,16%
Trondheim kommune	76,26%

Malvik kommune	0,01%
Stjørdal kommune	1,83%
Levanger kommune	5,29%
Verdal kommune	8,00%
Steinkjer kommune	2,07%
Indre Fosen kommune	0,30%
Frosta kommune	0,01%
Inderøy kommune	0,01%
Frøya kommune	0,09%
Namsos kommune	1,96%
Skaun kommune	0,01%

Minste andel er satt til 0,01 %.

Eierkommunene hefter for selskapets forpliktelser i henhold til sin eierandel.

2 REPRESENTANTSKAP

2.1 Oppnevning og sammensetning

Representantskapet skal ha flg. sammensetning:

Orkland kommune	1 representant	m/vara
Trondheim kommune	8 representanter	m/vara
Stjørdal kommune	1 representant	m/vara
Levanger kommune	1 representant	m/vara
Verdal kommune	1 representant	m/vara
Steinkjer kommune	1 representant	m/vara
Malvik kommune	1 representant	m/vara
Indre Fosen kommune	1 representant	m/vara
Frosta kommune	1 representant	m/vara
Inderøy kommune	1 representant	m/vara
Frøya kommune	1 representant	m/vara
Namsos kommune	1 representant	m/vara
Skaun kommune	1 representant	m/vara

Observatører med møte- og talerett:

Trøndelag fylkeskommune	2 representanter	m/vara

De kommunale representantene oppnevnes av de respektive kommunestyre, mens fylkeskommunens representanter oppnevnes av fylkestinget.

2.2 Representantskapets saksbehandling

Hver representant har én stemme. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvdelen av medlemmene er til stede, og disse representerer minst to tredeler av stemmene.

Representantskapets beslutninger fattes med alminnelig flertall, dersom det ikke kreves 2/3 flertall etter selskapsavtalens § 8.

Står stemmetallene likt, gjelder det som møteleder slutter seg til.

Representantskapets leder innkaller til møte i representantskapet når det er nødvendig for behandling av en sak som etter IKS-loven eller selskapsavtalen skal behandles av representantskapet, og når det ellers er nødvendig for behandling av en bestemt sak. Representantskapets leder plikter å innkalle representantskapet til møte når styret, revisor, minst en av deltakerne eller minst en tredel av representantskapets medlemmer krever det for behandling av en bestemt angitt sak.

Innkalling til representantskapsmøte skal skje med minst fire ukers varsel og skal inneholde sakliste.

Representantskapets leder kan innkalle representantskapet med kortere frist i tilfeller hvor dette er påtrengende nødvendig.

Representantskapets leder skal sørge for at det føres protokoll fra møtene.

I protokollen skal representantskapets beslutninger inntas med angivelse av utfallet av stemmegivningen. Protokollen skal undertegnes av møteleder samt to andre personer som utpekes av representantskapet.

Styrets leder og selskapets daglige leder har møteplikt og talerett på representantskapets møter.

2.3 Representantskapets oppgaver og myndighet

Kommunene utøver sin myndighet i selskapet gjennom representantskapet som er selskapets øverste myndighet.

Representantskapets oppgave og myndighet omfatter:

- 1 Behandle selskapets årsregnskap med årsberetning
- 2 Behandle styrets forslag til budsjett og økonomiplan
- 3 Velge styre med leder og nestleder
- 4 Velge revisor
- 5 Velge leder og medlemmer til valgkomite
- 6 Fastsette instruks for styre og godtgjørelse til styre og revisor
- 7 Fatte beslutning om opptak av lån innenfor den ramme som følger av selskapsavtalens pkt 6-3

- 8 Påse at selskapets formål fremmes i overensstemmelse med denne selskapsavtale, vedtatte beslutninger
- 9 Behandle andre saker som etter lov, forskrift eller selskapsavtalen skal behandles av representantskapet
- 10 Behandle andre saker som legges frem av styret
- 11 Treffe vedtak om å avhende eller pantsette fast eiendom eller andre større kapitalgjenstander eller foreta investeringer som er av vesentlig betydning for selskapet eller en eller flere av deltakerne

Blant eiervalgte medlemmer av representantskapet skal det oppnevnes en valgkomite på 3 personer. Representantskapet fastsetter instruks for valgkomiteen.

3 STYRET OG STYRETS SAMMENSETNING

3.1 Sammensetning

Til å lede Eiendomsselskapets virksomhet skal det velges et styre som skal bestå av 8 medlemmer. Styret skal inneha kompetanse selskapet trenger og ha en god geografisk spredning. Varamedlemmer skal velges i numerisk rekkefølge. I tillegg skal de ansatte ha anledning til å velge to styremedlemmer med varamedlemmer.

Leder og nestleder i styret skal velges blant de styremedlemmer som velges av Representantskapet. Leder og nestleder skal ikke være fra samme kommune. Eiendoms-selskapets daglige leder har plikt til å møte i styrets møter med forslags- og talerett.

Styrets funksjonstid er to år.

3.2 Styrets saksbehandling

Styrets leder skal innkalle til styremøte etter behov. Innkallingen skal normalt skje skriftlig med et varsel på fem dager og inneholde sakliste.

Møteinnkalling og sakliste skal også sendes representantskapets leder. Medlem av styre og daglig leder kan kreve at styret sammenkalles.

Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Styremøtet ledes av lederen, eller i dennes fravær, av nestleder.

Styrets beslutninger fattes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet i styret har styrets leder dobbeltstemme.

Det skal føres protokoll fra styrets møter. Ved uenighet om styrets beslutning kan styremedlem og selskapets daglige leder kreve å få sin oppfatning innført i protokollen.

3.3 Styrets myndighet

Forvaltningen av selskapet hører under styret som har ansvar for en tilfredsstillende

organisasjon av selskapets virksomhet. Styret har ansvar for å utarbeide selskapets strategiplan og orientere representantskapet om denne. Videre skal styret påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet. Videre skal styret sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll. Styret skal føre tilsyn med daglig leders ledelse av virksomheten.

Styret utarbeider forslag om årsbudsjett og økonomiplan.

Styret skal videre:

- 1 Påse at selskapets formål fremmes i overensstemmelse med selskapsavtalen og vedtatte beslutninger.
- 2 Avgjøre hvordan selskapets midler skal forvaltes, herunder treffe beslutninger om plassering av kapitalen.
- 3 Ansette, si opp og avskjedige daglig leder og fastsette dennes lønn og andre betingelser samt instruks for daglig leder.

4 DAGLIG LEDER

Selskapet skal ha en daglig leder som forestår den daglige ledelse av selskapet og som skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt.

Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Slike saker kan den daglige leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det eller når styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet.

Daglig leder skal påse at selskapet utøver sin virksomhet i overensstemmelse med gjeldende lover og forskrifter og de pålegg og vedtak som er fattet av overordnet myndighet.

Daglig leder treffer avgjørelse om videre delegasjon av myndighet til Eiendomsselskapets øvrige ansatte.

5 REPRESENTASJON

Styrets leder og daglige leder tegner Eiendomsselskapet hver for seg. Daglig leder representerer Eiendomsselskapet utad i saker som faller inn under dennes myndighet.

6 ØKONOMI OG LÅNEOPPTAK

6.1 Budsjett og økonomiplan

Det skal hvert år settes opp et årsbudsjett som gir et realistisk bilde av virksomheten og det forventede økonomiske resultat av driften. Det skal videre utarbeides en rullerende

økonomiplan som grunnlag for budsjettarbeid og øvrig planleggingsarbeid.
Økonomiplanen skal omfatte de fire neste budsjettår.

6.2 Regnskap

Selskapet skal føre regnskap etter regnskapsloven.

6.3 Lån

Selskapet skal ha adgang til å oppta lån til kapitalformål og til konvertering av eldre gjeld innenfor en samlet ramme på kr. 500 000 000,- Opptak av lån til investering i eiendommer i overensstemmelse med økonomiplan og årsbudsjett kan vedtas av styret.

6.4 Garanti

Eiendomsselskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eierandeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

7 SALG AV EIENDOM

Eiendomsselskapet kan ikke selge hele eller deler av Eiendommene og/eller Bygningene uten samtykke fra Trondheim kommune.

Dersom Eiendomsselskapet selger hele eller deler av Eiendommene og/eller Bygningene, skal Trondheim kommune ha forkjøpsrett. Varsel om slik forkjøpsrett skal gis til kommunen innen 1 uke etter at bindende kontrakt er inngått og anvendelse av forkjøpsrett må meddeles skriftlig innen 1 måned etter at varsel er mottatt.

8 ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN

Endring av selskapsavtalen som omhandler selskapets navn, deltakere, formål, hovedkontor, antall styremedlemmer, deltakernes innskuddsplikt og plikt til andre ytelser, eierandel, ansvarsandel, antall representantskapsmedlemmer og hvor mange den enkelte kommune oppnevner, skal behandles av den enkelte kommune i kommunestyret og krever for å bli vedtatt tilslutning fra alle deltakere.

Andre endringer vedtas i representantskapet med 2/3 flertall.

9 INNTREDEN I SELSKAPET

Ved inntreden av nye deltakere i selskapet, skal prinsippene i denne selskapsavtale legges til grunn.

Nye kommuner trer inn i selskapet gjennom vedtakelse av selskapsavtalen og overføring

av innskudd i selskapet, jfr. selskapsavtalens pkt 1-4.

Eierandelen til inntredende kommune fastsettes ut fra verdien av kommunens innskudd i forhold til selskapets totale verdi, samt eventuelle forhandlinger mellom partene.

Verdsettelsen av innskuddet og selskapets totale verdi skal baseres på samme metode og prinsipper som ble lagt til grunn ved etableringen av Eiendomsselskapet.

Kompetansen til å innlemme nye deltakere ligger hos representantskapet og krever tilslutning fra samtlige deltakere, jfr. selskapsavtalens pkt 8.

10 UTTREDEN AV SELSKAPET

Uttreden av selskapet skjer ved skriftlig oppsigelse av selskapsavtalen.

Oppsigelse av avtalen kan ikke finne sted før det har gått 5 år fra kommunens inntreden i selskapet. Etter utløpet, kan avtalen sies opp med 1 års skriftlig varsel.

Ved uttreden skal uttredende kommune ha ut sin nettoandel av selskapets verdi, "utløsningsbeløpet", dog slik at utløsningsbeløpet begrenses oppad til verdien av det innskudd kommunen ydet ved sin inntreden i selskapet, justert for endring i konsumprisindeksen.

Den uttredende kommunen overtar samtlige rettigheter og forpliktelser knyttet til de eiendeler som tas ut.

Dersom verdien av naturaluttaket overstiger utløsningsbeløpet, skal den uttredende kommunen yte kontantoppgjør svarende til differansen, til selskapet. Tilsvarende, skal selskapet yte kontantoppgjør svarende til differansen, dersom verdien av naturaluttaket er lavere enn utløsningsbeløpet.

Verdien av naturaluttaket og av selskapets verdi skal baseres på samme metode og prinsipper som ble lagt til grunn ved etableringen av Eiendomsselskapet.

11 UTELUKKELSE

Dersom en deltaker vesentlig misligholder sine forpliktelser i selskapsforholdet, kan de øvrige deltakere enstemmig beslutte at vedkommende deltaker skal utelukkes fra selskapet i henhold til reglene i IKS-lovens § 31. Ved utelukkelse skal det økonomiske oppgjør være som ved uttreden.

12 OPPLØSNING OG AVVIKLING

Vedtak om oppløsning av Eiendomsselskapet krever enstemmighet i representantskapet.

Oppløsning av Eiendomsselskapet må godkjennes av Kommunal- og regionaldepartementet. Dersom departementet godkjenner oppløsning av Eiendomsselskapet, kan

departementet gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av avviklingen.

Ved oppløsning av selskapet skal nettoverdien fordeles etter de verdier den enkelte kommune har brakt inn i selskapet.

Om ikke representantskapet enstemmig beslutter noe annet, har Trondheim kommune rett og plikt til å overta eiendommer og anlegg som er beliggende i kommunen og forpliktelser som er knyttet til disse. Verdiavvik justeres ved vederlag eller etter nærmere avtale.

Verdsettelsen skal baseres på samme metode og prinsipper som ble lagt til grunn ved etableringen av Eiendomsselskapet.

Dersom departementet samtykker i oppløsning av Eiendomsselskapet, oppnevner representantskapet straks et avviklingsstyre. Hvis det ikke oppnås enighet om valg av medlemmer i avviklingsstyret, kan den enkelte deltaker innen 14 dager kreve at departementet oppnevner avviklingsstyre. Når avviklingsstyret er valgt, trer det ordinære styret ut av funksjon. Avviklingsstyret velges med ubestemt tjenestetid, men med en oppsigelsestid som representantskapet fastsetter.

13 TVISTER

Tvist mellom deltakerne angående forståelse og gjennomføring av denne avtale avgjøres ved voldgift, jfr. Lov om voldgift av 14. mai 2004.

14 IKRAFTTREDELSE

Denne selskapsavtale trer i kraft [...] med regnskapsmessig virkning fra 1.1.2021 etter likelydende vedtak i kommunestyrene i samtlige deltakerkommuner.

[Underskrifter følger på de to neste sidene]

For Trondheim kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Frosta kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Frøya kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Levanger kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Malvik kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Orkland kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Namsos kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Skaun kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Indre Fosen kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Steinkjer kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Verdal kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Stjørdal kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Inderøy kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

STIFTELSEDOKUMENT
FOR
TRONDHEIM HAVN EIENDOM AS

Selskapet stiftes som følger:

1 Selskapets vedtekter

Selskapets vedtekter skal lyde:

§ 1 Foretaksnavn

Selskapets foretaksnavn er Trondheim Havn Eiendom AS.

§ 2 Forretningskontor

Selskapets forretningskontor er i Trondheim kommune.

§ 3 Formål

Selskapets formål er å forvalte og gradvis legge til rette for en utbygging av tidligere havneeiendommer i Trondheim kommune. Selskapets virksomhet skal baseres på forretningsmessige prinsipper.

§ 4 Aksjekapital

Aksjekapitalen er kr 10 000 000 fordelt på 6 700 A-aksjer og 3 300 B-aksjer. Hver aksje skal lyde på kr 1 000.

For aksjeklassene gjelder særlige regler om

- a) rett til utbytte og andre utdelinger (jf § 6);
- b) valg av styremedlemmer (jf § 7 første ledd); samt

- c) flertallskrav ved enkelte beslutninger i generalforsamling og styret (jf § 7 femte ledd og § 8).

For øvrig gir A-aksjer og B-aksjer like rettigheter i selskapet.

§ 5 Aksjenes omsettelighet

Selskapets aksjer kan ikke pantsettes eller på annen måte benyttes som sikkerhet for noe annet forhold som gjelder aksjeeierne, uten samtykke fra generalforsamlingen.

Erverv av aksjer er betinget av styrets samtykke.

§ 6 Utbytte og andre utdelinger

Retten til utbytte og andre utdelinger skal skjevdeles slik at B-aksjene samlet mottar like mye som A-aksjene samlet.

§ 7 Styret

Selskapet skal ha et styre bestående av seks personer, hvorav ett skal velges av A-aksjene og ett skal velges av B-aksjene. De øvrige fire velges av generalforsamlingen med alminnelig flertall etter innstilling fra en valgkomité.

Styrets leder velges av generalforsamlingen med alminnelig flertall.

Styret er kun beslutningsdyktig når mer enn halvparten av styret er til stede.

Styret treffer sine beslutninger med alminnelig flertall.

Følgende beslutninger krever likevel tilslutning fra styremedlemmet valgt av A-aksjene og styremedlemmet valgt av B-aksjene:

- a) Ansettelse og oppsigelse av daglig leder; og
- b) Inngåelse av avtaler som ikke er basert på forretningsmessige prinsipper.

§ 8 Generalforsamling

Aksjelovens flertallskrav gjelder for generalforsamlingens beslutninger med følgende unntak:

- a) For beslutninger om å endre vedtektene eller som forutsetter en endring i vedtektene kreves det flertall som for vedtektsendringer blant både A-aksjene og B-aksjene.
- b) For beslutninger i saker som nevnt i § 7 femte ledd kreves alminnelig flertall blant både A-aksjene og B-aksjene.

§ 9 Signatur

Selskapets signatur innehas av styreleder og ett styremedlem i fellesskap, eller to styremedlemmer i fellesskap.

2 Stifter, aksjefordeling og aksjeinnskudd

Trondheim Havn Eiendom AS stiftes av følgende stiftere:

- **Trondheim kommune**, org.nr. 942 110 464, Munkegata 1, 7013 Trondheim.
- **Frosta kommune**, org.nr. 944 482 253, Fånesvegen 1, 7633 Frosta.
- **Frøya kommune**, org.nr. 964 982 597, Herredshuset, 7260 Sistranda.
- **Levanger kommune**, org.nr. 938 587 051, Håkon den godes gate 30, 7600 Levanger.
- **Malvik kommune**, org.nr. 971 035 560, Torggata 7, 7550 Hommelvik.
- **Namsos kommune**, org.nr. 942 875 967, Abel Meyers gate 12, 7800 Namsos.
- **Orkland kommune**, org.nr. 921 233 418, Allfarveien 5, 7300 Orkanger.
- **Skaun kommune**, org.nr. 939 865 942, Rådhusvegen 10, 7353 Børse.
- **Indre Fosen kommune**, org.nr. 944 305 483, Rådhusveien 13, 7100 Rissa.
- **Steinkjer kommune**, org.nr. 840 029 212, Rådhuset, Kongens gate 39, 7713 Steinkjer.
- **Stjørdal kommune**, org.nr. 939 958 851, Kjøpmannsgata 9, 7500 Stjørdal.
- **Verdal kommune**, org.nr. 938 587 418, Johannes Bruns gate 2, 7650 Verdal.
- **Inderøy kommune**, org.nr. 997 391 853, Vennalivegen 7, 7670 Inderøy.

Ved undertegning av dette stiftelsesdokument tegner stifterne aksjer i selskapet som følger:

- Trondheim kommune tegner 6 700 A-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 6 700 000
- Orkland kommune tegner 416 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 416 000
- Trondheim kommune tegner 926 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 926 000

- Malvik kommune tegner 1 B-aksje, pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 1 000
- Stjørdal kommune tegner 183 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 183 000
- Levanger kommune tegner 529 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 529 000
- Verdal kommune tegner 800 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 800 000
- Steinkjer kommune tegner 207 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 207 000
- Indre Fosen kommune tegner 30 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 30 000
- Frosta kommune tegner 1 B-aksje, pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 1 000
- Inderøy kommune tegner 1 B-aksje, pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 1 000
- Frøya kommune tegner 9 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 9 000
- Namsos kommune tegner 196 B-aksjer, hver pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 196 000
- Skaun kommune tegner 1 B-aksje, pålydende kr 1 000 til kurs kr 1 000, samlet tegningsbeløp kr 1 000

Stifternes aksjeinnskudd skjer som tingsinnskudd ved at stifterne ved tegningen overfører sine ideelle eierandeler til de eiendommene med tilhørende bygningsmasse i Nyhavna og Vestre Kanalhavn i Trondheim kommune som er listet opp i Bilag 1 til dette stiftelsesdokumentet, med de begrensningene som følger av delingsavtale inngått [...] for deling av virksomheten i Trondheim Havn IKS. Delingsavtalen følger som Bilag 2 og redegjørelse i henhold til aksjeloven § 2-6 følger som Bilag 3 til dette stiftelsesdokumentet.

Samtlige kostnader knyttet til stiftelsen av selskapet, dvs registreringsgebyret til Foretaksregisteret, dekkes av selskapet.

3 Styre

Selskapet skal ha følgende styre:

1. [...], styreleder
2. [...]
3. [...]
4. [...]
5. [...]
6. [...]

4 Revisor

BDO AS, org.nr. 993 606 650, velges til revisor.

* * *

For Trondheim kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Frosta kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Frøya kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Levanger kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Malvik kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Orkland kommune

Underskrift:

Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Namsos kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Skaun kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Indre Fosen kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Steinkjer kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Verdal kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Stjørdal kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:

Dato:

For Inderøy kommune

Underskrift:
Navn med blokkbokstaver:
Dato:

VEDTEKTER FOR TRONDHEIM HAVN EIENDOM AS

Fastsatt [dato] 2020

§ 1 Foretaksnavn

Selskapets foretaksnavn er Trondheim Havn Eiendom AS.

§ 2 Forretningskontor

Selskapets forretningskontor er i Trondheim kommune.

§ 3 Formål

Selskapets formål er å forvalte og gradvis legge til rette for en utbygging av tidligere havneeiendommer i Trondheim kommune. Selskapets virksomhet skal baseres på forretningsmessige prinsipper.

§ 4 Aksjekapital

Aksjekapitalen er kr 10 000 000 fordelt på 6 700 A-aksjer og 3 300 B-aksjer. Hver aksje skal lyde på kr 1 000.

For aksjeklassene gjelder særlige regler om

- a) rett til utbytte og andre utdelinger (jf § 6);
- b) valg av styremedlemmer (jf § 7 første ledd); samt
- c) flertallskrav ved enkelte beslutninger i generalforsamling og styret (jf § 7 femte ledd og § 8).

For øvrig gir A-aksjer og B-aksjer like rettigheter i selskapet.

§ 5 Aksjenes omsettelighet

Selskapets aksjer kan ikke pantsettes eller på annen måte benyttes som sikkerhet for noe annet forhold som gjelder aksjeeierne, uten samtykke fra generalforsamlingen.

Erverv av aksjer er betinget av styrets samtykke.

§ 6 Utbytte og andre utdelinger

Retten til utbytte og andre utdelinger skal skjevdeles slik at B-aksjene samlet mottar like mye som A-aksjene samlet.

§ 7 Styret

Selskapet skal ha et styre bestående av seks personer, hvorav ett skal velges av A-aksjene og ett skal velges av B-aksjene. De øvrige fire velges av generalforsamlingen med alminnelig flertall etter innstilling fra en valgkomité.

Styrets leder velges av generalforsamlingen med alminnelig flertall.

Styret er kun beslutningsdyktig når mer enn halvparten av styret er til stede.

Styret treffer sine beslutninger med alminnelig flertall.

Følgende beslutninger krever likevel tilslutning fra styremedlemmet valgt av A-aksjene og styremedlemmet valgt av B-aksjene:

- a) Ansettelse og oppsigelse av daglig leder; og
- b) Inngåelse av avtaler som ikke er basert på forretningsmessige prinsipper.

§ 8 Generalforsamling

Aksjelovens flertallskrav gjelder for generalforsamlingens beslutninger med følgende unntak:

- a) For beslutninger om å endre vedtektene eller som forutsetter en endring i vedtektene kreves det flertall som for vedtektsendringer blant både A-aksjene og B-aksjene.
- b) For beslutninger i saker som nevnt i § 7 femte ledd kreves alminnelig flertall blant både A-aksjene og B-aksjene.

§ 9 Signatur

Selskapets signatur innehas av styreleder og ett styremedlem i fellesskap, eller to styremedlemmer i fellesskap.

AKSJEEIERAVTALE

mellom

TRONDHEIM KOMMUNE

(org nr 942 110 464)

(«TK»)

og

TRONDHEIM HAVN IKS

(org nr 945 510 552)

(«TH»)

vedrørende deres rettigheter og plikter som aksjeeiere i

TRONDHEIM HAVN EIENDOM AS

(org nr [•])

(«Selskapet»)

1. BAKGRUNN

Selskapet er etablert for å forvalte og gradvis legge til rette for en utbygging av eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn i Trondheim kommune («**Eiendommene**»). Eiendommene består av grunnareal med flere ulike gårds- og bruksnummer.

Denne avtalen («**Aksjeeieravtalen**») regulerer det fremtidige samarbeidet mellom Aksjeeierne som aksjeeiere i Selskapet. Aksjeeieravtalen utgjør en del av et mer omfattende avtaleverk («**Avtaleverket**») inngått i forbindelse med utskillelsen av Eiendommene. Avtaleverket inkluderer også avtaler mellom deltakerkommunene i Trondheim Havn IKS («**Kommunene**»), og mellom TH og Selskapet.

Ved inngåelsen av denne Aksjeeieravtalen er det enighet mellom Partene om at det skal være to aksjeklasser i Selskapet, og at TK skal eie 6 700 A-aksjer i Selskapet, tilsvarende 67 % av det totale antallet aksjer i Selskapet, mens TH skal eie 3 300 B-aksjer i Selskapet, tilsvarende 33 % det totale antallet aksjer i Selskapet.

Aksjeeierne forplikter seg til å stemme slik i Selskapets organer at bestemmelsene og intensjonen i denne Aksjeeieravtalen overholdes. Partene forplikter seg til å påse at deres representanter i generalforsamling følger avtalens bestemmelser, samt at selskapets styrende organer opptrer i samsvar med avtalen. Partene er forpliktet til å medvirke til at selskapets styrende organer fatter vedtak slik at avtalens intensjoner gjennomføres. I den utstrekning et styremedlem ikke overholder dette, plikter partene å erstatte vedkommende.

I den utstrekning ikke annet følger av avtalen, gjelder den til enhver tid gjeldende norske aksjelovgivning. I tilfelle motstrid mellom avtalen, selskapets vedtekter, lover eller forskrifter, skal bestemmelsene i avtalen ha forrang i forholdet mellom partene.

2. VEDTEKTER

Aksjeeierne er enige om at Selskapets vedtekter ved inngåelsen av Aksjeeieravtalen skal være som angitt i Vedlegg 1.

3. SELSKAPETS VIDERE UTVIKLING

3.1. Hovedprinsipper og siktemål for Selskapets drift

Selskapet skal forvalte og gradvis legge til rette for en utbygging av Eiendommene. Det skal utarbeides en forretningsplan for Selskapet som regulerer en bærekraftig utvikling av området med langsiktige verdier for byen, havnen og selskapet. Forretningsplanen skal balansere TH sitt behov for tilstrekkelig midler til forsvarlig havnedrift med behovet for å finansiere Selskapets arbeid med å realisere bydelen.

Selskapets virksomhet skal fullt ut baseres på forretningsmessige prinsipper, med særlig fokus på lønnsomhet på kort og lang sikt og bærekraftig byutvikling gjennom at kvalitet,

klimavennlige løsninger og helhet sikres bedre enn slik det er pålagt gjennom plan- og bygningsloven.

3.2. Utbytte og uttak

Retten til utbytte og andre utdelinger skal skjevdeles slik at B-aksjene samlet mottar like mye som A-aksjene samlet.

Partene er enige om at det ikke er ønskelig å bygge opp kapital i Selskapet, og at Selskapet hvert år skal utbetale så mye utbytte som styret finner forsvarlig innenfor aksjelovens grenser. Selskapet kan bare dele ut utbytte så langt det etter utdelingen har en forsvarlig egenkapital og likviditet i forhold til selskapets siktemål, jf. aksjeloven § 3–4 og punkt 3.1 i avtalen her.

3.3. Spesifisering av eiendommer som utdeles til Selskapet fra Trondheim Havn IKS

3.3.1 Oversikt over eiendommene

En oversikt over eiendommer som er delt ut fra Trondheim Havn IKS og senere lagt inn som aksjekapital i Selskapet er gitt i Delingsavtalen, inntatt som Vedlegg 2 til denne Aksjeeieravtalen.

3.3.2 Spesielt om framtidig forvaltning og eierskap av områder ved Trondheim Maritime Senter

Trondheim Maritime Senter («TMS») med tilliggende arealer og havnas egne verksteder skal behandles som følger og iht skisses som følger som Vedlegg 3 til denne Aksjeeieravtalen.

Arealene øst for TMS-bygningen betegnes TMS Øst 1 og TMS Øst 2, og eies ikke av Selskapet. TMS Øst 1 skal benyttes til THs virksomhet. TH erkjenner antikvariske hensyn som må tas når det gjelder egen bygningsmasse og arealbruk, og vil søke å ivareta publikums behov for tilkomst/passering på sjøsiden. Virksomheten må også være forenlig med fremtidig boligutvikling på nærliggende områder. TK har opsjon til å kreve at TMS Øst 2 overdras uten vederlag fra TH til Selskapet etter 15 år for bruk til idrettsformål. Dersom TMS Øst 2 overdras, skal det hensynta en parkeringsløsning som ivaretar parkeringsbehovet for Trondheim Maritime Senter AS og TH.

Arealene vest for TMS-bygget, som er markert på vedlagte illustrasjon som Dora, eies av Selskapet. Arealene skal disponeres / forvaltes av TH i henhold til Delingsavtalens vilkår frem til det tidspunkt TK ved bystyret vedtar at arealet skal tas i bruk til byutviklings/kulturformål. Arealene skal deretter erverves av TK til markedspris. Dersom kommunen i fremtiden heller ønsker at Dora II inkl dokken skal inngå i den maritime klyngen på TMS-området, skal eiendomsretten til nevnte arealer tilbakeføres kostnadsfritt til TH, som vil stå for drift og utvikling av eiendommene slik det gjøres i dag.

TMS-bygget med tilhørende grunn eies av Trondheim Maritime Senter AS og omfattes ikke av denne Aksjeeieravtalen.

4. GENERALFORSAMLING

4.1. Generelt

Partenes samarbeid som aksjeeiere i Selskapet skal utøves ved at partene deltar i Selskapets generalforsamlinger.

Ordinær generalforsamling skal avholdes innen 1.7. hvert år.

4.2. Generalforsamlingsmøter

Partene skal gjøre sitt ytterste for å være representert på enhver generalforsamling i Selskapet.

Dersom ikke begge aksjeeiere er representert på en lovlig innkalt generalforsamling senest 30 minutter fra det tidspunktet generalforsamlingen skulle starte, skal møtet stoppes og det skal avholdes et nytt møte 14 dager senere på samme sted og til samme tid. Den aksjeeieren som ikke er til stede skal få skriftlig varsel om det nye møtet.

Den påfølgende generalforsamlingen kan avholdes og gjennomføres selv om ikke begge aksjeeiere er representert, forutsatt at lovens vilkår for avholdelse av generalforsamling er oppfylt.

4.3. Flertallskrav

Aksjelovens flertallskrav gjelder med de endringer som fremgår av dette punkt.

For beslutninger om å endre vedtektene eller som forutsetter en endring i vedtektene kreves det flertall som for vedtektsendringer blant både A-aksjene og B-aksjene.

For beslutninger i saker som nevnt i punkt 5.4 annet ledd nedenfor kreves alminnelig flertall blant både A-aksjene og B-aksjene.

5. STYRE

5.1. Generelt

Styrets arbeid skal organiseres i henhold til den til enhver tid gjeldende styreinstruks, som fastsettes av generalforsamlingen. Styreinstruksen som skal gjelde ved Aksjeeieravtalens ikrafttredelse er vedlagt som Vedlegg 4.

5.2. Styresammensetning

Selskapet skal ha et styre bestående av 6 personer. Partene er enige om at det skal velges styremedlemmer som gjør at styret er komplementært med hensyn til faglig kompetanse og særlig egnet til å forvalte selskapet på en profesjonell måte, basert på forretningsmessige prinsipper og med særlig fokus på bærekraftig byutvikling og lønnsomhet, jf punkt 3.1 ovenfor.

Valgkomiteen består av ordføreren i Trondheim, en representant for opposisjonen og styreleder i TH, og innstiller til generalforsamlingen. A-aksjene og B-aksjene har rett til å utpeke 1 medlem hver til styret. Styrets leder velges av generalforsamlingen med alminnelig flertall.

5.3. Møter

Styret skal møtes minimum 6 ganger. Senest innen utløp av et kalenderår skal datoene for regulære styremøter det påfølgende år fastsettes.

Alle kostnader forbundet med styremøtedeltakelser og styrehonorarer skal dekkes av selskapet.

5.4. Flertallskrav

Styret treffer sine beslutninger med alminnelig flertall.

Følgende beslutninger krever likevel tilslutning fra styremedlemmet valgt av A-aksjene og styremedlemmet valgt av B-aksjene:

- a) Ansettelse og oppsigelse av daglig leder;
- b) Inngåelse av avtaler som ikke er basert på forretningsmessige prinsipper.

5.5. Signatur

Selskapets signatur innehas av styreleder og ett styremedlem i fellesskap, eller to styremedlemmer i fellesskap. Partene er enige om å ta inn i styreinstruksen en bestemmelse om at sistnevnte alternativ bare skal benyttes dersom styreleder ikke er tilgjengelig.

6. FORKJØPSRETT OG MEDSALGSRETT

6.1. Krav om samtykke før overdragelse av aksjer

Aksjer i Selskapet kan kun overdras hvis den annen part har gitt sitt samtykke til overdragelsen. Samtykke kan bare nektes dersom det foreligger saklig grunn.

Saklig grunn skal alltid anses for å foreligge dersom den parten som ønsker å overdra aksjer (**”den overdragende parten”**), ikke gir den annen part tilfredsstillende trygghet for at bestemmelsene i denne avtalen vil bli oppfylt. Saklig grunn skal også anses for å foreligge dersom overdragelsen vil medføre at det blir flere enn to aksjeeiere i selskapet, eller dersom partene ikke er blitt enige om en revidert versjon av denne avtalen.

Brudd på bestemmelsene i dette punkt 6.1 skal anses som vesentlig mislighold, jf punkt 8 nedenfor.

6.2. Salgsmelding

Straks det foreligger endelig avtale eller annet rettslig overføringsgrunnlag med den som den overdragende parten ønsker å overføre aksjer til, skal den overdragende parten sende skriftlig melding (**”salgsmelding”**) til selskapet og den annen part. Salgsmeldingen skal inneholde følgende opplysninger:

- 1) det antall aksjer transaksjonen omfatter;
- 2) navn på erverver/ne;
- 3) pris per aksje;
- 4) betalingsbetingelser; og
- 5) andre vesentlige vilkår for salget, herunder om medsalgsrett og om alle vilkår er fastsatt etter armlengdeprinsippet.

I tillegg skal en kopi av avtalen (eller annet rettslig overføringsgrunnlag) følge med som vedlegg til salgsmeldingen.

6.3. Forkjøpsrett

Uavhengig av hvilken metode som benyttes for å overføre eiendomsretten til aksjene, skal den annen part ha forkjøpsrett til aksjene som ønskes overført. Aksjelovens bestemmelser om forkjøpsrett (jf aksjeloven §§ 4–19 til 4–23) får da anvendelse.

6.4. Medsalgsrett

Dersom en part ønsker å overdra aksjer, skal den annen part ha medsalgsrett. Medsalgsretten skal være forholdsmessig, slik at den annen part skal ha rett til å selge en like stor andel av sine aksjer i selskapet som den overdragende part.

En part som ønsker å gjøre medsalgsretten gjeldende, må sende melding om dette til den annen part innen utløpet av fristen for å gjøre (ordinær eller forlenget) forkjøpsrett gjeldende. Medsalgsmeldingen må være ubetinget og omfatte samtlige aksjer som parten er berettiget til å selge.

En part som rettidig har sendt medsalgsmelding, har rett og plikt til å delta i salget med sin forholdsmessige andel av det antall aksjer som handelen omfatter og for øvrig på de vilkår som fremgår av salgsmeldingen.

Dersom salget medfører at det blir flere enn to aksjeeiere i selskapet, kan salget ikke gjennomføres før partene er blitt enige om en revidert versjon av denne avtalen.

6.5. Gjennomføring

Dersom den annen part uttrykkelig har frafalt forkjøpsretten eller ikke har utøvd den innen fristen, og heller ikke har nektet å gi samtykke til overdragelsen etter punkt 6.1, kan overdragelsen gjennomføres i henhold til vilkårene som fremgår av salgsmeldingen.

Med mindre det er behov for å avvente avklaring fra Konkurransetilsynet eller annen offentlig myndighet, faller retten til å overdra aksjene i henhold til salgsmeldingen bort dersom overdragelsen ikke er gjennomført innen 1 måned etter utløpet av fristen for å utøve forkjøpsretten. Dersom det er behov for først å avvente avklaring fra Konkurransetilsynet eller annen offentlig myndighet, skal fristen for å gjennomføre overdragelsen i henhold til salgsmeldingen være 1 måned etter at nødvendig avklaring foreligger.

Dersom overdragelsen ikke gjennomføres innen fristene angitt i forrige ledd, og den overdragende part likevel fortsatt ønsker å overdra aksjene, må salgsprosessen startes på nytt. Tilsvarende gjelder dersom den overdragende parten ønsker å overdra flere aksjer enn angitt i varselet etter annet ledd, eller dersom overdragelsen for øvrig ønskes gjennomført på andre vilkår enn angitt i dette varselet.

7. VARIG UENIGHET MELLOM PARTENE

7.1. Dead-lock

Dersom det oppstår en situasjon hvor partene ikke klarer å komme til enighet med hensyn til driften av selskapet, eller hvor det på grunn av vesentlig uenighet ikke lykkes styret å treffe beslutninger om driften av selskapet, kan hver av partene kreve at TH ved styreleder samt eventuelt daglig leder og TK ved ordfører samt eventuelt kommunedirektør møtes for å diskutere det aktuelle forholdet. Partenes felles siktemål med et slikt møte skal være å bli enige om det forholdet som har foranlediget møtet, samt å legge forholdene til rette for at samarbeidet skal kunne fortsette.

7.2. Løsning av en varig dead-lock situasjon

Dersom partene ikke kommer til enighet i møtet nevnt i punkt 7.1 og situasjonen fortsatt er fastlåst åtte uker etter dette, kan hver av partene kreve at TH skal selge alle sine aksjer i Selskapet til virkelig verdi til TK eller den TK utpeker. TH skal da ha plikt til å selge og TK skal ha plikt til enten selv å kjøpe aksjene eller utpeke noen som skal kjøpe aksjene til virkelig verdi.

Dersom det ikke oppnås enighet om aksjenes virkelige verdi, skal virkelig verdi fastsettes i samsvar med prosedyren beskrevet nedenfor i punkt 7.3. Kostnadene knyttet til verdsetter og oppmann dekkes av partene i henhold til innbyrdes eierandel i Selskapet.

7.3. Fastsettelse av virkelig verdi

Partene utpeker i fellesskap en verdsetter og en oppmann. Blir ikke partene innen fjorten dager enige om utpeking av verdsetter og oppmann, skal rektor ved Norges Handelshøyskole i Bergen anmodes om å utpeke to personer til å fylle disse rollene.

Verdsetteren skal foreta en verdsettelse av aksjene. Verdsettelsen skal uttrykkes i form av virkelig verdi pr. aksje i de aktuelle selskapene. Hver av partene har plikt til å gi verdsetteren de opplysninger som verdsetteren etterspør. Innen én måned fra oppnevningen skal både verdsetteren og hver av partene legge sitt forslag til verdsettelse i en lukket konvolutt som skal innleveres til oppmannen. Dersom en av partene ikke innleverer noen konvolutt, skal virkelig verdi anses å være gjennomsnittet av den verdien som er angitt i konvolutten levert av den annen part og verdsetterens forslag til verdi. Oppmannen skal så snart alle de tre forslagene til verdsettelse er mottatt åpne disse. Den endelige verdsettelsen fastsettes til gjennomsnittet av verdien angitt av verdsetteren og den av de partsangitte verdiene som ligger nærmest verdsetterens forslag til verdi.

7.4. Gjennomføring av transaksjonen

Med mindre det er behov for å avvente avklaring fra Konkurransetilsynet eller annen offentlig myndighet, er begge partene forpliktet til å gjennomføre transaksjonen innen 1 måned etter den endelige verdsettelsen av aksjenes virkelige verdi. Dersom det er behov for først å avvente avklaring fra Konkurransetilsynet eller annen offentlig myndighet, skal fristen for å gjennomføre transaksjonen være 1 måned etter at nødvendig avklaring foreligger.

8. MISLIGHOLD

Hvis TH vesentlig misligholder avtalen, kan TK kreve at TH selger alle sine aksjer i Selskapet til virkelig verdi minus 20 % til TK eller den TK utpeker.

Hvis TK vesentlig misligholder avtalen, kan TH kreve at TK kjøper alle THs aksjer i Selskapet til virkelig verdi pluss 20%.

Et mislighold regnes som vesentlig dersom det ikke er gjenopprettet innen 4 uker etter at den annen part skriftlig har påberopt seg misligholdet.

Dersom det ikke oppnås enighet om aksjenes virkelige verdi, skal virkelig verdi fastsettes i samsvar med prosedyren beskrevet ovenfor i punkt 7.3. Kostnadene knyttet til verdsetter og oppmann dekkes av den parten som har vesentlig misligholdt avtalen. Punkt 7.4 gjelder tilsvarende.

En parts rettigheter etter denne bestemmelse kommer i tillegg til de rettigheter vedkommende har etter bakgrunnsretten ved kontraktsbrudd.

9. DIVERSE BESTEMMELSER

9.1. Varighet og tiltredelse til avtalen

Akseeieravtalen gjelder så lenge det er flere enn én aksjeeier i Selskapet.

Ved overdragelse av aksjer (enten dette skjer ved salg, gave eller på annen måte), har den overdragende part rett og plikt til å påse at erververen overtar den overdragende parts rettigheter og forpliktelser etter Aksjeeieravtalen.

9.2. Endringer

Eventuelle endringer i eller tilføyelser til Aksjeeieravtalen skal være skriftlige og undertegnet av samtlige parter.

9.3. Overdragelse

Partenes rettigheter og plikter etter Aksjeeieravtalen kan ikke overdras med mindre dette fremgår uttrykkelig av avtalen.

10. TVISTELØSNING

Enhver tvist som måtte oppstå mellom partene i tilknytning til Aksjeeieravtalen og som ikke kan løses i minnelighet, skal forelegges de alminnelige domstoler til avgjørelse. Rett verneting er Trondheim tingrett.

11. IKRAFTTREDELSE

Aksjeeieravtalen trer i kraft fra det tidspunktet TH blir eier av aksjer i Selskapet.

-o0o-

Akseeieravtalen er utarbeidet i 2 eksemplarer, hvorav partene beholder hvert sitt eksemplar.

[.], den [.]. 20[.]

Rita Ottervik
Ordfører Trondheim kommune

Roar Arntzen
Styreleder Trondheim Havn IKS

Vedtekter for Trondheim Havn Eiendom AS

(Her tas inn vedtektene for Trondheim Havn Eiendom AS)

(Her tas inn Delingsavtalen.)

Prinsippskisse TMS-området

(Skissen er foreløpig kun for illustrasjonsformål og hvor de detaljerte grenseoppgavene vil bli foretatt og fastlagt frem mot Representantskapets møte om utdeling.)

Prinsippskisse TMS-området

Styreinstruks

(Her tas inn en styreinstruks. Utarbeides før omdanning.)

OMDANNINGSPLAN

for deling av **Trondheim Havn IKS** (org. nr. 945 510 552) og etablering av nytt eiendomsselskap **Trondheim Havn Eiendom AS**

- 1) De enkelte kommunestyrene gjør likelydende vedtak der de gir sin tilslutning til og nødvendige fullmakter til gjennomføring av Rammeavtalen med vedlegg.
- 2) Når samtlige eierkommuner har gjort vedtak som nevnt i nr 1 og det er innhentet nødvendig BFU og foretatt nødvendige avklaringer med Kommunal- og regionaldepartementet (jf iks-loven § 32 fjerde ledd), skal følgende skje:
 - a. Representantskapet i Trondheim Havn IKS vedtar utdeling til deltakerkommunene av Eiendommene med tilhørende bygningsmasse, med de begrensningene som følger av Delingsavtalen, for umiddelbart innskudd som selskapskapital i nystiftet interkommunalt selskap;
 - b. Trondheim Havn Eiendom IKS stiftes og utdelte eiendeler skytes inn som selskapskapital ved signering av vedlagte stiftelsesdokument og selskapsavtale for Trondheim Havn Eiendom IKS;
 - c. Revidert selskapsavtale for Trondheim Havn IKS signeres for ikrafttredelse på tidspunktet nevnt i nr 6 nedenfor;
 - d. Aksjeeieravtalen mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune signeres for ikrafttredelse på tidspunktet nevnt i nr 6 nedenfor; og
 - e. Trondheim Havn Eiendom IKS meldes til Foretaksregisteret, jf foretaksregister-loven § 2–1 første ledd nr 9 og §§ 3–4 og § 3–7.
- 3) Når Trondheim Havn Eiendom IKS er registrert i Foretaksregisteret, skal samtykke til oppløsning av selskapet innhentes fra departementet (om ikke forhåndssamtykke er gitt), jf iks-loven § 32 fjerde ledd.
- 4) Når Trondheim Havn Eiendom IKS er registrert og departementets samtykke til oppløsning av selskapet for «omdanning» til aksjeselskap foreligger, skal representantskapet i Trondheim Havn Eiendom IKS gjøre følgende:
 - a. vedta oppløsning og avvikling av Trondheim Havn Eiendom IKS for umiddelbar «omdanning» til aksjeselskap, jf Selskapsavtalen punkt 12 og iks-loven §§ 32–34; og
 - b. oppnevne avviklingsstyre som utarbeider forslag til avviklingsoppgjør.
- 5) Når avviklingsoppgjøret er vedtatt av representantskapet i Trondheim Havn Eiendom IKS etter forslag fra avviklingsstyret, skal følgende skje:
 - a. Trondheim Havn Eiendom AS stiftes ved at eierkommunene undertegner vedlagte stiftelsesdokument samt redegjørelse iht aksjeloven § 2-6 og tegner seg for aksjer i henhold til stiftelsesdokumentet;
 - b. Likvidasjonsoppgjøret fra Trondheim Havn Eiendom IKS overføres til Trondheim Havn Eiendom AS som tinginnskudd;
 - c. Avviklingsstyret i Trondheim Havn Eiendom IKS sender melding til Foretaksregisteret om at selskapet er oppløst, jf iks-loven § 34 syvende ledd;
 - d. Trondheim Havn Eiendom AS meldes til Foretaksregisteret, jf aksjeloven § 2–18 (1).
- 6) Når Trondheim Havn Eiendom AS er stiftet og registrert i Foretaksregisteret, skal følgende skje:
 - a. samtlige eierkommuner overfører vederlagsfritt alle sine B-aksjer i selskapet til Trondheim Havn IKS;
 - b. Revidert Selskapsavtale for Trondheim Havn IKS trer i kraft; og
 - c. Aksjeeieravtalen mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune trer i kraft.

ANMODNING OM BEHANDLING I KOMMUNESTYRET/BYSTYRET AV SAK: BYUTVIKLINGSPROSJEKT NYHAVNA OG VESTRE KANALHAVN: UTDELING AV EIENDOMMER FRA TRONDHEIM HAVN IKS OG ETABLERING AV EIENDOMSSKAP

Som eierkommunene er orientert om har representantskapet i sitt møte den 02.10.2020 behandlet ovennevnte sak, og slikt vedtak ble enstemmig fattet:

«Representantskapet gir sin tilslutning til styrets vedtak i sak 19/20 og ber om at saken sendes eierkommunene med representantskapets anbefaling om tilslutning til Avtaleverket med følgende endringer:

Punkt 3.1 endres til:

Selskapet skal forvalte og gradvis legge til rette for en utbygging av Eiendommene. Det skal utarbeides en forretningsplan for Selskapet som regulerer en bærekraftig utvikling av området med langsiktige verdier for byen, havnen og selskapet. Forretningsplanen skal balansere TH sitt behov for tilstrekkelig midler til forsvarlig havnedrift med behovet for å finansiere Selskapets arbeid med å realisere bydelen.

Selskapets virksomhet skal fullt ut baseres på forretningsmessige prinsipper, med særlig fokus på lønnsomhet på kort og lang sikt og bærekraftig byutvikling gjennom at kvalitet, klimavennlige løsninger og helhet sikres bedre enn slik det er pålagt gjennom plan- og bygningsloven.

Punkt 5.2 endres til:

Selskapet skal ha et styre bestående av 6 personer. Partene er enige om at det skal velges styremedlemmer som gjør at styret er komplementært med hensyn til faglig kompetanse og særlig egnet til å forvalte selskapet på en profesjonell måte, basert på forretningsmessige prinsipper og med særlig fokus på bærekraftig byutvikling og lønnsomhet, jf punkt 3.1 ovenfor.

Valgkomiteen består av ordføreren i Trondheim, en representant for opposisjonen og styreleder i Trondheim Havn, og innstiller til generalforsamlingen. A-aksjene og B-aksjene har rett til å utpeke 1 medlem hver til styret. Styrets leder velges av generalforsamlingen med alminnelig flertall.

Styret gis fullmakt til å foreta mindre endringer i Avtaleverket før slik utsending. Representantskapet tar til etterretning den tidsplan som er lagt for prosessen videre.»

Flere av representantene understreket forutsetningen om at det innen endelig behandling i representantskapets møte i desember foreligger en omforent løsning på eierfordelingen i det fremtidige havneselskapet.

Saken slik representantskapet behandlet den i sitt møte den 02.10.20, sak 8/20, bygger på et omfattende avtaleverk som følger saken til kommunene. Det er enighet både i styret og representantskapet om det foreliggende avtaleverket, og representantskapet anbefaler eierkommunene om å gi sin tilslutning.

Som det fremgår av vedtaket har representantskapet gitt styret fullmakt til mindre endringer i dokumentene. Dette omfatter også diverse tekniske dokumenter for gjennomføring av prosessen, så som selskapsavtale for det nye eiendomsselskapet og vedtekter for det kommende, omdannede IKS-et. Se vedlegg.

For at utdeling av eiendommene og etablering av eiendomsselskap skal kunne skje, betinger dette full enighet blant eierkommunene. Det er derfor svært viktig at mulige tilslutningsvedtak er likt formulert i samtlige kommuner.

Det anmodes derfor, på bakgrunn av representantskapets anbefaling, om at eierkommunene fatter slikt vedtak:

«..... kommune gir sin tilslutning til Rammeavtale med vedlegg som framlagt for kommunestyret, jf Trondheim Havns representantskaps behandling og anbefaling i sak 8/20 om utdeling av eiendommer fra Trondheim Havn IKS for etablering av eiendomsselskap i tråd med nevnte Rammeavtale med vedlegg.

..... kommune gir sin(e) representant(er) i representantskapet til Trondheim Havn IKS fullmakt til å stemme for utdeling, og for den beskrevne modellen for utdeling, av respektive eiendommer på Nyhavna og Vestre kanalhavn for etablering av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Kommunen gir ordfører fullmakt til på vegne av kommunen å signere de nødvendige dokumenter for gjennomføring av modellen fra utdelingen og til etableringen av nytt eiendomsselskap med eierskap som angitt i Rammeavtalen med vedlegg. Fullmakten omfatter myndighet til å overføre aksjer til Trondheim Havn IKS som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg.

Det legges til grunn at utfallet av innhentet bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten ikke vil medføre skatte- og avgiftsmessige konsekvenser av betydning.

Ovennevnte fullmakter gis under forutsetningen av at representantskapet i samme møte som behandler denne saken også enes om en modell for korrigerende deltakerkommunenes andel i Trondheim Havn IKS etter at utdelingen er gjennomført og nytt eiendomsselskap er etablert med eierskap som forutsatt i Rammeavtalen med vedlegg.

Av hensyn til representantskapets endelige behandling i desember er det nødvendig at saken behandles i kommunestyret/bystyret i november. For nærmere omtale av de konkrete trinn for gjennomføring av prosessen vises til Omdanningsplan som vedlagt her.

Dersom det er spørsmål i saken ber vi om å bli kontaktet.

Vedlegg:

Avtaledokumenter mv:

- Omdanningsplan (plan for gjennomføring av prosessen)

- Rammeavtale med vedlegg:

 - Delingsavtale

 - Stiftelsesdokument for Trondheim Havn Eiendom IKS

 - Selskapsavtale for Trondheim Havn Eiendom IKS

 - Stiftelsesdokument for Trondheim Havn Eiendom AS

 - Vedtekter for Trondheim Havn Eiendom AS

 - Aksjeeieravtale mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune

Bakgrunnsdokumenter (sendes som eget dokument):

- Representantskapets behandling av sak 6/20

- Redegjørelse fra utvalg nedsatt av Trondheim kommune og Trondheim Havn AS

MØTEPROTOKOLL

Representantskap 2019-2023

Dato: 02.10.2020 kl. 14:30
Sted: Digitalt møte / TMS
Arkivsak: 20/00062

Medlemmer	Anne Grete Valbekmo., Kristin Furunes Strømskag, Roar Aas, Silje Naper Salomonsen, Ola Lund Renolen, Marte Løvik, Ingrid Skjøtskift, Elin Marie Andreassen, Erling Moe, Oddbjørn Bang, Ivar Vigdenes, Anita Ravlo Sand, Trond Hoseth, Bjørnar Buhaug, Kjersti Tommelstad
Vara	Karianne Tung, Øystein Bjørnes, Linn Beate Skogholt, Petter Vesterås
Forfall medlemmer	Rita Ottervik, Anne Berit Lein, Gunn Iversen Stokke, Ida Stuberg
Observatører brukere	Eskil Bjørnevik, Øystein Lie, Runar Thorhus, Kristin Wibe, Torgeir Brun-Svendsen
Vara	
Observatører fylkeskommunen	Bjørn Iversen, Hallgeir Grøntvedt
Vara	
Fra styret	Roar Arntzen
Andre	Knut Thomas Kusslid, Tove Kulseng, Geir Ove Frostad, Wollert Krohn-Hansen
Protokollfører	Knut Thomas Kusslid

Gjennomgang av fremmøtte ble foretatt og representantskapet var beslutningsdyktig.

Jeg bekrefter med min underskrift at møteprotokollen, som jeg har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Oddbjørn Bang
Leder

SAKSKART			Side
Godkjenning av innkalling			
1-3/20	20/00062-19	Møteinnkalling Representantskap 2019-2023 02.10.2020	3
Saker til behandling			
7/20	20/00062-18	Protokoll fra møte 31.08.20	3
8/20	20/00121-25	Byutviklingsprosjekt Nyhavna og Vestre Kanalhavn: Utfisjonering av eiendommer fra Trondheim Havn IKS og etablering av eiendomsselskap	3
Orienteringssaker			

Trondheim, 02.10.2020

møteleder

Godkjenning av innkalling

Ingen innvendinger til innkalling og saksliste

Saker til behandling

7/20 Protokoll fra møte 31.08.20

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap 2019-2023	02.10.2020	7/20

Vedtak

«Protokoll fra møte 31.08.20 godkjennes»

8/20 Byutviklingsprosjekt Nyhavna og Vestre Kanalhavn: Utfisjonering av eiendommer fra Trondheim Havn IKS og etablering av eiendomsselskap

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap 2019-2023	02.10.2020	8/20

Vedtak

«Representantskapet gir sin tilslutning til styrets vedtak i sak 19/20 og ber om at saken sendes eierkommunene med representantskapets anbefaling om tilslutning til Avtaleverket med følgende endringer:

Punkt 3.1 endres til:

Selskapet skal forvalte og gradvis legge til rette for en utbygging av Eiendommene. Det skal utarbeides en forretningsplan for Selskapet som regulerer en bærekraftig utvikling av området med langsiktige verdier for byen, havnen og selskapet. Forretningsplanen skal balansere TH sitt behov for tilstrekkelig midler til forsvarlig havnedrift med behovet for å finansiere Selskapets arbeid med å realisere bydelen.

Selskapets virksomhet skal fullt ut baseres på forretningsmessige prinsipper, med særlig fokus på lønnsomhet på kort og lang sikt og bærekraftig byutvikling gjennom at kvalitet, klimavennlige løsninger og helhet sikres bedre enn slik det er pålagt gjennom plan- og bygningsloven.

Punkt 5.2 endres til:

Selskapet skal ha et styre bestående av 6 personer. Partene er enige om at det skal velges styremedlemmer som gjør at styret er komplementært med hensyn til faglig kompetanse og særlig egnet til å forvalte selskapet på en profesjonell måte, basert på forretningsmessige

prinsipper og med særlig fokus på bærekraftig byutvikling og lønnsomhet, jf punkt 3.1 ovenfor.

Valgkomiteen består av ordføreren i Trondheim, en representant for opposisjonen og styreleder i Trondheim Havn, og innstiller til generalforsamlingen. A-aksjene og B-aksjene har rett til å utpeke 1 medlem hver til styret. Styrets leder velges av generalforsamlingen med alminnelig flertall.

Styret gis fullmakt til å foreta mindre endringer i Avtaleverket før slik utsending. Representantskapet tar til etterretning den tidsplan som er lagt for prosessen videre.»

Meeting Book: Ekstraordinært møte Representantskap 2019-2023
(31.08.2020)

Representantskap 2019-2023

Date: 2020-08-31T14:00:00

Location: TMS/Teams

Note:

Saksliste

Godkjenning av innkalling

I-2/20 Møteinnkalling Representantskap 2019-2023 31.08.2020

3

Saker til behandling

5/20 Protokoll fra møte 22.06.20

4

6/20 Byutviklingsprosjekt Nyhavna og Vestre Kanalhavn: Utfisjonering av eiendommer fra Trondheim Havn
IKS og etablering av eiendomsselskap

9

Orienteringssaker

MØTEINNKALLING

- Unntatt offentlighet

Representantskap 2019-2023

Dato: 31.08.2020 kl. 14:00
Sted: TMS/Teams
Arkivsak: 20/00062
Arkivkode: 00

Mulige forfall meldes snarest til Anne B. Langmoe tlf. 73 99 17 07, e-mail: langmoe@trondheimhavn.no. Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSKART		
Godkjenning av innkalling		
Saker til behandling		
5/20	20/00062-10	Protokoll fra møte 22.06.20
6/20	20/00121-21	Byutviklingsprosjekt Nyhavna og Vestre Kanalhavn: Utfisjonering av eiendommer fra Trondheim Havn IKS og etablering av eiendomsselskap

Trondheim, 31.08.2020

havnedirektør

Arkivsak-dok. 20/00062-10
Saksbehandler Anne B. Langmoe

Saksgang
Representantskap 2019-2023

Møtedato
31.08.2020

PROTOKOLL FRA MØTE 22.06.20

Forslag til vedtak:

«Protokoll fra møte 22.06.20 godkjennes»

Vedlagte dokumenter:

Protokoll fra møte 22.06.20

MØTEPROTOKOLL

Representantskap 2019-2023

Dato: 22.06.2020 kl. 14:00-1430
Sted: Digitalt møte
Arkivsak: 20/00062

Medlemmer	Oddbjørn Bang, Anne Grete Valbekmo, Kristin Furunes Strømskag, Roar Aas, Rita Ottervik, Silje Naper Salomonsen, Ola Lund Renolen, Marte Løvik, Ingrid Skjøtskift, Elin Marie Andreassen, Erling Moe, Ivar Vigdenes, Anita Ravlo Sand, Trond Hoseth, Bjørnar Buhaug, Gunn Iversen Stokke, Frode Revhaug, Kjersti Tommelstad, Ida Stuberg.
Vara	Bjørn Ludvig Bergsmo
Forfall medlemmer	Anne Berit Lein
Observatører brukere	Atle Olav Larsen, Øystein Lie, Runar Thorhus, Kristin Wibe, Torgeir Brun-Svendsen
Vara	
Observatører fylkeskommunen	Hallgeir Grøntvedt
Vara	Hanne Feragen
Fra styret	Roar Arntzen, Svein Eggen, Knut G Knutsen,
Andre	Knut T. Kusslid, Anne-Lise Nicholaisen, Tove Kulseng, Wollert Krohn-Hansen
Protokollfører	Knut T. Kusslid

Gjennomgang av fremmøtte ble foretatt og representantskapet var beslutningsdyktig.

Jeg bekrefter med min underskrift at møteprotokollen, som jeg har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Oddbjørn Bang
Leder

SAKSKART			Side
Godkjenning av innkalling			
I-1/20	20/00062-4	Møteinnkalling Representantskap 2019-2023 22.06.2020	3
Saker til behandling			
1/20	20/00062-2	Protokoll fra møte 10.12.19	3
2/20	20/00033-10	Årsoppgjør 2019	3
3/20	20/00033-11	Godtgjørelse til revisor for 2019	3
4/20	19/00170-9	Revidert budsjett grunnet Covid-19	4
Orienteringssaker			
O-1/20	20/00062-3	Havnedirektøren orienterer	4

Trondheim, 22.06.2020

møteleder

Godkjenning av innkalling

Ingen innvendinger til innkalling og saksliste

Saker til behandling**1/20 Protokoll fra møte 10.12.19**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap 2019-2023	22.06.2020	1/20

Vedtak

«Protokoll fra representantskapets møte 10.12.19 ble enstemmig godkjent»

2/20 Årsoppgjør 2019

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap 2019-2023	22.06.2020	2/20

Vedtak

«Representantskapet i Trondheim Havn IKS godkjenner årsoppgjøret for 2019 som fremlagt. Årets resultat kr 16.432.368 tilføres disposisjonsfondet.»

3/20 Godtgjørelse til revisor for 2019

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap 2019-2023	22.06.2020	3/20

Vedtak

«Godtgjørelse til revisor for 2019 fastsettes til kr 73.000 + mva»

4/20 Revidert budsjett grunnet Covid-19

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Representantskap 2019-2023	22.06.2020	4/20

Vedtak

«Representantskapet godkjenner revidert Årsbudsjett for 2020 som fremlagt av styret»

Orienteringssaker

<u>Saknr</u>	<u>Arkivsak</u>	<u>Tittel</u>
O-1/20	20/00062-3	<u>Havnedirektøren orienterer</u> - Saken tas til orientering

Arkivsak-dok. 20/00121-21
Saksbehandler Knut Thomas Kusslid

Saksgang
Representantskap 2019-2023

Møtedato
31.08.2020

BYUTVIKLINGSPROSJEKT NYHAVNA OG VESTRE KANALHAVN: UTFISJONERING AV EIENDOMMER FRA TRONDHEIM HAVN IKS OG ETABLERING AV EIENDOMSSKAP

Saksgang	Møtedato	Saksnr
Havnestyret	21.08.2020	19/20
Representantskapet	31.08.2020	6/20

Styrets forslag til vedtak:

«Representantskapets gir sin tilslutning til styrets vedtak i sak 19/20, og imøteser endelig behandling av saken i et ekstraordinært møte primo oktober 2020.»

Vedlagte dokumenter:

- Utkast til rammeavtale mellom eierkommunene i TH IKS
- Utkast til redegjørelse fra utvalg nedsatt av Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS

Havnestyret behandlet saken i møte 21.08.20 sak 19/20 med følgende vedtak:

Vedtak:

«På bakgrunn av den enighet som er oppnådd mellom administrasjonen i Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS, vil styret anbefale, og be om tilslutning fra representantskapet om at flg. legges til grunn for den videre behandling av saken, som forutsettes ferdigstilt til et ekstraordinært representantskapsmøte primo oktober:

- Det etableres et **eiendomsselskap** (AS) der Trondheim kommune har en eierandel på 67 %. Trondheim Havn IKS eier 33 %.*
- Fremtidige utbytter** fra eiendomsselskapet skjevfordeler ift partenes eierandeler i selskapet. Det baseres på en 50/50 % fordeling og avtales*

gjennom aksjeeieravtale og etablering av to aksjeklasser i eiendomsselskapet.

- c) Det inngås avtale mellom TH IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og **forvaltning** av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling og på en måte som ikke svekker havnens økonomi.
- d) **Trondheim Maritime Senter** (TMS) med tilliggende arealer og havnas egne verksteder blir behandlet som følger og iht vedlagte skisse. Skissen er foreløpig kun for illustrasjonsformål og hvor de detaljerte grenseoppgavene vil bli foretatt og fastlagt frem mot Representantskapets planlagte møte i oktober.

Arealene øst for TMS-bygningen betegnes TMS Øst 1 og TMS Øst 2, og skal ikke omfattes av fisjonen. TMS Øst 1 skal benyttes til THs virksomhet. TH erkjenner antikvariske hensyn som må tas når det gjelder egen bygningsmasse og arealbruk, og vil søke å ivareta publikums behov for tilkomst/passering på sjøsiden. Virksomheten må også være forenelig med fremtidig boligutvikling på nærliggende områder. Trondheim kommune har opsjon til å kreve TMS Øst 2 utfisjonert etter 15 år for bruk til idrettsformål. Dersom TMS Øst 2 utfisjoneres skal det hensynta en parkeringsløsning som ivaretar dagens parkeringskapasitet for Trondheim Maritime Senter AS og Trondheim Havn.

Det er enighet om at arealene vest for TMS-bygget, som er markert på vedlagte illustrasjon som Dora, fisjoneres ut og overdras til Eiendomsselskapet. Arealene skal disponeres / forvaltes av Trondheim Havn frem til det tidspunkt Trondheim kommune ved bystyret vedtar at arealet skal tas i bruk til byutviklings/kulturformål. Ved bruk til kultur/konserthusformål skal arealene erverves av Trondheim kommune til markedspris. Dersom kommunen i fremtiden heller ønsker at Dora II inkl dokken skal inngå i den maritime klyngen på TMS-området, skal nevnte arealer tilbakeføres kostnadsfritt til TH, som vil stå for drift og utvikling av eiendommene slik det gjøres i dag.

Eiendommen TMS-bygget ligger på er ikke en del av fisjonen. Denne eies av Trondheim Maritime Senter AS og ikke Trondheim Havn. Bestemmelser om alle forhold under d) tas inn i aksjeeieravtalen.

- e) Forholdet mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune skal reguleres i en **aksjeeieravtale**. Utkast til slik avtale er utarbeidet, og skal bearbeides slik at den endelig foreligger til representantskapets møte i oktober.
- f) For å regulere forpliktelsene eierkommunene imellom anbefales inngåelse av en **rammeavtale**. Også denne kan være gjenstand for bearbeiding frem mot representantskapets møte.

- g) Alle øvrige avtaler som forutsettes inngått mellom partene skal være ferdigstilt til representantskapets behandling i oktober.*
- h) Styret vil fremme et komplett forslag til vedtak og tilhørende avtaler til representantskapets møte primo oktober 2020.»*

Vedlagte dokumenter:

Prinsippskisse TMS-området

Saksopplysninger:

Med henvisning til havne- og farvannslovens § 32, 3.ledd har styret hatt til vurdering hvordan havneselskapet skal sikres kapital til fremtidig drift, vedlikehold og investeringer før en utdeling av utbytte kan finne sted. En slik vurdering har skjedd med bakgrunn i havnestyrets generelle ansvar for selskapet, samt at en utfisjonering av eiendommer som ønsket fra Trondheim kommune er å betrakte som utdeling/utbytte og følgelig skal foreslås av selskapets styre, ref HFL § 32, før et vedtak kan fattes av selskapets representantskap.

Styret har arbeidet ut fra målsettingen om å skape et balansert og helhetlig resultat der alle relevante interesser er hensyntatt.

Vurdering:

Styret har ved vurderingen av det foreliggende forhandlingsresultat konkludert med at selskapets interesser er ivaretatt i relasjon til Havne- og farvannsloven § 32. Styret har gjennom administrasjonens rapportering fått inntrykk av stor vilje fra kommunens representanter til å fremforhandle et helhetlig og balansert forhandlingsresultat, og synes det er grunn til å berømme de samme for at hensynet til den fremtidige drift av havneselskapet er imøtekommet, og at havneselskapets finansielle evne etter fisjonen er ivaretatt på en god måte.

En løsning som trukket opp i forslaget til vedtak sikrer Trondheim kommunes interesser knyttet til byutviklingen, og de øvrige eierkommunene er sammen med Trondheim kommune sikret et havneselskap som tjener regionen og som kan fortsette sitt arbeide i henhold til vedtatt strategisk plan.

Rammeavtale mellom eierne i Trondheim Havn IKS

Rammeavtale mellom

Trondheim kommune [Org.nr.]

Frosta kommune [Org.nr.]

Frøya kommune [Org.nr.]

Levanger kommune [Org.nr.]

Malvik kommune[Org.nr.]

Namsos kommune[Org.nr.]

Orkland kommune

Skaun kommune

Indre Fosen kommune[Org.nr.]

Steinkjer kommune[Org.nr.]

Stjørdal kommune[Org.nr.]

Verdal kommune[Org.nr.]

Inderøy kommune[Org.nr.],

som eiere av Trondheim Havn IKS, heretter også kalt Partene

Om utdeling av midler ved utskillelse av eiendom fra Trondheim Havn IKS, etablering, eierskap og forvaltning av nytt eiendomsselskap

1 Bakgrunn og formål

Trondheim Havn IKS («TH») eies i dag av i alt 13 eierkommuner i Trøndelag, og i henhold til dagens selskapsavtale («**Selskapsavtalen**») eier Trondheim kommune 76,27 % av TH, mens de øvrige tolv eierkommunene til sammen eier de resterende 23,73 %.

TH eier en betydelig eiendomsmasse i Nyhavna, Vestre Kanalhavn og tilgrensende områder i Trondheim kommune. I Kommunedelplan for Nyhavna vedtatt 4. februar 2016 er disse områdene avsatt til formål byutvikling, og skal ifølge planen gradvis utvikles fra havneformål til endret formål.

Partene er med dette enige om å skille ut nærmere angitte eiendommer fra TH i et eget selskap, som etter gjennomført organiseringsprosess skal eies av TH og Trondheim kommune. Selskapet skal forvalte og gradvis legge til rette for en utbygging av Eiendommene. Det skal utarbeides en forretningsplan for Selskapet som regulerer utviklingen av området til andre formål enn havnevirksomhet, og som sikrer TH tilstrekkelig med midler til å drive forsvarlig havnedrift.

Selskapets virksomhet skal fullt ut baseres på forretningsmessige prinsipper, med særlig fokus på lønnsomhet.

Det er utarbeidet forslag til prosess for gjennomføring av dette, som innebærer at Partene som eiere av TH oppretter et nytt IKS og overfører nærmere angitte eiendommer til dette selskapet som ledd i utdeling fra TH. Dette selskapet omdannes deretter til AS («**Eiendom AS**»). Partene overdrar deretter aksjer til TH slik at TH og Trondheim kommune eier aksjer slik som nærmere angitt i Rammeavtalen her. Det forutsettes at bindende forhåndsuttalelse («BFU») fra skattemyndighetene foreligger, med bekreftelse på at denne framgangsmåte ikke vil få unødige negative konsekvenser skatte- eller avgiftsmessig.

Formålet med Rammeavtalen er å avtale de nærmere vilkår for gjennomføring av prosessen som omtalt foran, som sikrer både en økonomisk og samfunnsnyttig utvikling av de aktuelle eiendommer til nye formål, og en forsvarlig og miljømessig utvikling av THs havnevirksomhet.

Formålet er videre å danne nødvendig grunnlag for at representantskapet i TH kan fatte vedtak om utdeling av midler som forutsatt for gjennomføring av prosessen som omtalt foran, og å gi nødvendige fullmakter til TH til å gjennomføre tiltak på vegne av Partene så langt nødvendig og i henhold til Rammeavtalen.

2 Vedtak om utdeling av midler i form av eiendommer

Utdeling av midler til eierne fra TH må vedtas av representantskapet i TH etter styrets innstilling, og innenfor havne- og farvannslovens rammer. Under forutsetning av styrets positive innstilling om utdeling, og av at samtlige vilkår i Rammeavtalen her er oppfylt, samtykker Partene til å stemme for en utdeling fra TH til Partene i form av eiendomsrett til eiendommene innenfor områdene Nyhavna og Vestre Kanalhavn som nærmere angitt i det følgende. Deler av området TMS holdes utenfor fisjonen og håndteres i tråd med løsningsforslaget jfr redegjørelsens pkt 10.

Utdelingen vil omfatte eiendomsrett til følgende eiendommer:

Gbnr osv.... («**Eiendommene**»)

Eiendomsretten til Eiendommene overdras med eksisterende bebyggelse og anlegg, og med slike feste- og leiekontrakter som er inngått på tidspunktet for overdragelse.

Havnevirksomheten på Eiendommene skal ikke overdras til Eiendom AS, men utøves som før i TH. Det er et vilkår for utdelingen av midler fra TH i form av Eiendommene at TH skal opprettholde virksomheten på og beholde inntektene fra Eiendommene fram til Eiendommene avhendes eller tas i bruk for utvikling til endret formål. Verdiene som deles ut fra TH vil følgelig være Eiendommens verdi som framtidige utviklingseiendommer, ikke verdien av inntektene fra igangværende virksomhet fra Eiendommene som beholdes av TH.

De over nevnte forhold skal være regulert av avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendom AS med slikt innhold som fremgår av Vedlegg 1 til Rammeavtalen, og som regulerer inntekter og forvaltning av de overdratte Eiendommene fram til de avhendes eller tas i bruk for utvikling til endret formål. Inngåelse av slik avtale er en forutsetning for Partenes samtykke til inngåelse av Rammeavtalen med vedlegg, og for utdeling av midler som omhandlet i Avtalen her.

[Kommentar: Konkret overtakelsestidspunkt og nærmere detaljer må reguleres nærmere under hensyntaken til skatte- og avgiftsmessige konsekvenser]

3 Gjennomføring av overdragelsen og etablering av nytt eiendomsselskap

Partene vil opprette et nytt interkommunalt selskap og overføre eiendomsretten til Eiendommene til dette selskapet. Det nystiftede interkommunale selskapet skal eies av Partene i samme forhold som i TH, jf Selskapsavtalen.

Det nye interkommunale selskapet vil etter å ha overtatt Eiendommene omdannes til et aksjeselskap (Eiendom AS). Eiendom AS skal ha slike vedtekter som fremgår av Vedlegg 2 til Rammeavtalen.

Eiendom AS skal eies av Trondheim kommune med 67 % og TH med 33 %. Hver av eierne skal ha rett til 50 % utbytte fra Eiendom AS. Partene samtykker med dette til å overdra aksjer i Eiendom

AS til TH slik at eierskapet til Eiendom AS blir som angitt. Overdragelsen til TH skjer vederlagsfritt.

Eiendom AS skal ha som formål å utvikle Eiendommene forretningsmessig med sikte på framtidig utvikling og salg av Eiendommene. Det må samtidig sikres en forsvarlig forvaltning av den igangværende virksomheten på Eiendommene fram til de selges for andre formål.

Etableringen av Eiendom AS og overdragelsen av Eiendommene til dette selskapet forutsetter at det inngås Aksjeeieravtale mellom Trondheim kommune og TH med slikt innhold som fremgår av utkast til Aksjeeieravtale inntatt som Vedlegg 3 til Rammeavtalen.

Etableringen av Eiendom AS og overdragelse av Eiendommene til dette selskapet forutsetter videre at det inngås avtale mellom TH og Eiendom AS om forvaltning av og inntekter fra Eiendommene fram til utvikling og salg, med slikt innhold som fremgår av Vedlegg 1 til Rammeavtalen.

Prosessen som beskrevet i dette punkt 3 forutsettes gjennomført i samsvar med bindende forhåndsuttalelse fra skattemyndighetene slik at unødig skatte- og avgiftsmessig belastning unngås.

[Kommentar: Verdsettelse og åpningsbalanse for IKS og AS må reguleres nærmere når skattemessige forhold er avklart]

4 Prinsipper for videre utvikling av Eiendom AS

Partene er enige om at Eiendom AS skal utvikles med sikte på å gi Eiendom AS best mulig avkastning på Eiendommene, og eierne utbytte så snart Eiendom AS er i utbytteposisjon, jfr aksjelovens bestemmelser.

5 Fullmakter [Utformes nærmere i endelig utkast]

Partene i Rammeavtalen gir med dette THs styre fullmakt til på Partenes vegne å

- Stifte et nytt interkommunalt eiendomsselskap med samme eiere som i TH og med vedtekter som følger av Vedlegg x til Rammeavtalen (Eiendom IKS)
- Omdanne Eiendom IKS til et aksjeselskap med vedtekter som følger av Vedlegg c til Rammeavtalen (Eiendom AS)
- Fullmakt til å overdra aksjer til TH
- -----

[Kommentar: Dette punktet må presiseres og utfylles nærmere når det er nærmere avklart hvilke formelle dokumenter og samtykker som må utarbeides som grunnlag for den endelige gjennomføringen]

6 Tvister

Enhver tvist mellom Partene i anledning av Rammeavtalen skal søkes løst gjennom alminnelig domstolsbehandlinger med Trondheim tingrett som vernetting.

7 Godkjenning

Rammeavtalen er ikke bindende uten samtlige eierkommuners/Partenes godkjenning og underskrift.

8 Underskrift

Rammeavtalen er undertegnet i [antall] eksemplarer, ett til hver av Partene.

Sted/dato:

For Trondheim kommune

Navn

For Frosta kommune

Navn

For Frøya kommune

Navn

For Levanger kommune

Navn

For Malvik kommune

Navn

For Orkland kommune

Navn

For Namsos kommune

Navn

For Skaun kommune

Navn

For Indre Fosen kommune

Navn

For Steinkjer kommune

Navn

For Verdal kommune

Navn

For Stjørdal kommune

Navn

For Inderøy kommune

Navn

UTKAST

UTKAST - Redegjørelse for utvikling av Nyhavna og Vestre Kanalhavn

Innhold

Sammendrag	2
Bakgrunn	3
Innledning	4
Om Trondheim Havn IKS	6
Om selskapet	6
Historikk	6
Eierandeler og havnekapital	7
Status for Nyhavna og Vestre Kanalhavn	9
Kommunedelplan for Nyhavna	10
Vestre Kanalhavn	13
Relokalisering av virksomheter på Nyhavna.	14
Økonomisk utviklingspotensial	16
Økonomi Nyhavna	16
Økonomi Vestre Kanalhavn	17
Havnekapital, selskapsmodell og skatt	19
Havne- og farvannsloven og utdeling av verdier	19
Valg av selskapsmodell - modell 3	24
Skattemessige, avgiftsmessige og selskapsrettslige forhold - modell 3	25
Den nåværende skatte- og avgiftsmessige situasjonen	25
Selskapsrett tilknyttet modell 3	26
Skatte- og avgiftsmessige forhold tilknyttet modell 3	26
Dokumentavgift tilknyttet modell 3	27
Merverdiavgift tilknyttet modell 3	28
Bindende forhåndsuttalelse	30
Anmodning om BFU	30
Kapitaloverdragelse og konsekvenser for Trondheim Havn IKS	33
Forretningsplan og risikoanalyse	34
Avtaleverk og forslag til helhetlig løsning	44
Rammeavtale	44
Aksjeeieravtale	44
Avtale om videreføring av Trondheim Havns virksomhet på arealer som utfisjones til eiendomsselskapet.	44

1 Sammen drag

Nyhavna og Vestre Kanalhavn er sentrumsnære områder som skal utvikles til sentrumsformål, slik det blant annet er vedtatt av bystyret i Trondheim kommune gjennom kommunedelplan for Nyhavna.

Eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn eies av Trondheim Havn IKS , og målet med denne redegjørelsen er å vise hvordan eiendommene kan fisjoneres ut i et eiendomsselskap eid av Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune.

Det er gjennom denne prosessen utarbeidet flere analyser og utredninger blant annet knyttet til

- ny havne- og farvannslov
- mulig økonomisk utviklingspotensiale for Nyhavna og Vestre Kanalhavn
- havnekapital, selskapsmodell og skatt
- kapitaloverdragelse og konsekvenser for Trondheim Havn IKS
- forretningsplan og risikoanalyse for eiendomsselskapet

Trondheim Havn IKS har i forbindelse med denne utredningen anmodet skattemyndighetene om en bindende forhåndsuttalelse med hjemmel i [skatteforvaltningsloven kapittel 6](#).

Det nye eiendomsselskapet er i dette arbeidet omtalt som Eiendom AS, som er et arbeidsnavn for selskapet. Stiftelse av selskapet blir gjennomført når alle nødvendige formelle vedtak er fattet.

Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune på vegne av Eiendom AS har i forlengelsen av denne utredningen gjennomført fisjonsforhandlinger hvor eierandeler, utbytte, forvaltning av eiendommer og eierskap til Trondheim Maritime Senter (TMS) med tilliggende arealer er diskutert.

2 Bakgrunn

Denne redegjørelsen er utarbeidet etter følgende vedtak i representantskapet i Trondheim Havn IKS den 18. juni 2018:

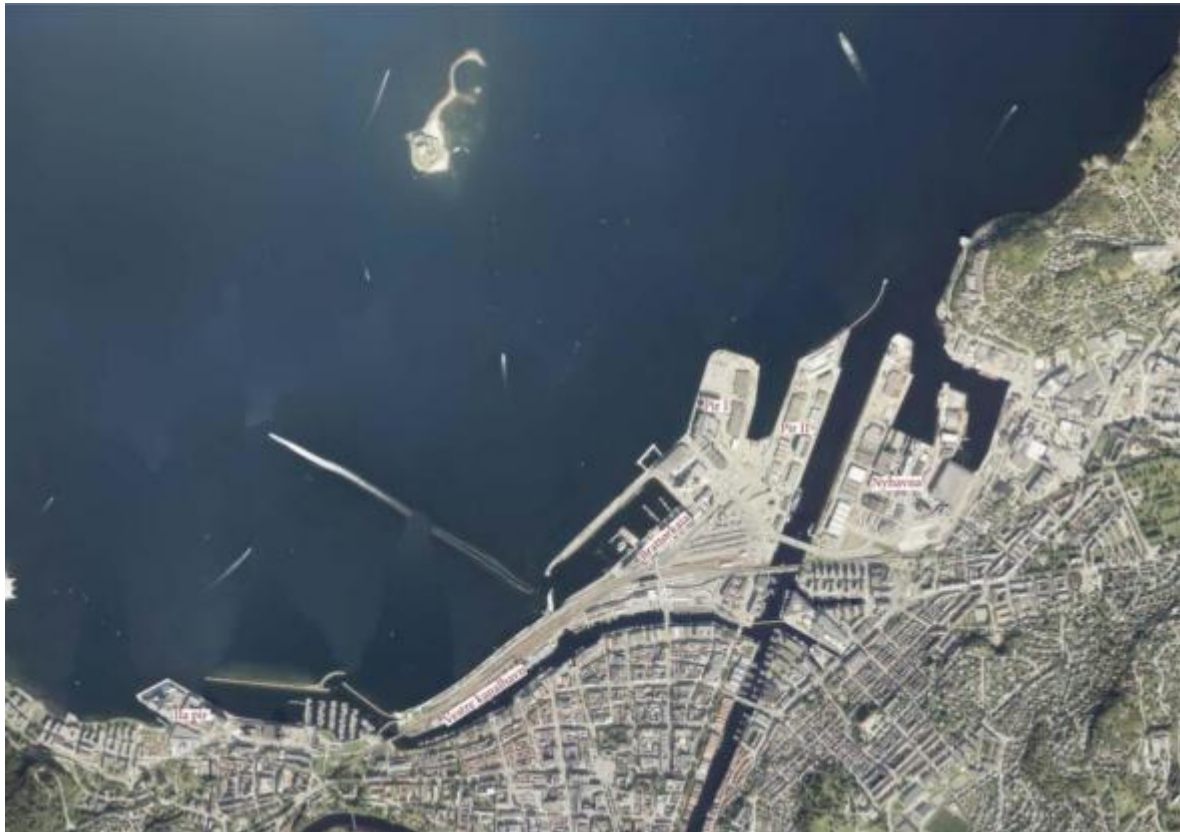
- 1. Trondheim havn IKS skal benytte Modell 3, slik den er beskrevet i notatet fra advokatfirmaet Hjort 15.05.2018, som eiermodell ved videre utvikling av havnearealene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn med tilliggende områder.*
- 2. Trondheim Havn IKS skal opprette kontakt med Samferdselsdepartementet og sammen med representanter for Trondheim kommune redegjøre for, og søke å skape aksept i departementet for, en eiermodell som beskrevet i Modell 3, med mål om å få godkjenning til utvikling av havneareal på Nyhavna og Vestre Kanalhavn med tilliggende områder i tråd med forslaget i Modell 3.*
- 3. Trondheim Havn IKS skal sammen med representanter for Trondheim kommune iverksette gjennomføringsmodellen som beskrevet i notatet fra advokatfirmaet Hjort av 15.05.2018.*
- 4. I den grad det oppstår problemstillinger som representantskapet bør få opplysninger om og eventuelt fatte beslutninger rundt, i forbindelse med gjennomføringen av Modell 3, bringes dette tilbake til representantskapet av selskapets administrasjon og styre på vanlig måte.»*

Modell 3 er beskrevet på side 24 i redegjørelsen. I henhold til den nye havne- og farvannsloven kan det ikke deles ut verdier fra Trondheim Havn IKS med mindre det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havnevirksomheten og tilhørende fremtidige investeringsforpliktelser. Dette innebærer at en ved å benytte modell 3 for omstrukturering av virksomhet, må ivareta at Trondheim Havn IKS får sikret fremtidig finansiering og at det legges til rette for at videre utvikling av havnearealene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn med tilliggende områder kan igangsettes.

Med utgangspunkt i vedtakspunkt 3 ble det i 2019 etablert et arbeidsutvalg med representanter fra Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune. Arbeidsutvalget har i fellesskap utarbeidet denne redegjørelsen, som overleveres til styringsgruppen for arbeidsutvalget. Styringsgruppen har bestått av havnedirektøren i Trondheim Havn IKS og kommunedirektøren i Trondheim kommune. Styringsgruppen formidler videre redegjørelsen til styret i Trondheim Havn IKS for behandling i henholdsvis styret og representantskapet i Trondheim Havn IKS, samt eierkommunenens kommunestyre.

3 Innledning

Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune ønsker å utvikle havneareal på Nyhavna og Vestre Kanalhavn til sentrumsformål.

Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune har på denne bakgrunn i fellesskap utarbeidet denne redegjørelsen som vurderer om og hvordan arealene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn i Trondheim kommune kan utvikles. I redegjørelsen beskrives det hvordan utviklingen skal gjennomføres i praksis gjennom en utfisjonering av eiendommer fra Trondheim Havn IKS til et nytt aksjeselskap med Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune som eiere.

Målet med redegjørelsen er å vise hvordan havnearealene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn eventuelt kan skilles ut i et eget aksjeselskap, hvilke muligheter og utfordringer dette kan medføre, samt hvordan dette vil påvirke Trondheim Havn IKS som selskap.

Redegjørelsen er utarbeidet med utgangspunkt i vedtak i formannskapet i Trondheim kommune den [20. desember 2016](#) og den [3. oktober 2017](#), og i Trondheim Havn IKS sitt representantskap den 18. juni 2018.

Arbeidsutvalget har innhentet rådgivningstjenester fra:

- Advokatfirmaet Hjort DA (Hjort) for vurderinger av hvordan et eiendomsselskap kan organiseres, herunder en vurdering av og forslag til hvilke avtaler som må inngås
- Deloitte Advokatfirma AS (Deloitte) for skatte - og avgiftsmessige vurderinger knyttet til en fisjon fra IKS til AS
- OPAK AS (OPAK) som har gitt en verdivurdering av områdene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn.
- Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS som har utarbeidet forslag til forretningsplan og vurdering av kommersielle og juridiske sider ved utviklingen av Nyhavna og Vestre Kanalhavn
- Atkins Norge AS har utarbeidet en risikoanalyse for Nyhavna og Vestre Kanalhavn

HJORT	DELOITTE	DELOITTE	OPAK	PWC	PWC	Føyen Torkildsen/ Atkins	Deloitte
Valg av mod. for eiendomsutv..	Fisjon-omd. -aksjeoverdrag else	Fisjon-kommen tarer knyttet til BFU	Økonomisk utviklingspot.	Juridiske vurderinger som følge av omorganisering i Trondheim Havn IKS	Gjennomgang av "Modell 3"	Forretningsplan og risikoanalyse	Omstrukturering Trondheim Havn
14.5.18	2.5.19	12.8.19	21.10.19	22.11.19	9.12.19	13.1.20	20.3.20

Trondheim Havn IKS har i tillegg innhentet verdivurderinger fra OPAK samt forslag til investeringsanalyse fra PWC.

Ny havne- og farvannslov

Stortinget har behandlet og vedtatt [ny lov om havner og farvann](#). Stortinget vedtok en omstrukturering og forenkling av gjeldende lov, i tillegg til en rekke materielle endringer på flere områder i eksisterende lov. [Lovsaken](#) ble sanksjonert i statsråd den 21.06.2019, med ikrafttredelse 01.01.2020. Denne redegjørelsen er utarbeidet i samsvar med ny havne- og farvannslov.

Konsekvenser for det fremtidige Trondheim Havn

Som ledd i en analyse av hvilken finansiell stilling det fremtidige havneselskapet vil befinne seg i, er det blant annet innhentet en verdivurdering fra OPAK, samt utarbeidet en investeringsanalyse for havneselskapet frem til 2030.

4 Om Trondheim Havn IKS

Om selskapet

Trondheim Havn IKS eies av 13 kommuner i Trøndelag fylke. Disse kommunene er Trondheim, Orkland, Malvik, Stjørdal, Levanger, Verdal, Steinkjer, Frosta, Inderøy, Skaun, Indre Fosen, Namsos og Frøya. Trondheim kommune sin eierandel i Trondheim Havn IKS er 76,26 prosent. De øvrige 12 eierkommunene eier til sammen de resterende 23,74%.

Selskapets formål er å samordne og utvikle en effektiv, sikker og rasjonell havnevirksomhet innenfor samarbeidsområdet, og dermed skape forutsetninger for en effektiv og konkurransedyktig sjøtransport i Midt-Norge. I tillegg skal selskapet sørge for sikkerhet og fremkommelighet i selskapets havner, samt i deltakerkommunenes sjøområder. Trondheim Havn IKS skal også ivareta alle forvaltningsmessige og administrative oppgaver som etter lov om havner- og farvann pålegger kommunene, og håndheve de bestemmelser som etter samme lov med tilhørende forskrifter gjelder innenfor kommunenes sjøområder.

Tabell 1 Nøkkeltall fra regnskap Trondheim Havn IKS. Tall i 1000 kroner

	2015	2016	2017	2018	2019
Driftsinntekter	135 200	142 014	155 978	152 436	155 006
Driftsresultat	12 043	11 361	24 555	8 728	11 344
Årsresultat	14 723	14 464	26 282	7 052	16 432

Historikk

Havnene ble underlagt kommunens ansvarsområde ved innføring av havneloven av 1933.

I forbindelse med ikrafttredelse av havne- og farvannsloven av 1984 ble havnevirksomheten innlemmet som en egen del av kommunen. Samtidig ble det innført et tydelig skille mellom kommunens alminnelige forvaltning og havnevirksomheten.

Havnevirksomheten i Trondheim kommune ble etter dette organisert i en egen kommunal enhet kalt Trondheim havnevesen. I henhold til et vedtak av bystyret i 1987 skulle eiendommer som lå i havnedistriktet i Trondheim kommune driftes og forvaltes av den kommunale enheten Trondheim havnevesen. På begynnelsen av 90-tallet fikk havnevesenet betegnelsen kommunal bedrift, med Trondheim Havn som navn.

Trondheim bystyre ble i 2003 forelagt en rapport som belyste mulige uklarheter i eierskap/disposisjonsrett til eiendommene mellom bykasse og havnekasse. Med noen få

unntak var rapportens konklusjoner i tråd med det som hittil var lagt til grunn, og bystyret bekreftet dette ved behandling av saken.

Som en følge av at eiendommene frem til dette tidspunkt hadde tilhørt havnas balanse, ble de formelle hjemmelsoverføringer med noen få unntak foretatt kort tid etter bystyrets vedtak.

I 2003 etablerte Trondheim kommune et interkommunalt havnesamarbeid etter kommunelovens § 27. De verdier som ved bystyrets vedtak var definert som tilhørende havnekassen ble innlemmet i havnesamarbeidet med Orkdal.

I 2006 ble Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS etablert. I tillegg til Trondheim kommune og Orkdal kommune deltok også Stjørdal kommune og Malvik kommune i dette selskapet.

Dagens havneselskap, Trondheim Havn IKS, ble opprettet i 2013 gjennom en sammenslåing av Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS og Indre Trondheimsfjord Havnevesen. Sistnevnte var et interkommunalt havnefellesskap etablert av kommunene Frosta, Inderøy, Leksvik, Levanger, Steinkjer, Verdal og Verran. I praksis ble sammenslåingen gjennomført ved at Indre Trondheimsfjord Havnevesen ble oppløst, og de berørte kommunene ble inkludert som deltakere i Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS, som samtidig skiftet navn til Trondheim Havn IKS.

Med virkning fra 1. januar 2016 ble også Frøya og Namsos kommuner deltakere i Trondheim Havn IKS, mens Skaun kommune sluttet seg til selskapet i 2020.

Fra 1. januar 2020 utgjør Orkdal, Meldal, Agdenes og deler av Snillfjord kommune Orkland kommune. Namsos, Namdalseid og Lund krets av Nærøy kommune ble fra 01.01.2020 sammenslått til nye Namsos kommune. Steinkjer og Verran kommuner ble slått sammen til nye Steinkjer kommune, og Trondheim og Klæbu kommuner ble slått sammen til Trondheim kommune fra 01.01.2020.

Eierandeler og havnekapital

Trondheim Havn IKS er i henhold til [selskapsavtalen](#) et eget rettssubjekt, jf. Selskapsavtalen punkt 1-5.

Forholdet mellom eierne reguleres av selskapsavtalen. Eierandelene per 01.01.2020 fordeler seg slik tabell 2 viser.

Tabell 2 Eierkommuner og eierandeler i Trondheim Havn IKS.

Kommune	Eierandel
Frosta kommune	0,01%
Inderøy kommune	0,01%
Malvik kommune	0,01%
Skaun kommune	0,01%

Frøya kommune	0,09%
Indre Fosen kommune	0,30%
Stjørdal kommune	1,83%
Namsos kommune	1,96%
Steinkjer kommune	2,07%
Orkland kommune	4,16%
Levanger kommune	5,29%
Verdal kommune	8,00%
Trondheim kommune	76,26%
Sum	100,00%

Størrelsen på kommunenes eierandeler baserer seg på en omforent løsning mellom eierkommunene blant annet hvor ingen skulle ha lavere eierandel enn 0,01 %, og bygger ikke fullt ut på den verdsettelsen av kommunens innskudd som ble utført forut for selskapssammenslutningen i 2013. Den enkelte kommunes innskuddsverdier følger av vedlegg til selskapsavtalen. Denne viser også at samme verdsettelsesprinsipp skal anvendes ved eventuell uttreden fra eller oppløsning av selskapet. Dette er også omtalt i Selskapsavtalens punkt 10.

Bestemmelsene i Selskapsavtalen om sammensetningen av styre og representantskap i Trondheim Havn IKS reflekterer ikke Trondheim kommunes dominerende eierandel. Trondheim kommune har per d.d. 8 av 20 medlemmer i representantskapet.

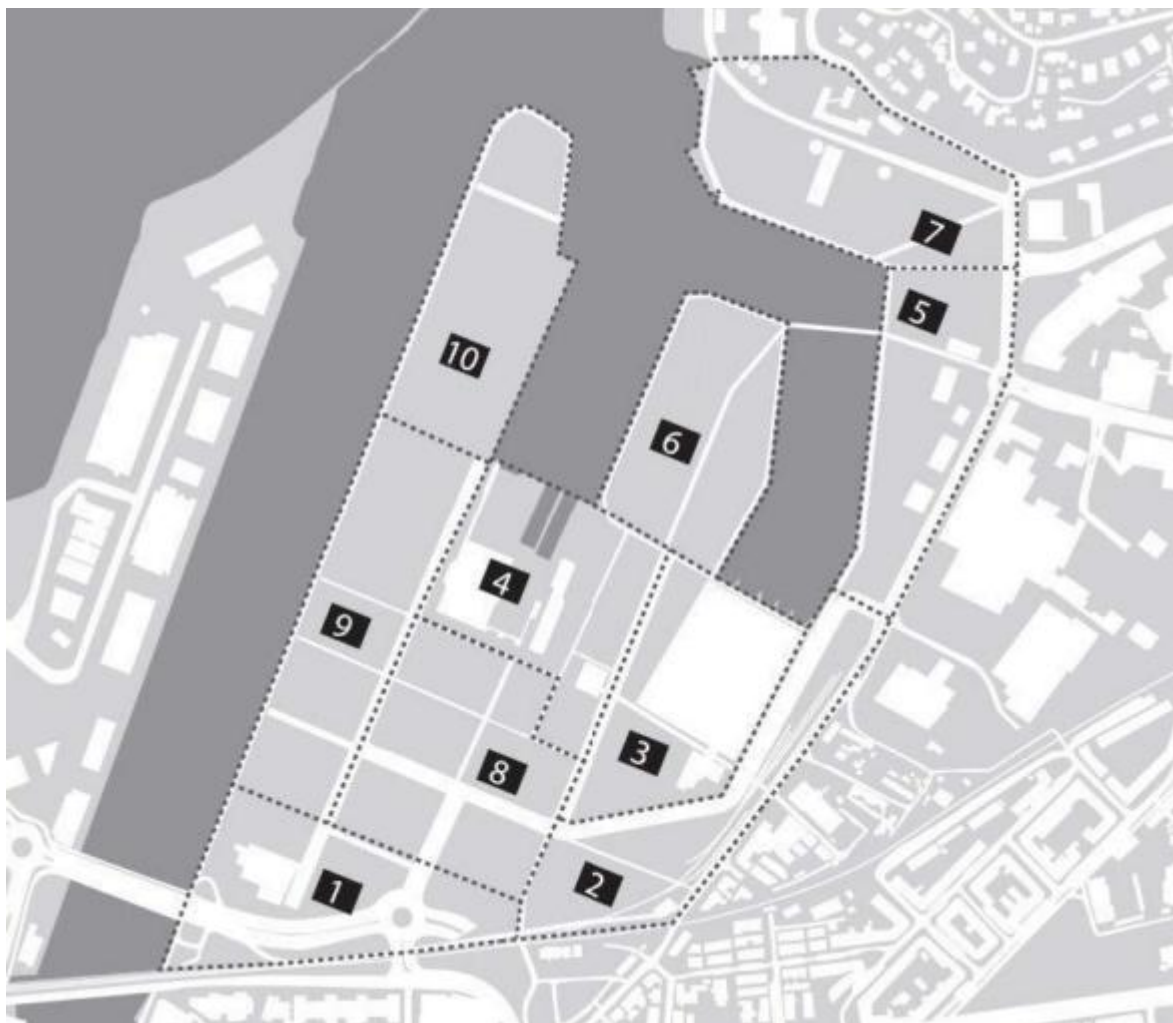
Deltakerkommunene har ved etablering av Trondheim Havn IKS og inntreden overført hele sin havnevirksomhet til selskapet.

Den vedtatte planen gir en robust og fleksibel ramme for en utvikling som vil gå over lang tid. Områdets egenart og identitet knyttet til havnevirksomhet, kulturnæring og bebyggelse fra andre verdenskrig skal styrkes og videreføres i transformasjonen av Nyhavna.

Planen er utarbeidet av Trondheim kommune i samarbeid med Trondheim Havn IKS.

I Kommunedelplan for Nyhavna - bestemmelser og retningslinjer § 2 Plankrav, står det:

Tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-1 kan bare settes i gang når arealet inngår i detaljreguleringsplan som er i tråd med kommunedelplanen. Det skal utarbeides en samlet reguleringsplan for hvert av delområdene 1-10. Delområdene er vist i figur 1.

Figur 1 Avsatte delområder i kommunedelplanen med krav om samlet reguleringsplan for hvert område

I § 10 i kommunedelplanen er det angitt rekkefølgekrav for offentlige friområder, grønstruktur, gater, gang- og sykkelveger, gang- og sykkelbruer og tekniske anlegg. Overordnet plan for teknisk infrastruktur er utarbeidet vinter 2019 basert på tradisjonelle tekniske løsninger. Multiconsult har bistått i arbeidet med planen og med en supplerende kostnadsvurdering av planlagte infrastrukturtiltak over og under bakken. Sistnevnte del av arbeidet er nylig ferdigstilt og viser totale kostnader på ca. 1,1 milliard kroner eks. mva. Det

oppdaterte kostnadsbilde er i overensstemmelse med tidligere anslag. Finansiering og gjennomføring av nødvendig tiltak må vurderes i videre prosess.

I følge planbestemmelsene skal tiltak som omfattes av rekkefølgekrav være ferdig opparbeidet før det gis brukstillatelse. Hvordan dette håndteres i praksis er beskrevet i et notat om gjennomføring som ligger som vedlegg til planen. Rekkefølgekravene er nødvendige for at planen skal være gjennomførbar og ha god planfaglig kvalitet. At nødvendig grå og grønn infrastruktur kommer på plass er også viktig for at området skal være attraktivt for boligkjøpere og næringsdrivere.

Byutviklingen må påregnes å utløse behov både for likviditet og grunnfinansiering til infrastrukturkostnader (rekkefølgekrav) som det ikke i et kortere eller lengre perspektiv er rimelig kan ivaretas gjennom utbyggingsavtaler med utbyggere i området. På samme måte som byutviklingen utløser behov for finansiering, vil byutviklingen også skape verdier for eierne av aksjeselskapet, Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS.

Bildet illustrerer rekkefølgekravene innenfor planområdet

I [sak 7/19 Byutvikling på Nyhavna, orientering om status og videre arbeid](#) som ble lagt frem for formannskapet 15. januar 2019, beskrives status for arbeidet med kravene til programmer og utredninger som er satt i kommunedelplanen for Nyhavna.

Arbeidet omhandler:

- Reguleringsplan for hovedgate med kollektivtrasé
- Kvalitetsprogram for offentlige rom
- Miljøoppfølgingsprogram
- Kulturminneprogram (gjelder områder innenfor hensynssone)

- Kulturnæringsprogram
- Overordnet plan for teknisk infrastruktur

I tillegg vurderes behovet for areal til offentlige tjenester og idrett. Konklusjonene fra arbeidene over samles i ett dokument, *Kvalitetsprogram for Nyhavna*. Politiske vedtak som gir føringer for utvikling av området innarbeides også i kvalitetsprogrammet. Forslag til kvalitetsprogram ble behandlet i formannskapetets møte 11.8.2020 og vedtatt sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn. Høringsfrist er satt til 1.10.2020. Kvalitetsprogrammet skal vedtas av bystyret og være førende for framtidige reguleringsplaner i området. Føringer som gis i kvalitetsprogrammet vil kunne påvirke markedsprisen for arealene.

Vestre Kanalhavn

Vestre Kanalhavn er ikke omfattet av kommunedelplanen for Nyhavna. Vestre kanalhavn utgjør et areal på ca 18 daa. I kommuneplanens arealdel 2012 - 2024, er området avsatt til sentrumsformål. Samtidig sier bestemmelsene til planen at Kommunedelplan for havneområdene, vedtatt 28.06.01 skal gjelde sammen med kommuneplanens arealdel. En transformasjon til et tett og urbant boligområde er sannsynlig og forventet. Utnyttelse, struktur, boligsammensetning og høyder må avklares gjennom en egen reguleringsplan. Forholdet til kulturminner og til Midtbyen vil være vesentlig.

Tidligere mulighetsstudier fra JST Arkitekter (Arealdisponeringsplan Trondheim Havn, 2014) og arkitekt Ole Wiig (Trondheim 50/50, 2015) har begge angitt et utbyggingspotensiale på ca 700 nye boliger, noe som tilsvarer nesten 60 000 m² BTA. Forslagene viser bebyggelse opp mot henholdsvis 10 og 8 etasjer.

Mulighetsstudie Vestre kanalhavn, Arealdisponeringsplan Trondheim Havn, JST Arkitekter, 2014

Mulighetsstudie Vestre kanalhavn, Trondheim 50/50, Arkitekt Ole Wiig, 2015

Relokalisering av virksomheter på Nyhavna.

Trondheim Havn IKS arbeider med en helhetlig plan for relokalisering av havnevirksomhet på Nyhavna til alternative havneområder tilhørende selskapet. Prosjektets hovedmål er å lage en overordnet plan for en omorganisering og effektivisering for bruk av havnas arealer, tilrettelagt for virksomheter som må flyttes fra sine arealer på Nyhavna. Planen skal synliggjøre overordnede økonomiske konsekvenser, redusere negative konsekvenser i størst mulig grad, ivareta kundenes ønsker og behov, og bidra til at utvikling av Nyhavna blir forutsigbar. I tillegg vil prosjektet beskrive kriterier som skal ligge til grunn for fremtidig etablering av virksomheter i havneområdene i Trondheim.

Trondheim Havn IKS vektlegger kundenes medvirkning og vil ha løpende dialog med disse frem mot ferdigstillelse av en relokaliseringsplan.

Fase 1 handler om forberedende tiltak for å relokalisere kjernevirksomheter på Ladehammerkaia og Kullkranpiren, og fase 2 utreder relokalisering av virksomheter på Transittkaia, i hovedsak stålbedrifter. Felles for aktørene som har virksomhet på disse områdene er at de er arealkrevende og bidrar til betydelig tungtrafikk, noe som også vil være gjeldende ved relokalisering. Enkelte av disse bedriftene har vært vurdert for relokalisering i andre havneområder enn Trondheim, som Orkanger, Verdal osv, men det er åpenbart at en omorganisering og effektivisering av havnearealene på Ila pir og Pir II vil være påkrevd. Aktuelle bedrifter har sitt hovedmarked i Trondheim. Det vil derfor være viktig, i et samfunnsøkonomisk og miljømessig perspektiv, at disse sjøbaserte virksomhetene fortsatt får et tilbud om lokalisering i tilgjengelige havnearealer i Trondheim.

Rapporten *Prosjekt relokalisering – konsepter*, datert 21.08.2020, er utarbeidet av Norconsult og foreslår en relokalisering av aktuelle virksomheter på Nyhavna til Pir II eller Ila pir.

Ved konsolidering av aktivitetene på Pir II og Ila pir legges det vekt på høy arealeffektivitet, skjerming av støyende virksomhet og god visuell utforming av havnearealene. Det tilrettelegges for ny virksomhet som naturlig hører sammen med sjøtransport og betjening av byens behov for bærekraftig, effektiv og miljøvennlig vareforsyning. Rapporten beskriver videre utforming av funksjoner, kostnader, tidsplan og tilhørende usikkerheter.

6 Økonomisk utviklingspotensial

For å synliggjøre et mulig økonomisk utviklingspotensial for Nyhavna og Vestre Kanalhavn ble OPAK engasjert til å utrede dette. Formålet med utredningen var å sannsynliggjøre den overordnede økonomien i prosjektet. I tillegg ble Atkins og Føyen Torkildsen engasjert for å skissere en forretningsplan og risikovurdering, som skal gi grunnlag for en vurdering av om en utvikling av Nyhavna og Vestre Kanalhavn ivaretar nødvendig kapital i Trondheim Havn IKS på en forsvarlig måte. Forretningsplan og risikovurderingen er omtalt i kap. 9.

Tabell 3 viser verdivurderinger for Nyhavna og Vestre Kanalhavn fra beregninger som OPAK har gjennomført.

Tabell 3 Verdivurderinger Nyhavna og Vestre Kanalhavn

Salgsverdier beregnet av OPAK	Nyhavna, kr	Vestre Kanalhavn, kr	Sum, kr
Dagens salgsverdi, uregulert	1 105 000 000	120 000 000	1 225 000 000
Salgsverdi regulert	1 470 000 000	170 000 000	1 640 000 000
Salgsverdi ferdig utviklet	2 870 000 000	275 000 000	3 145 000 000

OPAK har i sin vurdering valgt å legge til grunn at områdene utvikles i takt med utløp av festeavtalene. Festeavtalene har varierende lengde, med utløpsår som varierer fra 2021 til 2079.

Det er flere usikkerhetsmomenter knyttet til verdien av eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn. Dette gjelder tidsforløp på festekontrakter i områdene og potensielle kostnader for å avslutte disse, samt ivaretagelse og eventuelt ny tilrettelegging for sjøbaserte næringer som er lokalisert i Nyhavna i dag og flyttes til andre havner innenfor selskapet. I tillegg er det knyttet usikkerheter til blant annet miljø/forurensning, vern og forsterking av kaifronter.

Økonomi Nyhavna

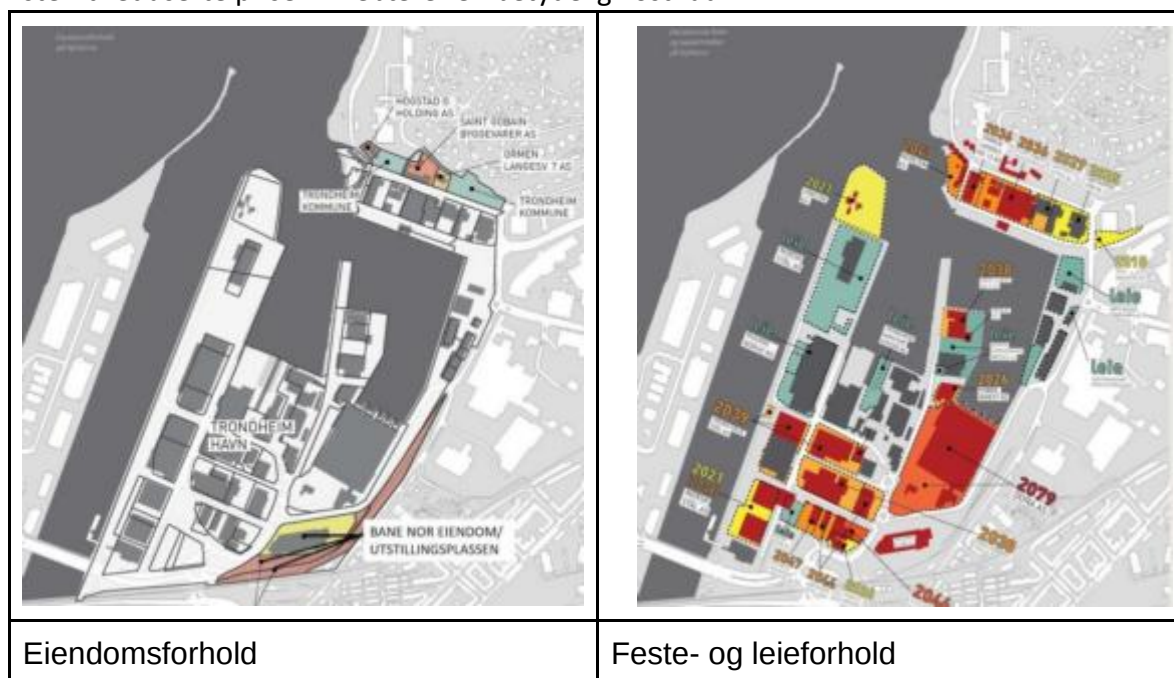
Gjeldende kommunedelplan fra 2016 ble lagt til grunn for utredningen *Økonomisk utviklingspotensiale for Nyhavna*, datert 29.10.2019, OPAK. Til grunn for beregningene forutsettes det at området utvikles i takt med at festeavtalene løper ut. For å starte en forsvarlig utbygging med boliger må imidlertid enkelte sentrale bedrifter relokaliseres. Dette kan være usikkerhetsfaktorer som kan få betydning for inntektspotensialet i prosjektet.

Verdiberegningene baseres på et utbyggingspotensialet for Nyhavna på ca 323 000 m² BTA, med en fordeling mellom bolig/næring (inkludert service, offentlige funksjoner) på 60/40. I henhold til kommuneplanens beregningsregler om 70 kvm pr bolig, gir dette et potensial på ca 2 215 nye boliger. Som en del av arbeidet med kvalitetsprogrammet har MAD arkitekter våren 2020 gjennomført en areal- og klimaanalyse. Denne viser at OPAKs anslag gir et realistisk bilde av utnyttningen av området.

I Bystyrets vedtak 28.4.2016 heter det at bystyret ønsker et langt høyere antall boliger enn de 2500 rådmannen har lagt til grunn. I formannskapsvedtak 22.1.2019 understrekes det at det må bli en bred sammensetning av boliger på Nyhavna, der også boliger for personer med lav inntekt inkluderes, og at kommunale utleieboliger og kategoriboliger hører hjemme på Nyhavna.

Ut fra det arbeidet som er gjort så langt, ser det vanskelig ut å bygge vesentlig mer enn det som er lagt til grunn i kommunedelplanen uten at det går på bekostning av kvaliteten på uterommene. Det er mer realistisk å endre fordelingen mellom bolig og næring i området. Fra et økonomisk synspunkt kan en gå ut fra at dette vil være gunstig.

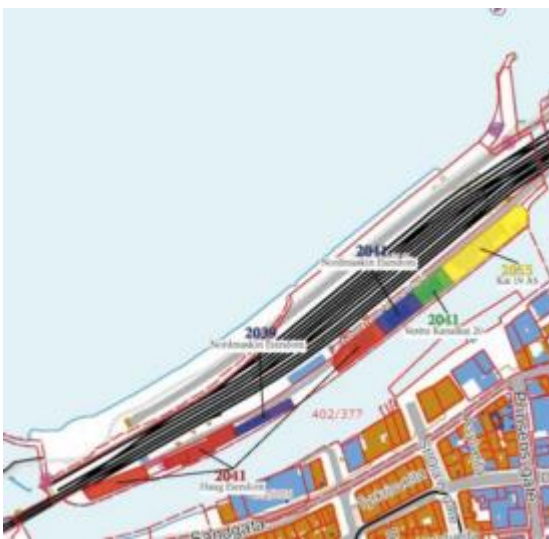
Verdiberegningene til OPAK legger til grunn at boliger selges til markedspris. Det er dermed ikke tatt høyde for at boliger skal være tilgjengelige for personer med lav inntekt. Beregninger som er gjort i forbindelse med boligpolitisk plan viser at utleie eller salg til sterkt reduserte priser innebærer en betydelig kostnad.

Økonomi Vestre Kanalhavn

OPAK legger til grunn kommunedelplanens bestemmelser om høyder; maks 8 meter – tilsvarende 2 – 3 etasjer. Videre beregner de en mulig tomteutnyttelse på TU=100%. OPAKs

beregninger gir dermed et utbyggingsareal på ca 18 000 m² og 211 boliger. Dette kan synes noe lavt, sammenlignet med tidligere mulighetsstudier. I kommuneplanens arealdel 2012 - 2024 er området avsatt til sentrumsformål, med en arealutnyttelse på minimum 10 boliger pr dekar, dvs minimum 180 boliger. De ulike festekontraktene er nå eid av ett firma, bortsett fra Vestre kanalhavn 20.

	
Eiendomsforhold	Festeforhold

7 Havnekapital, selskapsmodell og skatt

Eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn inngår som en del av anleggsmidlene i balanseregnskapet til Trondheim Havn IKS. Dette har historisk inngått som en del av havnekapitalen i selskapet. Havnekapitalen har tidligere vært underlagt snevre regler i forhold til hvordan denne kunne disponeres. Dette ble endret i ny havne- og farvannslov gjeldende fra 1. januar 2020.

Havne- og farvannsloven og utdeling av verdier

Kommunale havner utgjør samfunnsviktig infrastruktur som dekker lokale, regionale og nasjonale transportbehov. Det er derfor fastsatt særlige regler om de verdiene som tilhører kommunale havner. Styrende i denne sammenhengen er Havne- og farvannsloven. Havnelovene av 1933, 1984 og 2009 har hatt det til felles at de har inneholdt bestemmelser om begrensning i eiers rett til å disponere over havnenes verdier, den såkalte havnekapitalen.

Havnekapitalbegrepet har omfattet havnenes inntekter, eiendommer, materielle og eventuelt immaterielle rettigheter, og opparbeidet kapital. Lovene har også pålagt kommunene (som i all hovedsak er eierne av norske havner) å holde havnas regnskaper adskilt fra kommunens.

Havnenes eiere (kommunene) har i all hovedsak vært avskåret fra å ta utbytte, og havnene har ikke kunnet benytte kapitalen eller avkastning av denne til andre formål enn havneformål. En slik begrensning i disposisjon over egne verdier har vært begrunnet i nasjonale hensyn knyttet til nødvendigheten av å bygge en infrastruktur for sjøtransporten, samt hensynet til at havnedriften som prinsipp har vært brukerfinansiert. Skulle havnene ønske å disponere kapitalen i strid med lovens bestemmelser, inneholdt tidligere lov en unntaksbestemmelse som etablerte en søknadsplikt til departementet.

Regjeringen Solberg igangsatte i 2016 et arbeid for å fremme en ny havne- og farvannslov. Et oppnevnt lovutvalg leverte NOU 2018:4.

Foruten et ønske om å forenkle og modernisere bestemmelser i loven ønsket Regjeringen at utvalget blant annet skulle:

- Tydeliggjøre lovens formålsbestemmelse
- Vurdere de særlige reglene for kommunal havnevirksomhet og kapitalen i kommunale havner og utforme bestemmelser som legger til rette for markedsorienterte havner. Videre var det et ønske om et regelverk som legger til rette for at havnekapitalen og havnevirksomheten forvaltes på en mest mulig effektiv og samfunnsøkonomisk lønnsom måte

Regjeringen la utvalgets utredning til grunn for det videre arbeid, og la sitt lovforslag frem for Stortinget våren 2019. Ny havne- og farvannslov ble vedtatt av Stortinget i juni 2019. Loven trådte i kraft 01.01.2020 og endrer og forenkler reglene for omdisponering av havneområder. Istedenfor å måtte søke departementet, er det nå tilstrekkelig å gi melding til departementet.

Betydningen av ny havne- og farvannslov for det pågående arbeid med omstrukturering av eiendomsvirksomheten i Trondheim Havn

Den del av den nye loven som vil være mest relevant for dette arbeidet med omstrukturering, er reglene om kapitalforvaltningen. Oppsummert vil utdeling av midler fra et IKS som Trondheim Havn, kunne gjøres under følgende forutsetninger:

- Basert på en organisasjonsmessig frihet til å velge foretaksform er det tillatt etter loven å utdele utbytte til eier(ne)
- Lovens formål skal iakttas
- Adgangen til uttak er begrenset etter lovens formulering i 32, 3.ledd.
- Det er ingen begrensninger i loven når det gjelder hva et eventuelt utbytte skal anvendes til
- Ingen formell søknadsplikt til departementet

Det er ingen tvil om at det er et ønske om å bevege seg bort fra et rigid kapitalvernregime til et mer moderne, markedsbasert regelverk som vil gjøre det lettere å se kommunenes behov for omdisponering av bestående havnearealer til annen bruk, slik som byutviklingsformål, samt å imøtekomme kommunenes ønske om i større grad å ta del i fremtidig verdiutvikling av disse arealene.

Man har også lagt til grunn at adgang til utbytte vil kunne stimulere til et mer aktivt eierskap enn det som praktiseres under dagens regelverk, og understreket kommunenes rett til å bestemme hvilke arealer i kommunene som er egnet for, og bør avsettes til havneformål eller andre utbyggingsformål. Kommuner som eier av havner må også som hovedregel selv avgjøre om havnen skal flyttes til et nytt område som reguleres for dette formålet. I dette tilfellet er imidlertid kommunen medeier i havneselskapet sammen med 12 andre eierkommuner.

Ny lov har i § 32, 3. ledd følgende formulering:

“Det kan deles ut verdier fra den kommunale havnevirksomheten dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering. Som utdeling regnes enhver overføring av verdier som direkte eller indirekte kommer eieren til gode.”

Samtidig har loven en klart formulert formålsbestemmelse:

«Loven skal fremme sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv. Loven skal ivareta nasjonale forsvars- og beredskapsinteresser.»

Formålsbestemmelsen setter/indikerer en retning for hvordan lovens ulike bestemmelser skal kunne anvendes. Kort sagt skal lovens formål iakttas, og dette må gjelde også for kapitalreglene.

Også loven som trådte i kraft i 2020 pålegger kommunene å holde inntekter og kapital i havnevirksomheten adskilt fra kommunens øvrige virksomhet.

Liberaliseringen av havnekapitalen er en viktig endring i ny lov. Kommunene gis adgang til å foreta utdeling fra havnekapitalen for bruk til andre formål enn havn, forutsatt at det er satt av tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering.

Bestemmelsen om at inntekter og kapital i havnevirksomheten ikke kan brukes til andre formål enn havnevirksomhet er ikke videreført i ny lov. Det kommunale selvstyret er dermed i langt større grad enn tidligere førende for kommunens disposisjoner. Begrepet "havnekapital" er heller ikke videreført, noe som tydeliggjør at bestemmelsen regulerer eierkommunens økonomiforvaltning av havnevirksomheten, og at det ikke eksisterer kapital som havnene på selvstendig grunnlag eier eller rår over.

Hovedregelen etter ny lov er dermed at kommunen(e) som eier av havnen disponerer over verdiene i havnevirksomheten, og at disse verdiene kan brukes slik kommunen(e) finner ønskelig. Som hovedregel legges det dermed ikke begrensninger på hvilke investeringer eller prosjekter kommunen kan benytte kapitalen i havnevirksomheten til. Loven hindrer eksempelvis ikke at kommunen kan benytte kapitalen til eiendomsutviklingsprosjekter. Dersom et eiendomsutviklingsprosjekt krever arealbruksendring og omregulering etter plan og bygningsloven, kan staten benytte virkemidler i samme lov for å påvirke beslutningen. Dette vil kunne være tilfelle dersom det foreligger nasjonale hensyn knyttet til havnen, og dersom en eventuell omregulering vil få betydning for utøvelse av havnevirksomhet og arealene i praksis ikke vil kunne benyttes til slik virksomhet på et senere tidspunkt.

Videre forutsetter loven at visse krav må være oppfylt før den kommunale havneeeieren kan dele ut verdier fra havnevirksomheten. Dette innebærer for eksempel at dersom havnen går inn med kapital i prosjekter der avkastningen fra investeringen tilfaller kommunen for øvrig, må slike disposisjoner defineres som utdeling til eierne. I disse tilfellene må kravene til utdeling i § 32 følges. Dette er omtalt i Iverksettingsrundskriv N-2/2020 - Ny havne- og farvannslav.

Ifølge § 32 tredje ledd kan det deles ut verdier fra den kommunale havnevirksomheten dersom det er avsatt "tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering". Stortinget foretok en viss skjøpelse av kravet til avsetning før det kan foretas utdeling i forhold til lovforslaget fremmet i Prop. L 86 (2018-2019) (se Innst. 301 L (2018-2019)).

Det vil dermed være nødvendig å dokumentere sannsynlighet for at havnekapitalen gjennom en transformering av nevnte arealer, forvaltes i tråd med Havne- og farvannsloven, i det ligger det at det må forvaltes forsvarlig. Dette innebærer at det ikke kan foretas utdeling før det er avsatt "tilstrekkelige midler" til:

- Drift og vedlikehold av havn.
 - Med dette menes overholdelse av alminnelige krav til forsvarlig drift, herunder operasjonelle, miljømessige og sikkerhetsmessige krav. Eksempelvis vil bestemmelser fastsatt i generelt regelverk om krav til bygninger, byggetekniske konstruksjoner, kaier, laste- og losseinnretninger, helse, miljø og sikkerhet komme til anvendelse.
- Midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods og passasjerhåndtering
 - Med dette menes investeringer som direkte knytter seg til den tradisjonelle havnevirksomheten. Eksempler på tiltak som som faller innenfor bestemmelsen er oppgraderinger og utskifting av utstyr og konstruksjoner som nyttes for å tilby havnetjenester, slik som fortøyningsinnretninger, kaianlegg, laste- og losseutstyr, passasjerrampe, lageranlegg for gods etc. Investeringer i parkeringsanlegg faller utenfor bestemmelsen, selv om disse genererer inntekter til havna. Tilsvarende vil gjelde for opprustning eller oppføring av andre bygninger som ikke direkte knytter seg til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering.

Videre vil lovens formålsbestemmelse være førende for hva som menes med "tilstrekkelig". I følge formålsbestemmelsen skal loven fremme sjøtransport og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv. Havnene spiller en nøkkelrolle i maritim logistikk, og effektiv drift av havnene vil ha stor betydning for målet om å fremme sjøtransport. Loven skal derfor bidra til at havnene tilbyr konkurransedyktige tjenester som havnebrukere etterspør. Formålsbestemmelsen skal med andre ord virke som en overordnet ramme, og må ligge til grunn når en vurderer hva som er "tilstrekkelige midler". I slike vurderinger vil det være viktig å ta hensyn til at investeringer som gir overkapasitet i havnene vil kunne virke like

negativt på sjøtransporten som manglende investeringer i havneinfrastruktur. Mens overkapasitet ofte vil bli reflektert i høye havnevederlag, vil manglende investeringer resultere i ineffektiv havnedrift og lang liggetid for skipene.

Loven setter ingen krav til at det må foretas avsetninger til fremtidig utvikling av havnen, det vil si at det er eierne selv som bestemmer investeringsnivå og omfanget av havnevirksomheten. Hva som skal regnes som "tilstrekkelige midler" vil derfor bero på en skjønnsmessig vurdering av de konkrete forholdene i hver enkelt havn. Videre må "tilstrekkelige midler" forstås som et nivåkrav til drift og vedlikehold av havnen, og som et krav til kvalitet på eksempelvis laste- og losseutstyr, kaier og kaidekker samt annen relevant infrastruktur som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering.

Med denne forståelsen vil bestemmelsen legge til rette for at havnetjenestene utøves så effektivt som mulig med eksisterende utstyr og infrastruktur, samtidig som omfanget av havnevirksomheten vil ligge innenfor rammen av det havnetilbudet eierne har bestemt seg for å tilby brukerne.

Det følger videre av Stortingets innstilling Innst. 301 L (2018-2019) at kravet til egenkapital skal gjelde slik det er presisert i særmerknaden til lovforslaget. Dette innebærer at føringene i særmerknaden til § 32 i Prop. 86 L (2018-2019) knyttet til kravet til egenkapital vil gjelde. Det kan dermed bare deles ut verdier dersom gjenværende egenkapital er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av havnevirksomheten. Det må blant annet foretas en særskilt vurdering av om virksomhetens gjeld vil kunne overstige verdien av virksomhetens eiendeler. I vurderingen må den virkelige verdien av gjeld, krav mot virksomheten og eiendeler legges til grunn, og det må ses hen til virksomhetens situasjon og risikoprofil. Hensikten er å bidra til sunn forretningsmessig drift og forsvarlig økonomisk styring av havnevirksomheten. Dersom skillet mellom havnevirksomhetens økonomi og kommunens økonomi her skal være reelt, må havnen kunne dekke sine forpliktelser til kreditor. Kommunen skal derfor ikke gjennom utbytte sette havna i en posisjon der det økonomiske skillet ikke lenger er reelt. Dette betyr at havnevirksomheten skal utøves innenfor rammen av en sunn forretningsmessig drift og med god økonomisk styring.

I henhold til § 32 tredje ledd regnes enhver overføring av verdier som "direkte eller indirekte" kommer eieren til gode som utdeling. Begrepet "direkte eller indirekte" tilsvarer begrepet i aksjeloven § 3-6 (2). Det betyr at en utdeling fra selskapet ikke nødvendigvis behøver å skje i form av kontanter. En utdeling kan også skje i form av overføring av gjenstander, fordringer, immaterielle rettigheter, areal, bygninger og investeringsprosjekter etc. som gagnar andre kommunale formål enn havnevirksomhet.

Ny havne- og farvannslov regulerer ikke disposisjoner som verken kommer havnevirkomheten eller kommunen for øvrig direkte eller indirekte til gode, for eksempel dersom havnen gir en gave til en privat organisasjon. Det vil her være opp til kommunen som eier å aktivt bruke sin eierstyring til å eventuelt å gripe inn dersom havnen styres på en uhensiktsmessig måte.

Etter § 32 andre ledd skal kommunen holde inntekter og kapital i havnevirkomheten regnskapsmessig adskilt fra kommunens øvrige virksomhet. Havnens organisasjonsform avgjør hvilke regnskapsregler som gjelder. For AS og IKS gjelder regnskapsloven. Er havnen organisert som et foretak etter kommuneloven skal det utarbeides eget årsregnskap for foretaket i henhold til kommunelovens regler.

En fisjon av eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn vil påvirke havnekapitalen i Trondheim Havn IKS ved at deler av dagens havneareal og eiendommer fisjonerer ut til et nytt eiendomsselskap.

Endringer i havne- og farvannsloven gjeldende fra 1.1.2020 medfører at uttak av overskudd eller annen utdeling av midler fra kommunal havnevirkomhet organisert som aksjeselskap, interkommunalt selskap eller kommunalt foretak kan besluttet av virksomhetens eierorgan etter forslag fra styret. En fisjon av eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn omfattes av dette.

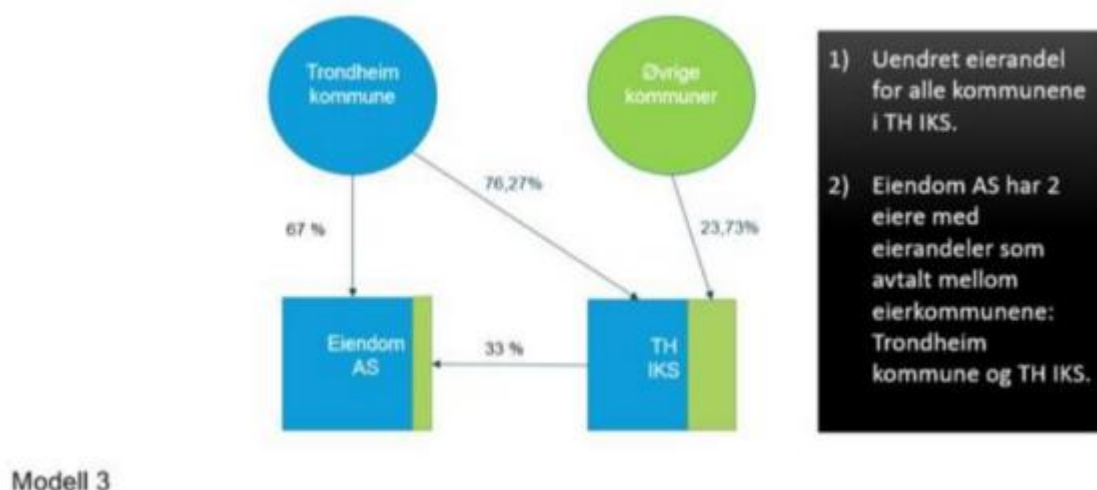
Valg av selskapsmodell - modell 3

Som en del av prosessen med å skille ut Nyhavna og Vestre Kanalhavn i et eget selskap utredet Advokatfirmaet Hjort DA (Hjort) den 15. mai 2018 modeller for etablering og organisering av et eiendomsselskap. I sin rapport mente Hjort at det var nødvendig å skille ut eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn og legge disse i et separat eiendomsselskap, eventuelt i flere eiendomsselskap, for å unngå risiko for øvrige deler av havnekapitalen ved utvikling av Nyhavna og Vestre Kanalhavn.

Modellene til Hjort tok hensyn til at Trondheim Havn IKS i 2018 hadde 13 eiere, samtidig med at Trondheim kommune ønsket økt grad av styring og kontroll med eiendomsutviklingen på Nyhavna og Vestre Kanalhavn.

Hjort la frem tre ulike hovedmodeller for etablering og organisering av et eiendomsselskap, og representantskapet i Trondheim Havn IKS vedtok i sitt møte den 11. juni 2018 at modell 3 skulle benyttes i det videre arbeidet med Nyhavna og Vestre Kanalhavn.

Figur 2 viser en skisse til Hjort sin modell 3.

Eierskap til eiendomsselskapet - modell 3

I Hjørt sin *modell 3* vil Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune eie eiendomsselskapet som stiftes i fellesskap. Det vil medføre at Trondheim kommune får direkte eierskap til eiendomsselskapet. De øvrige eierkommunene i Trondheim Havn IKS får ikke direkte eierskap til eiendomsselskapet. Ved å ha direkte eierskap vil Trondheim kommune i tilstrekkelig grad sikres styring og kontroll over eiendomsselskapet, samt en større andel av verdiskapingen fra eiendommene. Modell 3 vil sikre at avtaleverk og styringsstruktur for Trondheim Havn IKS vil ligge fast i denne prosessen. For å gjennomføre denne prosessen må eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn fisjoneres ut fra Trondheim Havn IKS til et nyopprettet IKS med samme eierskap som Trondheim Havn IKS. Det nye IKS'et omdannes så til et aksjeselskap.

Skattemessige, avgiftsmessige og selskapsrettslige forhold - modell 3

Den nåværende skatte- og avgiftsmessige situasjonen

Trondheim Havn IKS er et selskap som er delvis skattepliktig etter skatteloven §2-32.

Skattemyndighetene har i brev datert 27. mars 2009 vurdert Trondheim Havn IKS til å være et selskap med flere formål. Videre har de gitt uttrykk for at Trondheim Havn IKS etter skatteloven §2-32 (1) dels driver skattefri virksomhet (havnevirksomheten), og etter § 2-32 (2) dels skattepliktig virksomhet (utleie av eiendom ikke tilknyttet havnevirksomheten samt utleie av parkeringsplasser i parkeringsvirksomhet). I 2017 utgjorde den skattepliktige virksomheten 27,6 % av den totale virksomheten.

Trondheim Havn IKS er registrert i Merverdiavgiftsregisteret for omsetning av rett til å disponere kommunal havn mot havneavgifter, og for utleie av parkeringsplasser i

parkeringsvirksomhet. I tillegg er Trondheim Havn IKS frivillig registrert i Merverdiavgiftsregisteret for utleie av bygg og anlegg. Trondheim Havn IKS har, på den eiendomsmasse som skal overdras til eiendomsselskapet, i løpet av de ti siste årene foretatt ny-, på- eller ombygging for en netto anskaffelseskostnad på kr 400 000 eller mer.

Selskapsrett tilknyttet modell 3

[IKS-loven](#) har ingen regler for fisjon. En fisjon fra dagens IKS (Interkommunalt selskap) til et nytt IKS kan ikke gjennomføres og meldes som en fisjon til Foretaksregisteret direkte. Trondheim Havn IKS kan gjennomføre fisjonen ved at selskapet følger reglene om utdeling i IKS-loven av de aktuelle eiendommene fra Trondheim Havn IKS og, at eierkommunene i samme transaksjon benytter disse eiendelene som tingsinnskudd ved stiftelsen av et nytt IKS. Dette er en fremgangsmåte som er kjent og benyttet på andre selskapsformer som for eksempel ansvarlige selskap, regulert av selskapsloven.

IKS-loven har heller ingen regler knyttet til omdannelse til AS selv om skatteloven har dette. En omdannelse av det utfisjonerte eiendomsselskapet til aksjeselskap, må gjennomføres ved at eierkommunene sammen stifter et aksjeselskap med samme eierfordeling. Eiendommene overføres fra eiendomsselskapet (IKSet) til det nystiftede aksjeselskapet. Eiendoms-IKSet blir deretter oppløst i samsvar med oppløsningsreglene i IKS-loven. Til slutt gjøres det en overføring av aksjene i det nystiftede aksjeselskapet fra kommunene til Trondheim Havn IKS som et innskudd, og fordeles etter avtalt eierbrøk.

Skatte- og avgiftsmessige forhold tilknyttet modell 3

En overdragelse av eiendom fra Trondheim Havn IKS til et eiendomsselskap, vil potensielt ha en rekke skatte- og avgiftsmessige konsekvenser. Deloitte ble tildelt oppdraget med å utarbeide en redegjørelse av dette. Selskapets rapport er datert 2.5.2019. Kort oppsummert er den sentrale problemstillingen som følger (hentet direkte fra Deloitte sin rapport fra 2.5.19):

Den sentrale problemstillingen er om [skatteloven](#) gir adgang for å fisjonere et IKS. Etter det Deloitte kjenner til, eksisterer det ingen praksis på at et IKS har blitt fisjonert etter skatteloven. Det er imidlertid gode grunner- både på bakgrunn av lovteksten og de reelle hensynene bak bestemmelsen, for at en fisjon av IKS skal kunne gjennomføres med hjemmel i skatteloven. De avgjørende vilkår er at fisjonen skjer mellom likeartede selskaper (her to IKS) og at IKS vurderes som skattemessig likestilt som aksjeselskaper.

På bakgrunn av dette var Deloitte sin anbefaling at det var nødvendig med en rekke avklaringer fra Skattemyndighetene gjennom en anmodning om bindende forhåndsuttalelse

(BFU), for å få klarhet i skatte- og avgiftsposisjonen til Trondheim Havn IKS og det nye eiendomsselskapet.

Se avsnittet om BFU under for hvilke konkrete avklaringer det var snakk, svar fra Skattemyndighetene på de respektive punktene og svar på påfølgende klage.

Basert på både opprinnelig svar fra skattemyndighetene, og svar på påfølgende klage, har Deloitte vurdert at det mest fordelaktige skattemessig, vil være at fisjonen gjennomføres som en skattepliktig fisjon. Dette vil innebære at de eiendeler som overføres fra Trondheim Havn IKS blir skattepliktig i dette selskapet på det tidspunktet de realiseres. Gevinsten er imidlertid begrenset til det beløp som tidligere er kommet til fradrag gjennom avskrivninger. Dette følger av skatteloven § 2-32 (3). Trondheim havn har opplyst at summen av tidligere skattemessige avskrivninger for de respektive eiendommene er estimert til å utgjøre ca kr 7,5 millioner. Dette vil da inngå i skattegrunnlaget og bruk av skattesats for fisjonsåret vil benyttes. Hvis vi legger til grunn en skattesats lik 22 %, gir dette en skatteeffekt på kr 1,7 millioner. For eiendomsselskapet vil de skattemessige inngangsverdiene bli satt lik virkelig verdi, noe som er fordelaktig for å minimere gevinstbeskatningen den dagen eiendommene skal selges (realiseres).

Alternativt kunne fisjon blitt gjennomført skattefritt, men her ga ikke Skattemyndighetene medhold på det punktet om at eiendomsselskapet kunne fastsette inngangsverdien (og avskrivningsgrunnlag) til virkelig verdi på det tidspunkt de mottar eiendommene. Dette betyr at inngangsverdiene ville blitt satt til kostpris. På tidspunktet eiendommene da skal selges (realiseres), vil dette videre utløse en betydelige gevinstbeskatning. Denne gevinstbeskatningen vil totalt sett være mye høyere enn for alternativet skattepliktig fisjon.

Dokumentavgift tilknyttet modell 3

Når det gjelder konsekvenser for dokumentavgiften, vil spørsmålet være om det utfisjonerte eiendomsselskapet kan omdannes til et aksjeselskap, uten beskatning og plikt til å betale dokumentavgift. Skatteloven gir en direkte lovhjemmel for at slik omdanning kan skje. Det er imidlertid et vilkår for skattefri omdanning at et selskap driver virksomhet i skattemessig forstand. I dette tilfellet vil det gå svært kort tid fra selskapet er stiftet til det omdannes til et aksjeselskap, og spørsmålet er om selskapet – på grunn av det korte tidsrommet før omdanning – anses for å ha drevet virksomhet. Konklusjonen basert på svar fra Skattemyndighetene er på dette punktet at fisjonen ikke utløser dokumentavgift. Dette er begrunnet i at det utfisjonerte IKS eiendomsselskapet kan omdannes til aksjeselskap skattefritt forutsatt at reglene om skattefri omdanning i FSFIN 11-20-1 flg følges. Det fremgår videre at dette kan gjennomføres umiddelbart slik at omdanningen kan skje straks eiendom IKS er etablert. Omdanningen har hjemmel i skatteloven § 11-20, og heller ikke overføringen av hjemmel til eiendommene vil utløse dokumentavgift. I hvilken grad denne

konklusjonen vil endre seg hvis dette gjennomføres som en skattepliktig fisjon, vil en ny BFU måtte svare på. Forhold som tilsier at konklusjonen opprettholdes (altså at ingen dokumentavgift utløses), er at selve fisjonen gjennomføres i tråd med reglene for fisjon i aksjeloven.

Merverdiavgift tilknyttet modell 3

Det sentrale spørsmålet var om tidligere fradragsført merverdiavgift på justeringspliktige kapitalvarer måtte tilbakeføres/tilbakebetales av Trondheim Havn IKS ved en fisjon til Eiendom IKS og omdanningen til Eiendom AS. Problemstillingen var om Trondheim Havn IKS kunne unngå å tilbakeføre tidligere fradragsført merverdiavgift dersom fisjon og omdanning ble gjennomført innenfor en og samme avgiftstermin (innen en tomånedersperiode), og det ble inngått form- og tidsriktig avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendom AS om overføring av justeringsplikt. Det var også sentralt at leieavtale og avtale om eiendomsforvaltning skulle bli inngått mellom Trondheim Havn IKS og Eiendom AS. Denne problemstillingen om adgangen til å overføre justeringsplikt direkte fra Trondheim Havn IKS til Eiendom AS ble tatt opp med skattemyndighetene.

Dersom fisjonen og omdanningen ikke ville la seg gjennomføre innen en og samme avgiftstermin, ville Eiendom IKS bli nødt til å ta kapitalvarene til bruk i avgiftspliktig virksomhet for at Trondheim Havn IKS skulle unngå å måtte tilbakeføre tidligere fradragsført merverdiavgift. Dette forutsatte at Eiendom IKS skulle drive næringsvirksomhet over en viss tid før selskapet ble omdannet til aksjeselskap, noe som innebar at det måtte gå en viss tid mellom fisjonen og omdanningen. Etter skatteforvaltningsloven gis det ikke bindende forhåndsuttalelse om et selskap er å anse som næringsdrivende, så dersom dette alternativet skulle bli aktuelt måtte det avklares med skattemyndighetene med anmodning om å avgi en såkalt veiledende uttalelse.

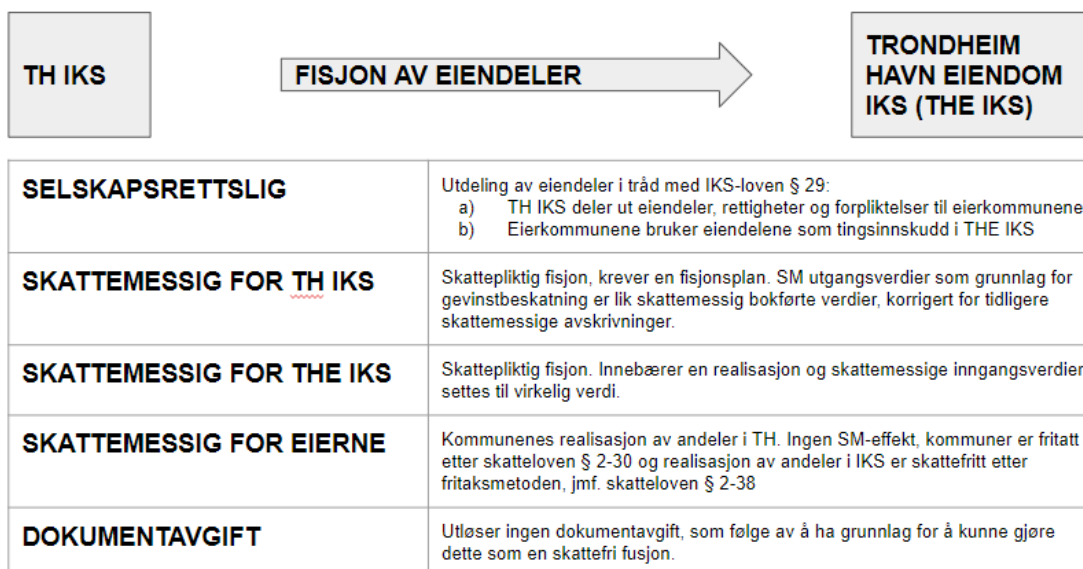
Overføring av justeringsrett, det vil si overføring av den framtidige retten Trondheim Havn IKS har til å justere opp frdraget for inngående merverdiavgift dersom bruken av kapitalvarer til fradragsberettigede formål øker, ville etter Deloitte sin vurdering forutsette at fisjonen og omdanningen fant sted innen samme avgiftstermin.

Dersom Eiendom AS skal drive utleievirksomhet, er det viktig å påse at selskapet blir frivillig registrert i Merverdiavgiftsregisteret til rett tid. Ved søknad om frivillig registrering er det ifølge Deloitte viktig å informere skattemyndighetene om at registreringen vil omfatte eiendom som Trondheim Havn IKS skal bruke til utleie av parkeringsplasser i avgiftspliktig parkeringsvirksomhet.

Overføring av aksjer vil etter Deloitte sin vurdering ikke ha noen merverdiavgiftsmessige konsekvenser.

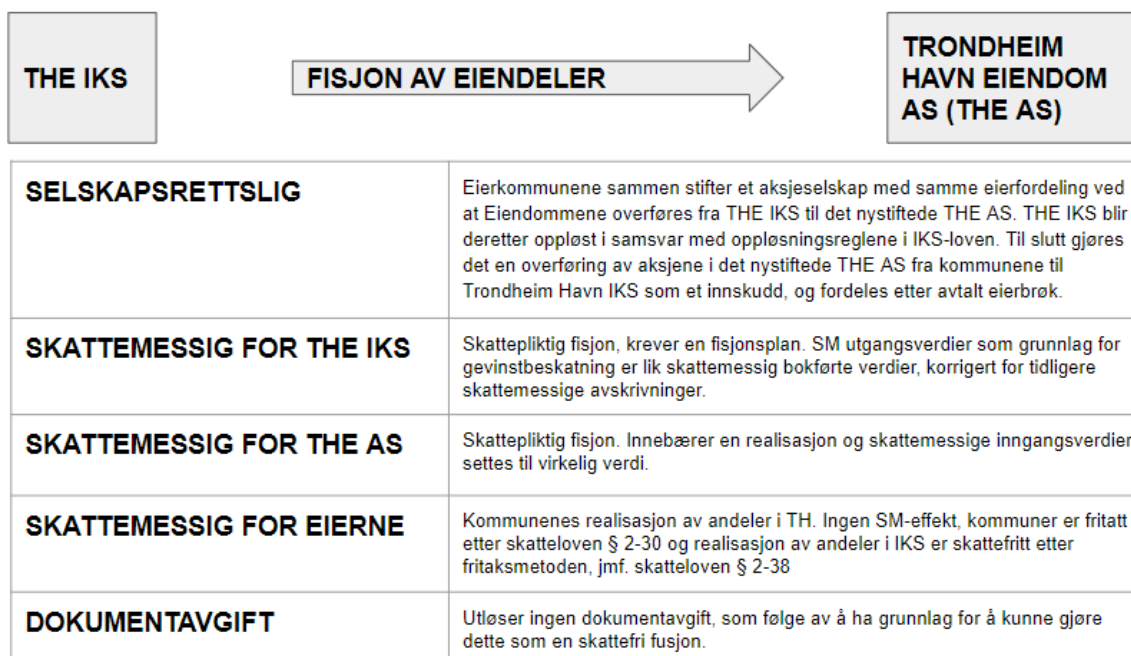
De skattemessige, avgiftsmessige og selskapsrettslige konsekvensene av fisjonen, er oppsummert i følgende figurer:

Steg 1 (fisjon av eiendeler)

Figur 3 steg 1 (fisjon av eiendeler fra IKS til IKS)

Steg 2 (omdanning til AS)

Figur 4 steg 2 (fisjon av eiendeler fra IKS til AS)

Bindende forhåndsuttalelse

Bindende forhåndsuttalelse (BFU) er en adgang for skattepliktige til å få avklart skattemessige konsekvenser på planlagte fremtidige disposisjoner. Skattemyndighetene gir en uttalelse de blir bundet av ved fastsetting dersom den skattepliktige krever dette. Det er da en forutsetning at den faktiske disposisjonen er gjennomført i samsvar med forutsetningene i uttalelsen.

Reglene om bindende forhåndsuttalelse står i [Skatteforvaltningsloven](#) kapittel 6 og skatteforvaltningsforskriften kapittel 6. Skattemyndighetene kan gi bindende forhåndsuttalelse på alle områder som omfattes av Skatteforvaltningsloven. Formålet med bindende forhåndsuttalelse er å skape mer forutsigbarhet for den skattepliktige. Videre er det et supplement til myndighetenes alminnelige veiledningsplikt.

Anmodning om BFU

Deloitte har bistått Trondheim Havn IKS jf. [skatteforvaltningsloven § 5-3](#), og har på vegne av Trondheim Havn IKS anmodet om bindende forhåndsuttalelse med hjemmel i [skatteforvaltningsloven kapittel 6](#). Deloitte har på vegne av Trondheim Havn IKS bedt Skattedirektoratet ta stilling til følgende spørsmål:

- Vil Trondheim Havn IKS kunne fisjonere med overføring til et annet IKS (eiendomsselskapet) uten beskatning?
- Vil det utfisjonerte interkommunale selskapet (eiendomsselskapet) kunne omdannes til aksjeselskap uten beskatning?
- Vil eierkommunene kunne overføre aksjer i det omdannede selskapet (eiendomsselskapet) til Trondheim Havn IKS uten skattemessige konsekvenser?
- Vil de nevnte transaksjoner (enkeltvis eller sett i sammenheng) rammes av den ulovfestede omgåelsesnormen, skatteloven § 14-90 eller § 13-1?
- Vil Trondheim Havn IKS fortsatt være et selskap med begrenset skatteplikt etter skatteloven § 2-32 etter at transaksjonene er gjennomført?
- Kan justeringsplikt og -rett overføres fra Trondheim Havn IKS til eiendomsselskapet?
- Vil overgangen til skattepliktig virksomhet i eiendomsselskapet gjennomføres slik at skattemessig inngangsverdi på eiendommene blir lik virkelig verdi?

Av de ovennevnte punktene er det gitt medhold i alle bortsett fra spørsmålet om overgangen til skattepliktig virksomhet i eiendomsselskapet gjennomføres slik at skattemessig inngangsverdi på eiendommene blir lik virkelig verdi. Skattedirektoratet har konkludert med at de skattemessige verdiene på eiendelene videreføres til kontinuitet, og at det ikke vil skje en oppskrivning til virkelige verdier ved at eiendomsselskapet blir skattepliktig. Dette er begrunnet i at det nye selskapet er skattepliktig fra oppstarten av, og

at det følgelig i dette selskapet ikke skjer en overgang fra skattefri til skattepliktig virksomhet. Det medfører at eiendomsselskapet ikke har grunnlag til å gjennomføre en oppskrivning av verdiene på eiendelene, hvis dette skal gjennomføres som en skattefri fisjon.

For de øvrige punktene har Skattedirektoratet konkludert slik:

- Det kan gjennomføres fisjon av IKS uten beskatning, hvor grunnlaget synes å være skatteloven § 11-4 tredje ledd og ikke ulovfestet rett.
- Det utfisjonerte IKS eiendomsselskap kan omdannes til aksjeselskap skattefritt forutsatt at reglene om skattefri omdanning i FSFIN 11-20-1 flg følges. Det fremgår videre at dette kan gjennomføres umiddelbart slik at omdanningen kan skje straks eiendom IKS er etablert. Omdanningen har hjemmel i skatteloven § 11-20 og heller ikke overføringen av hjemmel til eiendommene vil utløse dokumentavgift.
- Overdragelse av aksjer fra kommunene til Trondheim Havn IKS kan gjennomføres uten at det utløses skatt for kommunene. Kommunene er fritatt for skatteplikt og realisasjon av aksjer faller inn under fritaksmetoden, slik at overføringen ikke anses å gi noen negative skattemessige konsekvenser. En særskilt problemstilling er imidlertid om overføringen medfører negative konsekvenser med tanke på fisjonen og omdanningen, da eierforholdet blir endret. Det er Deloitte sin oppfatning at dette ikke medfører slike negative konsekvenser, men at dette bør avklares med skattemyndighetene.
- Transaksjonen vil ikke gi grunnlag for gjennomskjæring/tilsidesettelse etter skatteloven § 13-1 eller den ulovfestede gjennomskjæringsregel.
- Trondheim Havn IKS kan overdra eiendomsmassen til Eiendom IKS, og videre til Eiendom AS, uten at dette utløser samlet negativ justering. Dette forutsetter at Eiendom AS overtar justeringsforpliktelsene, og at hverken deltakerkommunene eller Eiendom IKS tar eiendomsmassen i bruk før den overdras til Eiendom AS. Eiendom IKS må i et merverdiavgiftsrettslig perspektiv omdannes Eiendom AS innenfor samme momstermin som Eiendom IKS mottar eiendomsmassen fra Trondheim Havn IKS.

Når det gjelder punktet om:

- *Vil overgangen til skattepliktig virksomhet i eiendomsselskapet gjennomføres slik at skattemessig inngangsverdi på eiendommene blir lik virkelig verdi?*

har Deloitte på vegne av Trondheim Havn IKS utarbeidet og sendt inn klage til Skattedirektoratet. Resultatet ble ikke medhold i klage, hvorpå Deloitte sin vurderinger er at

dette innebærer at omorganiseringen bør gjennomføres som en skattepliktig fisjon, jmf. kapittelet over. Det forhold at dette bør gjennomføres som en skattepliktig fisjon, endrer faktum i saken slik den ble beskrevet i søknad om BFU. Det bør derfor sendes inn en ny BFU så snart som mulig i løpet av høsten 2020, for å få endelig avklart om dette påvirker konklusjonene av allerede mottatt BFU.

8 Kapitaloverdragelse og konsekvenser for Trondheim Havn IKS

Ved å fisjonere et eiendomsselskap fra Trondheim Havn IKS, vil Trondheim Havn IKS sin egenkapital reduseres.

For å vurdere konsekvensene av utfisjoneringen av eiendommene, har selskapet selv satt i gang et arbeide med full verdivurdering av selskapets eiendeler (OPAK), samt utarbeidelse av en 10-årig investeringsplan (PWC), basert på selskapets strategiplan gjeldende fra 2019. Dette som ledd i å vurdere om havneselskapet har tilstrekkelig kapital til fortsatt utvikling og drift av virksomheten i fremtiden slik havne- og farvannsloven krever.

Eiendomsoverdragelsene innebærer likevel en reduksjon av fremtidig kontantstrøm for selskapet, samtidig som kostnader ved vedlikehold og drift reduseres. For havneselskapet er bidraget fra eiendommene på Nyhavna (i form av feste- og leieinntekter) avgjørende for at selskapet fortsatt skal kunne drive med overskudd. For at en overdragelse skal kunne være i samsvar med lovens krav, vil dette forholdet kunne reguleres ved avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendomsselskapet. Avtalen vil være en del av et omfattende avtaleverk mellom partene, hvor også en aksjeeieravtale vil inngås.

Eiendomsselskapet vi ha behov for likviditet i stigende grad. Aksjonærene må bidra i henhold til aksjefordelingen i selskapet, og Trondheim Havn IKS vil derfor måtte innhente kapital for å dekke sin andel.

9 Forretningsplan og risikoanalyse

Trondheim Havn IKS utlyste en konkurranse hvor oppdraget skulle danne grunnlag for en forretningsplan og en risikoanalyse for eiendomsselskapet for Nyhavna og Vestre Kanalhavn basert på den ovenfor beskrevne selskapsmodell 3.

Mandatet omfattet utarbeidelse av rapporter med tema forretningsplan og risikoanalyse for områdene Nyhavna og Vestre Kanalhavn i Trondheim. Forretningsplanen skulle illustrere de forskjellige aktuelle alternativer for realisering av transformasjonsprosjektet, herunder de forskjellige fasene av et slikt prosjekt. Rapporten skulle også synliggjøre og avklare aktuelle risikofaktorer. I risikoanalysen er risikofaktorene tallfestet i en økonomisk analyse for å dokumentere en forsvarlig utnyttelse av havnekapitalen gjennom realiseringen av prosjektene.

I tillegg var det behov for å skissere en kontanstrømsmodell for eiendomsselskapet for en gitt periode. Denne skulle bli brukt som grunnlag for å forstå hvilket likviditetsbehov eiendomsselskapet vil ha, både i oppstartsfasen, og i den videre utviklingsfasen. Gitt rammebetingelser for hvor mye lån et slikt eiendomsselskap vil kunne få fra en finansieringsinstitusjon, vil modellen være viktig grunnlag for å forstå smertegrensen for eiendomsselskapet hva gjelder tilgang på likviditet for å kunne innfri en fisjonsfordring på gitte tidspunkt i perioden.

Oppdraget ble tildelt Atkins Norge AS, som benyttet advokatfirma Føyen Torkildsen for den delen av oppdraget som omfattet beskrivelsen av forretningsplan for det nye eiendomsselskapet. Rapporten ble presentert 11.02.2020 og forelå i endelig versjon kort tid etter dette.

For nærmere detaljer henvises til de to rapportene.

Risikoanalyse:

1. Tid og framdrift

Det vil naturlig være betydelig usikkerhet knyttet til tidsforløpet i prosjektene og den modellmessige tilnærmingen er valgt ved å "låse" noen parametere og la andre være underlagt usikkerhet.

1.1 Nyhavna

Det antas at reguleringsarbeidet for enkelte delområder kan være ferdigstilt i 2023, at arbeidet med infrastruktur, forurensningsarbeider og riving kan starte i 2024 og at byggarbeider kan ha oppstart i 2028.

I utgangspunktet kan det se ut til at infrastrukturkostnader må fases inn tidlig i utviklingsløpet. Dette vil kunne være en betydelig likviditetsmessig belastning og det må

forventes at det jobbes mot å dra dette ut i tid. I modellen er det derfor i mest sannsynlig forløp antatt at investeringene fordeles over lengre tid, men det er også inkludert et mindre sannsynlig scenario der en tvinges til en fortung belastning (større andel av kostnadene tidlig).

Et betydelig bidrag til usikkerhet i prosjektet er hvor mange boliger som kan omsettes per år. Det er lagt til grunn en nøktern salgstakt på 100 boliger per år. I modellen er det lagt et usikkerhetsspenn på denne salgstakten, og basert på totalt antall boliger gir dette et resulterende usikkerhetsspenn på total salgsperiode.

1.2 Vestre Kanalhavn

Dette området er i praksis å anse som uregulert og festekontrakter utløper rundt 2039. Det er derfor antatt oppstart av arbeider fra og med 2040. OPAK legger til grunn en nøktern salgstakt på 50 boliger per år. I modellen er det antatt en relativ usikkerhet knyttet til salgsperiode som for Nyhavna.

2. Arealer

Tomtearealer og bebygd areal er estimert av OPAK, og det vil være noe estimeringsusikkerhet knyttet til tallene.

For Nyhavna er det antatt at forholdet mellom boliger og næring er 60/40. Det må forventes at en profesjonell utbygger vil søke å øke andel boliger og det er hensyntatt som en usikkerhet i modellen.

Forhold mellom arealbegrepene BRA-S (salgbart bruksareal) og BTA (bruttoareal) er et viktig beregningsparameter og er i OPAKs rapporter antatt å være 0,8. Basert på erfaringer fra andre prosjekter kan tallet avvike fra dette og det er hensyntatt som en usikkerhet i modellen.

3. Kostnader

Byggekostnad for bolig og næring finnes det gode referansedata på, men tallene vil likevel inneha usikkerhet knyttet til entreprenørmarked, standard/innhold/løsninger, grunnforhold og andre utfordringer i byggefasen. For næring vil det kunne være potensiale for mva-fritak for deler av næringsareal.

Byggekostnader er basert på Norsk Prisbok.

Infrastrukturkostnader for Nyhavna er estimert av oppdragsgiver, men et slikt tidlig estimat er naturlig beheftet med betydelig usikkerhet. Det kan være en oppside at deler av kostnaden vil bli tatt under Miljøpakken for Trondheim. For Vestre Kanalhavn er kostnadene estimert av OPAK basert på erfaringsdata fra større utbyggingsprosjekter.

Forurensningskostnader er grovt estimert av OPAK og tallet er beheftet med betydelig usikkerhet.

Rivekostnader eksisterende bygninger er estimert basert på erfaringspriser med tilhørende estimatusikkerhet.

Salg og markedsføring er estimert som % av salgsverdi og det vil være noe usikkerhet knyttet til dette forholdstallet.

4. Rentekostnader

Basert på sikkerhet i tomteverdier er det antatt at investeringskostnadene i prosjektene fullt ut lånefinansieres. Dagens rentenivå er historisk lavt, men over flere tiår har det vært store svingninger i rentene med nivåer langt over dagens. Denne usikkerheten er forsøkt hensyntatt i modellen.

5. Inntekter

Antatte salgsinntekter for bolig er basert på markedssøk i nærområdene. Det er benyttet samme tall for begge prosjektene. I praksis vil det være betydelige forskjeller avhengig av intern beliggenhet, etasje og størrelse.

Antatte salgsinntekter for næring er beregnet basert på relevante leiepriser og avkastningsverdi. Dette innebærer usikkerhet knyttet til relevansen av beregningene og endringer over tid.

6. Prisstigning

Modellen er nominell og det er antatt lik indeksering 2% for alle relevante elementer. I praksis vil indeksene for ulike poster kunne variere, men i en så lang analyseperiode er det ikke mulig å implementere dette på en hensiktsmessig måte.

7. Diverse elementer

Tilstanden på kaifrontene er lite kjent og eventuelle arbeider med istandsetting kan være kostbare. I modellen er dette inkludert som en potensiell kostnadskonsekvens.

Eksisterende festekontrakter kan gi utfordringer for en effektiv utvikling av områdene. Det anbefalte hovedgrepet er å la kontraktene løpe ut og tilpasse utviklingen etter dette. Det også lagt inn betydelig usikkerhet knyttet til total salgsperiode. Det må imidlertid tas høyde for at det vil bli nødvendig med enkelte frikjøp for eiendommer som i for stor grad hindrer en effektiv utvikling. Dette er inkludert i modellen som potensielle tilleggskostnader. I stedet for utkjøp av festeavtaler kan partnerskapsmodell vurderes.

Reguleringsprosessene innebærer usikkerhet med kostnadskonsekvenser. Denne usikkerheten er større for Vestre Kanalhavn enn for Nyhavna. Usikkerheten er ikke eksplisitt inkludert i modellen, men er dels implisitt hensyntatt blant annet gjennom betydelige usikkerhetsspenn på infrastruktur- og forurensningskostnader.

Deler av bebyggelsen er omfattet av vern, men dette vurderes ikke til å påvirke risikoen i betydelig grad.

8. Oppsummering og vurdering av resultater

8.1 Overordnet

Det er i modellen lagt inn betydelig usikkerhet på alle sentrale parametre. Resultatene av analysen viser at forvaltningen av havnekapitalen for både Nyhavna og Vestre Kanalhavn anses som svært robust for en transformering av havnearealene til bolig- og næringsformål. Resultatene viser neglisjerbare sannsynligheter for negative verdier.

8.2 Fleksibilitet

I praksis er bildet kanskje enda mer positivt. Økonomiske analyser 'låser' vanligvis mange av forutsetningene i et prosjekt. I realiteten vil det i videre prosjektgjennomføring bli gjort ulike endringer og optimaliseringer. Forutsetninger: At prosjektet tilpasses ved stor usikkerhet knyttet til framtiden, hvor det er svært sannsynlig at ny informasjon tilkommer etterhvert, og det er styringsmessig fleksibilitet til å respondere på ny informasjon.

Det er rimelig å anta at verdien av fleksibilitet i de foreliggende prosjektene er signifikant. Fleksibilitet over så lang tid vil medføre at det iverksettes endringer og tiltak som tar ut verdien av fleksibilitet.

8.3 Anbefalt løsning

Analysen viser en stor positiv oppside i prosjektene. Dette bygger opp under anbefalingen om å gå for en partnerskapsmodell for å kunne være med og høste av dette potensialet. Tidlig salg av uregulert eller ferdig regulert tomt vil neppe gi tomteverdier som reflekterer den potensielle oppsiden.

Konklusjon: Lønnsomheten for transformasjon av Nyhavna og Vestre Kanalhavn anses som robust.

Forretningsplan:

Føyen Torkildsen sin vurdering er at prosjektet (Nyhavn og Vestre kanalhavn samlet) utgjør et meget attraktivt og spennende konverteringsprosjekt som har verdipotensiale, særlig for boligutvikling, som man antagelig ikke har noe annet sted i regionen. På tross av flere større utfordringer mener de at prosjektet, håndtert på riktig måte, har et stort potensial, både kommersielt og i forhold til overordnede ønskede byutviklingsgrep. De konstaterer at oppdragsgiver allerede har gjort gode og grundige forberedelser, dels gjennom den vedtatte KDP, dels også med flere adekvate utredningsarbeider. Samtidig er det viktig å beholde fleksibilitet i dette byutviklingsprosjektet slik at man kan møte fremtiden uten å ha bundet seg i for stor grad.

For deres etterfølgende anbefaling står tid og fleksibilitet sentralt.

Overordnet er det deres anbefaling at eiendomsselskapet, bortsett fra i spesielle situasjoner, ikke bør selge tomter. De mener dette bør være overordnet strategi for begge utviklingsområdene, hovedsakelig fordi utviklingspotensialet er så betydelig at selskapet selv bør ta del i realisasjon av disse verdiene.

En slik rolle er etter deres skjønn forenlig med det risikonivå selskapet kan eksponere seg for, dog forutsatt en posisjonering i tråd med nedenstående.

Det er ellers deres anbefaling at eiendomsselskapet gjennomfører en utvikling i faser, i praksis i selvstendige byggetrinn. En slik utvikling påvirkes i betydelig grad av hvorledes selskapet forholder seg til det vesentlige innslag av festeforhold, samt status for de endelige rekkefølgebestemmelser og utbyggingsavtaler som følger av de fremtidige detaljreguleringsprosessene.

Det anbefales at man først bør søke åpnet de områdene som i minst mulig grad krever kostbar avvikling av festeforhold. I denne sammenheng legger de til grunn at det pågående arbeid med relokalisering kan være en betydelig suksessfaktor, både hva fremdrift og økonomi angår, og bør videreføres/intensiveres. I tillegg bør også tilstrebes en gunstigere løsning for infrastrukturbelastningen, særlig gjennom lemping på rekkefølgekrav ved dispensasjoner og tilpasninger gjennom utbyggingsavtale. Feltene 5, 6 og 7 peker seg ut som det mest aktuelle å starte med, og hvor risikoen er lavest i forhold til de overnevnte utfordringer.

For øvrig tenkes at eiendomsselskapet ellers bør være varsom med å ta tunge utviklingsposisjoner hvor forutsetningen er at selskapet må gjennomføre førtidig innløsning, evt. ekspropriasjon av flere/mange festeforhold. Her bør det gjøres konkrete vurderinger, ikke minst knyttet til sikkerhet for innløsningskostnadene opp mot utviklingspotensialet.

Vestre kanalhavn er et område som Føyen Torkildsen tenker egner seg for en noe senere utvikling, gitt at samtlige festeforhold løper ut tilnærmet samtidig ila 2039-41. Her ligger det De mener videre at eiendomsselskapet bør søke partnerskap, særlig for større delfelt, og hvor det for øvrig ligger til rette for dette. Valg av partner vil kunne variere, helt avhengig av situasjonen innenfor det aktuelle delområdet.

Typisk bør eiendomsselskapet søke partnerskap med en profesjonell utvikler som både har kompetanse, kapasitet, erfaring fra tilsvarende partnerskap, samt ikke minst gjennomføringsevne. Dette gjelder særlig hvor man søker utviklet et større delområde som eiendomsselskapet har kontroll over, og som vil måtte utvikles over lang tid, og med større risiko involvert.

Etter omstendighetene kan det alternativt være tjenlig å gå i partnerskap med fester(e) for å få «åpnet» et attraktivt område på gunstige vilkår i kombinasjon med en spredning av risiko. Under dette alternativet forutsettes imidlertid fester å være egnet som partner, noe som ofte ikke vil være tilfellet.

I prinsippet har eiendomsselskapet fem alternative retningsvalg når det gjelder hvordan man skal håndtere festeforholdene:

- i. Førtidig avvikling av festeforholdene ved forhandlinger
- ii. Relokalisering av enkelt festere (nøkkeleiendommer)
- iii. Trinnvis utvikling tilpasset ordinært utløp

- iv. Partnerskap med festere
- v. Ekspropriasjon av festerett og bygg

Nyhavna

I større utviklingsområder som Nyhavna, hvor utviklingen må skje over en årrekke, er det også viktig at de overordnede arealplanene har tilstrekkelig fleksibilitet. Dersom arealplanene ikke er fleksible, vil planene i seg selv kunne bli et hinder for utviklingen eller gjøre at en får en fragmentert utvikling av området som følge av at de overordnede, helhetlige grepene ikke blir fulgt.

Skal man oppnå disse overordnede målene, er gjennomførbarhet et viktig stikkord. Gjennomførbarhet for arealplanene handler noe forenklet om at kostnadsdriverne (typisk rekkefølgekrav, grunnforhold, grunnerverv og byggekost generelt) lar seg håndtere i den kommersielle utviklingen av området (salg eller utleie av verdiene som skapes) og/eller gjennom tilskudd fra det offentlige eller andre med et insitament til å bidra til utviklingen.

Behov for erverv av grunn eller rettigheter påvirker både mulighetene for, gjennomføringshastigheten av og kostnadene ved en utbygging, og er derfor en viktig faktor for gjennomførbarheten av en arealplan. Til tross for dette erfares det at grunnerversproblematikk ofte er undervurdert i arealplanleggingen. Dette har trolig sammenheng med at det, ut fra et rent planleggingsperspektiv, ikke er avgjørende for den helhetlige planen hvem som eier eller har rettigheter til hvilke arealer. Plan- og bygningsloven er ikke til hinder for å regulere eiendom man ikke eier, og loven gir i ytterste konsekvens kommunen hjemmel til å ekspropriere rettigheter til gjennomføring av arealplanen. Erverv av grunn og rettigheter har imidlertid ofte en svært høy kostnad, i særdeleshet i transformasjonsområder med igangværende virksomheter, og er derfor i praksis noe man bør unngå så langt det er mulig.

Et felles særpreg for både Nyhavna og Vestre kanalhavn, er at store deler av området er bundet opp i lange festeforhold som det vil være svært kostbart å fri seg fra, enten man skal ekspropriere, innløse eller på annet vis avtale seg ut av rettighetsforholdet før ordinært avtaleutløp. Dette bør hensyntas i arealplanleggingen, slik at arealplanene ikke låser gjennomføringen til en fremgangsmåte som skaper ubalanserte og fordyrende forhandlingsposisjoner på festernes side, men er fleksible nok til å omgå unødvendige erverv av rettigheter.

Kombinasjonen av overordnede føringer, i form av bestemmelser og retningslinjer/program for utpensling av prinsipper for ivaretagelse av kvaliteter for offentlige rom, miljøoppfølging, kultur og kulturminner, sammen med krav om nærmere detaljregulering av delfelt, er i utgangspunktet et godt verktøy for å skape balanse mellom styringsbehov, forutsigbarhet og fleksibilitet.

Føyen Torlildsen mener det er et hensiktsmessig grep at utbyggingsområdene er gitt et relativt bredspektret arealbruksformål (sentrumsformål), som gir fleksibilitet og åpner for kreative løsninger, mens de mer detaljerte føringene i planen primært ligger på de offentlige arealene og infrastrukturen.

Oppstartskostnadene høye, og det kan være utfordrende å få kabalen over verdier, kostnader, finansiering og likviditet til å gå opp. I dette henseende er rekkefølgekravene svært viktige. Hvis et utbyggingsområde skal kunne bære kostnadene til slike tiltak, må området inneholde tilstrekkelig verdier som lar seg realisere i markedet på en slik måte at utbyggingen av både området og rekkefølgekravene lar seg finansiere ved utbyggingsvolum/salgbart areal man kan forvente å etablere.

Hvorvidt en ren kommersiell utvikling av delområdene som transformeres først kan bære kostnadene ved å «opparbeide» alle rekkefølgekravene, slik KDP-Nyhavna i utgangspunktet stiller krav om, fremstår som usikkert. Hvis dette ikke er mulig, er man enten avhengig av tilskudd for å realisere rekkefølgekravene, eller å kunne fordele kostnadene på flere delområder. Uavhengig av om man får tilskudd fra eksterne, for eksempel Miljøpakken, fremstår det som sannsynlig at man må finne en løsning for å fordele kostnadene på flere delområder, for å kunne komme i gang med utviklingen av området. Hvorvidt rekkefølgekravene åpner for slike løsninger, er derfor et viktig tema for utviklingen og gjennomførbarheten av planen.

I et utviklingsområde som dette, med lange perspektiv på utviklingen, bør rekkefølgekravene tydeligere speile intensjonen for gjennomføringstakten for å skape den nødvendige forutsigbarheten. Hvilke rekkefølgekrav som må opparbeides på et gitt tidspunkt og hvilke som kan opparbeides på et senere tidspunkt, bør i utgangspunktet gjenspeiles i de rettslig bindende bestemmelsene.

Mens barnehagekapasitet normalt kan sikres ved at utbygger fører opp barnehager som driftes i privat regi, representerer skolekapasitet en risiko for utbygging av området. Det er ikke lov å inngå utbyggingsavtaler med kommunen, hvor utbygger helt eller delvis bekoster oppføring av skoler. Muligheten for å forsere et rekkefølgekrav om skolekapasitet er derfor begrenset, og utviklingen av boliger er avhengig av at Trondheim kommune sørger for skolekapasitet i området til å dekke etterspørselen i utbyggingsområdet.

De store og kostbare rekkefølgekravene som i utgangspunktet slår inn allerede i første fase av utbyggingen er den største risikoen forbundet med KDP-Nyhavnas føringer for område. Kravene gjør utviklingen av området «fortungt» og representerer en risiko for gjennomførbarheten av planene. I forlengelsen av dette, er det også en risiko forbundet med at rekkefølgekravene i utgangspunktet er uklare, og at innholdet i rekkefølgekravene og kravene til teknisk infrastruktur reelt sett blir definert gjennom ikke-rettslig bindende planer.

Utbyggingsavtaler med kommunen vil langt på vei kunne bidra til å skape forutsigbarhet, for eksempel for omfanget og løsninger for infrastrukturen. Men når det gjelder tidspunktet for oppfyllelsen av rekkefølgekravene, er det etter vårt syn ikke et fullgodt alternativ å belage seg på at kommunen skal gi dispensasjon fra oppfyllestidspunktet for rekkefølgekravene, så lenge dispensasjonssøknader forutsetningsvis også må vurderes konkret der man har inngått en utbyggingsavtale. Vår anbefaling er at det reelle kravet til oppfyllestidspunktet for det aktuelle rekkefølgekrav gjenspeiles i de rettslig bindende bestemmelsenes ordlyd. I de tilfeller rekkefølgekravet kan løses/oppfylles gjennom en forpliktende utbyggingsavtale med kommunen, bør bestemmelsen gjenspeile dette, for eksempel med et krav om at tiltaket skal være «sikret opparbeidet».

Vestre Kanalhavn

Vestre kanalhavn skiller seg på denne måten fra Nyhavna, ved at det per i dag ikke foreligger en overordnet arealplan som åpner for en transformasjon av området og som tar sikte på å avklare de overordnede, helhetlige grepene. Området er derfor i praksis å anse som uregulert i lys av KPA-2012-14 sitt arealformål, fremstår det imidlertid som realistisk at området vil kunne bli omregulert og transformert til et område for bolig/næring i fremtiden. Ettersom området har en begrenset størrelse, er det også nærliggende å detaljregulere området direkte, uten å gå veien om en revisjon av kommunedelplanen eller en områderegulering.

Uavhengig av hvilken fremgangsmåte man benytter for å avklare plansituasjonen, er det en betydelig reguleringsrisiko forbundet med kulturminneinteressene i området, med tanke på et slikt transformasjonsprosjekt.

All den tid arealbrukssituasjonen for området ikke er avklart, er det vanskelig å si noe om hvilke rekkefølgekrav som vil bli stilt.

Siden Vestre kanalhavn er underlagt en arealplan som i dag ikke legger til rette for annet enn dagens bruk, er reguleringsrisikoen, og særlig risikoen forbundet kulturminneinteressene i området, den sentrale risikofaktoren forbundet med en transformasjon av området.

Så lenge området er bundet opp i lange festeforhold, fremstår det imidlertid som lite hensiktsmessig å iverksette en tidlig omregulering for å legge til rette for en transformasjon av området.

Gjennomføringsmodeller:

Et helt sentralt element i en gjennomføringsmodell handler om å løse finansiering og likviditet sett opp mot de verdier og kostnader som ligger i realiseringen av utbyggingsområdet.

Det første man bør gjøre, er å bedre forutsigbarheten til kostnadene:

- Presiser rekkefølgekrav - skap forutberegnelighet til hvilke kostnader som må tas når. I forlengelsen av en slik presisering, er det særlig to hovedelementer som normalt er en utfordring for et slikt prosjekt.
- Kostnadsdeling – hvordan sikre at kostnader til felles infrastruktur fordeles på utbyggingsområdet
- Likviditetsbelastning – hvordan forskyve oppfyllestidspunktet til svært omfattende infrastrukturtiltak

ALTERNATIVE HOVEDGREP

1. Innledende bemerkninger

Ved et større byutviklingsprosjekt som vi her står overfor er størst mulig fleksibilitet et nøkkelord. Dette gjør seg i større grad enn vanlig gjeldende her på grunn av det store

omfanget av langvarige festeforhold. De skattemessige konsekvensene av de forskjellige alternativene må vurderes.

1.1. 0-alternativet

Avvente situasjonen

1.2. Tomtesalgsalternativet

1.2.1. Salg av uregulerte tomter

Salg av uregulerte tomter vil imidlertid alltid gi lavest avkastning fordi man ikke tar del i den forutsatte verdiutvikling gjennom en reguleringsfase.

1.2.2. Salg av regulerte tomter

Under dette alternativet forutsettes at eiendomsselskapet har detaljregulert større eller mindre delfelter innenfor området, basert på Kommunedelplanens generelle overordnede føringer. Normalt vil en slik detaljregulering representere en verdiøkning, ikke minst fordi vedtatt regulering definerer eiendommenes utbyggingspotensiale mer spesifikt, og at eventuell reguleringsrisiko er eliminert.

1.2.3 Partnerskapsmodell

Partneralternativet eksponerer eiendomsselskapet for betydelig større risiko enn tomtosalgsalternativet, men denne kan påvirkes gjennom avtalestrukturen, eksempelvis gjennom forskjellige exit-muligheter. Dessuten er den begrenset til hver av partenes innskudd i selskapsstrukturen. Her er altså risikoen fordelt på partner; det samme er oppsiden. Selv om oppsiden deles med partner, vil den stort sett være større enn ved rent tomtosalg fordi partene deler utbyggingsgevinsten som kan være betydelig.

1.2.4 Egenutvikling av eiendommene

Dette alternativet i «ren» versjon vil være krevende, også ved en trinnvis utvikling i takt med festeforholdenes avvikling.

1.2.5 Kombinasjonsvarianter

2. Vurdering av selskapsform

Det anses som mest hensiktsmessig, at eiendomsselskapet etableres som et aksjeselskap. Dette er generelt den beste egnede selskapsformen da det er en velprøvd og gjennomregulert selskapsform med definerte organer, roller og regler for saksbehandling, beslutninger mv., og fordi ansvar og risiko for aksjonærene (TH og TK) er begrenset til aksjeinnskuddet (med mindre det avgis særskilte garantier for selskapets forpliktelser). Aksjeselskapsformen er også best egnet for eiendomsselskapet som morselskap i en konsernstruktur. De enkelte eiendommer eller kategorier av eiendommer kan overføres til særskilt dedikerte datterselskaper.

3. Finansiering

Utgangspunktet for finansiering av prosjekter som eiendomsselskapet deltar i, er at eiendommer – eventuelt i utskilte datterselskaper – benyttes som egenkapital, mens en eventuell partner i prosjektet vil skyte inn kontante midler og evt. andre aktiva og rettigheter, f.eks. festerettigheter. Partenes eierandeler i prosjektet vil da bero på forholdet

mellom eiendommens verdi og hva partneren skyter inn. Ytes et innskudd tilsvarende en omforent verdi av eiendommen, blir eierforholdet dermed 50/50.

I tillegg vil det normalt være behov for ekstern finansiering av (deler av) utviklings- og byggekostnadene. Den rent finansielle risiko som knytter seg til ekstern finansiering, vil bl.a. bero på lånevilkår og renter, samt evt. behov for tilleggsfinansiering underveis.

4. Beskatning

Det vises til eget punkt om dette i redegjørelsen

5. Merverdiavgift

Det av stor betydning at selskapsstrukturen etableres *før* det pådras kostnader i prosjektene. Det anbefales at byggherrerollen for næringsarealer legges til separate single purpose-selskaper (SPV-selskaper) – ett selskap for hver enhet som kan tenkes å bli solgt separat. For å oppnå fradrag, må hvert selskap deretter erverve sin del av tomten før byggestart, og stå som byggherre overfor entreprenør og andre leverandører. Aksjene i SPV-selskapene kan deretter selges uten at selskapets fradragsrett går tapt, eller justeringsplikt utløses (med forbehold om at selskapene ikke inngår i fellesregistrering etter mval § 2-2 (3)).

6. Offentlig infrastruktur

Trondheim kommune godtar bruk av anleggsbidragsmodellen.

7. Forholdet til tidligere pådratte kostnader

Se punkt om skattemessige forhold i redegjørelsen.

KONKLUSJON:

Føyen Torkildsen sin vurdering er at prosjektet (Nyhavna og Vestre kanalhavn samlet) utgjør et meget attraktivt og spennende konverteringsprosjekt som har verdipotensiale, særlig for boligutvikling, som man antagelig ikke har noe annet sted i regionen. På tross av flere større utfordringer mener de at prosjektet, håndtert på riktig måte, har et stort potensial, både kommersielt og i forhold til overordnede ønskede byutviklingsgrep. De konstaterer at oppdragsgiver allerede har gjort gode og grundige forberedelser, dels gjennom den vedtatte KDP, dels også med flere adekvate utredningsarbeider. Samtidig er det viktig å beholde fleksibilitet i dette byutviklingsprosjektet slik at man kan møte fremtiden uten å ha bundet seg i for stor grad.

10 Avtaleverk og forslag til helhetlig løsning

For gjennomføring av prosjektet er det nødvendig å få på plass en aksjeeieravtale mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune på vegne av eiendomsselskapet. I tillegg må det inngås en avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og forvaltning av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling og på en måte som ikke svekker havnens økonomi.

Dette er et avtaleverk som vil sikre forutsigbarhet for Trondheim Havn IKS og eierkommunene, med tanke på videre havnevirksomhet for Trondheim Havn IKS, og gjennomføring av havneutviklingsprosjektet.

Utarbeidelse av forslag til de nevnte avtalene er under arbeid. I dette arbeidet blir det, blant annet ved rådgiving fra Advokatfirmaet Hjort, utarbeidet forslag til *rammeavtale* mellom eierkommunene som eier Trondheim Havn IKS, *aksjeeieravtale* mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune, samt *avtale* mellom Trondheim Havn IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og forvaltning av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling mellom Trondheim Havn IKS og Eiendom AS.

Rammeavtale

Rammeavtalen inngås mellom eierkommunene som eier Trondheim Havn IKS. I denne avtalen reguleres utdeling av midler ved utskillelse av eiendom fra Trondheim Havn IKS, etablering, eierskap og forvaltning av nytt eiendomsselskap. Avtalen regulerer hvilke eiendommer som omfattes av overdragelsen til nytt eiendomsselskap. Avtalen omfatter også gjennomføring av overdragelsen og etablering av nytt eiendomsselskap.

Aksjeeieravtale

Aksjeeieravtalen inngås mellom Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS som eiere av det nye eiendomsselskapet.

Avtale om videreføring av Trondheim Havns virksomhet på arealer som utfisjoneres til eiendomsselskapet.

For å ivareta eiendommene som fisjoneres ut fra Trondheim Havn IKS utarbeides det en avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og forvaltning av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling og på en måte som ikke svekker havnens økonomi.

Modell for å sikre fremtidig finansiering av Trondheim Havn IKS

Forvaltning av kapital i havneselskapet

Med virkning fra 1. januar 2020 trådte den nye Havne- og farvannsloven i kraft. Lovens § 32 tredje ledd har følgende ordlyd:

«Det kan deles ut verdier fra den kommunale havnevirksomheten dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering. Som utdeling regnes enhver overføring av verdier som direkte eller indirekte kommer eieren til gode»

Hensyntatt at det iht havne- og farvannsloven ikke kan deles ut verdier fra Trondheim Havn IKS med mindre det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havnevirksomheten og tilhørende fremtidige investeringsforpliktelser, vil en ved vurdering av modell for omstrukturering av virksomhet, måtte sikre at Trondheim Havn IKS får sikret fremtidig finansiering.

Fremtidig finansielt behov

Siden det i henhold til havne- og farvannsloven ikke kan deles ut verdier fra Trondheim Havn IKS med mindre det er avsatt tilstrekkelig midler til drift og vedlikehold av havnevirksomheten og tilhørende fremtidige investeringsforpliktelser, vil Trondheim Havn IKS måtte sikres finansiering. Flere løsninger har vært vurdert underveis for å imøtekomme dette behovet. Det som anses som mest hensiktsmessig er å foreta en skjevdeling av fremtidig utbytte i eiendomsselskapet, slik at hver av eierne mottar 50% av utbyttet, samtidig som Trondheim Havn beholder kontantstrømmen fra virksomheten på Nyhavna inntil eiendommene transformeres eller selges til tredjepart, som nevnt under kapittel 8.

En slik løsning vil ivareta at havneselskapet sin økonomiske stilling forblir mer eller mindre uendret før og etter fisjonen, frem til det tidspunktet at eiendommene selges ut. På lengre sikt vil Trondheim Havn IKS motta utbytte, som både vil kunne sikre det forhold at forvaltningsinntektene vil avta på lengre sikt, men vil også kunne finansiere fremtidige investeringer.

Eiendomsselskapet vil også behøve kapital i oppstartsfasen, som løses ved at partene innbetaler et omforent beløp fordelt i henhold til aksjefordelingen.

På bakgrunn av dette og de andre forhold det er redegjort for i denne redegjørelsen, er det utarbeidet et helhetlig forslag til løsning, som er vurdert å imøtekomme fremtidig sikring av kapital til drift, vedlikehold og investeringer og den ivaretar begge parter interesser på en

balansert måte. Videre legger den til rette for et godt partnerskap i den langsiktige utviklingsprosessen.

Den helhetlige løsningen foreslås derfor som følger:

- A. Det etableres et eiendomsselskap (AS) der Trondheim kommune har en eierandel på 67 %. Trondheim Havn IKS eier 33 %.
- B. Fremtidige utbytter fra eiendomsselskapet skjevfordeles ift partenes eierandeler i selskapet. Det baseres på en 50/50 % fordeling og avtales gjennom aksjeeieravtale og etablering av to aksjeklasser i eiendomsselskapet.
- C. Det inngås avtale mellom TH IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og forvaltning av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling og på en måte som ikke svekker havnens økonomi.
- D. Trondheim Maritime Senter (TMS) med tilliggende arealer og havnas egne verksteder blir behandlet som følger og iht vedlagte skisse. Skissen er foreløpig kun for illustrasjonsformål og hvor de detaljerte grenseoppgavene vil bli foretatt og fastlagt frem mot Representantskapets planlagte møte i oktober.

Arealene øst for TMS-bygningen betegnes TMS Øst 1 og TMS Øst 2, og skal ikke omfattes av fisjonen. TMS Øst 1 skal benyttes til THs virksomhet. TH erkjenner antikvariske hensyn som må tas når det gjelder egen bygningsmasse og arealbruk, og vil søke å ivareta publikums behov for tilkomst/passering på sjøsiden. Trondheim kommune har opsjon til å kreve TMS Øst 2 utfisjonert etter 15 år for bruk til idrettsformål. Dersom TMS Øst 2 utfisjoneres skal det hensynta en parkeringsløsning som ivaretar tilstrekkelig parkeringskapasitet for Trondheim Maritime Senter AS og Trondheim Havn.

Det er enighet om at arealene vest for TMS-bygget, som er markert på vedlagte illustrasjon som Dora, fisjoneres ut og overdras til Eiendomsselskapet. Arealene skal disponeres / forvaltes av Trondheim Havn frem til det tidspunkt Trondheim kommune ved bystyret vedtar at arealet skal tas i bruk til byutviklings/kulturformål. Ved bruk til kultur/konserthusformål skal arealene erverves av Trondheim kommune til markedspris. Dersom kommunen i fremtiden heller ønsker at Dora II inkl dokken skal inngå i den maritime klyngen på TMS-området, skal nevnte arealer tilbakeføres kostnadsfritt til TH, som vil stå for drift og utvikling av eiendommene slik det gjøres i dag.

Eiendommen TMS-bygget ligger på er ikke en del av fisjonen. Denne eies av Trondheim Maritime Senter AS og ikke Trondheim Havn. Bestemmelser om alle forhold under d) tas inn i aksjeeieravtalen.

- E. Forholdet mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune skal reguleres i en aksjeeieravtale. Utkast til slik avtale er utarbeidet, og skal bearbeides slik at den endelig foreligger til representantskapets møte i oktober.
- F. For å regulere forpliktelsene eierkommunene imellom anbefales inngåelse av en rammeavtale. Også denne kan være gjenstand for bearbeiding frem mot representantskapets møte.
- G. Alle øvrige avtaler som forutsettes inngått mellom partene skal være ferdigstilt til representantskapets behandling i oktober.
- H. Styret vil fremme et komplett forslag til vedtak og tilhørende avtaler til representantskapets møte primo oktober 2020.

Prinsippskisse TMS-området

Redegjørelse for utvikling av Nyhavna og Vestre Kanalhavn

Innhold

Sammendrag	2
Bakgrunn	3
Innledning	4
Om Trondheim Havn IKS	6
Om selskapet	6
Historikk	6
Eierandeler og havnekapital	7
Status for Nyhavna og Vestre Kanalhavn	9
Kommunedelplan for Nyhavna	10
Vestre Kanalhavn	14
Relokalisering av virksomheter på Nyhavna.	15
Økonomisk utviklingspotensial	16
Økonomi Nyhavna	17
Økonomi Vestre Kanalhavn	18
Havnekapital, selskapsmodell og skatt	19
Havne- og farvannsloven og utdeling av verdier	19
Valg av selskapsmodell - modell 3	25
Skattemessige, avgiftsmessige og selskapsrettslige forhold - modell 3	26
Den nåværende skatte- og avgiftsmessige situasjonen	26
Selskapsrett tilknyttet modell 3	26
Skatte- og avgiftsmessige forhold tilknyttet modell 3	27
Dokumentavgift tilknyttet modell 3	28
Merverdiavgift tilknyttet modell 3	28
Bindende forhåndsuttalelse	30
Anmodning om BFU	30
Kapitaloverdragelse og konsekvenser for Trondheim Havn IKS	33
Forretningsplan og risikoanalyse	34
Avtaleverk og forslag til helhetlig løsning	44
Rammeavtale	45
Aksjeeieravtale	45
Avtale om videreføring av Trondheim Havns virksomhet på arealer som utfisjonerer til eiendomsselskapet.	45

1 Sammen drag

Nyhavna og Vestre Kanalhavn er sentrumsnære områder som skal utvikles til sentrumsformål, slik det blant annet er vedtatt av bystyret i Trondheim kommune gjennom kommunedelplan for Nyhavna.

Eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn eies av Trondheim Havn IKS , og målet med denne redegjørelsen er å vise hvordan eiendommene kan fisjoneres ut i et eiendomsselskap eid av Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune.

Det er gjennom denne prosessen utarbeidet flere analyser og utredninger blant annet knyttet til

- ny havne- og farvannslov
- mulig økonomisk utviklingspotensiale for Nyhavna og Vestre Kanalhavn
- havnekapital, selskapsmodell og skatt
- kapitaloverdragelse og konsekvenser for Trondheim Havn IKS
- forretningsplan og risikoanalyse for eiendomsselskapet

Trondheim Havn IKS har i forbindelse med denne utredningen anmodet skattemyndighetene om en bindende forhåndsuttalelse med hjemmel i [skatteforvaltningsloven kapittel 6](#).

Det nye eiendomsselskapet er i dette arbeidet omtalt som Eiendom AS, som er et arbeidsnavn for selskapet. Stiftelse av selskapet blir gjennomført når alle nødvendige formelle vedtak er fattet.

Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune på vegne av Eiendom AS har i forlengelsen av denne utredningen gjennomført fisjonsforhandlinger hvor eierandeler, utbytte, forvaltning av eiendommer og eierskap til Trondheim Maritime Senter (TMS) med tilliggende arealer er diskutert.

2 Bakgrunn

Denne redegjørelsen er utarbeidet etter følgende vedtak i representantskapet i Trondheim Havn IKS den 18. juni 2018:

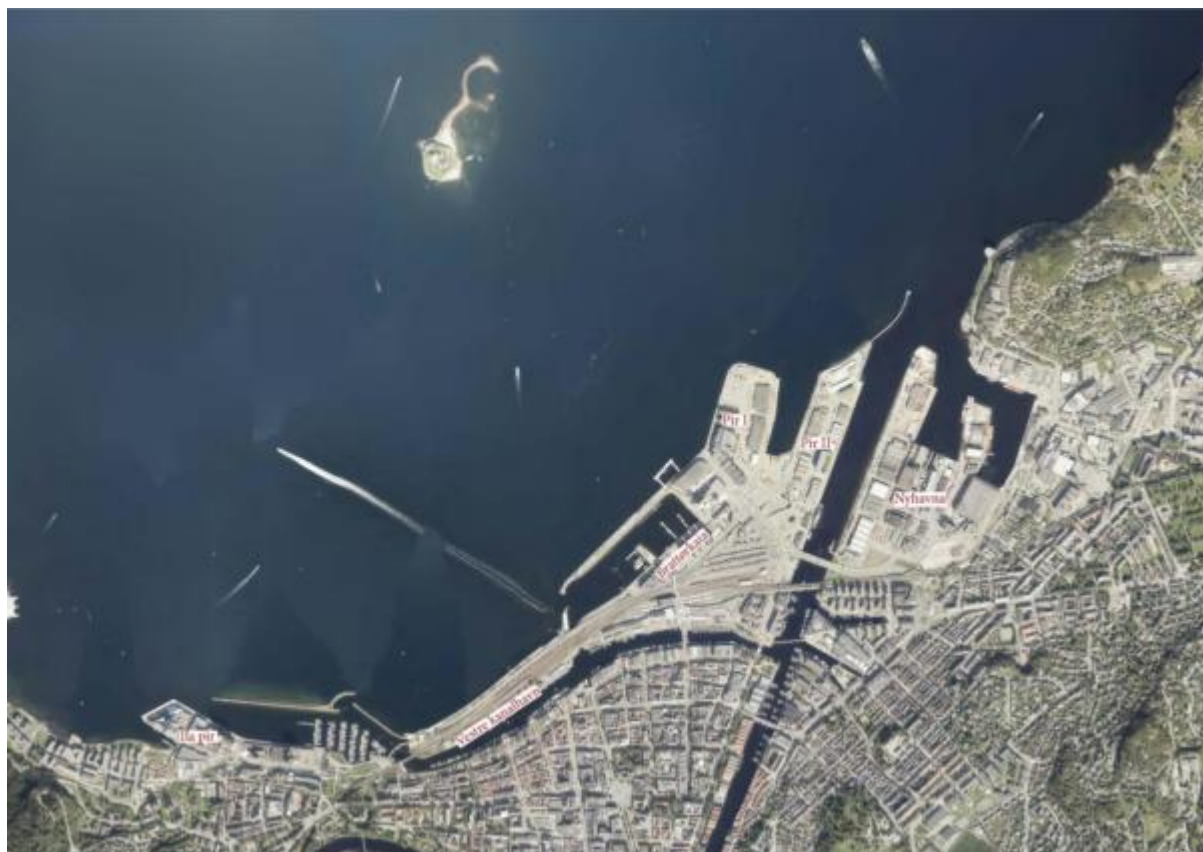
- 1. Trondheim havn IKS skal benytte Modell 3, slik den er beskrevet i notatet fra advokatfirmaet Hjort 15.05.2018, som eiermodell ved videre utvikling av havnearealene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn med tilliggende områder.*
- 2. Trondheim Havn IKS skal opprette kontakt med Samferdselsdepartementet og sammen med representanter for Trondheim kommune redegjøre for, og søke å skape aksept i departementet for, en eiermodell som beskrevet i Modell 3, med mål om å få godkjenning til utvikling av havneareal på Nyhavna og Vestre Kanalhavn med tilliggende områder i tråd med forslaget i Modell 3.*
- 3. Trondheim Havn IKS skal sammen med representanter for Trondheim kommune iverksette gjennomføringsmodellen som beskrevet i notatet fra advokatfirmaet Hjort av 15.05.2018.*
- 4. I den grad det oppstår problemstillinger som representantskapet bør få opplysninger om og eventuelt fatte beslutninger rundt, i forbindelse med gjennomføringen av Modell 3, bringes dette tilbake til representantskapet av selskapets administrasjon og styre på vanlig måte.»*

Modell 3 er beskrevet på side 24 i redegjørelsen. I henhold til den nye havne- og farvannsloven kan det ikke deles ut verdier fra Trondheim Havn IKS med mindre det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havnevirksomheten og tilhørende fremtidige investeringsforpliktelser. Dette innebærer at en ved å benytte modell 3 for omstrukturering av virksomhet, må ivareta at Trondheim Havn IKS får sikret fremtidig finansiering og at det legges til rette for at videre utvikling av havnearealene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn med tilliggende områder kan igangsettes.

Med utgangspunkt i vedtakspunkt 3 ble det i 2019 etablert et arbeidsutvalg med representanter fra Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune. Arbeidsutvalget har i fellesskap utarbeidet denne redegjørelsen, som overleveres til styringsgruppen for arbeidsutvalget. Styringsgruppen har bestått av havnedirektøren i Trondheim Havn IKS og kommunedirektøren i Trondheim kommune. Styringsgruppen formidler videre redegjørelsen til styret i Trondheim Havn IKS for behandling i henholdsvis styret og representantskapet i Trondheim Havn IKS, samt eierkommunenens kommunestyre.

3 Innledning

Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune ønsker å utvikle havneareal på Nyhavna og Vestre Kanalhavn til sentrumsformål.

Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune har på denne bakgrunn i fellesskap utarbeidet denne redegjørelsen som vurderer om og hvordan arealene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn i Trondheim kommune kan utvikles. I redegjørelsen beskrives det hvordan utviklingen skal gjennomføres i praksis gjennom en utfisjonering av eiendommer fra Trondheim Havn IKS til et nytt aksjeselskap med Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune som eiere.

Målet med redegjørelsen er å vise hvordan havnearealene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn eventuelt kan skilles ut i et eget aksjeselskap, hvilke muligheter og utfordringer dette kan medføre, samt hvordan dette vil påvirke Trondheim Havn IKS som selskap.

Redegjørelsen er utarbeidet med utgangspunkt i vedtak i formannskapet i Trondheim kommune den [20. desember 2016](#) og den [3. oktober 2017](#), og i Trondheim Havn IKS sitt representantskap den 18. juni 2018.

Arbeidsutvalget har innhentet rådgivningstjenester fra:

- Advokatfirmaet Hjort DA (Hjort) for vurderinger av hvordan et eiendomsselskap kan organiseres, herunder en vurdering av og forslag til hvilke avtaler som må inngås
- Deloitte Advokatfirma AS (Deloitte) for skatte- og avgiftsmessige vurderinger knyttet til en fisjon fra IKS til AS
- OPAK AS (OPAK) som har gitt en verdivurdering av områdene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn.
- Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS som har utarbeidet forslag til forretningsplan og vurdering av kommersielle og juridiske sider ved utviklingen av Nyhavna og Vestre Kanalhavn
- Atkins Norge AS har utarbeidet en risikoanalyse for Nyhavna og Vestre Kanalhavn

HJORT	DELOITTE	DELOITTE	OPAK	PWC	PWC	Føyen Torkildsen/ Atkins	Deloitte
Valg av mod. for eiendomsutv..	Fisjon-omd. -aksjeoverdrag else	Fisjon-kommen tarer knyttet til BFU	Økonomisk utviklingspot.	Juridiske vurderinger som følge av omorganisering i Trondheim Havn IKS	Gjennomgang av "Modell 3"	Forretningsplan og risikoanalyse	Omstrukturering Trondheim Havn
14.5.18	2.5.19	12.8.19	21.10.19	22.11.19	9.12.19	13.1.20	20.3.20

Trondheim Havn IKS har i tillegg innhentet verdivurderinger fra OPAK samt forslag til investeringsanalyse fra PWC.

Ny havne- og farvannslov

Stortinget har behandlet og vedtatt [ny lov om havner og farvann](#). Stortinget vedtok en omstrukturering og forenkling av gjeldende lov, i tillegg til en rekke materielle endringer på flere områder i eksisterende lov. [Lovsaken](#) ble sanksjonert i statsråd den 21.06.2019, med ikrafttredelse 01.01.2020. Denne redegjørelsen er utarbeidet i samsvar med ny havne- og farvannslov.

Konsekvenser for det fremtidige Trondheim Havn

Som ledd i en analyse av hvilken finansiell stilling det fremtidige havneselskapet vil befinne seg i, er det blant annet innhentet en verdivurdering fra OPAK, samt utarbeidet en investeringsanalyse for havneselskapet frem til 2030.

4 Om Trondheim Havn IKS

Om selskapet

Trondheim Havn IKS eies av 13 kommuner i Trøndelag fylke. Disse kommunene er Trondheim, Orkland, Malvik, Stjørdal, Levanger, Verdal, Steinkjer, Frosta, Inderøy, Skaun, Indre Fosen, Namsos og Frøya. Trondheim kommune sin eierandel i Trondheim Havn IKS er 76,26 prosent. De øvrige 12 eierkommunene eier til sammen de resterende 23,74%.

Selskapets formål er å samordne og utvikle en effektiv, sikker og rasjonell havnevirksomhet innenfor samarbeidsområdet, og dermed skape forutsetninger for en effektiv og konkurransedyktig sjøtransport i Midt-Norge. I tillegg skal selskapet sørge for sikkerhet og fremkommelighet i selskapets havner, samt i deltakerkommunenes sjøområder. Trondheim Havn IKS skal også ivareta alle forvaltningsmessige og administrative oppgaver som etter lov om havner- og farvann pålegges kommunene, og håndheve de bestemmelser som etter samme lov med tilhørende forskrifter gjelder innenfor kommunenes sjøområder.

Tabell 1 Nøkkeltall fra regnskap Trondheim Havn IKS. Tall i 1000 kroner

	2015	2016	2017	2018	2019
Driftsinntekter	135 200	142 014	155 978	152 436	155 006
Driftsresultat	12 043	11 361	24 555	8 728	11 344
Årsresultat	14 723	14 464	26 282	7 052	16 432

Historikk

Havnene ble underlagt kommunens ansvarsområde ved innføring av havneloven av 1933.

I forbindelse med ikrafttredelse av havne- og farvannsloven av 1984 ble havnevirksomheten innlemmet som en egen del av kommunen. Samtidig ble det innført et tydelig skille mellom kommunens alminnelige forvaltning og havnevirksomheten.

Havnevirksomheten i Trondheim kommune ble etter dette organisert i en egen kommunal enhet kalt Trondheim havnevesen. I henhold til et vedtak av bystyret i 1987 skulle eiendommer som lå i havnedistriktet i Trondheim kommune driftes og forvaltes av den kommunale enheten Trondheim havnevesen. På begynnelsen av 90-tallet fikk havnevesenet betegnelsen kommunal bedrift, med Trondheim Havn som navn.

Trondheim bystyre ble i 2003 forelagt en rapport som belyste mulige uklarheter i eierskap/disposisjonsrett til eiendommene mellom bykasse og havnekasse. Med noen få

unntak var rapportens konklusjoner i tråd med det som hittil var lagt til grunn, og bystyret bekreftet dette ved behandling av saken.

Som en følge av at eiendommene frem til dette tidspunkt hadde tilhørt havnas balanse, ble de formelle hjemmelsoverføringer med noen få unntak foretatt kort tid etter bystyrets vedtak.

I 2003 etablerte Trondheim kommune et interkommunalt havnesamarbeid etter kommunelovens § 27. De verdier som ved bystyrets vedtak var definert som tilhørende havnekassen ble innlemmet i havnesamarbeidet med Orkdal.

I 2006 ble Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS etablert. I tillegg til Trondheim kommune og Orkdal kommune deltok også Stjørdal kommune og Malvik kommune i dette selskapet.

Dagens havneselskap, Trondheim Havn IKS, ble opprettet i 2013 gjennom en sammenslåing av Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS og Indre Trondheimsfjord Havnevesen. Sistnevnte var et interkommunalt havnefellesskap etablert av kommunene Frosta, Inderøy, Leksvik, Levanger, Steinkjer, Verdal og Verran. I praksis ble sammenslåingen gjennomført ved at Indre Trondheimsfjord Havnevesen ble oppløst, og de berørte kommunene ble inkludert som deltakere i Trondheimsfjorden Interkommunale Havn IKS, som samtidig skiftet navn til Trondheim Havn IKS.

Med virkning fra 1. januar 2016 ble også Frøya og Namsos kommuner deltakere i Trondheim Havn IKS, mens Skaun kommune sluttet seg til selskapet i 2020.

Fra 1. januar 2020 utgjør Orkdal, Meldal, Agdenes og deler av Snillfjord kommune Orkland kommune. Namsos, Namdalseid og Lund krets av Nærøy kommune ble fra 01.01.2020 sammenslått til nye Namsos kommune. Steinkjer og Verran kommuner ble slått sammen til nye Steinkjer kommune, og Trondheim og Klæbu kommuner ble slått sammen til Trondheim kommune fra 01.01.2020.

Eierandeler og havnekapital

Trondheim Havn IKS er i henhold til [selskapsavtalen](#) et eget rettssubjekt, jf. Selskapsavtalen punkt 1-5.

Forholdet mellom eierne reguleres av selskapsavtalen. Eierandelene per 01.01.2020 fordeler seg slik tabell 2 viser.

Tabell 2 Eierkommuner og eierandeler i Trondheim Havn IKS.

Kommune	Eierandel
Frosta kommune	0,01%
Inderøy kommune	0,01%
Malvik kommune	0,01%
Skaun kommune	0,01%

Frøya kommune	0,09%
Indre Fosen kommune	0,30%
Stjørdal kommune	1,83%
Namsos kommune	1,96%
Steinkjer kommune	2,07%
Orkland kommune	4,16%
Levanger kommune	5,29%
Verdal kommune	8,00%
Trondheim kommune	76,26%
Sum	100,00%

Størrelsen på kommunenes eierandeler baserer seg på en omforent løsning mellom eierkommunene blant annet hvor ingen skulle ha lavere eierandel enn 0,01 %, og bygger ikke fullt ut på den verdsettelsen av kommunens innskudd som ble utført forut for selskapssammenslutningen i 2013. Den enkelte kommunes innskuddsverdier følger av vedlegg til selskapsavtalen. Denne viser også at samme verdsettelsesprinsipp skal anvendes ved eventuell uttreden fra eller oppløsning av selskapet. Dette er også omtalt i Selskapsavtalens punkt 10.

Bestemmelsene i Selskapsavtalen om sammensetningen av styre og representantskap i Trondheim Havn IKS reflekterer ikke Trondheim kommunes dominerende eierandel. Trondheim kommune har per d.d. 8 av 20 medlemmer i representantskapet.

Deltakerkommunene har ved etablering av Trondheim Havn IKS og inntreden overført hele sin havnevirksomhet til selskapet.

5 Status for Nyhavna og Vestre Kanalhavn

Ny [kommunedelplan for Nyhavna](#) ble vedtatt den 28. april 2016. Formålet med planen er å legge til rette for en bystruktur med bymessig bebyggelse og variert arealbruk, et finmasket sykkel- og fotgjengervernnlig gatenett, miljøvennlige transportløsninger og en sammenhengende grønnstruktur med gode oppholdsarealer.

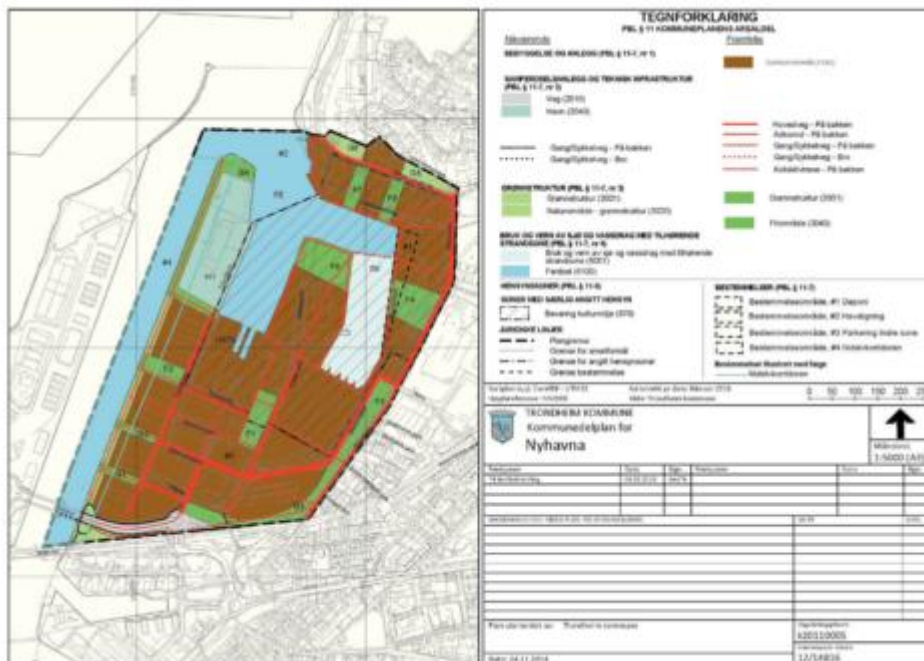
Kommunedelplanen legger føringer for videre planlegging av bydelen, og fremtidig arealbruk, herunder hvilket areal som skal benyttes til videre havnevirksomhet.

Formannskapet i Trondheim kommune har vedtatt at fremdrift i arbeidet med byomforming av sentrumsnære havneområder som Nyhavna og Vestre Kanalhavn må prioriteres. Dette er havneareal som kan avstås såfremt Trondheim Havn sikres nødvendige midler til fortsatt virksomhet gjennom midler fra utviklingen av Nyhavna.

For Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS er det viktig å fortsatt ha operative havnearealer sentralt i Trondheim i et langsiktig perspektiv. Samtidig skal målene i byvekstavtalen som er inngått mellom Staten ved Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Trondheim kommune, Melhus kommune, Malvik kommune, Stjørdal kommune og Trøndelag fylkeskommune for perioden 2019-2029, sikres¹.

¹ [Byvekstavtale mellom kommunene Trondheim, Malvik, Melhus og Stjørdal, Trøndelag fylkeskommune og Staten v/Samferdselsdepartem](#)

Planen ble vedtatt av bystyret den 28. april 2016.

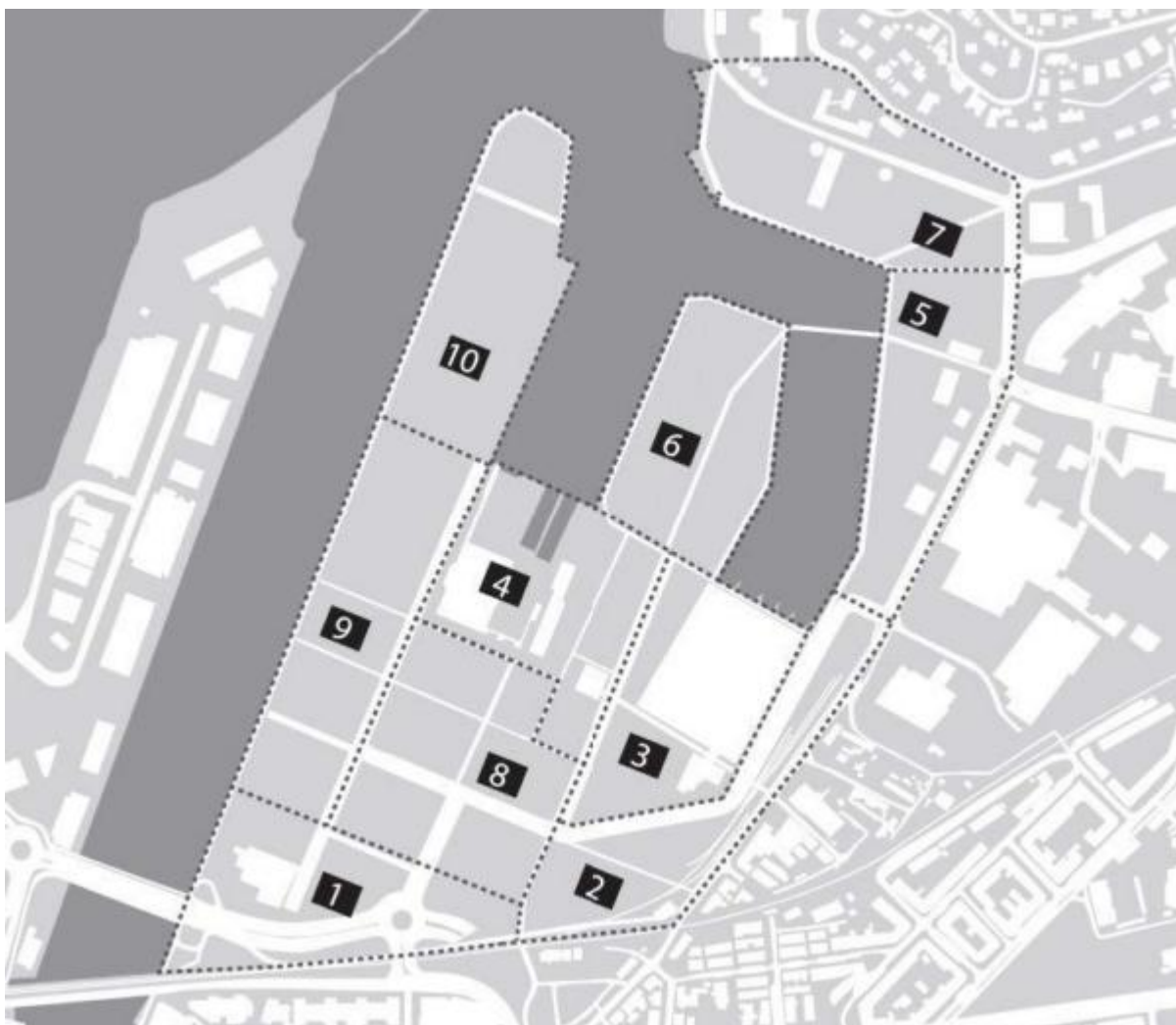

Den vedtatte planen gir en robust og fleksibel ramme for en utvikling som vil gå over lang tid. Områdets egenart og identitet knyttet til havnevirksomhet, kulturnæring og bebyggelse fra andre verdenskrig skal styrkes og videreføres i transformasjonen av Nyhavna.

Planen er utarbeidet av Trondheim kommune i samarbeid med Trondheim Havn IKS.

I Kommunedelplan for Nyhavna - bestemmelser og retningslinjer § 2 Plankrav, står det:

Tiltak etter plan- og bygningsloven § 20-1 kan bare settes i gang når arealet inngår i detaljreguleringsplan som er i tråd med kommunedelplanen. Det skal utarbeides en samlet reguleringsplan for hvert av delområdene 1-10. Delområdene er vist i figur 1.

Figur 1 Avsatte delområder i kommunedelplanen med krav om samlet reguleringsplan for hvert område

I § 10 i kommunedelplanen er det angitt rekkefølgekrav for offentlige friområder, grønstruktur, gater, gang- og sykkelveger, gang- og sykkelbruer og tekniske anlegg. Overordnet plan for teknisk infrastruktur er utarbeidet vinter 2019 basert på tradisjonelle tekniske løsninger. Multiconsult har bistått i arbeidet med planen og med en supplerende kostnadsvurdering av planlagte infrastrukturtiltak over og under bakken. Sistnevnte del av arbeidet er nylig ferdigstilt og viser totale kostnader på ca. 1,1 milliard kroner eks. mva. Det oppdaterte kostnadsbilde er i overensstemmelse med tidligere anslag. Finansiering og gjennomføring av nødvendig tiltak må vurderes i videre prosess.

I følge planbestemmelsene skal tiltak som omfattes av rekkefølgekrav være ferdig opparbeidet før det gis brukstillatelse. Hvordan dette håndteres i praksis er beskrevet i et notat om gjennomføring som ligger som vedlegg til planen. Rekkefølgekravene er nødvendige for at planen skal være gjennomførbar og ha god planfaglig kvalitet. At nødvendig grå og grønn infrastruktur kommer på plass er også viktig for at området skal være attraktivt for boligkjøpere og næringsdrivere.

Byutviklingen må påregnes å utløse behov både for likviditet og grunnfinansiering til infrastrukturkostnader (rekkefølgekrav) som det ikke i et kortere eller lengre perspektiv er

rimelig kan ivaretas gjennom utbyggingsavtaler med utbyggere i området. På samme måte som byutviklingen utløser behov for finansiering, vil byutviklingen også skape verdier for eierne av aksjeselskapet, Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS.

Bildet illustrerer rekkefølgekravene innenfor planområdet

I [sak 7/19 Byutvikling på Nyhavna, orientering om status og videre arbeid](#) som ble lagt frem for formannskapet 15. januar 2019, beskrives status for arbeidet med kravene til programmer og utredninger som er satt i kommunedelplanen for Nyhavna.

Arbeidet omhandler:

- Reguleringsplan for hovedgate med kollektivtrasé
- Kvalitetsprogram for offentlige rom
- Miljøoppfølgingsprogram
- Kulturminneprogram (gjelder områder innenfor hensynssone)
- Kulturnæringsprogram
- Overordnet plan for teknisk infrastruktur

I tillegg vurderes behovet for areal til offentlige tjenester og idrett. Konklusjonene fra arbeidene over samles i ett dokument, *Kvalitetsprogram for Nyhavna*. Politiske vedtak som gir føringer for utvikling av området innarbeides også i kvalitetsprogrammet. Forslag til kvalitetsprogram ble behandlet i formannskapets møte 11.8.2020 og vedtatt sendt på høring og lagt ut til offentlig ettersyn. Høringsfrist er satt til 1.10.2020. Kvalitetsprogrammet skal vedtas av bystyret og være førende for framtidige reguleringsplaner i området. Føringer som gis i kvalitetsprogrammet vil kunne påvirke markedsprisen for arealene.

Vestre Kanalhavn

Vestre Kanalhavn er ikke omfattet av kommunedelplanen for Nyhavna. Vestre kanalhavn utgjør et areal på ca 18 daa. I kommuneplanens arealdel 2012 - 2024, er området avsatt til sentrumsformål. Samtidig sier bestemmelsene til planen at Kommunedelplan for havneområdene, vedtatt 28.06.01 skal gjelde sammen med kommuneplanens arealdel. En transformasjon til et tett og urbant boligområde er sannsynlig og forventet. Utnyttelse, struktur, boligsammensetning og høyder må avklares gjennom en egen reguleringsplan. Forholdet til kulturminner og til Midtbyen vil være vesentlig.

Tidligere mulighetsstudier fra JST Arkitekter (Arealdisponeringsplan Trondheim Havn, 2014) og arkitekt Ole Wiig (Trondheim 50/50, 2015) har begge angitt et utbyggingspotensiale på ca 700 nye boliger, noe som tilsvarer nesten 60 000 m² BTA. Forslagene viser bebyggelse opp mot henholdsvis 10 og 8 etasjer.

Mulighetsstudie Vestre kanalhavn, Arealdisponeringsplan Trondheim Havn, JST Arkitekter, 2014

Mulighetsstudie Vestre kanalhavn, Trondheim 50/50, Arkitekt Ole Wiig, 2015

Relokalisering av virksomheter på Nyhavna.

Trondheim Havn IKS arbeider med en helhetlig plan for relokalisering av havnevirksomhet på Nyhavna til alternative havneområder tilhørende selskapet. Prosjektets hovedmål er å lage en overordnet plan for en omorganisering og effektivisering for bruk av havnas arealer, tilrettelagt for virksomheter som må flyttes fra sine arealer på Nyhavna. Planen skal synliggjøre overordnede økonomiske konsekvenser, redusere negative konsekvenser i størst mulig grad, ivareta kundenes ønsker og behov, og bidra til at utvikling av Nyhavna blir forutsigbar. I tillegg vil prosjektet beskrive kriterier som skal ligge til grunn for fremtidig etablering av virksomheter i havneområdene i Trondheim.

Trondheim Havn IKS vektlegger kundenes medvirkning og vil ha løpende dialog med disse frem mot ferdigstillelse av en relokaliseringsplan.

Fase 1 handler om forberedende tiltak for å relokalisere kjernevirksomheter på Ladehammerkaia og Kullkranpiren, og fase 2 utreder relokalisering av virksomheter på Transittkaia, i hovedsak stålbedrifter. Felles for aktørene som har virksomhet på disse områdene er at de er arealkrevende og bidrar til betydelig tungtrafikk, noe som også vil være gjeldende ved relokalisering. Enkelte av disse bedriftene har vært vurdert for relokalisering i andre havneområder enn Trondheim, som Orkanger, Verdal osv, men det er åpenbart at en omorganisering og effektivisering av havnearealene på Ila pir og Pir II vil være påkrevd. Aktuelle bedrifter har sitt hovedmarked i Trondheim. Det vil derfor være viktig, i et samfunnsøkonomisk og miljømessig perspektiv, at disse sjøbaserte virksomhetene fortsatt får et tilbud om lokalisering i tilgjengelige havnearealer i Trondheim.

Rapporten *Prosjekt relokalisering – konsepter*, datert 21.08.2020, er utarbeidet av Norconsult og foreslår en relokalisering av aktuelle virksomheter på Nyhavna til Pir II eller Ila pir.

Ved konsolidering av aktivitetene på Pir II og Ila pir legges det vekt på høy arealeffektivitet, skjerming av støyende virksomhet og god visuell utforming av havnearealene. Det tilrettelegges for ny virksomhet som naturlig hører sammen med sjøtransport og betjening av byens behov for bærekraftig, effektiv og miljøvennlig vareforsyning. Rapporten beskriver videre utforming av funksjoner, kostnader, tidsplan og tilhørende usikkerheter.

6 Økonomisk utviklingspotensial

For å synliggjøre et mulig økonomisk utviklingspotensial for Nyhavna og Vestre Kanalhavn ble OPAK engasjert til å utrede dette. Formålet med utredningen var å sannsynliggjøre den overordnede økonomien i prosjektet. I tillegg ble Atkins og Føyen Torkildsen engasjert for å skissere en forretningsplan og risikovurdering, som skal gi grunnlag for en vurdering av om en utvikling av Nyhavna og Vestre Kanalhavn ivaretar nødvendig kapital i Trondheim Havn IKS på en forsvarlig måte. Forretningsplan og risikovurderingen er omtalt i kap. 9.

Tabell 3 viser verdivurderinger for Nyhavna og Vestre Kanalhavn fra beregninger som OPAK har gjennomført.

Tabell 3 Verdivurderinger Nyhavna og Vestre Kanalhavn

Salgsverdier beregnet av OPAK	Nyhavna, kr	Vestre Kanalhavn, kr	Sum, kr
Dagens salgsverdi, uregulert	1 105 000 000	120 000 000	1 225 000 000
Salgsverdi regulert	1 470 000 000	170 000 000	1 640 000 000
Salgsverdi ferdig utviklet	2 870 000 000	275 000 000	3 145 000 000

OPAK har i sin vurdering valgt å legge til grunn at områdene utvikles i takt med utløp av festeavtalene. Festeavtalene har varierende lengde, med utløpsår som varierer fra 2021 til 2079.

Det er flere usikkerhetsmomenter knyttet til verdien av eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn. Dette gjelder tidsforløp på festekontrakter i områdene og potensielle kostnader for å avslutte disse, samt ivaretagelse og eventuelt ny tilrettelegging for sjøbaserte næringer som er lokalisert i Nyhavna i dag og flyttes til andre havner innenfor selskapet. I tillegg er det knyttet usikkerheter til blant annet miljø/forurensning, vern og forsterking av kaifronter.

Økonomi Nyhavna

Gjeldende kommunedelplan fra 2016 ble lagt til grunn for utredningen *Økonomisk utviklingspotensiale for Nyhavna*, datert 29.10.2019, OPAK. Til grunn for beregningene forutsettes det at området utvikles i takt med at festeavtalene løper ut. For å starte en forsvarlig utbygging med boliger må imidlertid enkelte sentrale bedrifter relokaliseres. Dette kan være usikkerhetsfaktorer som kan få betydning for inntekspotensialet i prosjektet.

Verdiberegningene baseres på et utbyggingspotensialet for Nyhavna på ca 323 000 m² BTA, med en fordeling mellom bolig/næring (inkludert service, offentlige funksjoner) på 60/40. I henhold til kommuneplanens beregningsregler om 70 kvm pr bolig, gir dette et potensial på ca 2 215 nye boliger. Som en del av arbeidet med kvalitetsprogrammet har MAD arkitekter våren 2020 gjennomført en areal- og klimaanalyse. Denne viser at OPAKs anslag gir et realistisk bilde av utnyttningen av området.

I Bystyrets vedtak 28.4.2016 heter det at bystyret ønsker et langt høyere antall boliger enn de 2500 rådmannen har lagt til grunn. I formannskapsvedtak 22.1.2019 understrekes det at det må bli en bred sammensetning av boliger på Nyhavna, der også boliger for personer med lav inntekt inkluderes, og at kommunale utleieboliger og kategoriboliger hører hjemme på Nyhavna.

Ut fra det arbeidet som er gjort så langt, ser det vanskelig ut å bygge vesentlig mer enn det som er lagt til grunn i kommunedelplanen uten at det går på bekostning av kvaliteten på uterommene. Det er mer realistisk å endre fordelingen mellom bolig og næring i området. Fra et økonomisk synspunkt kan en gå ut fra at dette vil være gunstig.

Verdiberegningene til OPAK legger til grunn at boliger selges til markedspris. Det er dermed ikke tatt høyde for at boliger skal være tilgjengelige for personer med lav inntekt. Beregninger som er gjort i forbindelse med boligpolitisk plan viser at utleie eller salg til sterkt reduserte priser innebærer en betydelig kostnad.

7 Havnekapital, selskapsmodell og skatt

Eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn inngår som en del av anleggsmidlene i balanseregnskapet til Trondheim Havn IKS. Dette har historisk inngått som en del av havnekapitalen i selskapet. Havnekapitalen har tidligere vært underlagt snevre regler i forhold til hvordan denne kunne disponeres. Dette ble endret i ny havne- og farvannslov gjeldende fra 1. januar 2020.

Havne- og farvannsloven og utdeling av verdier

Kommunale havner utgjør samfunnsviktig infrastruktur som dekker lokale, regionale og nasjonale transportbehov. Det er derfor fastsatt særlige regler om de verdiene som tilhører kommunale havner. Styrende i denne sammenhengen er Havne- og farvannsloven. Havnelovene av 1933, 1984 og 2009 har hatt det til felles at de har inneholdt bestemmelser om begrensning i eiers rett til å disponere over havnenes verdier, den såkalte havnekapitalen.

Havnekapitalbegrepet har omfattet havnenes inntekter, eiendommer, materielle og eventuelt immaterielle rettigheter, og opparbeidet kapital. Lovene har også pålagt kommunene (som i all hovedsak er eierne av norske havner) å holde havnas regnskaper adskilt fra kommunens.

Havnenes eiere (kommunene) har i all hovedsak vært avskåret fra å ta utbytte, og havnene har ikke kunnet benytte kapitalen eller avkastning av denne til andre formål enn havneformål. En slik begrensning i disposisjon over egne verdier har vært begrunnet i nasjonale hensyn knyttet til nødvendigheten av å bygge en infrastruktur for sjøtransporten, samt hensynet til at havnedriften som prinsipp har vært brukerfinansiert. Skulle havnene ønske å disponere kapitalen i strid med lovens bestemmelser, inneholdt tidligere lov en unntaksbestemmelse som etablerte en søknadsplikt til departementet.

Regjeringen Solberg igangsatte i 2016 et arbeid for å fremme en ny havne- og farvannslov. Et oppnevnt lovutvalg leverte NOU 2018:4.

Foruten et ønske om å forenkle og modernisere bestemmelser i loven ønsket Regjeringen at utvalget blant annet skulle:

- Tydeliggjøre lovens formålsbestemmelse
- Vurdere de særlige reglene for kommunal havnevirksomhet og kapitalen i kommunale havner og utforme bestemmelser som legger til rette for markedsorienterte havner. Videre var det et ønske om et regelverk som legger til rette for at havnekapitalen og havnevirksomheten forvaltes på en mest mulig effektiv og samfunnsøkonomisk lønnsom måte

Regjeringen la utvalgets utredning til grunn for det videre arbeid, og la sitt lovforslag frem for Stortinget våren 2019. Ny havne- og farvannslov ble vedtatt av Stortinget i juni 2019. Loven trådte i kraft 01.01.2020 og endrer og forenkler reglene for omdisponering av havneområder. Istedenfor å måtte søke departementet, er det nå tilstrekkelig å gi melding til departementet.

Betydningen av ny havne- og farvannslov for det pågående arbeid med omstrukturering av eiendomsvirksomheten i Trondheim Havn

Den del av den nye loven som vil være mest relevant for dette arbeidet med omstrukturering, er reglene om kapitalforvaltningen. Oppsummert vil utdeling av midler fra et IKS som Trondheim Havn, kunne gjøres under følgende forutsetninger:

- Basert på en organisasjonsmessig frihet til å velge foretaksform er det tillatt etter loven å utdele utbytte til eier(ne)
- Lovens formål skal iakttas
- Adgangen til uttak er begrenset etter lovens formulering i 32, 3.ledd.
- Det er ingen begrensninger i loven når det gjelder hva et eventuelt utbytte skal anvendes til
- Ingen formell søknadsplikt til departementet

Det er ingen tvil om at det er et ønske om å bevege seg bort fra et rigid kapitalvernregime til et mer moderne, markedsbasert regelverk som vil gjøre det lettere å se kommunenes behov for omdisponering av bestående havnearealer til annen bruk, slik som byutviklingsformål,

samt å imøtekomme kommunenes ønske om i større grad å ta del i fremtidig verdiutvikling av disse arealene.

Man har også lagt til grunn at adgang til utbytte vil kunne stimulere til et mer aktivt eierskap enn det som praktiseres under dagens regelverk, og understreket kommunenes rett til å bestemme hvilke arealer i kommunene som er egnet for, og bør avsettes til havneformål eller andre utbyggingsformål. Kommuner som eier av havner må også som hovedregel selv avgjøre om havnen skal flyttes til et nytt område som reguleres for dette formålet. I dette tilfellet er imidlertid kommunen medeier i havneselskapet sammen med 12 andre eierkommuner.

Ny lov har i § 32, 3. ledd følgende formulering:

“Det kan deles ut verdier fra den kommunale havnevirksomheten dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering. Som utdeling regnes enhver overføring av verdier som direkte eller indirekte kommer eieren til gode.”

Samtidig har loven en klart formulert formålsbestemmelse:

«Loven skal fremme sjøtransport som transportform og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn og bruk av farvann, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv. Loven skal ivareta nasjonale forsvars- og beredskapsinteresser.»

Formålsbestemmelsen setter/indikerer en retning for hvordan lovens ulike bestemmelser skal kunne anvendes. Kort sagt skal lovens formål iakttas, og dette må gjelde også for kapitalreglene.

Også loven som trådte i kraft i 2020 pålegger kommunene å holde inntekter og kapital i havnevirksomheten adskilt fra kommunens øvrige virksomhet.

Liberaliseringen av havnekapitalen er en viktig endring i ny lov. Kommunene gis adgang til å foreta utdeling fra havnekapitalen for bruk til andre formål enn havn, forutsatt at det er satt av tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering.

Bestemmelsen om at inntekter og kapital i havnevirksomheten ikke kan brukes til andre formål enn havnevirksomhet er ikke videreført i ny lov. Det kommunale selvstyret er dermed i langt større grad enn tidligere førende for kommunens disposisjoner. Begrepet "havnekapital" er heller ikke videreført, noe som tydeliggjør at bestemmelsen regulerer

eierkommunens økonomiforvaltning av havnevirksomheten, og at det ikke eksisterer kapital som havnene på selvstendig grunnlag eier eller rår over.

Hovedregelen etter ny lov er dermed at kommunen(e) som eier av havnen disponerer over verdiene i havnevirksomheten, og at disse verdiene kan brukes slik kommunen(e) finner ønskelig. Som hovedregel legges det dermed ikke begrensninger på hvilke investeringer eller prosjekter kommunen kan benytte kapitalen i havnevirksomheten til. Loven hindrer eksempelvis ikke at kommunen kan benytte kapitalen til eiendomsutviklingsprosjekter. Dersom et eiendomsutviklingsprosjekt krever arealbruksendring og omregulering etter plan og bygningsloven, kan staten benytte virkemidler i samme lov for å påvirke beslutningen. Dette vil kunne være tilfelle dersom det foreligger nasjonale hensyn knyttet til havnen, og dersom en eventuell omregulering vil få betydning for utøvelse av havnevirksomhet og arealene i praksis ikke vil kunne benyttes til slik virksomhet på et senere tidspunkt.

Videre forutsetter loven at visse krav må være oppfylt før den kommunale havneeeieren kan dele ut verdier fra havnevirksomheten. Dette innebærer for eksempel at dersom havnen går inn med kapital i prosjekter der avkastningen fra investeringen tilfaller kommunen for øvrig, må slike disposisjoner defineres som utdeling til eierne. I disse tilfellene må kravene til utdeling i § 32 følges. Dette er omtalt i Iverksettingsrundskriv N-2/2020 - Ny havne- og farvannslov.

Ifølge § 32 tredje ledd kan det deles ut verdier fra den kommunale havnevirksomheten dersom det er avsatt "tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering". Stortinget foretok en viss skjøpelse av kravet til avsetning før det kan foretas utdeling i forhold til lovforslaget fremmet i Prop. L 86 (2018-2019) (se Innst. 301 L (2018-2019)).

Det vil dermed være nødvendig å dokumentere sannsynlighet for at havnekapitalen gjennom en transformering av nevnte arealer, forvaltes i tråd med Havne- og farvannsloven, i det ligger det at det må forvaltes forsvarlig. Dette innebærer at det ikke kan foretas utdeling før det er avsatt "tilstrekkelige midler" til:

- Drift og vedlikehold av havn.
 - Med dette menes overholdelse av alminnelige krav til forsvarlig drift, herunder operasjonelle, miljømessige og sikkerhetsmessige krav. Eksempelvis vil bestemmelser fastsatt i generelt regelverk om krav til bygninger, byggetekniske konstruksjoner, kaier, laste- og losseinnretninger, helse, miljø og sikkerhet komme til anvendelse.

- Midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods og passasjerhåndtering
 - Med dette menes investeringer som direkte knytter seg til den tradisjonelle havnevirksomheten. Eksempler på tiltak som faller innenfor bestemmelsen er oppgraderinger og utskifting av utstyr og konstruksjoner som nyttes for å tilby havnetjenester, slik som fortøyningsinnretninger, kaianlegg, laste- og losseutstyr, passasjerrampe, lageranlegg for gods etc. Investeringer i parkeringsanlegg faller utenfor bestemmelsen, selv om disse genererer inntekter til havna. Tilsvarende vil gjelde for opprustning eller oppføring av andre bygninger som ikke direkte knytter seg til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering.

Videre vil lovens formålsbestemmelse være førende for hva som menes med "tilstrekkelig". I følge formålsbestemmelsen skal loven fremme sjøtransport og legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig drift av havn, samtidig som det skal tas hensyn til et konkurransedyktig næringsliv. Havnene spiller en nøkkelrolle i maritim logistikk, og effektiv drift av havnene vil ha stor betydning for målet om å fremme sjøtransport. Loven skal derfor bidra til at havnene tilbyr konkurransedyktige tjenester som havnebrukere etterspør. Formålsbestemmelsen skal med andre ord virke som en overordnet ramme, og må ligge til grunn når en vurderer hva som er "tilstrekkelige midler". I slike vurderinger vil det være viktig å ta hensyn til at investeringer som gir overkapasitet i havnene vil kunne virke like negativt på sjøtransporten som manglende investeringer i havneinfrastruktur. Mens overkapasitet ofte vil bli reflektert i høye havnevederlag, vil manglende investeringer resultere i ineffektiv havnedrift og lang liggetid for skipene.

Loven setter ingen krav til at det må foretas avsetninger til fremtidig utvikling av havnen, det vil si at det er eierne selv som bestemmer investeringsnivå og omfanget av havnevirksomheten. Hva som skal regnes som "tilstrekkelige midler" vil derfor bero på en skjønnsmessig vurdering av de konkrete forholdene i hver enkelt havn. Videre må "tilstrekkelige midler" forstås som et nivåkrav til drift og vedlikehold av havnen, og som et krav til kvalitet på eksempelvis laste- og losseutstyr, kaier og kaidekker samt annen relevant infrastruktur som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering.

Med denne forståelsen vil bestemmelsen legge til rette for at havnetjenestene utøves så effektivt som mulig med eksisterende utstyr og infrastruktur, samtidig som omfanget av havnevirksomheten vil ligge innenfor rammen av det havnetilbudet eierne har bestemt seg for å tilby brukerne.

Det følger videre av Stortingets innstilling Innst. 301 L (2018-2019) at kravet til egenkapital skal gjelde slik det er presisert i særmerknaden til lovforslaget. Dette innebærer at føringene

i særmerknaden til § 32 i Prop. 86 L (2018-2019) knyttet til kravet til egenkapital vil gjelde. Det kan dermed bare deles ut verdier dersom gjenværende egenkapital er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av havnevirksomheten. Det må blant annet foretas en særskilt vurdering av om virksomhetens gjeld vil kunne overstige verdien av virksomhetens eiendeler. I vurderingen må den virkelige verdien av gjeld, krav mot virksomheten og eiendeler legges til grunn, og det må ses hen til virksomhetens situasjon og risikoprofil. Hensikten er å bidra til sunn forretningsmessig drift og forsvarlig økonomisk styring av havnevirksomheten. Dersom skillet mellom havnevirksomhetens økonomi og kommunens økonomi her skal være reelt, må havnen kunne dekke sine forpliktelser til kreditor. Kommunen skal derfor ikke gjennom utbytte sette havna i en posisjon der det økonomiske skillet ikke lenger er reelt. Dette betyr at havnevirksomheten skal utøves innenfor rammen av en sunn forretningsmessig drift og med god økonomisk styring.

I henhold til § 32 tredje ledd regnes enhver overføring av verdier som "direkte eller indirekte" kommer eieren til gode som utdeling. Begrepet "direkte eller indirekte" tilsvarer begrepet i aksjeloven § 3-6 (2). Det betyr at en utdeling fra selskapet ikke nødvendigvis behøver å skje i form av kontanter. En utdeling kan også skje i form av overføring av gjenstander, fordringer, immaterielle rettigheter, areal, bygninger og investeringsprosjekter etc. som gagnar andre kommunale formål enn havnevirksomhet.

Ny havne- og farvannslov regulerer ikke disposisjoner som verken kommer havnevirksomheten eller kommunen for øvrig direkte eller indirekte til gode, for eksempel dersom havnen gir en gave til en privat organisasjon. Det vil her være opp til kommunen som eier å aktivt bruke sin eierstyring til å eventuelt å gripe inn dersom havnen styres på en uhensiktsmessig måte.

Etter § 32 andre ledd skal kommunen holde inntekter og kapital i havnevirksomheten regnskapsmessig adskilt fra kommunens øvrige virksomhet. Havnens organisasjonsform avgjør hvilke regnskapsregler som gjelder. For AS og IKS gjelder regnskapsloven. Er havnen organisert som et foretak etter kommuneloven skal det utarbeides eget årsregnskap for foretaket i henhold til kommunelovens regler.

En fisjon av eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn vil påvirke havnekapitalen i Trondheim Havn IKS ved at deler av dagens havneareal og eiendommer fisjonerer ut til et nytt eiendomsselskap.

Endringer i havne- og farvannsloven gjeldende fra 1.1.2020 medfører at uttak av overskudd eller annen utdeling av midler fra kommunal havnevirksomhet organisert som aksjeselskap, interkommunalt selskap eller kommunalt foretak kan besluttet av virksomhetens eierorgan etter forslag fra styret. En fisjon av eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn omfattes av dette.

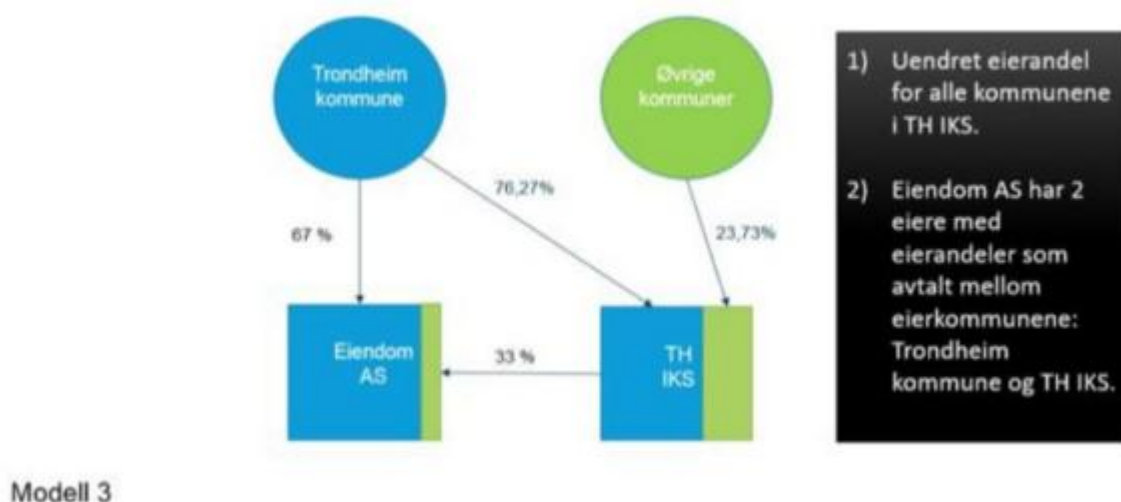
Valg av selskapsmodell - modell 3

Som en del av prosessen med å skille ut Nyhavna og Vestre Kanalhavn i et eget selskap utredet Advokatfirmaet Hjort DA (Hjort) den 15. mai 2018 modeller for etablering og organisering av et eiendomsselskap. I sin rapport mente Hjort at det var nødvendig å skille ut eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn og legge disse i et separat eiendomsselskap, eventuelt i flere eiendomsselskap, for å unngå risiko for øvrige deler av havnekapitalen ved utvikling av Nyhavna og Vestre Kanalhavn.

Modellene til Hjort tok hensyn til at Trondheim Havn IKS i 2018 hadde 13 eiere, samtidig med at Trondheim kommune ønsket økt grad av styring og kontroll med eiendomsutviklingen på Nyhavna og Vestre Kanalhavn.

Hjort la frem tre ulike hovedmodeller for etablering og organisering av et eiendomsselskap, og representantskapet i Trondheim Havn IKS vedtok i sitt møte den 11. juni 2018 at modell 3 skulle benyttes i det videre arbeidet med Nyhavna og Vestre Kanalhavn.

Figur 2 viser en skisse til Hjort sin modell 3.

Eierskap til eiendomsselskapet - modell 3

I Hjort sin *modell 3* vil Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune eie eiendomsselskapet som stiftes i fellesskap. Det vil medføre at Trondheim kommune får direkte eierskap til eiendomsselskapet. De øvrige eierkommunene i Trondheim Havn IKS får ikke direkte eierskap til eiendomsselskapet. Ved å ha direkte eierskap vil Trondheim kommune i tilstrekkelig grad sikres styring og kontroll over eiendomsselskapet, samt en større andel av verdiskapingen fra eiendommene. Modell 3 vil sikre at avtaleverk og styringsstruktur for Trondheim Havn IKS vil ligge fast i denne prosessen. For å gjennomføre denne prosessen må eiendommene på Nyhavna og Vestre Kanalhavn fisjonerer ut fra Trondheim Havn IKS til et nyopprettet IKS med samme eierskap som Trondheim Havn IKS. Det nye IKS'et omdannes så til et aksjeselskap.

Skattemessige, avgiftsmessige og selskapsrettslige forhold - modell 3

Den nåværende skatte- og avgiftsmessige situasjonen

Trondheim Havn IKS er et selskap som er delvis skattepliktig etter skatteloven §2-32. Skattemyndighetene har i brev datert 27. mars 2009 vurdert Trondheim Havn IKS til å være et selskap med flere formål. Videre har de gitt uttrykk for at Trondheim Havn IKS etter skatteloven §2-32 (1) dels driver skattefri virksomhet (havnevirksomheten), og etter § 2-32 (2) dels skattepliktig virksomhet (utleie av eiendom ikke tilknyttet havnevirksomheten samt utleie av parkeringsplasser i parkeringsvirksomhet). I 2017 utgjorde den skattepliktige virksomheten 27,6 % av den totale virksomheten.

Trondheim Havn IKS er registrert i Merverdiavgiftsregisteret for omsetning av rett til å disponere kommunal havn mot havneavgifter, og for utleie av parkeringsplasser i parkeringsvirksomhet. I tillegg er Trondheim Havn IKS frivillig registrert i Merverdiavgiftsregisteret for utleie av bygg og anlegg. Trondheim Havn IKS har, på den eiendomsmasse som skal overdras til eiendomsselskapet, i løpet av de ti siste årene foretatt ny-, på- eller ombygging for en netto anskaffelseskostnad på kr 400 000 eller mer.

Selskapsrett tilknyttet modell 3

[IKS-loven](#) har ingen regler for fisjon. En fisjon fra dagens IKS (Interkommunalt selskap) til et nytt IKS kan ikke gjennomføres og meldes som en fisjon til Foretaksregisteret direkte. Trondheim Havn IKS kan gjennomføre fisjonen ved at selskapet følger reglene om utdeling i IKS-loven av de aktuelle eiendommene fra Trondheim Havn IKS og, at eierkommunene i samme transaksjon benytter disse eiendelene som tingsinnskudd ved stiftelsen av et nytt IKS. Dette er en fremgangsmåte som er kjent og benyttet på andre selskapsformer som for eksempel ansvarlige selskap, regulert av selskapsloven.

IKS-loven har heller ingen regler knyttet til omdannelse til AS selv om skatteloven har dette. En omdannelse av det utfisjonerte eiendomsselskapet til aksjeselskap, må gjennomføres ved at eierkommunene sammen stifter et aksjeselskap med samme eierfordeling. Eiendommene overføres fra eiendomsselskapet (IKSet) til det nystiftede aksjeselskapet. Eiendoms-IKSet blir deretter oppløst i samsvar med oppløsningsreglene i IKS-loven. Til slutt gjøres det en overføring av aksjene i det nystiftede aksjeselskapet fra kommunene til Trondheim Havn IKS som et innskudd, og fordeles etter avtalt eierbrøk.

Skatte- og avgiftsmessige forhold tilknyttet modell 3

En overdragelse av eiendom fra Trondheim Havn IKS til et eiendomsselskap, vil potensielt ha en rekke skatte- og avgiftsmessige konsekvenser. Deloitte ble tildelt oppdraget med å utarbeide en redegjørelse av dette. Selskapets rapport er datert 2.5.2019. Kort oppsummert er den sentrale problemstillingen som følger (hentet direkte fra Deloitte sin rapport fra 2.5.19):

Den sentrale problemstillingen er om [skatteloven](#) gir adgang for å fisjonere et IKS. Etter det Deloitte kjenner til, eksisterer det ingen praksis på at et IKS har blitt fisjonert etter skatteloven. Det er imidlertid gode grunner- både på bakgrunn av lovteksten og de reelle hensynene bak bestemmelsen, for at en fisjon av IKS skal kunne gjennomføres med hjemmel i skatteloven. De avgjørende vilkår er at fisjonen skjer mellom likeartede selskaper (her to IKS) og at IKS vurderes som skattemessig likestilt som aksjeselskaper.

På bakgrunn av dette var Deloitte sin anbefaling at det var nødvendig med en rekke avklaringer fra Skattemyndighetene gjennom en anmodning om bindende forhåndsuttalelse (BFU), for å få klarhet i skatte- og avgiftsposisjonen til Trondheim Havn IKS og det nye eiendomsselskapet.

Se avsnittet om BFU under for hvilke konkrete avklaringer det var snakk, svar fra Skattemyndighetene på de respektive punktene og svar på påfølgende klage.

Basert på både opprinnelig svar fra skattemyndighetene, og svar på påfølgende klage, har Deloitte vurdert at det mest fordelaktige skattemessig, vil være at fisjonen gjennomføres som en skattepliktig fisjon. Dette vil innebære at de eiendeler som overføres fra Trondheim Havn IKS blir skattepliktig i dette selskapet på det tidspunktet de realiseres. Gevinsten er imidlertid begrenset til det beløp som tidligere er kommet til fradrag gjennom avskrivninger. Dette følger av skatteloven § 2-32 (3). Trondheim havn har opplyst at summen av tidligere skattemessige avskrivninger for de respektive eiendommene er estimert til å utgjøre ca kr 7,5 millioner. Dette vil da inngå i skattegrunnlaget og bruk av skattesats for fisjonsåret vil benyttes. Hvis vi legger til grunn en skattesats lik 22 %, gir dette en skatteeffekt på kr 1,7 millioner. For eiendomsselskapet vil de skattemessige inngangsverdiene bli satt lik virkelig verdi, noe som er fordelaktig for å minimere gevinstbeskatningen den dagen eiendommene skal selges (realiseres).

Alternativt kunne fisjon blitt gjennomført skattefritt, men her ga ikke Skattemyndighetene medhold på det punktet om at eiendomsselskapet kunne fastsette inngangsverdien (og avskrivningsgrunnlag) til virkelig verdi på det tidspunkt de mottar eiendommene. Dette betyr at inngangsverdiene ville blitt satt til kostpris. På tidspunktet eiendommene da skal selges (realiseres), vil dette videre utløse en betydelige gevinstbeskatning. Denne gevinstbeskatningen vil totalt sett være mye høyere enn for alternativet skattepliktig fisjon.

Dokumentavgift tilknyttet modell 3

Når det gjelder konsekvenser for dokumentavgiften, vil spørsmålet være om det utfisjonerte eiendomsselskapet kan omdannes til et aksjeselskap, uten beskatning og plikt til å betale dokumentavgift. Skatteloven gir en direkte lovhjemmel for at slik omdanning kan skje. Det er imidlertid et vilkår for skattefri omdanning at et selskap driver virksomhet i skattemessig forstand. I dette tilfellet vil det gå svært kort tid fra selskapet er stiftet til det omdannes til et aksjeselskap, og spørsmålet er om selskapet – på grunn av det korte tidsrommet før omdanning – anses for å ha drevet virksomhet. Konklusjonen basert på svar fra Skattemyndighetene er på dette punktet at fisjonen ikke utløser dokumentavgift. Dette er begrunnet i at det utfisjonerte IKS eiendomsselskapet kan omdannes til aksjeselskap skattefritt forutsatt at reglene om skattefri omdanning i FSFIN 11-20-1 flg følges. Det fremgår videre at dette kan gjennomføres umiddelbart slik at omdanningen kan skje straks eiendom IKS er etablert. Omdanningen har hjemmel i skatteloven § 11-20, og heller ikke overføringen av hjemmel til eiendommene vil utløse dokumentavgift. I hvilken grad denne konklusjonen vil endre seg hvis dette gjennomføres som en skattepliktig fisjon, vil en ny BFU måtte svare på. Forhold som tilsier at konklusjonen opprettholdes (altså at ingen dokumentavgift utløses), er at selve fisjonen gjennomføres i tråd med reglene for fisjon i aksjeloven.

Merverdiavgift tilknyttet modell 3

Det sentrale spørsmålet var om tidligere fradragsført merverdiavgift på justeringspliktige kapitalvarer måtte tilbakeføres/tilbakebetales av Trondheim Havn IKS ved en fisjon til Eiendom IKS og omdanningen til Eiendom AS. Problemstillingen var om Trondheim Havn IKS kunne unngå å tilbakeføre tidligere fradragsført merverdiavgift dersom fisjon og omdanning ble gjennomført innenfor en og samme avgiftstermin (innen en tomånedersperiode), og det ble inngått form- og tidsriktig avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendom AS om overføring av justeringsplikt. Det var også sentralt at leieavtale og avtale om eiendomsforvaltning skulle bli inngått mellom Trondheim Havn IKS og Eiendom AS. Denne problemstillingen om adgangen til å overføre justeringsplikt direkte fra Trondheim Havn IKS til Eiendom AS ble tatt opp med skattemyndighetene.

Dersom fisjonen og omdanningen ikke ville la seg gjennomføre innen en og samme avgiftstermin, ville Eiendom IKS bli nødt til å ta kapitalvarene til bruk i avgiftspliktig virksomhet for at Trondheim Havn IKS skulle unngå å måtte tilbakeføre tidligere fradragsført merverdiavgift. Dette forutsatte at Eiendom IKS skulle drive næringsvirksomhet over en viss tid før selskapet ble omdannet til aksjeselskap, noe som innebar at det måtte gå en viss tid mellom fisjonen og omdanningen. Etter skatteforvaltningsloven gis det ikke bindende

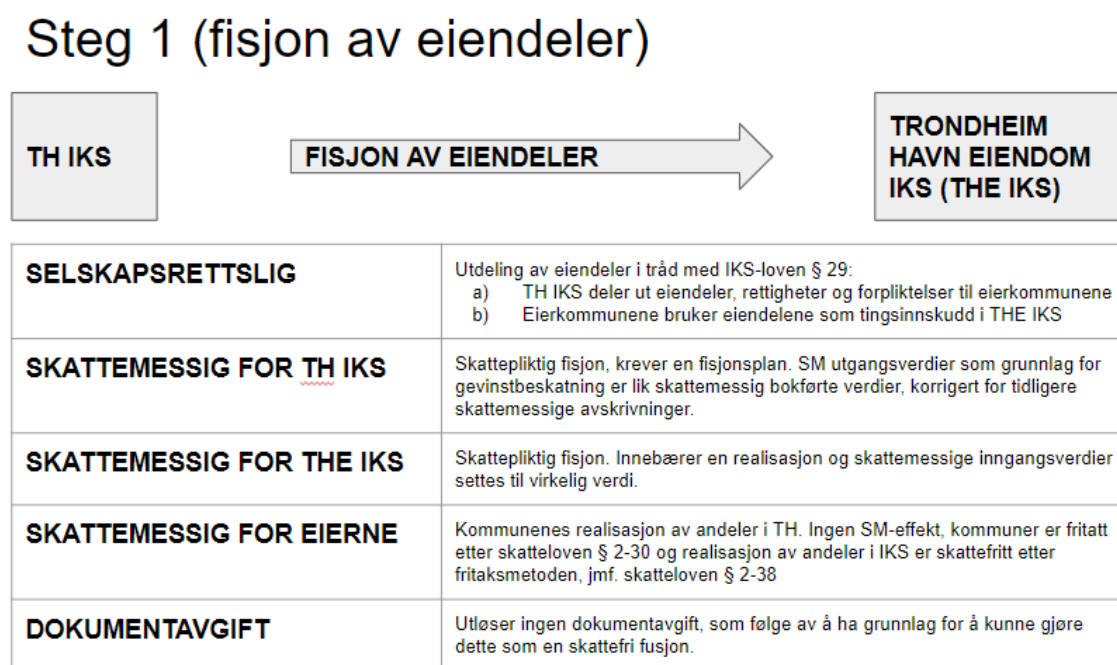
forhåndsuttalelse om et selskap er å anse som næringsdrivende, så dersom dette alternativet skulle bli aktuelt måtte det avklares med skattemyndighetene med anmodning om å avgi en såkalt veiledende uttalelse.

Overføring av justeringsrett, det vil si overføring av den framtidige retten Trondheim Havn IKS har til å justere opp fradraget for inngående merverdiavgift dersom bruken av kapitalvarer til fradragsberettigede formål øker, ville etter Deloitte sin vurdering forutsette at fisjonen og omdanningen fant sted innen samme avgiftstermin.

Dersom Eiendom AS skal drive utleievirksomhet, er det viktig å påse at selskapet blir frivillig registrert i Merverdiavgiftsregisteret til rett tid. Ved søknad om frivillig registrering er det ifølge Deloitte viktig å informere skattemyndighetene om at registreringen vil omfatte eiendom som Trondheim Havn IKS skal bruke til utleie av parkeringsplasser i avgiftspliktig parkeringsvirksomhet.

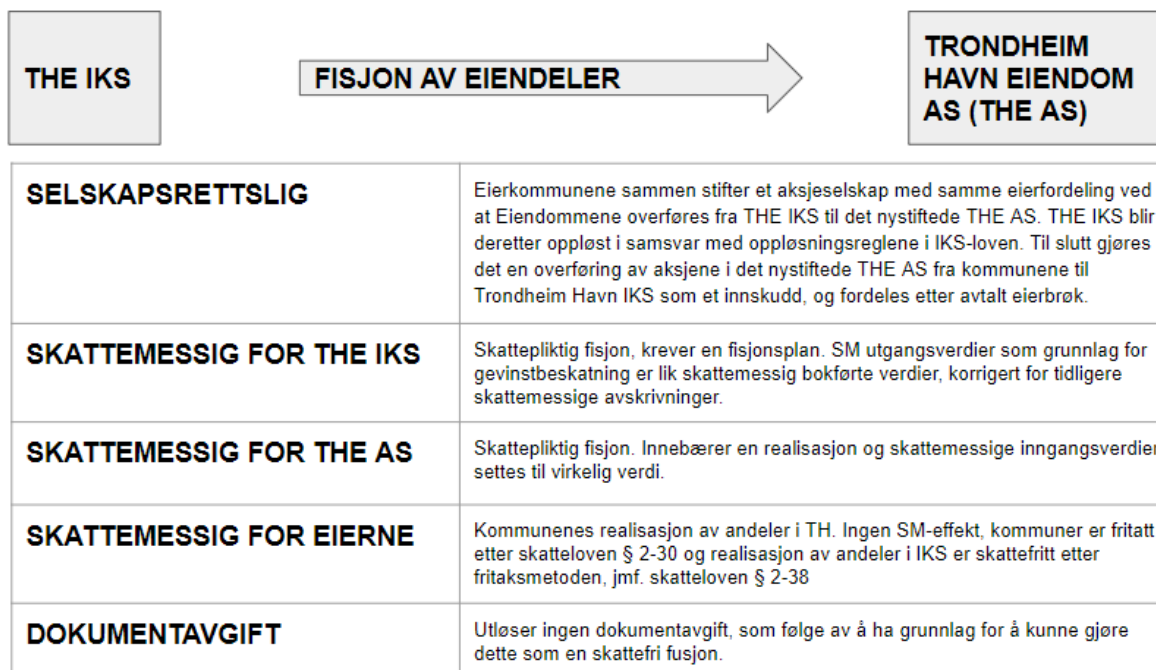
Overføring av aksjer vil etter Deloitte sin vurdering ikke ha noen merverdiavgiftsmessige konsekvenser.

De skattemessige, avgiftsmessige og selskapsrettslige konsekvensene av fisjonen, er oppsummert i følgende figurer:

Figur 3 steg 1 (fisjon av eiendeler fra IKS til IKS)

Steg 2 (omdanning til AS)

Figur 4 steg 2 (fisjon av eiendeler fra IKS til AS)

Bindende forhåndsuttalelse

Bindende forhåndsuttalelse (BFU) er en adgang for skattepliktige til å få avklart skattemessige konsekvenser på planlagte fremtidige disposisjoner. Skattemyndighetene gir en uttalelse de blir bundet av ved fastsetting dersom den skattepliktige krever dette. Det er da en forutsetning at den faktiske disposisjonen er gjennomført i samsvar med forutsetningene i uttalelsen.

Reglene om bindende forhåndsuttalelse står i [Skatteforvaltningsloven](#) kapittel 6 og skatteforvaltningsforskriften kapittel 6. Skattemyndighetene kan gi bindende forhåndsuttalelse på alle områder som omfattes av Skatteforvaltningsloven. Formålet med bindende forhåndsuttalelse er å skape mer forutsigbarhet for den skattepliktige. Videre er det et supplement til myndighetenes alminnelige veiledningsplikt.

Anmodning om BFU

Deloitte har bistått Trondheim Havn IKS jf. [skatteforvaltningsloven § 5-3](#), og har på vegne av Trondheim Havn IKS anmodet om bindende forhåndsuttalelse med hjemmel i [skatteforvaltningsloven kapittel 6](#). Deloitte har på vegne av Trondheim Havn IKS bedt Skattedirektoratet ta stilling til følgende spørsmål:

- Vil Trondheim Havn IKS kunne fisjonere med overføring til et annet IKS (eiendomsselskapet) uten beskatning?

- Vil det utfisjonerte interkommunale selskapet (eiendomsselskapet) kunne omdannes til aksjeselskap uten beskatning?
- Vil eierkommunene kunne overføre aksjer i det omdannede selskapet (eiendomsselskapet) til Trondheim Havn IKS uten skattemessige konsekvenser?
- Vil de nevnte transaksjoner (enkeltvis eller sett i sammenheng) rammes av den ulovfestede omgåelsesnormen, skatteloven § 14-90 eller § 13-1?
- Vil Trondheim Havn IKS fortsatt være et selskap med begrenset skatteplikt etter skatteloven § 2-32 etter at transaksjonene er gjennomført?
- Kan justeringsplikt og -rett overføres fra Trondheim Havn IKS til eiendomsselskapet?
- Vil overgangen til skattepliktig virksomhet i eiendomsselskapet gjennomføres slik at skattemessig inngangsverdi på eiendommene blir lik virkelig verdi?

Av de ovennevnte punktene er det gitt medhold i alle bortsett fra spørsmålet om overgangen til skattepliktig virksomhet i eiendomsselskapet gjennomføres slik at skattemessig inngangsverdi på eiendommene blir lik virkelig verdi. Skattedirektoratet har konkludert med at de skattemessige verdiene på eiendelene videreføres til kontinuitet, og at det ikke vil skje en oppskrivning til virkelige verdier ved at eiendomsselskapet blir skattepliktig. Dette er begrunnet i at det nye selskapet er skattepliktig fra oppstarten av, og at det følgelig i dette selskapet ikke skjer en overgang fra skattefri til skattepliktig virksomhet. Det medfører at eiendomsselskapet ikke har grunnlag til å gjennomføre en oppskrivning av verdiene på eiendelene, hvis dette skal gjennomføres som en skattefri fisjon.

For de øvrige punktene har Skattedirektoratet konkludert slik:

- Det kan gjennomføres fisjon av IKS uten beskatning, hvor grunnlaget synes å være skatteloven § 11-4 tredje ledd og ikke ulovfestet rett.
- Det utfisjonerte IKS eiendomsselskap kan omdannes til aksjeselskap skattefritt forutsatt at reglene om skattefri omdanning i FSFIN 11-20-1 flg følges. Det fremgår videre at dette kan gjennomføres umiddelbart slik at omdanningen kan skje straks eiendom IKS er etablert. Omdanningen har hjemmel i skatteloven § 11-20 og heller ikke overføringen av hjemmel til eiendommene vil utløse dokumentavgift.
- Overdragelse av aksjer fra kommunene til Trondheim Havn IKS kan gjennomføres uten at det utløses skatt for kommunene. Kommunene er fritatt for skatteplikt og realisasjon av aksjer faller inn under fritaksmetoden, slik at overføringen ikke anses å gi noen negative skattemessige konsekvenser. En særskilt problemstilling er imidlertid om overføringen medfører negative konsekvenser med tanke på fisjonen og omdanningen, da eierforholdet blir endret. Det er Deloitte sin oppfatning at dette ikke medfører slike negative konsekvenser, men at dette bør avklares med

skattemyndighetene.

- Transaksjonen vil ikke gi grunnlag for gjennomskjæring/tilsidesettelse etter skatteloven § 13-1 eller den ulovfestede gjennomskjæringsregel.
- Trondheim Havn IKS kan overdra eiendomsmassen til Eiendom IKS, og videre til Eiendom AS, uten at dette utløser samlet negativ justering. Dette forutsetter at Eiendom AS overtar justeringsforpliktelsene, og at hverken deltakerkommunene eller Eiendom IKS tar eiendomsmassen i bruk før den overdras til Eiendom AS. Eiendom IKS må i et merverdiavgiftsrettslig perspektiv omdannes Eiendom AS innenfor samme momstermin som Eiendom IKS mottar eiendomsmassen fra Trondheim Havn IKS.

Når det gjelder punktet om:

- *Vil overgangen til skattepliktig virksomhet i eiendomsselskapet gjennomføres slik at skattemessig inngangsverdi på eiendommene blir lik virkelig verdi?*

har Deloitte på vegne av Trondheim Havn IKS utarbeidet og sendt inn klage til Skattedirektoratet. Resultatet ble ikke medhold i klage, hvorpå Deloitte sin vurderinger er at dette innebærer at omorganiseringen bør gjennomføres som en skattepliktig fisjon, jmf. kapittelet over. Det forhold at dette bør gjennomføres som en skattepliktig fisjon, endrer faktum i saken slik den ble beskrevet i søknad om BFU. Det bør derfor sendes inn en ny BFU så snart som mulig i løpet av høsten 2020, for å få endelig avklart om dette påvirker konklusjonene av allerede mottatt BFU.

8 Kapitaloverdragelse og konsekvenser for Trondheim Havn IKS

Ved å fisjonere et eiendomsselskap fra Trondheim Havn IKS, vil Trondheim Havn IKS sin egenkapital reduseres.

For å vurdere konsekvensene av utfisjoneringen av eiendommene, har selskapet selv satt i gang et arbeide med full verdivurdering av selskapets eiendeler (OPAK), samt utarbeidelse av en 10-årig investeringsplan (PWC), basert på selskapets strategiplan gjeldende fra 2019. Dette som ledd i å vurdere om havneselskapet har tilstrekkelig kapital til fortsatt utvikling og drift av virksomheten i fremtiden slik havne- og farvannsloven krever.

Eiendomsoverdragelsene innebærer likevel en reduksjon av fremtidig kontantstrøm for selskapet, samtidig som kostnader ved vedlikehold og drift reduseres. For havneselskapet er bidraget fra eiendommene på Nyhavna (i form av feste- og leieinntekter) avgjørende for at selskapet fortsatt skal kunne drive med overskudd. For at en overdragelse skal kunne være i samsvar med lovens krav, vil dette forholdet kunne reguleres ved avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendomsselskapet. Avtalen vil være en del av et omfattende avtaleverk mellom partene, hvor også en aksjeeieravtale vil inngås.

Eiendomsselskapet vi ha behov for likviditet i stigende grad. Aksjonærene må bidra i henhold til aksjefordelingen i selskapet, og Trondheim Havn IKS vil derfor måtte innhente kapital for å dekke sin andel.

9 Forretningsplan og risikoanalyse

Trondheim Havn IKS utlyste en konkurranse hvor oppdraget skulle danne grunnlag for en forretningsplan og en risikoanalyse for eiendomsselskapet for Nyhavna og Vestre Kanalhavn basert på den ovenfor beskrevne selskapsmodell 3.

Mandatet omfattet utarbeidelse av rapporter med tema forretningsplan og risikoanalyse for områdene Nyhavna og Vestre Kanalhavn i Trondheim. Forretningsplanen skulle illustrere de forskjellige aktuelle alternativer for realisering av transformasjonsprosjektet, herunder de forskjellige fasene av et slikt prosjekt. Rapporten skulle også synliggjøre og avklare aktuelle risikofaktorer. I risikoanalysen er risikofaktorene tallfestet i en økonomisk analyse for å dokumentere en forsvarlig utnyttelse av havnekapitalen gjennom realiseringen av prosjektene.

I tillegg var det behov for å skissere en kontanstrømsmodell for eiendomsselskapet for en gitt periode. Denne skulle bli brukt som grunnlag for å forstå hvilket likviditetsbehov eiendomsselskapet vil ha, både i oppstartsfasen, og i den videre utviklingsfasen. Gitt rammebetingelser for hvor mye lån et slikt eiendomsselskap vil kunne få fra en finansieringsinstitusjon, vil modellen være viktig grunnlag for å forstå smertegrensen for eiendomsselskapet hva gjelder tilgang på likviditet for å kunne innfri en fisjonsfordring på gitte tidspunkt i perioden.

Oppdraget ble tildelt Atkins Norge AS, som benyttet advokatfirma Føyen Torkildsen for den delen av oppdraget som omfattet beskrivelsen av forretningsplan for det nye eiendomsselskapet. Rapporten ble presentert 11.02.2020 og forelå i endelig versjon kort tid etter dette.

For nærmere detaljer henvises til de to rapportene.

Risikoanalyse:

1. Tid og framdrift

Det vil naturlig være betydelig usikkerhet knyttet til tidsforløpet i prosjektene og den modellmessige tilnærmingen er valgt ved å "låse" noen parametere og la andre være underlagt usikkerhet.

1.1 Nyhavna

Det antas at reguleringsarbeidet for enkelte delområder kan være ferdigstilt i 2023, at arbeidet med infrastruktur, forurensningsarbeider og riving kan starte i 2024 og at byggearbeider kan ha oppstart i 2028.

I utgangspunktet kan det se ut til at infrastrukturkostnader må fases inn tidlig i utviklingsløpet. Dette vil kunne være en betydelig likviditetsmessig belastning og det må forventes at det jobbes mot å dra dette ut i tid. I modellen er det derfor i mest sannsynlig forløp antatt at investeringene fordeles over lengre tid, men det er også inkludert et mindre sannsynlig scenario der en tvinges til en fortung belastning (større andel av kostnadene tidlig).

Et betydelig bidrag til usikkerhet i prosjektet er hvor mange boliger som kan omsettes per år. Det er lagt til grunn en nøktern salgstakt på 100 boliger per år. I modellen er det lagt et usikkerhetsspenn på denne salgstakten, og basert på totalt antall boliger gir dette et resulterende usikkerhetsspenn på total salgsperiode.

1.2 Vestre Kanalhavn

Dette området er i praksis å anse som uregulert og festekontrakter utløper rundt 2039. Det er derfor antatt oppstart av arbeider fra og med 2040. OPAK legger til grunn en nøktern salgstakt på 50 boliger per år. I modellen er det antatt en relativ usikkerhet knyttet til salgsperiode som for Nyhavna.

2. Arealer

Tomtearealer og bebygd areal er estimert av OPAK, og det vil være noe estimeringsusikkerhet knyttet til tallene.

For Nyhavna er det antatt at forholdet mellom boliger og næring er 60/40. Det må forventes at en profesjonell utbygger vil søke å øke andel boliger og det er hensyntatt som en usikkerhet i modellen.

Forhold mellom arealbegrepene BRA-S (salgbart bruksareal) og BTA (bruttoareal) er et viktig beregningsparameter og er i OPAKs rapporter antatt å være 0,8. Basert på erfaringer fra andre prosjekter kan tallet avvike fra dette og det er hensyntatt som en usikkerhet i modellen.

3. Kostnader

Byggekostnad for bolig og næring finnes det gode referansedata på, men tallene vil likevel inneha usikkerhet knyttet til entreprenørmarked, standard/innhold/løsninger, grunnforhold og andre utfordringer i byggefasen. For næring vil det kunne være potensiale for mva-fritak for deler av næringsareal.

Byggekostnader er basert på Norsk Prisbok.

Infrastrukturkostnader for Nyhavna er estimert av oppdragsgiver, men et slikt tidlig estimat er naturlig beheftet med betydelig usikkerhet. Det kan være en oppside at deler av kostnaden vil bli tatt under Miljøpakken for Trondheim. For Vestre Kanalhavn er kostnadene estimert av OPAK basert på erfaringsdata fra større utbyggingsprosjekter.

Forurensningskostnader er grovt estimert av OPAK og tallet er beheftet med betydelig usikkerhet.

Rivekostnader eksisterende bygninger er estimert basert på erfaringspriser med tilhørende estimatusikkerhet.

Salg og markedsføring er estimert som % av salgsverdi og det vil være noe usikkerhet knyttet til dette forholdstallet.

4. Rentekostnader

Basert på sikkerhet i tomteverdier er det antatt at investeringskostnadene i prosjektene fullt ut lånefinansieres. Dagens rentenivå er historisk lavt, men over flere tiår har det vært store svingninger i rentene med nivåer langt over dagens. Denne usikkerheten er forsøkt hensyntatt i modellen.

5. Inntekter

Antatte salgsinntekter for bolig er basert på markedssøk i nærområdene. Det er benyttet samme tall for begge prosjektene. I praksis vil det være betydelige forskjeller avhengig av intern beliggenhet, etasje og størrelse.

Antatte salgsinntekter for næring er beregnet basert på relevante leiepriser og avkastningsverdi. Dette innebærer usikkerhet knyttet til relevansen av beregningene og endringer over tid.

6. Prisstigning

Modellen er nominell og det er antatt lik indeksering 2% for alle relevante elementer. I praksis vil indeksene for ulike poster kunne variere, men i en så lang analyseperiode er det ikke mulig å implementere dette på en hensiktsmessig måte.

7. Diverse elementer

Tilstanden på kaifrontene er lite kjent og eventuelle arbeider med istandsetting kan være kostbare. I modellen er dette inkludert som en potensiell kostnadskonsekvens.

Eksisterende festekontrakter kan gi utfordringer for en effektiv utvikling av områdene. Det anbefalte hovedgrepet er å la kontraktene løpe ut og tilpasse utviklingen etter dette. Det også lagt inn betydelig usikkerhet knyttet til total salgsperiode. Det må imidlertid tas høyde for at det vil bli nødvendig med enkelte frikjøp for eiendommer som i for stor grad hindrer en effektiv utvikling. Dette er inkludert i modellen som potensielle tilleggskostnader. I stedet for utkjøp av festeavtaler kan partnerskapsmodell vurderes.

Reguleringsprosessene innebærer usikkerhet med kostnadskonsekvenser. Denne usikkerheten er større for Vestre Kanalhavn enn for Nyhavna. Usikkerheten er ikke eksplisitt inkludert i modellen, men er dels implisitt hensyntatt blant annet gjennom betydelige usikkerhetsspenn på infrastruktur- og forurensningskostnader.

Deler av bebyggelsen er omfattet av vern, men dette vurderes ikke til å påvirke risikoen i betydelig grad.

8. Oppsummering og vurdering av resultater

8.1 Overordnet

Det er i modellen lagt inn betydelig usikkerhet på alle sentrale parametre. Resultatene av analysen viser at forvaltningen av havnekapitalen for både Nyhavna og Vestre Kanalhavn anses som svært robust for en transformering av havnearealene til bolig- og næringsformål. Resultatene viser neglisjerbare sannsynligheter for negative verdier.

8.2 Fleksibilitet

I praksis er bildet kanskje enda mer positivt. Økonomiske analyser 'låser' vanligvis mange av forutsetningene i et prosjekt. I realiteten vil det i videre prosjektgjennomføring bli gjort ulike endringer og optimaliseringer. Forutsetninger: At prosjektet tilpasses ved stor usikkerhet knyttet til framtiden, hvor det er svært sannsynlig at ny informasjon tilkommer etterhvert, og det er styringsmessig fleksibilitet til å respondere på ny informasjon.

Det er rimelig å anta at verdien av fleksibilitet i de foreliggende prosjektene er signifikant. Fleksibilitet over så lang tid vil medføre at det iverksettes endringer og tiltak som tar ut verdien av fleksibilitet.

8.3 Anbefalt løsning

Analysen viser en stor positiv oppside i prosjektene. Dette bygger opp under anbefalingen om å gå for en partnerskapsmodell for å kunne være med og høste av dette potensialet. Tidlig salg av uregulert eller ferdig regulert tomt vil neppe gi tomteverdier som reflekterer den potensielle oppsiden.

Konklusjon: Lønnsomheten for transformasjon av Nyhavna og Vestre Kanalhavn anses som robust.

Forretningsplan:

Føyen Torkildsen sin vurdering er at prosjektet (Nyhavn og Vestre kanalhavn samlet) utgjør et meget attraktivt og spennende konverteringsprosjekt som har verdipotensiale, særlig for boligutvikling, som man antagelig ikke har noe annet sted i regionen. På tross av flere større utfordringer mener de at prosjektet, håndtert på riktig måte, har et stort potensial, både kommersielt og i forhold til overordnede ønskede byutviklingsgrep. De konstaterer at oppdragsgiver allerede har gjort gode og grundige forberedelser, dels gjennom den vedtatte KDP, dels også med flere adekvate utredningsarbeider. Samtidig er det viktig å beholde fleksibilitet i dette byutviklingsprosjektet slik at man kan møte fremtiden uten å ha bundet seg i for stor grad.

For deres etterfølgende anbefaling står tid og fleksibilitet sentralt.

Overordnet er det deres anbefaling at eiendomsselskapet, bortsett fra i spesielle situasjoner, ikke bør selge tomter. De mener dette bør være overordnet strategi for begge utviklingsområdene, hovedsakelig fordi utviklingspotensialet er så betydelig at selskapet selv bør ta del i realisasjon av disse verdiene.

En slik rolle er etter deres skjønn forenlig med det risikonivå selskapet kan eksponere seg for, dog forutsatt en posisjonering i tråd med nedenstående.

Det er ellers deres anbefaling at eiendomsselskapet gjennomfører en utvikling i faser, i praksis i selvstendige byggetrinn. En slik utvikling påvirkes i betydelig grad av hvorledes selskapet forholder seg til det vesentlige innslag av festeforhold, samt status for de endelige rekkefølgebestemmelser og utbyggingsavtaler som følger av de fremtidige detaljreguleringsprosessene.

Det anbefales at man først bør søke å åpne de områdene som i minst mulig grad krever kostbar avvikling av festeforhold. I denne sammenheng legger de til grunn at det pågående arbeid med relokalisering kan være en betydelig suksessfaktor, både hva fremdrift og økonomi angår, og bør videreføres/intensiveres. I tillegg bør også tilstrebes en gunstigere løsning for infrastrukturbelastningen, særlig gjennom lemping på rekkefølgekrav ved dispensasjoner og tilpasninger gjennom utbyggingsavtale. Feltene 5, 6 og 7 peker seg ut som det mest aktuelle å starte med, og hvor risikoen er lavest i forhold til de overnevnte utfordringer.

For øvrig tenkes at eiendomsselskapet ellers bør være varsom med å ta tunge utviklingsposisjoner hvor forutsetningen er at selskapet må gjennomføre førtidig innløsning, evt. ekspropriasjon av flere/mange festeforhold. Her bør det gjøres konkrete vurderinger, ikke minst knyttet til sikkerhet for innløsningskostnadene opp mot utviklingspotensialet.

Vestre kanalhavn er et område som Føyen Torkildsen tenker egner seg for en noe senere utvikling, gitt at samtlige festeforhold løper ut tilnærmet samtidig ila 2039-41. Her ligger det. De mener videre at eiendomsselskapet bør søke partnerskap, særlig for større delfelt, og hvor det for øvrig ligger til rette for dette. Valg av partner vil kunne variere, helt avhengig av situasjonen innenfor det aktuelle delområdet.

Typisk bør eiendomsselskapet søke partnerskap med en profesjonell utvikler som både har kompetanse, kapasitet, erfaring fra tilsvarende partnerskap, samt ikke minst gjennomføringsevne. Dette gjelder særlig hvor man søker utviklet et større delområde som

eiendomsselskapet har kontroll over, og som vil måtte utvikles over lang tid, og med større risiko involvert.

Etter omstendighetene kan det alternativt være tjenlig å gå i partnerskap med fester(e) for å få «åpnet» et attraktivt område på gunstige vilkår i kombinasjon med en spredning av risiko. Under dette alternativet forutsettes imidlertid fester å være egnet som partner, noe som ofte ikke vil være tilfellet.

I prinsippet har eiendomsselskapet fem alternative retningsvalg når det gjelder hvordan man skal håndtere festeforholdene:

- i. Førtidig avvikling av festeforholdene ved forhandlinger
- ii. Relokalisering av enkelt festere (nøkkeleiendommer)
- iii. Trinnvis utvikling tilpasset ordinært utløp
- iv. Partnerskap med festere
- v. Ekspropriasjon av festerett og bygg

Nyhavna

I større utviklingsområder som Nyhavna, hvor utviklingen må skje over en årrekke, er det også viktig at de overordnede arealplanene har tilstrekkelig fleksibilitet. Dersom arealplanene ikke er fleksible, vil planene i seg selv kunne bli et hinder for utviklingen eller gjøre at en får en fragmentert utvikling av området som følge av at de overordnede, helhetlige grepene ikke blir fulgt.

Skal man oppnå disse overordnede målene, er gjennomførbarhet et viktig stikkord. Gjennomførbarhet for arealplanene handler noe forenklet om at kostnadsdriverne (typisk rekkefølgekrav, grunnforhold, grunnverv og byggekost generelt) lar seg håndtere i den kommersielle utviklingen av området (salg eller utleie av verdiene som skapes) og/eller gjennom tilskudd fra det offentlige eller andre med et insitament til å bidra til utviklingen.

Behov for erverv av grunn eller rettigheter påvirker både mulighetene for, gjennomføringshastigheten av og kostnadene ved en utbygging, og er derfor en viktig faktor for gjennomførbarheten av en arealplan. Til tross for dette erfares det at grunnerversproblematikk ofte er undervurdert i arealplanleggingen. Dette har trolig sammenheng med at det, ut fra et rent planleggingsperspektiv, ikke er avgjørende for den helhetlige planen hvem som eier eller har rettigheter til hvilke arealer. Plan- og bygningsloven er ikke til hinder for å regulere eiendom man ikke eier, og loven gir i ytterste konsekvens kommunen hjemmel til å ekspropriere rettigheter til gjennomføring av arealplanen. Erverv av grunn og rettigheter har imidlertid ofte en svært høy kostnad, i særdeleshet i transformasjonsområder med igangværende virksomheter, og er derfor i praksis noe man bør unngå så langt det er mulig.

Et felles særpreg for både Nyhavna og Vestre kanalhavn, er at store deler av området er bundet opp i lange festeforhold som det vil være svært kostbart å fri seg fra, enten man skal

ekspropriere, innløse eller på annet vis avtale seg ut av rettighetsforholdet før ordinært avtaleutløp. Dette bør hensyntas i arealplanleggingen, slik at arealplanene ikke låser gjennomføringen til en fremgangsmåte som skaper ubalanserte og fordyrende forhandlingsposisjoner på festernes side, men er fleksible nok til å omgå unødvendige erverv av rettigheter.

Kombinasjonen av overordnede føringer, i form av bestemmelser og retningslinjer/program for utpensling av prinsipper for ivaretagelse av kvaliteter for offentlige rom, miljøoppfølging, kultur og kulturminner, sammen med krav om nærmere detaljregulering av delfelt, er i utgangspunktet et godt verktøy for å skape balanse mellom styringsbehov, forutsigbarhet og fleksibilitet.

Føyen Torlidsen mener det er et hensiktsmessig grep at utbyggingsområdene er gitt et relativt bredspektret arealbruksformål (sentrumsformål), som gir fleksibilitet og åpner for kreative løsninger, mens de mer detaljerte føringene i planen primært ligger på de offentlige arealene og infrastrukturen.

Oppstartskostnadene høye, og det kan være utfordrende å få kabalen over verdier, kostnader, finansiering og likviditet til å gå opp. I dette henseende er rekkefølgekravene svært viktige. Hvis et utbyggingsområde skal kunne bære kostnadene til slike tiltak, må området inneholde tilstrekkelig verdier som lar seg realisere i markedet på en slik måte at utbyggingen av både området og rekkefølgekravene lar seg finansiere ved utbyggingsvolum/salgbart areal man kan forvente å etablere.

Hvorvidt en ren kommersiell utvikling av delområdene som transformeres først kan bære kostnadene ved å «opparbeide» alle rekkefølgekravene, slik KDP-Nyhavna i utgangspunktet stiller krav om, fremstår som usikkert. Hvis dette ikke er mulig, er man enten avhengig av tilskudd for å realisere rekkefølgekravene, eller å kunne fordele kostnadene på flere delområder. Uavhengig av om man får tilskudd fra eksterne, for eksempel Miljøpakken, fremstår det som sannsynlig at man må finne en løsning for å fordele kostnadene på flere delområder, for å kunne komme i gang med utviklingen av området. Hvorvidt rekkefølgekravene åpner for slike løsninger, er derfor et viktig tema for utviklingen og gjennomførbarheten av planen.

I et utviklingsområde som dette, med lange perspektiv på utviklingen, bør rekkefølgekravene tydeligere speile intensjonen for gjennomføringstakten for å skape den nødvendige forutsigbarheten. Hvilke rekkefølgekrav som må opparbeides på et gitt tidspunkt og hvilke som kan opparbeides på et senere tidspunkt, bør i utgangspunktet gjenspeiles i de rettslig bindende bestemmelsene.

Mens barnehagekapasitet normalt kan sikres ved at utbygger fører opp barnehager som driftes i privat regi, representerer skolekapasitet en risiko for utbygging av området. Det er ikke lov å inngå utbyggingsavtaler med kommunen, hvor utbygger helt eller delvis bekoster oppføring av skoler. Muligheten for å forsere et rekkefølgekrav om skolekapasitet er derfor begrenset, og utviklingen av boliger er avhengig av at Trondheim kommune sørger for skolekapasitet i området til å dekke etterspørselen i utbyggingsområdet.

De store og kostbare rekkefølgekravene som i utgangspunktet slår inn allerede i første fase av utbyggingen er den største risikoen forbundet med KDP-Nyhavnas føringer for område. Kravene gjør utviklingen av området «fortungt» og representerer en risiko for gjennomførbarheten av planene. I forlengelsen av dette, er det også en risiko forbundet med at rekkefølgekravene i utgangspunktet er uklare, og at innholdet i rekkefølgekravene og kravene til teknisk infrastruktur reelt sett blir definert gjennom ikke-rettslig bindende planer.

Utbyggingsavtaler med kommunen vil langt på vei kunne bidra til å skape forutsigbarhet, for eksempel for omfanget og løsninger for infrastrukturen. Men når det gjelder tidspunktet for oppfyllelsen av rekkefølgekravene, er det etter vårt syn ikke et fullgodt alternativ å belage seg på at kommunen skal gi dispensasjon fra oppfyllestidspunktet for rekkefølgekravene, så lenge dispensasjonssøknader forutsetningsvis også må vurderes konkret der man har inngått en utbyggingsavtale. Vår anbefaling er at det reelle kravet til oppfyllestidspunktet for det aktuelle rekkefølgekrav gjenspeiles i de rettslig bindende bestemmelsenes ordlyd. I de tilfeller rekkefølgekravet kan løses/oppfylles gjennom en forpliktende utbyggingsavtale med kommunen, bør bestemmelsen gjenspeile dette, for eksempel med et krav om at tiltaket skal være «sikret opparbeidet».

Vestre Kanalhavn

Vestre kanalhavn skiller seg på denne måten fra Nyhavna, ved at det per i dag ikke foreligger en overordnet arealplan som åpner for en transformasjon av området og som tar sikte på å avklare de overordnede, helhetlige grepene. Området er derfor i praksis å anse som uregulert i lys av KPA-2012-14 sitt arealformål, fremstår det imidlertid som realistisk at området vil kunne bli omregulert og transformert til et område for bolig/næring i fremtiden. Ettersom området har en begrenset størrelse, er det også nærliggende å detaljregulere området direkte, uten å gå veien om en revisjon av kommunedelplanen eller en områderegulering.

Uavhengig av hvilken fremgangsmåte man benytter for å avklare plansituasjonen, er det en betydelig reguleringsrisiko forbundet med kulturminneinteressene i området, med tanke på et slikt transformasjonsprosjekt.

All den tid arealbrukssituasjonen for området ikke er avklart, er det vanskelig å si noe om hvilke rekkefølgekrav som vil bli stilt.

Siden Vestre kanalhavn er underlagt en arealplan som i dag ikke legger til rette for annet enn dagens bruk, er reguleringsrisikoen, og særlig risikoen forbundet kulturminneinteressene i området, den sentrale risikofaktoren forbundet med en transformasjon av området.

Så lenge området er bundet opp i lange festeforhold, fremstår det imidlertid som lite hensiktsmessig å iverksette en tidlig omregulering for å legge til rette for en transformasjon av området.

Gjennomføringsmodeller:

Et helt sentralt element i en gjennomføringsmodell handler om å løse finansiering og likviditet sett opp mot de verdier og kostnader som ligger i realiseringen av utbyggingsområdet.

Det første man bør gjøre, er å bedre forutsigbarheten til kostnadene:

- Presiser rekkefølgekrav - skap forutberegnelighet til hvilke kostnader som må tas når. I forlengelsen av en slik presisering, er det særlig to hovedelementer som normalt er en utfordring for et slikt prosjekt.
- Kostnadsdeling – hvordan sikre at kostnader til felles infrastruktur fordeles på utbyggingsområdet
- Likviditetsbelastning – hvordan forskyve oppfyllestidspunktet til svært omfattende infrastrukturtiltak

ALTERNATIVE HOVEDGREP

1. Innledende bemerkninger

Ved et større byutviklingsprosjekt som vi her står overfor er størst mulig fleksibilitet et nøkkelord. Dette gjør seg i større grad enn vanlig gjeldende her på grunn av det store omfanget av langvarige festeforhold. De skattemessige konsekvensene av de forskjellige alternativene må vurderes.

1.1. 0-alternativet

Avvente situasjonen

1.2. Tomtesalgsalternativet

1.2.1. Salg av uregulerte tomter

Salg av uregulerte tomter vil imidlertid alltid gi lavest avkastning fordi man ikke tar del i den forutsatte verdiutvikling gjennom en reguleringsfase.

1.2.2. Salg av regulerte tomter

Under dette alternativet forutsettes at eiendomsselskapet har detaljregulert større eller mindre delfelter innenfor området, basert på Kommunedelplanens generelle overordnede føringer. Normalt vil en slik detaljregulering representere en verdiøkning, ikke minst fordi vedtatt regulering definerer eiendommenes utbyggingspotensiale mer spesifikt, og at eventuell reguleringsrisiko er eliminert.

1.2.3 Partnerskapsmodell

Partneralternativet eksponerer eiendomsselskapet for betydelig større risiko enn tomtosalgsalternativet, men denne kan påvirkes gjennom avtalestrukturen, eksempelvis gjennom forskjellige exit-muligheter. Dessuten er den begrenset til hver av partenes innskudd i selskapsstrukturen. Her er altså risikoen fordelt på partner; det samme er oppsiden. Selv om oppsiden deles med partner, vil den stort sett være større enn ved rent tomtosalg fordi partene deler utbyggingsgevinsten som kan være betydelig.

1.2.4 Egenutvikling av eiendommene

Dette alternativet i «ren» versjon vil være krevende, også ved en trinnvis utvikling i takt med festeforholdenes avvikling.

1.2.5 Kombinasjonsvarianter

2. Vurdering av selskapsform

Det anses som mest hensiktsmessig, at eiendomsselskapet etableres som et aksjeselskap. Dette er generelt den beste egnede selskapsformen da det er en velprøvd og gjennomregulert selskapsform med definerte organer, roller og regler for saksbehandling, beslutninger mv., og fordi ansvar og risiko for aksjonærene (TH og TK) er begrenset til aksjeinnskuddet (med mindre det avgis særskilte garantier for selskapets forpliktelser). Aksjeselskapsformen er også best egnet for eiendomsselskapet som morselskap i en konsernstruktur. De enkelte eiendommer eller kategorier av eiendommer kan overføres til særskilt dedikerte datterselskaper.

3. Finansiering

Utgangspunktet for finansiering av prosjekter som eiendomsselskapet deltar i, er at eiendommer – eventuelt i utskilte datterselskaper – benyttes som egenkapital, mens en eventuell partner i prosjektet vil skyte inn kontante midler og evt. andre aktiva og rettigheter, f.eks. festerettigheter. Partenes eierandeler i prosjektet vil da bero på forholdet mellom eiendommens verdi og hva partneren skyter inn. Ytes et innskudd tilsvarende en omforent verdi av eiendommen, blir eierforholdet dermed 50/50.

I tillegg vil det normalt være behov for ekstern finansiering av (deler av) utviklings- og byggekostnadene. Den rent finansielle risiko som knytter seg til ekstern finansiering, vil bl.a. bero på lånevilkår og renter, samt evt. behov for tilleggsfinansiering underveis.

4. Beskatning

Det vises til eget punkt om dette i redegjørelsen

5. Merverdiavgift

Det av stor betydning at selskapsstrukturen etableres *før* det pådras kostnader i prosjektene. Det anbefales at byggherrerollen for næringsarealer legges til separate single purpose-selskaper (SPV-selskaper) – ett selskap for hver enhet som kan tenkes å bli solgt separat. For å oppnå fradrag, må hvert selskap deretter erverve sin del av tomten før byggestart, og stå som byggherre overfor entreprenør og andre leverandører. Aksjene i SPV-selskapene kan deretter selges uten at selskapets fradragsrett går tapt, eller justeringsplikt utløses (med forbehold om at selskapene ikke inngår i fellesregistrering etter mval § 2-2 (3)).

6. Offentlig infrastruktur

Trondheim kommune godtar bruk av anleggsbidragsmodellen.

7. Forholdet til tidligere pådratte kostnader

Se punkt om skattemessige forhold i redegjørelsen.

KONKLUSJON:

Føyen Torkildsen sin vurdering er at prosjektet (Nyhavna og Vestre kanalhavn samlet) utgjør et meget attraktivt og spennende konverteringsprosjekt som har verdipotensiale, særlig for boligutvikling, som man antagelig ikke har noe annet sted i regionen. På tross av flere større utfordringer mener de at prosjektet, håndtert på riktig måte, har et stort potensial, både kommersielt og i forhold til overordnede ønskede byutviklingsgrep. De konstaterer at oppdragsgiver allerede har gjort gode og grundige forberedelser, dels gjennom den vedtatte KDP, dels også med flere adekvate utredningsarbeider. Samtidig er det viktig å beholde fleksibilitet i dette byutviklingsprosjektet slik at man kan møte fremtiden uten å ha bundet seg i for stor grad.

10 Avtaleverk og forslag til helhetlig løsning

For gjennomføring av prosjektet er det nødvendig å få på plass en aksjeeieravtale mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune på vegne av eiendomsselskapet. I tillegg må det inngås en avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og forvaltning av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling og på en måte som ikke svekker havnens økonomi.

Dette er et avtaleverk som vil sikre forutsigbarhet for Trondheim Havn IKS og eierkommunene, med tanke på videre havnevirksomhet for Trondheim Havn IKS, og gjennomføring av havneutviklingsprosjektet.

Utarbeidelse av forslag til de nevnte avtalene er under arbeid. I dette arbeidet blir det, blant annet ved rådgiving fra Advokatfirmaet Hjort, utarbeidet forslag til *rammeavtale* mellom eierkommunene som eier Trondheim Havn IKS, *aksjeeieravtale* mellom Trondheim Havn IKS

og Trondheim kommune, samt *avtale* mellom Trondheim Havn IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og forvaltning av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling mellom Trondheim Havn IKS og Eiendom AS.

Rammeavtale

Rammeavtalen inngås mellom eierkommunene som eier Trondheim Havn IKS. I denne avtalen reguleres utdeling av midler ved utskillelse av eiendom fra Trondheim Havn IKS, etablering, eierskap og forvaltning av nytt eiendomsselskap. Avtalen regulerer hvilke eiendommer som omfattes av overdragelsen til nytt eiendomsselskap. Avtalen omfatter også gjennomføring av overdragelsen og etablering av nytt eiendomsselskap.

Aksjeeieravtale

Aksjeeieravtalen inngås mellom Trondheim kommune og Trondheim Havn IKS som eiere av det nye eiendomsselskapet.

Avtale om videreføring av Trondheim Havns virksomhet på arealer som utfisjoneres til eiendomsselskapet.

For å ivareta eiendommene som fisjoneres ut fra Trondheim Havn IKS utarbeides det en avtale mellom Trondheim Havn IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og forvaltning av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling og på en måte som ikke svekker havnens økonomi.

Modell for å sikre fremtidig finansiering av Trondheim Havn IKS

Forvaltning av kapital i havneselskapet

Med virkning fra 1. januar 2020 trådte den nye Havne- og farvannsloven i kraft. Lovens § 32 tredje ledd har følgende ordlyd:

«Det kan deles ut verdier fra den kommunale havnevirksomheten dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havn, samt midler til investeringer som er direkte knyttet til tjenesteyting rettet mot fartøy, gods- og passasjerhåndtering. Som utdeling regnes enhver overføring av verdier som direkte eller indirekte kommer eieren til gode»

Hensyntatt at det iht havne- og farvannsloven ikke kan deles ut verdier fra Trondheim Havn IKS med mindre det er avsatt tilstrekkelige midler til drift og vedlikehold av havnevirksomheten og tilhørende fremtidige investeringsforpliktelser, vil en ved vurdering av modell for omstrukturering av virksomhet, måtte sikre at Trondheim Havn IKS får sikret fremtidig finansiering.

Fremtidig finansielt behov

Siden det i henhold til havne- og farvannsloven ikke kan deles ut verdier fra Trondheim Havn IKS med mindre det er avsatt tilstrekkelig midler til drift og vedlikehold av havnevirksomheten og tilhørende fremtidige investeringsforpliktelser, vil Trondheim Havn IKS måtte sikres finansiering. Flere løsninger har vært vurdert underveis for å imøtekomme dette behovet. Det som anses som mest hensiktsmessig er å foreta en skjevdeling av fremtidig utbytte i eiendomsselskapet, slik at hver av eierne mottar 50% av utbyttet, samtidig som Trondheim Havn beholder kontantstrømmen fra virksomheten på Nyhavna inntil eiendommene transformeres eller selges til tredjepart, som nevnt under kapittel 8.

En slik løsning vil ivareta at havneselskapet sin økonomiske stilling forblir mer eller mindre uendret før og etter fisjonen, frem til det tidspunktet at eiendommene selges ut. På lengre sikt vil Trondheim Havn IKS motta utbytte, som både vil kunne sikre det forhold at forvaltningsinntektene vil avta på lengre sikt, men vil også kunne finansiere fremtidige investeringer.

Eiendomsselskapet vil også behøve kapital i oppstartsfasen, som løses ved at partene innbetaler et omforent beløp fordelt i henhold til aksjefordelingen.

På bakgrunn av dette og de andre forhold det er redegjort for i denne redegjørelsen, er det utarbeidet et helhetlig forslag til løsning, som er vurdert å imøtekomme fremtidig sikring av kapital til drift, vedlikehold og investeringer og den ivaretar begge parter interesser på en balansert måte. Videre legger den til rette for et godt partnerskap i den langsiktige utviklingsprosessen.

Den helhetlige løsningen foreslås derfor som følger:

- A. Det etableres et eiendomsselskap (AS) der Trondheim kommune har en eierandel på 67 %. Trondheim Havn IKS eier 33 %.
- B. Fremtidige utbytter fra eiendomsselskapet skjevfordeler ift partenes eierandeler i selskapet. Det baseres på en 50/50 % fordeling og avtales gjennom aksjeeieravtale og etablering av to aksjeklasser i eiendomsselskapet.
- C. Det inngås avtale mellom TH IKS og Eiendomsselskapet som sikrer og regulerer inntekter for havneselskapet og forvaltning av de overdratte eiendommer frem til salg/utvikling og på en måte som ikke svekker havnens økonomi.
- D. Trondheim Maritime Senter (TMS) med tilliggende arealer og havnas egne verksteder blir behandlet som følger og iht vedlagte skisse. Skissen er foreløpig kun for illustrasjonsformål og hvor de detaljerte grenseoppgavene vil bli foretatt og fastlagt frem mot Representantskapets planlagte møte i oktober.

Arealene øst for TMS-bygningen betegnes TMS Øst 1 og TMS Øst 2, og skal ikke omfattes av fisjonen. TMS Øst 1 skal benyttes til THs virksomhet. TH erkjenner antikvariske hensyn som må tas når det gjelder egen bygningsmasse og arealbruk, og vil søke å ivareta publikums behov for tilkomst/passering på sjøsiden. Trondheim kommune har opsjon til å kreve TMS Øst 2 utfisjonert etter 15 år for bruk til idrettsformål. Dersom TMS Øst 2 utfisjoneres skal det hensynta en parkeringsløsning som ivaretar tilstrekkelig parkeringskapasitet for Trondheim Maritime Senter AS og Trondheim Havn.

Det er enighet om at arealene vest for TMS-bygget, som er markert på vedlagte illustrasjon som Dora, fisjoneres ut og overdras til Eiendomsselskapet. Arealene skal disponeres / forvaltes av Trondheim Havn frem til det tidspunkt Trondheim kommune ved bystyret vedtar at arealet skal tas i bruk til byutviklings/kulturformål. Ved bruk til kultur/konserthusformål skal arealene erverves av Trondheim kommune til markedspris. Dersom kommunen i fremtiden heller ønsker at Dora II inkl dokken skal inngå i den maritime klyngen på TMS-området, skal nevnte arealer tilbakeføres kostnadsfritt til TH, som vil stå for drift og utvikling av eiendommene slik det gjøres i dag.

Eiendommen TMS-bygget ligger på er ikke en del av fisjonen. Denne eies av Trondheim Maritime Senter AS og ikke Trondheim Havn. Bestemmelser om alle forhold under d) tas inn i aksjeeieravtalen.

- E. Forholdet mellom Trondheim Havn IKS og Trondheim kommune skal reguleres i en aksjeeieravtale. Utkast til slik avtale er utarbeidet, og skal bearbeides slik at den endelig foreligger til representantskapets møte i oktober.
- F. For å regulere forpliktelsene eierkommunene imellom anbefales inngåelse av en rammeavtale. Også denne kan være gjenstand for bearbeiding frem mot representantskapets møte.
- G. Alle øvrige avtaler som forutsettes inngått mellom partene skal være ferdigstilt til representantskapets behandling i oktober.
- H. Styret vil fremme et komplett forslag til vedtak og tilhørende avtaler til representantskapets møte primo oktober 2020.

Ny selskapsavtale fra 01.01.2021 - KonSek Trøndelag IKS

Saksbehandler: Frode Kvittem	Arkivref: 2018/4675 - /
E-post: frode.kvittem@verdal.kommune.no	
Tlf.: 906 86 459	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	12.11.2020	152/20
Kommunestyre	30.11.2020	117/20

Saksprotokoll i Formannskap - 12.11.2020 - 152/2020

BEHANDLING:

Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Verdal kommune godkjenner ny selskapsavtale i Konsek Trøndelag gjeldende fra 01.01.2021.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Verdal kommune godkjenner ny selskapsavtale i Konsek Trøndelag gjeldende fra 01.01.2021.

Vedlegg:

- 1 Behandling i representantskapet i Konsek Trøndelag
- 2 Selskapsavtale fra 1.1.2021
- 3 Eierandeler fra 1.1.2021

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS behandlet denne saken i møte 26. oktober 2020 og vedtok følgende:

1. Representantskapet anbefaler at deltakerkommunene i Konsek Trøndelag IKS og Fosen kontrollutvalgssekretariat IKS vedtar ny selskapsavtale for Konsek Trøndelag gjeldende fra 1.1.2021.
2. Representantskapet ber om at de nye eierkommunene godkjenner innbetaling av innskuddskapital i henhold til vedlagte oversikt.
3. Kommunene Indre Fosen, Ørland, Åfjord og Osen oppnevner en fast representant hver og minst én vararepresentant til representantskapet i Konsek Trøndelag IKS.

For dagens deltakere i Konsek Trøndelag er det tilstrekkelig at kommunestyret gi sin tilslutning til den vedlagte selskapsavtalen. Endringer i forhold til dagens selskapsavtale er markert med rødt.

Deltakerkommuner i Konsek Trøndelag

Vår saksbehandler: Torbjørn Berglann, tlf. 400 67 058

E-post: torbjorn.berglann@konsek.no

Deres ref.:

Vår ref.: 2020000171-7

Oppgis ved alle henvendelser

Vår dato: 29.10.2020

Oversendelse av sak fra representantskapet i Konsek Trøndelag til kommunestyret

Vedlagt følger selskapsavtale for Konsek Trøndelag IKS for behandling i kommunestyret. Avtalen gjelder fra 01.01.2021, forutsatt at alle kommunene som er nevnt i avtalen gir sin tilslutning. Jeg ber om at selskapsavtalen med oversikt over fordeling av eierandeler blir lagt fram for behandling i kommunestyre/fylkesting så snart som mulig, seinest innen utgangen av 2020.

Selskapsavtalen er behandlet av representantskapet i ekstraordinært møte 26.10.2020, sak 8/20. Bakgrunnen for saken er at kommunene på Fosen ønsker å bli deltakere i Konsek Trøndelag. Representantskapet fattet følgende vedtak:

1. Representantskapet anbefaler at deltakerkommunene i Konsek Trøndelag IKS og Fosen kontrollutvalgssekretariat IKS vedtar ny selskapsavtale for Konsek Trøndelag, gjeldende fra 1.1.2021.
2. Representantskapet ber om at de nye eierkommunene godkjenner innbetaling av innskuddskapital i henhold til vedlagte oversikt.
3. Kommunene Indre Fosen, Ørland, Åfjord og Osen oppnevner en fast representant hver og minst én vararepresentant til representantskapet i Konsek Trøndelag IKS.

Representantskapet i Fosen kontrollutvalgssekretariat IKS har fattet tilsvarende vedtak, se vedlegg.

For dagens deltakere i Konsek Trøndelag er det tilstrekkelig at kommunestyret/fylkestinget gir sin tilslutning til den vedlagte selskapsavtalen. Kommunene på Fosen må i tillegg vedta innbetaling av innskuddskapital og oppnevne (vara)medlemmer til representantskapet.

Vedlagt følger særutskrift av representantskapets behandling, selskapsavtalen og en oversikt over fordelingen av eierandeler. Endringer i forhold til dagens selskapsavtale er markert med rødt.

Vi ber om å få en utskrift av vedtaket i saken. Kommunenavn, dato for behandling og saksnummer må gå fram av utskriften, dette på grunn av krav fra Brønnøysundregisteret.

Med hilsen
Konsek Trøndelag IKS

Torbjørn Berglann
daglig leder

Dette brevet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Postadresse:
Postboks 2564
7735 Steinkjer

Fakturaadresse:
Postboks 1258 Torgarden
7462 Trondheim
post@konsek.no

Bank: 8601.13.04038
Org.nr: 988 799 475

Vedlegg

Utkast - Selskapsavtale fra 1.1.2021

Forslag til fordeling av eierandeler fra 1.1.2021

Utkast til ny selskapsavtale for Konsek Trøndelag

Behandles i utvalg Representantskapet	Møtedato 26.10.2020	Saknr 08/20
Saksbehandler Torbjørn Berglann		
Arkivkode FE - 030, TI - &01		
Arkivsaknr 20/171 - 6		

Styrets forslag til vedtak

Styret anbefaler at representantskapet slutter seg til selskapsavtalen og legger saken fram for representantskapet med denne innstillingen:

1. Representantskapet anbefaler at deltakerkommunene i Konsek Trøndelag IKS og Fosen kontrollutvalgssekretariat IKS vedtar ny selskapsavtale for Konsek Trøndelag, gjeldende fra 1.1.2021.
2. Representantskapet ber om at de nye eierkommunene godkjenner innbetaling av innskuddskapital i henhold til vedlagte oversikt.
3. Kommunene Indre Fosen, Ørland, Åfjord og Osen oppnevner en fast representant hver og minst én vararepresentant til representantskapet i Konsek Trøndelag IKS.

Vedlegg

Utkast - Selskapsavtale fra 1.1.2021

Forslag til fordeling av eierandeler fra 1.1.2021

Behandling:

Daglig leder Konsek Trøndelag IKS orienterte om Fosen kommunenes inntreden i selskapet. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet anbefaler at deltakerkommunene i Konsek Trøndelag IKS og Fosen kontrollutvalgssekretariat IKS vedtar ny selskapsavtale for Konsek Trøndelag, gjeldende fra 1.1.2021.
2. Representantskapet ber om at de nye eierkommunene godkjenner innbetaling av innskuddskapital i henhold til vedlagte oversikt.
3. Kommunene Indre Fosen, Ørland, Åfjord og Osen oppnevner en fast representant hver og minst én vararepresentant til representantskapet i Konsek Trøndelag IKS.

Administrasjonens forslag til vedtak

Styret anbefaler at representantskapet slutter seg til selskapsavtalen og legger saken fram for representantskapet med denne innstillingen:

1. Representantskapet anbefaler at deltakerkommunene i Konsek Trøndelag IKS og Fosen kontrollutvalgssekretariat IKS vedtar ny selskapsavtale for Konsek Trøndelag, gjeldende fra 1.1.2021.
2. Representantskapet ber om at de nye eierkommunene godkjenner innbetaling av innskuddskapital i henhold til vedlagte oversikt.
3. Representantskapet anbefaler at deltakerkommunene oppnevner en fast representant og minst én vararepresentant til representantskapet i Konsek Trøndelag IKS.

Styrets behandling

Innstillingen enstemmig vedtatt med endret punkt 3:

Kommunene Indre Fosen, Ørland, Åfjord og Osen oppnevner en fast representant hver og minst én vararepresentant til representantskapet i Konsek Trøndelag IKS.

Saksopplysninger

I forbindelse med Fosen-kommunenes inntreden i Konsek Trøndelag fra og med 1.1.2021 må deltakerne inngå en ny selskapsavtale som skal gjelde fra samme tidspunkt. Avtalen må vedtas i alle deltakerkommunene før 31.12.2020, dette etter anbefaling fra representantskapene i Konsek Trøndelag og Fosen kontrollutvalgssekretariat.

Det vedlagte utkastet til ny selskapsavtale er en videreføring av dagens avtale, bortsett fra at fordelingen av eierandeler er justert for å gi plass til de nye deltakerne.

Eierandelene har vært fordelt etter folketall 1. januar året før inntreden i selskapet. Antall eierandeler justeres ikke ved endringer i folketallet. Eierandelene er fordelt slik:

Innbyggertall	Eierandeler
0-4999	1
5000-9999	2
10000-14999	4
15000-19999	5
20000+	6
Fylkeskommunen	30

Følgende endringer foreslås:

- Ørland kommune får fire eierandeler (kommuner med 10.000-14.999 innbyggere)
- Indre Fosen får fire eierandeler (kommuner med 10.000-14.999 innbyggere)
- Åfjord kommune får én eierandel (kommuner inntil 4.999 innbyggere)
- Osen kommune får én eierandel (kommuner inntil 4.999 innbyggere)
- Trøndelag fylkeskommunes eierandel reduseres med to til 28 eierandeler.

Det totale antallet eierandeler blir på denne måten 100, én eierandel tilsvarer da 1 prosent av selskapet. Hver eierandel har en verdi på kr 25.000. Selskapets innskuddskapital er kr 2.500.000. Se ellers vedlagte forslag til fordeling over eierandeler fra 1.1.2021.

Vurdering

Ved etableringen av selskapet 1.1.2018, hadde Trøndelag fylkeskommune 30 eierandeler. På det tidspunktet tilsvarte fylkeskommunens honorar i underkant av 30 prosent av det samlede tilskuddet. Ved endringene i deltakernes honorar ved årsskiftet 2019/2020 er fylkeskommunens honorar redusert til 20 prosent av det samlede honoraret. Det er derfor rimelig å justere ned fylkeskommunens eierandel for å gjøre plass til nye deltakere.

Fordelingen av eierandeler i selskapet er basert på innbyggertall og fastlegges når kommunene trer inn i selskapet. Avtalen fanger ikke opp endringer i innbyggertall. Hvis eierne ønsker, er det mulig gjøre avtalen mer dynamisk. I så fall kan representantskapet be styret om å legge fram en sak i det ordinære representantskapet i april -21.

Selskapsavtale

for

Konsek Trøndelag IKS

§ 1 Selskapet

Konsek Trøndelag IKS er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper.

Selskapet har følgende deltakere:

Flatanger kommune
Frosta kommune
Frøya kommune
Grong kommune
Heim kommune
Hitra kommune
Høylandet kommune
Inderøy kommune
Indre Fosen kommune
Leka kommune
Levanger kommune
Lierne kommune
Malvik kommune
Melhus kommune
Meråker kommune
Midtre Gauldal kommune

Namsos kommune
Namsskogan kommune
Orkland kommune
Overhalla kommune
Osen kommune
Røyrvik kommune
Selbu kommune
Skaun kommune
Snåsa kommune
Steinkjer kommune
Stjørdal kommune
Trøndelag fylkeskommune
Tydal kommune
Verdal kommune
Ørland kommune
Åfjord kommune

§ 2 Formål

Selskapets formål er å levere sekretariatstjenester for kontrollutvalg for deltakerne i tråd med gjeldende lov og forskrift.

Selskapet kan kun drive annen virksomhet, herunder å danne andre selskaper og sammenslutninger, når dette har til hensikt å fremme hovedformålet.

§ 3 Hovedkontor

Selskapet har kontorsted i Steinkjer og Trondheim kommuner. Hovedkontor er i Steinkjer kommune.

§ 4 Eierandeler og innskuddsplikt

Selskapets innskuddskapital er fordelt på ~~92~~ 100 eierandeler. Hver deltaker plikter å skyte inn kr 25 000 (tjuefem tusen) per andel i tråd med følgende fordeling:

Deltaker	Andeler	Deltaker	Andeler
Trøndelag fylkeskommune	~~30~~ 28	Heim kommune	1
Steinkjer kommune	6	Selbu kommune	1
Stjørdal kommune	6	Overhalla kommune	1
Levanger kommune	5	Osen kommune	1
Orkland kommune	5	Frosta kommune	1
Melhus kommune	5	Meråker kommune	1
Namsos kommune	5	Grong kommune	1
Verdal kommune	4	Snåsa kommune	1
Malvik kommune	4	Lierne kommune	1
Ørland kommune	4	Åfjord kommune	1
Indre Fosen kommune	4	Høylandet kommune	1
Skaun kommune	2	Flatanger kommune	1
Inderøy kommune	2	Namsskogan kommune	1
Midtre Gauldal kommune	2	Tydal kommune	1
Frøya kommune	1	Leka kommune	1
Hitra kommune	1	Røyrvik kommune	1

Den enkelte deltaker svarer for en andel av selskapets forpliktelser tilsvarende eierandelen.

Selskapet skal opprettholde en egenkapital på et nivå som er hensiktsmessig for å ivareta selskapets drift.

§ 5 Andre forpliktelser til selskapet

Deltakerne forplikter seg til å kjøpe alle sekretariatstjenester til eget kontrollutvalg fra selskapet. Deltakernes kjøp av tjenester skal reguleres i egen leveranseavtale som godkjennes av representantskapet.

Betalingsforpliktelser for den enkelte deltaker som følge av leveranseavtale

fastsettes av representantskapet for ett år av gangen.

§ 6 Representantskapet

Representantskapet er selskapets øverste myndighet. Deltakerne velger én (1) representant hver med minst ett personlig varamedlem i tråd med reglene i lov om interkommunale selskaper.

Hver representant har et antall stemmer tilsvarende eierandel slik fastsatt i § 4.

Representantskapet velger selv leder og nestleder.

Oppnevning av representantskapet følger kommunevalgperioden.

§ 7 Representantskapets møter

Representantskapets leder innkaller til representantskapsmøte minst én gang per år.

Innkalling til representantskapsmøte skal skje i tråd med de frister som gjelder i Lov om interkommunale selskaper. Både innkalling og protokoll skal sendes representantskapets medlemmer og deltakerne.

Følgende saker skal årlig behandles av representantskapet:

1. Årsmelding og regnskap.
2. Tilskudd fra deltakerne for påfølgende år.
3. Budsjettrammer og økonomiplan.

Følgende beslutninger ligger til representantskapet og behandles ved behov:

1. Valg av styre.
2. Valg av valgkomité.
3. Valg av revisor.
4. Langsiktig strategi for selskapet
5. Låneopptak
6. Spørsmål om stiftelse, kjøp eller deltakelse i andre selskaper, samt inngåelse av langsiktige samarbeidsavtaler av økonomisk betydning.

Møtelederen skal sørge for at møter i representantskapet avvikles i tråd med reglene om vedtaksdyktighet, møteplikt, møterett, møteledelse og møteprotokoll og øvrige bestemmelser i lov om interkommunale selskaper.

Vedtak i representantskapet fattes med flertall av de avgitte stemmer, og ellers i tråd med lov om interkommunale selskaper.

§ 8 Valgkomité

Representantskapet skal nedsette en valgkomité og vedta instruks for valgkomiteen.

Valgperioden følger valgperioden til representantskapet. Styret fremmer innstilling på valgkomité og godtgjøring til denne. Valgkomiteen skal bestå av minst 3 medlemmer, og ha en sammensetning som representerer bredden av selskapets deltakere.

Valgkomiteen fremmer begrunnet forslag om valg av styre, leder og nestleder i representantskapet og godtgjøring til styret.

§ 9 Styret

Styret i selskapet består av seks (6) medlemmer med tilsvarende antall varamedlemmer i rekkefølge valgt av representantskapet, og ett (1) medlem med personlig varamedlem som velges av de ansatte.

Med unntak av representant valgt av de ansatte velges styrets medlemmer for to år, der tre medlemmer velges hvert år. Varamedlemmer oppnevnes for ett år.

Representantskapet velger årlig styreleder og nestleder blant styrets medlemmer.

Representantskapet fastsetter godtgjøring til styret, etter innstilling fra valgkomiteen.

§ 10 Styrets arbeid

Styremøter avvikles i tråd med reglene i lov om interkommunale selskaper.

Styret skal hver valgperiode fastsette en styreinstruks og en instruks for daglig leder, inkludert eventuell delegasjon av rett til å tegne selskapets firma.

Styret skal årlig evaluere eget arbeid. Oppsummering av denne evalueringen skal forelegges valgkomiteen.

§ 11 Daglig leder

Daglig leder ansettes av styret.

Daglig leder har ansvar for selskapets daglige drift innenfor den instruks som fastsettes av styret.

§ 12 Låneopptak og garantistillelse

Representantskapet vedtar rammer for virksomhetens låneopptak, begrenset oppad til kr. 2 000 000.

§ 13 Arbeidsgiveransvar

Styret har arbeidsgiveransvaret for de personer som til enhver tid er ansatt i virksomheten. Arbeidstakernes rettigheter etter lov og avtaleverk skal i sin helhet ivaretas av styret.

Selskapet skal være tilknyttet arbeidsgiverorganisasjon med tariffavtale. Selskapet skal være medlem av tjenstepensjonsordning med vilkår tilsvarende kommunalt ansatte.

Styret selv ansetter daglig leder og fastsetter lønn til daglig leder.

§ 14 Regnskap og revisjon

Styret har plikt til å sørge for regnskapsføring i tråd med lov og forskrift, og at det foretas revisjon av selskapet.

Regnskap skal føres etter regnskapsloven, og fastsettes av representantskapet. Selskapets regnskap skal revideres av statsautorisert, registrert revisor eller av kommunal revisor. Revisor velges av representantskapet.

§ 15 Endring av selskapsavtalen

Selskapsavtalen kan endres i tråd med reglene i lov om interkommunale selskaper.

§ 16 Uttreden

Den enkelte deltaker kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet og kreve seg utløst i tråd med reglene i lov om interkommunale selskaper. Uttreden vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Avtalen kan ikke sies opp med virkning før 1.1.2022.

Ved uttreden skal deltaker betales tilbake sin relative andel av egenkapitalen, i tråd med fordelingen av andeler fastsatt i § 4, begrenset oppad til deltakerens innskutte kapital.

§ 17 Oppløsning

Selskapet kan oppløses etter reglene i lov om interkommunale selskaper dersom deltakerne er enige om det.

§ 18 Voldgift

Eventuell tvist om forståelsen av selskapsavtalen og om fordeling av utgifter eller i forbindelse med det økonomiske oppgjøret etter oppløsning, avgjøres endelig av en voldgiftsnemnd på tre medlemmer som oppnevnes av fylkesmannen, om ikke annen ordning følger av lov eller forskrift.

Vedtatt av kommunestyret i deltakerkommunene innen 1.1.2021.

Oversikt over endring i eierandeler fra 1.1.2021

Deltaker	Folketall 1.1.2020	Andeler	Innskudd	Endring
Trøndelag fylkeskommune		28	700 000	-50 000
Steinkjer kommune	24 357	6	150 000	
Stjørdal kommune	24 145	6	150 000	
Levanger kommune	20 164	5	125 000	
Orkland kommune	18 217	5	125 000	
Melhus kommune	16 733	5	125 000	
Namsos kommune	15 230	5	125 000	
Verdal kommune	14 948	4	100 000	
Malvik kommune	14 148	4	100 000	
Ørland kommune	10 323	4	100 000	100 000
Indre Fosen kommune	10 084	4	100 000	100 000
Skaun kommune	8 325	2	50 000	
Inderøy kommune	6 816	2	50 000	
Midtre Gauldal kommune	6 238	2	50 000	
Heim kommune	5 963	1	25 000	
Frøya kommune	5 151	1	25 000	
Hitra kommune	5 050	1	25 000	
Åfjord kommune	4 288	1	25 000	25 000
Selbu kommune	4 062	1	25 000	
Overhalla kommune	3 884	1	25 000	
Frosta kommune	2 627	1	25 000	
Meråker kommune	2 422	1	25 000	
Grong kommune	2 359	1	25 000	
Snåsa kommune	2 063	1	25 000	
Lierne kommune	1 355	1	25 000	
Høylandet kommune	1 231	1	25 000	
Flatanger kommune	1 103	1	25 000	
Osen kommune	948	1	25 000	25 000
Namsskogan kommune	843	1	25 000	
Tydal kommune	769	1	25 000	
Leka kommune	557	1	25 000	
Røyrvik kommune	461	1	25 000	
Sum		100	2 500 000	200 000

Nedleggelse av Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd

Saksbehandler:	Frode Kvittem	Arkivref:	2018/4867 - /000
E-post:	frode.kvittem@verdal.kommune.no		
Tlf.:	906 86 459		

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	26.11.2020	160/20
Kommunestyre	30.11.2020	118/20

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunestyret vedtar å legge ned Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd.

Vedtaket har virkning fra det tidspunkt alle medlemskommunene har fattet vedtak om å legge ned Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd og når rådet har avsluttet oppgaven med forvaltning av Midt-Trøndelag Næringsfond. Det delegeres til leder for Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd å avgjøre når denne oppgaven er avsluttet.

Vedlegg:

- 1 Samarbeidsavtale Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd, vedtatt i kommunestyret 24.02.2020.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Midt-Trøndelag Regionråd (MTR) ble opprettet 6. februar 2018 av kommunene Stjørdal, Levanger, Verdal, Selbu, Tydal, Malvik, Meråker, Frosta, Inderøy, Steinkjer, Verran og Snåsa. Formålet var å skulle samarbeide om samfunns-, interesse- og næringspolitikken for å skape vekst og bærekraftig utvikling i regionen mellom Trondheim og Steinkjer. Regionrådet skulle også ovenfor øvrige myndighetsorganer være et kontaktpunkt og en pådriver for utvikling av regionen.

I regionrådet 17. desember 2019 ble Midt-Trøndelag Regionråd endret til Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd. Grunnlaget for endringen var ny kommunelov.

I møtet fredag 18.9.20 besluttet en samlet ordførergruppe i Værnesregionen at MTR skal legges ned. Grunnlaget er at forumet har vist seg å ikke være egnet til å nå formålet for organet. Det foreligger av den grunn enighet blant medlemmene om nedleggelse av MTR.

Samarbeidsavtalen viser til at oppløsning av rådet kan skje når alle deltakerkommunene er enig om det. Hvis ikke alle kommuner er enig i at rådet skal oppløses vil alternativet for de som ikke ønsker videre deltakelse være å si opp sitt deltakerforhold i rådet. Dette kan etter vedtektene skje med ett års skriftlig varsel.

Det foreligger ikke midler i MTR. Hver kommune dekker selv sine utgifter med deltakelsen i rådet. Det betyr at det ikke foreligger midler til fordeling ved et opphør av rådet.

Det må likevel vises til at det er en utfordring som må avklares før rådet kan legges ned. Rådet har ansvaret for å forvalte Midt-Trøndelag Næringsfond. Fylkeskommunen har vedtatt å utbetale kr. 200 000,- pr. kommune som de kan disponere etter formålene. Stjørdal kommune har mottatt kr. 1.650.000,- som tilskudd fra Fylkeskommunen til Midt Trøndelag næringsfond. Dette utgjør 75 % av tilsagnet på kr. 2,2 mil. Fylkeskommunen har fortsatt ikke utbetalt siste 25 % av tilsagnet. Dette fondet skal benyttes for å fremme regional næringsutvikling. Det arbeides med å avklare hvordan vi enkelt kan avslutte forvaltningen av dette fondet. Dette vil bli lagt frem en sak for MTR innen kort tid der den videre prosessen med forvaltning og avslutning av fondet blir konkretisert.

Det er likevel ønskelig å starte prosessen med nedleggelse av MTR. Det blir av den grunn lagt frem en sak for kommunestyrene slik at vi kan få nødvendige vedtak for nedleggelsen av MTR. Det anbefales at kommunen fatter vedtak om å legge ned Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd. Grunnlaget er at så lengere organet ikke lengere kan benyttes til å nå formålet er det ikke hensiktsmessig å videreføre MTR.

SAMARBEIDSAVTALE FOR

MIDT-TRØNDELAG

interkommunale politiske råd

Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd skal gjennom samhandling bidra til positiv utvikling i den midtre delen av Trøndelag. Rådet skal være en aktiv pådriver, og arbeide strategisk med samfunnsutvikling i regionen.

§ 1 Navn

Samarbeidets navn er Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd og består fra 01.01.2020 av kommunene; Stjørdal, Levanger, Verdal, Selbu, Tydal, Malvik, Meråker, Frosta, Inderøy, Steinkjer og Snåsa. Kommunene i samarbeidet skal ha lik eierandel i rådet.

§ 2 Formål og målsetting

Midt-Trøndelag Interkommunale politiske råd er et samarbeidsorgan mellom deltakerkommunene, og er organisert etter kommunelovens Kapittel 18, interkommunalt politisk råd. Rådet søker å være et konsensusorgan.

Kommunene i rådet skal samarbeide om samfunns-, interesse- og næringspolitikken for å skape vekst og bærekraftig utvikling i vår region. Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd bygger på at Trøndelag fremover vil være avhengig av at regioner, næringsliv, regional stat og fylkeskommune samarbeider for å hevde seg i de store nasjonale og internasjonale konkurransene.

Rådet skal ovenfor øvrige myndighetsorganer være et kontaktpunkt og en pådriver for utviklingen av regionen.

Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd kan på eget initiativ eller på anmodning avgi uttalelser.

§ 3 Alternative samarbeid

Det er åpent for at nærmere dialog om mulige tjenestesamarbeid mellom alle, - eller noen av deltakerkommunene kan finne sted i rådet, men organisering og evt. drift vil skje på et selvstendig grunnlag.

§ 4 Organisering

Det øverste organet i Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd er representantskapet. Representantskapet består av ett medlem og minst like mange varamedlemmer som velges av kommunestyrene selv. Rådmennene (kommunedirektørene) har møte- og talerett. Kun valgte medlemmer eller møtende varamedlemmer har stemmerett.

Fylkesmannen i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og KS Midt-Norge har møte- og talerett i representantskapet.

Det velges en leder og en nestleder for representantskapet av og blant medlemmene. Ledervervet og nestledervervet gjelder for et år, og nestleder rykker opp som leder etter endt funksjonstid som nestleder. Leder og nestleder og ett ytterligere valgt medlem utgjør Arbeidsutvalget i Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd.

Rådmenn (kommunedirektørene) i de kommuner som har medlemmer i arbeidsutvalget utgjør Rådmannsutvalget.

Daglig drift av regionrådets funksjoner besørges av sekretariatet. Sekretariatet skal bistå arbeidsutvalget og rådmannsutvalget med utredningskompetanse, saksbehandling, gjennomføring av møtene, samt nødvendig kontorassistanse. Sekretariatet innstiller til arbeidsutvalget i de saker som skal behandles politisk i representantskapet. Sekretariatet er også forvaltningsansvarlig for Midt-Trøndelag næringsfond etter vedtatte retningslinjer for fondet. Sekretariatsfunksjonen ivaretas av en av kommunene etter nærmere avtale i representantskapet.

§ 5 Møter

Representantskapet møtes etter vedtatt møteplan, og ellers dersom leder eller et flertall av representantskapets medlemmer mener det er nødvendig.

Det skal avholdes en Strategisamling hvert år. Samlingen avholdes fortrinnsvis på våren. Representantskapet, ordfører, varaordfører og representant for mindretallskonstellasjonen i deltakerkommunene deltar på disse samlingene som blant annet skal være et ideverksted for utviklingen av og i regionen.

Fylkesmannen i Trøndelag, Trøndelag fylkeskommune og KS Midt-Norge inviteres til representantskapets møter. Stortingsrepresentantene fra Trøndelag inviteres til strategisamlingen på våren.

Arbeidsutvalget har ansvar for at det settes opp møteplan for representantskapet, koordinerer hvilke saker som skal behandles på møtene og hvem som til enhver tid tillegges ansvar for forberedelse og gjennomføring av konkrete oppgaver og prosjekter.

§ 6 Økonomi

Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd baserer sin virksomhet på at den enkelte kommune dekker kostnadene ved sin deltakelse.

Større prosjekter og utredningsoppgaver søkes primært finansiert gjennom regionale eller statlige virkemidler og tilskudd.

Rådet har ikke myndighet til å ta opp lån eller på andre måter å pådra deltakerkommunene økonomiske forpliktelser. I den grad det likevel kan bli nødvendig med regionale forpliktelser, forutsettes det vedtak i alle deltakerkommuner hvor kommunene selv står ansvarlig for lån/forpliktelser.

§ 7 Deltakelse

Deltakelse i Midt-Trøndelag interkommunale politiske råd vedtas av kommunestyrene selv. Representantskapet vedtar selv, med simpelt flertall, eventuell utvidelse av samarbeidet med nye kommuner.

§ 8 Endring av samarbeidsavtalen

Endring av samarbeidsavtalen skal behandles av representantskapet eller de deltakende kommuner, og skal vedtas i kommunestyrene i alle deltakende kommuner.

§ 9 Uttreden og oppløsning

Den enkelte kommune kan med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i rådet og kreve seg løst fra dette. Oppsigelse og uttreden skjer etter vedtak i de kommunestyrene dette gjelder. Uttreden med kortere varsel kan avtales. Oppløsning kan skje når alle deltakerkommunene er enig om det. Ved oppløsning skal den kommune som innehar sekretariatsfunksjonen ha ansvar for rådets arkiver.

§ 10 Tolking og tvister

Rådet søker å være et konsensusorgan. Tolking av disse vedtekter og tvister om hvordan de skal forstås kan ikke prøves ved de sivile domstoler. Saker av denne art forutsettes avgjort av representantskapet selv.

Vedtatt av kommunestyret i Stjørdal kommune

Vedtatt av kommunestyret i Levanger kommune

Vedtatt av kommunestyret i Verdal kommune

Vedtatt av kommunestyret i Selbu kommune

Vedtatt av kommunestyret i Tydal kommune

Vedtatt av kommunestyret i Malvik kommune

Vedtatt av kommunestyret i Meråker kommune

Vedtatt av kommunestyret i Frosta kommune

Vedtatt av kommunestyret i Inderøy kommune

Vedtatt av kommunestyret i Steinkjer kommune

Vedtatt av kommunestyret i Snåsa kommune

Delegeringsreglement for Verdal kommune for perioden 010121 - 311224

Saksbehandler: Line Therese Ertsås	Arkivref: 2020/2598 - /
E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no	
Tlf.: 47692392	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	12.11.2020	149/20
Kommunestyre	30.11.2020	119/20

Saksprotokoll i Formannskap - 12.11.2020 - 149/2020

BEHANDLING:

Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

Forslag til delegeringsreglement for perioden 01.01.21 – 31.12. 24 vedtas.

Kommunedirektørens innstilling:

Forslag til delegeringsreglement for perioden 01.01.21 – 31.12. 24 vedtas.

Vedlegg:

- 1 Utkast til nytt delegeringsreglement for perioden 2021-2024

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I henhold til Kommunelovens § 5-14 skal kommunestyret selv fastsette et reglement for hvordan vedtaksmyndighet og innstillingsrett skal delegeres. Dette skal gjøres innen 31. desember året etter at kommunestyret ble konstituert. Det sist fastsatte reglementet og eventuelle andre vedtak om delegering og innstillingsrett gjelder inntil nytt reglement er fastsatt.

Formannskapet vedtok i møte 20.08.2020 følgende som deltakere i arbeidsgruppe for å gjennomgå delegeringsreglementet:

Anne Grete Valbekmo (SP)

Siri-Gunn Vinne (SP)

Sven-Øyvind Bern (SV)

Ole Gunnar Hallager (AP)

Knut Snorre Sandnes (H)

Arbeidsgruppen har hatt to møter, i tillegg til gjennomgang i sine grupper/listesamarbeid.

Vurdering:

Kommunelovens § 5-3 sier følgende om kommunestyret og fylkesting – intern delegering:

«Kommunestyret er det øverste organet i kommunen, og fylkestinget er det øverste organet i fylkeskommunen.

Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen og fylkestinget treffer vedtak på vegne av fylkeskommunen, hvis ikke noe annet følger av lov.

Kommunestyret og fylkestinget kan delegerer myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, ordføreren eller kommunedirektøren innenfor rammen av denne loven eller annen lov.»

Dersom en type sak ikke er delegert til annet folkevalgt organ eller kommunedirektøren må alle avgjørelser på vegne av kommunen til kommunestyret for behandling. Dette er ikke praktisk mulig, og delegering er nødvendig for å ivareta praktiske behov og hensynet til rasjonell og forsvarlig arbeidsordning. Alle kommuner har derfor et delegeringsreglement som slår fast hvem som kan utøve myndighet på vegne av kommunen i ulike saker. Kommunelovens prinsipp er at de viktigste vedtakene av organisatorisk og økonomisk karakter må treffes av kommunestyret selv.

Arbeidsgruppen har fulgt dette prinsippet i sin gjennomgang.

Det er foreslått noen justeringer, disse framgår av vedlagte utkast til delegeringsreglement. Det er ikke enstemmighet i arbeidsgruppen på alle endringer, mindretallet er uenig i endringer når det gjelder jordloven og konsesjonsloven.

DELEGERINGSREGLEMENT VALGPERIODEN 2019-2023

for Verdal kommune

1. Felles bestemmelser
 - 1.1 Formannskap
 - 1.2 Administrasjonsutvalg
2. Felles bestemmelser
 - 2.1 Utvalg for plan og samfunn
 - 2.2 Utvalg for mennesker og livskvalitet
3. Kommunedirektør
4. Ordfører
 - 4.1 Annen delegasjon
5. Generelt

INNLEDNINGSVIS NEVNES:

Dette reglementet regulerer avgjørelsesmyndigheten til de folkevalgte organer og administrasjonen. Reglementet er fastsatt i medhold av kommunelovens bestemmelser og i medhold av særlover for kommunal myndighetsutøvelse. Bestemmelsene i særlov nevnes eksplisitt for vedkommende organ. Utover de bestemmelser som følger av dette reglementet innen økonomi, gjelder det til enhver tid gjeldende økonomireglement.

KOMMUNESTYRETS MYNDIGHETSOMRÅDE

Kommunestyret er etter kommunelovens § 5-3 det øverste kommunale organ og treffer vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak.

ANDRE SAKER SOM LIGGER TIL KOMMUNESTYRET

Kommunestyret selv skal også avgjøre følgende saker dersom annet ikke blir vedtatt.

- Søknader om fritak for kommunale verv i valg foretatt av kommunestyret.
- Kommuneplaner, samt andre planer av overordnet betydning og sektorovergripende planer
- Saker vedrørende etablering av interkommunalt samarbeid og overføring av myndighet
- Saker av større økonomisk betydning for kommunen
- Saker om å fastsette kommunale avgifter, leiesatser og betaling for andre ytelser fra kommunen.
- Ansettelse av Kommunedirektør.
- **Vedta forskrifter og andre prinsipielle planer med varighet over flere år.**

1. DELEGASJON FELLESBESTEMMELSER

I medhold av kommunelovens § 5-3, 3. ledd delegerer kommunestyret til formannskapet og utvalgene å fatte vedtak i de saker som gjelder vedkommende utvalgs arbeidsområde unntatt der avgjørelsesmyndigheten er lagt til kommunestyret selv eller er lagt til andre organer eller kommunedirektør. Det delegeres til formannskapet og utvalgene i medhold av kommunelovens §§ 5-6 og 5-7 å opprette utvalg til forberedende behandling av saker og til å

utføre særskilte verv. Utvalget kan tildeles myndighet til å avgjøre enkeltsaker og saker som ikke er av prinsipiell betydning jfr. kommunelovens § 5-6, 4. ledd og § 5-7, 4. ledd. Formannskapet og utvalgene kan oppnevne underutvalg når de finner det hensiktsmessig. Komiteene kan delegere sin myndighet til underutvalg. Formannskapet og utvalgene kan delegere videre til kommunedirektøren å treffe vedtak i enkeltsaker eller i type saker som ikke er av prinsipiell betydning, jfr. kommunelovens § 13-1, 6. ledd.

1.1 DELEGASJON TIL FORMANNSKAPET

Delegasjon etter Kommune-loven

Formannskapet skal etter § 5-6, 5. ledd behandle forslag til økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak.

Formannskapet skal etter behandling i utvalgene innstille ovenfor kommunestyret for alle overordna planer hvor disse berører økonomiplanen.

I medhold av § 5-6, 5. ledd delegerer kommunestyret til formannskapet å treffe avgjørelser i alle saker unntatt der avgjørelsesmyndigheten er lagt til kommunestyret selv eller myndigheten er lagt til andre organer.

Formannskapet skal avgjøre alle saker som krever samordnet behandling for flere utvalg og som ikke avgjøres av kommunestyret selv, eller er tillagt administrasjonsutvalget/kommunedirektøren. I medhold av § 11-8 delegeres formannskapet utvidet myndighet i hastesaker.

Formannskapet avgir høringsuttalelser. Kommunedirektør gis fullmakt til å avgis høringsuttalelse hvis det er korte tidsfrister.

Formannskapet har det nærmeste arbeidsgiveransvar i forhold til kommunedirektør.

Formannskapet avgir innstilling til kommunestyret i bl.a. følgende saker:

- Skattevedtak.
- Økonomiplan og endringer av denne.
- Budsjett for kommende år og vesentlige endringer i rammene for dette.
- Ansettelse av Kommunedirektør.
- Opprettelse av faste utvalg for kommunale formål og fastsettelse av området for disse utvalgs virksomhet.
- Saker om å fastsette kommunale avgifter, leiesatser og betaling for andre ytelser for kommunen.
- Planer av overordnet betydning og sektorovergripende planer med unntak av overordna planer av regional betydning i h.h.t. plan- og bygningsloven.
- Andre saker som skal avgjøres av kommunestyret og som ikke går direkte fra utvalg og administrasjonsutvalget til kommunestyret.

DELEGASJON ETTER SÆRLOV

ARKIVLOVA AV 04.12.1992 NR. 126

Formannskapet delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven. Se også delegasjon til kommunedirektøren.

BRANN- OG EKSPLOSJONSVERNLOVEN AV 14.06.2002 NR. 20

Formannskapet delegeres myndighet til å gi ivareta kommunens uttalelser etter loven. Se også delegasjon til kommunedirektøren.

ALKOHOLLOVEN AV 02.06.1989 NR. 27

Formannskapet avgjør tildeling og eventuell inndragning av salgs- og skjenkebevillinger. Formannskapet avgjør også søknader om utvidet skjenketid som ikke gjelder for en enkelt anledning.

Ved vesentlig endring av salgs- eller skjenkestedets funksjon, utforming eller driftsopplegg skal bevillingssaken tas opp på ordinær måte for behandling av ny søknad. Formannskapet delegeres myndighet til å være kommunens kontrollutvalg for kontroll av salg og skjenking av alkoholholdig drikk og fastsette retningslinjer.

Se for øvrig delegasjon til kommunedirektøren

LOV OM ERVERV AV VANNFALL (INDUSTRIKONSESJONSLOVEN) AV 14.12.1917 NR. 16

Kommunestyrets myndighet etter § 2, 4.ledd, nr. 13, 6.ledd vedrørende anvendelse av konsesjonsavgiftsfond, blir delegert til formannskapet.

SERVERINGSLOVEN AV 13.06.1997, NR. 55

Formannskapet delegeres myndighet til å føre tilsyn og fatte vedtak i samsvar med lovens bestemmelser.

Det vises for øvrig til delegasjon til kommunedirektøren

TOBAKKSKADELOVEN AV 21.06.2017 NR. 89

Formannskapet delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven. Det vises for øvrig til delegasjon til kommunedirektøren.

1.2. ADMINISTRASJONSUTVALGET (JFR. OGSÅ REGLEMENT FOR ADMINISTRASJONSUTVALGET).

I henhold til kommunelovens § 5-11 er administrasjonsutvalget kommunens partssammensatte utvalg og har den myndighet som følger av dette. **Det skal tilrettelegges for at utvalget kan være et samspillsorgan for gode diskusjoner om relevante saker, som f.eks. arbeidsgiverpolitikk mm.**

I medhold av Kommunelovens § 5-7 og § 5-11 delegerer kommunestyret til administrasjonsutvalget å fatte vedtak i følgende saker:

- Myndighet til å vedta reglement/**avtaler** som gjelder tilsettings- og arbeidsvilkår til arbeidstakerne, **som for eksempel permisjonsreglement, prosedyrer nedbemanning, fleksitidsreglement, lønnspolitiske planer mm.**
- Administrasjonsutvalget er kommunens likestillingsutvalg **og skal behandle saker som f.eks heltidskultur mm**
- Myndighet for øvrig kan videredelegeres til kommunedirektøren.

2. DELEGERING TIL UTVALGENE. FELLESBESTEMMELSER.

Utvalgene

- Skal uttale seg i følgende saker som går videre til formannskap/kommunestyre: Årsbudsjett, økonomiplan og øvrig planlegging innen sitt arbeidsområde.
- Avgir innstilling direkte til kommunestyret i saker som ikke skal gå via formannskapet.
- Avgir innenfor sine områder innstilling i saker som formannskapet/kommunestyret skal avgjøre
- Fører tilsyn med at vedtak innenfor utvalgets arbeidsområde blir gjennomført og at tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets rammer og forutsetninger.
- Forvalter bevilgede midler innenfor budsjettets rammer og forutsetninger.

2.1 DELEGASJON TIL UTVALG FOR PLAN OG SAMFUNN

Generelt

Utvalget skal behandle alle planer relatert til teknisk drift og tillegges videre myndighet etter en rekke særlover m.m. jfr. delegasjonsreglement/særskilte vedtak. Utvalget blir kommunens faste utvalg for plansaker. **Utvalget har myndighet til å sende klager til endelig behandling hos fylkesmannen dersom vedtaket opprettholdes. Blir det fattet beslutning som endrer vedtaket, må klagebehandlingen skje der vedtaket ble fattet.**

Delegasjon etter særlov

FORPAKTINGSLOVA AV 25.06.1965 NR. 1

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven Det vises forøvrig til delegasjon til kommunedirektøren.

FORURENSNINGSLOVEN AV 13.03.1981 NR. 6

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

HUNDELOVEN AV 04.07.2003 NR. 74

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

JORDLOVA AV 12.05.1995 NR. 23

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven, jfr. Rundskriv M-6/2003

KONSESJONSLOVEN AV 28.11.2003 NR. 98

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven, jfr. Rundskriv M-6/2003.

KULTURMINNELOVEN AV 09.06.1978 NR. 50

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

MATRIKKELLOVA AV 17.06.2005 NR. 101

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

NATURMANGFOLDLOVEN AV 19.06.2009 NR. 100

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

ODELSLOVA AV 28.06.1974 NR. 58

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven, jfr. Rundskriv M-6/2003.

PLAN OG BYGNINGSLOVEN AV 27.06.2008 NR. 71

Utvalget er kommunens faste utvalg for plansaker etter, jfr. vedtak i kommunestyresak 52/09.

Delegasjon i enkeltsaker:

- Bestemme at et planforslag skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn etter §§ 5-2, 11-14, 12-10, 12-11.
- Fremme innsigelse etter § 5-4.
- Sende på høring og fastsette planprogram etter §§ 11-13, 12-9. Når det gjelder § 11-13 og delegering av myndigheten til å fastsette planprogram for kommuneplan, begrenses delegeringen til mindre omfattende revisjoner av kommuneplanen.
- Vedta mindre endringer i kommuneplanens arealdel etter § 11-17.
- Vedta mindre reguleringsplaner etter § 12-12.
- Vedta mindre endringer i reguleringsplan eller vedta utfyllinger etter § 12-14.
- Nedlegge midlertidig bygge- og deleforbud etter § 13-1.
- Myndighet etter kap. 15 om innløsning og erstatning.
- Myndighet til å avgjøre søknader om dispensasjon etter kap. 19.

LOV OM STEDSNAVN AV 18.05.1990 NR. 11

Utvalget tillegges all myndighet etter stedsnavnsloven så langt loven tillater.

SKOGBRUKSLOVA AV 27.05.2005 NR. 31

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven, jfr. Rundskriv M-6/2003.

VANNRESSURSLOVEN AV 24.11.2000 NR. 82

Utvalget tillegges all myndighet etter vannressursloven så langt loven tillater.

VEGLOVEN AV 21.06.1963 NR. 23

Utvalget skal være kommunens vegstyremakt etter lovens § 9, 3. ledd.

Det vises for øvrig til delegasjon til kommunedirektøren.

Kommunestyrets myndighet med hjemmel i Veglovens §33 og §40 delegeres utvalget.

VEGTRAFIKKLOVEN AV 18.06.1965 NR. 4

Utvalget tillegges all myndighet etter vegtrafikkloven så langt loven tillater.

2.2 DELEGASJON UTVALG FOR MENNESKER OG LIVSKVALITET

GENERELT

Utvalget har uttalelsesrett i delårsrapporter (økonomi).

Utvalget skal behandle alle planer relatert til oppvekstsektoren, helse- og velferdssektoren og kultursektoren og tillegges videre myndighet etter en rekke særlover m.m. jfr delegasjonsreglement/særskilte vedtak.

DELEGASJON ETTER SÆRLOV

BARNEHAGELOVEN AV 17.06.2005 NR. 64

Utvalget tillegges all myndighet etter barnehageloven så langt loven tillater. Det vises for øvrig til delegasjon til kommunedirektøren

BARNELOVA AV 08.04.1981, NR. 7

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven

FOLKEHELSELOVEN AV 24.06.2011 NR. 29

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

HELSE- OG OMSORGSTJENESTELOVEN AV 24.06.2011 NR. 30

Utvalget tillegges all myndighet etter helse- og omsorgstjenesteloven så langt loven tillater. Det vises for øvrig til delegasjon til kommunedirektøren.

OPPLÆRINGSLOVA AV 17.07.1998 NR. 61

Utvalget tillegges all myndighet etter opplæringslova så langt loven tillater. Det vises for øvrig til delegasjon til kommunedirektøren.

PENGESPILLOVEN AV 28.08.1992 NR. 28

Utvalget delegeres myndighet etter loven til å prioritere søknader om tilskudd fra overskudd fra statlige pengespill. Det vises for øvrig til delegasjon til kommunedirektøren.

~~SMITTEVERNLOVEN AV 05.08.1994 NR. 55~~

~~Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.~~

TOBAKKSKADELOVEN AV 09.03.1973 NR. 14

Utvalget delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgave med å føre tilsyn og fatte enkeltvedtak etter lovens § 6.

VOKSENOPPLÆRINGSLOVEN AV 19.06.2009 NR. 95

Utvalget tillegges all myndighet etter voksenopplæringsloven så langt loven tillater. Det vises for øvrig til delegasjon til kommunedirektøren.

2.3 DELEGASJON TIL UTMARKSNEMNDA

I saker av prinsipiell betydning eller forskrifter har utvalget innstillingsrett til kommunestyret.

FRILUFTSLIVLOVEN AV 28.06.1957 NR. 16

Nemnda delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

MOTORFERDSELLOVEN AV 10.06.1977 AV 82

Nemnda delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

LAKSE- OG INNLANDSFISKELOVEN AV 15.05.1992 NR. 47

Nemnda delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven.

VILTLOVEN AV 29.05.1981 NR. 38

Nemnda delegeres myndighet til å ivareta kommunens oppgaver etter loven, **med unntak av fastsetting av 4-årige bestandsplaner, der har utvalget innstillingsrett til kommunestyret.**

3. DELEGASJON TIL KOMMUNEDIREKTØREN

Generelt

All myndighet i h.h.t. forskrifter delegeres til kommunedirektøren så langt dette ikke er i strid med lov eller forskrift, eller ikke er av prinsipiell betydning

Delegasjon etter KommuneLOVEN

I medhold av kommuneloven § 13-1, 6. ledd delegeres det til kommunedirektøren å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. Dersom det kan være tvil om et vedtak er av prinsipiell betydning har kommunedirektøren plikt til å gå tilbake til det politiske organ som er tillagt avgjørelsesmyndigheten.

Kommunedirektøren treffer selv avgjørelse om videredelegasjon av delegert myndighet til administrasjonen.

Kommunedirektøren har innstillingsrett jfr. kommunelovens § 5-14.

DELEGASJON ETTER SÆRLOVER

ALKOHOLLOVEN AV 02.06.1989 NR. 27

Godkjenning av ny styrer og stedfortreder i bevillingsperioden når det gjelder salg av øl delegeres til kommunedirektøren, jfr. alkoholovens § 1-12, 2. 1.

Godkjenning av ny skjenkebestyrer og stedfortreder i bevillingsperioden når det gjelder samme skjenkested delegeres til kommunedirektøren, jfr. alkoholovens § 1-12, 2. 1.

Tildeling av ambulerende bevilling etter § 4-5 og bevilling for en enkelt anledning etter § 1-6 delegeres til kommunedirektøren, jfr. alkoholovens § 1-12, 2. 1.

Utvidelse av skjenketid for en enkelt anledning delegeres til kommunedirektøren, jfr. alkoholovens 1-12, 2. 1.

Utvidelse av skjenkelokale for en enkelt anledning delegeres til kommunedirektøren, jfr. alkoholovens 1-12, 2. 1.

Fastsettelse av bevillingsgebyr delegeres til kommunedirektøren, jfr. alkoholovens § 1-12, 2. 1.

ARKIVLOVA AV 04.12.1992 NR. 126

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

BARNEHAGELOVEN AV 17.06.2005 NR. 64

Det delegeres til kommunedirektøren å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning Se ellers delegering til utvalg for mennesker og livskvalitet.

BARNEVERNLOVEN AV 17. 07.1992 NR. 100

Kommunestyrets myndighet etter § 2-1, søksmåls- og ankekompetansen i barnevernssaker, delegeres til kommunedirektør.

BRANN- OG EKSPLOSJONSVERNLOVEN AV 14.06.2002 NR. 20

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og fatte vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

DELEGASJON AV MYNDIGHET. LEIE AV VERDALSHALLEN.

Kommunedirektøren får fullmakt til å treffe avgjørelse i saker om leie av Verdalshallen og redusert hall-leie.

GJELDSORDNINGSLOVEN AV 17.07.1992 NR. 99.

Kommunedirektøren får fullmakt til å godkjenne som kreditor frivillige/tvungne gjeldsordninger for privatpersoner etter gjeldsordningsloven, jfr. lovens §4-11 og §5-3. Dette gjelder også behandling av saker etter at gjeldsordningsperioden er utløpt.

EIERSEKSJONERINGSLOVEN AV 23.05.1997 NR. 31

Kommunens myndighet i saker som ikke er av prinsipiell betydning delegeres til kommunedirektøren.

FILM- OG VIDEOGRAMLOVA AV 15.05.1987 NR. 21

Kommunedirektøren delegeres all myndighet etter loven

FOLKEHELSELOVEN AV 24.06.2011 NR. 29

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

FORPAKTINGSLOVA AV 25.06.1965 NR. 1

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å godkjenne forpaktningsavtaler etter § 4 og fastsette forpaktningsavgift etter § 6 dersom partene ikke kommer til en frivillig ordning.

FRILUFTSLIVLOVEN AV 28.06.1957 NR. 16 (KPS?)

Det delegeres til kommunedirektøren å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

FORURENSNINGSLOVEN AV 13.03.1981 NR. 6

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

GRAVFERDSLOVEN AV 07.06.1996 NR. 32

Kommunens myndighet etter gravferdsloven § 9 delegeres til kommunedirektøren.

HELSE- OG OMSORGSTJENESTELOVEN AV 24.06.2011 NR. 30

Det delegeres til kommunedirektøren å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.
Se ellers delegering til utvalg for mennesker og livskvalitet.

HUNDELOVEN AV 04.07.2003 NR. 74

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

JORDLOVA AV 12.05.1995 NR. 23

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som er delegert til kommunene etter rundskriv M-6/2003, **med unntak av søknader etter § 12 om fradeling av tunet på landbrukseiendom og hvor jord- og skogbruksarealer selges som tilleggsareal til annen landbrukseiendom.**

KIRKELOVEN AV 07.06.1996 NR. 31

Avgjørelsesmyndighet i forhold til kommunen i henhold til lovens § 36 om konfirmantopplæring delegeres til kommunedirektøren.

KONSESJONSLOVEN AV 28.11.2003 NR. 98

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som er delegert til kommunene etter rundskriv M-6/2003, **med unntak av:**

- **Konsesjonssaker hvor pris ikke ligger klart innenfor beregnet bruksverdi.**
- **Konsesjonssaker hvor eiendom selges som tilleggsareal til annen landbrukseiendom.**

KULTURMINNELOVEN AV 09.06.1978 NR. 50

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

LAKSE- OG INNLANDSFISKELOVEN AV 15.05.1992 NR. 47

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

LOKALE KULTURBYGG

Myndighet til å godkjenne planer og tegninger for lokale kulturbygg i henhold til retningslinjer for forvaltning av desentralisert ordning for tilskudd til kulturbygg som det søkes om statsmidler til i tråd med departementets retningslinjer.

MATRIKKELLOVA AV 17.06.2005 NR. 101

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og fatte vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

MOTORFERDSELLOVEN AV 10.06.1977 AV 82

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning etter motorferdsellovens § 6, myndighet til å fatte vedtak i saker etter Nasjonal forskrift om bruk av kjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag §§ 5, 5A og 6.

NATURMANGFOLDLOVEN AV 19.06.2009 NR. 100

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

ODELSLOVA AV 28.06.1974 NR. 58

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som er delegert til kommunene etter rundskriv M-6/2003.

OPPLÆRINGSLOVA AV 17.07.1998 NR. 61

Det delegeres til Kommunedirektøren å treffe vedtak i innen lovens kapitel 4A og ellers enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. Se ellers delegering til utvalg for mennesker og livskvalitet.

PLAN OG BYGNINGSLOVEN AV 27.06.2008 NR. 71

Oppgaver og ansvar i henhold til plan og bygningsloven legges til kommunedirektøren så langt loven tillater.

SERVERINGSLOVEN AV 13.06.1997 NR. 55

Det delegeres til kommunedirektør å treffe vedtak i type saker som ikke er av prinsipiell betydning.

Se også delegasjon til formannskapet.

SKOGBRUKSLOVA AV 27.05.2005 NR. 31

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som er delegert til kommunene etter rundskriv M-6/2003.

SMITTEVERNLOVEN AV 05.08 1994 NR. 55

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å føre tilsyn og sørge for at lovens bestemmelser blir overholdt og at vedtak i medhold av loven blir gjennomført (§7-1).

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å oppnevne kommuneoverlege og stedfortreder for denne til å utføre særskilte oppgaver etter loven (§7-2).

SOSIALTJENESTELOVEN (I NAV) AV 18.12.2009 NR. 131

Det delegeres til kommunedirektøren å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

TOBAKKSKADELOVEN AV 21.06.2017 NR. 89

Det delegeres til kommunedirektøren å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

VEGLOVEN AV 21.06.1963 NR. 23

Med hjemmel i veglovens § 9, 3. ledd delegeres Utvalget for plan og samfunns myndighet som vegstyremakt for kommunale veger til kommunedirektøren i alle saker som ikke er av prinsipiell betydning. Dette gjelder følgende §§ - 29, 30, 31, 32, 34, 40 vedrørende avkjørelsestillatelser, 44, 45 og 48.

Se også delegasjon til utvalg for plan og samfunn.

VILTLOVEN AV 29.05.1981 NR. 38

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å gi uttalelser og treffe vedtak i saker som ikke er av prinsipiell betydning.

VOKSENOPPLÆRINGSLOVEN AV 19.06.2009 NR. 95

Det delegeres til kommunedirektøren å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning. Å gi uttalelser og treffe vedtak i saker innenfor lovens § 5 og som ikke er av prinsipiell betydning.

ANDRE LOVER

Det delegeres til kommunedirektøren å treffe vedtak for andre lover enn de som ovenfor er nevnt i type saker som ikke er av prinsipiell betydning.

ANNEN DELEGASJON

Kommunedirektør gis fullmakt til å disponere bevilgede midler på kommunens driftsbudsjett.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre beløp mellom artsgruppe 0 til 5, samt til å øke utgifter tilsvarende økte inntekter i artsgruppene 6 til 9 i driftsbudsjettet innen en ansvarsgruppe og mellom de enkelte ansvarsgrupper.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å anta anbud (valg av entreprenør) innenfor vedtatte budsjетtrammer.

For vedtatte investeringer og hvor finansiering er ordnet, delegeres det til kommunedirektøren å iverksette de planlagte investeringer.

Myndighet til å forhandle med de ansatte og/eller deres representanter om lønns- og arbeidsvilkår.

Myndighet til å godkjenne sentrale protokoller.

Fullmakt til å avgi høringsuttalelse hvis det er korte tidsfrister. Se delegasjon til formannskapet.

Kommunedirektøren eller den han bemyndiger kan rekvirere kart- og delingsforretning over kommunale eiendommer når dette skjer i samsvar med gyldig vedtak eller godkjent plan og kan møte på vegne av kommunen ved kart- og delingsforretning.

~~Kommunedirektøren beslutter selv administrativ organisering av tjenesteapparatet innenfor de geografiske hovedstrukturer kommunestyret har vedtatt.~~

4. DELEGASJON TIL ORDFØREREN

Delegasjon etter Kommuneloven

Ordføreren er i medhold av § 6-1, 2. ledd kommunens rettslige representant. Ordføreren eller Kommunedirektøren ved ordførerens fravær, oppnevner kommunens representanter til generalforsamlinger, årsmøter o.l. dersom ikke annet er bestemt. Oppnevningen skal være skriftlig.

Ordfører/Kommunedirektør gis fullmakt til å innvilge søknader om tilskott, gavepremier, annonser og jubileumsgaver m.v. fra lokale organisasjoner, lag og foreninger for beløp inntil kr. 30.000,-.

~~Ordfører har innstillingsrett i alle saker som angår politisk struktur, folkevalgte organers virksomhet, folkevalgtes arbeidsvilkår kommunedirektørens arbeidsvilkår og ellers der sakens karakter tilser det.~~

4.1 ANNEN DELEGASJON

LOV OM HAVNER OG FARVANN AV 21.05.2019, § 14

Kommunestyret delegerer myndighet, som etter havne- og farvannsloven tilligger kommunen til Trondheim Havn IKS.

5. GENERELLE REGLER OM BRUK AV DELEGERT MYNDIGHET RETNINGSLINJER FOR BRUK AV FULLMAKT

All delegert myndighet må brukes i samsvar med lover, forskrifter og retningslinjer gitt av overordnet organ, og innenfor budsjettrammene og forutsetningene. Det organ som er delegert avgjørelsesmyndighet er underinstans etter Forvaltningslovens § 33. Det samme gjelder også for videredelegasjon fra Kommunedirektøren.

TILBAKEKALLING AV FULLMAKT I ENKELTSAKER

Et overordnet organ kan kreve å få lagt fram for seg til avgjørelse en sak som et underordnet organ har til behandling etter delegert fullmakt.

RETT TIL Å LA VÆRE Å GJØRE BRUK AV DELEGERT MYNDIGHET I SPESIELLE FORBINDELSER

Den som har fått delegert myndighet, kan overlate til det overordnede organet å ta avgjørelser i spesielle saker.

MELDING OM VEDTAK.

I forbindelse med delegasjonsvedtaket kan det stilles krav om at vedtak i h.t. gitt delegasjon skal refereres i etterfølgende møte eller at kommunedirektøren orienteres ved kopi av vedtaket dersom myndigheten er delegert av han.

OMGJØRINGSRETT

Et overordnet organ kan av eget tiltak gjøre om et underordnet organs vedtak i samsvar med §35 i forvaltningsloven

MINDRETALLSANKE

I saker der utvalget har fått delegert avgjørelsesmyndighet fra kommunestyret/formannskapet, kan 3 medlemmer, ordføreren eller kommunedirektøren før møtet er slutt kreve saken blir lagt fram for kommunestyret/formannskapet.

KLAGE PÅ VEDTAK

Ved avgjørelse av hvilke saker som kan påklages og ved behandlingen av klage over forvaltningslovens regler med mindre annet er bestemt i særlov.

DELEGASJON I REGLEMENTER, FORSKRIFTER M.V.

Det gjelder en rekke delegasjonsbestemmelser innenfor forskjellige områder til utvalg og administrasjonen i diverse reglementer, instruks, forskrifter etc/særskilte vedtak i enkeltsaker.

Reglementet er vedtatt av Verdal kommunestyre i møte **26.08.19, som sak nr. 74/19.**

Anmodning fra IMDi om bosetting av flyktninger i 2021

Saksbehandler: Anne Grete Wold Olsen	Arkivref: 2020/3824 - /F30
E-post: anne.olsen@verdal.kommune.no	
Tlf.:	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for mennesker og livskvalitet	25.11.2020	53/20
Formannskap	26.11.2020	161/20
Kommunestyre	30.11.2020	120/20

Saksprotokoll i Utvalg for mennesker og livskvalitet - 25.11.2020 - 53/2020

BEHANDLING:

VEDTAK/INNSTILLING:

Kommunedirektørens innstilling:

Verdal kommune vurderer det som riktig å si ja til IMDi sin anmodning om å bosette 21 flyktninger i 2021, og stiller seg positiv til en eventuell tilleggsanmodning i løpet av 2021.

På anmodning fra IMDi bes kommunedirektøren også angi hvor mange flyktninger kommunen kan være i stand til å bosette dersom bosettingsbehovet øker i løpet av året.

Verdal kommunen kan bosette inntil 30 personer i 2021.

Vedlegg:

- 1 Anmodningsbrev bosetting 2021
- 2 Bosettingsutvalgets kriterier
- 3 Beregningsutvalgets rapport 2019

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) ber Verdal kommune om å bosette 21 flyktninger i 2021. Frist for å melde tilbake til IMDi er 31.12.20.

Hvert år anmoder IMDi norske kommuner om å bosette flyktninger som får oppholdstillatelse i Norge. Anmodningene baserer seg på beregnede behov som blir fastsatt av Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting.

De nyeste prognosene fra Beregningsgruppa for utlendingsforvaltningen viser at det er behov for å bosette om lag 5030 flyktninger i Norge i 2021. Inkludert i dette tallet er 110 enslige mindreårige, hvorav 30 er under 15 år og bosettes av Bufetat. De tilsvarende tallene for 2020 var 5120. Til sammenligning var behovet i 2016 om lag 18 500. Det viser over år en prosentvis stor nedgang i behovet for bosetting.

IMDi anmoder ikke Verdal kommune om å bosette enslige mindreårige flyktninger. Bosetting av enslige mindreårige flyktninger forutsetter et tilpasset apparat i kommunene. Verdal kommune er per dags dato ikke rigget for dette.

Familiemedlemmer (familiegjenforening) til flyktninger som får familieinnvandringstillatelse blir som regel ikke bosatt ved offentlig hjelp, og inngår dermed ikke i anmodningen.

Det beregnede bosettingsbehovet har bakgrunn i:

- prognoser over antall asylsøkere til Norge
- prognoser over antall innvilgede asylsøknader
- prognoser over antall overføringsflyktninger

Prognosene forutsetter antallet overføringsflyktninger i regjeringens forslag til statsbudsjettet. Prognosene og bosettingsbehovet kan endre seg gjennom året som følge av endringer i forholdene over. Pandemien bidrar til mer usikkerhet enn det har vært tidligere år. Den endelige bosettingen for året kan derfor bli høyere eller lavere enn det som ligger til grunn for anmodningen. Det er derfor viktig at kapasiteten til å bosette flyktninger kan justeres i tråd med behovet.

Nasjonalt utvalg vedtar også hvordan dette antallet skal fordeles regionalt.

I tillegg til et vedtak som svarer på denne anmodningen, ber IMDi om at kommunen i sitt svar også angir hvor mange flyktninger kommunen kan være i stand til å bosette dersom bosettingsbehovet øker i løpet av året. Tilbakemeldingen fra kommunen vil inngå i IMDis vurdering av kommunenes samlede bosettingskapasitet.

Koronapandemien som lammet Norge 12.mars 2020 gjorde at alle ankomster til Norge ble stoppet, og IMDi justerte ned anmodningstallet til kommunene i august 2020 fra 5120 til 3600. For Verdal sin del ble anmodningen justert fra 15 til 10 personer.

En må imidlertid påpeke at flyktninger som ble bosatt i perioden 2016-2020 fremdeles er Integrering og mangfold (IOM) sitt ansvar, og at det utføres tjenester av ulik art og omfang. De har behov for og rett til individuell veiledning for å nå sitt mål, og trenger hjelp til å kontakte ulike instanser som politi, legekontor, helsestasjon, skatteetat og NAV.

De som bosettes er asylsøkere som har fått opphold, og overføringsflyktninger (kvoteflyktninger) som får opphold i Norge etter avtale med FNs høgkommissær for flyktninger (UNHCR).

De fleste som bosettes i 2021 vil også være overføringsflyktninger. Overføringsflyktninger er personer som vanligvis er registrert som flyktninger hos UNHCR, men som ikke kan tilbys en varig løsning i det landet de befinner seg i, og som derfor presenteres for overføring til et tredje land. For mange flyktninger er det umulig å returnere til hjemlandet sitt, eller å bli integrert i landet de oppholder seg i. Overføringsflyktningene kommer i all hovedsak fra DR Kongo, Sør-Sudan, Syria, Afghanistan og Eritrea.

Bosetting av overføringsflyktninger krever en annen innsats av kommunen. De har liten og ingen kunnskap om landet de kommer til, sammenlignet med asylsøkere som gjennomsnittlig har bodd i mottak i syv måneder, og mottatt noe opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Det er fremdeles knyttet usikkerhet til IMDi sine anslag. Det baseres på UDI sine til enhver tid prognoser, og prognosene kan raskt skifte. Derfor er det uforutsigbart for kommunen å vite eksakt antall hvert år. Det er for eksempel vanskelig å vite hvor mange familiegjenforente som kommer i tillegg til ordinær bosetting.

I og med at det er langt færre bosettinger enn i 2016 og 2017, som var år med stor bosetting, kreves det en tilpasning og omstilling i virksomhetsområdet. Denne prosessen, utfordringsbildet og konsekvenser knyttet til dette, er beskrevet i kommunedirektørens forslag til budsjett 2021 og Økonomiplan 2021-2024.

Økonomiske rammevilkår:

Integreringstilskuddet utgjør sammen med tilskudd til opplæring i norsk og samfunnsfag i stor grad det økonomiske grunnlaget for kommunens bosettings- og integreringsarbeidsarbeid.

Beregningsutvalgets rapport for 2019 viser at kommunene får full dekning av sine utgifter til bosetting og integrering gjennom integreringstilskuddet, mens tilskuddet for norskopplæringen til voksne innvandrere ikke dekker utgiftene like godt.

Jf. beregningsutvalget sin rapport pr. august 2020 dekket integreringstilskuddet 101,7 prosent av kommunenes utgifter til bosetting og integrering i 2019, mot 99,6 prosent i 2018. Den største andelen av de samlede utgiftene er knyttet til kommunenes integreringstiltak og administrasjon av disse.

Satser for 2021 er ennå ikke vedtatt av Stortinget. Under er oversikt over satser 2020:

Tilskudd	Bosettingsår	Sats
Integreringstilskudd	År 1 (2020)	241 000 (enslige voksne)
Integreringstilskudd	År 1 (2020)	194 300 (voksne i familie)
Integreringstilskudd	År 1 (2020)	194 300 (barn i familie)
Integreringstilskudd	År 2 (2019)	246 000
Integreringstilskudd	År 3 (2018)	174 000
Integreringstilskudd	År 4 (2017)	86 000
Integreringstilskudd	År 5 (2016)	72 000
Barnehagetilskudd	År 1 (2020)	26 600 (engangstilskudd)
Eldretilskudd	År 1 (2020)	173 800 (engangstilskudd voksne over 60 år)

Integreringstilskuddet utbetales i 5 år for flyktninger og i 5 år for de fleste som kommer som familiegjenforente.

Vurdering:

Alle flyktninger med opphold skal bo i en kommune, og bosetting og integrering er en kommunal oppgave og er hjemlet i lov om integrering med dette som formål:

Formålet med loven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet.

Nyankomne flyktninger og familiegjenforente som har behov for grunnleggende kvalifisering deltar i introduksjonsprogram. Kommunen skal så snart som mulig, og innen tre måneder etter bosetting i kommunen eller etter at krav om deltakelse blir framsatt, tilrettelegge for introduksjonsprogram. Som nyankommet regnes den som har vært bosatt i en kommune i mindre enn to år når vedtak om deltakelse i introduksjonsprogram skal treffes.

Å beherske det norsk språk er nøkkelen til god integrering. Skal kommunen lykkes med å få voksne flyktninger raskt over i arbeid og/ eller utdanning slik loven krever er vi avhengig av et godt samarbeid med kommunale enheter og næringslivet, slik at vi har en jevn tilgang på varierte praksisplasser.

I 2019 kvalifiserte kommunen 66 prosent av de som sluttet til arbeid, grunnskole eller annen utdanning. Kommunen har gode erfaringer med bosetting av flyktninger og deres familier, og har alltid imøtekommet IMDI sin anmodning om bosetting.

Svar på anmodningen

Vi ber om at det kommer tydelig fram av kommunens vedtak hvor mange flyktninger dere vedtar å bosette i 2021. Vi oppfordrer kommunen til å fatte vedtak i tråd med antallet det er anmodet om. Vedtaket skal ikke inkludere familiegjenforente eller inneholde andre reservasjoner.

I tillegg til et vedtak som svarer på denne anmodningen, ber IMDi om at kommunen i sitt svar også angir hvor mange flyktninger kommunen *kan være i stand til å bosette* dersom bosettingsbehovet øker i løpet av året. Tilbakemeldingen fra kommunen vil inngå i IMDis vurdering av kommunenes samlede bosettingskapasitet.

Frist for å svare på anmodningen er 31.12.2020.

Når vedtak er fattet, ber vi kommunen om å:

- sende skriftlig kopi av vedtaket til post@imdi.no med kopi til KS ved nina.gran@ks.no og til fylkeskommunen
- registrere vedtaket i IMDi sitt fagsystem for bosetting (IMDinett) etter at anmodningen er mottatt digitalt

Bakgrunn for prognosen for bosettingsbehovet nasjonalt

De nyeste prognosene fra Beregningsgruppa for utlendingsforvaltningen viser at det er behov for å bosette om lag 5030 flyktninger i Norge i 2021. Inkludert i dette tallet er 110 enslige mindreårige, hvorav 30 er under 15 år og bosettes av Bufetat.

Det beregnede bosettingsbehovet har bakgrunn i:

- prognoser over antall asylsøkere til Norge
- prognoser over antall innvilgede asylsøknader
- prognoser over antall overføringsflyktninger

Prognosene forutsetter antallet overføringsflyktninger i regjeringens forslag til statsbudsjettet.

Prognosene og bosettingsbehovet kan endre seg gjennom året som følge av endringer i forholdene over. Pandemien bidrar til mer usikkerhet enn det har vært tidligere år. Den endelige bosettingen for året kan derfor bli høyere eller lavere enn det som ligger til grunn for anmodningen. Det er derfor viktig at kapasiteten til å bosette flyktninger kan justeres i tråd med behovet.

Aktuelle tilskuddsordninger

- Kommuner som bosetter flyktninger, får utbetalt integreringstilskudd. Tilskuddet blir utbetalt etter at flyktningen er bosatt og etter at IMDi har mottatt krav om tilskudd fra bosettingskommunen. Tilskuddet skal medvirke til at kommunene har et aktivt bosettings- og integreringsarbeid for at flyktningene skal komme i arbeid, forsørge seg selv og delta i samfunnet så raskt som mulig. Integreringstilskuddet dekket i følge det partssammensatte Beregningsutvalget 101,7 prosent av kommunenes gjennomsnittlige utgifter knyttet til bosetting av flyktninger i 2019.
- Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger, mottar et særskilt tilskudd i tillegg til integreringstilskuddet. Bosettingskommunen må søke om tilskuddet etter at flyktningen er bosatt.
- Noen flyktninger har et særskilt behov for oppfølging og tilrettelegging på grunn av nedsatt funksjonsnivå eller atferdsvansker. Kommuner som bosetter flyktninger, må regne med at enkelte personer som bosettes har slike særskilte behov. Kommuner som bosetter personer med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker kan søke tilskudd fra IMDi for å dekke ekstraordinære utgifter.
- Kommuner mottar også tilskudd for voksne innvandrere som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Les mer om tilskudd på IMDi sine nettsider: <https://www.imdi.no/tilskudd/>

Kontakt

Ta kontakt med IMDi ved kontaktsenter for bosetting dersom det er spørsmål om anmodningen.

Med hilsen
for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Morten Tjessem
avdelingsdirektør

Kristian Mellingen
seksjonsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og er derfor uten håndskrevet signatur

Vedlegg:

Anmodningskriterier for 2021

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Postboks 212 Sentrum
0103 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/2523-2

Dato
27. mai 2020

Anmodningskriterier for 2021

Vi viser til forslag fra Nasjonalt utvalg for bosetting av flyktninger mv. til anmodningskriterier for bosetting 2021, sendt departementet 23.4.2020.

Departementet har vurdert forslaget og gjort et par endringer. Vi ber om at følgende kriterier legges til grunn i det videre arbeidet med å anmode kommuner om å bosette flyktninger i 2021:

- Flyktninger skal bosettes i alle landsdeler – styrt og spredt bosetting.
- Resultater i introduksjonsprogrammet over tid, samt muligheten for å få arbeid eller ta utdanning i regionen, skal tillegges størst vekt.
- Kommunens kapasitet og kompetanse til å sikre godt integreringsarbeid skal tas hensyn til ved anmodninger. Dette vurderes blant annet med utgangspunkt i kommunenes innbyggertall.
- Som hovedregel skal ingen kommune anmodes om færre enn 10 personer, med mindre det foreligger særskilte forhold.
- Kommuner med mottak, inkludert samarbeidskommuner, skal vurderes for anmodning om bosetting.
- Det skal tas hensyn til beredskap for opp- og nedbygging av bosettingskapasiteten, stabilitet i tjenestetilbudet og evne til rask omstilling. Det skal også tas hensyn til om kommunen kan bosette flyktninger med store funksjonsnedsettelse.
- Det skal, som hovedregel, ikke bosettes flyktninger i områder med særskilt høy andel innvandrerbefolkning. Et område brukes her om en kommune eller bydel.
- Det skal i størst mulig grad sikres kontinuitet i bosettingsarbeidet.

Vektingen av de kvantitative kriteriene skal være den samme som for inneværende år, dvs. at resultater i introduksjonsprogrammet vektes med om lag 60 prosent og kommunenes kompetanse og kapasitet vektes med om lag 40 prosent. "Høy andel innvandrerbefolkning" vil si om lag 30 prosent.

Vi ber om at IMDi informerer kommunene om anmodningskriteriene.

Med hilsen

Sigrid Bay (e.f.)
avdelingsdirektør

Anne Liltved
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag i 2019

Endelig rapport fra Beregningsutvalget august 2020

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Innhold

1	Innledning og mandat	3
	Mandatet.....	4
	Sammensetning av Beregningsutvalget	6
2	Sammendrag	7
3	Nåværende tilskuddsordninger	12
3.1	Integreringstilskuddet	12
3.2	Norsktilskuddet.....	14
4	Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	16
4.1	Kort om metode, representativitet og sammensetning av målgruppen.....	16
4.2	Oppsummering av hovedundersøkelsen.....	20
4.3	Resultater per utgiftsområde	21
5	Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad.....	29
5.1	Utgifter til utbetalt sosialhjelp	29
5.2	Utgifter til utbetalt introduksjonsstønad	31
5.3	Utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad sett i sammenheng	34
6	Utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap.....	36
6.1	Målgruppe og utvalg av kommuner	36
6.2	Utgiftsnivået i utvalgs kommunene.....	37
6.3	Fordelingen av utgifter på ulike områder.....	39
6.4	Deltakere og undervisningstimer	40
7	Tilskuddenes dekningsgrad og endring over tid	41
7.1	Forholdet mellom beregnet utgifter og integreringstilskuddet i 2019... ..	41
7.2	Variasjon mellom utvalgs kommunene.....	45
7.3	Utgifter som dekkes av integreringstilskudd - endringer over tid.	48
7.4	Forholdet mellom beregnede utgifter og norsktilskuddet i 2019	50
7.5	Utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap – endring over tid.....	52
8	Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder.....	55
8.1	Målgruppen.....	55
8.1.1	Personer som utløser integreringstilskudd	56
8.1.2	Personer som utløser tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap	57
8.2	Sosialhjelp	57

8.2.1	Bruk av KOSTRA og SSBs kontroll av data	57
8.2.2	Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt sosialhjelp ...	58
8.2.3	Vurdering av datakvalitet	59
8.3	Introduksjonsstønad	59
8.3.1	Bruk av KOSTRA og SSBs kontroll av data	60
8.3.2	Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt introduksjonsstønad	60
8.3.3	Vurdering av datakvalitet	60
8.4	Integreringstiltak og administrasjon av disse	61
8.4.1	Valg av kommuner	61
8.4.2	Gjennomføring av undersøkelsen	61
8.4.3	Kartlagte utgiftsområder	62
8.4.4	Beregning av gjennomsnittsutgift per person per år	66
8.4.5	Vurdering av datakvaliteten	67
8.4.6	Kvalitetssikring	69
8.5	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap	69
8.5.1	Kartlagte utgiftsområder	69
8.5.2	Beregning av utgifter per time	70
8.5.3	Vurdering av datakvaliteten	71
8.6	Kommunale helsetjenester	72

1 Innledning og mandat

Beregningsutvalget ble oppnevnt av Kommunal- og arbeidsdepartementet i 1990 som en praktisk oppfølging av St.meld. nr. 61 (1989–90). Utvalget har hvert år siden 1991 kartlagt de kommunale utgiftene til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. Utvalget er satt sammen av fire representanter fra staten og fire representanter fra kommunesektoren. Beregningsutvalget legger med dette fram sin 30. rapport¹.

Utgiftene sees opp imot integreringstilskuddet og tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (norsktilskuddet). Målet er å gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til målgruppen som utløser disse to tilskuddene.

Beregningsutvalgets oppdrag er å vise kommunenes samlede utgifter. Derfor er metodene for innsamling og kvalitetssikring av tall og beregninger utformet med dette for øye. Beregningene er ikke ment for å gi sammenlikkbare fordelinger etter tjenestoområde.

Resultatet av kartleggingen inngår i regjeringens beslutningsgrunnlag for tilskuddsordningenes satser. I kapittel 3 blir de nåværende tilskuddsordningene grundig beskrevet.

Det året flyktningene bosettes i kommunene og i de fire neste årene, skal integreringstilskuddet dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til bosetting og integrering. Dette inkluderer utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, samt sosialhjelp og introduksjonsstønad til flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag.

Ved hjelp av spørreskjemaer til rundt 20 utvalgskommuner samles det inn opplysninger om utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse. Denne spørreskjemaundersøkelsen blir gjort fordi det ikke er mulig å hente ut disse opplysningene fra eksisterende kommunerapportering. I rapporten omtales denne undersøkelsen som *hovedundersøkelsen*, og resultatene utdypes i kapittel 4.

Utgifter til utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad innhentes ved hjelp av KOSTRA²-tall som Statistisk sentralbyrå (SSB) bearbeider for Beregningsutvalget. I

¹ Tidligere rapporter fra 1990–2018 er tilgjengelige på imdi.no

² KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. KOSTRA innhentes og bearbeides av SSB.

kapittel 5 presenteres resultater for utgifter til utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad i 2019.

Tilskudd for opplæring i norsk og samfunnskunnskap tildeles kommuner som gir voksne innvandrere denne opplæringen. Utvalgs kommunenes utgifter i forbindelse med dette beskrives i kapittel 6.

Kapittel 7 utdyper i hvilken grad integreringstilskuddet og norsktilskuddet dekker de kartlagte utgiftene samt utviklingen over tid.

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger tildeles et særskilt tilskudd i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet. Utgifter til enslige mindreårige som gjelder integreringstiltak og administrasjon av disse, samt særskilt tilskudd til denne gruppen, rapporteres i det samme spørreskjemaet til utvalgs kommunene. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad innhentes ved hjelp av KOSTRA-tall bearbeidet av SSB. Kommunenes utgifter til enslige mindreårige er beskrevet i en egen rapport³ der Beregningsutvalget legger fram en egen sammenstilling og analyse av disse resultatene.

Metodikken som er brukt i kartleggingen er den samme som tidligere år. Beregningsutvalget trekker fra statstilskudd⁴, refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter på områder som inngår i undersøkelsen. Korrigeringer for eller analyser av de utslagene målgruppen gjør på kommunenes rammetilskudd eller skatteinntekter er utenfor utvalgets mandat. Av historiske årsaker korrigeres det likevel for rammeoverføringer til i) kvalifiseringsprogrammet, ii) ekstratiltak i grunnskolen og iii) barnehage.

Mandatet

Mandatet for 2019-kartleggingen lyder:

Beregningsutvalget skal hvert år kartlegge kommunenes utgifter til bosetting og integrering. Kartleggingen må tilpasses det til enhver tid gjeldende regelverk.

Integreringstilskuddet

Beregningsutvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og presentere kommunenes utgifter når det gjelder bosetting og integrering av flyktninger som omfattes av integreringstilskuddsordningen.

³ Beregningsutvalget (2020): *Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger i 2019.*

⁴ inkludert barnehetilskudd og særskilt tilskudd fra IMDi, men ordinært integreringstilskudd trekkes ikke ifra.

Beregningene skal gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til personer som utløser integreringstilskudd. Kommunenes utgifter knyttet til de årskullene og gruppene som til enhver tid er omfattet av integreringstilskuddsordningen skal fremgå i rapporten.

Beregningsutvalget skal drøfte og analysere resultatene fra kartleggingen, herunder gi en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i kommunenes utgifter. Beregningsutvalget skal også foreta en analyse av utgiftene i kommunene over tid.

I tillegg skal Beregningsutvalget se spesielt på kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger. Med enslige mindreårige menes i denne sammenheng personer som omfattes av særskilt kommunalt tilskudd for enslige mindreårige ved bosetting av flyktninger og som er i målgruppen for integreringstilskuddsordningen. Dette innebærer at antall enslige mindreårige flyktninger og utgifter for denne gruppen skal fremkomme i alle relevante deler av kartleggingen. Beregningsutvalget skal foreta en særskilt sammenstilling og analyse av resultatene i kartleggingen for denne gruppen. Enslige mindreårige flyktninger skal fortsatt inngå i den ordinære kartleggingen på vanlig måte.

Beregningsutvalget skal, så langt det lar seg gjøre, kartlegge kommunenes netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd (bortsett fra integreringstilskuddet), refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter skal trekkes fra brutto driftsutgifter.

I delundersøkelsen om enslige mindreårige skal utvalget beregne dekningsgraden av både integreringstilskudd og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, sett i forhold til kommunenes utgifter

Utvalget står for øvrig fritt til å vurdere alternative og beste beregningsmåter for dekningsgrad av tilskudd både i hovedundersøkelsen og i delundersøkelsen om enslige mindreårige.

Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Beregningsutvalget skal hvert år innhente, gjennomgå og presentere kommunenes utgifter når det gjelder opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Beregningene skal gi et så korrekt bilde som mulig av kommunenes utgifter til opplæring for personer som har rett og plikt eller rett til norskopplæring.

Beregningsutvalget skal drøfte og analysere resultatene fra kartleggingen, herunder gi en forklaring på årsakene til eventuelle endringer i kommunenes utgifter. Beregningsutvalget skal også foreta en analyse av utgiftene i kommunene over tid.

Sammensetning av Beregningsutvalget

Utvalget består av fire representanter for kommunesektoren og fire representanter for staten. Beregningsutvalget har i perioden juli 2019 til juni 2020 hatt følgende sammensetning:

Fra staten

Bjørn Holden, leder av utvalget, fagdirektør, IMDi

Mats Øivind Willumsen, seniorrådgiver, fylkesmannen i Vestfold og Telemark

Karsten Schroeder, seniorrådgiver, fylkesmannen i Trøndelag

Tor Håkon Skomsvold, direktør, fylkesmannen i Oslo og Viken

Fra kommunesektoren

Nina Gran, fagleder, Kommunesektorens organisasjon (KS)

Rune Bye, avdelingsdirektør, Kommunesektorens organisasjon (KS)

Øystein Daviknes Hagerup, budsjettsjef, Karmøy kommune

Ingvill Wessel Alisøy-Gjerløw, leder, Flyktningtjenesten, Gran og Lunner (til mars 2020)

Rebecka Båld, virksomhetsleder, Kompetanse og integrering, Kragerø kommune (fra februar 2020)

Seniorrådgiver Fatima El Boukri fra IMDi er utvalgets sekretær. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad til målgruppen for Beregningsutvalgets undersøkelse er beregnet for utvalget av Kari Kraakenes, rådgiver i SSB.

2 Sammenheng

Beregningsutvalget kartlegger årlig kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag. Disse utgiftene sees opp imot integreringstilskuddet og tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (norsktilskuddet).

Utvalgets metode er innhenting av opplysninger gjennom spørreskjema og systematisk veiledning i utvalgskommunene. I 2019-kartleggingen er det 22 kommuner som deltar i undersøkelsen. Flyktninger i utvalgskommunene utgjør 29,7 prosent av alle flyktninger som utløser integreringstilskudd. Kartleggingen er supplert med data fra SSB og IMDi.

Beregningsutvalgets kartlegging av 2019 viser at kommunene i svært stor grad får dekket utgifter til bosetting og integrering av flyktninger i den perioden de mottar integreringstilskudd, mens kommunene i mindre grad får dekket utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Utgifter som dekkes av integreringstilskudd

Integreringstilskuddet dekket 101,7 prosent av kommunenes utgifter i 2019, mot 99,6 prosent i 2018. Den høye dekningsgraden skyldes en nedgang i utgifter til introduksjonsstønad og sosialhjelp i 2019, og at det særskilte tilskuddet for enslige mindreårige påvirker dekningsgraden i 2019.

Den største andelen av de samlede utgiftene gjelder kommunenes integreringstiltak og administrasjon av disse. I 2019 var disse utgiftene 418 900 kroner per person.⁵ Dette er en oppgang fra året før på 1,2 prosent. Kommunenes største utgiftsområder er barnevern, sosiale tjenester, introduksjonsprogrammet, grunnskoleopplæring for voksne og bolig.

Utgifter til sosialhjelp i 2019 er i gjennomsnitt 88 900 kroner per flyktning i femårsperioden etter bosetting. Dette er en nedgang på 5,8 prosent fra 2018. Utgifter til introduksjonsstønad er 212 400 kroner som gir en nedgang på 5,2 prosent fra 2018. Nedgangen i utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad har en sammenheng med nedgangen i antall mottakere av disse stønadene på henholdsvis 12,5 og 22,8 prosent.

⁵ I 2019 er beregnet gjennomsnittlig utgift til integreringstiltak og administrasjon av disse for ett år 83 800 kroner per person i målgruppen. Beløpet multipliseres med fem for å få utgifter for femårsperioden hvor integreringstilskuddet blir utbetalt og utgjør 418 900 kroner per person. For å lese mer om denne metoden se kapittel 8.

Tabell 2.1 Resultat for kartleggingen av 2019 og 2018. Gjennomsnittsutgift per person i målgruppen for femårsperioden for integreringstilskuddet. Kroner.

	2019	2018	Endring	Endring i prosent
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	418 900	414 000	4 900	1,2 %
Utbetalt sosialhjelp	88 900	94 500	-5 500	-5,8 %
Utbetalt introduksjonsstønad	212 400	224 100	-11 700	-5,2 %
Utgifter til helsetjenester	34 700	33 700	1 000	3,0 %
Samlede utgifter per person	754 900	766 200	-11 300	-1,5 %

Kilde: Beregningsutvalget og SSB.

Tabell 2.1 viser samlede utgifter per person over femårsperioden for integreringstilskuddet på 754 900 kroner. Undersøkelsen om utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse omfattet ikke kommunale nettoutgifter til helsetjenester. Det legges derfor til en prisjustert sats for helseutgifter til de samlede utgiftene. Denne satsen er på 34 700 kroner per person.⁶

Tabell 2.2 viser forholdet mellom integreringstilskuddets satser og beregnet gjennomsnittlig utgift per person i målgruppen i 2019 og 2018. Resultatet for årets kartlegging viser en bedre dekningsgrad sammenliknet med året før.

⁶ Se avsnitt 8.6 for nærmere beskrivelse av hvordan helseutgiftene er beregnet.

Tabell 2.2 Forholdet mellom beregnet utgift per person i målgruppen og integreringstilskuddets satser i 2019 og 2018. Kroner.

	2019	2018	Endring	Endring i prosent
Integreringstilskudd, enslige voksne	808 100	804 100	4 000	0,5 %
Integreringstilskudd, barn og voksne i familie	761 600	754 100	7 500	1,0 %
Integreringstilskudd, enslige mindreårige	758 100	754 100	4 000	0,5 %
<i>Beregnet utbetalt tilskudd per person i målgruppen i femårsperioden</i>	<i>767 500</i>	<i>763 100</i>	<i>4 400</i>	<i>0,6 %</i>
<i>Samlede utgifter i femårsperioden</i>	<i>754 900</i>	<i>766 200</i>	<i>-11 200</i>	<i>-1,5 %</i>
Forskjell mellom vektet tilskudd og utgift per person	-12 600	3 100	-15 800	
Dekningsgrad	101,7 %	99,6 %		2,1 pp

Kilde: Beregningstvalget, SSB og IMDi

Kommuner som bosetter enslige mindreårige får i tillegg til integreringstilskuddet tildelt et ekstra særskilt tilskudd for denne gruppen. Alle utvalgs kommunene bosetter enslige mindreårige, noe som påvirker sluttresultatet. Dersom utvalgs kommunene ikke hadde bosatt enslige mindreårige blant målgruppen ville den samlede utgiften økt jf. tabell 2.3, og dekningsgraden ville ha falt fra 101,7 prosent til 97,2 prosent.

Tabell 2.3. Utgift per person som utløser integreringstilskudd i en femårsperiode. Resultat av kartleggingen av 2019 uten og med enslige mindreårige. Kroner.

	2019 med EM	2019 uten EM	Differanse i kroner	Differanse i prosent
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	418 900	445 500	-26 600	-6,0 %
Utbetalt sosialhjelp	88 900	91 500	-2 600	-2,8 %
Utbetalt introduksjonsstønad	212 400	218 100	-5 700	-2,6 %
Utgifter til helsetjenester	34 700	34 700	0	0,0 %
Samlede utgifter per person	754 900	789 800	-34 900	-4,4 %
Dekningsgrad for integreringstilskuddet	101,7 %	97,2 %		

Kilde: Beregningsutvalget og SSB.

Det at dekningsgraden faller uten enslige mindreårige i målgruppen betyr ikke at resten av målgruppen er dyrere, men det er en konsekvens av det særskilte tilskuddet til enslige mindreårige. Dette kan være en indikasjon på at kommuner som bosetter enslige mindreårige, samlet sett, får en bedre dekning av utgiftene til målgruppen utenom enslige mindreårige gjennom det særskilte tilskuddet.

Som kjent er det stor variasjon blant kommuner. Beregningsutvalget understreker at det ikke finnes grunnlag for å hevde at dette resultatet ville vært det samme med en annen kombinasjon av utvalgs kommuner. Alle utvalgs kommunene har bosatt enslige mindreårige de siste fem årene, mens om lag halvparten av landets kommuner gjør dette. Vi kan derfor ikke konkludere med en generell overdekning for alle kommuner.

Utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Kommunene blir tildelt et persontilskudd fordelt over tre år for å dekke utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Beregningsutvalget kartlegger utgiftene til alle personer som mottar opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 22 utvalgs kommuner.

Gjennomsnittlig utgift per undervisningstime i 2019 var på 1 880 kroner. Det er en økning på 8,6 prosent fra året før. Årsaken til dette er lavere aktivitet i norskopplæringen som følge av færre deltakere og undervisningstimer, samtidig som kommunenes faste utgifter, hvorav lokalutgifter utgjør en stor andel, ikke er redusert like mye.

Det faktiske kostnadsbildet for voksenopplæringen er at kommunene totalt sett har utgifter som overstiger finansieringen. I 2019 dekker utvalgskommunenes samlede bruttoinntekter 71,8 prosent av samlede bruttoutgifter til norskopplæringen. Hvis vi bare ser på utgifter som er ment at skal dekkes av norsktilskuddet, dekker tilskuddet 67,9 prosent av disse utgiftene.

Tilskudd per deltaker med høy sats var tilsammen 141 800 kroner fordelt over tre år. Om hver deltager i snitt får 1 100 opplæringstimer og prisen per undervisningstime er 1 880 kroner, vil det være nødvendig med en gruppestørrelse på 15 personer for at norsktilskuddet skal dekke kommunenes gjennomsnittsutgifter. Men antall opplæringstimer per elev og antall undervisningstimer er ikke helt sammenliknbare størrelser. Beregningsutvalget har innhentet 2019-data for antall klasstimer⁷ i norskundervisningen som gir et bedre sammenlikningsgrunnlag. Prisen per klasstime er beregnet til 2 020 kroner, hvilket betyr at kommunene må ha en gruppestørrelse på 16 personer for at tilskuddet skal dekke utgiftene.

Denne måten å beregne dekningsgrad for norsktilskuddet viser at tilskuddet dekker kommunenes utgifter gitt visse gjennomsnittsvilkår. Realiteten i de fleste kommuner vil stort sett være annerledes, særlig i en tid med stadig færre deltakere vil det være utfordrende for mindre voksenopplæringssentre å ha store nok gruppestørrelser gjennom hele året.

⁷ Undervisningstimer ekskl. kontaktlærertimer.

3 Nåværende tilskuddsordninger

3.1 Integreringstilskuddet

Integreringstilskuddet skal dekke kommunenes utgifter til introduksjonsstønning, sosialhjelp, samt integreringstiltak og administrasjon av disse for flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, i året de blir førstegangsbosatt i en kommune og de fire påfølgende år.

Som integreringstiltak regner vi tjenester som råd, veiledning og sosialt forebyggende tiltak, introduksjonsprogram, barne- og ungdomsvern, innvandrer-/flyktningkontor, tolk, støttekontakt, bolig/boligadministrasjon, grunnskoleopplæring for voksne, sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering, ekstratiltak i grunnskolen, kultur- og ungdomstiltak, barnehage og utgifter i den kommunale helsetjenesten, samt felleskostnader knyttet til disse områdene. Integreringstilskuddets satser vises i tabell 3.1.

Tabell 3.1. Integreringstilskuddets satser fra 2015 til 2019. Etter antall år bosatt i Norge. Kroner.

	Totalt	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år
2015	746 200 (enslig voksne) 696 200 (andre)	232 000 (enslig voksne) 182 000 (andre)	210 000	152 000	82 200	70 000
2016	767 400 (enslig voksne) 717 400 (andre)	234 000 (enslig voksne) 184 000 (andre)	220 000	160 000	83 400	70 000
2017	786 500 (enslig voksne) 736 500 (andre)	235 000 (enslige voksne) 185 000 (andre)	230 000	167 000	84 000	70 500
2018	804 100 (enslige voksne) 754 100 (andre)	237 000 (enslige voksne) 187 000 (andre)	239 000	171 000	85 500	71 600
2019	808 100 (enslige voksne) 758 100 (EM) 761 100 (andre)	237 000 (enslige voksne) 187 000 (EM) 190 500 (andre)	242 000	172 000	85 500	71 600

Kilde: IMDi

For personer som kommer på familiegjennforening til personer som har fått opphold på humanitært grunnlag, får kommunen kun tre års integreringstilskudd. Barn som

blir født inntil 6 måneder etter at mor er bosatt i en kommune, utløser integreringstilskudd til kommunen og faller inn under målgruppen.

I tillegg til integreringstilskuddet utbetales det flere ekstratilskudd. Engangstilskuddet ved førstegangsbosetting av personer med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker var på 190 800 kroner per person i 2019.

For personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker kan det søkes om et ekstra årlig tilskudd på inntil 1 320 000 kroner per år (i 2019) i maksimalt fem år. Denne satsen samsvarer med innslagspunktet til Helsedirektoratets tilskuddsordning for brukere i kommunene med særlig ressurskrevende helse- og sosialtjenester. Dette tilskuddet har dekket store deler av kommunenes utgifter i forbindelse med tilrettelegging og pedagogiske tiltak, som gjør at totale nettoutgifter Beregningsutvalgets undersøkelser reduseres.

Det utbetales også engangstilskudd for personer over 60 år (eldretilskudd) og til barnehagebarn i bosettingsåret. I 2019 var satsen på 171 800 kroner per person over 60 år. Satsen for barnehagetilskuddet var på 26 000 kroner i 2019.

I tillegg kommer et særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Tilskuddet har to satser; til og med det året enslige mindreårige fyller 16 år, tildeles kommunene en høy sats på 1 203 700 kroner per person. Ved fylte 17 år tildeles kommunene en lavere sats på 755 300 kroner per person. Se oversikt over ekstratilskuddene i tabell 3.2.

Tabell 3.2. Oversikt over ekstratilskudd ved bosetting. Satser i 2019. Kroner.

	Utbetalinger	Sats 2019
Tilskudd 1 for personer med nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker	Engangstilskudd	190 800
Tilskudd 2 for personer med alvorlig nedsatt funksjonsevne og/eller atferdsvansker	Årlig maksbeløp, maksimalt 5 år	1 320 000
Eldretilskudd per person over 60 år	Engangstilskudd	171 800
Barnehagetilskudd per barn	Engangstilskudd	26 000
Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, 0-16 år	Årlig	1 203 700
Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige, 17-20 år	Årlig	755 300

Kilde: IMDi

3.2 Norsktilskuddet

Det utbetales et persontilskudd fordelt over tre år for å dekke utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Årsaken til at tilskuddet utbetales over tre år er at utgiftene er størst for kommunene de første tre årene, og det er også i denne perioden de fleste gjennomfører opplæringen. Tilskuddssatsene for 2019 er listet i tabell 3.3.

Lav sats gjelder personer fra Vest-Europa, Nord-Amerika, Australia og New Zealand. Personer fra nordiske land utløser ikke tilskudd. Personer som kommer fra Afrika, Asia, Oseania (unntatt Australia og New Zealand), Øst-Europa, Sør-Amerika og Mellom-Amerika, utløser høy sats.

I 2019 ble tilskuddet gitt som et innbyggertilskudd per person som kom inn i målgruppen for norsktilskuddet før 2018. For personer som kom inn i målgruppen fra 2018, må kommunen registrere vedtak om opplæring eller fremsette krav/søknad om deltakelse i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR), for at tilskuddet skal utbetales.

I tillegg ble det utbetalt et grunntilskudd til kommuner som per 15. januar 2019 hadde mellom 1 og 150 innbyggere i personkretsen for rett og plikt, eller kun rett, til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven. Formålet med tilskuddet er å bedre økonomiske rammevilkår for små og mellomstore kommuner når det gjelder norskopplæring. Tilskuddet betales ut i to satser. Lav sats på 185 000 kroner tildeles kommuner med 1–3 personer i nevnte målgruppe. Høy sats på 575 000 kroner utbetales til kommuner med 4–150 personer i målgruppen.

Tabell 3.3. Satser for tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere i 2019 og 2018. Kroner.

Tilskuddsår	Satser fra og med 2019		Satser fra og med 2018	
	Lav sats	Høy sats	Lav sats	Høy sats
År 1	13 900	32 300	13 600	31 900
År 2	25 000	64 500	24 100	60 100
År 3	15 600	45 000	15 000	41 600
Sum	54 500	141 800	52 700	133 600

Kilde: IMDi

4 Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse

Integreringstilskuddet skal dekke kommunenes utgifter til introduksjonsstønad, sosialhjelp, integreringstiltak og administrasjon av disse for flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag, i året de blir førstegangsbosatt i en kommune og de fire påfølgende år. Beregningsutvalget kartlegger utgiftene gjennom tre delundersøkelser:

- Undersøkelse om integreringstiltak og administrasjon av disse.
- Undersøkelse om utbetalt sosialhjelp.
- Undersøkelse om utbetalt introduksjonsstønad.

Beregningsutvalget gjennomfører en egen undersøkelse for å kartlegge utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse (heretter kalt hovedundersøkelsen). Dette blir gjort fordi det ikke er mulig å hente ut opplysningene direkte fra eksisterende kommunerapportering. Omtrent 20 kommuner deltar i kartleggingen hvert år, og i årets undersøkelse deltok 22 kommuner. Kommunene er valgt ut etter deres representativitet med hensyn til størrelse, geografisk spredning og at de samlet har bosatt en stor andel av målgruppen. Resultatene for utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad presenteres i kapittel 5.

I dette kapittelet presenteres først årets 22 utvalgte kommuner, samt deres representativitet og målgruppens sammensetning. Deretter blir hovedfunnene for 2019 oppsummert. Til slutt blir resultater for de tolv utgiftsområdene som inngår i hovedundersøkelsen gjennomgått.

4.1 Kort om metode, representativitet og sammensetning av målgruppen.

Hovedundersøkelsen er en rullerende panelundersøkelse. For å gi kontinuitet og dermed bedre datakvalitet, deltar hver kommune i cirka fem år i kartleggingen. Dette betyr at det hvert år er noen kommuner som går ut av undersøkelsen og blir erstattet med nye.

Følgende 22 kommuner deltok i kartleggingen av 2019 (nye kommuner er uthevet): Fredrikstad, Bærum, Skedsmo, Oslo, **Hamar, Ringsaker**, Lillehammer,

Sandefjord, Larvik, Haugesund, Bergen, Voss, **Flora**, Gloppen, Kristiansund, Trondheim, Orkdal, **Stjørdal**, Bodø, **Tromsø**, Vadsø og Alta.

Undersøkelsen omfatter 12 tjenesteområder, og følger stort sett funksjonsinndelingen i KOSTRA:

- råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid
- introduksjonsordningen
- grunnskoleopplæring for voksne
- administrasjon av kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad
- øvrige sysselsettingstiltak,
- boliger og boligadministrasjon
- støttekontakt, aktivisering, pleie og omsorg i hjemmet,
- barne- og ungdomsvern
- ekstratiltak i grunnskolen
- kultur- og ungdomstiltak
- barnehager og ekstratiltak i barnehager
- felleskostnader/-inntekter.

Beregningsutvalget trekker fra statstilskudd⁸, refusjoner, salgs- og leieinntekter samt andre inntekter på områdene som inngår i undersøkelsen. Korrigeringer for eller analyser av de utslagene målgruppen gjør på kommunenes rammetilskudd eller skatteinntekter er utenfor utvalgets mandat. Av historiske årsaker korrigeres det likevel for rammeoverføringer til i) kvalifiseringsprogrammet, ii) ekstratiltak i grunnskolen og iii) barnehage.

For å beregne gjennomsnittlig nettoutgift per flyktning er utgiftene summert for utvalgskommunene, og dividert på totalt antall personer i målgruppen i utvalgskommunene per 31.12.2019. Det vil si at alle personer (inkl. barn) som utløser integreringstilskudd er med i beregningene, men de omfattes ikke nødvendigvis av alle tjenestene.

Det er korrigert for nettoflyttinger til og fra kommunene i løpet av 2019. Flyktninger i kartleggingskommunene utgjør 29,7 prosent av alle flyktninger som utløser integreringstilskudd. Andelen i 2018 var 30,4 prosent.

Antall personer som utløste integreringstilskudd i 2019 var 59 411 på landsbasis. Dette er en nedgang på 6,5 prosent fra året før, og skyldes at antall førstegangsbosatte er mye lavere enn antall personer som gikk ut av målgruppen (2014-kullet). Det er i tillegg en liten nedgang på 1,7 prosent i antall førstegangsbosatte i 2019 sammenliknet med 2018, jf. tabell 4.1.

⁸ inkludert barnehagetilskudd og særskilt tilskudd fra IMDi, men ordinært integreringstilskudd trekkes ikke ifra.

Tabell 4.1. Endringer i størrelse og sammensetning av målgruppen fra 2018 til 2019.

	2019	2018	Endring	Prosentvis endring
Antall personer i målgruppen, hele landet	59 411	63 539	-4 128	-6,5 %
Antall personer i målgruppen, utvalgskommunene	17 658	19 210	-1 553	-8,1 %
Antall førstegangsbosatte, hele landet ⁹	4 822	4 903	-81	-1,7 %
-herav antall personer i familier	4060	3 807	253	6,7 %
-herav antall enslige voksne	616	875	-259	-29,6 %
-herav antall enslige mindreårige	137	194	-57	-29,4 %
Antall førstegangsbosatte, utvalgskommunene	1 565	2 095	-530	-25,3 %
Antall EM hele landet	2 927	3 485	-558	-16,0 %
Antall EM, utvalgskommunene	884	1 186	-302	-25,4 %

Kilde: Beregningsutvalget, IMDI og SSB.

Resultatet fra de store byene har større betydning for gjennomsnittet fordi en større andel av flyktningene bor i disse kommunene. I tillegg vil den årlige endringen i utvalgskommuner i seg selv kunne medføre noen endringer i det samlede kostnadsbildet.

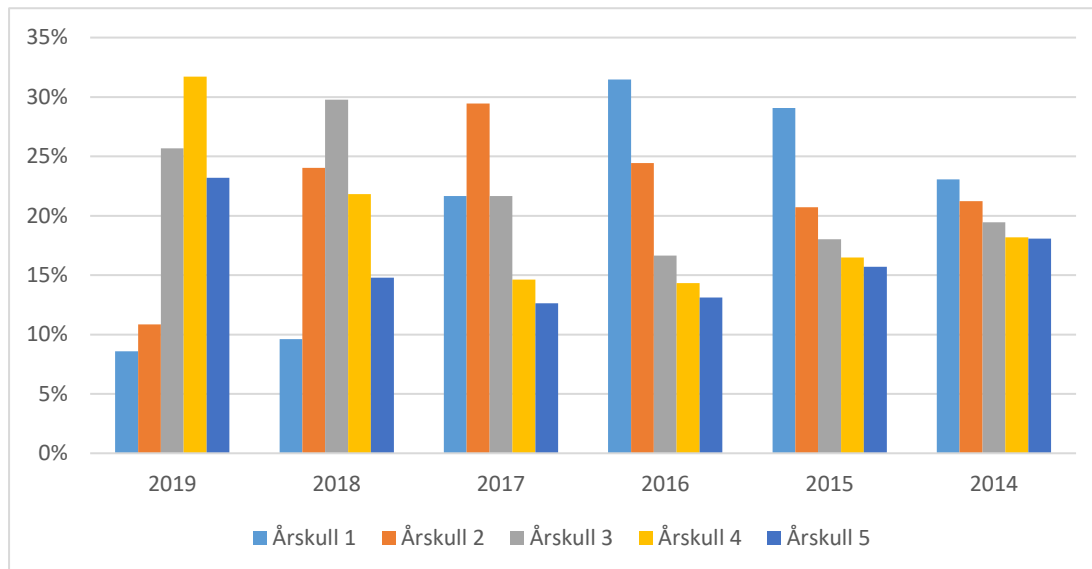
En sammenligning av personene i utvalget for 2019 med alle bosatte flyktninger i samme periode, viser at utvalget er rimelig representativt for hele målgruppen med hensyn til kjønn og andel enslige mindreårige. Når det gjelder bosettingsår er 2015-kullet¹⁰ noe overrepresentert i dette utvalget, mens 2016-kullet¹¹ er noe underrepresentert. Samlet sett vurderes representativiteten for målgruppen som god.

⁹ Totaltallet for landet inkluderer personer med skjermet identitet som ikke er listet som voksen, familie eller enslig mindreårig i tabellen. Dette er 27 personer i 2018 og 9 personer i 2019.

¹⁰ Personer bosatt i en kommune i 2015.

¹¹ Personer bosatt i en kommune i 2016.

Figur 4.1. Sammensetningen av femårskullene i kartleggingsårene 2014–2019. Landstall.

Kilde: SSB.

Figur 4.1 viser sammensetningen av målgruppen i de siste kartleggingsårene. 2019 og 2018 skiller seg ut ved lave antall bosettinger i det første årskullet, og at flertallet i målgruppen tilhører de tre siste årskullene. I 2019 utgjør de to siste årskullene 54,9 prosent av målgruppen og de tre siste utgjør 80,6 prosent. I 2018 var disse andelenene henholdsvis 36,5 og 66,5 prosent. Disse svingningene påvirker den økonomiske forutsigbarheten for kommunene og hvordan de utformer sitt tjenestetilbud. Tabell 4.2 viser hvor stor andel de siste tre årskullene utgjorde av målgruppen i de ulike kartleggingsårene.

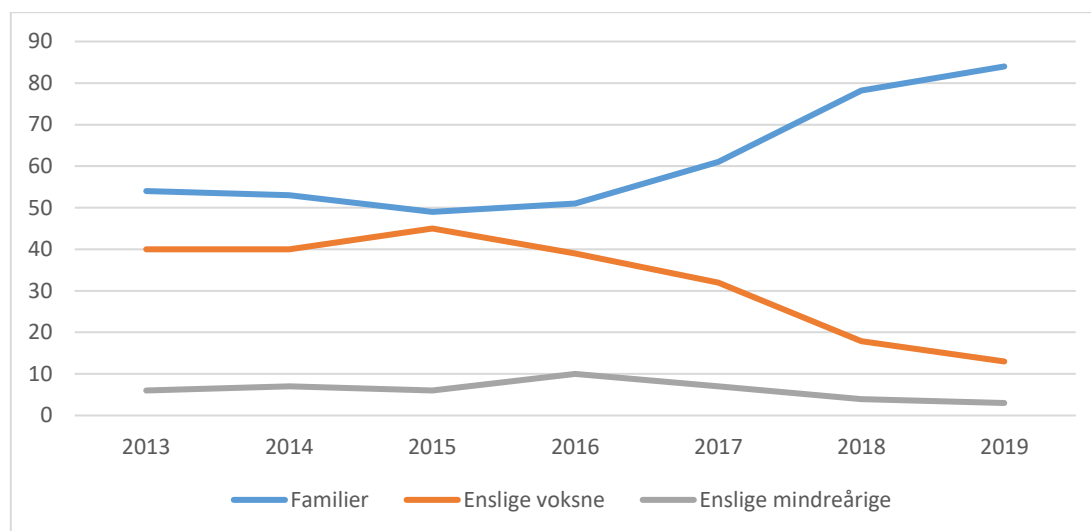
Tabell 4.2 Årskull 3, 4 og 5 som andel av målgruppene i årene 2014–2019.

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Årskull 3, 4 og 5 som andel av hele målgruppen	81 %	66 %	49 %	44 %	50 %	56 %
Årskull 4 og 5 som andel av hele målgruppen	55 %	37 %	28 %	27 %	32 %	36 %

Kilde: SSB.

En annen vesentlig endring i målgruppesammensetningen er at andelen førstegangsbosatte familier er økt fra 78 til 84 prosent, som vist i figur 4.2. Hvem flyktingene er, hvor mange de er, og hvor de befinner seg i integreringsløpet styrer utgiftsbildet. Lave asylankomster og økt andel overføringsflyktninger betyr for kommunene at de må nedskalere sine tilbud, men også tilpasse dem til en målgruppe med flere barnefamilier som ofte kan ha behov for mer helhetlig oppfølging.

Figur 4.2. Andel personer i familier, enslige voksne og enslige mindreårige blant de førstegangsbosatte i årene 2013–2019.

Kilde: IMDi.

4.2 Oppsummering av hovedundersøkelsen

Bakteppet for 2019-kartleggingen er en enorm svingning i antallet flyktninger som skal bosettes og integreres. Det høyeste antallet deltakere i introduksjonsprogrammet hittil var i 2017, og det høyeste antallet deltakere som avsluttet programmet var i 2018¹². I tillegg har sammensetningen av målgruppen endret seg, ved at antall personer i målgruppen er redusert, og flertallet av de som bosettes er overføringsflyktninger. Det betyr at kommunene står i en situasjon hvor de både må skalere ned tjenestetilbudet og tilpasse det til en ny gruppe.

I 2019 er beregnet gjennomsnittlig nettoutgift til integreringstiltak og administrasjon av disse for ett år 83 800 kroner per person i målgruppen for integreringstilskuddet. Beløpet multipliseres med fem år for å få utgifter over femårsperioden der flyktningene utløser integreringstilskuddet.¹³ Nettoutgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse blir da 418 900 kroner per person over femårsperioden. Dette tilsvarer en økning i gjennomsnittsutgiften per person i målgruppen på 4 900

¹² 8 300 deltakere avsluttet programmet i 2018, mens antallet i 2019 var 8 200 deltakere.

¹³ Se kapittel 8.4 for nærmere forklaring av metoden.

kroner eller 1,2 prosent fra 2018.¹⁴ Årsaken til denne endringen er sammensatt og det er flere faktorer som spiller inn.

De fem største utgiftsområdene i denne undersøkelsen er i) barne- og ungdomsvern, ii) råd, veiledning, og sosialt forebyggende arbeid, iii) introduksjonsprogrammet, iv) grunnskoleopplæring for voksne, samt v) bolig og boligadministrasjon. Til sammen utgjør de 86,1 prosent av kommunenes totale utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse.

Barnevernet er fremdeles det største utgiftsområdet, men vi ser en nedgang i utgiften per person i målgruppen på 15,8 prosent. Årsaken til dette er sammensatt, men hovedsakelig er det to faktorer som har hatt størst betydning for hvordan kommunene utformer dette tilbudet til målgruppen, spesielt for de enslige mindreårige. For det første har det vært en stor nedgang i bosettingen av antall enslige mindreårige fra 2017 slik at det ikke er nødvendig for kommunene å opprettholde omfattende botiltak. Samtidig er ca. 80 prosent over 17 år, og har ikke et like stort behov for disse omfattende tiltakene som de som er under 16 år gamle. For det andre har endringen fra barnevernsrefusjonsordningen til personstilskudd for denne gruppen skapt incentiver for kommunen til å opprette rimeligere tiltak. Disse to forholdene inntraff nærmest samtidig, og det er vanskelig å fastslå hvilken av dem som har hatt størst betydning for nedgangen i utgiftene.

Se også egen rapport¹⁵ om enslige mindreårige for gjennomgang av utgifter som gjelder denne gruppen.

Oppsummert er det en nedgang i utgiftene i de to største utgiftsområdene barnevern og sosialrådgivning, mens det er en liten økning i introduksjonsprogrammet og ingen endring i utgiftene til grunnskoleopplæring for voksne. Utgifter til bolig og boligadministrasjon har gått ned.

4.3 Resultater per utgiftsområde

Beregningsutvalget kartlegger kommunenes utgifter til målgruppen på følgende utgiftsområder:

- råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid
- introduksjonsordningen
- grunnskoleopplæring for voksne
- administrasjon av kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad
- øvrige sysselsettingstiltak,

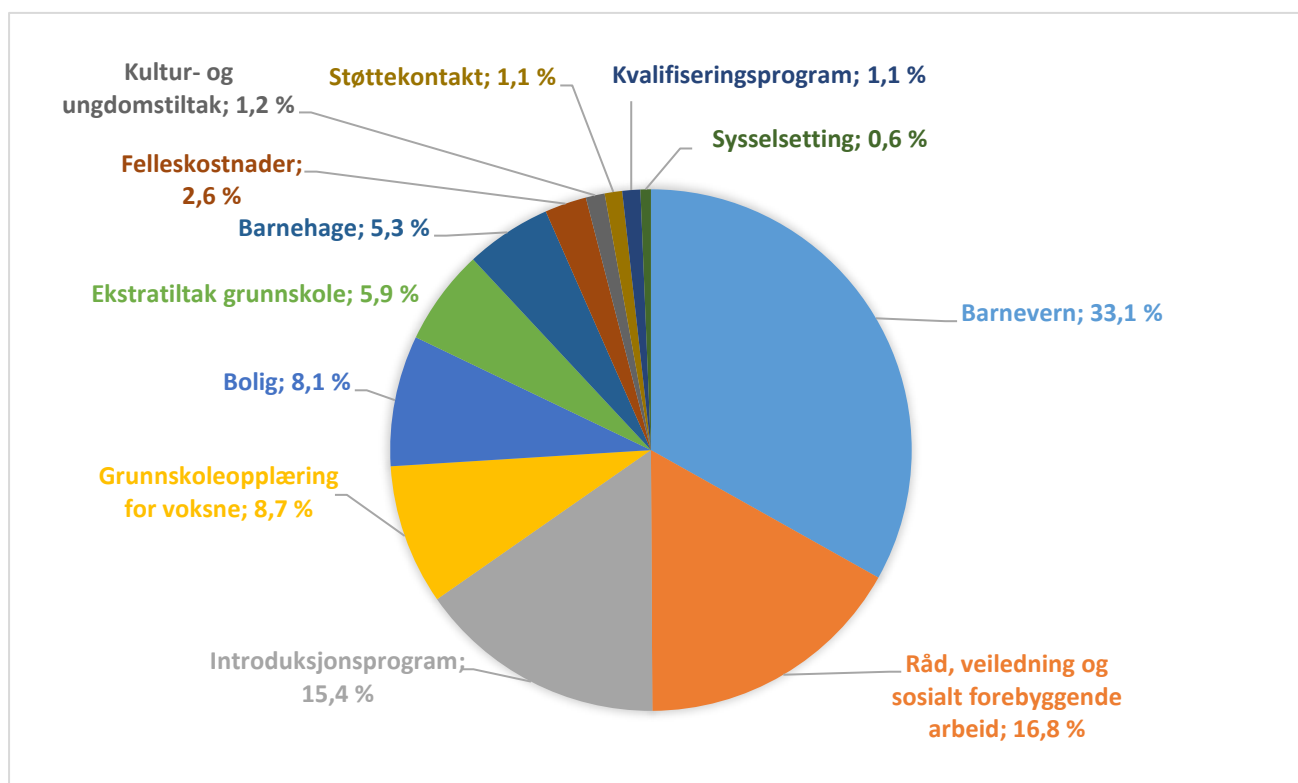
¹⁴ Om vi legger til grunn den generelle pris- og lønnsveksten i kommunesektoren på 3,0 prosent, gir dette en realnedgang på 1,8 prosent.

¹⁵ Beregningsutvalget (2020): *Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige flyktninger*.

- boliger og boligadministrasjon
- støttekontakt, aktivisering, pleie og omsorg i hjemmet,
- barne- og ungdomsvern
- ekstratiltak i grunnskolen
- kultur- og ungdomstiltak
- barnehager og ekstratiltak i barnehager
- felleskostnader/-inntekter.

Figur 4.3 viser hvor stor **andel** av totalen de ulike utgiftsområdene utgjør. De største utgiftsområdene er barne- og ungdomsvern, sosialrådgivning og veiledning, introduksjonsordningen, grunnskoleopplæring for voksne og boliger og boligadministrasjon som til sammen utgjør 82,1 prosent av de samlede utgiftene. Til sammenlikning utgjorde disse områdene 84 prosent av de samlede utgiftene i 2018.

Figur 4.3 Prosentvis fordeling av utgiftene i 2019.

Kilde: Beregningsutvalget.

Det er store variasjoner mellom kommunene når det gjelder andel av totalutgiften som går til de enkelte utgiftsområdene. En viktig årsak er at organiseringen og utgiftsføringen av tjenestene kan variere mellom kommunene. Utgifter til samme type tiltak kan være ulikt regnskapsført. I tillegg kan regnskapsføringen på forskjellige tjenestekområder også variere over tid i samme kommune. Oppsplittede

data vil derfor i begrenset grad kunne brukes som grunnlag for å trekke konklusjoner om aktivitetsnivået på de enkelte tjenesteområdene. Beregningsutvalgets oppdrag er å kartlegge kommunenes samlede utgifter. Metodene for innsamling og kvalitetssikring av tall og beregninger er utformet med dette for øye, og ikke for å gi sammenliknbare fordelinger etter tjenesteområde.

Tabell 4.2 viser median- og gjennomsnittsutgiften for hvert enkelt utgiftsområde som er kartlagt i 2019. Median er den midterste observasjonen når observasjonene er sortert i stigende rekkefølge. Medianen blir ikke påvirket av ekstreme verdier, slik som gjennomsnittet blir. Forskjell mellom median og gjennomsnitt skyldes blant annet at enkelte kommuner har høye eller lave utgifter som trekker gjennomsnittet opp eller ned.

Tabell 4.2. Gjennomsnittsverdier innen ulike utgiftsområder i 2019. Nettoutgift per person i målgruppen som utløser integreringstilskudd per år. Kroner.

Utgiftsområde	KOSTRA-funksjon	Gjennomsnitt	Endring i gjennomsnitt fra 2018	Median	Endring i median fra 2018
Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	242	20 500	-1 900	18 400	-1 400
Introduksjonsordningen	275	18 800	500	18 300	-300
Grunnskoleopplæring for voksne	213	10 700	0	10 100	-800
Kvalifiseringsprogram	276	1 400	-300	700	200
Sysselsettingstiltak	273	800	-400	0	0
Boliger og boligadministrasjon	265, 121	9 900	-1 600	5 700	-2 700
Støttekontakt	234	1 300	600	600	200
<i>Særskilt tilskudd ved bosetting av EM – fratrekkes</i>		<i>-38 600</i>	<i>11 100</i>	<i>-42 200</i>	<i>6 700</i>
Barne- og ungdomsvern	244, 251,252	40 600	-7 600	34 200	-11 300
Ekstratiltak i grunnskolen	202	7 300	-700	10 400	2 000

Kulturtiltak	diverse	1 400	200	1 400	600
Barnehage og ekstrahjelp i barnehage	201,211,221	6 500	1 600	5 900	1 100
Fellesutgifter	120,130,180	3 200	-400	4 200	-400
Total (Avrundet)		83 800	1 100	84 700	5 400

Kilde: Beregningsutvalget.

Endringer i de enkelte tjenesteområdene fra 2018 til 2019 kommenteres i avsnittene under. Tallene i rapporten er avrundet, men prosentvis endring fra 2018 til 2019 er beregnet ut i fra tall som ikke er avrundet.

Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid

Kommunene ble bedt om å oppgi utgifter til den delen av kommunenes administrasjon og tiltak knyttet til rådgivning, veiledning og økonomisk sosialhjelp som ble gitt til personer i målgruppen i 2019.

Netto driftsutgifter til sosialtjenester per person i målgruppen er beregnet til 20 500 kroner i gjennomsnitt. Blant utvalgs kommunene varierte utgiftene per person i målgruppen fra 2 500 kroner til 43 000 kroner. Medianutgiften var 18 400 kroner.

En årsak til variasjonene er at kommuner med flyktningkontor under NAV fører en del relevante utgifter på dette tjenesteområdet, mens andre kommuner med ulik organisering fører disse utgiftene under andre tjenesteområder. En annen årsak er ulik praksis i utbetaling av ytelser direkte til målgruppen i etableringsfasen. Noen kommuner utbetaler ikke-klientførte ytelser til målgruppen etter et eget pengereglement. Disse utgiftene synliggjøres på dette området. I kommuner der disse ytelsene er klientført vil utgiftene havne i sosialhjelpstatistikken til SSB, og dermed synliggjøres i sosialhjelpsundersøkelsen¹⁶.

Det er en nedgang i gjennomsnittlige nettoutgifter til råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid på 8,4 prosent fra 2018 til 2019. Utgift per sosialhjelpsmottaker øker fra 69 200 kroner i 2018 til 70 700 kroner i 2019.

¹⁶ Se kapittel 5 for beskrivelse av resultatene fra sosialhjelpsundersøkelsen.

Introduksjonsordningen

Kommunene ble bedt om å oppgi utgifter som gjelder tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsordningen.

Netto driftsutgifter til administrasjon av introduksjonsprogram per person i målgruppen er beregnet til 18 800 kroner. Utgiften per person i målgruppen varierte fra 3 100 til 44 300 kroner blant utvalgs kommunene, mens medianutgiften var 18 600 kroner.

Det har vært en liten økning i utgifter til administrasjon av introduksjonsordningen på 500 kroner eller 2,5 prosent. Det er en nedgang både i antall programrådgivere og antall deltakere i løpet av året i introduksjonsprogrammet. Det har også vært en nedgang i antall årsverk som arbeidet med tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsordningen sammenliknet med 2018.

Variasjon i utgifter til administrasjon av introduksjonsordningen må sees i sammenheng med kartlagte utgifter innen råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, fordi det er store forskjeller i hvordan kommuner organiserer sitt arbeid med målgruppen.

I enkelte kommuner vil flere arbeidsoppgaver tilhøre en egen flyktningetjeneste med ansvar for introduksjonsordningen. Da vil man se høyere utgifter på dette området. I andre kommuner vil sosialtjenesten ha en større del av administrasjonsoppgavene overfor målgruppen slik at man har høyere utgifter her. Ulik praksis i kommuner som kommer inn og ut av undersøkelsen vil påvirke denne utgiftsfordelingen. Enkelte kommuner kan også endre sin regnskapsføring fra år til år for oppgitte årsverkskostnader mellom sosialrådgivning (KOSTRA-funksjon 242) og introduksjonsordningen (KOSTRA-funksjon 275).

Grunnskoleopplæring for voksne

Netto driftsutgifter til «grunnskoleopplæring for voksne» per person i målgruppen er beregnet til 10 700 kroner, som tilsvarer en minimal økning på 0,1 prosent fra 2018.

Utgiftene per person i målgruppen varierte fra 3 300 kroner til 15 500 kroner, og er blant annet avhengig av hvordan kommunen organiserer tilbudet. Medianutgiften var 10 100 kroner.

Kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad

Kommunene blir spurt om de har kvalifiseringsprogram i regi av NAV som dekker målgruppen, og rapporterer utgifter til administrasjon av programmet, og utbetalt kvalifiseringsstønad.

SSB leverer data om utbetalt kvalifiseringsstønad til målgruppen i utvalgskommunene. Dataene fra SSB er ikke mulig å levere før etter KOSTRA-publiseringen i midten av mars. Beregningsutvalget korrigerer derfor utbetalt kvalifiseringsstønad til målgruppen i etterkant.

Netto driftsutgift per person i målgruppen er på 1 400 kroner per år. Dette er en nedgang på 300 kroner per person i målgruppen fra 2018.

Øvrige sysselsettingstiltak

Hoveddelen av kommunenes utgifter til sysselsettingstiltak for målgruppen er allerede ført som utgifter i introduksjonsprogrammet eller i NAV. Dersom personer fra målgruppen deltok i andre sysselsettingstiltak utover dette ble kommunene bedt om å spesifisere tiltakene i en egen del av spørreskjemaet.

9 av 22 utvalgskommuner oppga å ha nettoutgifter til øvrige sysselsettingstiltak til personer i målgruppen. Gjennomsnittsutgiften for kommunene er beregnet til 800 kroner per person i målgruppen.

Boliger og boligadministrasjon

Kommunene ble bedt om å oppgi hvor mange kommunalt eide boliger som ble leid ut til målgruppen, og hvor mange boliger kommunen framleide til målgruppen per 1.1.2019 og 31.12.2019. Kommunene ble også spurt om å anslå hvor stor andel av kommunens boligadministrasjon dette utgjorde i 2019.

Variasjonene i utgift per person i målgruppen mellom kommunene til boligutleie og -administrasjon er store. Utgiftsnivået avhenger først og fremst av markedsverdien til de kommunale boligene, andelen av målgruppen som bor i kommunale boliger, og om kommunen har kostnadsdekkende leie.

Kommunenes organisering og regnskapspraksis for å beregne utgiftene vil ha betydning også på dette tjenesteområdet.

Gjennomsnittsutgiften i utvalgskommunene er beregnet til 9 900 kroner per person i målgruppen og medianutgiften var 8 600 kroner. Det er en nedgang i antallet boliger som er disponert for målgruppen, både kommunalt eide (-8,7%) og framleide (-10,6%).

Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Kommunene ble bedt om å anslå målgruppens andel av administrasjon og tiltak til støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet.

Netto driftsutgifter per person i målgruppen er beregnet til 1 300 kroner i gjennomsnitt. 16 av 22 utvalgskommuner førte opp nettoutgifter i denne delen av skjemaet.

Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige

Tilskuddssatsen for 2019 differensieres med høy sats på 1 203 700 kroner for yngre barn til og med det året den enslige mindreårige fyller 16 år, og en lavere sats på 755 300 kroner fra fylte 17 år. Tilskuddet utbetales til og med året den enslige mindreårige fyller 20 år. Tilskuddssatsene er redusert fra 2018.

I 2019 er det særskilte tilskuddet til enslige mindreårige beregnet til 38 600 kroner per person i målgruppen. Dette er nedgang på 11 100 kroner eller 22,4 prosent fra 2018. Beregningsutvalget trekker dette tilskuddet fra summen av alle utgiftene. Se for øvrig egen rapport om enslige mindreårige.¹⁷

Barne- og ungdomsverntjenester

Kommunene ble spurt om målgruppens andel av administrasjon og tiltak innenfor barne- og ungdomsvernet og klientoverføringer innenfor barnevernet.

Barne- og ungdomsverntjenester er det største utgiftsområdet i kartleggingen. Gjennomsnittlige netto driftsutgifter per person i målgruppen er beregnet til 40 600 kroner. Dette er en nedgang fra 2018 på 7 600 kroner eller 15,8 prosent. Medianutgiften var 34 200 kroner. Endringen på dette området er til en viss grad påvirket av utskiftninger i utvalgskommuner, der tallene viser at de nye kommunene i snitt har en del lavere utgifter enn kommunene som har deltatt i tidligere.

Størrelsen på barnevernsutgifter i en kommune er hovedsakelig en følge av antallet bosatte enslige mindreårige, men ulik organisering av tiltak i barnevernet påvirker også utgiftene. I tidligere rapporter har Beregningsutvalget nevnt at utgiftsnivået på barnevernsområdet trolig vil endre seg, og avta i takt med at det er færre enslige mindreårige som blir bosatt, i tillegg til at de som allerede er bosatt blir eldre og mottar enklere tiltak eller blir mer selvhjulpne. Denne tendensen fant vi i 2018-kartleggingen og vi ser den igjen i 2019-kartleggingen.

¹⁷ Beregningsutvalget (2020): *Kommunenes utgifter til bosetting og integrering av enslige mindreårige i 2019*.

Ekstratiltak i grunnskolen

Utgiftene som kartlegges kan være spesielle ekstratiltak som nødvendige støttetimer i spesielle fag, leksehjelp, spesielle innføringsklasser eller faglige/sosiale tiltak som kan tilskrives elevenes særskilte behov.

Kommunenes gjennomsnittlige utgifter per person i målgruppen til ekstratiltak i grunnskolen er beregnet til 7 300 kroner etter korrigering for rammetilskudd.

Kultur- og ungdomstiltak

Fra og med 2019- kartleggingen har Beregningsutvalget erstattet kommunenes rapportering på utgifter til kultur- og ungdomstiltak med en beregnet sats. Se kapittel 8 for hvordan denne er beregnet og skal beregnes fremover. I 2019 var denne satsen 1 400 kroner per person i målgruppen.

Barnehager og ekstrahjelp i barnehager

For 2019 er det beregnet barnehagekostnad for kommunene ved å prisjustere utgiftene som ble rapportert i 2008–2010-kartleggingene. I tillegg ble kommunene spurt om å oppgi utgifter knyttet til ekstrahjelp i barnehager for barn av personer i målgruppen bosatt i perioden fra 1.1.2015 til 31.12.2019. Gjennomsnittlig nettoutgift til barnehager og ekstrahjelp i barnehager er beregnet til 6 500 kroner per person i målgruppen. Det er en oppgang på 33,0 prosent fra 2018.

Felleskostnader/inntekter

I henhold til KOSTRA skal felleskostnader/-inntekter i størst mulig grad være fordelt på tjenestefunksjonene. Kommunene fylte her ut driftskostnader/-inntekter som er felles i den forstand at de samme varer og tjenester benyttes av flere etater/kontorer i kommunene, og som ikke var ført andre steder i spørreskjemaet. Typiske varer og tjenester som kommunene rapporterte var IT-tjenester og husleie i felles kommunale bygg.

Gjennomsnittlig felleskostnad per person i målgruppen er beregnet til 3 200 kroner. Blant utvalgs kommunene varierte utgiftene per person i målgruppen fra 300 til 4 200 kroner, og medianutgiften var 3 500 kroner. Den store variasjonen kommer av ulik organisering og regnskapsføring for flyktningarbeidet i kommunene.

5 Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad

Formålet er å kartlegge utgifter på landsnivå. Derfor brukes landsgjennomsnittet for utbetaling av sosialhjelp og introduksjonsstønad per person i målgruppen over en periode på fem år, og ikke per stønadsmottaker. Det vil si at alle personer som utløser integreringstilskudd er med i beregningen, uavhengig av om de mottar ytelsen eller ikke. Barn er et typisk eksempel på dette. Beløpene vil avhenge av både hvor mange i målgruppen som er stønadsmottakere, og beløpene hver registrerte stønadsmottaker får i støtte.

Fordelen med denne metoden er at gjennomsnittet ikke påvirkes av antall personer i hvert årskull. Beregningsmåten tar hensyn til at sammensettingen av hvert årskull varierer fra år til år. Datakilden er innrapporterte data fra kommunene til Statistisk sentralbyrå (gjennom KOSTRA-rapporteringen og A-ordningen), koblet mot Utlendingsdatabasen (UDB).

5.1 Utgifter til utbetalt sosialhjelp

Tabell 5.1 viser gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2019 og 2018 per person i målgruppen fordelt etter hvilket år de ble bosatt (bosettingsår)¹⁸. For 2019 viser tabellen at gjennomsnittlig utbetaling var 21 800 kroner per person i målgruppen som ble bosatt i 2015, mens gjennomsnittsutbetaling for de som ble bosatt i 2016, var 17 400 kroner.

Summen av gjennomsnittlige utbetalinger per person i et bosettingsårskull i 2019 er 88 900 kroner per person. Dette er en nedgang på 5,8 prosent sammenlignet med resultatet for kartleggingen av 2018. Dersom vi korrigerer for lønns- og prisvekst i kommunesektoren på 3 prosent tilsvarer dette en realnedgang på 8,8 prosent. Den største nedgangen finner vi for årskull 4, mens det er en oppgang for årskull 2.

¹⁸ Tall for utbetalt sosialhjelp bygger i denne rapporten på **foreløpige** KOSTRA-tall publisert medio mars 2020 for alle landets kommuner.

Tabell 5.1. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp i 2019 og 2018 per person i målgruppen for integreringstilskuddet fordelt på bosettingsår. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig sosialhjelp i 2019 per person	Gjennomsnittlig sosialhjelp i 2018 per person
2014		23 300
2015	21 800	22 000
2016	17 400	13 400
2017	12 600	14 400
2018	17 700	21 500
2019	19 400	
Sum	89 000	94 500

Kilde: SSB.

I og med at det beregnes utgifter per flyktning i målgruppen og ikke per stønadsmottaker vil en endring i andelen av flyktninger i målgruppen som mottar sosialhjelp i seg selv føre til en endring i gjennomsnittlige utgifter per flyktning. Tabell 5.2 viser at antall mottakere av sosialhjelp går ned med 12,6 prosent fra 2018. Mens andelen sosialhjelpsmottakere blant personer i målgruppen går ned fra 31,2 prosent i 2018 til 29,1 prosent i 2019.

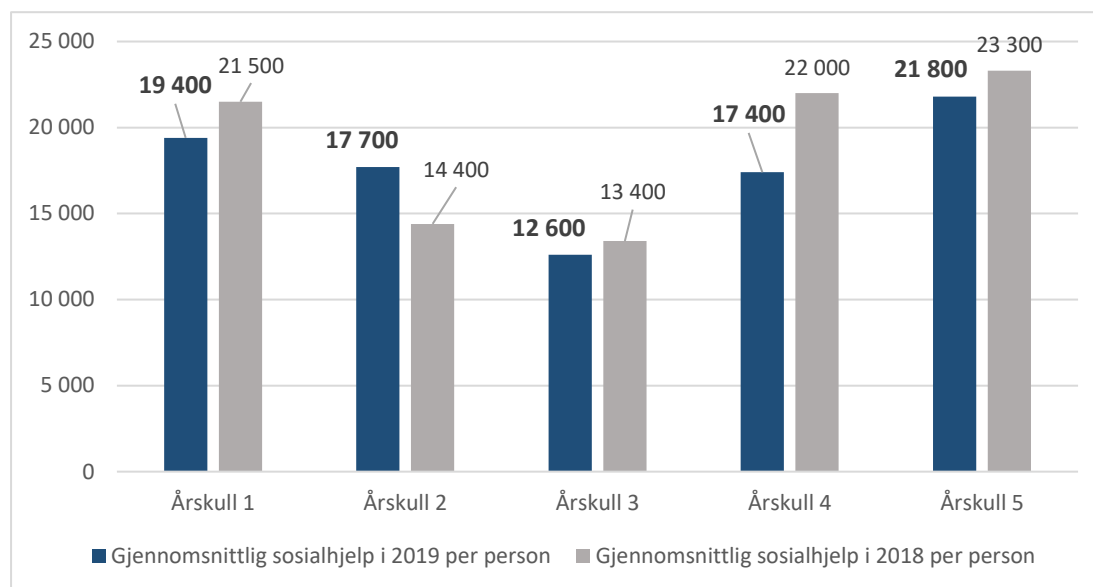
Tabell 5.2. Antall mottakere av sosialhjelp i målgruppen. Landstall for 2019 og 2018.

	2019	2018	Endring i prosent
Antall mottakere av sosialhjelp, landstall	17 328	19 814	-12,5 %
Andel av målgruppen, landstall	29,1 %	31,2 %	

Kilde: SSB.

Figur 5.1 viser gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per person i målgruppen i 2019 og 2018 fordelt etter botid. Årskull 1 har hatt inntil ett års botid i en kommune og ble bosatt for første gang i kartleggingsåret, mens årskull 5 har hatt inntil fem års botid i en kommune. Venstresøylene viser gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp per person for de ulike årskullene i 2019-kartleggingen. Høyresøylene viser gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp for de ulike årskullene i 2018-kartleggingen.

5.1. Gjennomsnittlige sosialhjelpsutbetalinger i 2019 og 2018 per person i målgruppen fordelt etter botid. Kroner.

Kilde: SSB.

Tidligere år har sosialhjelpsstatistikken vist at utbetalingen per person i målgruppen er høyest i det første, fjerde og femte året etter bosetting. Spesielt for 2019 er at sosialhjelpsutbetalingen per person i målgruppen er høyere i år 2 enn i år 4 etter bosetting. Det kan forklares med at en stor andel av 2018-bosettingene kom på slutten av året, og blant disse var flere familier med barn som ofte kan ha behov for en lengre etableringsfase.

Mange mottar sosialhjelp i bosettingsåret inntil de starter i introduksjonsprogram. I tilfeller der ankomst skjer sent i bosettingsåret vil det også bli utbetalt sosialhjelp det påfølgende året inntil oppstart i program. Sosialhjelpsutgiftene for det fjerde og femte året etter bosetting vil delvis være påvirket av at en del av de som er ferdige med introduksjonsprogram ikke er økonomisk selvhjulpne.

5.2 Utgifter til utbetalt introduksjonsstønad

Introduksjonsstønad utbetales til deltakere i introduksjonsprogrammet. På årsbasis er stønaden lik to ganger folketrygdens grunnbeløp. Deltakere under 25 år mottar 2/3 stønad. Noen kommuner utbetaler likevel full stønad til personer under 25 år som ikke bor sammen med familie.

Tabell 5.3 viser gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad fordelt etter bosettingsår.¹⁹ Summerte gjennomsnittlige utgifter i 2019 over femårsperioden var på 212 400 kroner. Dette er en nedgang på 11 700 kroner eller 5,2 prosent fra 2018, tilsvarende en realnedgang på 8,2 prosent.

Tabell 5.3. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2019 og 2018 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2019 per person	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2018 per person
2014		7 300
2015	8 600	34 700
2016	37 300	77 800
2017	71 100	80 700
2018	75 700	23 700
2019	19 600	
Sum	212 400	224 100

Kilde: SSB

Hvert år justeres i satsene for introduksjonsstønad etter grunnbeløpet i Folketrygden. 1. mai 2019 steg grunnbeløpet i Folketrygden med 3,1 prosent.

Siden det beregnes utgifter per flyktning i målgruppen for integreringstilskuddet, og ikke per programdeltaker, vil endringer i andelen av flyktninger i målgruppen som deltar i introduksjonsprogram påvirke gjennomsnittlig utgift per flyktning. Andelen som deltar i introduksjonsprogrammet av alle personer i målgruppen for integreringstilskuddet går ned fra 42,2 prosent i 2018 til 34,7 prosent, jf. tabell 5.4.

¹⁹ Tallene for utbetalt introduksjonsstønad er basert på KOSTRA-publiseringen fra 15. mars 2020.

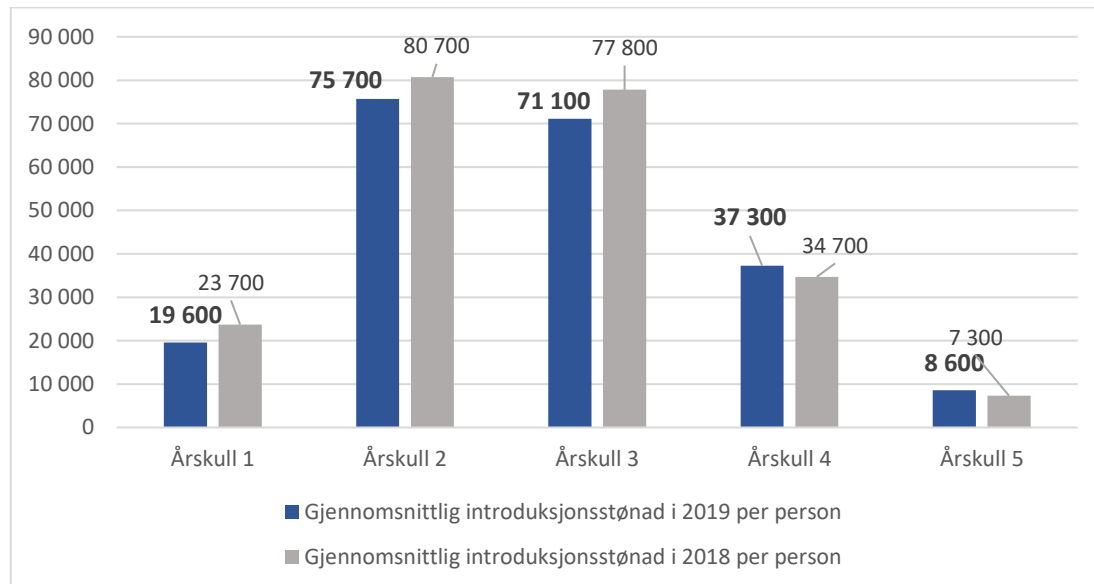
Tabell 5.4. Antall mottakere av introduksjonsstønad i målgruppen. Landstall for 2019 og 2018.

	2019	2018	Endring i prosent
Antall mottakere av introduksjonsstønad, landstall	20 692	26 802	-22,8 %
Andel av målgruppen, landstall	34,7 %	42,2 %	

Kilde: SSB.

Figur 5.2 viser gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad per person i målgruppen i 2019 og 2018 fordelt etter botid. Årskull 1 har hatt inntil ett års botid i en kommune og ble bosatt for første gang i kartleggingsåret, mens årskull 5 har hatt inntil fem års botid i en kommune. Venstresøylene viser gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad per person for de ulike årskullene i 2019-kartleggingen. Høyresøylene viser gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad for de ulike årskullene i 2018-kartleggingen.

Figur 5.2. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad i 2019 og 2018 per person i målgruppen fordelt etter botid. Kroner.

Kilde: SSB.

Som det framgår av figur 5.2 var utbetaling av introduksjonsstønad i 2019 høyest i år to og tre etter bosetting. Det er hovedsaklig blant disse årskullene man finner deltakere i introduksjonsprogrammet. Mange av de som ble bosatt i 2019, hadde ikke rukket å starte i introduksjonsprogram i løpet av kalenderåret, og var i

etableringsfasen. I tillegg er andelen enslige voksne og familier uten barn langt lavere blant 2019-kullet, enn tidligere årskull. Dette gir utslag i færre deltakere, og kan forklare en del av nedgangen i gjennomsnittsutgiften for årskull 1.

Av ulike årsaker (permisjon, utvidet program og sykdom) kan tiden for introduksjonsprogrammet strekke seg utover to år. Det er derfor noen som ble bosatt i 2016 og 2015 som fortsatt mottok introduksjonsstønad i 2019.

5.3 Utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad sett i sammenheng

Økonomisk stønad i etableringsfasen, det vil si rett etter bosetting, utbetales stort sett som sosialhjelp. Dette forklarer delvis hvorfor utgifter til sosialhjelp er høyere for årskull 1, sammenliknet med de andre årskullene.

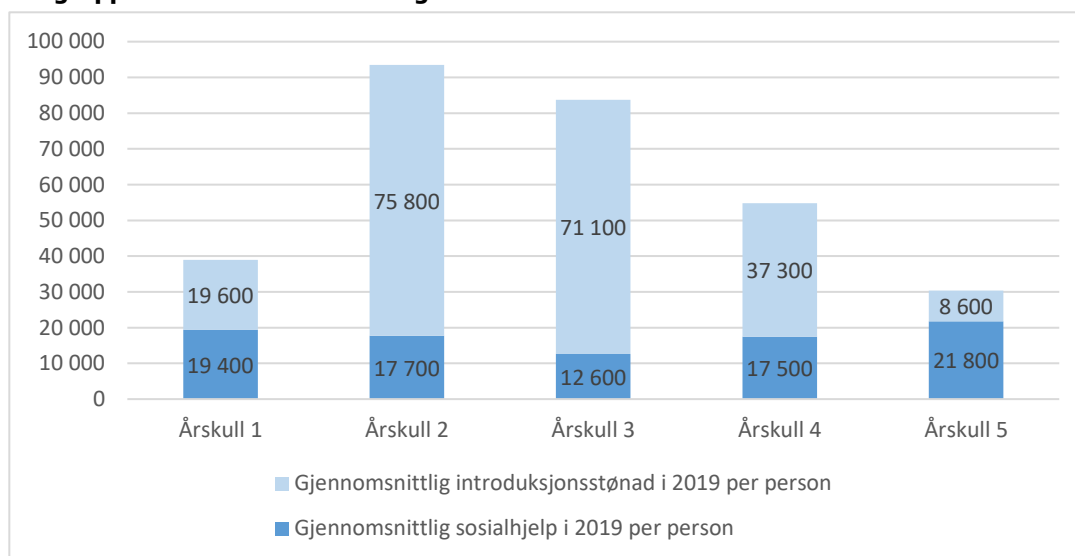
Det er som regel i år to og tre etter bosetting de fleste i målgruppen deltar i introduksjonsprogrammet. Enkelte kommuner utbetaler økonomisk stønad i etableringsfasen uten at det er klientført som sosialhjelp. Disse utgiftene kommer med i Beregningsutvalgets hovedundersøkelse. For de utvalgs kommunene dette gjelder, kommer utgiftene med i kartlegging av utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, og ikke i landstallene for utbetalt sosialhjelp fra Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.5. Gjennomsnittlig utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad i 2018 per person i målgruppen fordelt på bosettingsår. Kroner.

Bosettingsår	Gjennomsnittlig sosialhjelp i 2019 per person	Gjennomsnittlig introduksjonsstønad i 2019 per person	I alt
2015	21 800	8 600	30 300
2016	17 500	37 300	54 700
2017	12 600	71 100	83 800
2018	17 700	75 800	93 500
2019	19 400	19 600	39 000
Sum	89 900	212 400	301 300

Kilde: SSB.

Figur 5.3. Gjennomsnittlig utbetalt introduksjonsstønad og sosialhjelp i 2019 per person i målgruppen fordelt etter bosettingsår. Kroner.

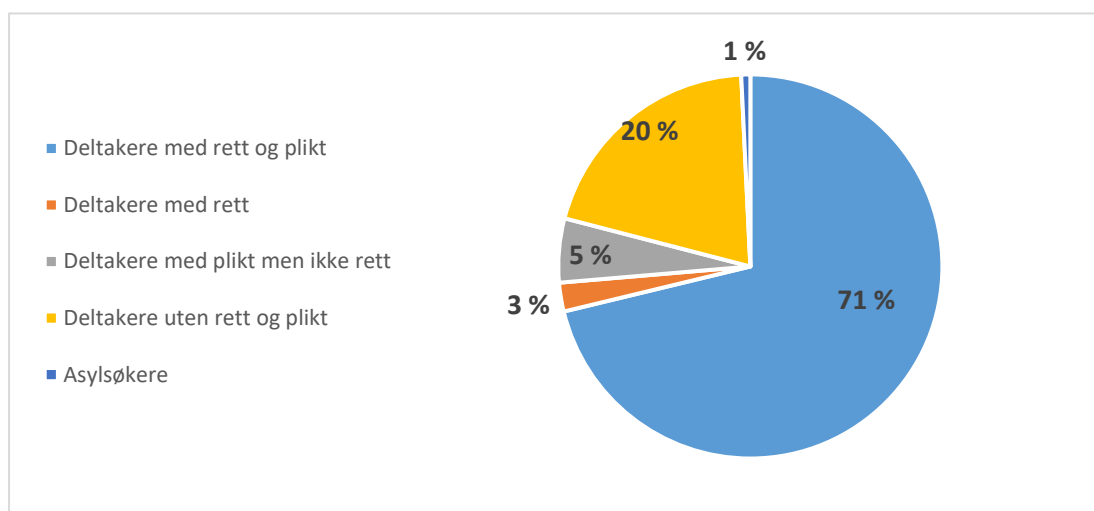
Kilde: SSB

6 Utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

6.1 Målgruppe og utvalg av kommuner

Målgruppen for beregninger av utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap skiller seg fra målgruppen i Beregningsutvalgets øvrige kartlegging. Personer som omfattes av kartleggingen er alle personer mellom 16 og 67 år som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap i kommunen, også deltakere som ikke inngår i personkretsen for norsktilskuddet med rett og plikt eller kun plikt til opplæring. Det betyr at asylsøkere og betalingsdeltakere er tatt med i utgiftskartleggingen (se figur 6.1). Opplysningene er samlet inn gjennom en spørreskjemaundersøkelse i 22 utvalgskommuner.

Figur 6.1. Målgruppen. Fordeling av deltakere i utvalgskommunene i 2019.

Kilde: Beregningsutvalget.

Fra og med 1.1.2017 er det bare rett og plikt, eller kun plikt som gjelder. Det vil si at deltakere ikke lenger kun har rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. På landsbasis er det svært få personer innenfor denne kategorien på nåværende tidspunkt.

6.2 Utgiftsnivået i utvalgskommunene

Undersøkelsen viser at gjennomsnittlig utgift per undervisningstime var på 1 880 kroner for drift med lokaler. Det er en økning i timeprisen på 8,6 prosent fra året før.²⁰ Årsaken til dette er lavere aktivitet i norskopplæringen som følge av færre deltakere og undervisningstimer, samtidig som kommunenes faste utgifter, hvorav lokalutgifter utgjør en stor andel, ikke er redusert like mye.

Tabell 6.2. Kommunenes utgift per undervisningstime²¹ i 2019. Kroner²².

Kommune	Utgift per undervisningstime	Herav andel som gjelder lokaler
0106 Fredrikstad	1 460	9,0 %
0219 Bærum	2 040	22,4 %
0231 Skedsmo	1 610	18,4 %
0301 Oslo	2 230	24,1 %
0403 Hamar (NY)	2 160	3,6 %
0412 Ringsaker (NY)	1 550	12,7 %
0501 Lillehammer	1 740	15,6 %
0710 Sandefjord (NY)	1 410	19,1 %
0712 Larvik	1 560	18,4 %
1106 Haugesund	1 280	17,3 %
1201 Bergen	1 990	23,3 %
1235 Voss	1 560	13,3 %
1401 Flora (NY)	1 510	14,3 %
1445 Gloppen	1 830	16,8 %
1505 Kristiansund	1 500	22,9 %
1804 Bodø	1 650	21,6 %
1902 Tromsø	1 410	31,7 %
2003 Vadsø	1 470	15,0 %
2012 Alta	1 580	25,6 %
5001 Trondheim	1 830	14,3 %
5024 Orkdal	1 360	10,2 %
5035 Stjørdal (NY)	1 640	29,0 %
Gjennomsnitt	1 880	20,7 %

Kilde: Beregningsutvalget.

Figur 6.2 viser utgift per undervisningstime for den enkelte utvalgskommunen, samt gjennomsnittsutgift. Median er den midterste observasjonen når observasjonene er

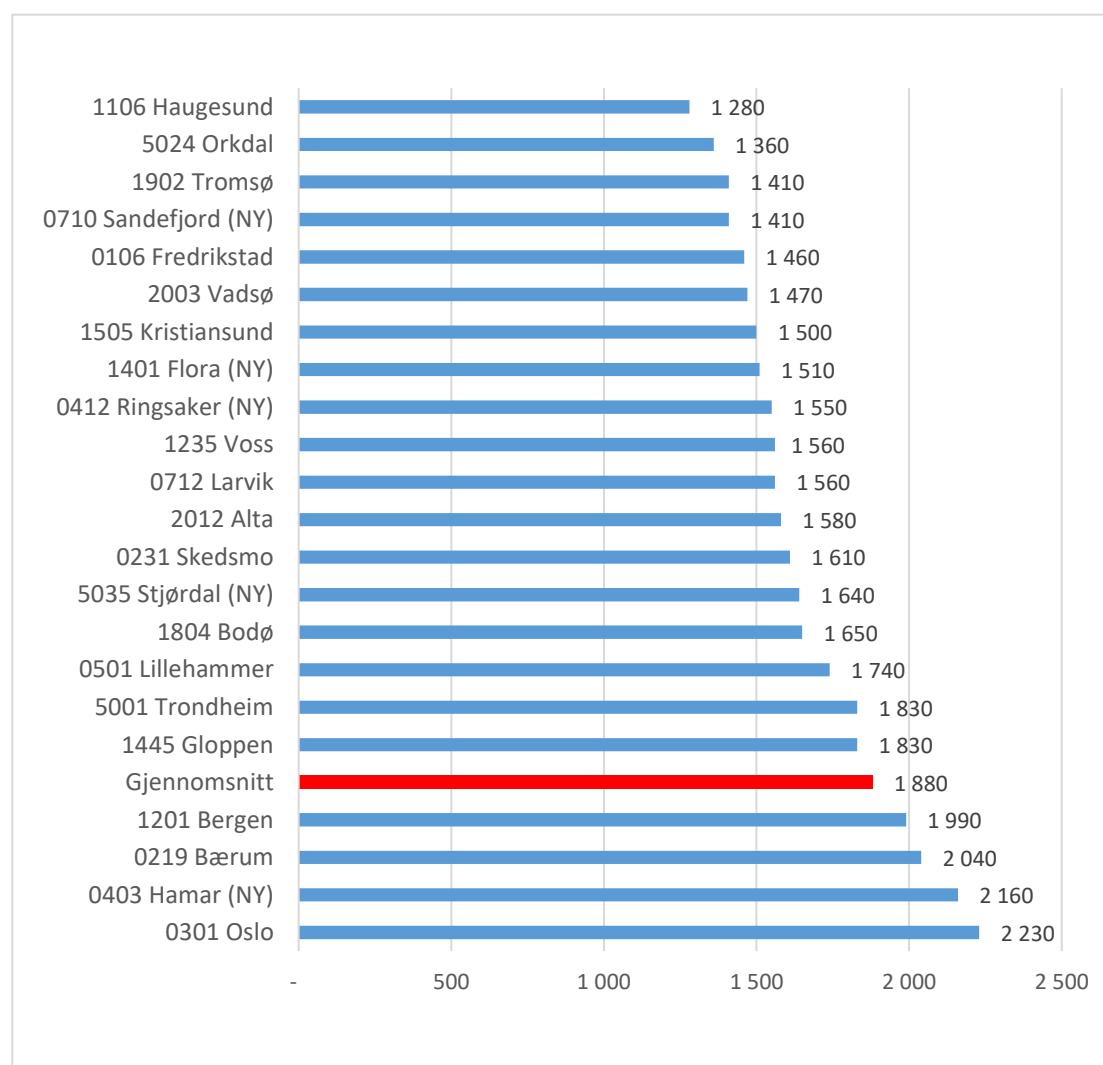
²⁰ Legger vi til grunn pris- og lønnsvekst i kommunal sektor på 3,0 prosent, tilsvarer dette en realøkning på 5,6 prosent. Utgiftene per undervisningstime varierer fra 1 280 kroner til 2 230 kroner.

²¹ Inkludert utgifter til lokaler.

²² Kronebeløpene i kommunenes utgifter per undervisningstime er avrundet til nærmeste tier.

sortert i stigende rekkefølge. Medianen blir ikke påvirket av ekstreme verdier og spredningen i utvalget, slik gjennomsnittet blir. Forskjell mellom median og gjennomsnitt skyldes blant annet at enkelte kommuner har høye eller lave utgifter, som trekker gjennomsnittet opp eller ned. Kommuner med mange deltakere, slik som Trondheim, Oslo og Bergen, betyr mer for gjennomsnittet enn kommuner med færre deltakere.

Figur 6.2. Kommunenes utgifter per undervisningstime i 2019. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalget

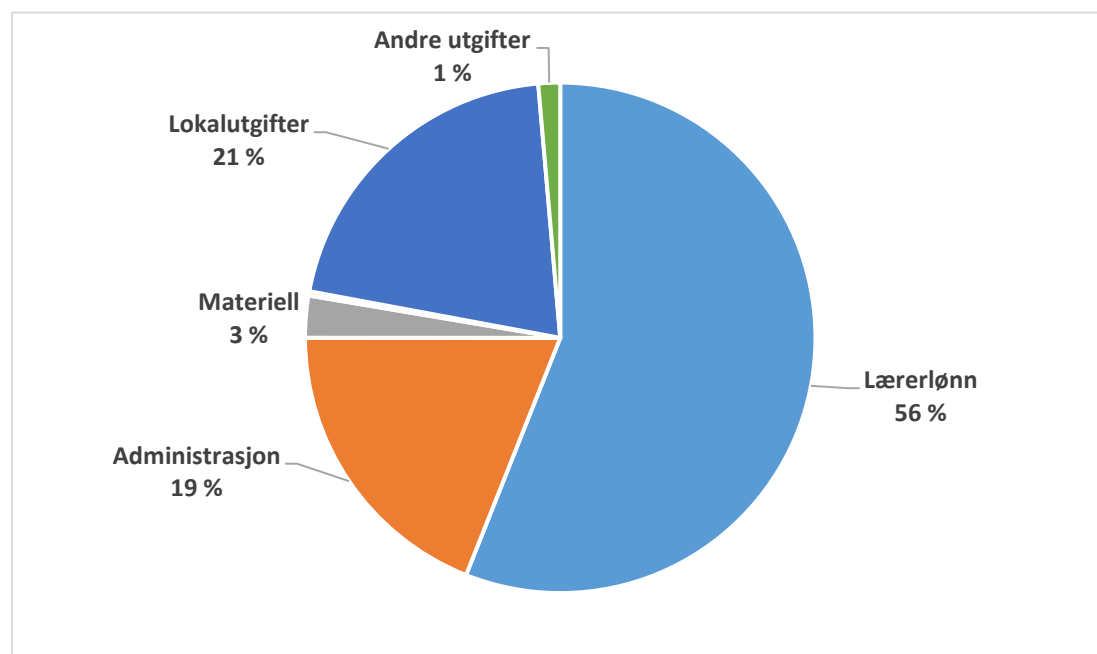
Det er vanskelig å gi en entydig forklaring på variasjonene i kommunenes utgifter. Bak begrepet kostnader per undervisningstime finnes ulike organiseringer av opplæringstilbudet blant kommunene, hvilket vil ha en betydning for utgiftsbildet i den enkelte kommune. Videre vil kommuner med flere lærere med høy ansiennitet

og utdanning ha høyere lærerlønninger. Lærere med seniortillegg vil ha en lavere undervisningsplikt. Beregnet antall undervisningstimer per årsverk varierer fra 658 timer til 814 timer blant utvalgskommunene. Dyrere lokaler i storbyer er også med på å øke utgiftene.

6.3 Fordelingen av utgifter på ulike områder

En stor del av driftsutgiftene i 2019, 56 prosent, går til lærerlønninger. 21 prosent av utgiftene går til lokalutgifter, mens 19 prosent gjelder administrasjon. Det er lite endring fra 2018 i denne fordelingen, men det har skjedd en liten forskyvning av utgifter fra lærerlønn til administrasjonsutgifter samt en økning i andelen til lokalutgifter. I hovedsak skyldes dette den store nedgangen i antall deltakere og undervisningstimer. Utgiftsfordelingen varierer noe mellom kommunene, men i samtlige kommuner utgjør lønnsutgifter den største andelen av totalutgiftene.

Figur 6.3 Prosentvis fordeling av utgifter til norskopplæring og samfunnskunnskap på ulike områder i 2019.

Kilde: Beregningsutvalget

6.4 Deltakere og undervisningstimer

Tabell 6.1 viser totalt antall deltakere som fikk opplæring i norsk og samfunnskunnskap i 2019 i utvalgskommunene sammenlignet med 2018. Tabellen viser også totalt antall undervisningstimer i norsk og samfunnskunnskap i utvalgskommunene.

Det er store variasjoner mellom utvalgskommunene; fra et opplæringstilbud som omfattet 85 deltakere til 6 930 deltakere. Antall undervisningstimer spenner fra 2 514 til 125 741 i 2019. Antall deltakere i undervisningen faller med 20 prosent, mens antall undervisningstimer faller med 8 prosent.

Tabell 6.1. Antall deltakere og undervisningstimer totalt i 2019 og 2018 for utvalgskommunene.

Kommune	Deltakere				Undervisningstimer			
	2019	2018	Endring	i %	2019	2018	Endring	i %
0106 Fredrikstad	604	648	-44	-6,8 %	22 657	30 878	-8 221	-26,6 %
0219 Bærum	532	739	-207	-28,0 %	25 260	30 362	-5 102	-16,8 %
0231 Skedsmo	882	736	146	19,8 %	10 865	10 908	-43	-0,4 %
0301 Oslo	6 930	7 580	-650	-8,6 %	125 796	147 741	-21 945	-14,9 %
0403 Hamar (NY)	297	-	297		7 474	-	7 474	
0412 Ringsaker (NY)	164	-	164		5 777	-	5 777	
0501 Lillehammer	266	267	-1	-0,4 %	9 765	10 223	-458	-4,5 %
0710 Sandefjord (NY)	260	-	260		8 248	-	8 248	
0712 Larvik	525	636	-111	-17,5 %	14 500	16 680	-2 180	-13,1 %
1106 Haugesund	413	507	-94	-18,5 %	11 508	17 562	-6 054	-34,5 %
1201 Bergen	2 169	2 422	-253	-10,4 %	57 746	64 263	-6 517	-10,1 %
1235 Voss	236	139	97	69,8 %	4 560	4 746	-186	-3,9 %
1401 Flora (NY)	110	-	110		5 503	-	5 503	
1445 Gloppen	85	92	-7	-7,6 %	2 514	2 972	-458	-15,4 %
1505 Kristiansund	163	253	-90	-35,6 %	5 131	7 869	-2 738	-34,8 %
1804 Bodø	275	289	-14	-4,8 %	13 056	15 247	-2 191	-14,4 %
1902 Tromsø	415	-	415		13 010	-	13 010	
2003 Vadsø	142	139	3	2,2 %	4 318	6 154	-1 836	-29,8 %
2012 Alta	167	203	-36	-17,7 %	6 325	7 887	-1 562	-19,8 %
5001 Trondheim	1 302	1 717	-415	-24,2 %	40 775	59 542	-18 767	-31,5 %
5024 Orkdal	139	200	-61	-30,5 %	7 081	7 862	-781	-9,9 %
5035 Stjørdal (NY)	183	-	183		5 020	-	5 020	
I alt*	16 259	19 768	-3 509	-17,8 %	406 889	526 529	-119 640	-22,72 %

*I alt for 2018 inkluderer kommunene som utgikk fra undersøkelsen f.o.m. 2019.

Kilde: Beregningsutvalget.

7 Tilskuddenes dekningsgrad og endring over tid

I dette kapittelet sammenlignes sats for integreringstilskuddet og norsktilskuddet med beregnede utgifter i 2019- og 2018-kartleggingene for å finne tilskuddenes dekningsgrad. Resultatet i årets kartlegging er at integreringstilskuddet dekker 101,7 prosent av utgiftene i 2019.

Norsktilskuddet dekker 67,9 prosent av utgiftene til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for målgruppen som utløser tilskuddet.

Videre presenterer kapittelet utviklingen i utgifter over tid fra 2015 til 2019 innenfor alle utgiftsområdene Beregningsutvalget kartlegger.

7.1 Forholdet mellom beregnet utgifter og integreringstilskuddet i 2019

Integreringstilskuddet skal dekke gjennomsnittlige utgifter til bosetting og integrering det året flyktningen bosettes i kommunen og i de fire neste årene. I kartleggingen av 2019 er kommunenes gjennomsnittlige nettoutgifter estimert til **754 900** kroner per person i målgruppen over femårsperioden for integreringstilskuddet.

I dette utgiftsbildet inngår sosialhjelp, introduksjonsstønad, samt integreringstiltak og administrasjon av disse til flyktninger. Den største andelen av de samlede utgiftene er knyttet til kommunenes integreringstiltak og administrasjon av disse, og utgjør 418 900 kroner per person, som vist i tabell 7.1.

Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse kartlegges ved hjelp av spørreskjema i 22 utvalgte kommuner da det ikke er mulig å innhente disse opplysningene direkte fra eksisterende kommunerapportering. Utgifter til utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad er landstall fra Statistisk Sentralbyrå (SSB). Dette er tall som er basert på KOSTRA-publiseringen 15. juni 2020. Utgifter til sosialhjelp utgjør 88 900 kroner per person over femårsperioden for integreringstilskuddet, mens utgifter til introduksjonsstønad utgjør 212 400 kroner per person over den samme perioden.

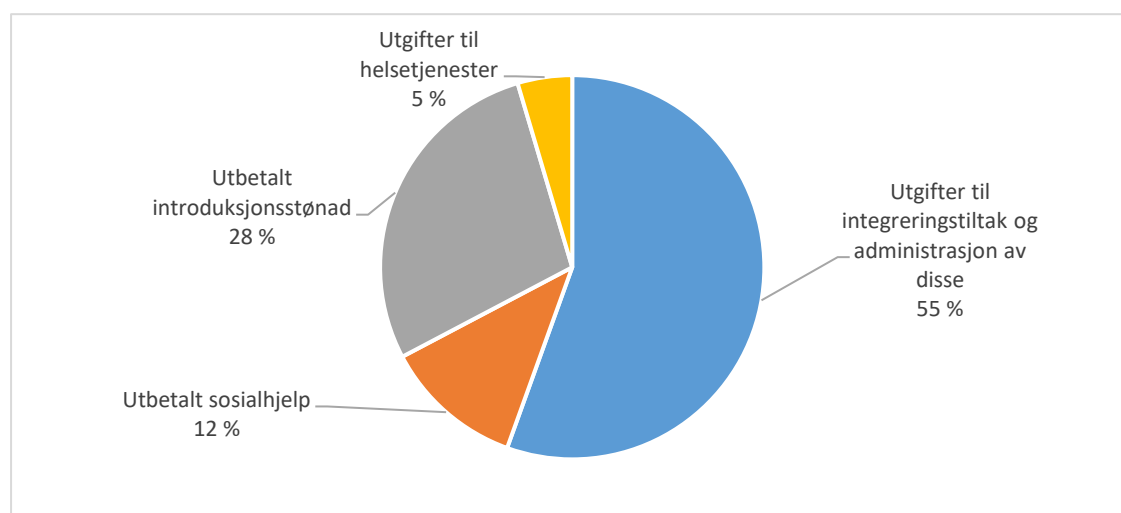
Tabell 7.1. Resultatet for kartleggingen av 2019 og 2018. Utgifter over femårsperioden for integreringstilskuddet. Kroner.

	2019	2018	Endring	Endring i prosent
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	418 900	414 000	4 900	1,2 %
Utbetalt sosialhjelp	88 900	94 500	-5 600	-5,8 %
Utbetalt introduksjonsstønad	212 400	224 100	-11 700	-5,2 %
Utgifter til helsetjenester	34 700	33 700	1 000	3,0 %
Samlede utgifter per person	754 900	766 200	-11 300	-1,5 %

Kilde: Beregningsutvalget.

Integreringstiltak og administrasjonen av disse (hovedundersøkelsen) er det største utgiftsområdet i kartleggingen og utgjør 55 prosent av de samlede utgiftene per person i 2019. Utgifter til sosialhjelp og introduksjonsstønad utgjør henholdsvis 12 og 28 prosent av de samlede utgiftene, jf. figur 7.1. Helseutgifter kartlegges ikke årlig, men utvalget legger til en sats for helseutgifter per person som prisjusteres fra år til år etter kommunal deflator.²³

Figur 7.1 Prosentvis fordeling mellom områdene som kartlegges i 2019.

Kilde: Beregningsutvalget, SSB.

²³ For å lese mer om hvordan prisjustert sats for helseutgifter er beregnet se kapittel 8.6 som omhandler Beregningsutvalgets kartleggingsmetode.

I 2017 ble refusjonsordningen for utgifter til kommunale barnevernstiltak for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger m.fl. lagt om til en ordning med fast tilskudd. Denne ordningen er slått sammen med det særskilte tilskuddet som kommunene tildeles ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. 2017-tallene viste at denne omleggingen hadde en vesentlig betydning for resultatet. Denne tendensen ser ut til å gjelde for utvalgskommunene også i 2018 og i 2019, jf. tabell 7.3.

Kommuner som bosetter enslige mindreårige tildeles et særskilt tilskudd i tillegg til det ordinære integreringstilskuddet. Dette innebærer en betydelig forskjell mellom finansieringen av tiltak til enslige mindreårige og tiltak til øvrige flyktninger. Alle utvalgskommunene bosetter enslige mindreårige, og dette påvirker resultatet av denne kartleggingen. Imidlertid vet man at omtrent halvparten av kommunene i Norge ikke bosetter enslige mindreårige. I tabell 7.2 er det forsøkt å illustrere betydningen dette tilskuddet har for kommunenes samlede nettoutgifter, gitt at utvalgskommunene ikke bosatte enslige mindreårige i løpet av de siste fem årene, og dermed ikke ble tildelt det særskilte tilskuddet.

Beregning av utgiftene som er oppgitt i tabell 7.2 kolonne «2019 med EM» er redegjort for i kapittel 4 og 5. Utgiftene i kolonne «2019 uten EM» er funnet ved å trekke kommunenes rapporterte²⁴ utgifter til enslige mindreårige fra de totale utgiftene til hele målgruppen. Denne differansen divideres deretter med antall personer i målgruppen fratrasket antallet enslige mindreårige i målgruppen. Satsen for utgifter til helsetjenester er uendret.

Tabell 7.2. Utgift per person som utløser integreringstilskudd i en femårsperiode. Resultat av kartleggingen av 2019 med og uten enslige mindreårige. Kroner.

	2019 med EM	2019 uten EM	Differanse i kroner	Differanse i prosent
Utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse	418 900	445 500	-26 600	-6,0 %
Utbetalt sosialhjelp	88 900	91 500	-2 600	-2,8 %
Utbetalt introduksjonsstønad	212 400	218 100	-5 700	-2,6 %
Utgifter til helsetjenester	34 700	34 700	0	0,0 %
Samlede utgifter per person	754 900	789 800	-34 900	-4,4 %

Kilde: Beregningsutvalget

Estimerte samlede utgifter per person i målgruppen over femårsperioden ville blitt 4,4 prosent høyere dersom utvalgskommunene ikke hadde bosatt enslige

²⁴ En kommune deltar ikke i undersøkelsen om enslige mindreårige, men på enkelte deler av skjemaet var det rapportert inn utgifter til enslige mindreårige. Dette var grunnskoleopplæring for voksne, barnevern og ekstratiltak i grunnskolen. Disse utgiftene er fratrasket i beregningen av et scenario uten EM i målgruppen som vist i tabell 7.1.

mindreårige. Det er imidlertid knyttet noe usikkerhet til denne endringen i utgiftene, fordi vi mangler oversikt over Oslos utgifter til enslige mindreårige på noen viktige utgiftsområder.

Det at samlet utgift øker uten enslige mindreårige i målgruppen betyr ikke at øvrig målgruppe har blitt dyrere, men betydelige inntekter faller bort. Dette kan være en indikasjon på at kommuner som bosetter enslige mindreårige, samlet sett, får noe høyere dekning av utgiftene til målgruppen utenom enslige mindreårige gjennom det særskilte tilskuddet. Som kjent er det stor variasjon blant kommuner, og det understrekes at det ikke finnes noe grunnlag for å hevde at dette resultatet ville vært det samme med en annen kombinasjon av utvalgs kommuner. Alle utvalgs kommunene har bosatt enslige mindreårige de siste fem årene, mens halvparten av landets kommuner gjør dette. Vi kan derfor ikke konkludere med at kommunene generelt får en overdekning.

Integreringstilskuddets sats for femårsperioden etter førstegangsbosetting er 808 100 kroner per enslig voksen, og 761 600 kroner per barn og voksen i familie samt enslig mindreårig. Et vektet gjennomsnitt etter andel enslige voksne og andre gir en sats på 767 600 kroner per person i 2019.

Tabell 7.3. Integreringstilskuddets dekningsgrad i 2019 og 2018.

	2019	2018	Endring	Endring i prosent
Integreringstilskudd, enslige voksne	808 100	804 100	4 000	0,5 %
Integreringstilskudd, barn og voksne i familie	761 600	754 100	7 500	1,0 %
Integreringstilskudd, enslige mindreårige	758 100	754 100	4 000	0,5%
<i>Beregnet utbetalt tilskudd per person i målgruppen i femårsperioden</i>	<i>767 500</i>	<i>763 100</i>	<i>4 400</i>	<i>0,6 %</i>
<i>Samlede utgifter i femårsperioden</i>	<i>754 900</i>	<i>766 200</i>	<i>-11 300</i>	<i>-1,5 %</i>
Forskjell mellom vektet tilskudd og utgift per person	-12 600	3 100	-15 800	
Dekningsgrad	101,7 %	99,6 %	0	2,1 pp

Kilde: Beregningsutvalgets

Tabell 7.3 viser forholdet mellom beregnede utgifter og integreringstilskudd. Dekningsgraden er funnet ved å dele beregnet tilskudd på gjennomsnittlig beregnet utgift. Kartleggingen viser dermed at tilskuddet dekker 101,6 prosent av utgiftene i 2019. Integreringstilskuddets dekningsgrad øker med 2,0 prosentpoeng fra 99,6

prosent i 2018. Forskjell mellom beregnet integreringstilskudd og gjennomsnittlig utgift er 12 600 kroner per person i målgruppen over femårsperioden etter bosetting.

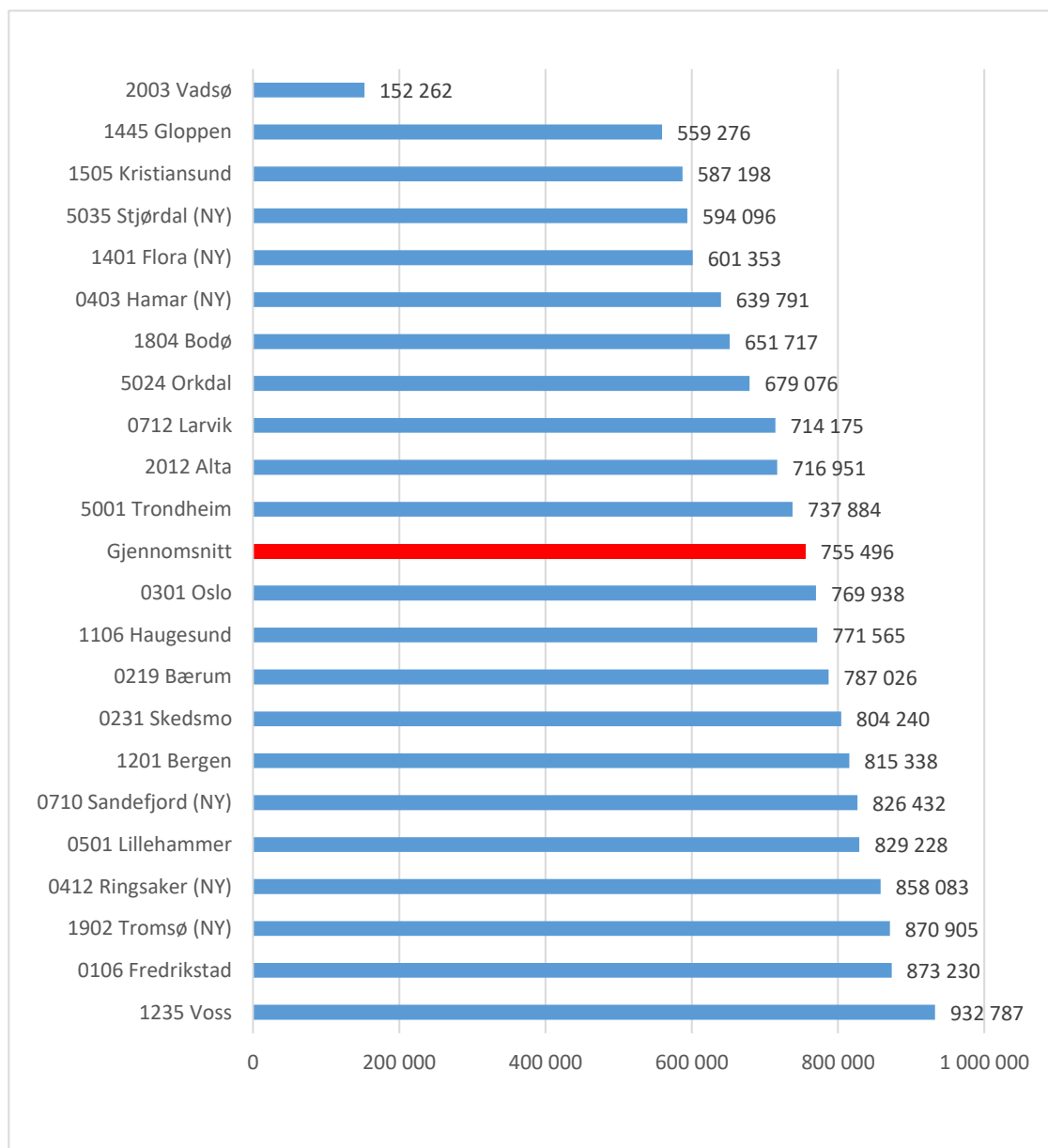
Hovedårsaken til at dekningsgraden øker såpass mye, er den relativt høye nedgangen i utgiftene til sosialhjelp og introduksjonsstønad. Forklaringen er endringer i målgruppens sammensetning og hvor de befinner seg i integreringsløpet.

7.2 Variasjon mellom utvalgs kommunene

Utgiftene varierer mye mellom utvalgs kommunene. Årsakene er sammensatte, og Beregningsutvalgets kartleggingsmetode gir ikke grunnlag for en systematisk analyse av årsakene til variasjon. Faktorer som vil spille inn er blant annet arbeids- og utdanningsmuligheter i en kommune, muligheter for stordriftsfordeler, kommunestørrelse, samt at kommuner med god økonomi kan legge seg på et høyere utgiftsnivå. Ulik sammensetning av målgruppen kan også forklare forskjeller i utgiftsnivå blant kommunene.

Figur 7.2 viser variasjon i gjennomsnittlige nettoutgifter per person i målgruppen over femårsperioden blant de 22 utvalgs kommunene som deltar i årets kartlegging. Utgiftene inkluderer utbetalt sosialhjelp, introduksjonsstønad, prisjustert sats for kommunale helsetjenester samt utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse. Figuren viser også gjennomsnitts- og medianutgift for utvalgs kommunene. Medianen blir ikke påvirket av ekstreme verdier, slik gjennomsnittet blir.

Figur 7.2. Nettoutgifter per person i målgruppen over femårsperioden i utvalgskommunene. Inkluderer utgifter til sosialhjelp, introduksjonsstønad, prisjustert sats for helseutgifter og utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse. 2019. Kroner.

Kilde: Beregningstuvalget, SSB.

Tabell 7.4 viser variasjonen i utvalgskommunenes utgifter i 2019 til utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad, samt utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget.

Skillet mellom utgifter til sosialhjelp og utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse representerer ikke nødvendigvis reelle forskjeller i tjenestetilbudet. Variasjoner kan også forklares med blant annet ulik organisering og regnskapsføring. For eksempel vil utgifter til boligjenester komme med i Beregningsutvalgets undersøkelse dersom kommunen ikke dekker husleieutgifter gjennom utbetaling av sosialhjelp, men gjennom en subsidiering av husleien. Ved en eventuell dekning av husleie som sosialhjelp vil kostnadene komme med i sosialhjelpsstatistikken fra Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.4. Totale utgifter per person i målgruppen. Utbetalt sosialhjelp, introduksjonsstønad, integreringstiltak og administrasjon av disse i 2019. Indeks 100 er lik gjennomsnittet for utvalgskommunene.

Kommune	Sosialhjelp	Introduksjons stønad	Integreringstiltak og administrasjon av disse	Totalt
0106 Fredrikstad	104	138	107	116
0219 Bærum	82	103	110	104
0231 Skedsmo	84	100	114	106
0301 Oslo	122	112	92	102
0403 Hamar (NY)	126	90	71	84
0412 Ringsaker (NY)	103	93	126	114
0501 Lillehammer	70	76	136	110
0710 Sandefjord (NY)	169	97	102	109
0712 Larvik	93	112	85	94
1106 Haugesund	110	110	96	102
1201 Bergen	73	96	121	108
1235 Voss	67	104	147	124
1401 Flora (NY)	40	136	58	78
1445 Gloppen	96	99	54	72
1505 Kristiansund	143	78	61	76
1804 Bodø	83	103	77	85
1902 Tromsø (NY)	111	105	122	116
2003 Vadsø	100	64	-27	16
2012 Alta	66	72	112	94

5001 Trondheim	108	84	101	97
5024 Orkdal	89	66	101	89
5035 Stjørdal (NY)	82	101	64	77
Utvalgskommunene	100	100	100	100

Kilde: Beregningsutvalget og SSB.

7.3 Utgifter som dekkes av integreringstilskudd - endringer over tid.

Det er flere utfordringer knyttet til å sammenligne tallene over tid. Dette gjelder både totaltallet og tallene for de ulike utgiftsområdene. I tillegg til det som nevnes i kapittel 8 om kartleggingsmetodene, er de viktigste utfordringene:

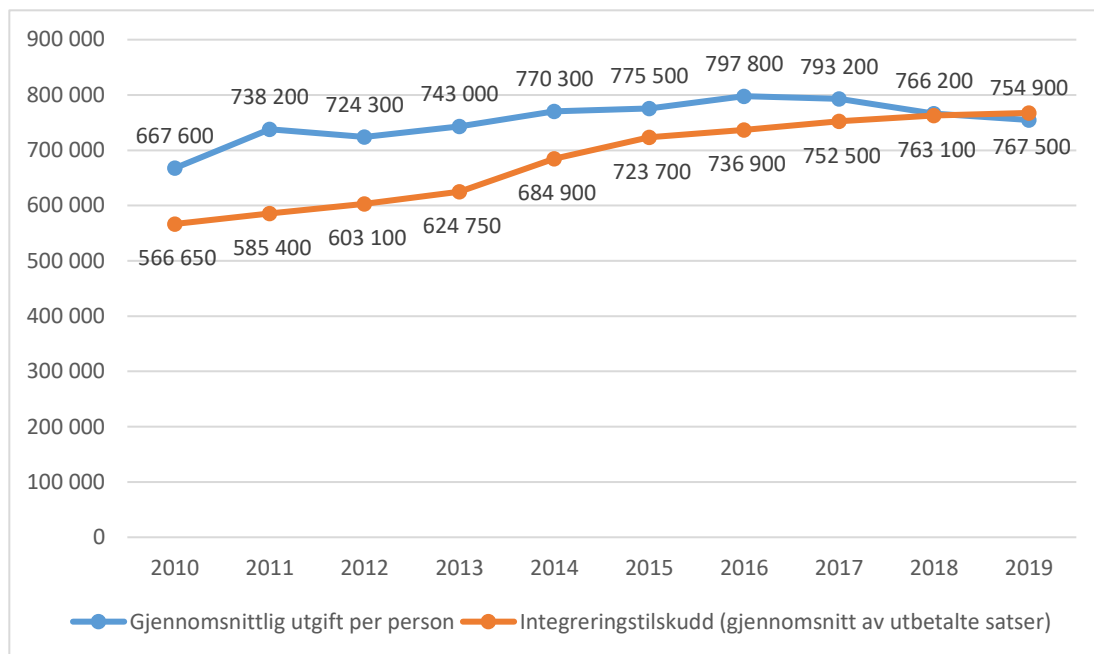
- utskifting av valgskommuner hvert år (ulik kostnadsprofil, ulike fortolkninger av skjema)
- ulik sammensetting av målgruppen som utløser tilskudd
- ulikt bosettingsvolum (hvor mange i målgruppen for tilskuddet som blir bosatt i valgskommunene det enkelte år, førstegangsbosatte og bosatte år 2–5)
- endringer i spørreundersøkelsesskjemaet
- endringer i integreringstilskuddsordningen

Samlede utgifter inkluderer utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad, samt prisjustert sats for helseutgifter.

Blå linje i figur 7.3 viser samlet beregnet utgift for femårskullet som utløser integreringstilskudd i kartleggingene av 2010 til 2019. Dette inkluderer utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad, samt prisjustert sats for helseutgifter. I perioden 2010 til 2019 har integreringstilskuddet vært delt inn i ulike satser (se tabell 3.1). Den røde linjen viser utbetalt tilskudd for femårsperioden som et vektet gjennomsnitt av ulike satser til enslige voksne og voksne, barn og enslige mindreårige.

I 2013 og 2014 ser man at avviket mellom tilskudd og utgift per person minsker, mens det er relativt stabilt fra 2015 til 2016. I 2019 har begge kurvene krysset hverandre fordi utgiftene er redusert, mens tilskuddet har økt. Tilskuddet dekker i 2019 101,7 prosent av utgiftene.

Figur 7.3. Samlede utgifter for femårsperioden per person sammenlignet med gjennomsnitt av satser for integreringstilskudd. 2010–2019. Kroner.

Kilde: Beregningsutvalgets, SSB.

Årene før 2017 kan ikke direkte sammenliknes med årene etter på grunn av endringen i det særskilte tilskuddet for bosetting av enslige mindreårige. Det har skjedd en betydelig endring på inntektssiden som slår ut her i form av en bedre dekning av utgiftene, for de kommunene som blir tildelt dette tilskuddet.

Fra 2017 til 2019 har det vært en nedgang i samlede utgifter på 4,8 prosent. Tar man hensyn til beregnet lønns- og prisvekst i kommunene i denne perioden på 6,0²⁵ prosent utgjør dette en realnedgang på 14,8 prosent.

Ser man nærmere på de ulike delområdene av kartleggingen er utviklingen sammensatt. I perioden 2017 til 2019 er det en realnedgang på 12,5 prosent for utbetalt sosialhjelp og 15,8 prosent for utbetalt introduksjonsstønad. Reduksjonen i antall personer i målgruppen over denne femårsperioden har bidratt til en slik nedgang i utgiftene, siden det ble bosatt flere i 2017 enn i 2019.

I kartleggingen av utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse fra 2017 til 2019, er det en nedgang i utgifter per person på 2,5 prosent. Dette tilsvarer en realnedgang i utgifter på 8,5 prosent når man tar hensyn til lønns- og prisvekst for samme periode.

²⁵ Kommunal deflator årene 2017-2019.

Tabell 7.5. Utgifter for kartleggingene 2019 og 2017, med endringer. Kroner.

	2019	2017	Endring 2017–2019	
			Kroner	Prosent
Integreringstiltak og administrasjon av disse	418 900	429 800	-10 900	-2,5 %
Sosialhjelp	88 900	95 200	-6 300	-6,6 %
Introduksjonsstønad	212 400	235 500	-23 100	-9,8 %
Helseutgifter	34 700	32 700	2 000	6,1 %
Totalt	754 900	793 200	-38 200	-4,8 %

Kilde: Beregningsutvalget, SSB.

7.4 Forholdet mellom beregnede utgifter og norsktilskuddet i 2019

Det faktiske kostnadsbildet for voksenopplæringen er at kommunene totalt sett har utgifter som overstiger finansieringen. I 2019 er totale bruttoinntekter²⁶ i utvalgskommunene 549 006 000 kroner, mens de totale bruttoutgiftene er 763 497 800 kroner. Dette innebærer at inntektene gir en dekning av utgiftene på 71,8 prosent.

Det er vanskelig å skille ut undervisningsutgifter som bare gjelder målgruppen som utløser norsktilskuddet, men dersom man antar at andre deltakere er fullfinansiert, enten via egenbetaling eller gjennom andre tilskudd, kan vi beregne en dekningsgrad for utvalgskommunenes utgifter til målgruppen som utløser norsktilskuddet. Regnestykket blir da totalt utbetalt norsktilskudd dividert med totale utgifter fratrasket andre inntekter. Utvalgskommunene fikk til sammen utbetalt 455 830 600 kroner i norsktilskudd²⁷, mens totale nettoutgifter til undervisning for målgruppen er 671 035 700. Dette gir en dekningsgrad på 67,9 prosent. Det understrekes at 29 prosent av deltakerne i undervisningen er personer som faller utenfor norsktilskuddets målgruppe jf. figur 6.1.

Det er et stort spenn i gjennomsnittsutgift per undervisningstime i de 22 utvalgskommunene i 2019. Dersom timeprisen er lavere kan man dekke kostnadene med et lavere antall deltakere per gruppe. Men dersom antall undervisningstimer

²⁶ Inkludert norsktilskudd, deltakerbetaling og andre inntekter.

²⁷ Både persontilskudd og grunntilskudd.

per deltaker er høyere må gruppestørrelsen endres for å oppnå full dekning av utgiftene.

I 2019-kartleggingen varierer innrapporterte gruppestørrelser fra 8,8 til 20 personer, mens den gjennomsnittlig gruppestørrelsen for utvalgs kommunene er på 13,6 personer. Dette gjennomsnittet inkluderer alle deltakere i opplæringen i kommunen. Det vil si at deltakere fra asylmottak, arbeidsinnvandrere, samt personer som utløser både lav sats og høy sats av norsktilskuddet er med i gruppestørrelsen som kommunene oppgir i kartleggingen. Kommunene har ofte ikke tall på gruppestørrelse knyttet til opplæring for personer som utløser høy sats. En viktig årsak til dette er at det er vanlig å sette sammen grupper etter ferdighetsnivå, og ikke etter hvilken finansieringsordning deltakere tilhører. Kommuner med få deltakere må oftere ha opplæring for grupper med færre enn 10 deltakere gjennom året. Det motsatte vil kunne gjelde for kommuner med mange deltakere.

Denne måten å beregne dekningsgrad for norsktilskuddet viser at tilskuddet dekker kommunenes utgifter gitt visse forutsetninger, mens realiteten i de fleste kommuner kan være annerledes.

Med kjennskap til gjennomsnittlig antall timer opplæring som gjennomføres per deltaker, utgift per undervisningstime og gruppestørrelse vil man kunne beregne en gjennomsnittlig utgift per elev.

Eksemplene i tabell 7.6 illustrerer norsktilskuddets (høy sats) dekningsgrad med tre ulike gruppestørrelser. De andre variablene holdes konstante. Om det gis 1 100 opplæringstimer per deltaker og timeprisen er 1 880 kroner, vil det være nødvendig med en gruppestørrelse på 15 personer for at norsktilskuddet skal dekke utgiftene.

Antall opplæringstimer er et anslag basert på uttrekk av registrerte timer i Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) fra 2014, 2018 og 2019. Tilskudd per deltaker med høy sats var tilsammen 141 800 kroner fordelt over tre år.

Tabell 7.6. Norsktilskuddets dekningsgrad for 2019. Kostnader per deltaker etter ulik gruppestørrelse.

Timepris	Gruppestørrelse	Antall opplæringstimer pr deltaker	Kostnad pr deltaker	Tilskudd per deltaker høy sats 2019	Avvik
1 880	13	1 100	159 077	141 800	-17 277
1 880	14	1 100	147 714	141 800	-5 914
1 880	15	1 100	137 867	141 800	3 933

Kilde: Beregningsutvalget

Oversikten i tabell 7.6 tar ikke hensyn til situasjoner med deling av persontilskudd mellom bosettings- og mottakskommune, i tilfeller der personer med rett og plikt til norskundervisning har lang botid i mottak. Dersom vi legger til grunn at bare år to og tre av tilskuddet tilfaller bosettingskommunen vil det være nødvendig med større grupper for at utgiftene skal dekkes. Hvor stor reduksjonen i norsktilskuddet som tilfaller bosettingskommunen blir, avhenger av oppholdstid på mottak fra oppholdstillatelse til bosetting.

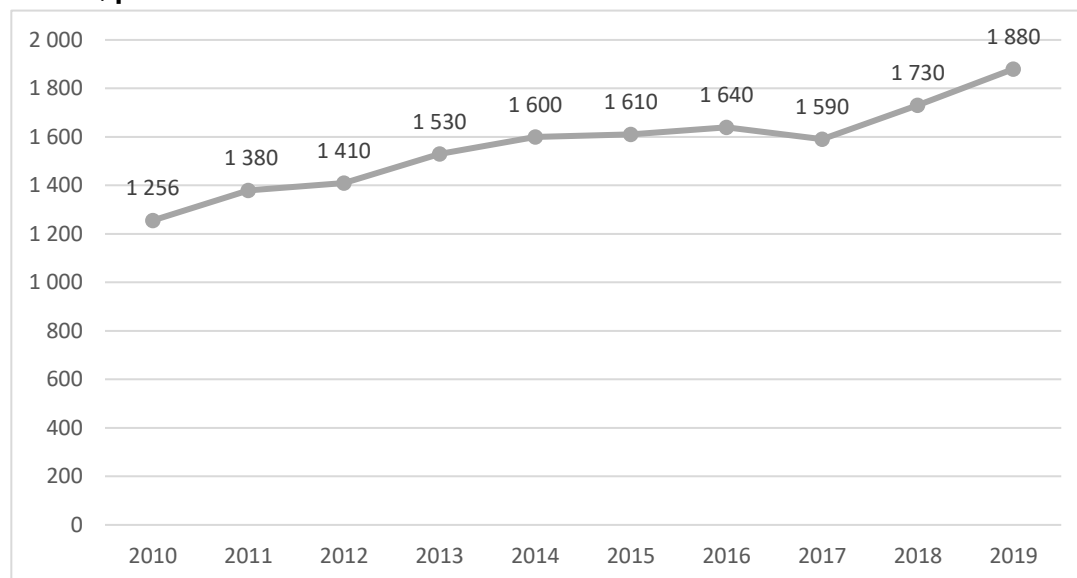
Prisen per undervisningstime er ikke helt sammenliknbar med antall opplæringstimer per elev, blant annet fordi undervisningstimene inneholder kontaktlærertimer. Beregningsutvalget har i 2019-kartleggingen innhentet data for antall klasses timer i alle unntatt fire utvalgskommuner. Det er videre beregnet en sum for antall klasses timer i utvalgskommunene som utgiftene deles på. Pris per klasses time blir da 2 020 kroner. Dersom denne verdien legges inn i tabell 7.11 istedenfor 1 880 kroner, vil det være nødvendig med en gruppestørrelse på 16 deltakere for at norsktilskuddet skal dekke utgiftene.

På grunn av endringen i vilkår for utbetalingen av norsktilskuddet fra og med 2018, er det en del utvalgskommuner som får betydelige reduserte inntekter fra norsktilskuddet, og melder om at dette går ut over kvaliteten på undervisningen. Det samme gjelder for 2019. Endringen innebar en søknads-/vedtaksbasert utbetaling i stedet for et automatisk utbetalt innbyggertilskudd. Nivået på satsen per person forble uendret.

7.5 Utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap – endring over tid.

Figur 7.4 viser utviklingen i timeprisen per undervisningstime over de siste ni årene. Fra 2018 til 2019 er det en økning i timeprisen på 8,8 prosent. Det samme gjaldt for endringen fra 2017 til 2018. For å finne en liknende utvikling må vi helt tilbake til 2013 da timeprisen steg med 13 prosent fra året før. Ellers har det vært en ganske stabil utvikling i prisen per undervisningstime i perioden 2013 til 2017.

Figur 7.4. Utgift per undervisningstime til norsk og samfunnskunnskap. Årene 2010 til 2019. Løpende kroner.

Kilde: Beregningsutvalgets

Selv om grafen viser en vekst i utgifter per undervisningstime siden 2012 sier ikke dette noe om utgifter per person. Det er mulig at effektiviseringstiltak, større gruppestørrelse og stordriftsfordeler med flere deltakere har medvirket til at kostnader per deltaker ikke har samme utvikling som kostnad per undervisningstime.

Tabell 7.7. Oversikt over timepris, totale kostnader og antall undervisningstimer 2015 til 2019.

	2015	2016	2017	2018	2019
Pris per undervisningstime (kroner)	1 610	1 640	1 590	1 730	1 880
Total kostnad (i 1000 kroner)	737 376	826 471	911 434	910 554	763 498
Totale inntekter (i 1000 kroner)	587 064	713 035	834 307	739 261	549 006
Antall undervisningstimer	457 946	503 370	573 224	526 529	406 889

Kilde: Beregningsutvalget

Tabell 7.7 viser en oversikt over timepris, totale kostnader, totale inntekter og antall undervisningstimer de siste fem årene. Det er en økning i antall undervisningstimer fra 2015 til 2017. Denne tendensen snur i 2018, og har en sammenheng med nedgangen i antall personer i målgruppen på grunn av få asylankomster og nedgang i bosetting av flyktninger. Både totale kostnader og inntekter følger samme tendensen som antall undervisningstimer, men det er et mye større fall i inntektene fra 2017 til 2018, enn tilfellet for kostnadene. Fra 2018 til 2019 er det en større

nedgang i utgiftene enn nedgangen fra 2017 til 2018, men det er fremdeles en høyere reduksjon på inntektssiden. Denne treggheten på utgiftssiden i form av nedbyggingskostnader er som forventet. I tillegg vil det være noen smådriftsulempen med høye faste kostnader uansett aktivitetsnivå.

8 Beregningsutvalgets kartleggingsmetoder

Beregningsutvalget kartlegger utgifter som er relevante for to statlige tilskudd; integreringstilskuddet og tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (norsktilskuddet).

Integreringstilskuddet skal dekke kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, samt utbetalinger av sosialhjelp og introduksjonsstønad til flyktninger i femårsperioden fra og med bosettingsåret. Beregningsutvalget kartlegger kommunenes gjennomsnittlige utgift til integreringstiltak og administrasjon av disse over ett år. For at denne utgiften skal kunne sammenlignes med det samlede tilskuddet over hele tilskuddsperioden, multipliserer vi utgiften med fem.

Beregningsutvalget gjennomfører kartleggingen av utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, gjennom innhenting av data fra ca. 20 utvalgte kommuner ved hjelp av spørreskjemaer og systematisk veiledning av kommunene.

Utgifter til utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad per person i målgruppen for integreringstilskudd innhentes ved hjelp av KOSTRA-tall og A-ordningen, bearbeidet av Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Beregningsutvalget innhenter utgiftene til alle personer som mottar opplæring i norsk og samfunnskunnskap i de samme utvalgte kommunene i en egen spørreskjemaundersøkelse. Kartleggingen danner grunnlaget for å finne en utgift per undervisningstime, samt beregninger av forholdet mellom norsktilskuddets sats og utgift per person.

Beregningsutvalget presenterer nominelle beløp i denne rapporten, med mindre det opplyses om noe annet.

Dette kapitlet beskriver datagrunnlaget og utvalgets kartleggingsmetoder nærmere, samt vurdering av datakvaliteten.

8.1 Målgruppen

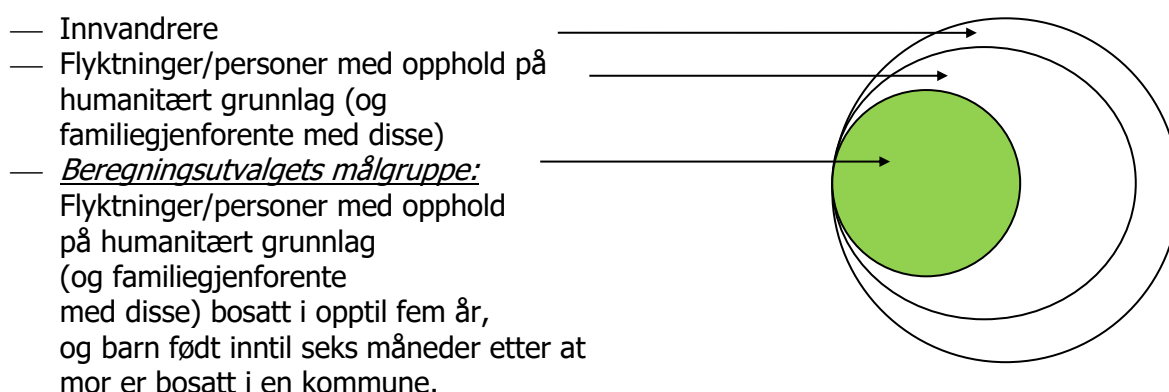
Beregningsutvalgets kartlegginger omfatter to ulike målgrupper. Målgruppen for kartlegging av utbetalt introduksjonsstønad og sosialhjelp, samt utgifter til

integreringstiltak og administrasjon av disse, er personer som utløste integreringstilskudd til kommunene i det aktuelle kartleggingsåret.

Målgruppen for beregninger av utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap skiller seg fra målgruppen for de andre delundersøkelsene i Beregningsutvalgets kartlegging. Personer som omfattes av kartleggingen er alle personer mellom 16 og 67 år som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap i kommunen, også deltakere som ikke inngår i personkretsen for norsktilskuddet med rett og plikt eller kun rett til opplæring.

8.1.1 Personer som utløser integreringstilskudd

Figuren viser målgruppen for kartleggingen av utgifter for personer som utløser integreringstilskudd. Det er flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag som har vært bosatt i opptil fem år, samt familiegjennforente med disse.

Innvandrere er personer som har opphold og bor i Norge, men er født i utlandet av to utenlandske foreldre.²⁸

Flyktning/person med opphold på humanitært grunnlag har fått innvilget flyktningstatus eller opphold på humanitært grunnlag. Gruppen av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag omfatter overføringsflyktninger personer som opprinnelig har kommet som asylsøkere og familiemedlemmer som gjenforenes med personer i disse to gruppene.

Barn som blir født inntil seks måneder etter at mor er bosatt i en kommune ble fra og med 2011 omfattet av målgruppen for integreringstilskudd. Dette gjelder ikke familiegjennforente. Frem til og med 2010-kartleggingen var utgiftene rundt disse barna omfattet av undersøkelsen, uten at de utløste tilskudd.

²⁸ Se definisjoner hos IMDi: <https://www.imdi.no/om-integrering-i-norge/ord-og-begreper/> og SSB: <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/innvbef/aar>

8.1.2 Personer som utløser tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Rundskriv G-01/2016 fastsetter hvilke grupper av voksne innvandrere i Norge som skal få tilbud om gratis opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Målgruppen er alle personer mellom 16 og 67 år som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap i kommunen. Asylsøkere og andre innvandrere er også inkludert i undersøkelsen. Tabell 8.1 gir en oversikt over personer med rett og/eller plikt til norskopplæring.

Tabell 8.1 Oversikt over personer med rett og plikt eller kun plikt til norskopplæring.

Rett og plikt	Plikt
16-67 år	16-67 år
Gratis	Betaling
Asyl- og Overføringsflyktninger	
Humanitært grunnlag	
Kollektiv beskyttelse	
FAM (A/O; Hum og Kol)	
FAM (norske eller nordiske borgere)	
Personer med opphold på grunnlag av mishandling eller tvangsekteskap (fra 1.7.2011)	Arbeidsinnvandrere - ikke opphold etter EFTA/EØS-regelverket
	FAM (arbeidsinnvandrere)

Kilde: IMDi

8.2 Sosialhjelp

På oppdrag fra Beregningsutvalget beregner SSB kommunenes utgifter til utbetalt sosialhjelp til personer i målgruppen. Beregningene bygger på opplysninger innrapportert til KOSTRA og baserer seg i denne utgaven av rapporten på endelige KOSTRA-tall per medio juni.

8.2.1 Bruk av KOSTRA og SSBs kontroll av data

SSB innhenter årlig oppgaver fra alle landets kommuner om personer som har mottatt sosialhjelp som grunnlag for produksjon av Norges offisielle statistikk om sosialhjelp. Opplysningene rapporteres inn på KOSTRA-skjema 11 "Registreringsskjema for sosialhjelp". Her ligger individopplysninger om stønadsbeløp og antall måneder med stønad.

For mer informasjon om SSBs statistikk om sosialhjelp og for kommunefordelte tall, se: www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra og www.ssb.no/soshjelpk/.

For å skille ut Beregningsutvalgets målgruppe²⁹ i dette materialet er SSBs befolkningsfiler koblet mot filer fra utlendingsmyndighetenes Utlendingsdatabase (UDB). SSBs situasjonsfiler for befolkningen er korrigert for nettoflytting i løpet av året. Sosialhjelpsoppgavene som er innrapportert fra kommunene, kobles så mot befolkningsfilene, for å finne ut hvem som er i målgruppen, samt utbetalinger knyttet til disse. Resultatet av koblingene viser samlede stønadsutbetalinger og antall personer i målgruppen fordelt på kommune og bosettingsår.

Tall på utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønad publiseres i KOSTRA to ganger årlig – urevidert rundt 15. mars og endelige tall rundt 15. juni. I perioden fra den foreløpige KOSTRA-publiseringen medio mars til den endelige KOSTRA-publiseringen i medio juni, rettes feil i datagrunnlaget bl.a. ved innhenting av oppdaterte/rettede opplysninger fra kommunene. For eksempel er det noen kommuner som ikke leverer tall innen fristen for den første publiseringen, og noen kommuner leverer feil tall.

For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som ugyldig fødselsnummer, opplysninger som ikke er gitt, opplysninger som er inkonsistente, eller tall som avviker sterkt fra foregående år).

8.2.2 Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt sosialhjelp

For å gi et best mulig bilde av utgiftene til bosetting over tid, uavhengig av størrelsen på de ulike årskullene, er det etter Beregningsutvalgets mening mest relevant å bruke gjennomsnittlig utbetaling av sosialhjelp per person for hvert enkelt årskull og summere disse gjennomsnittsbeløpene, siden denne summen ikke er påvirket av antall personer i de enkelte årskullene. Med denne beregningsmåten tar man hensyn til at sammensettingen av hvert årskull varierer fra år til år. Den gjennomsnittlige utbetalingen til alle i målgruppen multiplisert med 5 ville vært mindre presis enn summen av de gjennomsnittlige utbetalingene for hvert enkelt årskull.

Gjennomsnittlig utbetaling av sosialhjelp per person i målgruppen i et bosettingsårskull er beregnet ved at summen av alle utbetalingene til sosialhjelpsmottakere i målgruppen som tilhører dette årskullet, er delt på totalt antall personer i målgruppen i samme årskull. Dette beløpet vil både være avhengig av hvor stor andel av målgruppen som er sosialhjelpsmottakere, og hvor høye beløp hver registrerte stønadsottaker får i støtte. Tallene i rapporten viser dermed

²⁹ Det vil si at det for kartleggingsåret 2019 er personer som er registrert i Det sentrale folkeregister (DSF) med bosettingsår 2015 til 2019. For de personer som har fått en første tillatelse med vedtaksår senere enn første gang de ble registrert i DSF, er bosettingsår lik vedtaksår.

gjennomsnittlig sosialhjelpsutbetaling per person i målgruppen, ikke per person som mottar sosialhjelp.

8.2.3 Vurdering av datakvalitet

I sosialhjelpsstatistikken registreres som regel kun hovedforsørger i familien, siden det er vanlig at en person i husholdningen søker om sosialhjelp på vegne av hele familien. Dette betyr at sosialhjelpsstatistikken ikke vil fange opp utbetalinger til husholdninger hvor hovedforsørger er utenfor målgruppen, selv om andre familiemedlemmer som følge av familiegjennforening er med i målgruppen. Dette er den viktigste feilkilden som kan ha betydning for kartleggingsresultatet.

For SSB er det ikke mulig å avdekke i hvilken grad sosialhjelpsutbetalinger eller utbetalinger av introduksjonsstønad blir underrapportert, dvs. at personer har fått støtte uten at dette er innrapportert og ført på SSBs registreringsskjema (KOSTRA-skjema 11 og A-ordningen).

Tall for utbetalt sosialhjelp baserer seg på data fra alle landets kommuner som har rapportert data til KOSTRA. For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som nevnt over). Opplysninger fra kommuner hvor det er avdekket vesentlige feil i det mottatte materialet, er ikke med.

Beregningsutvalget vurderer at kvaliteten på datauttrekk for utbetalt sosialhjelp er god.

8.3 Introduksjonsstønad

Introduksjonsloven gir nyankomne innvandrere i alderen 18–55 år rett og plikt til fulltidsdeltakelse i et introduksjonsprogram. Kommunene kan tilby program til de som er over 55 år, men det er ikke en rettighet selv om personen selv ønsker å delta.

Programmet kan som hovedregel vare i inntil to år, og deltakeren mottar introduksjonsstønad i programperioden. Etter behov og individuell vurdering kan programtiden utvides til inntil tre år.

Introduksjonsordningen ble obligatorisk fra 1. september 2004, og loven gjelder i første rekke personer som har fått opphold som flyktninger, eller har fått opphold på humanitært grunnlag etter asylsøknad, samt deres familiemedlemmer/-gjennforente. Som nyankomne regnes personer som er bosatt i en kommune etter avtale i løpet av de siste to år, og den enkelte må ha behov for grunnleggende kvalifisering, det vil si trenge hjelp til å komme ut i ordinært arbeid eller ordinær utdanning.

På oppdrag fra Beregningsutvalget beregner SSB kommunenes utgifter til utbetalt introduksjonsstønad til personer i målgruppen. Fra og med statistikkåret 2017 er beregningene basert på kommunenes månedlige rapportering til Skatteetaten, NAV, og SSB gjennom A-ordningen. For årene 2005–2016 var datagrunnlaget hentet fra KOSTRA-skjema 11B "Registreringsskjema for introduksjonsstønad", med individopplysninger om stønadsbeløp og antall måneder med stønad.

For mer informasjon om SSBs statistikk over introduksjonsstønad og for kommunefordelte tall, se: www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra og www.ssb.no/introinnv/.

8.3.1 Bruk av KOSTRA og SSBs kontroll av data

På samme måte som for utbetalt sosialhjelp bruker SSB opplysninger fra KOSTRA-publiseringsen for å beregne utgifter til utbetalt introduksjonsstønad for Beregningsutvalgets målgruppe.

For å skille ut Beregningsutvalgets målgruppe³⁰ i dette materialet er SSBs befolkningsfiler koblet mot filer fra utlendingsmyndighetenes Utlendingsdatabase (UDB) på samme måte som for utbetalt sosialhjelp. SSBs situasjonsfiler for befolkningen er korrigert for nettoflytting i løpet av året. Data om introduksjonsstønad som er innrapportert fra kommunene, kobles så mot befolkningsfilene, for å finne ut hvem som er i målgruppen, samt utbetalinger knyttet til disse. Resultatet av koblingene viser samlede stønadsutbetalinger og antall personer i målgruppen fordelt på kommune og bosettingsår.

Opplysningene kontrolleres på samme måte som for utbetalt sosialhjelp.

8.3.2 Beregning av gjennomsnittlige utgifter til utbetalt introduksjonsstønad

Samme metode som for beregningen av utbetalt sosialhjelp brukes for å beregne gjennomsnittlig utbetaling av introduksjonsstønad. Også for introduksjonsstønadsutbetalingene viser tallene i rapporten gjennomsnittlig utbetaling per person i målgruppen, ikke per person som mottar introduksjonsstønad.

8.3.3 Vurdering av datakvalitet

Tall for utbetalt introduksjonsstønad baserer seg på data fra alle landets kommuner som har rapportert til Skatteetaten, NAV og SSB gjennom A-ordningen. For å eliminere eventuelle feil er alle innsendte opplysninger fra kommunene kontrollert for de typer feil som lar seg etterspore i SSBs egne kontroller (som nevnt over).

³⁰ Det vil si at det for kartleggingsåret 2019 er personer som er registrert i Det sentrale folkeregister (DSF) med bosettingsår 2015 til 2019. For de personer som har fått en første tillatelse med vedtaksår senere enn første gang de ble registrert i DSF, er bosettingsår lik vedtaksår.

Opplysninger fra kommuner hvor det er avdekket vesentlige feil i det mottatte materialet er ikke med.

Introduksjonsstønad er en ordning som ikke ville eksistert dersom det ikke var bosatt flyktninger. Beregningsutvalget vurderer at kvaliteten på datauttrekk for utbetalt introduksjonsstønad er god.

8.4 Integreringstiltak og administrasjon av disse

For å kartlegge kommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse gjennomfører Beregningsutvalget en spørreskjemaundersøkelse til et utvalg kommuner og tilbyr dem systematisk veiledning under utfylling/innrapportering. Dette blir gjort fordi det ikke er mulig å hente ut disse opplysningene direkte fra allerede eksisterende kommune-stat-rapportering. Spørreskjemaet er utarbeidet av Beregningsutvalget.

8.4.1 Valg av kommuner

Omtrent 20 kommuner deltar i Beregningsutvalgets kartlegging hvert år. For å få kontinuitet, og med det bedre datakvalitet, deltar kommunene i cirka fem år. Dette betyr at det hvert år er noen nye kommuner som deltar i kartleggingen. Kommuner med mange personer i målgruppen deltar hvert år.

Ved valg av kommuner er det lagt vekt på å få med kommuner som:

- 1) er geografisk spredt
- 2) er av ulik størrelse
- 3) samlet har en stor andel av målgruppen

8.4.2 Gjennomføring av undersøkelsen

I hver enkelt kommune blir det oppnevnt en kontaktperson, som har som oppgave å koordinere arbeidet med innhenting av opplysninger fra de ulike tjenesteområdene.

Beregningsutvalget inviterer hvert år utvalgskommunene til et to dagers oppstartseminar i desember. På seminaret blir deltakerne orientert om bakgrunnen for utvalgets arbeid og opplegget for gjennomføring av datainnsamlingen.

I februar og mars hvert år besøker Beregningsutvalget utvalgskommunene. Det avholdes møter med representanter for de ulike kommunale tjenesteområdene/kontorer som framskaffer grunnlagsdata. Foreløpig utfylte skjemaer blir sendt inn til Beregningsutvalget på forhånd og gjennomgått under besøket, og uklarheter og spørsmål blir tatt opp.

Beregningsutvalget gjennomgår hvert enkelt svarskjema i etterkant og ber om tilleggsinformasjon der noe synes uklart, for å redusere usikkerheten i resultatene.

8.4.3 Kartlagte utgiftsområder

I spørreskjemaet blir kommunene bedt om å oppgi faktiske regnskapstall eller anslå hvor stor del av kommunens samlede kapasitet innenfor de ulike tjenesteområdene som i det aktuelle kartleggingsåret ble brukt på målgruppen.

Dersom kommunene ikke kjenner de faktiske regnskapstallene, benyttes to ulike framgangsmåter for beregning av målgruppens relative ressursbruk. Gjennom den ene framgangsmåten vurderer kommunene hvor mange årsverk ved det aktuelle kontor som benyttes til betjening av målgruppen. Deretter beregnes det hvor stor andel dette utgjør av kontorets totale antall årsverk. Metoden har vært aktuell for små kommuner og/eller kommuner med en oversiktlig organisering av tjenestene til målgruppen.

Ved den andre framgangsmåten bruker kommunene opplysninger om målgruppens andel av alle klienter/brukere for å beregne kapasitetsandelen. Først finner kommunene opplysninger om hvor mange klienter/brukere som finnes totalt, og hvor mange av disse som tilhører målgruppen. Deretter vekter kommunene målgruppens andel ut fra hvor mye tid som i gjennomsnitt brukes per klient/bruker i målgruppen sett i forhold til gjennomsnittet for øvrige klienter/brukere. Utvalget har laget en veiledning for vurdering av vektingsfaktoren. Beregningsutvalget er kritisk til vekter høyere enn 1,75.

Kommunale tjenester som inngår i denne spørreskjemaundersøkelsen, er:

- NAV/sosialtjenesten
- innvandrер/flyktningkontortjenester
- tolketjenester
- administrering av introduksjonsprogram
- grunnskoleopplæring for voksne
- administrering av Kvalifiseringsprogrammet og utbetalt kvalifiseringsstønad
- sysselsettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening
- bolig/boligadministrasjonstjenester
- støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet
- enslige mindreårige
- barne- og ungdomsvernet
- ekstratiltak i grunnskolen
- kultur- og ungdomstiltak
- barnehager
- felleskostnader

Her følger en nærmere gjennomgang av de enkelte tjenesteområdene.

Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid

Beregningsutvalget kartlegger målgruppens andel av utgiftene til administrasjon og tiltak innenfor sosialtjenesten knyttet til råd, veiledning og vedtak om økonomisk

sosialhjelp, samt ikke-klientførte tiltak. Noen kommuner har særskilt organisering av flyktningtjenester, som ved eget flyktningkontor, flyktningkonsulent m.m. I disse kommunene kan man lettere skille ut kostnadene til målgruppen. Disse tjenestene føres på KOSTRA-funksjon 242. I kommuner der det ikke er særskilt organisering, må man finne fram til målgruppens andel av tjenestekapasiteten i de forskjellige områdene.

For antall sosialhjelpsmottakere er det benyttet data fra SSB for nesten alle utvalgs kommunene. De største kommunene teller mest, og det er også her det er vanskeligst å ha oversikt over antall sosialklienter som tilhører målgruppen. I tillegg gir ikke alle fagsystemer like gode muligheter for kobling mellom utgiftsdata og persondata slik SSB har anledning til å gjøre. For de kommunene som benytter andelsberegning av utgifter til målgruppen basert på antall mottakere, gir dette en bedre treffsikkerhet og hever kvaliteten på undersøkelsen.

Dataene fra SSB blir ikke tilgjengelige før etter KOSTRA-publiseringen i midten av mars. Dette er etter utvalgs kommunenes innsendingsfrist til Beregningsutvalget. Beregningsutvalget gjør derfor denne endringen i etterkant, i samråd med kommunene i tilfeller der det er store avvik mellom kommunenes tall og SSBs tall.

Introduksjonsprogram

Utgifter som direkte knytter seg til tilrettelegging og gjennomføring av introduksjonsordningen, er knyttet til en særskilt tjeneste for målgruppen (etter ikrafttredelse av lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere) og er ført på egen KOSTRA-funksjon 275.

Grunnskoleopplæring for voksne

Mange flyktninger mangler grunnskoleopplæring eller har for svake grunnleggende ferdigheter til å kunne klare seg i utdanningssystemet eller i arbeidslivet. Grunnskoleopplæring for voksne ble tatt med i undersøkelsen fra 2011 for mer systematisk rapportering på dette. Dette er ingen særskilt tjeneste for målgruppen, derfor må kommunene finne målgruppens andel av tjenestekapasiteten.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) og utbetalt kvalifiseringsstønad

Utgifter til kvalifiseringsprogrammet inngikk i kartleggingen for første gang i 2010. Tidligere er utgifter til kvalifiseringsprogram holdt utenfor kartleggingen på grunn av for stor usikkerhet knyttet til datakvaliteten.

Fra og med statistikkåret 2017 har SSB levert data over kommunenes utbetaling av kvalifiseringsstønad til målgruppen, som blir brukt i undersøkelsen.

Tidligere var det et øremerket tilskudd til Kvalifiseringsprogrammet, men fra 2011 ble denne finansieringen en del av rammetilskuddet til kommunen. Siden 2011 har kommunen oppgitt sine utgifter til målgruppens deltakere i KVP, og utvalget har trukket fra statlig finansiering per deltaker som ble lagt inn i rammetilskuddet og prisjustert.

Syssettingstiltak, yrkeskvalifisering og arbeidstrening

I tilfeller med særtiltak for målgruppen er det enkelt å identifisere utgiftene, men der det er generelle tiltak er det vanskeligere å beregne målgruppens andel av utgiftene. På dette området føres det lite fordi kommunenes utgifter til aktivisering i hovedsak blir rapportert gjennom introduksjonsordningen, KVP og grunnskoleopplæring for voksne.

Bolig og boligadministrasjonstjenester

Totale utgifter til bolig kartlegges ved telling av antall boliger til målgruppen og et anslag av markedsverdier. I tillegg kommer målgruppens andel av utgiftene til boligadministrative oppgaver.

Identifisering av boliger som reelt er disponert til målgruppen, kan i noen tilfeller være vanskelig.

I beregningen av kommunenes nettoutgifter i forbindelse med utleie av kommunalt eide boliger, inngår kalkulatorisk rente på investert kapital. Beregningsutvalget har de senere år brukt en kalkulasjonsrente på 4 prosent for å beregne kapitalkostnader for boliginvesteringer. Denne rentesatsen er vurdert for kartleggingsåret 2018 og endret til 2,87. Utvalgets beslutning er basert på retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (KMD, 2014). Utvalget vil årlig oppdatere kalkylerenten, basert på gjennomsnittlig 5-årig swaprente beregnet av Kommunalbanken (1,87 prosent i 2018), og et risikotillegg på 1 prosent for flyktningboliger.

Støttekontakt, aktivisering og pleie og omsorg i hjemmet

Dette er individbaserte tiltak til personer i målgruppen minus andel av statlige tilskudd til ressurskrevende brukere. Helseutgifter holdes utenfor.

Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige

Tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige differensieres første året, fra den måneden vedkommende blir bosatt og utbetales til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år. Her kartlegges hvor mange som utløste tilskudd til enslige mindreårige, og hvor mye tilskudd som ble gitt. Dette beløpet trekkes fra de totale utgiftene oppgitt i skjemaet.

Barne- og ungdomsvern

Klientrettede utgifter til barn i målgruppen med tiltak i barnevernet har flere av kommunene oversikt over, slik at man kan få fram eksakte tall for utgifter til barn i målgruppen. Det er større usikkerhet rundt beregning av målgruppens utgiftsandel innenfor barnevernstjenestens administrasjon, som rapporteres på KOSTRA-funksjon 244.

Ekstratiltak i grunnskolen

Når det gjelder ekstratiltak i grunnskolen, som norsk og morsmål, skal kommunene rapportere målgruppens andel av kostnaden til alle ekstratiltak til målgruppen, også tiltak som før 2006 ble dekket av det særskilte tilskuddet som nå inngår i rammetilskuddet. Beregningsutvalget trekker fra prisjustert statlig finansiering per grunnskoleelev i målgruppen (dvs. barn mellom 6-15 år) som ble lagt inn i rammetilskuddet.

Kultur- og ungdomstiltak

Her kartlegges målgruppens andel av utgiftene på tjenesteområdet. I de fleste tiltak utgjør målgruppen en relativt liten andel av brukerne. Målgruppens andel og bruk av kulturtiltak kan være vanskelig å anslå. Fra og med 2019 vil utvalget beregne en utgift per person i målgruppen basert på data fra tidligere år, og deretter prisjustere denne. Utvalget vil ca. hvert 5. år gjøre noen stikkprøver blant utvalgte kommunene for å justere satsen.

Barnehager

Her kartlegges målgruppens andel av nettoutgifter til tilrettelegging og ekstrahjelp i barnehagen. I tillegg beregner Beregningsutvalget en nettokostnad for drifts-, lokal- og skyssutgifter. Beregningsutvalget trekker fra engangstilskuddet som utbetales

sammen med integreringstilskuddet ved bosetting av barn 0-5 år (barnehagetilskudd).

Felleskostnader

Her kartlegges målgruppens andel av nettoutgifter av felleskostnader. Her er det ofte ulike utgangspunkt for andelsberegningen, det kan være målgruppens andel av samlet befolkning, og det kan være flyktningkontorets andel av antall ansatte. Hva som føres under dette punktet i den enkelte kommune, kan i tillegg være avhengig av måten kommunene er organisert på, og hvilken praksis kommunen har for kostnadsfordeling av fellesutgifter på de ulike tjenestestedene i kommunen.

8.4.4 Beregning av gjennomsnittsutgift per person per år

For å beregne gjennomsnittsutgift per person i målgruppen er utgiftene summert for alle utvalgs kommunene og dividert på totalt antall personer i målgruppen som er bosatt i de samme kommunene. Dette innebærer at kommuner med mange personer i målgruppen har større betydning for resultatet enn kommuner med få i målgruppen. Beløpet multipliseres med fem år for å få utgifter over femårsperioden der flyktningene utløser integreringstilskuddet.

Integreringstilskuddet dekker fire år i tillegg til bosettingsåret. Til grunn for gjennomsnittsberegningen i kartleggingsåret ligger det faktiske utgifter til flyktninger i alle fem årskullene. For å finne kommunenes utgifter per person i målgruppen gjennom hele perioden kommunen får tilskudd, multipliserer vi denne gjennomsnittsutgiften med fem. Alle årskullene er således vektet like mye, som er en forenkling. Dersom for eksempel årskull 2 faktisk har en høyere andel i målgruppen i kartleggingsåret enn 1/5, og årskull 2 er dyrere enn de øvrige kullene i gjennomsnitt, vil det bety at den beregnede utgiften gjennom hele perioden overvurderes. Men det finnes ikke tallgrunnlag til å skille utgiftene mellom årskullene siden utgiftene er knyttet til tjenester og ikke til flyktningene personlig. Over tid vil dette uansett utjevnes.

Beregningsutvalget kartlegger netto driftsutgifter. Det betyr at statstilskudd (bortsett fra integreringstilskuddet), refusjoner, salgs- og leieinntekter og andre inntekter blir trukket fra brutto driftsutgifter på de områdene som inngår i undersøkelsen. Det korrigeres blant annet for de øremerkede/personrettede tilskuddene. Eksempler på dette er særskilte refusjoner innenfor barnevern, tilskudd til enslige mindreårige, tilskudd for funksjonshemmede, barnehagetilskudd fra IMDi osv.

8.4.5 Vurdering av datakvaliteten

Utvalget finner grunn til å peke på følgende momenter som er av betydning for vurderingen av materialet:

1. Utgiftene til bosettings- og integreringsarbeidet for personene i målgruppen er på de fleste områder ikke utskilt på egne funksjoner og arter i kommuneregnskapet. Tilsvarende er ressursinnsatsen eller bruk av tid på målgruppen i begrenset grad registrert/regnskapsført i kommunene. Noen kommuner har likevel oversikt over faktisk ressursbruk, mens andre kommuner på noen områder må bruke skjønn for å avgjøre hvilke utgifter som skal tilskrives arbeidet med integrering og bosetting av personer i målgruppen. Kommunene legger ulike forutsetninger til grunn for den vurderingen som da må gjøres. Dette vil føre til at enkelte kommuner vil kunne ha undervurdert tidsbruken og utgiftene knyttet til vår målgruppe, mens det motsatte vil kunne være tilfelle i andre kommuner.
2. I enkelte av kommunene er det noe usikkerhet knyttet til antall personer som inngår i målgruppen. Beregningsutvalgets målgruppe er begrenset til flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag bosatt i Norge i opptil fem år. Dette innebærer at kommunene først må skille mellom flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag og øvrige innvandrere, dernest mellom flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag som er bosatt kortere og lengre tid enn fem år. Det foreligger vanligvis lite informasjon om brukernes oppholdsstatus og bosettingsår ved de ulike kommunale etater. Erfaringsmessig er problemet mindre i de kommunale virksomhetene hvor det er vanlig praksis å trekke et slikt skille (f.eks. flyktning-/innvandrerkontor), men kan være større i de virksomhetene hvor det finnes få gode grunner til å skille personer i målgruppen fra andre brukere.
3. Personer i målgruppen kan ha flyttet til eller fra utvalgskommunene i løpet av året. Dette gjør at det for noen kommuner ikke vil være samsvar mellom antall bosatte per 31.12. og antallet som i løpet av året har vært omfattet av den tjenesteproduksjonen som kartlegges. I beregningen av gjennomsnittsutgifter per person er antall bosatte i målgruppen per 31.12. korrigert for nettoflyttinger mellom kommunene i løpet av året. Det er forutsatt at gjennomsnittlig botid i utvalgskommunen var seks måneder for de som flyttet.

4. Antallet i målgruppen som rapporteres til Beregningsutvalget fra utvalgskommunene, blir kontrollert mot tall fra IMDi. IMDi sine oversikt er basert på registreringer i DUF (Datasystemet for utlendings- og flyktningsaker) over personer som utløser tilskudd. I de tilfellene hvor differansen mellom kommunens og IMDi sine tall har vært stor, har IMDi/Beregningsutvalget kontaktet kommunen. For årets kartlegging er kommunens tall brukt som grunnlag for beregning da det har vært lite avvik fra IMDi sine tall.
5. Det er noe usikkerhet knyttet til avgrensning av målgruppen og avgrensning av utgifter knyttet til målgruppen. Dette handler både om risiko for at utgiftene blir for lave, og at de blir for høye på enkelte områder. Det er rimelig å anta at gjennomsnittlig utgiftsnivå vil være ulikt for de ulike bosettingsårskullene. Dersom dette er riktig, vil resultatet av denne undersøkelsen være påvirket av fordelingen av antall personer på de enkelte årskull (i motsetning til SSB sine beregninger av utbetalt sosialhjelp og introduksjonsstønning, jf. kapittel 4). Beregningsutvalget legger til grunn at utgiftene er størst for personer som ble bosatt de siste årene.
6. Det kan være usikkerhet om fordelingen av enkelte utgifter mellom introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap (voksenopplæring).
7. Beregningsutvalget foretar ikke noen korrigering for eller analyser av de utslagene målgruppen gjør, gjennom inntektssystemet for kommunen, på kommunens rammetilskudd eller skatteinntekter, med unntak av utgifter til kvalifiseringsprogrammet, ekstratiltak i grunnskolen og barnehage. Dette inngår ikke i Beregningsutvalgets oppdrag/mandat.
8. Beregningsutvalget videreutvikler spørreskjemaet fra kartlegging til kartlegging. En følge av endringer i skjemaet vil være at kommunens beregninger blir mer presise.
9. Det er usikkerhet knyttet til om kommunene får med riktig antall boliger til målgruppen, og om markedsverdiene er korrekte.
10. Det kan være utfordrende å kartlegge utgifter til ekstratiltak i grunnskolen utover de tiltak en tidligere tilskuddsordning er ment å dekke og som etter 2006 er innlemmet i rammetilskuddet til kommunene.

11. Skjemaet som brukes ved kartleggingen er omfattende, men etter Beregningsutvalgets vurdering har det en utforming som åpner for føring av alle relevante driftsutgifter og -inntekter som kommunene måtte ha hatt på de ulike tjenesteområdene som blir kartlagt, uavhengig av hvordan tjenestene er organisert og regnskapsført i kommunene.

8.4.6 Kvalitetssikring

Utvalget sikrer kvaliteten på de innrapporterte tallene gjennom en rekke tiltak. Hvert års kartlegging starter med det nevnte oppstartsseminaret, der en går grundig gjennom skjemaet og problemstillinger. Kvaliteten sikres ytterligere ved at Beregningsutvalget gjennomfører kommunebesøk til alle utvalgskommunene, samt en grundig gjennomgang av hver kommune i Beregningsutvalget med oppfølgingsspørsmål til kommunene.

8.5 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Utvalget kartlegger kommunenes utgifter til norskopplæring for alle voksne innvandrere, med og uten rett og/eller plikt. Data innhentes fra utvalgskommunene gjennom spørreskjema og systematisk veiledning.

Kommunene har ansvar for organisering og gjennomføring av norskopplæringen. Beregningsutvalget kartlegger en utgift per undervisningstime.

Utvalget arbeider også med å utvikle en metode for å finne gjennomsnittlig antall undervisningstimer per deltaker med rett og plikt, eller bare plikt etter introduksjonsloven. Kostnad per undervisningstime kartlegges allerede i spørreskjemaundersøkelsen. Med kunnskap om gjennomsnittlig antall undervisningstimer per deltaker og gruppestørrelse vil man dermed kunne beregne en snittkostnad per elev. Data blir hentet fra Nasjonalt introduksjonsregister (NIR) som viser personer med rettigheter og/eller plikter til introduksjonsprogram og undervisning i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven.

8.5.1 Kartlagte utgiftsområder

Tilskuddet til norskopplæring er ment å dekke utgifter til lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte. Opplysningene som er innhentet via spørreskjemaet, kan deles i tre hovedgrupper: omfang, utgifter og inntekter.

Omfang

Som for tidligere kartlegginger blir kommunene bedt om å oppgi gjennomsnittlig og totalt antall voksne innvandrere som fikk norskopplæring i kommunen i 2017, og

herav hvor mange som utløser tilskudd etter per capita-ordningen. Kommunene blir også bedt om å oppgi antall asylsøkere, personer med plikt og andre betalingsdeltakere som fikk opplæring i kommunene. Som for 2016-kartleggingen omfatter 2017-kartleggingen utgifter knyttet til opplæringen av alle deltakere, også de som ikke får tilskudd. Kartleggingen omfatter totalt antall undervisningstimer.

Utgifter

Kartleggingen omfatter de utgifter som er ment å dekkes av tilskuddet til norskopplæring: lærerlønn, administrasjon, undervisningsmateriell og reisestøtte. I tillegg kartlegges utgifter til lokaler. Utgifter knyttet til introduksjonsordningen blir kartlagt, men overføres til kartleggingen av integreringstiltak og administrasjon av disse. Utgifter knyttet til introduksjonsordningen regnes dermed ikke med i utgiftene til norskopplæring.

Inntekter

Følgende inntekter i forbindelse med norskopplæringen blir også kartlagt: per capita-tilskudd (persontilskudd), grunntilskudd, inntekter fra andre kommuner som kommunen driver norskopplæring for, persontilskudd mottatt fra andre kommuner, deltakerbetaling, tilskudd for norskopplæring av asylsøkere og «andre inntekter».

8.5.2 Beregning av utgifter per time

Med utgangspunkt i det innkomne materialet er følgende størrelser beregnet:

Utgifter per undervisningstime er beregnet ved å dele utgiftene som den enkelte kommune har hatt, på antall undervisningstimer i norsk og samfunnskunnskap.

Gjennomsnittsutgift per undervisningstime betyr at utgiftene er summert for hele utvalget av kommuner og delt på utvalgets totale undervisningstimer. I beregningen vil utgiftsnivået i kommunene med flest undervisningstimer bety mest for resultatet.

Tilskuddet tildeles nå per person, mot tidligere per klassesstime og deltakertime. Utvalget vil fortsatt beregne utgifter per undervisningstime, jf. kap. 8.5 over. Først når man kjenner til den gjennomsnittlige kostnaden per deltakertime, kan dette beregnes mot gjennomsnittlig antall timer deltakerne i målgruppen har mottatt når de går ut av opplæringen. Da vil man også se hvor mange timer et persontilskudd i gjennomsnitt dekker.

Utvalget kartlegger som nevnt kommunenes utgifter til norskopplæring for alle voksne innvandrere, både med og uten rett og/eller plikt etter introduksjonsloven. Denne framgangsmåten har blitt valgt fordi det er stor variasjon på antall timer som gis de forskjellige deltakerne. Spesielt personer utenfor målgruppen for rett og plikt til norskopplæring etter Introduksjonsloven mottar ofte færre timer, og deltar i kortere perioder. Etter den store arbeidsinnvandringen de siste ti årene, og innføring av norskopplæring for asylsøkere, har antallet deltakere utenfor

målgruppen økt betydelig. Disse går ofte i samme opplæringsgrupper som målgruppen, og er vanskelig å trekke ut av kartleggingen.

8.5.3 Vurdering av datakvaliteten

1. Opplæringen i kommunene blir i stor utstrekning organisert etter deltakernes kunnskaper. Personer med rett og plikt får med andre ord opplæring i samme grupper som for eksempel asylsøkere og personer uten rett og/eller plikt (betalingsdeltakere). I noen tilfeller deltar også personer som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap som en del i eksamensrettet grunnskoleopplæring. Dette gjør det vanskelig å skille ut utgifter og undervisningstimer til personer med persontilskudd. Det er hovedgrunnen til at Beregningsutvalget fra 2010-kartleggingen valgte å inkludere alle innvandrere med norskopplæring, alle undervisningstimer og alle utgifter i kartleggingen. Fra og med 2012-kartleggingen har Beregningsutvalget også bedt om å få med utgifter, årsverk og undervisningstimer knyttet til kontaktlærere.
2. For kommunene kan det være vanskelig å skille mellom ordinær opplæring i norsk og samfunnskunnskap, og annen opplæring i introduksjonsprogrammet, grunnskoleopplæring for voksne, etc. Skjemaet er utformet slik at kommunene skal skille ut utgifter til opplæring utover ordinær norsk og samfunnskunnskap, og føre dette tallet over til administrasjonsskjemaet. Slik blir vi sikrere på at utgiftene kartlagt i hovedsak kun gjelder opplæring i norsk og samfunnskunnskap.
3. De siste årene har Beregningsutvalget foretatt en mer systematisk kvalitetssikring av oppgitte opplysninger, blant annet ved å legge inn automatiske kontroller av forholdet mellom lærerlønn, årsverk og antall undervisningstimer i skjemaet.
4. Det er noe usikkerhet knyttet til oppgitte lokalutgifter siden enkelte kommuner oppgir tall som avviker fra rapporterte KOSTRA-tall. Dette kan skyldes at noen kommuner må stipulere sine leieutgifter når de avgrenser kostnadene til å gjelde målgruppen. I tillegg observerer man et stort spenn i lokalutgifter per undervisningstime mellom kommuner i undersøkelsen.

Beregningsutvalget vurderer at årets kartlegging gir et godt grunnlag for å beregne en utvikling i timepris. Innsamlede opplysninger kvalitetssikres på samme måte som for utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse, se avsnitt 8.4.6.

8.6 Kommunale helsetjenester

Av metodiske årsaker omfatter ikke undersøkelsen utgifter til den kommunale helsetjenesten. I forbindelse med kartleggingen i 1996 ble det utarbeidet tre rapporter fra ulike forskningsinstitusjoner hvor det ble sett nærmere på utgifter i helsesektoren til målgruppen. Resultatene fra disse undersøkelsene er noe forskjellige (se forøvrig Beregningsutvalgets rapport fra 1996). Helseutgiftene ble i 1997 stipulert til 15 000 kroner per flyktning over femårsperioden og er siden blitt justert for etterfølgende utvikling i kommunal deflator. Kommunal deflator var på 3 prosent i 2018. Helseutgifter per person i målgruppen over femårsperioden ble dermed prisjustert til 33 700 kroner i 2018.

Beregningsutvalget satte i 2006 ned et underutvalg, helseutvalget, som gjennomførte en begrenset spørreskjemaundersøkelse om kommunenes helseutgifter til målgruppen. Følgende fire kommuner deltok i denne undersøkelsen: Bamble, Stavanger, Trondheim og Rana. Hensikten var å prøve ut om det lot seg gjøre å finne rimelig gode anslag for kommunenes kostnader til helsetjenester for personer i målgruppen, ut fra kartlegging av utgifter til målgruppen på de aktuelle KOSTRA-funksjoner. Det ble samtidig gjort en vurdering av hvor mye tid og arbeid det gikk med fra kommunenes side for å gjennomføre en slik kartlegging av helseutgiftene. Helsekartleggingen viste at de fire deltakende kommunenes helseutgifter lå langt over de stipulerte helseutgiftene. For mer om helsekartleggingen, se Beregningsutvalgets rapport om denne undersøkelsen fra høsten 2006 (Beregningsutvalget 2006).

Tidligere rapporter

Tidligere rapporter over kommunenes utgifter til bosetting og integrering av flyktninger og personer med opphold på humanitært grunnlag finnes på www.imdi.no eller kan fås ved henvendelse til Beregningsutvalget på beregningsutvalget@imdi.no

Egen rapport om enslige mindreårige

Beregningsutvalgets mandat tilsier kartlegging av kommunenes utgifter til integrering og bosetting av enslige mindreårige. Denne rapporten trykkes og distribueres på samme måte som denne hovedrapporten. I tillegg finnes den på www.imdi.no eller kan fås på henvendelse til Beregningsutvalgets sekretariat: beregningsutvalget@imdi.no

Vedlegg

Vedleggstabell 1. Antall personer i målgruppen for integreringstilskudd i Beregningsutvalgets utvalgskommuner per 31.12.19. Antall innbyggere totalt i kommunen fra ssb.no og folketall for målgruppen etter kommunenes opplysninger i hovedundersøkelsen, korrigert for nettoflyttinger.

	Antall innbyggere i kommunen per 31.12.19	Antall personer i målgruppen per 31.12.2019	Målgruppens prosentandel av antall innbyggere
0106 Fredrikstad	82 385	698	0,8
0219 Bærum	127 731	968	0,8
0231 Skedsmo	56 317	602	1,1
0301 Oslo	693 494	4 518	0,7
0403 Hamar (NY)	31 369	341	1,1
0412 Ringsaker (NY)	34 768	280	0,8
0501 Lillehammer	28 345	357	1,3
0710 Sandefjord (NY)	63 764	569	0,9
0712 Larvik	47 204	462	1,0
1106 Haugesund	37 357	432	1,2
1201 Bergen	283 929	2 406	0,8
1235 Voss	14 760	256	1,7
1401 Flora (NY)	11 810	249	2,1
1445 Gloppen	5 854	136	2,3
1505 Kristiansund	24 179	315	1,3
1804 Bodø	52 357	646	1,2
1902 Tromsø (NY)	76 974	879	1,1
2003 Vadsø	5 788	256	4,4
2012 Alta	20 789	248	1,2
5001 Trondheim	199 039	2 531	1,3
5024 Orkdal	12 245	190	1,5
5035 Stjørdal (NY)	24 145	323	1,3
Hele landet	5 367 580	17 658	0,3

Vedleggstabell 2. Oversikt over utvalgskommunenes utgifter til integreringstiltak og administrasjon av disse (hovedundersøkelsen) i 2019 og 2018. Antall i målgruppen i utvalgskommunene er antallet per 31.12 korrigert for nettoflyttinger. Utgåtte kommuner i 2019 er inkludert (markert i kursiv).

Kommune	Antall i målgruppen		Totale utgifter (hovedundersøkelsen)		Utgift per person	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
0106 Fredrikstad	698	723	62 932 205	59 654 966	90 161	82 510
<i>0213 Ski</i>	-	<i>384</i>	-	<i>40 423 742</i>	-	<i>105 407</i>
0219 Bærum	968	1 016	88 901 972	99 881 867	91 888	98 309
<i>0220 Asker</i>	-	<i>490</i>	-	<i>45 780 541</i>	-	<i>93 430</i>
0231 Skedsmo	602	640	57 793 772	70 014 341	96 003	109 397
0301 Oslo	4 518	4 700	347 066 607	418 119 498	76 819	88 971
0403 Hamar (NY)	341	-	20 373 181	-	59 745	-
0412 Ringsaker (NY)	280	-	29 642 343	-	106 055	-
0501 Lillehammer	357	378	38 658 625	51 667 106-	108 439	136 685
0710 Sandefjord (NY)	569	-	48 829 078	-	85 816	-
0712 Larvik	462	482	32 886 166	41 857 550	71 182	86 932
<i>0815 Kragerø</i>	-	<i>221</i>	-	<i>9 193 970</i>	-	<i>41 696</i>
<i>1001 Kristiansand</i>	-	<i>1 377</i>	-	<i>100 131 435</i>	-	<i>72 744</i>
<i>1102 Sandnes</i>	-	<i>684</i>	-	<i>31 588 723</i>	-	<i>46 182</i>
1106 Haugesund	432	440	34 768 784	30 100 641	80 577	68 411
<i>1149 Karmøy</i>	-	<i>318</i>	-	<i>25 563 292</i>	-	<i>80 514</i>
1201 Bergen	2 406	2 579	245 152 227	264 676 666	101 892	102 628
1235 Voss	256	257	31 587 912	22 453 960	123 390	87 540
1401 Flora (NY)	249	-	12 105 626	-	48 715	-
1445 Gloppen	136	134	6 127 791	6 819 021	45 057	50 888
1505 Kristiansund	315	360	16 004 677	16 828 411	50 808	46 811
1804 Bodø	646	664	41 568 571	46 600 834	64 397	70 235
1902 Tromsø (NY)	879		89 712 911		102 062	
2003 Vadsø	256	361	-5 690 136	-8 080 480	-22 271	-22 384
2012 Alta	248	266	23 217 311	12 426 543	93 618	46 716

5001 Trondheim	2 531	2 571	215 338 221	200 747 216	85 080	78 081
5024 Orkdal	190	195	15 993 828	10 779 203	84 400	55 420
5035 Stjørdal (NY)	323	-	17 388 149	-	53 917	-
I alt	17 658	19 210	1 479 430 155	1 590 629 438	83 785	82 804

Vedleggstabell 3. Antall personer i målgruppen per 31.12.2019 etter bosettingsår, flyktningkategori, alder, kjønn, landsdel, kommunestørrelse og statsborgerskap. Kilde: SSB.

Bakgrunnsopplysninger		Antall personer		Prosent	
		Målgruppen	Hoved-undersøkelse	Målgruppen	Hoved-undersøkelse
I alt		59 483	17 977	100,0	100,0
Kull	2019	5 104	1 383	3,1	2,5
	2018	6 448	2020	4,9	5,2
	2017	15 272	4 589	27,5	27,1
	2016	18 865	5 673	42,0	41,4
	2015	13 793	4 312	22,5	23,9
Flyktning-kategori	ANN	209	98	0,3	0,5
	FAM	13 405	4 067	23,1	22,8
	FLUKTASYL	32 412	10 641	57,1	61,4
	FLUKTOFF	13 456	3 171	19,5	15,3
Alder	0 - 5	4 437	1 151	6,6	5,5
	6 - 15	13 426	3 487	22,0	18,8
	16 - 18	3 891	1 108	6,4	6,1
	19 - 25	9 753	3 316	17,1	19,1
	26 - 35	15 218	5 050	26,4	28,9
	36 - 45	8 266	2 405	14,0	13,5
	46 - 55	3 128	985	5,3	5,5
	56 - 66	1 045	354	1,7	1,9
	67 ->	318	121	0,5	0,7
Kjønn	Menn	35 014	10 781	60,2	61,6
	Kvinner	24 468	7 196	39,8	38,4
Landsdel	Oslo og Akershus	9 793	6 247	16,7	35,5
	Hedmark og Oppland	4 783	1 013	8,0	5,5
	Sør-Østlandet	10 836	1 817	18,4	10,2
	Agder og Rogaland	9 793	434	16,4	2,4
	Vestlandet	10 514	3 359	17,7	18,5
	Trøndelag	6 346	3 090	10,6	17,3
	Nord-Norge	7 417	2 017	12,2	10,7
Innbyggere	Ikke i hoved-undersøkelsen	41 115	-	69,2	-
	0 - 9999	656	361	1,0	1,9
	10000 - 19999	739	686	1,2	3,7
	20000 - 49999	2 850	2 815	4,7	15,3
	50000 ->	14 122	14 115	24,0	79,1
Statsborgerskap	Norsk	1 876	684	3,4	4,1
	Øst-Europa	318	105	0,5	0,5
	Vest-Europa u/Tyrkia, Nord-Amerika og Oseania ekskl. Norge	18	6	0,0	0,0
	Asia m/Tyrkia	35 802	10 612	61,2	59,6
	Afrika	20 054	6 051	32,4	32,8
	Sør- og Mellom-Amerika	47	28	0,1	0,1
	Statsløse og uoppgitt	1 367	491	2,4	2,8

Vedleggstabell 4. Oversikt over kommunenes totale inntekter og utgifter til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Beregningsutvalgets voksenopplæringsundersøkelse 2019. Kroner.

Kommune	Totale utgifter	Totale inntekter	Resultat	Antall under- visnings- timer	Antall årsverk	Antall timer per årsverk
0106 Fredrikstad	33 010 675	21 069 931	-11 940 744	22 657	32	716
0219 Bærum	51 455 000	30 363 121	-21 091 879	25 260	35	714
0231 Skedsmo	17 473 175	14 606 989	-2 866 186	10 865	13	808
0301 Oslo	280 196 244	215 026 567	-65 169 677	125 796	178	707
0403 Hamar (NY)	16 122 695	9 768 553	-6 354 142	7 474	10	719
0412 Ringsaker (NY)	8 958 726	6 730 993	-2 227 733	5 777	9	657
0501 Lillehammer	16 943 735	9 389 217	-7 554 518	9 765	15	669
0710 Sandefjord	11 626 081	10 475 023	-1 151 058	8 248	12	687
0712 Larvik	22 606 960	12 035 752	-10 571 208	14 500	18	806
1106 Haugesund	14 737 827	11 384 895	-3 352 932	11 508	14	809
1201 Bergen	114 883 878	76 068 003	-38 815 875	57 746	78	741
1235 Voss	7 125 450	3 005 491	-4 119 959	4 560	7	702
1401 Flora (NY)	8 284 246	4 806 000	-3 478 246	5 503	8	734
1445 Gloppen	4 590 634	2 934 245	-1 656 389	2 514	4	718
1505 Kristiansund	7 693 368	6 862 439	-830 929	5 131	7	733
1804 Bodø	21 489 937	15 419 285	-6 070 652	13 056	17	760
1902 Tromsø (NY)	18 335 552	17 896 871	-438 681	13 010	16	810
2003 Vadsø	6 353 163	3 144 299	-3 208 864	4 318	6	758
2012 Alta	9 991 484	5 751 796	-4 239 688	6 325	8	786
5001 Trondheim	74 432 959	59 944 963	-14 487 996	40 775	57	718
5024 Orkdal	9 652 405	6 073 991	-3 578 414	7 081	9	814
5035 Stjørdal (NY)	8 246 957	6 247 581	-1 999 376	5 020	6	784
I alt	764 211	549 006	-215 205 146	406 889	558	729

Verdalsboka. Justering av utsalgspris på bygdebøker

Saksbehandler: Ingvild Aasen	Arkivref: 2020/508 - /
E-post: ingvild.aasen@verdal.kommune.no	
Tlf.: 414 46 465	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	26.11.2020	159/20
Kommunestyre	30.11.2020	121/20

Kommunedirektørens innstilling:

Forslag til nye priser for bygdebøkene vedtas.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Det finnes et stort lager av bygdebøkene som er gitt ut opp gjennom årene, og som ligger på lager. Utvalg for bygdebøker har kommet med forslag om å redusere utsalgsprisen på bøkene som et forsøk på å øke salget. De foreslår følgende utsalgspriser på bøkene:

	Opplag	Eksisterende pris	Ny pris
Bind IIA, Kulturbindet, av Einar Musum, 1930	121 (110)	150	150
Bind III Gårds-/slektshistorie, av Einar Musum, 1930	20	150	150
Bind IV, Gårds-/slektshistorie, av Einar Musum, 1930	18 (73)	150	150
Bind V, Gårds-/slektshistorie, av Einar Musum, 1931	(95)	150	150
Bind VIA, Skogbrukshistorie, av Øystein Walberg, 1982	(86)	350	150
Bind VIB, Skogbrukshistorie, av Øystein Walberg, 1983	7	350	150
Verdal, krig okkupasjon og motstand, av Morten Veimo, 1987	431	350	150
Verdal samvirkelags historie, av Erling Aurstad, Verdal samvirkelag, 1988	69	100	Gratis
Bind A, Ras i Verdal, av Øystein Walberg, 1993	15 (!)	300	200
Bind B, Ras i Verdal, av Øystein Walberg, 1993	1 (113)	350	200

Bygda og biblioteket, av Eli Kristoffersen og Anders Bendiksen, 1998	284	100	100
Heimer og folk i Leksdalen 1800-1940, av Jørgen Johnsen og Magne Årstadvoll, 2002	96	350	300
Heimer og folk i Stiklestad, av Ottar Moholt og Solveig Ness, 2005	260	350	300
Bind A, Heimer og folk i Inndalen og Sul, av Magne Årstadvoll, 2008	199	Pr bind 350	Pr bind 300
Bind B, Heimer og folk i Inndalen og Sul, av Magne Årstadvoll, 2008	249	Begge bind 600	Begge bind 500
Heimer og folk i Ness, av Svein Guddingsmo, 2011	445	350	300
Heimer og folk i Volhaugen, av Karl Støa, 2013	376	350	300
Heimer og folk i Verdalsøra, av Solveig Ness, 2014	142	450	400
Bind A, Heimer og folk i Vinne 1800-1960, av Tomas Berg, 2017		Pr bind 350	Pr bind 400
Bind B, Heimer og folk i Vinne 1800-1960, av Tomas Berg, 2017		Begge bind 600	Begge bind 700

(...) = ikke innbundet

Alle bøkene i lista ovenfor finnes digitalt på Nasjonalbibliotekets hjemmesider.

En mer utfyllende sak jfr vedtak i kommunestyret, sak 62/20, vil bli lagt fram til politisk behandling over nyttår.

Vurdering:

Kommunedirektøren støtter forslaget om å redusere utsalgsprisen på bøkene. Det er et stort antall bøker som ligger lagret, og det er ønskelig å få solgt bøkene. At bøkene ligger digitalt vil også bidra til at flere ikke vil ha behov for å kjøpe boka, og således er det fornuftig å senke prisene på bøkene.

PS 122/20 Orienteringer

Interpellasjon fra Anne Grete Valbekmo (SP) - Heltidskultur

Saksbehandler: Pål Sverre Fikse E-post: paal.fikse@verdal.kommune.no Tlf.:	Arkivref: 2020/4029 - /

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	30.11.2020	123/20

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Representanten Anne Grete Valbekmo (SP) har fremmet slik interpellasjon:

«Ordfører, - jobben med å få til en heltidskultur er noe vi må lykkes med. Heltid gir en forutsigbarhet for ansatte, og ikke minst for brukerne av tjenestene. Heltid gir stabilitet. Heltid har betydning for arbeidsmiljø, trivsel og kvalitet. Jeg tror også at det er hensiktsmessig å koble heltidskultur med livsfasepolitikken. Det er behov for en god livsfasepolitikk for å tilrettelegge for de som for eksempel har behov redusert stilling i ulike faser av livet, det være seg på grunn av omsorgsoppgaver, egen sykdom, studier eller andre årsaker.

Det har gjennom en årrekke vært gjennomført ulike satsinger for å bedre situasjonen når det gjelder ufrivillig deltid. Det har også vært politiske vedtak med det mål at ansatte skal få heltidsstillinger.

Det har vært reist interpellasjoner av Trine Reitan den 26.08.19 og den 26.11.19 på samme tema. Det kan derfor kanskje virke i overkant masete at denne interpellasjonen reises ett år etter siste interpellasjon. Jeg forsikrer, Ordfører at det er gode intensjoner bak initiativet. På tross av politiske initiativ og gode satsinger så er vi ikke helt i mål. Hva er det som stopper oss? Hvordan skal vi komme oss videre?

For at vi skal lykkes så tror jeg vi må begynne med å få en felles forståelse. Den tror jeg vi får ved å få fremlagt faktagrunnlag og kunnskap, og så må vi diskutere utfordringene sammen. Da

må vi sette av tid til dette. Vi må få en bred forankring og involvering, og vi må finne de gode løsningene – sammen.

23. september i år ble det gjennomført en oppstartkonferanse for arbeidet med heltid og kvalitet i tjenestene i Trøndelag. På denne konferansen deltok 250 representanter fra hele 32 kommuner, deriblant Verdal kommune. Satsingen på heltidskultur i Trøndelag er et samarbeid mellom Fagforbundet, Sykepleierforbundet, Utdanningsforbundet, Delta, FO og KS.

Kommunene i Trøndelag får nå tilbud om å delta i et læringsnettverk hvor det vil bli avholdt felles samlinger. Mellom samlingene legges det opp til eget arbeid internt i den enkelte kommune, samt egne samlinger for koordinatorene. Jeg er kjent med at Verdal har valgt å være med i dette læringsnettverket, og det er veldig bra.

Jeg håper at denne regionale satsingen vil gi mulighet for modning og refleksjon, samt erfaringsdeling kommunene imellom. Jeg håper også at denne regionale satsingen kan være et startskudd for å sette heltidskultur høyt opp på agendaen i Verdal kommune. Jeg håper vi kan si at 2021 er året vi setter fokus på heltidskultur, 2021 er året vi prioriterer dette høyt. Jeg vet å jobbe med heltidskultur er et langsiktig arbeid, og at det ikke holder å jobbe med dette i 2021.

Men jeg ønsker at vi skal gi arbeidet en skikkelig god start, og jeg tror stort fokus og massivt trykk i ett år gir en god start.

For å lykkes så må vi ha fokus og oppfølging på flere arenaer – både politisk og administrativt.

Det er behov for at vi som politikere er pådrivere, gir støtte, vi må etterspørre og vi må være ambassadører. I tillegg til politikken må det være bred involvering av organisasjonen. Det er viktig at ansatte er med, - vi må eie problemstillingen sammen.

På bakgrunn av dette ønsker jeg å stille ordføreren følgende spørsmål:

- Hvordan vurderer Ordføreren muligheten for at vi i fellesskap kan sette fokus på heltidskultur i 2021?
- Hvilke grep tenker Ordfører må til for å lykkes med en kulturendring, der vi har en felles forståelse og har konkrete gode løsninger som gjør det mulig å komme i mål med en heltidskultur i Verdal kommune?

Det ble vedtatt et oversendelsesvedtak til formannskapet den 26. november 2019;
«Det innføres månedlig møter i administrasjonsutvalget med hensikt at politikken, tillitsvalgte og administrasjon skal være tett på, ta eierskap, og involveres i arbeidet med å redusere ufrivillig deltid.»

Jeg håper dette oversendelsesforslaget blir tatt opp som sak i formannskapet så snart som mulig, og jeg ønsker i tillegg å foreslå et oversendelsesvedtak til formannskapet med innhold jeg tenker supplerer oversendelsesvedtaket som nevnt ovenfor.

Forslag på oversendelsesvedtak til formannskapet.

Det legges til rette for en oppstart/kick-off for kommunestyret med for eksempel foredrag og gruppearbeid tidlig i 2021. I tillegg til månedlige møter i administrasjonsutvalget, gjennomføres statusoppdatering og diskusjon om heltidskultur i møtene til utvalg mennesker og livskvalitet. For å sikre en felles forståelse, forankring og involvering kreves en systematisk tilnærming og god struktur. Det lages derfor en plan for 2021 med oversikt over møtepunkt, frekvens og innhold/tematikk utover året.

Ordfører vil besvare interpellasjonen i møtet.

Interpellasjon fra Knut Snorre Sandnes (H) - Plan for legetjenester i Verdal kommune

Saksbehandler: Ragnhild Holmberg Aunsmo	Arkivref: 2019/2053 - /G00
E-post: ragnhild.aunsmo@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74 04 82 64	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	30.11.2020	124/20

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Knut Snorre Sandnes (H) har fremmet slik interpellasjon:

«Interpellasjon vedrørende Plan for legetjenester i Verdal kommune

Verdal Høyre viser til senere tids omtale i media omkring «Fastlegesaken».

Utfordrende å rekruttere fastleger i kommune-Norge

Situasjonen i dag er slik at det er store utfordringer med å rekruttere fastleger, og det er det samme utfordringsbildet både nasjonalt, på Innherred og for oss i Verdal.

Situasjonen med utfordringer knyttet til rekruttering har vært selvforsterkende bl.a. med det dystre bildet som beskrives i Trønderoppgjøret. Her beskrives det at fastlegene arbeider ekstremt mye, har liten mulighet til å prioritere arbeidsoppgavene, at det er dyrt å etablere seg, økonomisk risikabelt å bli syk og umulig å få solgt praksis hvis man ikke trives med denne spesialiteten. Dette bidrar til å «skremme» nye leger fra å gå inn i fastlegeordningen slik den nå fungerer.

Plan for legetjenester i Verdal Kommune 2020-2030

Med rekrutteringskrise som bakgrunn, ble det i juni 2019 politisk behandlet *Temaplan Legetjenester i Verdal 2020-2030*

Sitat fra pkt 1 Målsetting i plan for legetjenester

Planen skal sikre at utviklingen i legetjenestene i Verdal kommune dekker behovene befolkningen har for primærlegetjenester og samfunnsmedisinske legetjenester, og at tjenestene i omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lover og forskrifter.

I Verdal kommune er det flere hjemler som har vært betjent av vikarer over lengre tid. Som Rådmannen skrev i saksframlegget til denne saken i juni 2019, så er det en rekrutteringskrise. Dette har ikke bedret siden da, snarere motsatt. Man har ikke lyktes med å oppnå målsetting slik den er beskrevet i planen.

Ingen positiv utvikling etter at ny plan ble vedtatt

Verdal Høyre ser ikke at det har ikke vært noen positiv utvikling etter at denne planen ble introdusert. Man har så langt **ikke** rekruttert noen nye fastleger til våre 2 ledige hjemler, og 2 fastleger har i andre halvår 2020 sagt opp sine hjemler i tillegg til de 2 som har vært ubemannet i flere år. Verdal kommune risikerer nå å stå med 4 ubemannede fastlegehjemler i legetjenesten. Man har ikke oppnådd målsettingen i planen i tidsperioden fra juni 2019 til snart jul 2020.

Verdal kommune har måttet kjøpe vikarleger-tjenester for å få bemannet ledige hjemler i en lengre periode. Dette er en løsning som er svært utilfredsstillende for de innbyggerne som stadig møter «nye» leger som sin fastlege, og ikke minst er det ikke bæredyktig økonomisk med meget store kostnader pr. mnd. knyttet til vikarleie.

Hva gjør de andre på Innherred?

Mange kommuner strever med å rekruttere til sine legehjemler, men i våre nabokommuner på Innherred synes situasjonen å være noe annerledes, hvor disse kommunene greier å rekruttere fastleger til sine hjemler.

Hvorfor lykkes våre nabokommuner?

- Gjør de noe annerledes i rekrutteringsfasen,
- Har de mere å tilby til potensielle (og eksisterende) fastleger?

Temaplan Legetjenester må revideres

Verdal kommune drev fram til 2011 tre kommunale legesentre, hvor kommunen holdt lokaler og utstyr inkludert journalsystem og var arbeidsgiver for hjelpepersonellet. Legene var selvstendig næringsdrivende med individuell avtale om allmennpraksis med kommunen, en såkalt hybridløsning.

Fastlegene i Verdal er i dag selvstendig næringsdrivende og driver private legesentre.

I vedtatt temaplan sier man at Verdal kommune vil holde fast ved ordningen med selvstendig næringsdrift, men tilrettelegge slik at det er attraktivt å etablere seg og bli værende som fastlege i kommunen. I dette ligger økonomiske ordninger rundt oppstart av praksis og til videre- og etterutdanning.

Ingen rekruttering og tomme fastlege-hjemler, samt signaler fra flere leger i legetjenesten omkring at det er tungt å stå i legetjenesten med den samlede belastning, tilsier at Verdal kommune er tjent med å revurdere hvordan legetjenesten skal innrettes.

Temaplanen inneholder mange gode beskrivelser på hvordan man ønsker at legetjenesten skal fungere for at befolkningen i Verdal skal ha en god og forsvarlig legetjeneste for våre innbyggere. Verdal Høyre opplever at man med dagens løsninger ikke har lyktes å etterleve disse beskrivelser.

Regjeringen har varslet en handlingsplan for allmennlegetjenesten, og i dette ligger det at større endringer i fastlegeordningen tidligst vil skje i statsbudsjettet 2021.

Verdal Høyre mener at uavhengig av dette arbeidet på sentralt nivå, må Verdal kommune gjennom en ny sak med revidering av gjeldende plan søke å gjøre vår kommune attraktiv nok for å tiltrekke oss nye fastleger, samt også beholde de vi allerede har i Fastlegetjenesten

Det praktiseres i dag ulike driftsformer i kommune-Norge.

Noen av disse er:

- Fastlegene er selvstendig næringsdrivende og driver private legesentre (dagens driftsform i Verdal kommune)
- Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet
- Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, og kommunen har ulike roller i legesentre
- Fastlegene har fastlønsavtaler i legesentrene og kommunen tilrettelegger for nødvendig kompetanseheving.

Verdal Høyre ønsker ny politisk behandling av Plan for legetjenester

Verdal Høyre har følgende forslag til ny politisk sak som har som målsetting å revidere/utvikle eksisterende plan.

Med Legene i Verdal involvert og forankret i en god prosess, revideres og videreutvikles Plan for legetjenester. Med en bedre innrettet plan legger Verdal kommune til rette for at det blir mere attraktivt for nye leger å søke på våre ledige hjemler, samt ikke minst at vi beholder de eksisterende fastlegene som i dag er i tjenesten

Forslag til vedtak:

Kommunedirektør skal legge fram sak til politisk behandling som omhandler videreutvikling og revisjon av gjeldende Plan for legetjenester i Verdal kommune.

Sak skal bl.a. omhandle:

- Utrede alternative driftsformer
- Belyse sannsynlighet for rekruttering til de ulike driftsløsninger for å fylle dagens ledige hjemler.
- Avklare og sikre grunnlag for at Fastleger vil fortsette i sine hjemler i Verdal kommune.
- Avklare ytterligere nye LIS1 hjemler

Disse punkter skal ikke være begrensende for innholdet i saken.»

Ordfører vil besvare interpellasjonen i møtet.

Ny behandling - ny eier av Trøndelag forskning og utvikling (FOU)

Saksbehandler: Øystein Kvistad	Arkivref: 2018/8237 - /000
E-post: oystein.kvistad@verdal.kommune.no	
Tlf.: 982 16 676	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	26.11.2020	170/20
Kommunestyre	30.11.2020	125/20

Kommunedirektørens innstilling:

- 1.
2. Verdal kommune overdrar sin eierandel i Trøndelag forskning og utvikling til selskap med formål om videre drift/fusjon til kr 0,-.
3. Verdal kommune ønsker fortsatt sterk forskningssatsing i Trøndelag. Kommunen vil prioritere å støtte opp under Trøndelag fylkeskommunes og Nord universitets forskningsstrategier for vår region.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Trøndelag forskning og utvikling (TFOU) står i fare for å bli nedlagt. Verdal kommune eier to prosent av aksjene i selskapet.

TFOU er i en vanskelig situasjon. Norges forskningsråd har over tid vært meget kritisk til det faglige nivået i TFOU, og mener de skriver for mange oppdragsrapporter og driver for lite forskning. Det har gjort at forskningsrådet har sagt de vil trekke tilbake basisbevilgningen på rundt tre millioner kroner. TFOU er ikke i stand til å overleve som selskap uten denne basisbevilgningen. TFOU har nå en frist til 1. januar 2021 med å gjennomføre en fusjon med en annen forskningspartner. Fristen er satt av Kunnskapsdepartementet.

Det har vært gjort flere forsøk på å finne partnere som TFOU kan fusjonere med. Den eneste som nå er aktuell er NTNU samfunnsforskning. Styrene i begge organisasjonene anbefaler et slikt oppkjøp under forutsetning av at TFOU gis bort gratis og at basisbevilgningen fra

forskningsrådet følger med. Departementet har nylig bekreftet at basisbevilgningen vil følge med hvis det formelle rundt oppkjøpet er på plass innen 1. januar 2021. TFOU mener deres bidrag inn i et slikt oppkjøp er et stort nettverk og forståelse for regionen Trøndelag, og at det finnes mange spennende forskningsprosjekter framover i denne geografiske delen av landet.

I avtaleteksten mellom TFOU og NTNU samfunnsforskning står det at eierne av TFOU forplikter seg til å etablere et forskningsfond for det nye instituttet. Det er vanskelig å etablere en spesiell finansiering for ett forskningsinstitutt. Det har en rekke av eierne vært sterkt skeptiske til. Det signalet har TFOUs styre tatt, og det er nedsatt en gruppe som skal jobbe fram en forskningsstrategi innen oktober som det nye instituttet skal jobbe etter. Det arbeidet koordineres opp mot Trøndelags forskningsstrategi. En av hensiktene med dette arbeidet er også å knytte forskningen ved de to trønderske universitetene Nord og NTNU tettere sammen.

Styret i NTNU SF har nå vedtatt at de ikke vil overta TFoU.

Etter dette overraskende vedtaket i styret i NTNU SF er det jobbet med å finne alternative løsninger. Det er flere muligheter som undersøkes med ulike selskap/organisasjoner. Det er ingen løsning på plass per nå, men det vil være viktig å ha de formelle politiske vedtakene på plass dersom man lykkes. Dette for å sikre at basisfinansieringen fra forskningsrådet videreføres.

Hele den skisserte løsningen, både med kjøp av aksjer og vederlagsfri overdragelse til nye eiere, vil skje under forutsetning av at nye eiere vil videreføre store deler av TFoUs virksomhet ved InnoCamp. Det er viktig for en løsning at basisfinansieringen fra Norsk Forskningsråd videreføres. Dette forutsetter at det kommer på plass en løsning i 2020. Derfor inviteres kommunestyret til å gjøre et vedtak selv om det er uklart hvem som evt. vil bli de nye eierne

TFoU vedtok i styremøte følgende:

Styret i TFoU konstaterer at NTNU SF har vedtatt å avslutte fusjonsprosessen med TFoU. Dette med bakgrunn i en vurdering av at forutsetningene for å gå inn i en slik fusjon ikke er oppfylt. Styret i TFoU er imidlertid av den oppfatning at selskapet og eierne har lagt til rette for en omfattende strategisk forskningssatsing som vil være svært viktig for regionen. Med dette vedtaket har et flertall i styret i NTNU SF sagt nei til å bidra til å bygge et tyngre samfunnsvitenskapelig institutt i Trøndelag. Styret i TFoU beklager det på det sterkeste. Styret gir styreleder og daglig leder fullmakt til å fortsette prosessen med å finne løsninger slik at det forskningsfaglige miljøet som i dag er i TFoU kan beholdes og videreutvikles som en del av en annen organisasjon.

Fra Verdal kommunes side er det signalisert at det er viktig å stimulere til mer forskning som bidrar til samfunnsutvikling, men at Verdal kommune prioriterer å støtte opp under Nord universitets satsinger på dette feltet for vår region.

Stjørdal kommune har vært motstander mot å gi bort selskapet. En rekke tidligere ansatte sitter også på aksjer og ønsker betaling for dem. Steinkjer kommune har tilbudt å kjøpe ut disse aksjene for å få til oppkjøpet.

Verdal kommune har hatt som posisjon at kommunens bidrag til å få til det nye instituttet er vår andel av aksjekapitalen.

Eier	Andel i prosent:
Nord universitet	48
Sintef holding	10
Sparebank1 finans MN	10
Trøndelag fylkeskommune	10
NTE	6
TFOU	5,55
Steinkjer kommune	4
Stjørdal kommune	2
Verdal kommune	2
Levanger kommune	2

Kommunens eierandel på to prosent utgjør her 100.000 kroner. Det var i 2006. Total aksjekapital er fem millioner kroner. Ved utgangen av 2019 var bokført egenkapital på 4,2 millioner kroner. Resultatet var på 650.000 kroner av en omsetning på 15,8 millioner.

Vurdering:

TFOU står her overfor to muligheter; nedleggelse eller å bli oppkjøpt. For å posisjonere forskning som en del av samfunnsutviklingen i Trøndelag, er det å bidra til at forskningsmiljøet fortsetter vurdert som viktig. Det vurderes som uaktuelt at kommunen går inn i et fusjonert selskap med nye midler, men kommunen kan stille seg positiv til å overdra sine aksjer i TFOU kostnadsfritt for det nye selskapet. Hvis man ikke får til denne løsningen, vil uansett verdien av kommunens aksjekapital være null gitt at TFOU da blir avviklet.

Nord universitet legger i år sin strategiplan for årene framover. Så langt i arbeidet har de pekt ut tre områder for forskningsaktivitet; helse, oppvekst og velferd, offentlig tjenesteinnovasjon samt blå og grønn vekst. Alle disse tre områdene er av interesse for Verdals innbyggere og samfunnsutvikling. Det vil derfor være viktigere å prioritere eventuelle forskningsprosjekter inn mot disse områdene.